Bestselerio *Da Vinčio kodas* autorius

DAN BROWN

INFERNO

Romanas

Atsiliepimai

Kupina gudrybių... Kone kiekvienas knygos puslapis — tai intensyvios paieškos, kurias ponas Brownas taip energingai aprašo.
Janet Maslin *The New York Times*

Į populiarų vasaros filmą panaši knyga... Brownas joje sukūrė ryškiausius, Lengdoną papildančius, antraplanius veikėjus.
USA Today

Sklidinas vienas kitą vejančių įvykių, išmonės ir tikslios informacijos... Danas Brownas meistriškai geba rašyti intelektualias įtempto veiksmo knygas su nenuspėjama baigtimi.
The Wall Street Journal

Brownas daro tai, ką moka geriausiai, kai priverčia skaitytojus patikėti, kad dulkėtos knygos ir pelėsiais dvelkiantys koridoriai slepia senus pasaulinius sąmokslus.
The Washington Post

Pramoginis trileris... Naujausioje knygoje apstu pažįstamų elementų: mįslių, kvapą užimančių gaudynių, o greta pagrindinio veikėjo — kaip visada daili bendražygė.
EW.com

DAN BROWN

INFERNO

Iš anglų kalbos vertė Bronislovas Bružas

Jotema

UDK 821.111(73)-31
Br291

Dan Brown
INFERNO
Doubleday, New York, 2013

Copyright © 2013 by Dan Brown
© Vertimas į lietuvių kalbą,
Bronislovas Bružas, 2013
© UAB „Jotema“, 2013
Dante Alighieri portretas © *Lessingimages*

ISBN 978-9955-13-397-1

SKIRIU SAVO TĖVAMS...

PADĖKA

Nuolankiai ir nuoširdžiai tariu ačiū:

Visų pirma, kaip įprastai, redaktoriui ir artimam draugui Jason Kaufman už jo pasiaukojimą ir talentą... svarbiausia, už nuolatinę gerą nuotaiką.

Nuostabiajai žmonai Blythe už jos meilę, per rašymo procesą demonstruotą kantrybę, taip pat už puikius jos, kaip pirmosios redaktorės, instinktus ir atvirumą.

Nenuilstamai dirbančiai agentei ir patikimai draugei Heide Lange už jos talentą daugybėje šalių suorganizuoti neįtikimą gausybę pokalbių pačiomis įvairiausiomis temomis. Amžinai būsiu dėkingas už jos įgūdžius ir energiją.

Visai „Doubleday" leidyklos komandai už entuziazmą, kūrybingumą ir darbą vardan mano knygų, ypač dėkoju Suzanne Herz (už tai, kad geba susidoroti su aibe užduočių... ir jas atlikti taip veiksmingai), Bill Thomas, Michael Windsor, Judy Jacoby, Joe Gallagher, Rob Bloom, Nora Reichard, Beth Meister, Maria Carella, Lorraine Hyland, už begalinę paramą ačiū Sonny Metha, Tony Chirico, Kathy Trager, Anne Messitte ir Markus Dohle. Šaunieji žmonės iš „Random House" pardavimų skyriaus... jūs nepralenkiami.

Išmintingajam advokatui Michael Rudell už draugystę ir neklystančius instinktus, kurie padeda spręsti tiek paprastus, tiek sudėtingus klausimus.

Nepakeičiamai asistentei Susan Morehouse už taktą ir gyvybingumą. Jeigu ne ji, viskas nugrimztų į chaosą.

Bičiuliams iš „Transworld", ypač Bill Scott-Kerr už kūrybingumą, paramą ir pakilią nuotaiką, taip pat Gail Rebuck už genialų vadovavimą.

Italijos leidyklai „Mondadori", ypač Ricky Cavallero, Piera Cusani, Giovanni Dutto, Antonio Franchini ir Claudia Scheu; Turkijos leidyklai „Altin Kitaplar", ypač Oya Alpar, Erden Heper ir Batu Bozkurt, už išskirtinę pagalbą, susijusią su knygoje minimomis vietovėmis.

Nepaprastiems mano leidėjams iš viso pasaulio už jų aistrą, sunkų darbą ir atsidavimą.

Leon Romero-Montalvo ir Luciano Gugliemi už įspūdingą vadovavimą vertimo centrams Londone ir Milane.

Sumaniajai daktarei Marta Alvarez Gonzalez už tai, kad Florencijoje tiek daug laiko praleido su mumis ir įkvėpė gyvybę miesto meno kūriniams bei architektūrai.

Neprilygstamam Maurizio Pimponi už viską, ką jis padarė siekdamas, kad mūsų viešnagė Italijoje būtų kuo geresnė.

Iš visos širdies ačiū istorikams, gidams ir specialistams, kurie Florencijoje ir Venecijoje man didžiadvasiškai aukojo savo laiką ir dalijosi profesinėmis žiniomis: Giovanna Rao ir Eugenia Antonucci iš *Biblioteca Medicea Laurenziana*, Serena Pini ir darbuotojams iš *Palazzo Vecchio*; Giovanna Giusti iš *Uffizi* galerijos; Barbara Fedeli iš baptisterijos ir *Il Duomo*; Ettore Vito ir Massimo Bisson iš Šv. Morkaus bazilikos; Giorgio Tagliaferro iš Dožų rūmų; Isabella di Lenardo, Elizabeth Carroll Consavari ir Elena Svalduz iš Venecijos; Annalisa Bruni ir *Biblioteca Nazionale Marciana* personalui; galybei kitų, kurių nepaminėjau šiame sutrumpintame sąraše.

Rachel Dillon Fried su Stephanie Delman iš „Sanford J. Greenburger Associates" už jų darbą, dėl manęs nuveiktą tiek namuose, tiek užjūryje.

Išskirtinai protingiems dr. George Abraham, dr. John Treanor ir dr. Bob Helm už jų mokslinę kompetenciją.

Įžvalgų suteikusiems pirmiesiems skaitytojams: Greg Brown, Dick ir Connie Brown, Rebecca Kaufman, Jerry ir Olivia Kaufman ir John Chaffee.

Interneto pasaulį puikiai išmanančiam Alex Cannon, kuris drauge su „Sanborn Media Factory" populiarina mano darbus virtualioje erdvėje.

Judd ir Kathy Gregg, suteikusiems man galimybę apsistoti ramiame Žaliastogių prieglobstyje, kol rašiau paskutinius šitos knygos skyrius.

Nuostabiems *World of Dante*, Prinstono universiteto *Dante Project* ir Kolumbijos universiteto *Digital Dante* internetiniams šaltiniams.

Tamsiausios pragaro vietos rezervuotos tiems,
kurie moralinės krizės metu laikosi neutraliteto.

FAKTAS:

Visi romane aprašyti meno kūriniai, literatūra, mokslo duomenys ir istoriniai šaltiniai yra tikri.

Konsorciumas — tai privati organizacija su savo filialais septyniose valstybėse. Saugumo ir konfidencialumo sumetimais jos pavadinimas pakeistas.

Dantė Aligjeris savo epinėje poemoje „Dieviškoji komedija“ vaizduoja pragarą kaip įmantrios sandaros požemių karalystę, kurioje pilna „šmėklų“ — tarp gyvenimo ir mirties įkalintų bekūnių sielų.

PROLOGAS

E*su šmėkla.*

Per graudulingą miestą sprunku.

Pro amžiną sielvartą bėgu.

Uždusęs nudribsnoju palei Arno upės krantą... pasuku kairėn į *Via dei Castellani*, traukiu į šiaurę gūždamasis Uficių galerijos šešėlyje.

Jie vis seka įkandin.

Negailestingai ryžtinga medžioklė tęsiasi, ir jų žingsniai garsėja.

Mane gaudo jau ne vienerius metus. Dėl jų užsispyrimo turėjau slėptis pogrindyje... gyventi skaistykloje... kamuotis po žeme kaip chtoninė pabaisa.

Esu šmėkla.

Dabar, būdamas atviroje erdvėje, pakeliu akis šiaurės pusėn, bet nepajėgiu rasti tako, vedančio į išsigelbėjimą... nes pirmuosius aušros spindulius temdo Apeninų kalnai.

Iš užnugario apeinu rūmus su dantytu bokštu ir vieną rodyklę turinčiu laikrodžiu... slenku tarp prekeivių, kurie ankstyvą rytą Šv. Florencijos aikštėje šūkauja kimiais balsais, atsiduodančiais *lampredotto*, karvės skrandžio gabalėlių, ir keptų alyvuogių kvapais. Priešais Bardželo rūmus lekiu į kitą kelio pusę, pasirenku vakarų kryptį, leidžiuos tekinas link Fiorentinos abatijos ir laiptų apačioje įsirėžiu į geležinius vartus.

Čia reikia palikti visas savo dvejones.

Trūkteliu rankeną ir nužingsniuoju ten, iš kur, kaip žinau, niekada nebegrįšiu. Raginu švinines kojas kopti į dausas kylančiu sraigtiniu laiptatakiu... kilnoju jas per nudilusias ir ruplėtas marmurines pakopas.

Apačioje aidi balsai. Maldingi.

Persekiotojai atkakliai vejasi, nenumaldomai artėja.

Jie nesupranta, kas gresia... ir ką dėl jų padariau!

Nedėkingas kraštas!

Kol kopiu aukštyn, mane perlieja regėjimai... ugnies lietuje besiraičiojantys geidulingi kūnai, išmatose skendinčios rajūnės sielos, lediniuose šėtono gniaužtuose sustirę klastingi piktadariai.

Įveikiu paskutines pakopas, viršuje leisgyvis išsvirduliuoju į drėgną ryto orą. Nuskubu prie sienos, aukštumo sulig mano galva, ir įsižiūriu pro plyšius. Toli apačioje driekiasi palaimintas miestas, priglaudęs mane ir sergėjęs nuo tų, dėl kurių atsidūriau tremtyje.

Pavymui atvilnija garsėjantys balsai.

— Tu pasielgei beprotiškai!

Beprotybė gimdo beprotybę.

— Dėl Dievo meilės, — šaukia jie, — sakyk, kur jį paslėpei!

Būtent dėl Dievo meilės aš tylėsiu.

Įspraustas į kampą, nugara prisišlieju prie šalto mūro. Jie apniukusiais žvilgsniais varsto skaisčiai žalias mano akis, jau nebemeilikauja, o grasina:

— Mes pasitelksime savo metodus. Priversime atskleisti, kur jis.

Todėl ir užsikoriau čia, todėl ir esu pusiaukelėje iki dangaus.

Netikėtai apsisuku, pakeliu rankas, pirštais įsikimbu už aukštos atbrailos, prisitraukiu ir ant jos atsiklaupiu, tuomet atsistoju... ir susverdėju ties praraja. *Brangusis Virgilijau, vesk mane per nebūtį.*

Negalėdami patikėti tuo, ką regi, jie metasi pirmyn, nori stverti mane už kojų, tačiau bijo, kad neteksiu pusiausvyros ir nukrisiu. Apimti tylios nevilties, ima melsti, bet aš stūksau nusigręžęs. *Žinau, ką privalau padaryti.*

Po mano kojomis, svaiginančiose tolybėse, nelyginant užmiestyje tyvuliuojanti ugnies jūra, plyti raudonų čerpių stogai, nutvieskę puikiąją šalį, kurioje andai klaidžiojo milžinai... Džotas, Donatelas, Bruneleskis, Mikelandželas, Botičelis.

Per colį pasistumiu link iškyšos briaunos.

— Lipk žemyn! — ragina jie. — Dar ne vėlu!

Ech, jūs, kietakakčiai neišmanėliai! Nėjau nematot ateities? Nejau nesuvokiate, koks didingas mano kūrinys? Ir koks reikalingas?

Aš mielai pasiaukosiu... ir kartu sužlugdysiu bet kokias viltis rasti tai, ko ieškote.

Jūs nė už ką jo neaptiksite laiku.

Už kelių šimtų pėdų akmenimis grįsta aikštė kviečia mane tarsi ramybės oazė. Kaip gaila, kad neturiu daugiau laiko... Deja, laikas yra vienintelis dalykas, kuris neįperkamas net už gausius mano turtus.

Prieš pat baigtį pažiūrėjęs į aikštę išvystu pribloškiantį vaizdą.

Pamatau tavo veidą.

Tu žiūri į mane iš šešėlių. Nors tavo akys graudžios, jaučiu, kad jos byloja apie pagarbą mano nuveiktiems darbams. Tu supranti, kad man nėra iš ko rinktis. Privalau apsaugoti savo šedevrą, vardan žmonijos.

Jis bręsta netgi dabar... laukia... lėtai verda raudoname it kraujas telkiny, kuriame neatsispindi dangus žvaigždėtas.

Atplėšiu akis nuo tavųjų, mąsliai nužvelgiu horizontą. Aukštai virš sunkios naštos slegiamo pasaulio tariu paskutinę maldą.

Viešpatie švenčiausias, lai pasaulis atmena mane ne kaip siaubingą nusidėjėlį, o kaip išganytoją — juk žinai, kad toks ir esu. Lai žmonija suvokia, ką jai dovanoju.

Dovanoju ateitį.

Dovanoju išsigelbėjimą.

Dovanoju pragarą.

Sukuždu „amen"... ir žengiu į prarają.

1 SKYRIUS

Atsiminimai materializavosi pamažu... tartum burbulai, nyrantys iš bedugnio šulinio tamsos.

Moteris su šydu.

Robertas Lengdonas stebeilijosi į ją, įbedęs žvilgsnį anapus verpetais sūkuriuojančios, nuo kraujo paraudusios upės. Veidą po vualiu slepianti moteris iškilmingai, nejudėdama stiebėsi kitame krante. Rankoje laikė mėlyną galvos raištį, kurį nūnai kilstelėjo, pagerbdama ties jos kojomis liūliuojančią lavonų jūrą. Aplinkui viešpatavo mirties dvokas.

Ieškokite, pašnibždomis tarė ji. *Ir rasite.*

Lengdonui dingojos, kad tie žodžiai pasigirdo galvoje.

— Kas jūs? — suriko jis, tačiau pro lūpas neišsprūdo joks garsas.

Laiko atsargos senka, tyliai pridūrė moteris. *Ieškokite, ir rasite.*

Robertas Lengdonas pasislinko kiek arčiau upės, bet kruvinai raudonos gelmės niekaip nebūtų pavykę perplaukti. Kai vėl atsisuko į šydu apsigaubusią moterį, paaiškėjo, kad ją supančių kūnų skaičius gerokai išaugo. Jų gretas sudarė šimtai, galbūt tūkstančiai, kai kurie tebekrutėjo gyvi, agoniškai raitydamiesi, pasitikdami neįsivaizduojamai baisią mirtį... pleškėdami liepsnose, prasmegdami fekalijose, rydami vieni kitus. Virš srauto aidu sklido gedulinga žmogiškos kančios aimana.

Nepažįstamoji žengtelėjo jo link ir ištiesė liaunas rankas sakytum prašydama pagalbos.

— Kas jūs? — dar sykį sušuko Lengdonas.

Užuot atsakiusi, moteriškė lėtai pakėlė vualį. Ji buvo neįtikimai daili, bet vyresnė nei Lengdonas manė — turbūt šešiasdešimties su viršum metų, tvirto, įspūdingo stoto lyg nesenstanti skulptūra, griežtų formų smakru, giliai įspraustomis melancholiškomis akimis, ilgais, sidabriškai žilais plaukais, kurių garbanos kaskadomis krito ant pečių. Po kaklu kabėjo lazurito amuletas — aplink lazdą vinguriuojanti gyvatė.

Lengdonas nujautė žinąs, kas ji tokia... ir ja pasitikįs. *Bet iš kur? Ir kodėl?*

Moteris bedė pirštu į dvi kojas, kuriomis mataravo kažkoks nelaimėlis, žemyn galva ir iki juosmens įkastas į žemę. Blyškią vyro šlaunį ženklino purvu užrašyta R.

R? Raidė žymi... Roberto vardą? — dvejodamas savęs paklausė Lengdonas.

— Ar ten... *aš?*

Jos veidas liko bejausmis. *Ieškokite, ir rasite*, pakartojo moteris. Staiga ėmė trykšti baltu švytėjimu... vis ryškesniu ir ryškesniu. Kūnas suskato įnirtingai vibruoti, kol pagaliau, nugriaudėjus perkūno trenksmui, ji išsprogo į tūkstančius tviskesio šipulių.

Lengdonas šaukdamas žaibiškai pakirdo.

Kambaryje plieskė šviesa. Jis buvo vienas. Ore dvelkė aitrus medicininio spirito kvapas, į taktą širdies ritmui pypsėjo aparatas. Mėginant sujudinti dešiniąją ranką, pastangas nutraukė veriantis skausmas. Lengdonas nudelbė akis į dilbį ir pamatė odą tempiančią lašelinės žarnelę.

Pulsas paspartėjo, savo ruožtu ėmė mitriau dzingsėti ir prietaisai.

Kur aš? Kas atsitiko?

Pakaušį raižė dygus smilksėjimas. Laisvąja ranka jis atsargiai palietė viršugalvį, ieškodamas skausmo šaltinio. Po susivėlusiais plaukais užčiuopė tuzino krauju apkepusių dygsnių gumburėlius.

Užsimerkęs pabandė prisiminti nelaimingą įvykį.

Neatkūrė ničnieko. Sąmonė buvo visiškai ištuštėjusi.

Galvok.

Vien tamsa.

Pro tarpdurį įbėgo mediko drabužiais apsirengęs vyriškis, kuris, matyt, sureagavo į monitoriaus informaciją apie pagreitėjusį širdies plakimą. Jis želdinosi gauruotą barzdą ir tankius ūsus, o švelnios akys iš po antakių brūzgyno spinduliavo mąslią ramybę.

— Kas... nutiko? — išspaudė Lengdonas. — Ar aš patekau į avariją?

Barzdočius prispaudė smilių prie savo lūpų, nėrė atgal į koridorių ir šūksniu kažką pakvietė.

Lengdonas pakreipė galvą, tačiau nuo judesio po visą kaukolę išplito skausmas. Jis suskato giliai alsuoti ir laukti, kol diegliai atslūgs. Galop iš lengvo ir metodiškai apžvelgė sterilų kambarį.

Ligoninės palatoje stovėjo tiktai viena lova. Jokių gėlių. Jokių atvirukų. Ant gretimos spintelės pūpsojo skaidriame plastikiniame maiše sulankstyti jo drabužiai. Šiuos margino kraujo dėmės.

O, Dieve. Regis, buvau pakliuvęs į rimtą bėdą.

Jis labai lėtai pasuko galvą į langą prie gulto. Lauke tamsu. Naktis. Lengdonas tematė savo atspindį — mirtinai išbalusį, nusikamavusį, žarnelėmis ir laidais apraizgytą, medicininės įrangos apsuptą nepažįstamą žmogų.

Kitapus durų pasigirdo garsėjantys balsai, ir jo žvilgsnis vėl nukrypo į patalpą. Grįžo gydytojas, bet šįkart ne vienas, o su moterimi. Ji atrodė trisdešimties su trupučiu, dėvėjo mėlyną mediko aprangą, gelsvus plaukus buvo susirišusi į uodegėlę, kuri jai kulniuojant švytavo už nugaros.

— Aš esu daktarė Siena Bruks, — nusišypsojo ji žengusi per slenkstį. — Šįvakar dirbsiu su daktaru Markoniu.

Lengdonas vangiai linktelėjo.

Aukšta ir liekna daktarė Bruks demonstravo savimi pasitikinčios atletės eigastį. Vilkėjo beformius darbo drabužius, tačiau buvo elegantiška ir grakšti kaip gluosnis. Nors ir be makiažo — bent jau Lengdonas nepastebėjo kosmetikos požymių, — veidas atrodė neįprastai glotnus, ir vienintelis odos trūkumas buvo virš lūpos juoduojantis apgamas. Šviesiai rudos, bet neįtikimai skvarbios akys tarytum liudijo gilią, nebūdingą tokiam amžiui patirtį.

— Daktaras Markonis beveik nekalba angliškai. — Gydytoja prisėdo šalia lovos. — Todėl paprašė manęs užpildyti jūsų registracijos formą. — Moteris vėl jam nusišypsojo.

— Ačiū, — sukrenkštė Lengdonas.

— Ką gi, — dalykiškai tarė ji. — Kuo jūs vardu?

Jis atsakė ne iš karto.

— Robertas... Lengdonas.

Daktarė Bruks plonyčio žibintuvėlio spinduliu pašvietė jam į akis.

— Profesija?

Šitie duomenys dar lėčiau išniro į sąmonės paviršių.

— Esu meno istorijos... ir simbologijos profesorius. Iš Harvardo universiteto.

Ji priblokšta nuleido žibintuvėlį. Lygiai taip pat apstulbo ir gydytojas tankiais antakiais.

— Jūs... amerikietis?

Lengdonas sutrikęs pažiūrėjo į moterį.

— Na, tiesiog... — ji akimirksnį dvejojo. — Jūs atvykote šįvakar be jokių asmens dokumentų. Buvote apsirengęs „Harris Tweed“ švarku ir avėjote „Somerset“ laivelius, todėl palaikėme jus britu.

— Aš — amerikietis, — patikino jis, bet jautėsi per daug išsekęs aiškinti, kodėl mieliau renkasi puikiai pasiūtus apdarus.

— Ką nors skauda?

— Galvą.

Nuo ryškaus spindulio kaukolę varstantis tvinkčiojimas tik sustiprėjo. Laimei, daktarė Bruks įsikišo žibintuvėlį kišenėn, suėmė jo riešą ir patikrino pulsą.

— Jūs atsibudote rėkdamas, — tarė ji. — Ar pamenate kodėl?

Mintyse vėl šmėstelėjo keistas regėjimas — šydu prisidengusi moteris, supama besiraitančių kūnų. *Ieškokite, ir rasite.*

— Sapnavau košmarą.

— Kokį?

Lengdonas jį apsakė.

Kai rašė pastabas į popieriaus lapą, prignybtą prie segtuvo, neutrali jos mina nė kiek nepakito.

— Ar nutuokiate, kas galėjo pakurstyti gąsdinančius vaizdus?

Perkratęs atmintį Lengdonas krestelėjo galvą, kuri protestuodama vėl supulsavo.

— Gerai, — pratarė gydytoja nesiliaudama rašiusi. — Pateiksiu keletą standartinių klausimų. Kokia dabar savaitės diena?

Jis šiek tiek pamąstė.

— Šeštadienis. Popiet ėjau per universiteto miestelį... į paskaitas... o tada... ne, nieko daugiau neprisimenu. Ar aš parkritau?

— Tai aptarsime vėliau. Žinote, kur esate?

Lengdonas pabandė atspėti:

— Masačusetso ligoninėje?

Moteris vėl kažką brūkštelėjo.

— Gal apie jus reikėtų kam nors pranešti? Žmonai? Vaikams?

— Niekam, — instinktyviai atsakė jis.

Vienuma ir savarankiškumu, kuriuos suteikė pasirinktas viengungiškas gyvenimas, visada mėgavosi, bet teko pripažinti, kad dabartinėmis aplinkybėmis pažįstamas veidas būtų nudžiuginęs.

— Galėčiau paskambinti keliems kolegoms, bet apsieisiu.

Daktarė Bruks baigė rašyti, ir prie lovos prisiartino vyresnis gydytojas. Suglostęs antakių tankynę, jis iš kišenės iškrapštė nediduką diktofoną, kurį parodė kolegei. Toji supratingai kinktelėjo galva ir atsigręžė į pacientą.

— Pone Lengdonai, šįvakar čia atėjęs jūs be paliovos kažką vapėjote.

Ji metė akį į daktarą Markonį, šis ištiesė skaitmeninį diktofoną ir paspaudė mygtuką.

Įsijungus įrašui, Lengdonas išgirdo tą pačią frazę veblenantį savo balsą: *„Ve... sorry. Ve... sorry.“*

— Man susidarė įspūdis, — tarė gydytoja, — kad jūs kartojate: *„Very sorry. Very sorry.* Labai gaila. Labai gaila.“

Lengdonas sutiko, nors neatsiminė taip kalbėjęs.

Daktarė Bruks pacientą pervėrė neramiu, įtemptu, įdėmiu žvilgsniu.

— Ar numanote, ką sakote? Jūs dėl ko nors apgailestaujate?

Tyrinėdamas tamsiausias savo atminties kertes jis vėl išvydo ant kruvinos upės kranto tarp kūnų stovinčią moterį su vualiu. Šnerves nutvilkė mirties tvaikas.

Lengdoną netikėtai užvaldė instinktyvus grėsmės pojūtis. Pavojus kilo ne vien jam... bet visiems. Pulso monitorius vėl pagreitintai supypsėjo. Mėginant atsisėsti, įsitempė jo raumenys.

Daktarė Bruks skubiai įrėmė delną Lengdonui į krūtinkaulį ir privertė išsitiesti. Tada pašnairavo į barzdočių, o tasai žengė prie spintelės ir ėmė kažkam ruoštis.

Palinkusi virš lovos gydytoja sušnabždėjo:

— Pone Lengdonai, po smegenų traumos žmones dažnai apima nerimas. Bet jums reikia sulėtinti pulsą. Nevalia judėti. Nevalia jaudintis. Tiesiog ilsėkitės. Jūs pasveiksite. Atmintį po truputį atgausite.

Daktaras Markonis grįžo nešinas švirkštu, kurį padavė kolegei. Ji suleido vaistus į lašelinę.

— Čia silpni raminamieji, — paaiškino. — Jie padės jums aprimti. Ir numalšins skausmą. — Moteris pakilo eiti. — Jūs pasitaisysite. Dabar miegokite. Jei ko prireiks, spauskite prie lovos kyšantį mygtuką.

Ji išjungė šviesą ir pasišalino drauge su barzdotu gydytoju.

Tamsoje vaistai kone iš karto užtvindė organizmą ir nutempė jį atgal į gilų šulinį. Lengdonas priešinosi tam pojūčiui, dumsiame kambaryje gulėjo praskyręs blakstienas. Stengėsi atsisėsti, bet kūną tarytum kaustė cemento sluoksnis.

Jis pasimuistė ir suvokė vėl žiūrįs į langą. Lempa užgeso, todėl aptemusiame stikle atspindį pakeitė pastatų kontūrai dangaus fone.

Tarp kupolų ir smailių akiratyje buvo iškilęs vienas didingas fasadas. Jis priklausė impozantiškai akmeninei tvirtovei su rantytu parapetu ir trijų šimtų pėdų aukščio bokštu. Iš platesnės, netoli viršūnės išsipūtusios jo dalies kyšojo mašikulomis išvarpyta dantyta siena.

Lengdonas bemat atsisėdo ir pajuto, kaip galvą perskrodė skausmo pliūpsnis. Kovodamas su deginančiu smilksėjimu, įsmeigė akis į bokštą.

Viduramžių statinį puikiai pažinojo.

Jis buvo unikalus.

Ir, deja, suręstas už keturių tūkstančių mylių nuo Masačusetso.

Slypėdama *Via Torregalli* šešėliuose, galingo sudėjimo moteris nulipo nuo BMW motociklo ir tarsi auką persekiojanti pantera energingai žengė pirmyn. Jos žvilgsnis buvo aštrus. Virš juodos odinės baikerio striukės apykaklės stiebėsi trumpai kirpti, dygliukais sušukuoti plaukai. Ji pasitikrino ginklą su duslintuvu ir įsistebeilijo į Roberto Lengdono palatos langą, kuris ką tik aptemo.

Šiąnakt įvykdyti užduoties nepasisekė.

Įvykių eigą pakeitė suburkavęs balandis.

Ji ketino ištaisyti klaidą.

2 SKYRIUS

— *Aš Florencijoje?!*

Roberto Lengdono kaukolė dunksėjo. Atsisėdęs ligoninės lovoje jis pirštu spūsčiojo iškvietimo mygtuką. Nepaisant suleistų raminamųjų, krūtinėje įnirtingai daužėsi širdis.

Maskatuodama plaukų uodegėle, į palatą įlėkė daktarė Bruks.

— Kaip jaučiatės?

Lengdonas sumišęs palingavo galvą.

— Aš... Italijoje?

— Puiku. Jūs prisiminėte.

— Ne! — jis smiliumi parodė pro langą į tolėliau iškilusį statinį. — Atpažinau Senuosius rūmus.

Gydytoja įjungė šviesą, ir Florencijos pastatų kontūrai dingo. Prisiartinusi prie gulto ji švelniai sukuždėjo:

— Pone Lengdonai, nerimauti nėra reikalo. Jus kamuoja nestipri amnezija, bet, kaip tikina daktaras Markonis, smegenys funkcionuoja normaliai.

Barzdočius taip pat atskubėjo pro duris, tikriausiai išgirdęs kvietimo signalą. Jis patikrino širdies monitorių ir išklausė jaunąją kolegę, prabilusią sklandžia

itališka greitakalbe — rodos, pasakojančią, kaip pacientas *agitato*, kai sužinojo esąs Italijoje.

Sako, kad aš susijaudinęs? Veikiau apstulbęs, piktai pagalvojo Lengdonas. Organizmą perliejo adrenalinas, dabar besigrumiantis su raminamaisiais.

— Kas man atsitiko? — griežtai paklausė jis. — Kokia dabar diena?

— Viskas gerai, — tarė daktarė Bruks. — Aušta ankstyvas kovo aštuonioliktosios, pirmadienio, rytas.

Pirmadienis. Lengdonas privertė sopančias smegenis atsukti praeities vaizdus iki atmintyje įstrigusių paskutinių kadrų — šaltą ir apniukusią šeštadienio popietę jis traukė į paskaitą žingsniuodamas per Harvardo universiteto teritoriją. *Prieš dvi dienas?* Stiprėjant panikai, profesorius mėgino atkurti paskaitą lydėjusius įvykius. Bet nieko nepešė. Širdies ritmą stebintis prietaisas supypsėjo sparčiau.

Vyresnis gydytojas pasikasęs barzdą toliau derino įrangą, o moteris vėl prisėdo ant lovos.

— Jūs pasveiksite, — dar sykį patikino romiu balsu. — Jums diagnozuota retrogradinė amnezija, nuo kurios dažnai nukenčia galvos traumą patyrę žmonės. Pastarųjų kelių dienų atsiminimai gali būti migloti arba visai pranykti, bet ilgalaikių nemalonių padarinių jūs turėtumėt išvengti. — Po pauzės ji tarė: — Ar pamenate mano vardą? Prisistačiau pirmąkart atėjusi.

Lengdonas akimirką susimąstė.

— Siena. — *Daktarė Siena Bruks.*

Ji nusišypsojo.

— Matot? Jūsų smegenyse jau formuojasi nauji prisiminimai.

Lengdono galvą skverbė bemaž nepakeliamas skausmas, artimiausias regėjimo laukas išliko apsiblausęs.

— Jums derėtų pailsėti ir galbūt...

— Kaip aš čia patekau? — neatlyžo jis ir privertė širdies monitorių dzingsėti dar eikliau.

— Pasistenkit alsuoti ramiai. — Daktarė Bruks su kolega apsimainė nervingais žvilgsniais. — Tuojau pasakysiu. — Ji pratęsė gerokai rimtesniu tonu: — Pone Lengdonai, prieš tris valandas jūs įsvirduliavote į ligoninės priimamąjį sužeistas į galvą ir kraujuodamas. Iš karto susmukote ant grindų. Niekas neįsivaizdavo, kas toks esate ir kaip pas mus atkakote. Kažką murmėjote angliškai, todėl daktaras Markonis paprašė mano pagalbos. Anksčiau dirbau Jungtinėje Karalystėje, bet esu pasiėmusi metų atostogas.

Lengdonas jautėsi lyg atsipeikėjęs siurrealistiniame Makso Ernsto paveiks-

le. *Ką, po velnių, aš veikiu Italijoje?* Paprastai čia viešėdavo birželį, kai lankydavosi meno konferencijoje, bet dabar kovas.

Dėl stiprėjančio vaistų poveikio rodės, kad žemės trauka sulig kiekviena sekunde vis energingiau bando nusitempti jo kūną kiaurai čiužinį. Jis iš visų jėgų priešinosi raminamiesiems, stengdamasis nenukabinti galvos ir neprarasti budrumo.

Daktarė Bruks palinko virš paciento tarsi ore plevenantis angelas.

— Prašau, pone Lengdonai, — sušnabždėjo. — Patyrus galvos traumą, artimiausią parą reikia saugotis. Pailsėkite, antraip galite rimtai sau pakenkti.

Staiga sutraškėjo vidaus ryšio sistema ir iš jos atsklido balsas.

— Daktare Markoni?

Barzdočius palietė mygtuką prie sienos ir atsakė:

— *Si?**

Per garsiakalbį kažkas ėmė dudenti itališka greitakalbe. Lengdonas nesuprato, ką žmogus sakė, bet pastebėjo, kad abu gydytojai nustebę susižvalgė. *O gal išsigandę?*

— *Momento***, — pokalbį užbaigė daktaras Markonis.

— Kas vyksta? — pasiteiravo Lengdonas.

Daktarė Bruks mažumėlę prisimerkė.

— Tai registratorė iš intensyviosios terapijos skyriaus. Jūs sulaukėte svečio.

Silpnumo jausmą pervėrė vilties spindulys.

— Kokios puikios naujienos! Gal jis atskleis, kas man nutiko.

Jos neapleido dvejonės.

— Keista, kad čia išvis kažkas pasirodė. Mes tik dabar nustatėme, kas esate, ir iki šiol nė nebuvome jūsų užregistravę savo sistemoje.

Kovodamas su vaistų įtaka Lengdonas nerangiai pasikėlė lovoje.

— Jei tas asmuo sugebėjo mane rasti, jis turėtų žinoti, kas man atsitiko.

Moteris pašnairavo į daktarą Markonį, bet šis kaipmat pakratė galvą ir subarbeno į laikrodį. Ji vėl atsigręžė į pacientą.

— Jūs gulite intensyviosios terapijos skyriuje, — paaiškino. — Niekam nevalia čia užeiti bent jau iki devintos ryto. Daktaras Markonis susitiks su lankytoju ir išsiaiškins, ko jis arba ji nori.

— O kaipgi *mano* norai? — atkirto Lengdonas.

Gydytoja kantriai nusišypsojo ir pasvirusi arčiau prabilo tylesniu balsu:

— Klausykit, jūs kai ko nežinote apie aną vakarą... apie tai, ką išgyvenote.

* Taip? (*Ital.*)

** Sekundėlę (*ital.*).

Prieš bendraujant su kitais, reikėtų susipažinti su visais faktais. Bet vargu ar jums pakanka jėgų...

— Kokiais faktais? — valdingai paklausė Lengdonas, mėgindamas atsisėsti tiesiau. Lašelinės žarnelė skausmingai timptelėjo dilbio odą, kūnas sakytum svėrė keletą šimtų svarų. — Man aišku tik tiek, kad esu Florencijos ligoninėje, į kurią atsibeldžiau kartodamas žodžius „labai gaila"...

Jo galvą persmelkė siaubą kelianti mintis.

— Padariau avariją? Ką nors sužalojau?

— Ne, nemanau.

— Tuomet *kas nutiko?*— Lengdonas niršiai žvelgė į abu gydytojus. — Aš turiu teisę žinoti, kas vyksta!

Ilgam stojo tyla, galop daktaras Markonis nenoriai linktelėjo patraukliajai jaunajai kolegei. Daktarė Bruks atsiduso ir prisiartino prie lovos.

— Tebūnie, išklosiu, ką žinau... bet jūs klausysitės šaltakraujiškai, sutarėm?

Lengdonas pakinkavo galvą, nors dėl judesių kaukolę užliejo sopulio banga. Jis nekreipė dėmesio į skausmą, nes troško išgirsti atsakymus.

— Pirmiausia... galvos traumą patyrėte ne per avariją.

— Koks palengvėjimas.

— Nėra ko džiaugtis. Jus sužeidė kulka.

Iš Lengdono širdies monitoriaus vėl atsklido spartesnis pypsėjimas.

— Nesupratau?!

Daktarė Bruks atsiliepė ramiai, bet prašneko greičiau:

— Pakaušį užkliudė kulka, kuri veikiausiai sukrėtė smegenis. Jums pasisekė, kad išgyvenote. Colis žemiau, ir... — ji krestelėjo galvą.

Lengdonas spiginosi į moterį negalėdamas patikėti savo ausimis. *Į mane šovė?*

Už kambario ribų kažkas susivaidijo, ir trijulę pasiekė rūstūs balsai. Kad ir kas nutarė aplankyti Lengdoną, tas žmogus laukti nesiruošė. Tolimajame koridoriaus gale beveik iš karto trankiai atsivėrė sunkios durys. Įsižiūrėjęs jis pamatė atžygiuojančią figūrą.

Moters kūną dengė juodi odiniai drabužiai. Ji buvo tvirto stoto, raumeninga, tamsiais, į dygliukus suteptais plaukais. Kulniavo grakščiai, tartum kojomis nesiekdama grindų, ir drožė tiesiai Lengdono palatos link.

Daktaras Markonis ryžtingai puolė į tarpdurį ir užtvėrė jai kelią.

— *Ferma!** — įsakė atstatęs delną it policininkas.

* Stokit! (*Ital.*)

Nepažįstamoji nelėtindama žingsnio išsitraukė pistoletą su duslintuvu. Nusitaikė jam į krūtinę ir paleido šūvį.

Vamzdis sušnypštė.

Lengdoną apėmė siaubas stebint, kaip daktaras Markonis atbulas įsvyravo į palatą ir spausdamas delną prie krūtinės sudribo ant grindų — baltą jo chalatą permerkė kraujas.

3 SKYRIUS

Priešaušrio rūką, kuris kilo nuo banguojančios Adrijos jūros, skverbė variklius įjungusi, per penkias mylias nuo Italijos pakrantės nutolusi 237 pėdų ilgio prabangi jachta „Mendacium". Pilkšvai nudažyto korpuso profilis susiliejo su aplinka ir nemaloniai priminė karišką laivą.

Daugiau kaip tris šimtus milijonų dolerių kainuojanti jachta galėjo pasipuikuoti tradiciniais patogumais — spa, baseinu, kino teatru, asmeniniu povandeniniu laivu ir sraigtasparnio aikštele. Bet žemiškos gėrybės savininko nedomino — įsigijęs ją prieš penkerius metus, akimoju išdorojo didžiąją dalį vidinės erdvės ir patalpose įkūrė elektroninės įrangos prigrūstą, iš vidaus švino sluoksniu padengtą karinio štabo stiliaus vadavietę.

Per vien tik jam skirtas tris palydovines sąsajas ir aibę retransliacijos stočių duomenis gaunančiame kontrolės skyriuje triūsė beveik per dvi dešimtis analitikų, misijų koordinatorių, kurie gyveno laive ir palaikė nuolatinį ryšį su sausumose įrengtais, organizacijai priklausančiais įvairiais operacijų centrais.

Vietinę apsaugą sudarė negausus kvalifikuotų kariškių būrys, dvi raketų sekimo sistemos ir pažangiausių ginklų arsenalas. Įskaitant pagalbinius darbuotojus — kokus, valytojus, techninės priežiūros specialistus, — jachta plaukiojo daugiau nei keturiasdešimt žmonių. „Mendacium" faktiškai atstojo mobilų biurų statinį, iš kurio šeimininkas valdė savo imperiją.

Profosas, — taip į jį kreipdavosi personalas, — buvo smulkus, nedidukas vyras įdegusia oda ir giliai įdubusiomis akimis. Neįspūdingas stotas ir tiesmukos manieros puikiai pritiko individui, kuris susikrovė milžiniškus turtus, veikdamas miglotuose visuomenės paribiuose ir privatiems asmenims siūlydamas slaptumą garantuojančių paslaugų paketą.

Jam klijavo įvairiausias pravardes — vadino beširdžiu savanaudžiu, nuodėmių kurstytoju, šėtono dešiniąja ranka, — tačiau tie apibūdinimai jachtos sa-

vininko neatspindėjo. Jis viso labo dovanodavo klientams galimybę siekti savo tikslų ir troškimų, nesibaiminant jokių padarinių. Ne jo bėda, kad žmonija iš prigimties linkusi nusidėti.

Nors pavyduolių nestigo ir jiems nuolat kildavo klausimų dėl etikos, profoso moralinis kompasas buvo nepajudinamas. Jis nusipelnė šlovės — ir išgarsino Konsorciumą — prisilaikydamas dviejų auksinių taisyklių.

Neduok žodžio, kurio negalėsi tesėti.

Ir nemeluok klientui.

Niekada.

Per visą savo, kaip specialisto, karjerą jis niekuomet nelaužė pažado ir neatšaukė sandėrio. Profoso žodis reikšdavo šimtaprocentinę garantiją, kad sutartys bus įvykdytos, net jeigu jis gailėjosi kai kurias sudaręs.

Ryte žengęs į asmeninį kajutės balkoną, „Mendacium" šeimininkas įsmeigė žvilgsnį virš putojančios jūros, bandydamas užgniaužti vidurius slegiantį nerimą.

Praeities sprendimai yra ateities kūrėjai.

Kadaise priimti sprendimai leisdavo jam apeiti faktiškai bet kokius minų laukus ir įveikti sunkumus. Bet šiandien, pro langą stebėdamas tolimus Italijos miesto žiburius, jis juto graužiantį neįprastą dirglumą.

Prieš metus šioje jachtoje profosas apsisprendė atlikti užduotį, kurią vykdant galbūt žlugs viskas, ką jis sukūrė. *Aš sutikau tiekti paslaugas ne tam žmogui.* Anuomet negalėjo žinoti, kaip rutuliosis įvykiai, bet dabar dėl apsiskaičiavimo įsisiautėjo nenumatytų iššūkių audra, privertusi pasiųsti kelis geriausius agentus į veiksmų zoną, prieš tai jiems įsakius griebtis „bet kokių priemonių", kad tik neapvirstų ant šono pasviręs jo laivas.

Dabar profosas laukė žinių iš vienos konkrečios operatyvininkės.

Vajenta, sau tarė jis, mintyse regėdamas tvirtą, raumeningą specialistę stirksančiais trumpais plaukais. Ligi paskutinės misijos moteris tarnavo idealiai, bet vakar padarė klaidą, kuri nulėmė rimtus padarinius. Pastarąsias šešias chaotiškas valandas Konsorciumas žūtbūt stengėsi suvaldyti padėtį.

Vajenta teigė, esą dėl klaidos kaltos nesėkmingai susiklosčiusios aplinkybės — ne laiku užburkavęs balandis.

Bet jis netikėjo sėkme. Kad ir kokio darbo imdavosi, iš pradžių užkirsdavo kelią netikėtumams ir pašalindavo rizikos faktorius. Profosas, tikras kontrolės ekspertas, numatydavo visas tikimybes, už akių užbėgdavo kiekvienai reakcijai ir taip sumodeliuodavo tikrovę, kad gautų pageidaujamus rezultatus. Įvykdytų užduočių ir slaptumo požiūriu, jo profesinė patirtis buvo nepriekaištinga, o lai-

mėjimai pritraukė stulbinančią klientūrą — milijardierius, politikus, šeichus, net šalių vyriausybes.

Rytuose žemiausiai virš horizonto kybančias žvaigždes pamažu tirpdė pirmieji blyškūs aušros spinduliai. Profosas denyje kantriai lūkuriavo, kol Vajenta praneš apie atliktą misiją.

4 SKYRIUS

Sekundę Lengdonui rodėsi, kad laikas sustojo.

Daktaras Markonis nekrutėdamas gulėjo ant grindų, iš jo krūtinės plūdo kraujas. Mėgindamas atsispirti prieš organizmą veikiančius raminamuosius, Lengdonas pakėlė galvą į dygliaplaukę žudikę, kuri plačiais žingsniais mynė koridoriumi. Kai iki slenksčio liko keli jardai, moteris atsigręžė į pacientą, bemat pasuko ginklą jo kryptimi... ir nusitaikė į galvą.

Aš mirsiu, suvokė Lengdonas. *Čia ir dabar.*

Ankštoje ligoninės palatoje nuaidėjo kurtinantis griausmas.

Lengdonas atšoko į lovos galą įsitikinęs, kad jo link nušvilpė kulka, tačiau garsą sukėlė ne pistoletas, o daktarė Bruks, kuri trenkė sunkiomis metalinėmis durimis ir jas užrakino.

Baimės išsprogintomis akimis gydytoja iškart atsigręžo, pritūpė greta kruvino kolegos ir patikrino jo pulsą. Daktaras Markonis iškosėjo kraują, kuris pasruvo skruostu ir nuvarvėjo tankia barzda. Ir suglebo.

— *Enrico, no! Ti prego!** — užriko ji.

Metalinį durų paviršių anapus sudrebino šūvių kruša. Koridorių užtvindė išgąstingi šūksniai.

Lengdono kūnas kažkaip pajudėjo iš vietos, raminamųjų poveikį nustelbė panika ir instinktai. Nerangiai ropščiantis nuo gulto, dešinįjį dilbį nutvilkė deginantis skausmas. Akimirką manė, kad kulka prasispraudė pro duris ir kliudė ranką, tačiau pažvelgęs žemyn suprato: atitrūko lašelinės žarnelė. Iš dilbio kyšojo plastikinis kateteris, o iš vamzdelio jau sruvo kraujas.

Jis visiškai atsipeikėjo.

Susigūžusi prie Markonio, trykšdama ašaromis, daktarė Bruks vis dar bandė užčiuopti pulsą. Staiga, lyg būtų spragtelėjęs vidinis jungiklis, ji pašoko ir

* Enrikai, ne! Prašau tavęs! (*Ital.*)

atsisuko į Lengdoną. Moters išraiška neatpažįstamai pasikeitė, jaunus bruožus sukaustė ligoninės priimamajame dirbančio, užsigrūdinusio mediko šaltakraujiškumas.

— Sekite paskui mane.

Taip tarusi gydytoja čiupo jį už rankos ir nusitempė į priešingą palatos pusę. Kol Lengdonas ant linkstančių kojų siūbavo pirmyn, koridoriuje vis dar skardėjo šūvių ir chaoso garsai. Protas jau veikė budriai, tačiau galūnės nuo vaistų apsunko ir į impulsus reagavo lėtai. *Judinkis!* Padus vėsino grindų plytelės, ligoninės apatiniai baltiniai buvo per trumpi, kad pridengtų visą šešių pėdų ūgio kūną. Jis jautė, kaip delne kaupiasi dilbiu srūvantis kraujas.

Kulkoms tebečaižant masyvią durų rankeną, daktarė Bruks jį įstūmė į nedidelę vonios patalpą. Jau ruošėsi smukti įkandin, bet sustingo, nubėgo atgal prie spintelės ir griebė iškruvintą „Harris Tweed" švarką.

Pamirškite tuos prakeiktus drabužius!

Ji grįžo nešina švarku ir skubiai užrakino kambarėlį. Kaip tik tada braškėdamos atsivėrė palatos durys.

Jaunoji gydytoja elgėsi užtikrintai. Nėrusi per vonios patalpą, staigiai pradarė antras duris ir įvedė Lengdoną į gretimą pooperacinę palatą. Užnugaryje drioksint šūviams, daktarė Bruks iškišo galvą į koridorių, stvėrė jį už rankos ir nuvilko laiptinės link. Nuo ūmių judesių tavaravo akyse, ir Lengdonas nujautė galįs bet kuriuo metu apalpti.

Kitas penkiolika sekundžių aplinkiniai vaizdai skendėjo migloje... jis leidosi laiptais... klupčiojo... krito... Nepakenčiamai tvinkčiojo galvoje. Rega dar smarkiau išskydo, raumenys buvo vangūs, kiekvienas krustelėjimas — uždelstas.

Oras ūmai atvėso.

Aš lauke.

Daktarei Bruks stumiant jį tamsia siaura gatvele, tolyn nuo pastato, Lengdonas užmynė ant aštraus daikto, pargriuvo ir tėškėsi į grindinį. Moteris vargais negalais padėjo bendražygiui pakilti, balsu koneveikdama jos pačios suleistus raminamuosius.

Skersgatvio gale Lengdonas vėl dribo ant žemės. Šįsyk, užuot puolusi į pagalbą, gydytoja išlėkė į gatvę ir kažką rėksmingai pakvietė. Tolumoje jis įžiūrėjo blausiai žalią priešais ligoninę stovinčio taksi švieselę. Automobilis iš vietos nejudėjo, vairuotojas akivaizdžiai miegojo. Daktarė Bruks ėmė šaukti ir kaip paklaikusi mostaguoti rankomis. Galiausiai priešakiniai žibintai užsižiebė, ir taksi tingiai nuburzgė jų pusėn.

Už nugaros subildėjo atlapojamos durys, ausis pasiekė sparčiai artėjančių žingsnių garsai. Kryptelėjęs galvą jis išvydo atlekiančią tamsią figūrą. Pabandė atsistoti, bet gydytoja į jį įsistvėrė ir privertė smukti į tuščiąja eiga urzgiančio „Fiat“ taksi saloną. Lengdonas sudribo pusiau ant užpakalinės sėdynės, pusiau ant grindų, daktarė Bruks užvirto ant jo ir trenkė durelėmis.

Mieguistas vairuotojas atsigręžė į keistą porą — į uodegėlę plaukus susirišusią merginą medikės apranga ir apiplyšusius ligoninės baltinius dėvintį vyriškį kraujuojančia ranka. Jau ketino pasiūlyti jiems nešdintis velniop iš automobilio, kai į šipulius išlakstė šoninis veidrodėlis. Iš skersgatvio skuodė moteris juodais odiniais drabužiais, rankoje gniaužianti ginklą. Tuo pat metu, kai pistoletas vėl sušnypštė, daktarė Bruks griebė Lengdoną už galvos ir staigiai palenkė ją žemyn. Sprogo užpakalinio vaizdo veidrodis, ir ant visų trijų pažiro šukės.

Vairuotojo nebereikėjo raginti. Jis koja smogė per akceleratoriaus pedalą ir nurūko pirmyn.

Lengdonas jautė beprarandąs sąmonę. *Kažkas bando mane nužudyti?*

Kai jie pasuko už kampo, gydytoja atsisėdo ir čiupo kruviną jo dilbį. Iš rankos kreivai styrojo kateteris.

— Žiūrėkite pro langą, — įsakė daktarė Bruks.

Jis pakluso. Tamsoje pro šalį plūdo vaiduokliški antkapiai. Dabartinė padėtis savotiškai derėjo prie kapinių vaizdo. Lengdonas pajuto, kaip moters pirštai švelniai palietė kateterį ir staigiu, netikėtu judesiu jį ištraukė.

Svilinančio skausmo dūris smigo tiesiai į galvą. Lengdonas užvertė akis, ir pasaulis nugrimzdo į tamsą.

5 SKYRIUS

Šaižiai suskambus telefonui, profosas atplėšė žvilgsnį nuo raminančių Adrijos jūros ūkanų ir skubiai grįžo į kajutę.

Pats metas, pamanė nekantraudamas išgirsti naujienas.

Virš rašomojo stalo nušvitęs kompiuterio ekranas informavo, kad ryšį mėginama užmegzti švedišku „Sectra Tiger XS“ šifratoriumi aprūpintu telefonu, o skambutis į laivą nukreiptas per keturis nesusekamus maršrutizatorius.

Jis užsidėjo ausines.

— Kalba profosas, — lėtai ir aiškiai tarė. — Klausau.

— Čia Vajenta.

Moters balse buvo girdėti neįprasto dirglumo gaidos. Operatyviniai agentai su profosu bendraudavo nedažnai ir po siaubingų nesėkmių, kokia nutiko vakar, dar rečiau likdavo tarnyboje. Bet jam reikėjo agento, kuris vietoje padėtų suvaldyti krizę, ir tokiam darbui geriausiai tiko Vajenta.

— Turiu žinių, — pridūrė Vajenta.

Profosas tylėjo, taip duodamas ženklą pratęsti.

Ji kalbėjo bejausmiu tonu — akivaizdžiai stengėsi išlikti profesionale.

— Lengdonas pabėgo. Su objektu.

Prisėdęs už stalo profosas ilgai neatsiliepė.

— Aišku, — pagaliau ištarė. — Spėju, kad jis bandys kuo greičiau susisiekti su valdžia.

Vyresnysis fasilitatorius Lorensas Noultonas, tūnantis dviem deniais žemiau, saugumo kontrolės skyriuje įkurtame asmeniniame savo gardelyje, pastebėjo, kad profosas baigė kalbėti šifruota ryšio linija. O, kad tik jis būtų sulaukęs gerų naujienų. Pastarąsias dvi dienas nuo jachtos savininko sklido kone fiziškai apčiuopiama įtampa, ir kiekvienas laivu plaukiantis agentas nujautė, kad šiuo metu vyksta gyvybiškai svarbi operacija.

Statymai neįsivaizduojamai aukšti, tad Vajentai antrąkart suklysti nederėtų.

Noultonas prižiūrėdavo kruopščiai parengtus žaidimo planus, bet šis konkretus scenarijus žlugo ir prasmego chaose, todėl jo ėmėsi pats profosas.

Mes atsidūrėme neištirtoje teritorijoje.

Šiuo metu pasaulyje jie vykdė dar šešias kitas misijas, bet jomis rūpinosi tenykščiai Konsorciumo skyriai, todėl profosas ir „Mendacium" įgula galėjo susitelkti vien tik į problemas keliančią užduotį.

Prieš keletą dienų Florencijoje klientas užsimušė šokęs į mirties glėbį, bet Konsorciumas privalėjo jam suteikti dar ne vieną paslaugą — atlikti tam tikrus pavedimus, su kuriais, užsakovo pageidavimu, būtina susidoroti, kad ir kaip klostytųsi aplinkybės, — ir kaip visada užbaigti darbus nieko neklausinėdamas.

Man duoti įsakymai aiškūs, pamanė Noultonas, ketindamas beatodairiškai jiems paklusti. Jis nėrė iš garsui nepralaidaus stiklinio gardelio, nužingsniavo pro pustuzinį panašių kabinetų — ir perregimomis, ir matinėmis sienomis, — kuriuose budintys darbuotojai reguliavo kitus tos pačios misijos aspektus.

Noultonas perėjo siaurą ventiliuojamą kontrolės skyriaus patalpą, linksėjimu pasisveikindamas su technikais, ir įžengė į saugyklą, užpildytą tuzino seifų.

Vieną atidarė ir iškrapštė jo turinį — raudoną USB atmintinę. Pasak prilipdytos užduoties kortelės, atmintuke slypėjo didžiulis vaizdo failas, kurį klientas liepė rytojaus rytą, nurodytu metu, persiųsti stambiausioms žiniasklaidos kompanijoms.

Anoniminis duomenų perdavimas sunkumų nesukels, tačiau, prisilaikant skaitmeninių failų protokolo, šitą medžiagą reikėjo peržvelgti *šiandien* — iki išsiunčiant likus dvidešimt keturioms valandoms, — idant Konsorciumas spėtų ją iššifruoti ir prieš įkėlimą baigtų reikiamus pasirengimus.

Negalima nieko palikti likimo valiai.

Noultonas grįžo į savo permatomą gardelį, uždarė sunkias stiklines duris.

Spustelėjus jungiklį, sienos akimirksniu patamsėjo. Siekiant užtikrinti privatumą, „Mendacium" jachtoje visas stiklines kabinetų sienas papildė „pakibusių dalelių įrenginys". Stiklo skaidrį lengvai valdydavo elektros srovė, surikiuojanti arba išblaškanti milijonus plokštėje kybančių miniatiūrinių strypo formos dalelių.

Pasiskirstymo sistema tapo kertiniu Konsorciumo sėkmės akmeniu.

Žinok tik savo misiją. Nesidalink jokia informacija.

Noultonas jaukiai įsitaisė asmeninėje erdvėje, įkišo atmintuką į kompiuterį ir atsidarė failą, pasirengęs pradėti vertinimo procedūrą.

Ekranas beveik iš karto aptemo... ir iš garsiakalbių atsklido švelnus vandens tekšenimas. Juodame fone lėtai pasirodė vaizdas... beformis ir miglotas. Iš tamsos išnyrantis reginys įgavo kontūrus... Tai urvas... arba kažkokia milžiniška ertmė. Vietoj grindų tyvuliavo vanduo, sakytum požeminiame ežere. Keista, bet jis atrodė apšviestas... lyg ir iš vidaus.

Noultonas gyvenime nebuvo matęs nieko panašaus. Visa ola tviskėjo nykiu rausvu atspalviu, blyškias sienas žvilgino tarsi augalo ūsai nutįsę raibuliuojančių vilnių atspindžiai. *Kokia... čia vieta?*

Pliuškenimui neslopstant, objektyvas pakrypo žemyn ir ėmė statmenai leistis, kol pervėrė blizgantį telkinio paviršių. Garsus užgožė šiurpi povandeninė tyla. Kamera nugrimzdo dar per kelias pėdas ir stabtelėjo netoli dumblino dugno.

Akiratyje sumirgėjo prie žemės pritvirtinta stačiakampė titano plokštelė su užrašu:

ŠIANDIENĄ IR ŠIOJE VIETOJE
BUVO AMŽIAMS PAKEISTAS PASAULIS

Jos apačioje Noultonas pamatė išgraviruotą vardą ir datą.

Kliento vardą.

Ir... rytojaus datą.

6 SKYRIUS

Lengdonas juto, kaip jį kelia stiprios rankos... tempia iš klejonių gelmės, padeda išlipti iš taksi. Basas kojas šaldė gatvės paviršius.

Perpus užgriuvęs liauną gydytoją, jis siūbavo tarp dviejų daugiabučių nusidriekusia tuščia alėja. Paryčio orą drebino vėjas, plaikstantis apatinius baltinius, ir žvarba smelkėsi į tas kūno kertes, kur šiaip jau neturėjo prasiskverbti.

Nuo ligoninėje suleistų raminamųjų blausa tvyrojo ne vien prieš akis, bet ir sąmonėje. Jis tarytum skendėjo vandens gelmėse, yrėsi pro dulsvai apšviestą klampų pasaulį. Siena Bruks jį prilaikė vilkdama pirmyn, demonstruodama stebėtiną jėgą.

— Laiptai, — perspėjo moteris, ir Lengdonas suprato nusigavęs iki šoninių pastato durų.

Jis įsikibo į turėklą ir apsvaigęs ėmė rabždintis aukštyn. Kūnas rodėsi gremėzdiškas. Daktarė Bruks energingai jį pastūmė. Kai abu užsikapanojo ant laiptatakio aikštelės, gydytoja suvedė skaičius aprūdijusioje užrakto klaviatūroje, ir durys zvimbdamos atsivėrė.

Kitapus slenksčio buvo neką šilčiau, bet, palyginti su gruobleta kelio danga, grindų plytelės priminė minkštą kilimą. Daktarė Bruks nulydėjo Lengdoną prie lifto, timptelėjo suvertines duris ir įvedė jį į kabiną, didumo sulig telefono būdele. Oras atsidavė MS cigaretėmis — karčiu salsvumu, paplitusiu Italijoje, kaip ir šviežias espreso aromatas. Dėl rūkalų kvapo truputėlį, per nago juodymą, prasisklaidė Lengdono galvoje kybanti migla. Kai moteris paspaudė mygtuką, kažkur viršuje sudunksėjo seni krumpliaračiai, ir kabina pajudėjo iš vietos.

Aukštyn...

Girgždantis liftas kilo vibruodamas. Vietoj sienų kabiną supo metaliniai tinkleliai, todėl Lengdonas suvokė regįs, kaip pro šalį ritmiškai slysta vidiniai šachtos paviršiai. Nors pats buvo pusiau sąmoningas, viduje išsikerojusi, nuo seno kamuojanti ankštų patalpų baimė niekur nedingo.

Žiūrėk kitur.

Jis nugara įsirėmė į pertvarą ir pasistengė atgauti kvapą. Dilbį maudė, ir nudūrus akis žemyn paaiškėjo, kad ranką lyg tvarstis pančioja „Harris Tweed“ švarko rankovė. Nutrinta ir purvina kita apdaro dalis vilkosi per grindis.

Negalėdamas pakelti pulsuojančio galvos skausmo, Lengdonas užsimerkė, bet jį vėl pasiglemžė tamsa.

Mintyse nušvito pažįstamas regėjimas — didinga moteris su vualiu, amuletu ir žilomis garbanomis. Stovėdama, kaip anksčiau, ant kruvinos upės kranto, tarp besiraitančių kūnų, ji prabilo maldingu balsu: *Ieškokite, ir rasite!*

Lengdoną užvaldė įsitikinimas, kad jis privalo išgelbėti žilaplaukę... išgelbėti visus. Iš žemės kyšančios kojos glebo... viena po kitos.

Kas jūs, tylą perrėžė jo šūksnis. *Ko jūs norite!*

Vešlius jos plaukus ėmė virpinti karštas vėjas. *Laiko atsargos senka*, sušnabždėjo moteriškė, liesdama po kaklu kabantį amuletą. Staiga išsprogo akinančiomis liepsnomis, kurios nubangavo virš upės ir juos abu prarijo.

Surikęs Lengdonas kaipmat praplėšė blakstienas.

Daktarė Bruks jį nužvelgė neslėpdama nerimo.

— Kas yra?

— Aš vis matau haliucinacijas! Tą pačią sceną.

— Žilaplaukę moterį? Ir negyvėlius?

Lengdonas palinksėjo, jo kakta apsipylė prakaito lašais.

— Jūs atsigausite, — užtikrino gydytoja, nors kalbėjo netvirtai. — Amnezijos atvejais regėti pasikartojančias vizijas įprasta. Atsiminimus rūšiuojanti ir klasifikuojanti smegenų funkcija laikinai streikuoja, todėl bet ką sumeta į bendrą vaizdą.

— Kuris nelabai malonus, — išspaudė jis.

— Žinau, bet kol pasitaisysite, prisiminimai liks drumsti ir pakriki — tarpusavyje jauksis praeitis, dabartis ir fantazijos. Kaip sapnuose.

Po krestelėjimo liftas sustingo, ir daktarė Bruks atstūmė suveriamąsias duris. Šįsyk jiedu patraukė tamsiu siauru praėjimu. Nuslinko pro langą, už kurio priešaušrio prieblandoje lėtai ryškėjo Florencijos stogų siluetai. Koridoriaus gale ji pritūpė, po ištroškusio kambarinio augalo vazonu susirado raktą ir atrakino duris.

Butas pasirodė besąs mažutis, viduje tvyrojo oro užuomina į nuolatinę kovą tarp vanile kvepiančių žvakių ir senos kiliminės dangos. Baldai ir meno kūriniai geriausiu atveju buvo skurdoki, tartum pirkti per sendaikčių išpardavimą. Daktarė Bruks pareguliavo termostatą, radiatoriai subildėjo ir atgijo.

Ji sustingo, užsimerkė ir giliai atsiduso, lyg bandydama susivaldyti. Po sekundėlės atsigręžė ir nusivedė amerikietį profesorių į kuklią virtuvę, kurioje stovėjo plastikinis stalas ir dvi trapiai atrodančios kėdės.

Lengdonas vylėsi galėsiąs prisėsti, tačiau gydytoja viena ranka griebė jį už dilbio, kita atidarė spintelę... beveik tuščią, teužpildytą krekeriais, pora makaronų maišelių, kokakolos skardine ir „NoDoz“ buteliu.

Daktarė Bruks stvėrė „NoDoz“ ir jam į delną iškratė šešias ovalias tabletes.

— Kofeinas, — paaiškino. — Vartoju, kai tenka dirbti naktinėje pamainoje, kaip šiąnakt.

Įsimetęs jas į burną Lengdonas pasidairė vandens.

— Verčiau kramtykite. Tuomet medžiaga greičiau išplis po organizmą ir padės neutralizuoti raminamųjų poveikį.

Jis perkando tabletes ir bemat susiraukė. Burną nutvilkė kartumas, jas aiškiai reikėjo ryti, o ne triaukšti. Daktarė Bruks pravėrė šaldytuvo duris ir padavė iš vidaus išgriebtą pustuštį „San Pellegrino“ mineralinio vandens butelį. Jausdamas dėkingumą jis ėmė godžiai gerti.

Į uodegėlę plaukus susirišusi medikė įsikibo į dešiniąją jo ranką, nuvyniojo laikinąjį tvarstį ir perkėlė švarką ant stalo. Paskui įdėmiai apžiūrėjo žaizdą. Gydytojai laikant apnuogintą jo dilbį, jos liaunos rankos drebėjo.

— Jūs gyvensite, — paskelbė moteris.

Lengdonas nuoširdžiai tikėjosi, kad ji atsigaus. Stačiai galvoje netilpo, ką jiedu ištvėrė.

— Daktare Bruks, mums reikia kam nors paskambinti. Konsulatui... policijai. Kam nors.

Ji pritardama linktelėjo.

— Ir liaukitės mane vadinęs daktare Bruks — aš vardu Siena.

— Ačiū. Aš — Robertas. — Regis, gelbėdami gyvybes jie užmezgė tujinimą pateisinantį ryšį. — Sakei, kad esi britė?

— Tokia yra mano kilmė.

— Tartis jos neišduoda.

— Puiku. Prireikė daug pastangų, kad atsikratyčiau akcentu.

Lengdonas jau žiojosi pasidomėti priežastimi, bet Siena mostu liepė jam sekti iš paskos ir siauru koridoriumi nusivedė į ankštą, niaurų vonios kambarį. Virš kriauklės pritvirtintame veidrodyje jis išvydo savo atspindį — pirmą sykį nuo tada, kai šį matė ligoninės palatos lange.

Nieko gero. Tankūs juodi plaukai susivėlę, akys nuilsusios ir pasruvusios krauju, smakras aptemdytas barzdaplaukių šydo.

Siena atsuko čiaupą ir pakišo jo dilbį po lediniu vandeniu. Srovė nudilgino žaizdą, tačiau Lengdonas rankos nepatraukė.

Švarų frotinį audinį ji apipurškė skystu antibakteriniu muilu.

— Gal verčiau nusigręžk.

— Nieko baisaus. Manęs negąsdina...

Moteris ėmė įnirtingai trinti odą, ir galūnę pervėrė skausmo liepsnos. Lengdonas sukando dantis, tramdydamas protesto šūksnius.

— Vargu ar norėtum infekcijos. — Siena įniko dar energingiau šveisti ranką. — Ir jei tau maga skambinti valdžiai, privalai tapti budresnis. Niekas taip nesuaktyvina adrenalino gamybos kaip skausmas.

Lengdonas kentė gremžimą kokias dešimt sekundžių, kol pagaliau iš visų jėgų trūktelėjo dilbį. *Užteks!* Nors, tenka pripažinti, dabar jautėsi stipresnis ir labiau išsibudinęs; ranką varstantys sopuliai nustelbė galvos tvinkčiojimą.

— Tvarka.

Ji užsuko čiaupą ir rankšluosčiu nusausino odą. Tuomet siauru bintu aptvarstė žaizdą, bet, kol Siena darbavosi, Lengdonas išsiblaškė pastebėjęs tai, kas jį smarkiai prislėgė.

Beveik keturis dešimtmečius jis nešiojo senovinį laikroduką su Peliuko Mikio atvaizdu, kolekcininkams skirtą gaminį, iš tėvų gautą dovaną. Vypsantis Mikio veidas ir audringai mostaguojamos rankos kasdien primindavo dažniau šypsotis ir per daug rimtai nežiūrėti į gyvenimą.

— M-mano laikrodis... — sumikčiojo Lengdonas. — Dingo! — stokodamas Mikio, ūmai pasijuto nevisavertis. — Ar jis buvo ant mano rankos, kai atsibasčiau į ligoninę?

Sprendžiant iš žvilgsnio, Siena negalėjo patikėti, kad jam rūpi tokia smulkmena.

— Aš nepamenu jokio laikrodžio. Nusiprausk. Grįšiu po kelių minučių, ir mes sumąstysime, kaip tau pagelbėti. — Ji apsisuko eiti, bet prie tarpdurio sustojo ir per veidrodį pažiūrėjo Lengdonui į akis. — Kol manęs nebus, siūlyčiau gerai pasvarstyti, kodėl kažkas užsigeidė tave nudobti. Spėju, kad šitą klausimą valdžia pateiks pirmiausia.

— Minutėlę, kur tu susiruošei?

— Juk su policija nebendrausi pusnuogis. Paieškosiu drabužių. Mano kaimynas — maždaug tavo stoto. Prieš išvykdamas paprašė manęs pašerti jo katę. Jis man skolingas.

Sulig paskutiniu žodžiu Siena dingo anapus slenksčio.

Robertas Lengdonas dirstelėjo į veidrodėlį ir vos atpažino iš jo dėbsantį žmogų. *Kažkas trokšta mano mirties.* Mintyse vėl pasigirdo nuosavų vapaliojimų įrašas.

Very sorry. Very sorry. Labai gaila. Labai gaila.

Jis panaršė po atmintį kokių nors prisiminimų... bet ko. Tačiau sąmonėje viešpatavo tuštuma. Lengdonas težinojo esąs Florencijoje ir nukentėjęs nuo pakaušį kliudžiusios kulkos.

Spoksodamas į pailsusias akis, jis kone ėmė spėlioti, ar tik staiga nepakirs namuose, savo krėsle, su ištuštinta martinio taure ir „Mirusiomis sielomis“, ir tai primins, kad tarpusavyje niekada nederėtų maišyti „Bombay Sapphire“ džino ir Gogolio.

7 SKYRIUS

Lengdonas nusimetė kruvinus ligoninės baltinius ir rankšluosčiu susiautė liemenį. Vandeniu apšlakstė veidą, atsargiai prisilietė prie pakaušio žaizdos. Oda perštėjo, bet virš siūlių suglosčius kaltūną dygsnius buvo galima paslėpti.

Mąstyk, Robertai. Pasistenk atsiminti.

Belangis vonios kambarys netikėtai pakurstė klaustrofobijos pojūtį, todėl Lengdonas iš jo pasišalino ir instinktyviai žengė link aušros spindulių, priešingoje koridoriaus pusėje besiveržiančių pro dalinai atvertas duris. Įslinko į darbo kabineto atitikmenį, kuriame buvo pigus rašomasis stalas, nutrinta sukamoji kėdė, ant grindų sukrautos įvairios knygos ir, laimei... *langas.*

Jis patraukė dienos šviesos kryptimi.

Tolumoje aukščiausias bundančio miesto smailes — varpinės, Fiorentinos abatijos, Bardželo rūmų — ką tik pabučiavo tekanti Toskanos saulė. Lengdonas kaktą prigludo prie vėsaus stiklo. Dėl gaivaus ir šalto kovo oro sustiprėjo virš kalvų šlaitų žvilgčiojančios saulės spindulių spektras.

Tai *dailininkų šviesa,* kaip ją vadino.

Centrinėje dangaus fono dalyje kilo gigantiškas skliautuotas raudonų čerpių stogas, kurio viršūnę puošė it švyturys blizgantis paauksuotas varinis rutulys. *Il Duomo.* Bruneleskis įėjo į architektūros istoriją savo sukurtu masyviu bazilikos kupolu, ir dabar, daugiau nei po penkių šimtmečių, 375 pėdų didumo konstrukcija tebekyšojo virš *Piazza del Duomo,* arba Katedros aikštės, tarytum nepajudinamas milžinas.

Ko man prireikė Florencijoje?

Lengdonui, užkietėjusiam italų meno gerbėjui, Florencija tapo vienu iš mėgstamiausių Europos miestų. Vaikystėje po šias gatves lakstė Mikelandželas, kurio studijose įsižiebė itališkas renesansas. Vietinės galerijos viliojo milijonus keliautojų pasigrožėti Botičelio „Veneros gimimu“, Leonardo da Vinčio „Apreiškimu“ ir miesto džiaugsmu bei pasididžiavimu — *Il Davide.*

Kai Lengdonas paauglystėje išvydo „Dovydą“, statula jį užbūrė... aure Dai-

lės akademija, į kurią įėjęs lėtai pėdini pro niaurią Mikelandželo „Vergų" falangą... ir jauti, kaip žvilgsnį nenumaldomai prikausto septyniolikos pėdų aukščio šedevras. Pirmą kartą čia apsilankiusius žmones priblokšdavo vien statulos dydis ir raumenyno kontūrai, bet Lengdoną labiausiai sužavėjo geniali Dovydo poza. Mikelandželas naudojosi tradiciniu kontrapostu ir taip sukūrė iliuziją, kad Dovydas savo svorį perkėlęs ant dešinės kojos, o į kairiąja beveik nesiremia, nors iš tiesų pastarąją slėgė tonos marmuro.

Būtent „Dovydas" privertė Lengdoną pirmąsyk suvokti nuostabių skulptūrų galią. Nūnai jis ėmė spėlioti, ar per paskutines kelias dienas grožėjosi šedevru, bet tepajėgė prisiminti, kaip atsibudo ligoninėje ir pamatė nekalto gydytojo žmogžudystę. *Labai gaila. Labai gaila.*

Nuo kaltės jausmo kone pykino. *Ką aš padariau?*

Stovint prie lango, akiračio pakraštyje šmėstelėjo ant stalo padėtas nešiojamasis kompiuteris. Nežinia, kas jam vakar nutiko, bet visai įmanoma, kad apie tuos įvykius paskelbė žiniatinkliai.

Atsakymus galbūt rasiu internete.

Lengdonas pasisuko į tarpdurį ir sušuko:

— Siena?!

Tyla. Kaimyno bute ji vis dar ieškojo drabužių.

Įsitikinęs, kad Siena supras, kodėl jis kiša nagus prie svetimo turto, Lengdonas pakėlė ekraną ir įjungė kompiuterį.

Nušvito „mėlynas debesis", standartinis „Windows" fonas. Jis bemat atsivertė „Google Italia" ir į paieškos langelį įvedė „Robertas Lengdonas".

O, jei dabar mane regėtų studentai, galvoje sukirbėjo mintis. Jis dažnai perspėdavo mokinius, kad šie per „Google" neknaisiotų informacijos apie save — neužsiimtų keista nauja pramoga, atspindinčia asmeninės šlovės maniją, kuri, rodos, užvaldė Amerikos jaunimą.

Prieš akis pasirodė rezultatų puslapis su šimtais nuorodų į Lengdoną, jo knygas ir paskaitas.

Ne, man rūpi ne tai.

Jis apribojo paiešką spustelėjęs „Žinių" mygtuką.

Ekrane nušvito naujas užrašas: *Žinios apie „Robertą Lengdoną".*

Knygų pasirašymai: Robertas Lengdonas atvyksta į...

Robertas Lengdonas kreipiasi į absolventus...

Robertas Lengdonas išleidžia pradžiamokslį apie simbolius...

Sąrašas tęsėsi keletą puslapių, tačiau jis neužėjo nieko, kas suteiktų aišku-

mo dabartinėms aplinkybėms. *Kas vakar atsitiko?* Neatlyždamas profesorius įsijungė „The Fiorentine“, Florencijoje angliškai leidžiamo laikraščio, internetinę svetainę. Patyrinėjo antraštes, svarbiausias naujienas, policijos suvestinę, akimis permetė straipsnius apie gaisrą bute, su vyriausybe susijusį grobstymo skandalą ir įvairius smulkius nusikaltimus.

Nejau neaptiksiu ničnieko?

Jis paskaitė anotaciją apie miesto valdininką, kurį anąnakt Katedros aikštėje pražudė širdies smūgis. Asmuo bus įvardytas vėliau, bet nužudymo versija nekeliama.

Lengdonas nebenutuokė, ko dar griebtis, todėl prisiregistravo prie Harvardo elektroninio pašto ir patikrino laiškelius, spėliodamas, ar juose įžiūrės kokius nors atsakymus. Rado tik įprastą srautą žinučių, gautų iš kolegų, studentų ir draugų, didžiuma jų tiesiog priminė apie kitą savaitę numatytus susitikimus.

Regis, niekas nenumano, kad aš dingau.

Apimtas stiprėjančios nežinios būsenos, Lengdonas išjungė kompiuterį ir nulenkė ekraną. Jau ketino apleisti kabinetą, kai žvilgsnis už kai ko užkliuvo. Ant stalo kampe gulėjo stirta medicininių žurnalų bei dokumentų ir ant jų užmesta momentinė „Polaroid“ nuotrauka. Ligoninės koridoriuje kvatojančių Sienos Bruks ir barzdoto bendradarbio kadras.

Daktaras Markonis. Kai pakėlė fotografiją, jį vėl persmelkė kaltės jausmas.

Grąžindamas ją į vietą, Lengdonas su nuostaba atkreipė dėmesį į geltoną lankstinuką, padėtą ant leidinių — į apdriskusią programėlę iš Londono „Globe“ teatro. Ji anonsavo Šekspyro „Vasarvidžio nakties sapną“... beveik prieš dvidešimt penkerius metus statytą spektaklį.

Kažkas „Magic Marker“ žymekliu ant viršaus užrašė: *Mieloji, niekada nepamiršk, kad esi tikras stebuklas.*

Lengdonas kilstelėjo programą ir iš vidaus netyčia iškratė šūsnį iškarpų. Skubiai visas pakėlė nuo stalo, bet atvertęs padūlėjusį puslapį, ties kuriuo jos buvo įkištos į lankstinuką, sustingo kaip įkaltas.

Jis stebeilijosi į šelmišką elfą Paką vaidinusios aktorės nuotrauką. Į maždaug penkerių metų mergaitę su pažįstama gelsvų plaukų uodegėle.

Apačioje išspausdintas tekstas skelbė: *Gimė žvaigždė.*

Emocijomis trykštanti biografija priklausė teatro vunderkindei Sienai Bruks, neįtikimai aukštą intelekto koeficientą turinčiam vaikui, kuris per vieną naktį mintinai išmoko kiekvieno veikėjo žodžius ir per pirmąsias repeticijas neretai juos sufleruodavo trupės nariams. Penkiametė mėgo groti smuiku, žaisti

šachmatais, gilintis į biologiją ir chemiją. Blakhite, Londono priemiestyje, gyvenančios turtingos poros dukra jau buvo spėjusi išgarsėti moksliniuose sluoksniuose; vos ketverių nugalėjo šachmatų didmeistrį ir mokėjo skaityti trimis kalbomis.

O, Dieve, dingtelėjo Lengdonui. *Siena... dabar man kai kas aiškėja.*

Jis pagalvojo apie vieną iš žymiausių Harvardo universiteto absolventų, vunderkindą Solą Kripkę, šešerių išmokusį hebrajų kalbą ir iki dvylikos nuodugniai susipažinusį su visais Dekarto raštais. Lengdonas atsiminė ne taip seniai skaitęs apie jauną fenomeną Mošę Kajį Kavaliną, kuris vienuolikos gavo universiteto diplomą, mokslus baigė vien aukščiausiais 4.0 pažymiais, laimėjo nacionalinį kovos menų čempionatą ir keturiolikos išleido knygą, pavadintą „Mes galime tai padaryti".

Lengdonas patyrinėjo antrą iškarpą su septynmetės Sienos fotografija: VAIKO GENIJAUS IQ SIEKIA 208 BALUS.

Jis nė neįsivaizdavo, kad egzistuoja toks aukštas intelekto koeficientas. Pasak laikraščio straipsnio, Siena Bruks virtuoziškai griežė smuiku, naują kalbą gebėdavo išmokti per mėnesį, pati dėstė anatomiją ir fiziologiją.

Trečią straipsnį, iškirptą iš medikų žurnalo — MINTIES ATEITIS: NE VISI PROTAI GIMSTA LYGŪS, — papildė kadras, vaizduojantis kokių dešimties metų Sieną, vis dar šviesiaplaukę, stovinčią greta didžiulio medicininio aparato. Autorius ėmė interviu iš gydytojo, kuris aiškino, esą pozitronų emisijos tomografas nustatė, kad Siena *fiziškai* kitokia nei aplinkiniai — ji turi stambesnes, aptakesnes smegenėles, galinčias taip manipuliuoti vaizdiniu erdviniu turiniu, kad dauguma žmonių nė neįstengia suprasti jos gebėjimo. Fiziologinį Sienos privalumą daktaras palygino su keistai sparčiu smegenų ląstelių augimu, panašiu į vėžio suvešėjimą, tiesa, mergaitės atveju, greitai formavosi ne sveikatai pavojingos ląstelės, o naudingi smegenų audiniai.

Lengdonas užtiko miestelio laikraščio iškarpą.

TALENTO PRAKEIKSMAS.

Šįkart nuotraukos nebuvo, bet straipsnis pasakojo apie genialiąją Sieną Bruks, kuri mėgino lankyti paprastas mokyklas, deja, nepajėgė prisitaikyti prie bendramokslių, todėl iš jų sulaukdavo patyčių. Autorius dėstė apie izoliacijos pojūtį, būdingą talentingiems jaunuoliams, kurie tampa atsiskyrėliais, nes jų socialiniai įgūdžiai vystosi lėčiau nei intelektas.

Anot įrašo, Siena aštuonerių pabėgo iš namų, ir jai užteko sumanumo slapstytis dešimt dienų. Mergaitę rado prabangiame Londono viešbutyje, į kurį ji

įsikėlė apsimetusi svečio dukra, nugvelbė raktą ir kažkieno kito sąskaita pasinaudojo kambarių aptarnavimu. Iš visko sprendžiant, savaitę praleido skaitydama tūkstantį šešis šimtus „Grėjaus anatomijos“ puslapių. Kai pareigūnai paklausė, kodėl ji domisi medicininiais tekstais, Siena atsakė norinti išsiaiškinti, kas darosi jos smegenims.

Kai galvojo apie mergytę, Lengdonui nudiegė širdį. Sunku net įsisąmoninti, kokia vienatvė kamuoja vaiką, kuris taip smarkiai skiriasi nuo aplinkinių. Jis sulankstė iškarpas, paskutinį kartą dirstelėjo į Paką vaidinusios penkiametės Sienos nuotrauką. Atsižvelgiant į rytinės jųdviejų pažinties siurrealistiškumą, reikėtų pripažinti, kad jai keistai tiko padykusio, sapnus sužadinančio elfo vaidmuo. Tik, gaila, priešingai nei pjesės veikėjai, jis negalės pabusti ir apsimesti, kad neseniai patirti išgyvenimai tebuvo sapnas.

Kai atsargiai grąžino iškarpas į vietą ir užvertė lankstinuką, Lengdoną netikėtai apėmė melancholija, nes į akis vėl krito ant viršelio parašyti žodžiai: *Mieloji, niekada nepamiršk, kad esi tikras stebuklas.*

Jo žvilgsnis nuslydo apačion iki gerai žinomo simbolio. Iki senovės Graikijos laikų piktogramos, kuri užgimė prieš du su puse tūkstantmečio, tapo dramos teatro sinonimu ir visame pasaulyje puošė daugumą spektaklių programėlių.

La maschere. Kaukės.

Žiūrint į garsiuosius komedijos ir tragedijos veidus, ausyse staiga pasigirdo keistas zvimbimas — atrodė, tarsi sąmonėje būtų lėtai įtempiamas laidas. Kaukolę iš vidaus perrėžė skausmo dūris. Prieš akis supleveno kaukės regėjimas. Lengdonas aiktelėjo, pakėlė rankas, atsisėdo ant kėdės ir stipriai užsimerkęs delnais susiėmė už viršugalvio.

Iš tamsos niršiai išsiveržė gąsdinančios vizijos... ryškios ir gyvos.

Į jį vėl kreipėsi amuletą nešiojanti, anapus kruvinos upės stovinti žilaplaukė moteris. Smardų orą varstė jos nevilties šūksniai, kurių nenustelbė net kankinamų, merdėjančių, kiek akis užmato agoniškai besiblaškančių žmonių garsai. Lengdonas išvydo aukštyn kyšančias kojas su raide R. Jomis desperatiškai mataravo perpus į žemę įkastas kūnas.

Ieškokite, ir rasite, jį ragino moteris. *Laiko atsargos senka!*

Lengdoną vėl užvaldė poreikis jai padėti... pagelbėti *visiems.* Jis kaip paklaikęs suriko nepažįstamajai, iškilusiai kitoje it kraujas raudonos upės pusėje. *Kas jūs?!*

Žilaplaukė antrąsyk atidengė šydą ir parodė jam jau matytą stulbinantį veidą.

Aš esu gyvybė, pasakė ji.

Virš moters nelauktai materializavosi gigantiškas pavidalas — šiurpi kaukė su ilga snapo formos nosimi ir ugningomis žaliomis akimis, kurios smigo tiesiai į Lengdoną.

O aš... esu mirtis, užgriaudėjo balsas.

8 SKYRIUS

Lengdonas kaipmat praskyrė blakstienas ir virpėdamas giliai įkvėpė. Jis tebesėdėjo už Sienos stalo, rankomis apglėbęs pakaušį, jausdamas, kaip krūtinėje daužosi širdis.

Kas, po velnių, man darosi?

Žilaplaukės moteriškės ir ilganosės kaukės vaizdai iš sąmonės nepranyko. *Aš esu gyvybė. Aš esu mirtis.* Pastangos nusikratyti vizija nuėjo perniek, nes ji tartum amžiams buvo įdeginta į galvą. Iš programėlės į jį žiopsojo komedijos ir tragedijos veidai.

Prisiminimai liks drumsti ir pakriki, aiškino Siena. *Tarpusavyje jauksis praeitis, dabartis ir fantazijos.*

Lengdonas apkvaito.

Kažkur atgijo telefonas. Čaižus, senamadiškas signalas vilnijo iš virtuvės.

— Siena? — pakildamas sušuko jis.

Jokios reakcijos. Būsto šeimininkė dar negrįžo. Vos po dviejų skambučių įsijungė atsakiklis.

— *Ciao sono io,* — džiugiai pranešė įrašytas Sienos balsas. — *Lasciatemi un messaggio e vi rechiamerò.**

Pyptelėjimas užleido vietą panikuojančios, akivaizdžia rytų europietės tartimi kalbančios moters balsui. Jis nuaidėjo koridoriuje.

— Siena, cia Danikova! Kur tu? Cia baisu! Tavo draugas, daktaras Marko-

* Sveiki, čia aš. Palikite žinutę, ir aš jums atsakysiu. (*Ital.*)

nis, negyvas! Ligoninė kraustosi iš proooto! Atvyksta policininkai! Žmonės jiems sako, tu bėgi mėgindama išgelbėti *pacientą?!* Kodėl?! Tu jo nepažįsti! Dabar policija nori šnekėti su *tavimi!* Paima darbuotojo bylą! Aš žinau, kad informacija neteisinga — ne tas adresas, jokių telefono numerių, netikra darbo viza, — todėl šiandien tavęs neranda, bet taip nutinka netrukus! Bandau tave perspėti. Labai atsiprašau, Siena.

Ryšys nutrūko.

Jį vėl užliejo apgailestavimo banga. Žinutė liudijo, kad daktaras Markonis leido Sienai dirbti ligoninėje. Lengdono pasirodymas barzdotam gydytojui kainavo gyvybę, o Sienos instinktai, privertę gelbėti nepažįstamą žmogų, jai žadėjo skaudžias pasekmes.

Kaip tik tada buto gale užsitrenkė durys.

Ji parsigavo atgal.

Dar po akimirkos ėmė trimituoti atsakiklis. „Siena, cia Danikova! Kur tu?"

Lengdonas krūptelėjo puikiai žinodamas, ką jai lemta išgirsti. Skambant pranešimui, jis skubiai padėjo atgal lankstinuką ant žurnalų stirtos ir sutvarkė stalą. Tada žengė į koridorių ir smuko į vonios kambarį — jautėsi nesmagiai dėl to, kad dirstelėjo į Sienos praeitį.

Po dešimties sekundžių duris suvirpino švelnus beldimas.

— Paliksiu drabužius ant rankenos, — tarė ji nuo emocijų pertekliaus lūžtančiu balsu.

— Esu be galo tau dėkingas, — atsiliepė Lengdonas.

— Apsirengęs ateik į virtuvę, — pridūrė Siena. — Kol dar niekam nepaskambinai, privalau tau parodyti kai ką svarbaus.

Ji nukėblino į kuklų miegamąjį. Iš stalčiaus išsitraukė džinsus su megztiniu ir juos nusinešė į vonios kambarį.

Stovėdama priešais veidrodį, įbedusi akis į savo atspindį, Siena stipriu judesiu patraukė už gelsvų plaukų uodegėlės, ir perukas nuslydo nuo pliko viršugalvio.

Iš veidrodžio į ją spitrijosi beplaukė moteris.

Siena nuo mažų dienų patyrė užtektinai išbandymų ir pramoko įveikti problemas pasikliaudama intelektu, bet dabartiniai nemalonumai ją sukrėtė iki širdies gelmių.

Ji stumtelėjo peruką į šoną, nusiplovė veidą ir rankas. Apsišluosčiusi persirengė, užsidėjo netikrus plaukus ir kruopščiai juos pasitaisė. Savigailos daž-

niausiai netoleravo, bet šiuo metu, jusdama, kaip giliai iš vidaus kaupiasi ašaros, suprato, kad privalo jas išlieti.

Taip ir padarė.

Siena apverkė gyvenimą, kurio neįstengė suvaldyti.

Apverkė jos akivaizdoje mirusį mentorių.

Apverkė širdyje išsikerojusią vienatvę.

Ir, svarbiausia, apverkė ateitį... nes toji ūmai tapo visiškai miglota.

9 SKYRIUS

Fasilitatorius Lorensas Noultonas lindėjo uždarame stikliniame gardelyje, po prabangios jachtos „Mendacium“ deniais, ir netikėdamas savo akimis žvelgė į kompiuterio ekraną, kuriame baigėsi kliento paliktas vaizdo įrašas.

Rytoj ryte žiniasklaidai turėčiau persiųsti šitai?

Per dešimt Konsorciume išdirbtų metų Noultonui teko vykdyti keisčiausias užduotis, kitaip tariant, imtis pusiau nedoros, pusiau neteisėtos veiklos. Na, darbuotis tamsios moralės srityje įprasta, jei priklausai organizacijai, besilaikančiai vienintelės etinės normos: griebtis bet kokių veiksmų, kad tik būtų išpildytas klientui duotas žodis.

Mes atliekame darbą iki galo. Nieko neklausinėdami. Bet kuriuo atveju.

Tačiau fasilitatorių trikdė mintis, kad jis privalės filmuką išsiųsti. Praeityje buvo sulaukęs įvairių neįprastų pavedimų, bet visuomet nuspėdavo priežastis... motyvus... pageidaujamą rezultatą.

Dabar pamatyti kadrai kėlė sumaištį.

Jie atrodė kažkuo neįprasti.

Labai neįprasti.

Noultonas atsisėdo prie kompiuterio ir vėl įjungė vaizdo failą vildamasis, kad antroji peržiūra suteiks daugiau aiškumo. Jis padidino garsą ir susikaupė stebėti devynių minučių trukmės reginį.

Kaip ir prieš tai, įrašas prasidėjo nuo pliuškenimo, girdimo vandens pilname nykiame urve, kur viešpatavo mistiškas rausvas žvilgesys. Kamera nėrė į apšviestą telkinį, ir objektyvas smigo į dumbliną dugną. Noultonas vėl perskaitė ant nugrimzdusios plokštelės parašytą tekstą:

ŠIANDIENĄ IR ŠIOJE VIETOJE
BUVO AMŽIAMS PAKEISTAS PASAULIS

Jį kiek sudirgino po užrašu išgraviruotas Konsorciumo kliento vardas. *Rytojaus* data... na, ji kėlė stiprėjantį nerimą. Bet labiausiai šiurpą varė pratęsimas.

Kamera pasisuko į kairę ir nufilmavo po vandeniu greta plokštelės kybantį gluminantį objektą. Prie dugno trumpu siūleliu pritvirtintą plastikinę sferą. Gležnas ir tirtantis nelyginant milžiniškas muilo burbulas, permatomas rutulys priminė balioną... tik užpildytą ne heliu, o rusvai gelsvu gličiu skysčiu. Išsipūtęs amorfinis pavidalas buvo maždaug pėdos skersmens, ir kitapus skaidrių sienelių, tarytum nebyliai įsišėlstančios audros centre, lėtai sūkuriavo niūrus drebučių debesis.

Jėzau, pamanė šalto prakaito išmuštas Noultonas. Antrą sykį įsispoksojus į kybančią sferą, toji rodėsi dar grėsmingesnė.

Nušvito kitas vaizdas — drėgna olos siena, ant kurios raibuliavo nutvieksto vandens atspindžiai. Juos aptemdė šešėlis... urve stovinčio individo šešėlis... su siaubingai deformuota galva.

Vietoj nosies jis turėjo ilgą snapą... lyg būtų pusiau paukštis.

Žmogus prabilo dusliu balsu... keistai iškalbingai... ir ritmiškai... sakytum klasikinį chorą pristatantis koncerto vedėjas.

Šešėliui dudenant, Noultonas sėdėjo nekrutėdamas, vos kvėpuodamas.

Esu šmėkla.

Jeigu tai žiūrite, vadinas, mano siela pagaliau surado ramybę.

Kreipiuosi į pasaulį iš žemių gelmės, nuvarytas į pogrindį, ištremtas į niaurųjį urvą, kuriame it kraujas raudonas telkinys neatspindi dangaus žvaigždėto.

Bet čia yra mano rojus... idealios įsčios mano trapiam kūdikiui.

Pragaras.

Netrukus jūs sužinosite, ką po savęs palikau.

Aiman, net ir šioje vietoje girdžiu žingsnius, kurie priklauso neišmanėliams persekiotojams, žūtbūt siekiantiems suardyti mano planus.

Atleisk jiems, turbūt pasakytumėt, nes jie nežino, ką darą. Bet pasaulio istorijoje ateina metas, kai nemokšiškumas tampa nedovanotinu nusikaltimu... metas, kai atlaidumo teisė belieka tik sveikam protui.

Su tyra sąžine perduodu jums vilties, išsigelbėjimo, rytojaus dovaną.

Bet nederėtų pamiršti tų, kurie mane medžioja lyg skalikai ir yra veidmainiškai įsitikinę, kad pakvaišau. Viena dailioji žilaplaukė netgi drįsta mane apšaukti pabaisa! Tarsi Koperniko mirties reikalavę neišprusėliai

dvasininkai ji žvelgia į mane iš aukšto ir vadina demonu – kraupdama, kad suvokiau Tiesą.

Bet aš – ne pranašas.

Esu jūsų išsigelbėjimas.

Esu šmėkla.

10 SKYRIUS

— Sėskis, — tarė Siena. — Noriu tavęs kai ko paklausti.

Įžengdamas į virtuvę Lengdonas jautėsi gerokai tvirčiau. Vilkėjo puikiai jam tinkantį kaimyno „Brioni" kostiumą. Patogūs buvo netgi batai laiveliai, ir Lengdonas pamanė, kad grįžęs namo pereis prie itališkos avalynės.

Jei tik grįšiu namo, pridūrė.

Būsto šeimininkė, gražuolė iš prigimties, visiškai pasikeitė — persirengė aptemptais džinsais ir kreminiu megztiniu, kurie derėjo prie liekno kūno. Plaukus vis dar buvo susirišusi į uodegėlę, tiesa, be valdingumo teikiančių mediko drabužių atrodė savotiškai pažeidžiamesnė. Paraudusios akys liudijo, kad ji tikriausiai verkė, ir Lengdoną vėl apėmė kaltės pojūtis.

— Siena, man labai gaila. Girdėjau atsakiklyje paliktą žinutę. Nė nežinau, ką sakyti.

— Ačiū, — atsiliepė ji. — Bet dabar mums reikia susitelkti į *tave*. Prašau sėstis.

Ryžtingiau skambantis moters tonas paskatino Lengdoną prisiminti ką tik skaitytus straipsnius apie jos intelektą ir ne pagal metus išsivysčiusios mergaitės vaikystę.

— Privalai pagalvoti. — Siena mostu liepė jam įsitaisyti ant kėdės. — Ar pameni, kaip mes atvykome į butą?

Lengdonas nesuprato, kodėl jai rūpi pati kelionė.

— Taksi, — atsakė prisėsdamas už stalo. — Kažkas į mus šaudė.

— Šaudė į *tave*. Kalbėkime tiesiai šviesiai.

— Taip. Atleisk.

— Ar prisimeni girdėjęs šūvius, kai atsidūrei taksi salone?

Keistas klausimas.

— Taip, porą. Pirmas pataikė į šoninį veidrodėlį, antras sutrupino užpakalinį langą.

— Gerai. Užsimerk.

Sumojęs, kad Siena tikrina jo atmintį, Lengdonas pakluso.

— Kaip aš apsirengusi?

Mintyse jis regėjo pašnekovę kuo aiškiausiai.

— Juodi bateliai be užkulnių, mėlyni džinsai ir kreminis megztinis su V formos iškirpte. Tavo plaukai gelsvi, siekiantys pečius, surišti ties pakaušiu.

Lengdonas praplėšė vokus, nužvelgė ją ir apsidžiaugė pamatęs, kad eidetinė atmintis funkcionuoja normaliai.

— Puiku. Kognityvinis vaizdų įsiminimas nuostabus, kitaip tariant, tu iš tikrųjų patyrei retrogradinę amneziją, kuri atminties procesui nepadarys ilgalaikės žalos. Ar atkūrei ką nors iš pastarųjų kelių dienų?

— Deja, ne. Bet tau nesant mane buvo užplūdusi dar viena vizijų banga.

Lengdonas nupasakojo pasikartojančią haliucinaciją apie moterį su šydu, galybę lavonų ir besiraitančias, iš žemės kyšančias, raide R pažymėtas kojas. Tuomet išklojo apie danguje pakibusią keistą kaukę su snapo pavidalo nosimi.

— „Aš esu mirtis"? — apimta nerimo paklausė Siena.

— Būtent taip ir paskelbė.

— Ką gi... manau, tai pranoksta „Aš esu Višnus, pasaulių naikintojas".

Ji savaip pacitavo frazę, kurią Robertas Openheimeris pasakė išbandydamas pirmąją atominę bombą.

— Ar numanai, kodėl tavo sąmonė nupiešė ilganosės žaliaakės kaukės vaizdą? — suglumusi pasiteiravo Siena.

— Visiškai nenutuokiu, bet ji buvo paplitusi viduramžiais... — Lengdonas po pauzės pridūrė: — Ir vadinama maro kauke.

Jauna moteris kažkodėl sudirgo.

— Maro kauke?

Jis paskubom paaiškino, kad simbolių pasaulyje unikalus ilganosės kaukės pavidalas kone sinonimiškas Juodajai mirčiai — negailestingam marui, keturioliktame amžiuje nusiaubusiam Europą ir kai kuriuose regionuose pražudžiusiam trečdalį gyventojų. Dauguma tikėjo, esą žodis „juodoji" siejamas su tamsėjančiais, gangrenuojančiais aukų kūnais ir subepiderminiu kraujavimu, bet iš tikrųjų jis atspindėjo neapsakomą siaubą, kurį kėlė žmoniją praretinusi pandemija.

— Maro laikais kaukes su nosimi-snapu nešiodavo gydytojai, kad jiems besirūpinant infekuotaisiais užkratą nuo šnervių skirtų kuo didesnis atstumas.

— Ir vizijoje išties matei tokią kaukę? — Sienos balsas virpėjo. — Viduramžiais maro aukas prižiūrėjusio daktaro kaukę?

Lengdonas linktelėjo. *Jos sunku neatpažinti.*

Siena raukė kaktą, ir jis ėmė nujausti, kad moteris bando sugalvoti, kaip pateikti blogas naujienas.

— O žilaplaukė vis ragino tave: „Ieškokite, ir rasite“?

— Taip. Kaip ir anksčiau. Bėda ta, kad nenutuokiu, ko privalau ieškoti.

Nutaisiusi rūškaną miną Siena lėtai atsiduso.

— Regis, aš žinau. Ir dar... manau, užduotį jau įvykdei.

Jis išpūtė akis.

— Apie ką tu šneki?

— Robertai, vakar atklydęs į ligoninę švarko kišenėje kai ką turėjai. Ar pameni ką?

Lengdonas pakratė galvą.

— Atsinešei neįprastą... netgi gąsdinantį objektą. Užtikau jį atsitiktinai, kai mėginome tave apvalyti. — Siena mostelėjo į patiestą ant stalo kruviną „Harris Tweed“ švarką. — Jis tebėra savo vietoje. Jei nori, gali pažiūrėti.

Profesorius dvejodamas nužvelgė savo apdarą. *Bent jau aišku, kodėl ji grįžo į palatą ir prigriebė švarką.* Čiupęs krauju išterliotą rūbą, jis paeiliui perkratė kišenes. Nieko nerado. Išnaršė jas dar sykį. Galop sutrūkčiojo pečiais ir atsisuko.

— Tuščia.

— O slaptoje kišenėje?

— Kur? Pas mane nėra slaptų kišenių.

— Ne? — Siena sumišo. — Čia... kito žmogaus drabužis?

Lengdono galvoje vėl viskas susipainiojo.

— Ne, *mano.*

— Tu įsitikinęs?

Visiškai, po velnių. Juk tai mano pamėgtas „Harris Tweed Camberlay“. Taip pagalvojęs, jis atmetė skverną ir bedė pirštu į mėgstamiausią simbolį iš madų pasaulio — į „Harris Tweed“ ikoniškąjį rutulį su trylika sagučių pavidalo brangakmenių ir viršuje kyšančiu Maltos kryžiumi.

Lai tvido atraižoje krikščionių karius iškviečia škotai.

— Pažvelk. — Lengdonas parodė ranka išsiuvinėtus inicialus R. L.

Jis visada rinkdavosi tik pagal užsakymą gaminamus „Harris Tweed“ modelius ir sumokėdavo papildomai, kad prie etiketės būtų pridėtos pirmosios vardo ir pavardės raidės. Universiteto miestelio valgomuosiuose ir auditorijose šimtai žmonių nusiimdavo arba užsimesdavo tvido švarkus, ir Lengdonas neketino per neapdairumą išmainyti savojo į prastesnį.

— Aš tavimi tikiu. — Ji perėmė švarką. — Dabar *tu* žiūrėk.

Siena plačiau praskleidė skvernus ir ties apykakle atidengė pamušalą, kuriame puikavosi kruopščiai įsiūta, su audiniu susiliejanti didelė kišenė.

Kas per velnias?

Lengdonas neabejojo ją regįs pirmą kartą gyvenime.

Siūlės aplink kišenę buvo idealiai paslėptos.

— Anksčiau jos nebuvo! — užsispyręs tikino jis.

— Tuomet, kiek suprantu, nesi matęs ir... *šito?*

Siena iš kišenės ištraukė glotnų metalinį daiktą, kurį atsargiai perdavė profesoriui.

Lengdonas priblokštas įsistebeilijo į objektą.

— Ar žinai, kas čia? — paklausė moteris.

— N-ne, — sumikčiojo jis. — Man neteko matyti nieko panašaus.

— Nelaimei, *aš* žinau. Ir esu beveik tikra, kad būtent dėl jo kažkam maga tave nužudyti.

„Mendacium“ jachtoje fasilitatorius Noultonas sukiojosi savo kabinete ir vis labiau nerimaudamas mąstė apie vaizdo įrašą, kuriuo rytojaus rytą turėjo pasidalyti su pasauliu.

Esu šmėkla?

Anot gandų, per pastaruosius kelis mėnesius šį konkretų klientą paveikė psichozė, ir filmuota medžiaga įrodė, kad paskalos neišlaužtos iš piršto.

Beliko dvi išeitys. Arba perleisti failą žiniasklaidos priemonėms, kaip ir buvo žadėta užsakovui, arba pasidomėti profoso nuomone.

Ką jis pasakys, ir taip aišku. Kiek fasilitatoriui buvo žinoma, viršininkas niekada nelaužydavo klientui duoto žodžio. *Lieps pasiųsti įrašą į visus Žemės kampus, nieko neklausinėti... ir įnirši, kad prašau jo patarimo.*

Noultonas vėl nukreipė žvilgsnį į filmuką, atsuktą iki kadrų, kurie jį išmušė iš vėžių. Paleidus įrašą, ekrane pasirodė šiurpokai apšviestas urvas ir suteškeno vanduo. Ant apvarvėjusios sienos juodavo šešėlis ilgu paukščio snapu.

Deformuotas tamsus pavidalas prašneko dusliu balsu:

> Nūnai užslinko naujieji viduramžiai.
>
> Prieš šimtmečius Europa skendėjo kančios gelmėse, žmonės grūdosi tarpusavyje, badavo, klimpo į nuodėmių ir nevilties liūną. Jų gretos panėšėjo į pernelyg tankų mišką, dūstantį nuo sausuolių, laukiantį Viešpaties

žaibo – kibirkšties, galop įžiebsiančios ugnį, kuri įsisiautėtų visame krašte, išnaikintų sausdžiūvius ir sveikoms šaknims dovanotų saulės spindulius.

Praretinimas yra dieviškoji gamtos tvarka.

Paklauskite savęs, kas lydėjo Juodąją mirtį.

Atsakymą žino kiekvienas iš mūsų.

Renesansas.

Atgimimas.

Taip buvo visada. Įkandin mirties seka gimimas.

Norint pakilti į rojų, reikia pereiti pragarą.

Aure, ką mums atskleidė didis menininkas.

Ir žilaplaukė neišmanėlė drįsta mane vadinti pabaisa? Negi nesuvokia matematinio ateities pagrindimo? Negi nesupranta, kokius siaubingus dalykus ji žada?

Esu šmėkla.

Esu jūsų išsigelbėjimas.

Taigi dabar stoviu olos gilumoje, žvelgiu į telkinį, kuris neatspindi dangaus žvaigždėto. Čia, paskendusiuose rūmuose, po vandeniu rusena pragaras.

Neilgai trukus jis išsprogs liepsnomis.

Ir tada niekas šioje žemėje nepajėgs užkirsti joms kelio.

11 SKYRIUS

Rankoje laikomas daiktas pagal savo apimtis atrodė stebėtinai sunkus. Laibas ir glotnus metalinis cilindras buvo apytikriai šešių colių ilgio ir ties galais užapvalintas nelyginant miniatiūrinė torpeda.

— Kol jo nesukratei, gal norėsi pažvelgti į priešingą pusę? — nervingai nusišypsodama pasiūlė Siena. — Minėjai, kad universitete dėstai apie simbolius?

Vėl sutelkęs dėmesį į blizgantį vamzdelį, Lengdonas jį pavartė, kol išvydo ant šono nupieštą ryškiai raudoną ženklą.

Jo kūnas bemat įsitempė.

Kaip ikonografijos specialistas Lengdonas žinojo, kad žmogui staigiai sukelti baimę galėjo tik vienas kitas įmantrus vaizdinys... bet jų sąrašui tikrai priklausė šitas simbolis. Jis reagavo instinktyviai ir nedvejodamas — padėjo cilindrinį objektą ant stalo ir su kėde pasistūmė atgal.

Siena linktelėjo.

— Aha, tokia buvo ir mano reakcija.

Ant nugludinto metalo raudonavo trišonė piktograma.

Kartą Lengdonas skaitė, kad dvidešimto amžiaus septintame dešimtmetyje liūdnai pagarsėjusį ženklą sukūrė „Dow Chemical“ kompanija, kuri siekė pakeisti gausybę anksčiau nesėkmingai naudotų perspėjimo žymių. Kaip ir visi nusisekę simboliai šis buvo paprastas, savitas ir lengvai atgaminamas. Išmoningai kurstydama įvairiausias asociacijas, pradedant krabo žnyplėmis ir baigiant nindzės svaidomaisiais peiliais, šiuolaikinė biologinio pavojaus piktograma išplito visame pasaulyje ir sugebėdavo perteikti *grėsmę* kiekviena kalba.

— Tai biologinis vamzdelis, — paaiškino Siena. — Naudojamas saugiai transportuoti pavojingas medžiagas. Mes, medikai, retsykiais su jais susiduriame. Vidus išklotas putplasčio mova, į kurią dėl saugumo įkišamas mėginys. — Čia... — ji bedė pirštu į biologinio pavojaus simbolį, — ... na, spėju, kad čia slypi mirtinas reagentas arba... galbūt virusas? — Siena pratęsė po pauzės: — Pirmuosius Ebolos viruso pavyzdžius iš Afrikos atvežė panašiame vamzdelyje.

Lengdonui nė kiek nesinorėjo klausytis tokių kalbų.

— Ką, po velnių, jis veikia mano švarke? Aš esu meno istorijos profesorius; kodėl nešiojuos šitą daiktą?

Sąmonę pervėrė žiaurūs besiraitančių kūnų vaizdai... ir virš merdėjančių žmonių pakibusi maro kaukė.

Labai gaila... labai gaila.

— Tu apsirūpinęs pažangiausios technologijos daikčiuku, — atsiliepė Siena, — kad ir iš kur jį gavai. Pagamintu iš titano, kurį iš vidaus dengia švino sluoksnis. Prasiskverbti pro jo sieneles faktiškai neįstengtų niekas, netgi radiacija. — Ji parodė į pašto ženklo dydžio žymę, juoduojančią greta trišonio simbolio. — Atrakinamas nykščio atspaudu. Tam atvejui, jeigu vamzdelis būtų pamestas arba pavogtas. Jį pradaryti gali tik konkretus individas.

Nors Lengdonas jautė, kad protas jau veikia sau įprastu tempu, jam vis dar sunkiai sekėsi perprasti, kas čia darosi. *Aš nešiojausi biometriškai užplombuotą talpyklą.*

— Aptikusi cilindrą tavo švarke, ketinau radinį parodyti daktarui Markoniui, bet prieš tau atsipeikėjant taip ir neištaikiau progos. Kol gulėjai be sąmonės,

svarsčiau, ar nevertėtų prie paspaudės priglausti tavo nykščio, bet nenutuokiau, ką rasiu viduje, ir...

— MANO nykščio? — Lengdonas papurtė galvą. — Šis daikčiukas negali būti užprogramuotas taip, kad jį paveiktų mano pirštas. Apie biochemiją neišmanau ničnieko. Anksčiau nesu turėjęs nieko panašaus.

— Įsitikinęs?

Be abejo, velniai griebtų, pamanė jis ir nykščiu prisilietė prie paspaudės. Jokios reakcijos.

— Matai?! Juk sakiau...

Titano vamzdelis garsiai spragtelėjo, ir profesorius patraukė ranką lyg apsideginęs. *Kad mane kur skradžiai.* Jis žiopsojo į talpyklą tarsi laukdamas, kol jos dalys savaime atsisuks ir iš vidaus pasklis mirtinos dujos. Po trijų sekundžių objektas vėl trakštelėjo, matyt, užsirakindamas.

Lengdonas praradęs žadą pažiūrėjo į Sieną.

Gydytoja baugščiai atsiduso.

— Akivaizdu, kad vamzdelis skirtas tau.

Įvykių eiga jam rodėsi tiesiog neįtikima.

— Neįmanoma. Pirma, kaip su tuo metalo luitu būčiau prasmukęs pro oro uosto apsaugą?

— Galbūt skridai privačiu reaktyviniu lėktuvu? Arba jį gavai atvykęs į Italiją?

— Siena, privalau paskambinti į konsulatą. Tučtuojau.

— Nemanai, kad iš pradžių derėtų jį atidaryti?

Gyvenime Lengdonui ne sykį teko griebtis neapgalvotų veiksmų, bet jis tikrai nesiruošė jaunos moters virtuvėje tikrinti, kas glūdi pavojingų medžiagų saugykloje.

— Ne, vamzdelį atiduosiu valdžiai. Nedelsdamas.

Sučiaupusi lūpas Siena apmąstė variantus.

— Gerai. Bet po skambučio liksi vienas. Nepainiok manęs į savo bėdas. Ir su niekuo nesitark susitikti šitame bute. Italijoje mano, kaip emigrantės, padėtis... gan komplikuota.

Lengdonas pažvelgė jai į akis.

— Siena, aš žinau tik tiek, kad išgelbėjai man gyvybę. Todėl elgsiuos ir spręsiu problemas, kaip tu norėsi.

Ji dėkingai linktelėjo, prisiartino prie lango ir nukreipė žvilgsnį į gatvę.

— Gerai, štai kokių veiksmų imsimės.

Moteris bendrais bruožais išdėstė planą. Elementarų, gudrų ir saugų.

Jis tylėdamas palaukė, kol Siena savo mobiliajame užblokavo skambinančiojo numerį ir surinko reikiamus skaičius. Jos pirštai buvo liauni, tačiau judėjo ryžtingai.

— *Informazioni abbonati?* — be jokio akcento itališkai prabilo Siena. — *Per favore, può darmi il numero del Consulato americano di Firenze?* — po pauzės ji skubiai užsirašė telefono numerį. — *Grazie mille.** — Taip tarusi nutraukė ryšį. Tuomet Lengdono kryptimi pastūmė popieriaus lapelį ir mobilųjį. — Tavo eilė. Pameni, ką sakyti?

— Mano atmintis kuo puikiausia, — nusišypsojo jis ir klaviatūroje suspaudė ant skiautės brūkštelėtus skaičius. Aparatas ėmė pypsėti.

Kas bus, tas bus.

Lengdonas įjungė garsiakalbį ir nuleido telefoną ant stalo, idant pokalbį girdėtų Siena. Po kurio laiko įsijungė atsakiklis ir nuskambėjo pranešimas apie konsulato paslaugas bei darbo laiką, kuris prasidės 08.30.

Jis pašnairavo į mobiliojo laikrodį. Dar tik 06.00.

— Kritiškos padėties atveju, — kalbėjo įrašytas balsas, — spauskite septyni septyni ir kreipkitės į naktinį budintį tarnautoją.

Lengdonas kaipmat surinko papildomą numerį.

Iš telefono antrąsyk atsklido pypsėjimas.

— *Consulato americano,* — atsiliepė nuvargusio žmogaus balsas. — *Sono il funzionario di turno.*

— *Lei parla inglese?*** — paklausė Lengdonas.

— Žinoma, — amerikietišku anglų kalbos variantu patvirtino vyriškis. — Kuo galėčiau jums padėti?

— Aš — JAV pilietis, atkeliavęs į Florenciją. Buvau užpultas. Esu Robertas Lengdonas.

— Paso numeris? — pašnekovas garsiai nusižiovavo.

— Dokumentai dingę. Spėju, kad juos nugvelbė. Mane pašovė į galvą. Gulėjau ligoninėje. Man būtina pagalba.

Tarnautojas ūmai atkuto.

— Sere?! Jus *pašovė?* Koks, sakėte, jūsų vardas?

— Robertas Lengdonas.

* Telefono abonentų informacija? Ar galite man duoti Amerikos konsulato Florencijoje numerį? Labai ačiū. (*Ital.*)

** Amerikos konsulatas. Čia budintis pareigūnas.
Ar kalbate angliškai? (*Ital.*)

Iš garsiakalbio atvilnijo šiugždėjimas, paskui konsulato darbuotojo pirštai suskato barbenti per klaviatūrą. Kompiuteris dzingtelėjo. Stojo pauzė. Vėl ėmė tarškėti klavišai. Dar vienas *dzingt*. Ir trys veriantys signalai.

Antra pauzė tęsėsi ilgiau.

— Sere? — pagaliau pratarė vyriškis. — Jūs — Robertas Lengdonas?

— Teisingai. Ir aš patekau į bėdą.

— Sere, jūsų pavardė pažymėta ženklu, kuris nurodo tuojau pat jus sujungti su generalinio konsulo vyriausiuoju administratoriumi. — Žmogus trumpam nuščiuvo lyg netikėdamas tuo, ką mato ekrane. — Palūkėkite.

— Minutėlę! Ar galite pasakyti...

Bet ryšio liniją jau spėjo užvaldyti signalai. Po ketvirtojo jis išgirdo prikimusį balsą:

— Čia Kolinsas.

Giliai įkvėpęs Lengdonas prašneko kaip įmanydamas ramiau ir aiškiau.

— Pone Kolinsai, aš esu Robertas Lengdonas. Florencijoje viešintis amerikietis. Į mane šovė. Man reikalinga pagalba. Noriu dabar pat atvykti į JAV konsulatą. Ar galite pagelbėti?

Kimus balsas nedvejodamas atsakė:

— Ačiū Dievui, jūs gyvas, pone Lengdonai. Mes jūsų ieškojome.

12 SKYRIUS

Konsulatas žino, kad esu Florencijoje?

Lengdoną bemat užtvindė palengvėjimas. Ponas Kolinsas, prisistatęs generalinio konsulo vyriausiuoju administratoriumi, dudeno tvirtu profesionalo tonu, kuriame visgi buvo girdėti primygtinumo gaidos.

— Pone Lengdonai, mes privalome kuo greičiau pasikalbėti. Ir, aišku, ne telefonu.

Kol kas niekas nebuvo aišku, bet įsiterpti jis neketino.

— Ką nors pasiųsiu jūsų paimti, — pridūrė Kolinsas. — Kur dabar esate?

Per garsiakalbį pokalbio besiklausanti Siena nervingai pasimuistė. Lengdonas ją nuramino linktelėjimu, pasirengęs tiksliai vykdyti jaunos moters planą.

— Apsistojau viešbutuke, pavadintame „Pensione la Fiorentina“, — atsiliepė įsmeigdamas akis į apšiurusius svečių namus kitapus gatvės, kuriuos prieš kelias minutes nurodė Siena. Ir pasakė adresą.

— Supratau. Nejudėkite iš vietos. Pas jus tuojau atvažiuos mūsų žmogus. Koks kambario numeris?

Lengdonas jį išgalvojo.

— Trisdešimt devintas.

— Gerai. Būsime po dvidešimties minučių. — Kolinsas prašneko tyliau: — Pone Lengdonai, spėju, kad esat sužeistas ir išmuštas iš pusiausvyros, bet aš privalau žinoti... ar jūs nieko daugiau nepraradote?

Nieko daugiau nepraradote? Nuojauta tikino, kad klausimas, nors ir paslaptingas, gali būti susijęs su vieninteliu dalyku. Jo akys nukrypo į padėtą ant stalo biologinį vamzdelį.

— Ne, sere. Nieko daugiau.

Kolinsas garsiai atsipūtė.

— Kai prapuolėte, nusprendėme... na, tiesą sakant, pagalvojome apie blogiausią atvejį. Man nuo širdies nukrito akmuo. Likite viešbučio kambaryje. Niekur neikite. Po dvidešimties minučių mūsų žmogus pasibels į jūsų duris.

Vyriausiasis administratorius nutraukė ryšį.

Nuo tada, kai jis pakirdo ligoninėje, pirmą sykį atlėgo pečius kaustanti įtampa. *Konsulatas žino, kas dedasi, ir neilgai trukus man pateiks atsakymus.* Profesorius užsimerkė ir lėtai atsikvėpė, vėl pasijutęs kone normaliu žmogumi. Galvos skausmas veik praėjo.

— Nagi nagi, elgeisi kaip tikras MI6* agentas, — pusiau juokais tarė Siena. — Gal tu šnipas?

Šiuo metu Lengdonas pats nenutuokė, kas esąs. Jam vis dar netilpo galvoje, kaip įmanoma pamiršti dvi pastarąsias gyvenimo dienas ir atsidurti tokioje nesuvokiamoje padėtyje, nors būtent taip ir nutiko... Bet po dvidešimties minučių nudrengtame viešbutyje jo laukė susitikimas su JAV konsulato tarnautoju.

Kas čia vyksta?

Lengdonas atsigręžo į Sieną suprasdamas, kad artimiausiu metu jųdviejų keliai išsiskirs, tačiau jusdamas, kad juos sieja kažkokie nebaigti reikalai. Mintyse išvydo barzdotą gydytoją, kuris jos akivaizdoje negyvas griuvo ant palatos grindų.

— Siena, — sukuždėjo, — tavo draugas... daktaras Markonis... jaučiuosi siaubingai.

Ji be jokių emocijų kinktelėjo galva.

— Atleisk, kad tave įveliau į šituos nemalonumus. Tavo padėtis ligoninėje sudėtinga, ir jei prasidės tyrimas... — jis neužbaigė sakinio.

* Jungtinės Karalystės slaptoji žvalgybos tarnyba.

— Nieko tokio, aš įpratusi klajoti.

Bet atokus moters žvilgsnis liudijo, kad šįryt jos situacija drastiškai pasikeitė. Nors Lengdono gyvenime įsivyravo chaosas, dėl jaunosios medikės jam suskaudo širdį.

Ji išgelbėjo man gyvybę... o aš sužlugdžiau jos ateitį.

Minutę abu nepratarė nė žodžio, atmosfera tarp jų darėsi vis slogesnė, tarsi abu būtų geidę prabilti, bet nežinoję, ką pasakyti. Jie tebuvo nepažįstami žmonės, dalyvaujantys trumpoje keistoje kelionėje, ir dabar, pasiekus išsišakojimą, kiekvienam reikės traukti savo taku.

— Siena, — galiausiai prabilo Lengdonas, — kai konsulate sutvarkysiu reikalus... jei tik galėčiau tau kaip nors padėti... prašau...

— Ačiū, — pašnibždomis atsakė ji ir liūdnai įsispigino pro langą.

Slenkant laikui, Siena Bruks išsiblaškiusi dairėsi pro langą ir svarstė, ką jai žada šiandiena. Bet kuriuo atveju vakare jos pasaulis atrodys visai kitaip.

Amerikietis profesorius keistai ją masino, nors šiltus jausmus turbūt pakurstė organizmą užplūdęs adrenalinas. Neskaitant simpatiškos išvaizdos, jis, regis, turėjo išties gerą širdį. Kokiame tolimame, alternatyviame gyvenime jiedu gal net taptų pora.

Robertas Lengdonas nė už ką nenorėtų su manimi sueiti, pagalvojo Siena. *Aš esu su defektais.*

Mėginant nuslopinti emocijas, už lango kai kas prikaustė jos dėmesį. Gydytoja atsisėdo tiesiai kaip strėlė, prispaudė veidą prie stiklo ir įsižiūrėjo į gatvę.

— Robertai, pažvelk!

Nudūręs akis į kelią, Lengdonas pamatė aptakų juodą BMW motociklą, kuris atriaumojęs sustingo priešais „Pensione la Fiorentina“ viešbutį. Lieknas, bet tvirto sudėjimo vairuotojas vilkėjo juodą odinį baikerio kostiumą ir slėpė galvą po šalmu. Kai jis grakščiai nulipo nuo savo ratų ir nusiėmė juodą blizgantį šalmą, Siena pastebėjo, kad Lengdonas liovėsi alsavęs.

Regint lyg dygliai styrančius plaukus, nekilo jokių abejonių, kas tai per moteris.

Ji išsitraukė ligoninėje matytą pistoletą, patikrino duslintuvą ir įgrūdo ginklą atgal į striukės kišenę. Tuomet, demonstruodama mirtinai grėsmingą eleganciją, pranyko viešbutyje.

— Robertai, — iš baimės įsitempusiu balsu sušnibždėjo Siena, — JAV valdžia pasiuntė žmogų, kuriam liepė tave nužudyti.

13 SKYRIUS

Robertą Lengdoną, prilipusį prie buto lango, neįstengiantį atplėšti žvilgsnio nuo viešbučio, perliejo panikos banga. Dygliaplaukė moteris ką tik smuko vidun, bet jis nepajėgė perprasti, iš kur motociklininkė gavo adresą.

Organizme sukilo adrenalinas ir vėl išderino mąstymą.

— Amerikos valdžia kažkam įsakė mane pribaigti?

Siena atrodė lygiai taip pat nustėrusi.

— Robertai, vadinasi, pirmąjį pasikėsinimą į tavo gyvybę irgi sankcionavo Jungtinių Valstijų vyriausybė. — Ji atsistojo ir dar sykį patikrino, ar buto durys užrakintos. — Jeigu JAV konsulatas turi leidimą tave nudaigoti... — Siena neužbaigė minties, bet to daryti jai ir nereikėjo. Išvados kėlė siaubą.

Velniai rautų, ko, jų nuomone, aš prikrėčiau? Kodėl tapau nuosavos valdžios taikiniu?

Galvoje vėl nuskambėjo du žodžiai, kuriuos jis vapėjo atsidanginęs į gydymo įstaigą.

Labai gaila... labai gaila.

— Tau čia nesaugu, — tarė Siena. — *Mums* nesaugu. — Ji pamojo kitapus gatvės. — Ana moteris matė, kaip drauge sprukome iš ligoninės. Kertu lažybų, kad mane jau bando atsekti tavo vyriausybės pareigūnai ir policija. Aš gyvenu būste, kuris pernuomotas kitam asmeniui, bet mane vis tiek suras. — Siena atsisuko į gulintį ant stalo biologinį vamzdelį. — Privalai tuoj pat jį atidaryti.

Dėbsodamas į titano cilindrą Lengdonas regėjo tiktai biologinio pavojaus simbolį.

— Kad ir koks daiktas tenai slypi, — tęsė moteris, — prie jo veikiausiai pridėtas identifikacinis kodas, konkrečios agentūros lipdukas, telefono numeris, *kas nors*. Tau reikia informacijos. *Man* reikia informacijos. Tavo šalies valdžia pražudė mano draugą!

Jos balsą atmiešęs skausmas privertė Lengdoną išnirti iš savo minčių, ir jis linktelėjo suvokdamas, kad Siena teisi.

— Taip, man... labai gaila.

Ir įtraukė galvą, vėl išgirdęs tuodu žodžius. Atsigręžė į metalinį cilindrą svarstydamas, kokius atsakymus aptiks viduje.

— Pradaryti vamzdelį gali būti nepaprastai pavojinga.

Siena trumpam susimąstė.

— Manau, čia tūno itin gerai apsaugotas, tikriausiai į organinio stiklo mėgintuvėlį įkištas objektas. Biologinis vamzdelis tėra išorinis kiautas, papildoma saugumo priemonė, reikalinga pervežant jo turinį.

Lengdonas pro langą pažvairavo į juodą motociklą. Moteris dar negrįžo laukan, bet ji greitai susiprotės, kad aukos pastate nėra. Įdomu, kaip tuomet elgsis... ir kiek laiko praeis, kol žudikė mesis talžyti buto duris?

Jis apsisprendė. Nuo stalo pakėlė titano vamzdelį, nenoriai priglaudė nykštį prie biometrinės paspaudės. Po sekundėlės cilindras ėmė zyzti ir garsiai spragtelėjo.

Kol talpykla neužsirakino, Lengdonas priešingomis kryptimis perkreipė dvi jos puses. Užteko ketvirčio sūkio, kad ausis vėl pasiektų zvimbtelėjimas — jis suvokė turįs užbaigti, ką pradėjo.

Sukant vamzdelio dalis, Lengdoną išpylė prakaitas. Abi pusės be jokių trikdžių slinko idealiai suraižytais sriegiais. Jis darbavosi apimtas pojūčio, kad bando išardyti rusišką matriošką, tik nenumano, kas iškris laukan.

Po penkių apsisukimų dvi puselės atsipalaidavo nuo įvijų. Lengdonas giliai įkvėpė ir švelniai jas praskyrė. Platėjant spragai, iš vidaus išslydo putplastis, kurį jis nuleido ant stalo. Kamšalas miglotai priminė pailgą „Nerf" futbolo kamuolį.

Kas bus, tas bus.

Jis apdairiai praskleidė viršutinę apsauginės medžiagos dalį ir atidengė į putplastį įsuptą daiktą.

Siena įsispoksojo į turinį ir suglumusi pakreipė galvą.

— Tokio radinio tikrai nesitikėjau.

Lengdonas manė pamatysiąs kokią nors futuristiškos išvaizdos ampulę, tačiau biologiniame vamzdelyje tūnojo anaiptol ne šiuolaikiškai atrodantis objektas — regis, pagamintas iš dramblio ilties, su puošniais pjaustiniais, ilgumo sulig „Life Savers" mėtinukų pakeliu.

— Iš pažiūros jis senoviškas, — šnipštelėjo Siena. — Lyg koks...

— Tai cilindrinis antspaudas, — paaiškino Lengdonas, galop leidęs sau atsidusti.

Cilindriniai antspaudai, kuriuos šumerai išrado 3500 metais prieš mūsų erą, buvo poligrafinės giliaspaudės technikos pirmtakai. Į graviruotą tuščiavidurį cilindrą reikėdavo įkišti veleną ir ritinti būgną kaip dažų volelį, kad šlapiame molyje ar terakotoje atsispaustų pasikartojanti simbolių, vaizdinių arba teksto juosta.

Lengdono nuomone, šis konkretus senovinis daiktas, be jokių abejonių,

buvo retas ir vertingas, tik nežinia kodėl objektas įkalintas titano saugykloje tarsi biologinis ginklas.

Pirštais atsargiai vartant atspaudą paaiškėjo, kad jis išdailintas itin kraupiu raižiniu — trigalviu raguotu šėtonu, vienu metu ryjančiu tris žmones, dorojančiu aukas visais trejais nasrais.

Koks malonus vaizdelis.

Profesorius sutelkė dėmesį į septynias raides, išdrožtas po nelabuoju. Jis nesunkiai suprato tai, ką mato, nors įmantrios kaligrafijos simboliai buvo surašyti atvirkščiai, kaip kiekvienas tekstas ant spausdinimo volelio — SALIGIA.

Skersakiuodama į užrašą, Siena garsiai perskaitė:

— *Saligia?*

Jis sulinksėjo, nors nuo balsu ištarto žodžio kūnu perbėgo šiurpas.

— Lotyniška mnemonikos priemonė, kurią viduramžiais Vatikanas sukūrė, idant krikščionims geriau primintų septynias mirtinas nuodėmes. *Saligia* kaip akronimas reiškia: *superbia*, *avaritia*, *luxuria*, *invidia*, *gula*, *ira* ir *acedia*.

Siena susiraukė.

— Puikybė, godumas, gašlumas, pavydas, rajumas, rūstumas, tingumas.

Ji padarė Lengdonui įspūdį.

— Moki lotyniškai?

— Augau katalikiškoje šeimoje. Nuodėmes žinau.

Išspaudęs vypsnį Lengdonas vėl susitelkė į antspaudą ir paklausė savęs, kam prireikė jį slėpti biologiniame vamzdelyje kaip pavojingą daiktą.

— Maniau, čia dramblio iltis, bet tai — kaulas, — pasakė Siena ir pakreipusi artefaktą į saulės šviesą bedė pirštu į jo brūkšnius. — Iltims būdingas rombo formos kryžminės linijos ir perregimas dryžuotumas, o kaulams — lygiagretūs ruoželiai ir patamsėję įdubimai.

Lengdonas švelniai pakėlė objektą ir įdėmiau apžiūrėjo drožinius. Autentiškus šumerų antspaudus puošdavo primityvios figūros ir dantiraštis. Bet šitie raižiniai pasirodė esą gerokai sudėtingesni. Tikriausiai viduramžiški. Negana to, pagražinimai bylojo trikdantį ryšį su jo haliucinacijomis.

Siena į jį žvelgė susirūpinusi.

— Kas yra?

— Pasikartojanti tema. — Paniuręs Lengdonas mostelėjo į vieną iš raižybos pavyzdžių. — Matai žmones čiaumojantį trigalvį velnią? Vaizdinys buvo paplitęs viduriniais amžiais ir susijęs su Juodąja mirtimi. Trys dantytos burnos rodė, kaip veiksmingai maras doroja aukas.

Moteris dirgliai nužvelgė vamzdelį ženklinančią biologinio pavojaus piktogramą.

Šįryt užuominos į marą pernelyg dažnai badė akis, ir Lengdonas nori nenori turėjo pripažinti dar vieną sąsają.

— *Saligia* simbolizuoja bendras žmonijos ydas, dėl kurių, pasak viduramžiško religinio mokymo...

— ... Dievas nubaudė pasaulį Juodąja mirtimi, — sakinį užbaigė Siena.

— Taip.

Lengdonas nutilo, nes trumpam pametė minties giją. Jis ką tik atkreipė dėmesį į keistą cilindro savybę. Paprastai žmogus galėdavo žiūrėti pro tuščiavidurį antspaudą tarytum pro vamzdelį, tačiau artefakto ertmė buvo užblokuota. *Kaule kažin kas slypi.* Jo galas pagavo šviesą ir sumirguliavo.

— Vidun įgrūstas kažkoks daikčiukas, — tarė Lengdonas. — Regis, stiklinis. — Jis apvertė cilindrą, ketindamas patikrinti kitą galą, ir tuo pat metu per visą kaulo ilgį nubarškėjo miniatiūrinis objektas, sakytum vamzdyje dardantis rutulinis guolis.

Lengdonas sustingo ir išgirdo tylų medikės aiktelėjimą.

Kokia čia velniava?

— Girdėjai? — išlemeno Siena.

Atsakydamas jis palinksėjo ir nedrąsiai įsispitrijo į būgno galą.

— Angą temdo... lyg ir metalinis paviršius. — *Galbūt mėgintuvėlio dangtelis?*

Siena atšlijo.

— Ar jis... sulūžęs?

— Nemanau.

Lengdonas vėl pakreipė kaulą, norėdamas dar sykį ištirti stiklinį paviršių, ir tarškesys pasikartojo. Po sekundės stiklas pateikė visiškai netikėtą staigmeną.

Jis nušvito.

Siena išplėtė akis.

— Robertai, liaukis! Nejudėk!

14 SKYRIUS

Lengdonas nekrutėdamas laikė iškėlęs ranką ir gniaužė kaulinį cilindrą. Pro stiklą akivaizdžiai veržėsi švytėjimas... tarsi nelauktai būtų atgijęs antspaudo turinys.

Bet šviesa veikiai užgeso.

Tankiai alsuojanti Siena pasislinko arčiau. Kryptelėjo galvą ir įsmeigė žvilgsnį į kaulo viduje matomo stiklo dalį.

— Pasuk dar kartą, — sušnibždėjo. — Labai lėtai.

Jis švelniai apvertė vamzdelį, ir mažasis objektas nubarškėjo į priešingą cilindro pusę.

— Dar sykį, — liepė ji. — Tik atsargiai.

Pakartojus procedūrą, nuo antspaudo vėl atsklido dardesys. Stikliukas blausiai paraibuliavo ir po akimirkos aptemo.

— Į cilindrą veikiausiai įdėtas mėgintuvėlis, — paskelbė Siena, — su rutuliniu maišikliu.

Jis žinojo, kad rutuliniai maišikliai dedami į purškiamų dažų skardines — jas pakračius šratukai suplaka turinį.

— Spėju, kad viduje slypi fosforescuojantis cheminis junginys, — pridūrė ji, — arba bioliuminescencinis organizmas, kuris sudirgintas žvilga.

Lengdonui į galvą atėjo kitokia mintis. Pats buvo matęs chemines švytinčias lazdeles ir net bioliuminescencinį planktoną, kuris imdavo tviskėti, kai laivas suteliūskuodavo gyvių arealą, tačiau beveik neabejojo, kad rankoje sugniaužtame cilindre nieko panašaus nebuvo. Jis keletą sykių pervertė vamzdelį, kol tas užsižiebė, ir spindintį galą pakreipė į savo delną. Kaip ir spėjo, delną nurausvino blyški projekcija.

Malonu žinoti, kad protarpiais klysta ir žmogus, kurio intelekto koeficientas siekia 208 balus.

— Stebėk.

Lengdonas ėmė įnirtingai purtyti antspaudą, priversdamas vidinį objektą tarškėti į priekį ir atgal — vis greičiau ir greičiau.

Siena atšoko.

— Ką tu darai!?

Nepaliaujamai krėsdamas vamzdelį profesorius paspaudė lempos jungiklį, ir virtuvė nugrimzdo į prieblandą.

— Tai ne mėgintuvėlis, — jis tebepurtė cilindrą, kiek leido jėgos, — o Faradėjaus rodomoji lazdelė.

Kitados vienas iš studentų dovanojo Lengdonui tapatų prietaisą — lazerinę rodyklę, skirtą dėstytojams, kurie nepakęsdavo nuolat kaitalioti AAA tipo elementų ir mielai kelias sekundes padrebindavo lazdelę, savo kinetinę energiją transformuodami į elektrą. Kratant prietaisą, miniatiūrinį generatorių atgaivindavo tarp vidinių menčių kursuojantis metalinis rutuliukas. Kažkas sumąstė to-

kią rodyklę įsprausti į raižytą tuščiavidurį kaulą — senoviniu kiautu pridengti šiuolaikinį elektroninį žaisliuką.

Stiklinis cilindro galas ryškiai įsižiebė, ir į Sieną atsigręžęs Lengdonas nejaukiai nusišypsojo.

— Pradedam šou.

Kauliniu sluoksniu apgaubtą rodomąją lazdelę jis atsuko į niekuo nepridengtą virtuvės sienos plotą. Kai tas nušvito, Sienai užėmė kvapą. Bet iš nuostabos atbulas šastelėjo būtent Lengdonas.

Vietoj raudono lazerinio taško ant sienos pasirodė didelės raiškos fotografija, kurią vamzdelis demonstravo it senamadiškas skaidrių projektorius.

O, Dieve! Žiūrint į vertikalų paviršių užklojusią makabrišką sceną, jo ranka nežymiai virpėjo. *Nieko keista, kad mane apsėdo mirties vaizdai.*

Greta stovinčią moterį reginys tiesiog užbūrė, ji delnu prisidengė burną ir nedrąsiai žengė pirmyn.

Iš drožinėto kaulo iššovė nuotrauka, įamžinusi aliejiniais dažais tapytą negailestingą žmogiškos kančios paveikslą — tūkstančius sielų, siaubingai maitojamų skirtinguose pragaro lygiuose. Skerspjūviu pavaizduota požemio karalystė atrodė kaip erdvi, neapsakomai gili piltuvo formos duobė. Pragaras buvo padalytas į žemyn einančias, vis baisesnėmis kankynėmis užpildytas pakopas, kuriose galavosi įvairiausi nusidėjėliai.

Lengdonas bemat atpažino paveikslą.

Šedevrą *La Mappa dell'Inferno* nutapė vienas iš tikrų itališkojo Renesanso milžinų Sandras Botičelis. „Pragaro žemėlapis" — tai detalus požemio karalystės planas ir viena iš labiausiai gąsdinančių pomirtinio gyvenimo vizijų per visą pasaulio istoriją. Net ir šiais laikais žmonės sustodavo kaip įkalti pamatę tamsią, žiaurią, šiurpinančią drobę. Priešingai nei spalvingas „Pavasaris" arba „Veneros gimimas", Botičelis kūrė „Pragaro žemėlapį" pasitelkęs slogią raudonos, sepijos ir rudos atspalvių paletę.

Galvą vėl pervėrė klaikus skausmas, bet nuo tada, kai jis atsipeikėjo keistoje ligoninėje, Lengdonas pirmą kartą pajuto, kad į savo vietą stojo tam tikra galvosūkio dalis. Gūdžias haliucinacijas aiškiai sukėlė garsusis paveikslas.

Aš, ko gero, tyrinėjau Botičelio „Pragaro žemėlapį", pamanė jis, bet neįstengė atsiminti kodėl.

Nors baugulius žadino patys vaizdiniai, nūnai stiprėjantį nerimą kurstė drobės kilmė. Lengdonas puikiai žinojo, kad grėsmingo šedevro idėja užgimė *ne* Botičelio, o dviem šimtmečiais anksčiau gyvenusio asmens galvoje.

Vienas didis meno kūrinys įkvėpė kitą.

Botičelis savuoju „Pragaro žemėlapiu“ pagerbė keturioliktame amžiuje sukurtą literatūros veikalą, vieną iš garsiausių rašytinių paminklų per visą istoriją... Pagerbė plačiai žinomą, iki šių dienų atgarsio susilaukiančią makabrišką požemių pasaulio viziją.

Dantės „Pragarą“.

Kitapus gatvės Vajenta tarnybiniais laiptais tyliai užsikorė ant mieguisto nediduko „Pensione la Fiorentino“ viešbučio stogo ir pasislėpė terasoje. Lengdonas nurodė neegzistuojančio kambario numerį ir su konsulato žmogumi sutarė pasimatyti „veidrodinėje“ susitikimo vietoje, kaip ji buvo vadinama Vajentos verslo terpėje — pasinaudojo slaptose operacijose naudojamu tradiciniu metodu, kuris, prieš atskleidžiant koordinates, leis jam įvertinti padėtį. Žmonės visad rinkdavosi „veidrodinę“ vietą, nes į ją atsiverdavo puikus vaizdas iš *tikrosios.*

Vajenta įsitaisė slėptuvėje su gerai apžvelgiama apylinkių panorama. Jos žvilgsnis lėtai kopė anapus gatvės stūksančio namo aukštais.

Jūsų ėjimas, pone Lengdonai.

Tuo pat metu „Mendacium“ jachtoje profosas žengė į raudonmedžio denį ir giliai įkvėpė, mėgaudamasis druskingu Adrijos jūros oru. Laivas daugelį metų atstojo namus, tačiau visą jo gyvenimo darbą grasė sužlugdyti įvykiai Florencijoje.

Konsorciumo operatyvininkė Vajenta viską pastatė ant kortos, bet profosui jos tebereikėjo, nors pasibaigus misijai agentės veiksmus teks nuodugniai ištirti.

Jau verčiau ji, po velnių, tesuvaldo jovalu virtusią padėtį.

Už nugaros pasigirdo spartūs žingsniai, ir profosas pasisukęs išvydo ristele atbėgančią analitikę.

— Sere? — uždususi moteris vos prakvėpavo. — Gavome informacijos. — Ryto ore jos balsas suskambo neįprastos įtampos gaidomis. — Robertas Lengdonas ką tik patikrino Harvardo universitetui priklausančią elektroninio pašto dėžutę, prie kurios prisijungė iš kompiuterio su neblokuojamu IP adresu. — Analitikės ir profoso žvilgsniai susikirto. — Mes nustatysime tikslias Lengdono koordinates.

Jachtos savininką apstulbino žinia, kad žmonės gali taip kvailai elgtis. Jis sudėjo delnus stogeliu ir žvelgė į kranto liniją, apgalvodamas naujienos reikšmę.

— Ar žinome, kokią poziciją užėmusi Žvalgybos ir greitojo reagavimo komanda?

— Taip, sere. Nuo Lengdono ją skiria mažiau nei dvi mylios.

Profosas priėmė sprendimą akimirksniu.

15 SKYRIUS

— L'*inferno di Dante.*

Pakerėta Siena Bruks per colį priartėjo prie atšiauraus požemio karalystės vaizdo, nušvitusio ant virtuvės sienos.

Gyvomis spalvomis perteikta Dantės pragaro vizija, sau tarė Lengdonas.

Garsėjantis kaip vienas žymiausių veikalų literatūros pasaulyje „Pragaras" buvo pirma iš trijų knygų, kurios sudarė Dantės Aligjerio „Dieviškąją komediją" — 14 233 eilučių epinę poemą, pasakojančią apie Dantės nusileidimą į siaubingus požemius, kelionę per skaistyklą ir galiausiai atvykimą į rojų. Iš trijų „Dieviškosios komedijos" dalių — *Inferno, Purgatorio* ir *Paradiso* — pirmoji buvo dažniausiai skaitoma ir įsimintiniausia.

Keturiolikto amžiaus pradžioje Dantės Aligjerio parašytas *Inferno* tiesiogine žodžio prasme visiškai pakeitė viduramžišką amžinų kančių suvokimą ir pirmą sykį masėms taip įdomiai pateikė pragaro idėją. Per vieną naktį poeto darbas abstrakčią pragaro sąvoką pavertė ryškiu ir klaikiu reginiu — didžiu, apčiuopiamu, nepamirštamu. Nieko keista, kad pasirodžius kūriniui Katalikų bažnyčią pradžiugino gerokai išaugusios avelių gretos, nes prie jų prisijungė pašiurpinti nusidėjėliai, kuriems knietėjo išvengti atnaujintos pragaro versijos.

Botičelis vaizdavo gąsdinančią Dantės *Inferno* viziją kaip požeminį kankinamų sielų piltuvą — košmarišką ugnies, sieros, srutų, baidyklių peizažą su centre lūkuriuojančiu pačiu šėtonu. Į devynis duobės lygius, vadinamus devyniais ratais, patekdavo nusidėjėliai, kurių bausmė priklausydavo nuo ydingumo. Netoli viršaus *gašlūnus,* arba „kūniškiems geiduliams atsidavusius nenaudėlius", nepaliaujamai talžė vėtra, simbolizuojanti negebėjimą suvaldyti geismą. Po jais veidu į išmatų pliurzę drybsojo *apsirijėliai,* kurių burnas užkimšo besaikio rajumo vaisiai. Dar giliau degančiuose karstuose kalėjo *eretikai,* pasmerkti kęsti amžinas liepsnas. Ir taip toliau... sulig kiekvienu žemesniu lygiu bausmės darėsi vis kraupesnės.

Per septynis šimtmečius neblėstantis Dantės pragaro regėjimas įkvėpė iškiliausius kūrybinius pasaulio protus atiduoti jam duoklę, užsiimti vertimu arba sa-

vomis variacijomis. *Inferno* paremtus veikalus rašė Longfelou, Čoseris, Marksas, Miltonas, Balzakas, Borchesas ir net keli popiežiai. Pagal poemą kompozicijas kūrė Monteverdis, Listas, Vagneris, Čaikovskis, Pučinis ir viena iš Lengdono pamėgtų dar gyvų muzikančių — Lorina Makenit. Su Dante susijusių gaminių netrūko netgi šiuolaikiniame kompiuterinių žaidimų ir planšetinių „iPad" programų pasaulyje.

Trokšdamas studentams atskleisti Dantės vizijose kunkuliuojančią simbolių gausą, Lengdonas kartais dėstydavo kursą paskaitų apie vaizdinius, kurie kartodavosi tiek viduramžių poeto, tiek kitais šimtmečiais gyvenusių ir jo įkvėptų menininkų darbuose.

— Robertai. — Moteris žengė dar arčiau sienos. — Žiūrėk! — ji pirštu dūrė į vieną iš apatinių piltuvo dalių. Rodė Maleboldžę — arba „blogus griovius" — aštuntą ir priešpaskutinį pragaro ratą, susidedantį iš konkretiems piktadarystės tipams skirtų dešimties griovių.

Dar labiau užsidegusi Siena pabaksnojo smiliumi.

— Pažvelk! Ar tik ne šitai matei savo haliucinacijose?

Lengdonas įtempė akis, bet nieko nepastebėjo. Mažučio projektoriaus energija seko, ir paveikslas jau bluko. Jis skubiai ėmė kratyti prietaisą, kol tas ryškiai įsižiebė. Tada atitraukė jį toliau nuo sienos, nuleido ant spintelės kitoje virtuvės pusėje ir taip padidino demonstruojamą vaizdą. Prisigretino prie Sienos ir žengtelėjo į šoną, kad galėtų patyrinėti tviskantį žemėlapį.

Ji vėl bedė pirštu į aštuntąjį pragaro ratą.

— Žiūrėk. Regis, sakei, kad haliucinacijose figūravo iš žemės styrančios ir raide R pažymėtos kojos? — moteris palietė tašką sienoje. — Va, kur jos!

Lengdonas ne sykį regėjo Botičelio paveikslą ir žinojo, kad dešimtame Maleboldžės griovyje spietėsi perpus užkasti nusidėjėliai aukštyn kyšančiomis galūnėmis. Keista, bet *šioje* versijoje ant vieno žmogaus kojų rudavo purvu užrašyta R, lygiai tokia pat, kokią jis matė sąmonės sukurptuose vaizdiniuose.

O, Dieve! Lengdonas įdėmiai nužvelgė smulkutę detalę.

— Toji raidė... jos *nėra* Botičelio originale!

— Štai dar viena, — tarė Siena.

Jis žvilgsniu pasekė moters pirštą, kuris nuslinko iki gretimo Maleboldžės griovio — iki raidės E, ištepliojusios netikrą pranašą atbulai persukta galva.

Kas per velniava? Paveikslas perdarytas.

Į akiratį pakliuvo kitos raidės, žyminčios nusidėjėlius visuose grioviuose. C ženklino sąvadautoją, kurį rimbu plakė demonas... dar viena R bjaurojo gyvačių

amžinai kandžiojamą vagį... A pakeverzota ant korumpuoto, į verdančios dervos telkinį nugramzdinto politiko.

— Šitos raidės neturi *nieko bendra* su Botičelio originalu, — užtikrintai pareiškė Lengdonas. — Paveikslas modifikuotas skaitmeninėmis priemonėmis.

Jis nukreipė akis į aukščiausią Maleboldžės sritį ir nuo viršaus į apačią perskaitė raides iš kiekvieno griovio.

C... A... T... R... O... V... A... C...E... R

— *Catrovacer?* Čia itališkai?

Siena papurtė galvą.

— Ir ne lotyniškai. Bent aš žodžio neatpažįstu.

— Gal tai... parašas?

— *Catrovacer?* — suabejojo ji. — Į pavardę nepanašu. Bet pažvelk čia. — Sienos pirštas smigo į vieną iš daugybės trečiajame griovyje įstrigusių veikėjų.

Kai Lengdonas išvydo atvaizdą, jo kūną nutvilkė žvarba. Nusidėjėlių minioje spraudėsi ikoniškoji viduramžių figūra — žmogus, dėvintis apsiaustą, paslėptu po kauke veidu su snapo pavidalo ilga nosimi ir negyvomis akimis.

Maro kaukė.

— Botičelis buvo nutapęs ir maro gydytoją? — paklausė Siena.

— Žinoma, ne. Figūrą kažkas pridėjo.

— O dailininkas savo originalą *pasirašė?*

Profesorius šito neprisiminė, tačiau, žvilgsniui nuslydus į dešinįjį apatinį kampą, kur menininkai dažniausiai palikdavo autografus, jis suvokė, kas Sieną nustebino. Vietoj parašo, ties tamsiai rudu *La Mappa* krašteliu, driekėsi vos matomo, spausdintinėmis didžiosiomis raidėmis užrašyto teksto gija: *la verità è visibile solo attraverso gli occhi della morte.*

Jis pakankamai gerai mokėjo itališkai, kad galėtų išversti esmę.

— „Tiesą galima įžiūrėti tik mirties akimis."

Siena linktelėjo.

— Keista.

Pamažu blėstant atgrasiam paveikslui, abu stūksojo tylėdami. *Dantės „Pragaras"*, mąstė Lengdonas, *nuo 1330-ųjų įkvepiantis grėsmingus meno kūrinius.*

Į paskaitų ciklą apie Dantę jis visada įtraukdavo šedevrus, kurių atsiradimą nulėmė *Inferno*. Botičelio garsųjį „Pragaro žemėlapį" papildydavo Rodeno „Trimis šmėklomis" — laiko išbandymus atlaikiusia skulptūra iš „Pragaro vartų" kompozicijos... Stradanuso iliustracija, kurioje Flegijas irklavo valtį Stikso upėje, tarp panirusių lavonų... Viljamo Bleiko geidulingais nusidėjėliais, sūkuriuojan-

čiais amžinoje audroje... Bugro savitai erotiška vizija, kurioje Dantė su Vergilijumi stebi du kovoje susikibusius nuogus vyrus... Bairoso iškankintomis, po svilinančia ugnies lašų kruša susigūžusiomis sielomis... Salvadoro Dali ekscentriška akvarelių ir medžio raižinių serija... Dorė milžiniška nespalvotų graviūrų kolekcija, pradedant į Hadą vedančiu tuneliu... baigiant pačiu sparnuotuoju šėtonu.

Rodos, Dantės poetiniai pragaro reginiai padarė įtaką ne tik visų laikų garbiausiems menininkams, bet ir dar vienam asmeniui — iškrypusiam individui, kuris skaitmeniniu būdu pakoregavo žymųjį Botičelio paveikslą, pridėdamas dešimt raidžių su maro gydytoju ir pasirašydamas nerimą keliančia fraze apie tiesą, įžiūrimą tik mirties akimis. Paskui jis įkėlė vaizdą į šiuolaikišką projektorių, paslėptą kaule su kraupiais drožiniais.

Lengdonas nenutuokė, kam galėtų šauti į galvą sukurti tokį artefaktą, bet dabar jam ramybės nedavė gerokai labiau nervinantis klausimas.

Kodėl, po velnių, jį nešiojuos?

Kol Siena su Lengdonu virtuvėje mąstė apie tolesnius savo veiksmus, apačioje netikėtai užkriokė daug arklio galių turintis variklis. Griausmą lydėjo padangų cypčiojimai ir uždaromų durų trenksmai.

Suglumusi moteris pribėgo prie lango ir pažvelgė laukan.

Į gatvę atlėkė ir prie namo sustojo niekaip nepažymėtas juodas furgonas. Iš kabinos plūdo vyrai juodomis uniformomis ir ant kairio peties prisegtais apskritais žaliais medalionais. Jie gniaužė automatinius šautuvus ir judėjo kaip rūsčiai energingi dalykiški kariškiai. Keturi iš jų nedvejodami metėsi prie įėjimo į daugiabutį.

Siena pajuto, kaip suledėjo kraujas gyslose.

— Robertai! Nenumanau, kas tie žmonės, bet jie mus rado!

Gatvėje agentas Kristofas Bruderis rėksmingai dalijo nurodymus į statinį lekiantiems pavaldiniams. Galingai sudėtas karinio ugdymo vyras tryško šaltu pareigos jausmu ir pagarba hierarchinei valdžiai. Jis žinojo, kokią misiją reikia atlikti ir kas pastatyta ant kortos.

Organizacija, kuriai Bruderis dirbo, turėjo įvairių padalinių, tačiau jo ŽIGR būrį — Žvalgybos ir greitojo reagavimo komandą — kviesdavo tik tuo atveju, jeigu situacija įgaudavo „krizės" statusą.

Vyrams pranykstant gyvenamajame pastate, prie paradinių durų budintis Bruderis išsitraukė ryšio įrenginį ir susisiekė su vadovaujančiu asmeniu.

— Čia Bruderis, — pasakė. — Per kompiuterio IP adresą sėkmingai atsekėme Lengdoną. Mano būrys rengiasi puolimui. Pranešiu jums, kai jį sulaikysime.

Vajenta slėpėsi ant „Pensione la Fiorentina" viešbučio stogo ir pasibaisėjusi, netikėdama savo akimis, stebėjo, kaip agentai veržiasi į statinį.

Ką, velniai griebtų, JIE čionai veikia?

Ji pirštais persibraukė stirksančius plaukus, ūmai įsisąmonindama skaudžias pasekmes, kurių sulaukė dėl vakar nesėkmingai atliktos užduoties. Užteko, kad suburkuotų balandis, ir padėtis tapo visiškai nekontroliuojama. Elementari misija virto tikru košmaru.

Jei į vietą atvyko ŽIGR komanda, vadinas, man — galas.

Vajenta stvėrė „Sectra Tiger XS" šifratoriumi aprūpintą mobilųjį ir paskambino profosui.

— S-sere, — prabilo mikčiodama, — čia pasirodė ŽIGR komanda! Kitoje gatvės pusėje į daugiabutį bėga Bruderio vyrai!

Vietoj atsakymo ji teišgirdo čaižius spragsėjimus ir elektroninį balsą, kuris abejingai paskelbė:

— Pradedamas išsižadėjimo protokolas.

Vos tiktai Vajenta nuleido telefoną ir į jį įsispoksojo, ekranas aptemo.

Mirtinai blykšdama ji prisivertė susitaikyti su įvykių eiga. Konsorciumas su ja nutraukė bet kokius ryšius.

Nebeliko jokių sąsajų. Jokių kontaktų.

Manęs išsižadėjo.

Šoko būsena truko tik sekundės dalelę.

O tada širdin įsismelkė siaubas.

16 SKYRIUS

— Greičiau, Robertai! — ragino Siena. — Paskui mane!

Pro duris neriant į daugiabučio koridorių, Lengdono galvoje tebesisuko žiaurūs vaizdai iš Dantės požemio karalystės. Didelę rytinę įtampą Siena

Bruks pakėlė gana šaltakraujiškai, bet dabar bendražygės ramybę blaškė jam ligi tol nematyta emocija — tikra baimė.

Moteris nuskuodė pirmyn, prašvilpė pro besileidžiantį liftą, kurį, be abejo, iškvietė į vestibiulį įžengę vyrai. Siena visu greičiu perbėgo koridorių ir nė sykio neatsisukusi pranyko laiptinėje.

Lengdonas įkandin sekė neatsilikdamas, slysčiodamas pasiskolintais glotniapadžiais batais laiveliais. Krūtinę bilsnojo į „Brioni" švarko vidinę kišenę įkištas mažasis projektorius. Sąmonėje vis dar šmėžavo aštuntąjį pragaro ratą puošiančios keistos raidės: CATROVACER. Jis mintyse išvydo maro kaukę ir vietoj parašo brūkštelėtą savotišką frazę: *Tiesą galima įžiūrėti tik mirties akimis.*

Robertas Lengdonas iš visų jėgų stengėsi sujungti padrikus elementus, bet kol kas jie atrodė beprasmiški. Pagaliau nusigavęs į laiptinės aikštelę, jis rado ten stovinčią, įdėmiai besiklausančią Sieną. Iš apačios sklido žingsnių dundėjimas.

— Kitas išėjimas yra? — šnipštelėjo Lengdonas.

— Eik man iš paskos, — lakoniškai atsiliepė ji.

Šiandien Siena jau padėjo išsaugoti gyvybę, todėl neturėdamas iš ko rinktis, tegalėdamas pasikliauti moterimi, profesorius giliai įkvėpė ir jai pavymui nušuoliavo žemyn.

Abiem įveikus du laiptų maršus, paaiškėjo, kad aulinių garsai aidi greta, ne toliau, kaip už poros aukštų.

Kodėl ji bėga tiesiai link tų žmonių?

Nespėjus Lengdonui užprotestuoti, Siena griebė jį už rankos ir iš laiptinės išvilko į užrakintų durų pilną koridorių.

Mes nerasime, kur pasislėpti!

Bendražygė paspaudė jungiklį ir užgesino kelias lemputes, tačiau prieblanda niekuo nepagelbėjo — bėgliai buvo aiškiai matomi. Žingsniai griaudėjo visai prie pat, ir Lengdonas suprato, kad užpuolikams bet kuriuo momentu atsivers vaizdas į šitą koridorių.

— Man reikia tavo švarko. — Taip sukuždėjusi Siena nutempė jį nuo Lengdono pečių ir įsakė pritūpti už nugaros. — Nejudėk.

Ką ji daro? Juk stovi tiesiai jiems prieš akis!

Ant laiptatakio pasirodė viršun kopiantys kareiviai, kurie sustingo lyg įbesti, kai tamsokame koridoriuje pastebėjo Sieną.

— *Per l'amore di Dio!* — piktai riktelėjo ji. — *Cos'è questa confusione?**

* Dėl Dievo meilės! Kokia čia sumaištis? (*Ital.*)

Du vyrai prisimerkė, aiškiai nesuvokdami, ką regi.

Moteris tebešūkavo:

— *Tanto chiasso a quest'ora!**

Juodąjį švarką Siena užsimetė ant galvos ir pečių tarsi senolės skarą. Ji kūprinosi ir savo kūnu užstojo šešėliuose tupintį Lengdoną. Neatpažįstamai pasikeitusi, per žingsnį nušlubčiojo į priekį ir suspigo karšios senutės balsu.

Vienas kareivis rankos mostu liepė jai grįžti į butą.

— *Signora! Rientri subito in casa!***

Siena vėl pasverdėjo pirmyn, rūsčiai grūmodama kumščiu.

— *Avete svegliato mio marito, che è malato!*

Lengdonas klausėsi išmuštas iš vėžių. *Jūs pažadinote mano sergantį sutuoktinį?*

Kitas kariškis iškėlė automatą ir pasuko vamzdį į ją.

— *Ferma o sparo!****

Siena stabtelėjo ir negailestingai juos koneveikdama nuraišavo atgal į koridorių.

Pralėkę palei tarpdurį vyrai dingo viršutiniame aukšte.

Vaidinimas gal ir nevertas Šekspyro dramos, pagalvojo Lengdonas, *bet įspūdingas*. Regis, atitinkamas spektaklio fonas atstoja universalų ginklą.

Moteris nuo viršugalvio nusitraukė švarką ir jį grąžino savininkui.

— Tvarka. Neatsilik nuo manęs.

Šįkart Lengdonas bėgo pavymui be menkiausių dvejonių.

Jiedu nulipo iki laiptų aikštelės, iškilusios virš vestibiulio, kuriame du kariškiai ką tik smuko į lifto kabiną. Prie furgono budėjo dar vienas kareivis juoda, įsitempusia virš raumeningo kūno uniforma. Bėgliai tyliai ir mitriai nusileido į pusrūsį.

Požeminiame garaže tvyrojo tamsa ir dvelkė šlapimo smarvė. Siena metėsi į motoroleriais ir motociklais užgrūstą kampą, sustojo prie sidabrinio triračio mopedo, panašaus į bjaurią itališko „Vespa“ ir suaugusiems skirto triratuko atžalą, pakišo laibą ranką po priekiniu purvasargiu ir iškrapštė įmagnetintą dėžutę. Šios viduje sugraibė raktą, kurį įstačiusi į spynelę užvedė variklį.

Po kelių sekundžių Lengdonas įsitaisė jai už nugaros. Nesaugiai svyruodamas ant siauros sėdynės, šonuose pasidairė kokių nors rankenų.

* Kiek daug triukšmo tokiu metu! (*Ital.*)

** Ponia! Grįžkite į namus! (*Ital.*)

*** Stokit, antraip šausiu! (*Ital.*)

— Nėra kada kuklintis. — Siena čiupo profesoriaus rankas ir jomis apvijo savo liekną juosmenį. — Tau derėtų laikytis kuo stipriau.

Jai vairuojant triratį išvažiavimo nuožulna, Lengdonas tiksliai įvykdė nurodymą. Transporto priemonė buvo galingesnė nei atrodė: kai iš garažo išlėkė į ankstyvo ryto brėkšmą ir nuo pagrindinio įėjimo nutolo per penkiasdešimt jardų, jie kone atsiplėšė nuo žemės. Priešais daugiabutį pastatą budintis raumenų kalnas kaipmat atsisuko ir pamatė Lengdoną su Siena, rūkstančius mopedu, kuris, jai atidarius droselį, suskato šaižiai birgzti.

Už jos kiūtantis Lengdonas dirstelėjo per petį. Jis įsitempė pastebėjęs, kad kareivis kelia ginklą ir prisitaiko. Po šūvio kulka atšoko nuo užpakalinio purvasargio, per plauką nekliudydama jo strėnų.

Jėzau!

Ties kryžkele Siena staigiai pasuko kairėn, ir jis pajuto slystąs nuo sėdynės.

— Lenkis prie manęs! — suriko ji.

Triračiui dideliu greičiu urzgiant platesne gatve, Lengdonas pasviro pirmyn ir taip atgavo pusiausvyrą. Vėl ėmė alsuoti tik tada, kai jie įveikė kvartalą.

Po galais, kas tie žmonės?

Vingiuodama tarp negausių rytinio eismo dalyvių, Siena nenuleido akių nuo prospekto. Kai kurie pėstieji pakartotinai atsigręždavo į pravažiuojantį mopedą, nes juos suglumindavo šešių pėdų ūgio, „Brioni“ švarką dėvinčio, *už* grakščios moters prisėdusio vyro vaizdas.

Jiedu nuplerpė dar per tris kvartalus ir jau artinosi prie erdvios sankryžos, kai priešakyje užkaukė automobilių signalai. Čiuoždamas ant dviejų ratų, iš už kampo į kelių sankirtą šovė blizgantis juodas furgonas, kuris nuriaumojo triračio kryptimi. Savo išvaizda jis niekuo nesiskyrė nuo automobilio, atkakusio prie daugiabučio namo.

Siena akimoju nėrė dešinėn ir paspaudė stabdį. Mopedui slystant už stovinčio prekių sunkvežimio, Lengdono krūtinė prisiplojo prie jos nugaros. Kai triratis sustingo greta užpakalinio sunkiasvorės mašinos buferio, Siena užgesino variklį.

Ar persekiotojai mus pastebėjo?

Jiedu gūžėsi lūkuriuodami... sulaikę kvapą.

Furgonas ryžtingai nugriaudėjo pro šalį — be abejo, jų niekas nepamatė. Bet pralekiančio automobilio salone Lengdonas kai ką įžvelgė.

Ant užpakalinės sėdynės, lyg kalinė įsprausta tarp dviejų kareivių, tūnojo moteris nuleistais akių vokais. Galva siūbavo aukštyn, tarytum ji būtų apimta

klejonių arba pripumpuota vaistų. Po kaklu kabėjo amuletas, ant pečių garbanomis krito žili plaukai.

Lengdonui trumpam suveržė gerklę, ir jis įtikėjo išvydęs vaiduoklį.

Furgonas vežė haliucinacijose regėtą moterį.

17 SKYRIUS

Profosas tūžmingai išdrožė iš valdymo punkto ir mėgindamas surikiuoti mintis nukulniavo dešiniuoju ilguoju „Mendacium" deniu. Įvykiai Florencijos daugiabutyje buvo stačiai neįmanomi.

Jis du kartus apėjo jachtą, grįžo į kabinetą ir susirado penkiasdešimties metų viensalyklį „Highland Park" viskį. Užuot prisipylęs stiklą, pastatė butelį ant stalo ir nusigręžė — taip sau įrodė, kad padėtį tebevaldo.

Laivo šeimininko žvilgsnis instinktyviai nukrypo į knygų lentyną slegiantį nutrintą tomą — kliento dovaną... kliento, kurį jis gailėjosi pažinęs.

Prieš metus... iš kur aš galėjau žinoti?

Įprastomis aplinkybėmis profosas asmeniškai neapklausdavo perspektyvių užsakovų, bet šį siūlė patikimas šaltinis, todėl jis padarė išimtį.

Tądien, kai privatus kliento sraigtasparnis nutūpė ant „Mendacium" denio, jūroje tvyrojo mirtinas štilis. Svečias, garsi savo srities asmenybė, buvo keturiasdešimt šešerių, dailiai apsirengęs, neapsakomai aukštas ir skvarbių žalių akių.

— Kaip žinote, — prabilo atvykėlis, — man jus rekomendavo bendras mūsų draugas. — Vyriškis ištiesė ilgas kojas, patogiai įsitaisydamas prašmatniame profoso kabinete. — Tad leiskite apsakyti, ko man reikia.

— Ne, — jį nutraukė jachtos savininkas, taip pademonstruodamas, kas čia vadovauja. — Pagal mano protokolą jūs neturėtumėt nieko man pasakoti. Kai atskleisiu, kokias paslaugas teikiu, apsispręsite, kokios jus domina.

Svečias nustebo, bet susitaikė su tokiomis sąlygomis ir įdėmiai jį išklausė. Kaip galų gale paaiškėjo, ilgšio norai neperžengė Konsorciumo standartinės veiklos ribų — ypač pageidavimas kurį laiką tapti „nematomu", kad jis galėtų siekti savo tikslų atokiau nuo smalsių akių.

Vaikų žaidimas.

Konsorciumas atliks užduotį parūpindamas netikrą tapatybę ir saugią, į jokią sistemą neįtrauktą gyvenamąją vietą, kur klientas visiškai slaptai gilinsis į darbą — kad ir koks jis būtų. Profosas niekada nesiteiraudavo, *kodėl* užsakovui reikia pagalbos, norėdamas kuo mažiau žinoti apie jį nusamdžiusius asmenis.

Ištisus metus, gaudamas stulbinantį pelną, „Mendacium“ šeimininkas teikė prieglobstį žaliaakiui vyrui, kuris pasirodė besąs idealus klientas. Jiedu nepalaikydavo ryšio, ir visos sąskaitos būdavo apmokamos laiku.

Prieš dvi savaites aplinkybės drastiškai pasikeitė.

Ilgšis nelauktai užmezgė ryšį, nes panūdo akis į akį susitikti su profosu. Šis, atsižvelgdamas į pinigų sumą, ligi tol gautą iš kliento, nutarė jo užgaidą išpildyti.

Į jachtą atvykęs nevalyvas tipas nė iš tolo nepriminė pernai matyto solidaus, tvarkingo vyriškio. Kitados aštrių žalių akių žvilgsnis buvo paklaikęs. Vyras atrodė kone... ligotas.

Kas jam nutiko? Ką jis veikė?

Profosas paragino nervingą žmogystą užeiti į kabinetą.

— Žilaplaukė nelaboji, — pralemeno klientas. — Ji artėja sulig kiekviena diena.

Jachtos šeimininkas nuleido akis į išstypėlio bylą ir pasižiūrėjo į simpatiškos žilaplaukės moters nuotrauką.

— O, taip, žilaplaukė nelaboji. Mes puikiai žinome jūsų priešus. Kad ir kokia galinga ji būtų, jus sėkmingai slėpėme visus metus ir savo darbą pratęsime.

Žaliaakis vyras pirštų galiukais dirgliai susuko riebaluotų plaukų sruogą.

— Žiūrėkit, kad jūsų neapkvailintų jos grožis, nes ji — pavojingas priešas.

Teisybė, mintyse tarė profosas, susierzinęs, kad klientas sukėlė kažkieno tokio įtakingo susidomėjimą. Žilaplaukė disponavo begaliniais ištekliais ir informacijos šaltiniais — tai ne toks varžovas, kuriam nereikėtų skirti per daug dėmesio.

— Jeigu nelaboji arba jos demonai mane susiras...

— To neįvyks, — užtikrino profosas. — Argi mes jūsų nepaslėpėme ir nesuteikėme visko, ko reikalavote?

— Taip, jūs teisus, tačiau miegosiu ramiau, jeigu... — nutilęs jis apmąstė kitus savo žodžius. — Privalau žinoti, kad jeigu man kas nors atsitiks, jūs įvykdysite paskutinę mano valią.

— Kokią tiksliai?

Vyriškis iš kuprinės ištraukė užklijuotą vokelį.

— Voko turinys padės atidaryti Florencijos banke išnuomotą seifą. Jame surasite nedidelį daiktą. Kaip sakiau, jeigu man kas atsitiks, šį daiktą turėsite kai kam atiduoti. Tarsi dovaną.

— Gerai. — Profosas suėmė plunksnakotį, pasirengęs užsirašyti nurodymus. — Kam konkrečiai jį įteikti?

— Žilaplaukei nelabajai.

„Mendacium“ savininkas pakėlė galvą.

— Dovana jūsų kankintojai?

— Veikiau dieglys šone. — Jis kaip paklaikęs sužybčiojo akimis. — Iš kaulo pagamintas įmantrus spygliukas. Ji perpras gavusi žemėlapį... sulaukusi nuosavo Vergilijaus... kuris ją lydės į asmeninio pragaro centrą.

Profosas nuo jo nenuleido tiriančio žvilgsnio.

— Gerai, — po užsitęsusios pauzės atsiliepė. — Jūsų noras bus įvykdytas.

— Svarbiausia tinkamai pasirinkti laiką, — neatlyžo vyriškis. — Dovanos nevalia pristatyti per anksti. Slėpkite ją, kol... — jis nuščiuvo ūmai paniręs į savo mintis.

— Iki kada? — paakstino profosas.

Žaliaakis staiga atsistojo, žengė kitapus rašomojo stalo, griebė raudoną žymeklį ir profoso kalendoriuje apibrėžė datą.

— Iki tos dienos.

Kabineto šeimininkas iškvėpė orą pro kietai sukąstus dantis, bet užgniaužė kliento įžūlumo sukeltą apmaudą.

— Aišku, — tarė. — Nieko nedarysiu, kol išauš jūsų apibrėžta diena, o tada iš banko seifo paimtą objektą, kad ir kas tai būtų, perleisiu žilaplaukei moteriškei. — Jis paskaičiavo, kiek laiko liko iki negrabiai apibrauktos datos. — Jūsų pageidavimą išpildysiu lygiai po dviejų savaičių.

— Ir nė diena anksčiau! — karštligiškai perspėjo ilgšis.

— Supratau. Nė diena anksčiau.

Profosas voką įkišo į kliento bylą ir brūkštelėjo reikiamas pastabas, taip užtikrindamas, kad jo norai bus tiksliai vykdomi. Vyriškis nepaaiškino, kas padėta banko seife, bet taip netgi geriau. Atokumas — kertinis Konsorciumo filosofijos akmuo. *Suteik paslaugą. Nieko neklausinėk. Ir nekritikuok.*

Užsakovas kiek nukorė pečius ir giliai atsiduso.

— Ačiū.

— Ar turite dar prašymų? — paklausė profosas, nes jam magėjo kuo skubiau nusikratyti neatpažįstamai pasikeitusiu klientu.

— Tiesą sakant, taip. — Ilgšis kišenėje sugraibė tamsiai raudoną USB atmintinę. — Čia įrašytas vaizdo failas, — pridūrė nuleisdamas atmintuką ant stalo. — Norėčiau, kad jį persiųstumėte pasaulinei žiniasklaidai.

Profosas smalsiai nužvelgė svečią. Konsorciumas dažnai klientų vardu teikdavo duomenis visuomenės informavimo priemonėms, bet šito žmogaus reikalavimas kažin kuo trikdė.

— Tą pačią dieną? — jis mostelėjo į nelygų apskritimą kalendoriuje.

— O, taip, — patvirtino žaliaakis. — Ir nė akimirka anksčiau.

— Tvarka. — Profosas paženklino raudonąjį atmintuką atitinkama informacija. — Viskas? — Jis atsistojo pasirengęs užbaigti susitikimą.

Klientas nepakilo.

— Ne. Yra dar vienas dalykas.

Profosas vėl prisėdo.

Žalios atvykėlio akys bemaž liepsnojo, tarsi jis būtų sulaukėjęs.

— Kai išplatinsite vaizdo įrašą, aš tuoj pat pasidarysiu be galo žinomas.

Juk ir taip esate žinomas, pamanė jachtos savininkas, turėdamas omenyje įspūdingus kliento pasiekimus.

— Ir jūs nusipelnėte dalies garbės. Nes teikėte paslaugas, kurios man leido sukurti šedevrą... pasaulį pakeisiantį opusą. Turėtumėte didžiuotis savo vaidmeniu.

— Nežinau, apie kokį šedevrą kalbate, — vis labiau nekantraudamas atsakė profosas, — bet džiaugiuosi, kad jūsų pageidautas nuošalumas suteikė galimybę prie jo darbuotis.

— Atsidėkodamas noriu įteikti atsisveikinimo dovaną. — Nevalyvas vyras įkišo ranką į kuprinę. — Knygą.

Profosas pamanė, kad galbūt slaptąjį opusą, prie kurio jis visą šį laiką plušėjo.

— Ją parašėte jūs?

— Ne. — Ilgšis nuleido sunkų tomą ant stalo. — Priešingai... veikalas parašytas *man*.

Sutrikęs profosas pažvelgė į vyriškio ištrauktą leidinį. *Klientui atrodo, kad knyga parašyta jam?* Tai buvo literatūros klasika... sukurta keturioliktame amžiuje.

— Perskaitykite ją, — paragino vyriškis nykiai išsišiepdamas, — ir jūs suprasite viską, ką nuveikiau.

Taip taręs netvarkingas svečias pakilo, atsisveikino ir skubiai išsinešdino iš kabineto. Profosas pro langą matė, kaip jo sraigtasparnis atsiplėšė nuo denio ir nuskrido atgal, Italijos krantų link.

Galiausiai „Mendacium" šeimininkas vėl sutelkė dėmesį į masyvų tomą. Neryžtingai kilstelėjo odinį viršelį ir pavartė pradžią. Pirmas posmas, išspausdintas stambiomis kaligrafinėmis raidėmis, užėmė visą puslapį.

PRAGARAS

Gyvenime nuėjęs pusę kelio,

Aš atsidūriau miško tankmėje,
Pametęs tiesų pėdsaką takelio.*

Kitoje lapo pusėje klientas ranka brūkštelėjo:

Mielas drauge, ačiū, kad padėjai rasti taką.
Pasaulis dėkoja ir tau.

Profosas nenutuokė, ką tai reiškė, bet prisiskaitė su kaupu. Užvertė knygą ir padėjo ją ant lentynos. Laimei, profesiniai santykiai su keistuoliu netrukus baigsis. *Po dviejų savaičių*, pamanė jis, įsmeigdamas žvilgsnį į asmeninį kalendorių ir kreivu šleivu raudonu apskritimu pažymėtą datą.

Per kitas dienas mintys apie klientą kėlė jam nebūdingą nerimą. Ilgšiui, regis, atsisuko varžteliai. Tačiau, kad ir ką kuždėjo nuojauta, laikas slinko be jokių incidentų.

Deja, prieš pat apibrėžtą datą Florencijoje nutiko serija katastrofiškų įvykių. Profosas bandė suvaldyti krizę, bet ji veikiai tapo nekontroliuojama ir pasiekė kulminacijos tašką, kai klientas užsikorė į Fiorentinos abatijos bokštą.

Jis šoko... į mirties glėbį.

Nors ir pasibaisėjęs, kad prarado klientą, ir dar tokiu būdu, profosas išliko žodžio žmogumi. Jis bemat ėmė ruoštis tesėti velioniui duotą pažadą — perduoti žilaplaukei objektą iš Florencijos banke nuomojamo seifo, ir šį darbą atlikti sutartu metu, kas buvo itin svarbu, kaip jį perspėjo.

Ir nė diena anksčiau.

Voką su užrakto kodu profosas įteikė Vajentai, ir ši nukeliavo į Florenciją paimti banke slypinčio daikto — „įmantraus spygliuko". Paskambinusi agentė pranešė stulbinančias ir sykiu gąsdinančias naujienas. Seifo turinys jau buvo paimtas, ir Vajenta vos išvengė sulaikymo. Kažkaip nustačiusi, kas nuomojasi seifą, žilaplaukė moteris pasinaudojo savo įtaka ir prie seifo priėjo, negana to, kiekvienam mėginančiam jį atidaryti išrūpino arešto orderį.

Štai kas atsitiko prieš tris dienas.

Klientas akivaizdžiai vylėsi dabar jau nusavintu daiktu pasinaudoti kaip galutiniu žilaplaukės įžeidimu, kuris nuskambėtų tarsi iš kapo sklindantis pašaipus balsas.

Bet jis nuskambėjo per anksti.

* Dantės „Dieviškoji komedija" knygoje cituojama pagal Aleksio Churgino vertimą.

Nuo tada Konsorciumas žūtbūt stengėsi sureguliuoti padėtį — visais turimais ištekliais apsaugoti tiek paskutinę užsakovo valią, tiek save pačius, — todėl teko kirsti ne vieną ribą, kurią peržengus, kaip profosas žinojo, atgal nebegrįžtama. Šiuo metu, kol Florencijoje buvo bandoma atraizgyti nesėkmių pynę, „Mendacium" savininkas nudūrė akis į rašomąjį stalą ir paspėliojo, ką žada ateitis.

Kalendoriuje raudonavo kliento karštligiškai pakeverzotas beprotiškas apskritimas, žymintis ypatingą dieną.

Rytojus.

Profosas be noro pažvelgė į priešais stovintį škotiško viskio butelį. Pirmą kartą per keturiolika metų šliūkštelėjo alkoholio sau į stiklą ir vienu mauku jį ištuštino.

Po deniais įsitaisęs fasilitatorius Lorensas Noultonas iš kompiuterio ištraukė raudonąjį atmintuką ir padėjo jį ant stalo. Vaizdo įrašas buvo vienas iš keisčiausių dalykų, kokį teko regėti gyvenime.

Ir lygiai devynių minučių trukmės... nei sekunde ilgesnis, nei sekunde trumpesnis.

Neįprastai sudirgęs jis pašoko ant kojų, ėmė žingsniais matuoti gardelį ir vėl įniko svarstyti, ar nevertėtų keistojo filmo parodyti profosui.

Atlik darbą, sau paliepė Noultonas. *Nieko neklausinėk. Ir nekritikuok.*

Jis išgujo matytus kadrus iš galvos ir į misijų grafiką įtraukė patvirtintą užduotį. Rytoj, kaip reikalavo klientas, įrašą persiųs žiniasklaidai.

18 SKYRIUS

Viale Niccolo Machiavelli vadinama grakščiausia iš visų Florencijos alėjų. Tarp vešlių gyvatvorių ir lapuočių medžių nudrykusius plačius S formos vingius dievino dviratininkai ir „Ferrari" gerbėjai.

Iš apskretusio gyvenamojo kvartalo persikėlusi į prašmatnų vakarinį miesto krantą, kur dvelkė tyras, kedrais kvepiantis oras, Siena vairavo triratį kelio linkiais kaip tikra profesionalė. Jie pravažiavo pro koplyčios laikrodį, mušantį aštuntą valandą ryto.

Lengdonas laikėsi įsikibęs į bendražygę, mintimis grįždamas prie gluminančių Dantės pragaro vaizdų... ir slėpiningo veido, priklausančio nuostabiai moteriškei sidabriškais plaukais, kurią jis neseniai pastebėjo ant užpakalinės furgono sėdynės, įspraustą tarp dviejų augalotų kareivių.

Kad ir kas toji žilaplaukė, pagalvojo Lengdonas, *ją sučiupo mūsų persekiotojai.*

— Moteris iš furgono, — mopedo variklio riaumojimą nustelbė Sienos balsas. — Tu įsitikinęs, kad ji — iš tavo haliucinacijų?

— Visiškai.

— Turbūt per pastarąsias dvi dienas judu kažkuriuo metu bendravote. Todėl nuolat ją matai... ir todėl ji nesiliauja kartojusi: „Ieškokite, ir rasite."

Lengdonas pritarė Sienos nuomonei.

— Hmm, nežinau... aš nepamenu mūsų susitikimo, bet kaskart, kai išvystu jos veidą, mane užvaldo pojūtis, kad privalau jai pagelbėti.

Labai gaila. Labai gaila.

Nejau keistas atsiprašymas skirtas žilaplaukei, ūmai dingtelėjo jam. *Ar kaip nors ją apvyliau?* Nuo tokios minties sutraukė vidurius.

Lengdonas tarytum prarado gyvybiškai svarbų arsenalo ginklą. *Aš nieko neprisimenu.* Jis nuo pat vaikystės turėjo eidetinę atmintį, intelektinį turtą, kuriuo labiausiai pasikliovė. Kai ima nebeprisiminti žmogus, įpratęs dėtis į galvą painias bet kokio vaizdo smulkmenas, jis jaučiasi lyg mėginantis tamsoje, neveikiant radarams, nutupdyti lėktuvą.

— Manau, rasti atsakymus galėtum tiktai iššifravęs *La Mappa*, — tarė Siena. — Kad ir kokią paslaptį saugo paveikslas... rodos, kaip tik dėl jo tave ir medžioja.

Jis linktelėjo mąstydamas apie žodį *catrovacer*, užrašytą ant besiranganèių kūnų iš Dantės „Pragaro".

Staiga sąmonę pervėrė aiški mintis.

Aš atsipeikėjau Florencijoje...

Joks kitas pasaulio miestas taip glaudžiai nesusijęs su viduramžių poetu kaip Florencija. Dantė Aligjeris čia gimė, užaugo, įsimylėjo, anot legendos, Beatričę, buvo negailestingai išvarytas ir daugelį metų klajojo po Italiją sielvartingai ilgėdamasis namų.

Paliksi visa, kas tau buvo miela, apie tremtį rašė Dantė, *ką tu mylėjai: ši strėlė rūsti sužeis tuoj pat benamę tavo sielą.*

Kol galvoje skambėjo posmas iš septynioliktos „Rojaus" giesmės, Lengdonas pasuko akis dešinėn, į tolimas senosios Florencijos smailes, kyšančias priešingoje Arno upės pusėje.

Jis puikiai įsivaizdavo senamiesčio planą — labirintą, pilną turistų, grūsčių, transporto priemonių, bruzdančių siauromis gatvelėmis aplink garsiąją Florencijos katedrą, muziejus, bažnytėles ir prekybinius rajonus, — ir įtarė, kad atsikratę triračio mopedo jiedu su Siena galėtų nesunkiai išgaruoti žmonių minioje.

— Mums reikia patekti į senamiestį, — paskelbė Lengdonas. — Jei atsakymai egzistuoja, jie greičiausiai slypi ten. Dantei senoji Florencija įkūnijo visą pasaulį.

Siena palinksėjo ir šūktelėjo per petį:

— Ir toje vietoje bus saugiau — mes lengvai rasime kur pasislėpti. Nukaksime iki *Porta Romana*, o tada persikelsime per upę.

Upė, nežymiai suvirpėdamas pagalvojo Lengdonas. Nuo kelionės per upę prasidėjo ir legendinis Dantės žygis į požemių karalystę.

Siena padidino greitį, ir pro šalį švilpiantis kraštovaizdis išskydo, Lengdonas savo ruožtu mintyse suskato tyrinėti pragaro, negyvų ir merdėjančių žmonių, maro gydytojo ir keistu žodžiu — CATROVACER — papildytų dešimties Maleboldžės griovių vaizdus. Apmąstė niaurią frazę, užrašytą *La Mappa* apačioje — *tiesą galima įžiūrėti tik mirties akimis* — ir paspėliojo, ar tai nėra citata iš „Dieviškosios komedijos".

Man ji negirdėta.

Lengdonas gerai išmanė Dantės veikalus, ir jo, kaip žymaus meno istoriko, kuris specializavosi ikonografijoje, kai kada paprašydavo interpretuoti gausius poeto kūrybos simbolius. Taip jau sutapo, — nors galbūt atsitiktinumas čia niekuo dėtas, — kad prieš dvejus metus jis skaitė paskaitą apie Dantės *Inferno*.

„Dieviškasis Dantė: pragaro simboliai".

Dantė Aligjeris tapo tikra kultine istorine figūra ir visame pasaulyje paskatino kurtis jo gerbėjų draugijas. 1881 metais Kembridže, Masačusetso valstijoje, užgimusią seniausią JAV draugiją įkūrė Henris Vordsvortas Longfelou. Garsusis paprastų žmonių poetas pirmas iš amerikiečių išvertė „Dieviškąją komediją". Iki šių dienų jo veikalas išliko tarp labiausiai gerbiamų ir dažniausiai skaitomų vertimų.

Lengdoną, kaip plačiai pagarsėjusį Dantės kūrybos specialistą, pakvietė pasakyti kalbą svarbioje konferencijoje, kurią Vienos mokslų akademijoje organizavo viena iš seniausių Dantės draugijų *Società Dante Alighieri Vienna*. Pagrindinis rėmėjas, turtingas mokslininkas ir draugijos narys, sugebėjo išsirūpinti du tūkstančius vietų talpinančią akademijos auditoriją.

Atvykusį profesorių pasitiko ir vidun nusivedė konferencijos direktorius. Jiems žingsniuojant vestibiuliu, Lengdonas negalėjo nepastebėti penkių žodžių, gigantiškomis raidėmis parašytų ant užpakalinės sienos: WHAT IF GOD WAS WRONG?*

* Kas, jei Dievas klydo? (*Angl.*)

— Luko Trobergo darbas, — sušnibždėjo palydovas. — Mūsų naujausia meninė instaliacija. Ką manot?

Lengdonas apžiūrinėjo milžinišką tekstą nežinodamas, ką atsakyti.

— Hmm... jis puikiai įvaldęs plačius potėpius, bet ne tariamąją nuosaką.

Direktorius sutrikęs žvilgtelėjo į profesorių. Lengdonas vylėsi, kad su žiūrovais ryšį užmegs lengviau.

Pagaliau užlipęs ant scenos sulaukė entuziastingų sausakimšos salės aplodismentų.

— *Meine Damen und Herren,* — per garsiakalbius nugriaudėjo Lengdono balsas, — *Willkommen, bienvenue, welcome.**

Garsieji žodžiai iš filmo „Kabaretas" pakurstė supratingą klausytojų juoką.

— Mane informavo, kad šįvakar čia susirinko ne vien Dantės draugijos nariai, bet ir kviestiniai mokslininkai bei studentai, kurie galbūt pirmąsyk susipažins su Dante. Todėl per daug užsiėmusiems mokslais, kad skaitytų viduramžiškas itališkas poemas, trumpai apsakysiu Dantės gyvenimą ir darbą, be to, paaiškinsiu, kodėl jis laikomas vienu iš įtakingiausių veikėjų per visą istoriją.

Vėl pasigirdo plojimai.

Nedideliu nuotolinio valdymo pulteliu Lengdonas įjungė Dantės atvaizdų seriją — pirmajame, Andrea del Kastanjo nutapytame žmogaus dydžio portrete, poetas stovėjo tarpduryje ir gniaužė filosofijos knygą.

— Dantė Aligjeris, Florencijos rašytojas ir filosofas, gyveno nuo 1265-ųjų iki 1321-ųjų. Šiame portrete, kaip beveik visuose paveiksluose, jis užsidėjęs raudoną *cappuccio* — aptemptą pintą kepurę su ausinėmis. Poetas paprastai vaizduojamas būtent su tokiu galvos apdangalu, taip pat su tamsiai raudona Lukos gyventojo mantija.

Lengdonas pademonstravo naują skaidrę: Uficių galerijoje saugomą, Botičelio tapytą portretą, kuriame dailininkas akcentavo ryškiausius Dantės bruožus — atsikišusį smakrą ir kumpą nosį.

— Kaip matot, unikalus Dantės veidas vėl įrėmintas raudonuoju *cappuccio*, bet Botičelis pridėjo ir laurų vainiką, kaip tradicinį profesionalumo — šiuo atveju eilėdaros mene, — simbolį, pasiskolintą iš senųjų graikų, netgi mūsų dienomis naudojamą pagerbiant poezijos ir Nobelio premijos laureatus.

Jis skubiai parodė kitas skaidres, kuriose menininkas buvo vaizduojamas su išsišovusia nosimi, raudona kepure, raudonu apdaru ir laurų vainiku.

* Ponios ir ponai (*vok.*), sveiki atvykę. (*Vok., pranc., angl.*)

— Baigiant apie Dantės įvaizdį... antai statula iš Šventojo Kryžiaus aikštės ir, be abejo, Džoto rankai priskirta žymioji freska iš Bardželo rūmų koplyčios.

Lengdonas ekrane paliko Džoto freską ir žengė į scenos vidurį.

— Kaip visi, aišku, žinote, Dantę labiausiai išgarsino monumentalus literatūros šedevras „Dieviškoji komedija“. Savo poemoje jis negailestingai raiškiai dėsto, kaip leidžiasi į pragarą, keliauja per skaistyklą ir kopia į rojų, kad pašnekėtų su Dievu. Pagal šiandienos standartus „Dieviškojoje komedijoje“ nėra nieko juokinga. Pavadinimą nulėmė visai kita priežastis. Keturioliktame amžiuje galiojo taisyklės, Italijos rašytinius darbus dalijusios į dvi kategorijas: tragediją, formaliąja italų kalba kurtą aukštąją literatūrą, ir komediją, buitinę literatūrą, kuriai buvo vartojami vietiniai dialektai.

Jis pervertė skaidres iki ikoniškosios Mikelino freskos, įamžinusios Dantę už Florencijos sienų, su „Dieviškąja komedija“ rankose. Foną sudarė Skaistyklos kalnas, pakopomis kylantis virš pragaro vartų. Nūdien freska kabėjo Švč. Mergelės Marijos Gėlių katedroje, geriau žinomoje kaip *Duomo*.

— Turbūt atspėjote iš pavadinimo, — tęsė Lengdonas, — kad „Dieviškoji komedija“ parašyta vietiniu dialektu, arba, kitaip tariant, prastakalbe. Tačiau ji genialiai sulipdė religiją, istoriją, politiką, filosofiją ir socialinius komentarus į beletristinę visumą, kuri, nors ir reikalauja erudicijos, puikiai tiko plačiosioms masėms. Poema tapo tokiu didžiuliu pamatiniu Italijos kultūros akmeniu, kad Dantės rašymo stiliuje, pasak vertintojų, užkoduota šiuolaikinė italų kalba.

Lengdonas dramatiškai nutilo ir po trumpos pauzės sušnabždėjo:

— Mano bičiuliai, Dantės Aligjerio veikalo neįmanoma pervertinti. Neskaitant Biblijos, per visą pasaulio istoriją joks kitas dailės, muzikos, poezijos ar apskritai literatūros kūrinys neįkvėpė tiek sekimų, imitacijų, variacijų ir anotacijų kaip „Dieviškoji komedija“.

Išvardijęs daugybę kompozitorių, dailininkų ir rašytojų, kai kuriuose savo darbuose pasirėmusių epiškąja poema, Lengdonas įdėmiai nužvelgė žiūrovus.

— Sakykit, kiek šįvakar čia susibūrė kuriančių literatūrą?

Aukštyn pakilo trečdalis rankų. Lengdonas suglumęs išplėtė akis. *Oho, arba manęs klausosi rafinuočiausia auditorija pasaulyje, arba kaip reikiant suklestėjo elektroninė leidyba.*

— Na, kaip žino visi autoriai, kiekvieną rašytoją neapsakomai džiugina trumpos anotacijos — vienas kitas reklaminis įtakingo asmens sakinys, kuris skatina pirkti jūsų kūrinį. Kažkas panašaus egzistavo ir viduramžiais. Ko jau ko, o Dantei jų netrūko.

Lengdonas pakeitė skaidres.

— Norėtumėt, kad ant jūsų knygos viršelio būtų išspausdinta *tokia* frazė?

Šioje žemėje nebuvo už jį didingesnio žmogaus.

Mikelandželas

Minioje sušnarėjo nuostabos murmesys.

— Taip, tai Siksto koplyčią išdailinęs ir „Dovydo“ skulptūrą nukalęs menininkas, — patvirtino Lengdonas. — Mikelandželas buvo ne tik genialus dailininkas ir skulptorius, bet ir įstabus poetas, išleidęs beveik tris šimtus eilėraščių, įskaitant kūrinį, pavadintą „Dantė“ ir dedikuotą asmenybei, kurio stingdančios pragaro vizijos įkvėpė Mikelandželą nutapyti „Paskutinį teismą“. Jei manimi netikite, perskaitykite trečiąją Dantės „Pragaro“ giesmę ir apsilankykite Siksto koplyčioje; iš karto virš altoriaus pamatysite gerai žinomą reginį.

Lengdonas įjungė skaidrę, su visomis šiurpiomis smulkmenomis vaizduojančią raumeningą bjaurų senį, kuris užsimojęs irklu baudėsi tvoti iš baimės susigūžusiems žmonėms.

— Jūs matote, kaip nepaslankius keleivius talžo Charonas, keltininkas iš Dantės „Pragaro“.

Jis perėjo prie naujos skaidrės — antro detalaus Mikelandželo „Paskutinio teismo“ fragmento — nukryžiuojamo žmogaus.

— Čia Hamanas Agagitas, kuris, pasak Biblijos, buvo pakartas. Tačiau Dantės poemoje jis prikalamas prie kryžiaus. Kaip matote, Siksto koplyčioje Mikelandželas pasirinko ne Šventojo Rašto, o dantiškąją versiją. — Lengdonas išsišiepė ir sukuždėjo: — Tik nesakykite popiežiui.

Žiūrovai prajuko.

— Dantė „Pragare“ sukūrė skausmo ir kančių pasaulį, anais laikais pranokusį bet kokią vaizduotę, ir jo darbas tiesiogine prasme apibrėžė šiuolaikiškas požemio karalystės vizijas. — Po pauzės Lengdonas pridūrė: — Ir patikėkite manimi, Katalikų bažnyčia turi už ką padėkoti Dantei. Jo *Inferno* ne vieną šimtmetį gąsdino tikinčiuosius, ir sukelta baimė patrigubino maldos namų lankomumą.

Jis pakeitė skaidrę.

— Štai ir priežastis, dėl kurios čia susibūrėme.

Ekrane nušvito paskaitos pavadinimas: DIEVIŠKASIS DANTĖ: PRAGARO SIMBOLIAI.

— Dantės *Inferno* kraštovaizdis taip prisotintas simbolių ir ikonografijos, jog kai kada jam skiriu semestro trukmės kursą. Ir šįvakar, siekiant atskleisti veikalo simbolius, geriausia būtų eiti su poetu koja kojon... pro pragaro vartus.

Prisiartinęs prie scenos krašto, Lengdonas apžiūrėjo auditoriją.

— Bet jei ketiname pasivaikščioti po pragarą, aš primygtinai rekomenduoju pasinaudoti žemėlapiu. Mes nerasime nuodugnesnio ir tikslesnio plano už nutapytąjį Sandro Botičelio.

Jis spustelėjo mygtuką nuotolinio valdymo pultelyje, ir priešais minią pasirodė Botičelio grėsmingasis *Mappa dell'Inferno.* Žiūrovams mėginant į save sugerti baisybes, vykstančias piltuvo formos požeminėje ertmėje, Lengdonas išgirdo keletą dejonių.

— Priešingai nei kai kurie menininkai, Botičelis nepaprastai ištikimas Dantės tekstui. Tiek daug laiko praleido jį skaitydamas, kad didis meno istorikas Džordžijus Vazaris teigė, esą dėl šios manijos „rimtai susijaukė dailininko gyvenimas". Botičelis nutapė du tuzinus su Dante susijusių darbų, bet žemėlapis yra garsiausias.

Lengdonas atsisuko į ekraną ir pamojo į kairįjį viršutinį paveikslo kampą.

— Mūsų žygis prasidės žemės paviršiuje, kur jūs matote raudonai apsirengusį Dantę su vedliu Vergilijumi, stovinčius prie pragaro vartų. Nuo ten leisimės žemyn, pro devynis pragaro ratus, kol akis į akį susidursime su...

Jis įjungė naują skaidrę — gerokai padidintą šėtoną iš to paties Botičelio paveikslo, košmarišką trigalvį Liuciferį, kiekviena burna ėdantį po skirtingą žmogų.

Minia aiktelėjo.

— Užmeskime akį į būsimas pramogas. Pas šitą gąsdinantį veikėją užsibaigs šiandienos kelionė. Čia devintasis pragaro ratas, kuriame apsistojęs šėtonas, bet... — Lengdonas akimirką nutilo. — Pasiekti tikslą tėra dalis smagumo, tad mažumėlę atsukime vaizdą... grįžkime į pradžią, atgal prie pragaro vartų.

Jis parodė kitą skaidrę — Giustavo Dorė litografiją su įėjimu į tamsų tunelį, išgremžtą rūsčios uolos paviršiuje. Virš durų puikavosi užrašas: ČIONAI ĮŽENGĘS, VILTĮ MESK Į ŠALĮ.

— Na... — nusišypsojo Lengdonas. — Ar įžengsime?

Kažkur sužvigo padangos, ir žiūrovai pranyko. Iš inercijos jis pasviro į priekį ir atsitrenkė Sienai į nugarą, nes triratis motociklas čiuoždamas sustojo Makiavelio alėjos viduryje.

Apie pragaro vartus tebemąstančiam Lengdonui apsvaigo galva. Galų gale jis atgavo orientaciją ir susivokė, kur esąs.

— Kas atsitiko? — paklausė.

Siena pirštu bedė į *Porta Romana* — senovinius mūrinius Romos vartus, vedančius į Florencijos senamiestį.

— Robertai, mums kilo problema.

19 SKYRIUS

Agentas Bruderis stoviniavo varganame bute ir bandė perprasti, ką matąs. *Kas, po velnių, čia gyvena?* Dėl padriko, netvarkingo apstatymo būstas priminė pigiai įrengtą koledžo bendrabučio kambarį.

— Agente Bruderi, — kitapus slenksčio nuskambėjo vieno iš pavaldinių balsas. — Manau, norėsite tai pamatyti.

Žingsniuodamas koridoriumi jis paspėliojo, ar policija jau sulaikė Lengdoną. Bruderio nuomone, tokias krizes visada geriau spręsti savo priemonėmis, deja, amerikiečiui profesoriui pabėgus, nebeliko kitos išeities — vietinių teisėtvarkos atstovų teko paprašyti suręsti kelio užtvaras. Vinkliomis Florencijos gatvėmis nardantis žvitrus motociklas lengvai išsisuktų nuo Bruderio furgonų, kurie dėl sunkių polikarbonato langų ir tvirtų nepraduriamų padangų buvo neįveikiami, bet griozdiški. Italijos teisės saugotojų pajėgos garsėjo kaip nelinkusios bendradarbiauti su pašaliečiais, tačiau Bruderio organizacijos įtaka aprėpdavo policiją, konsulatus, ambasadas. *Jei mes ko nors reikalaujame, prieštarauti nedrįsta niekas.*

Bruderis įėjo į ankštą kabinetą, kuriame per nešiojamojo kompiuterio klaviatūrą barbeno latekso pirštines užsitempęs žmogus.

— Lengdonas buvo įsijungęs šitą aparatą, — tarė vyriškis. — Per jį tikrino savo elektroninio pašto dėžutę ir į paieškos sistemą įvedė kelis užklausimus. Failai išsaugoti atmintyje.

Bruderis prisigretino prie rašomojo stalo.

— Bet tai ne Lengdono kompiuteris, — pridūrė technikas. — Registracija liudija, kad jis priklauso asmeniui, kurio inicialai S. K. — vardą ir pavardę netrukus sužinosiu.

Lūkuriuojančio Bruderio žvilgsnis nuslydo iki stalą prislėgusios popierių stirtos. Jis pakėlė šūsnį ir pervertė keistą rinkinį — Londono „Globe“ teatro programėlę, laikraščių straipsnių iškarpas. Kuo ilgiau skaitė, tuo labiau apvalėjo jo akys.

Stvėręs dokumentus kariškių komandos vadas nėrė atgal į koridorių ir paskambino savo bosui.

— Čia Bruderis, — pasakė. — Man regis, mes nustatėme Lengdonui padedančio žmogaus tapatybę.

— Kas jis?

Bruderis lėtai atsiduso.

— Jūs nepatikėsite.

Už dviejų mylių braukė virš savo BMW susilenkusi Vajenta. Priešinga kryptimi dūmė sirenomis žviegiantys policijos automobiliai.

Manęs išsižadėjo, mąstė ji.

Švelni keturtakčio variklio vibracija paprastai apmalšindavo nerimą. Bet tik ne šiandien.

Per dvylika Konsorciume išdirbtų metų Vajenta nepaliaujamai kilo karjeros laiptais — pradėjo nuo teritorinės paramos skyriaus, vėliau persikėlė į strategijos koordinavimo padalinį, galiausiai tapo aukšto rango operatyvine agente. *Be savo profesinės veiklos, nieko daugiau neturiu.* Agentai privalėjo susitaikyti su amžinu slaptumu, kelionėmis, ilgai trunkančiomis misijomis, ir visa tai trukdydavo skirti dėmesį asmeniniam gyvenimui arba rimtiems santykiams.

Šioje misijoje dalyvauju jau metus, pagalvojo ji negalėdama patikėti, kad profosas taip netikėtai ėmė taikyti išsižadėjimo protokolą.

Vajenta dvylika mėnesių rūpinosi priežiūros paslaugomis Konsorciumo klientui — ekscentriškam žaliaakiui genijui, kuris viso labo norėjo „pranykti“, idant priešai ir konkurentai netrukdytų plušėti. Laukan jis išeidavo retai, dažniausiai nepastebimai ir didžiąją laiko dalį aukojo darbui. Kuo konkrečiai vyriškis užsiėmė, Vajenta nenutuokė, nes buvo tik įpareigota slėpti klientą, kad jo nerastų įtakingi žmonės.

Ji vykdė pareigas demonstruodama tobulą profesionalumą, ir viskas klostėsi idealiai.

Bent jau... iki ano vakaro.

Nuo tada Vajentos emocinė būsena ir karjera ėmė ristis velniop.

Aš tapau svetima.

Jei pritaikomas išsižadėjimo protokolas, agentas turi nedelsiant apleisti savo misiją ir „veiksmų zoną“. Operatyvininkui pakliuvus į nelaisvę, Konsorciumas jo kaipmat atsisakydavo. Iš asmeninės patirties žinodami, kad organizacija pasižymi nerimą keliančiu gebėjimu pagal savo poreikius manipuliuoti tikrove, agentai nedrįsdavo rizikuoti ir sprausti jos į kampą.

Vajentai teko girdėti tik apie porą išsižadėtų agentų. Keista, bet vėliau nė sykio su jais nesusidūrė. Spėjo, kad po oficialaus tyrimo valdžia tuodu atleido ir prisakė niekada nebeužmegzti kontakto su Konsorciumo darbuotojais.

Bet nūnai ją apėmė abejonės.

Tu pernelyg jautriai reaguoji, save ramino ji. *Konsorciumas pasitelkia gerokai elegantiškesnius metodus nei šaltakraujiška žmogžudystė.*

Tačiau kūną vėl nukratė šaltukas.

Vos tik prie daugiabučio namo prisistatė Bruderio komanda, instinktai paragino nešti kailį nuo viešbučio stogo, ir dabar Vajenta klausė savęs, ar tik nuojauta jos neišgelbėjo.

Niekas nenumano, kur aš esu.

Tiesia *Viale del Poggio Imperiale* rūkdama į šiaurę, Vajenta suvokė, kaip per keletą valandų pasikeitė jos padėtis. Vakar baiminosi, kad praras darbą. Dabar bijojo prarasti gyvybę.

20 SKYRIUS

Kadaise Florenciją supo siena ir centrinio įėjimo funkcijas atliko 1326-aisiais sumūryti *Porta Romana*. Slenkant šimtmečiams, didžioji perimetro sienų dalis buvo sunaikinta, bet Romos vartai vis dar egzistuoja ir eismo srautas plūsta į miestą pro skliautuotą gigantiškų įtvirtinimų tunelį.

Patys vartai, į penkiasdešimties pėdų aukštumas kylanti, iš plytų ir akmens suręsta užkarda, išsaugojo medines duris su skląsčiu, bet anga visada būna atvira, kad pro ją galėtų kursuoti transporto priemonės. Priešais *Porta Romana* sueina šeši pagrindiniai keliai, įsiliejantys į žiedą, kurio žolėtame viduryje stiebiasi augi Mikelandželo Pistoleto statula — pro miesto vartus išeinanti, ant galvos milžinišką ryšulį nešanti moteris.

Nors dabar vietinės apylinkės virtusios eismo košmaru, kitados greta asketiškų Florencijos vartų vykdavo *Fiera dei Contratti* — Sutarčių mugė, — kurioje tėvai mėgindavo ištekinti dukras ir stengdamiesi užsitikrinti kuo didesnį kraitį versdavo jas gundomai šokti.

Šįryt, kai iki Romos vartų liko keli šimtai jardų, Siena sustabdė padangomis cypiantį triratį ir įsitempusi mostelėjo į priekį. Lengdonas pažvelgė iš už jos nugaros ir akimoju užsikrėtė bendražygės nerimu. Priešakyje driekėsi tuščiąja eiga veikiančio transporto vora. Judėti žiedu neleido policijos barikada, prie jos

artinosi kitos patrulinės mašinos. Vairuotojus apklausė palei automobilius vaikščiojantys ginkluoti pareigūnai.

Negali būti, kad ieško mūsų, pamanė Lengdonas. *Ar gali?*

Jųdviejų kryptimi, atokiau nuo grūsties, į *Viale Machiavelli* šlaito viršų traukė prakaituotas dviratininkas. Jis mynė velomobilio pedalus, priešais save energingai kilnodamas plikas kojas.

Siena šūksniu paklausė:

— *Cos'è successo?**

— *E chi lo sa!*** — sunerimęs atsiliepė jis. — *Carabinieri*, — pridūrė ir nuskubėjo pro šalį nekantraudamas išsinešdinti.

Moteris paniurusi atsigręžė į Lengdoną.

— Kelio užtvara. Karinė policija.

Toli užnugaryje sukaukė sirenos, ir Siena baimės perkreiptu veidu visu kūnu atsigręžė į Makiavelio alėją.

Mes įkalinti viduryje, pamanė Lengdonas, žvilgsniu ieškodamas kokios kryžkelės, automobilių aikštelės ar privažiavimo tako, bet kairėje tematydamas privačius namus, o dešinėje — aukštą akmeninę sieną.

— Ana ten, — liepė jis, mosteldamas pirmyn. Už trisdešimties jardų dunksojo kilnojamoji cemento maišyklė, žadanti bent šiokią tokią priedangą.

Sienos Bruks vairuojamas motociklas užlėkė ant šaligatvio ir dideliu greičiu nuburzgė į statybvietę. Bet jiems atsidūrus už cemento maišyklės paaiškėjo, kad toji užstoja tiktai triratį.

— Sek paskui mane. — Ji nuskuodė prie nedidelio įrankių sandėliuko, įsprausto tarp krūmokšnių, kurie vešėjo prie akmeninės sienos.

Čia ne sandėliukas, susigaudė Lengdonas, kai žengus arčiau nosį ėmė riesti tvaikas, *o kilnojamasis tualetas.*

Pripuolant prie statybininkų biotualeto, juos atsivijo vis garsiau spiegiančios policijos automobilių sirenos. Siena patrūkčiojo rankeną, bet pradaryti durų neleido sunki grandinė ir kabamoji spyna. Lengdonas griebė ją už dilbio ir privertė lįsti į tarpą, tarp kabinos ir akmeninės užtvaros. Jiedu vos tilpo ankštoje, slogiai dvokiančioje erdvėje.

Vos tik jis įsispraudė įkandin, akiratyje pasirodė juodas kaip degutas „Subaru Forester“ su užrašu CARABINIERI ant šono. Visureigis lėtai nuriedėjo pro jųdviejų slėptuvę.

* Kas atsitiko? *(Ital.)*

** Kas ten žino! (*Ital.*)

Italijos karo policija, sau tarė Lengdonas, negalėdamas tuo patikėti. Įdomu, paklausė savęs, ar pareigūnams įsakyta šauti be perspėjimo?

— Kažkam ne juokais rūpi mus rasti, — sušnibždėjo Siena. — Nežinau kaip, bet jiems pavyko.

— Gal navigatoriumi? — balsu pasvarstė Lengdonas. — Kas, jei projektoriuje yra sekimo prietaisas?

Moteris pakratė galvą.

— Patikėk, jeigu tą daikčiuką būtų įmanoma atsekti, mus jau suptų policija.

Aukštaūgis Lengdonas pasimuistė, mėgindamas patogiau įsitaisyti siauroje angoje, ir ant užpakalinės biotualeto sienos, prieš pat savo nosį, išvydo stilingų grafičių koliažą.

Leiskite tuo užsiimti italams.

Amerikoje daugumą kilnojamųjų tualetų margino infantilūs paveikslėliai, miglotai primenantys gigantiškas krūtis ir penius. Bet šitas grafitis labiau panėšėjo į dailės studento sąsiuvinio eskizus — žmogaus akis, tikroviškai pavaizduota ranka, vyro profilis, pasakų slibinas.

— Italijoje nuosavybė bjaurojama ne vien taip, — pasakė Bruks, lyg perskaičiusi jo mintis. — Kitoje akmeninės sienos pusėje veikia Florencijos meno institutas.

Tarsi patvirtindama jos žodžius, tolumoje pasirodė grupelė studentų, kurie po pažastimis spaudė aplankus ir palengva ėjo jųdviejų link. Jaunuoliai šnekučiavosi, degėsi cigaretes ir stebėjosi, kam šalia Romos vartų prireikė užkardų.

Lengdonas su Siena kiek pritūpė, kad jų nepastebėtų studentai, ir tuo pat metu jam į galvą visiškai netikėtai šovė įdomi mintis.

Perpus užkasti nusidėjėliai, kurių kojos kyšo lauke.

Kad ir kas sudirgino vaizduotę — žmogaus išmatų tvaikas ar plikomis kojomis mataruojantis velomobilio vairuotojas, — Lengdono sąmonėje ūmai blykstelėjo sušvinkusio Maleboldžės pasaulio ir iš žemės kyšančių nuogų kojų vaizdas.

Jis bemat atsisuko į bendražygę.

— Klausyk, mūsiškėje *La Mappa* versijoje kojos styro dešimtajame griovyje, ar ne? Žemutiniame Maleboldžės lygmenyje?

Siena jam atsakė keistu žvilgsniu, tarytum bylojančiu, kad tokioms kalboms — ne pats tinkamiausias metas.

Sekundės dalelę Lengdonas vėl persikėlė į Vieną, kur skaitė paskaitą. Jis stovėjo scenoje, jau nusiteikęs savo didingam finalui, ką tik žiūrovams parodęs Giustavo Dorė graviūrą — virš Maleboldžės gyvenantį sparnuotą pabaisą Gerioną su nuodingu geluonimi užsibaigiančia uodega.

— Su šėtonu mes susitiksime tik tada, — per garsiakalbius dudeno žemas jo balsas, — kai įveiksime dešimt Maleboldžės griovių, kuriuose baudžiami sukčiai — sąmoningai blogybes krėtę nusidėjėliai.

Lengdonas įjungė detalų Maleboldžės vaizdą ir ėmė paeiliui vardyti griovius:

— Taigi nuo viršaus į apačią: moterų suvedžiotojai ir sąvadautojai, kuriuos botagais čaižo velniai... žmonių išmatų buzoj nugrimzdę saldžialiežuviai... iki pusės užkasti bažnytinių apeigų pardavėjai iš žemės kyšančiomis kojomis... burtininkai atbulai persuktomis galvomis... į kunkuliuojančią dervą panirę korumpuoti politikai... veidmainiai sunkiais švininiais gobtuvais... gyvačių kandžiojami plėšikai... liepsnų ryjami netikę patarėjai... demonų draskomi nesantaikos kurstytojai... ir pagaliau neatpažįstamai sumaitoti melagiai. — Jis atsigręžo į žiūrovus. — Labiausiai tikėtina, kad žemutinį griovį Dantė skyrė melagiams, nes dėl įvairių prasimanymų jam teko apleisti mylimąją Florenciją ir gyventi tremtyje.

— Robertai? — balsas buvo Sienos.

Lengdonas akimirksniu grįžo į dabartį.

— Kas nutiko? — smalsiai į jį žiūrėdama paklausė moteris.

— Mūsiškis *La Mappa* variantas... paveikslas perdarytas! — švarko kišenėje Lengdonas sužvejojo projektorių ir ankštoje aplinkoje kaip įmanydamas stipriau jį pakratė. Rutulinis maišiklis subarškėjo, tačiau garsą nustelbė sirenos. — Kad ir kas sukūrė šitą atvaizdą, tas žmogus pakoregavo Maleboldžės lygius!

Užsižiebusį prietaisą jis pakreipė į glotnų paviršių. Prieblandoje ryškiai nušvito *La Mappa dell'Inferno*.

Botičelio šedevras ant biotualeto sienos, susigėdęs pagalvojo Lengdonas. *Ko gero, neelegantiškiausioje vietoje iš visų, kuriose buvo eksponuojami Botičelio darbai.* Jis akimis permetė dešimt griovių ir įsiaudrinęs sulinkčiojo.

— Taip! — šūktelėjo. — Kūrinys perdirbtas! Apatiniame Maleboldžės griovyje turėtų knibždėti subjauroti, o ne žemyn galva užkasti žmonės. Dešimtasis griovys numatytas melagiams, o ne prekeiviams bažnytinėmis apeigomis!

Pastebėjimas suintrigavo Sieną.

— Bet... kam juos prireikė sukeisti vietomis?

— *Catrovacer*, — tyliai pratarė Lengdonas, žvelgdamas į raides, pridėtas prie kiekvieno lygmens. — Ne, čia parašyta kitkas.

Nors sužalojimas ištrynė pastarųjų dviejų dienų prisiminimus, jis jautė, kad ilgalaikė atmintis veikia nepriekaištingai. Užsimerkė ir suskato mintyse analizuoti regimų dviejų *La Mappa* versijų skirtumus. Maleboldžėje pokyčių buvo mažiau nei Lengdonas tikėjosi... bet dabar lyg netikėtai pakilo jo akis dengiantis šydas.

Staiga bet kokios abejonės prasisklaidė.

Ieškokite, ir rasite!

— Kas yra? — paklausė Siena.

Jam perdžiūvo burna.

— Aš žinau, kodėl esu Florencijoje.

— Tikrai?!

— Taip, ir žinau, kur turėčiau keliauti.

Siena griebė jį už rankos.

— Kur?

Lengdonui dingojos, kad nuo tada, kai atsigaivelėjo ligoninėje, jo kojos pirmą kartą atsirėmė į tvirtą pagrindą.

— Šios dešimt raidžių, — pašnibždomis ištarė jis, — tiksliai nurodo, kokios vietos reikia ieškoti senamiestyje. Ten ir slypi atsakymai.

— Kur senamiestyje? — neatlyžo Siena. — Ką tu supratai?

Anapus biotualeto nuaidėjo juokas. Pro šalį žingsniavo kita įvairiomis kalbomis plepančių ir sąmojus laidančių studentų grupelė. Lengdonas iš už būdelės atsargiai kyštelėjo nosį ir juos nulydėjo žvilgsniu. Tuomet pasidairė policijos.

— Metas judėti. Viską išaiškinsiu pakeliui.

— Pakeliui? — Siena sulingavo galva. — Mes niekaip nepraeisime pro Romos vartus.

— Lik čia, — liepė jis. — Po trisdešimties sekundžių sek paskui mane.

Lengdonas nėrė laukan, palikdamas naująją draugę vieną ir priblokštą.

21 SKYRIUS

— *Scusi!* — Robertas Lengdonas nusivijo studentų būrį. — *Scusate!**

Jaunuoliai atsisuko, ir jis apsimetė besižvalgančiu pasiklydusiu turistu.

— *Dov'è l'Instituto statale d'arte?*** — paklausė laužyta italų kalba.

Tatuiruotas vaikis šaltakraujiškai išpūtė cigaretės dūmą ir su pašaipa atsakė:

— *Non parliamo italiano.**** — Jis šnekėjo su prancūzišku akcentu.

Viena iš merginų pabarė bičiulį ir mandagiai mostelėjo palei ilgąją sieną, rodydama į *Porta Romana.*

* Atleiskite! Atsiprašau! (*Ital.*)

** Kur yra Meno institutas? (*Ital.*)

*** Mes nekalbame itališkai. (*Ital.*)

— *Più avanti, sempre dritto.*

Dar pirmyn ir tiesiai, išsivertė Lengdonas.

— *Grazie.*

Tartum po signalo, nepastebimai išlindusi iš už kilnojamojo tualeto, jų pusėn nupėdino Siena. It gluosnis liekna trisdešimt dvejų metų moteris prisigretino prie grupės, ir Lengdonas pasitikdamas nuleido ranką jai ant peties.

— Čia mano sesuo Siena. Ji — dailės mokytoja.

Tatuiruotasis sumurmėjo:

— Karšta pupytė.

Jo draugužiai nusijuokė.

Nekreipdamas dėmesio į vaikinų reakciją, Lengdonas kalbėjo toliau:

— Florencijoje ieškome kokios nors mokymo įstaigos, kuri metams įdarbintų mano seserį. Ar galėtume paeiti su jumis?

— *Ma certo,** — nusišypsojo jaunoji italė.

Būreliui artėjant prie policininkų, ties Romos vartais įrengusių užkardą, Siena įsitraukė į pokalbį su studentais, o Lengdonas susikūprinęs, bandydamas nepakliūti pareigūnams į akis, slinko grupės viduryje.

Ieškokite, ir rasite. Jam įsivaizduojant dešimt Maleboldžės griovių, iš jaudulio širdis daužėsi krūtinėje kaip pašėlusi.

Catrovacer. Dešimt raidžių tiesiogiai susijusios su viena iš mįslingiausių meno pasaulio paslapčių — prieš šimtmečius iškilusiu, bet taip ir neišspręstu galvosūkiu. 1563 metais Florencijoje, garsiuosiuose Senuosiuose rūmuose, aukštai ant sienos atsirado per keturiasdešimt pėdų nuo žemės nutolusi, be žiūronų veik neįmatoma žinutė. Visiems prieš akis užrašytų žodžių niekas neįžvelgė ištisus šimtmečius, kol galų gale dvidešimto amžiaus aštuntame dešimtmetyje juos pastebėjo nūdien žymus menotyrininkas ir paskui daugelį metų mėgino atskleisti jų prasmę. Buvo iškelta daugybė teorijų, tačiau žinutės taip ir nepavyko perprasti.

Kodas jį grąžino į gerai žinomą sritį — tarsi į uostą, sergstintį nuo nepažįstamos kunkuliuojančios jūros. Juk Lengdono stichija buvo meno istorija ir senoviniai slėpiniai, o ne pavojingų medžiagų biologiniai vamzdeliai ir ginklų šūviai.

Pro Romos vartus plūstelėjo papildomų policijos pajėgų automobiliai.

— Jėzau, — pratarė tatuiruotas vaikis. — Kad ir ką jiems maga rasti, tas žmogus greičiausiai prikrėtė siaubingų dalykų.

Grupė pasiekė centrinį įėjimą į Meno institutą ir prisidėjo prie studentų,

* Žinoma (*ital.*).

stebinčių įvykius greta *Porta Romana*. Už minimalų atlygį dirbantis apsauginis atsainiai dirsčiojo į pažymėjimus, kuriuos rodė į instituto teritoriją plūstantys studentų pulkai — jį labiau domino, kodėl čia sulėkė tiek policininkų.

Per aikštę nuaidėjo stabdžių cypimas, ir prie Romos vartų čiūžtelėjęs sustojo gerai pažįstamas juodas furgonas.

Lengdonui nereikėjo antrą kartą žiūrėti, kas gi čia atvyko.

Jiedu su Siena pasinaudojo proga ir netardami nė žodžio, sekdami paskui naujuosius draugus, smuko pro vartus.

Link *Instituto Statale d'Arte* vedė stebėtinai gražus, kone didingai atrodantis kelias. Iš abiejų pusių stiebėsi nežymiai palinkę aukšti ąžuolai, ir jų lapija rėmino tolumoje blankiai geltonuojantį statinį su trijų dalių portiku ir priešais žaliuojančia ovalo formos plačia veja.

Kaip ir daug ką šiame mieste, pastatą užsakė žymioji dinastija, penkioliktame, šešioliktame ir septynioliktame amžiuose dominavusi politiniame Florencijos gyvenime.

Medičiai.

Vien jų pavardė simbolizavo Florenciją. Per tris viešpatavimo šimtmečius karališkieji Medičių rūmai sukaupė neapsakomus turtus, įgijo beribę įtaką, pasauliui dovanojo keturis popiežius, dvi Prancūzijos karalienes ir stambiausią Europoje finansinę instituciją. Net ir mūsų laikais bankai taiko Medičių išrastus sąskaitybos metodus — kredito ir debeto dvejybinio įrašo sistemą.

Vis dėlto įspūdingiausias valdovų palikimas matyti ne finansuose ar politikoje, o meno srityje. Būdami, ko gero, dosniausi mecenatai, kokie tik kada nors egzistavo meno sferoje, jie nuolat išlaidžiai dalijo pinigus užsakymams ir taip kurstė Renesanso liepsnas. Padėdavo įvairiausiems šviesuliams, pradedant Da Vinčiu, baigiant Galilėjumi ir Botičeliu — pastarasis garsiausią kūrinį, „Veneros gimimą“, nutapė Lorenco de Medičio paprašytas erotiškai gundančio paveikslo, kurį šis galėtų pakabinti virš santuokinės pusbrolio lovos kaip vestuvių dovaną.

Lorencas de Medičis — anuomet dėl labdaringos veiklos pramintas Lorencu Nuostabiuoju — pats buvo prityręs dailininkas ir poetas, be to, puikiai gebėdavęs įžvelgti talentą. 1489 metais, susižavėjęs jauno Florencijos skulptoriaus darbu, pasiūlė vaikinukui persikraustyti į Medičių rūmus ir lavintis apsuptam dailės, genialios poezijos ir aukštos kultūros. Medičio globojamas paauglys sužydėjo ir galų gale nukalė dvi iš žymiausių skulptūrų per visą pasaulio istoriją — „Pietą“ bei „Dovydą“. Šiandien jį pažįstame kaip Mikelandželą, kūrybinį gigantą, kai kada vadinamą didžiausia Medičių dovana žmonijai.

Atsižvelgdamas į senųjų valdovų aistrą menui, Lengdonas nujautė, kad jų giminė džiaugtųsi žinodama, kad priešais jį dunksantis pastatas, anuomet Medičių arklidės, virto energijos sklidinu Meno institutu. Žirgai buvo įkurdinti šioje ramioje vietovėje, — kuri nūnai įkvėpdavo jaunus menininkus, — nes greta driekėsi jodinėjimui skirti plotai, vieni iš prašmatniausių Florencijoje.

Boboli sodai.

Lengdonas trumpam nukreipė akis kairėn, į kyšančias virš aukštos sienos medžių viršūnes. Erdvus parkas buvo tapęs populiaria turistų vieta. Jis žinojo, kad patekę į sodus jiedu su Siena sugebėtų nepastebimi apeiti Romos vartus. Juk tose platybėse nestigo slėptuvių — giraičių, labirintų, grotų, paminklų nimfoms. Svarbiausia, kad perlėkę Boboli sodus jie atkaktų iki Pičių rūmų, akmeninės citadelės, kadaise pagrindinės kunigaikščių Medičių rezidencijos, kurios šimtas keturiasdešimt kambarių tebėra vienas iš dažniausiai lankomų Florencijos turistų traukos centrų.

Jei mes nusigautume iki Pičių rūmų, mąstė Lengdonas, *tiltas į senamiestį būtų pasiekiamas ranka.*

Jis apsimestinai atsainiai mostelėjo į parką supančią sieną.

— Kaip mums patekti į sodus? Kol dar neužsukome į institutą, mielai juos aprodyčiau seseriai.

Tatuiruotas vaikis pakratė galvą.

— Čia kelio nėra. Įėjimą rasite prie Pičių rūmų. Jums teks pro Romos vartus važiuoti į priešingą parko pusę.

— Skiedalai, — išrėžė Siena.

Į moterį atsisuko visi, įskaitant Lengdoną.

— Nagi nagi... — glostydama gelsvų plaukų uodegėlę ji nutaisė koketišką vypsnį, — tik nesakykite, kad jūs, bičiuliai, niekada slapta nelendate į sodus parūkyti žolės ar šiaip pakvailioti.

Jaunuoliai susižvalgė ir staiga prapliupo juoktis.

Vaikinas su tatuiruotėmis, regis, ją įsimylėjo iki ausų.

— Mem, jūs tikrai turėtumėt mums dėstyti. — Jis nuvedė Sieną iki statinio ir pamojo į automobilių aikštelę už kampo. — Matot pašiūrę? Ana ten, kairėje? Už jos rasite žemėtą kauburį. Užlipkite ant stogo, ir galėsite peršokti sieną.

Moteris iškart patraukė tikslo link. Ji žvilgtelėjo per petį ir globėjiškai nusišypsojo Lengdonui.

— Eikš, broluži Bobai. Nebent esi per senas peršokti per užtvarą?

22 SKYRIUS

Furgone sėdinti žilaplaukė prigludo kakta prie neperšaunamo lango ir užsimerkė. Po ja sukosi žemė. Nuo gautų vaistų pykino.

Man reikia medikų pagalbos, į galvą atėjo mintis.

Bet prie pat įsitaisęs ginkluotas sargybinis vykdė griežtus įsakymus — nekreipti dėmesio į jos poreikius, kol bus sėkmingai atlikta užduotis. Sprendžiant iš aplinkui aidinčių chaotiškų garsų, jiems nelemta užbaigti misijos artimiausiu metu.

Svaigulys stiprėjo, ir dabar ji vos prakvėpavo. Mėgindama atsilaikyti prieš naują šleikštulio bangą, žilaplaukė paklausė savęs, kaip gyvenimas ją atvedė į šitokią siurrealistišką kryžkelę. Atsakymas per daug sudėtingas, kad skendėjant kvaitulyje pavyktų jį išnarplioti, tačiau dėl pradinio kelionės taško nekilo jokių abejonių.

Niujorkas.

Prieš dvejus metus.

Į Manhataną ji atskrido iš Ženevos, kurioje dirbo Pasaulio sveikatos organizacijos direktore — itin visų geidžiamą ir prestižinį postą užėmė beveik prieš dešimtmetį. Kaip užkrečiamųjų ligų ir sparčiai plintančių infekcijų epidemiologijos specialistę ją pakvietė į Jungtinių Tautų būstinę įvertinti pandemijos grėsmės trečiojo pasaulio šalyse. Per savo raminančią, optimistišką kalbą PSO vadovė bendrais bruožais išklojo apie kelias sistemas, padedančias užfiksuoti pradines ligų stadijas, Pasaulio sveikatos organizacijos parengtus gydymo planus ir kitus dalykus. Netgi sulaukė griausmingų ovacijų.

Vėliau, koridoriuje bendraujant su užsilaikiusiais akademikais, pašnekesį nutraukė atžygiavęs JT darbuotojas su aukšto lygio diplomato kortele.

— Daktare Sinski, su mumis ką tik susisiekė Tarptautinių santykių taryba. Kai kas iš tenykščių norėtų su jumis pasimatyti. Lauke stovi jums atsiųstas automobilis.

Nustebusi, kiek išmušta iš vėžių, daktarė Elizabeta Sinski atsiprašė mokslininkų ir pasiėmė savo kelioninį krepšį. Kai limuzinas nulėkė Pirmuoju aveniu, ją apėmė keistas nerimas.

Tarptautinių santykių taryba?

Elizabeta Sinski, kaip ir didžiuma, gandus buvo girdėjusi.

Dvidešimto amžiaus trečiajame dešimtmetyje įkurtai TST praeityje priklausė bemaž visi valstybės sekretoriai, per pustuzinis prezidentų, dauguma

CŽV bosų, senatorių, teisėjų, taip pat ir legendinės dinastijos, pavyzdžiui, Morganai, Rotšildai, Rokfeleriai. Neprilygstama intelekto, politinės įtakos ir turto sankaupa išgarsino Tarptautinių santykių tarybą kaip „galingiausią privatų klubą visoje Žemėje".

Vadovaudama Pasaulio sveikatos organizacijai, Elizabeta dažnai sukiodavosi tarp šulų. Visai neseniai, atkreipęs dėmesį į ilgametę jos tarnybą ir tiesmukas manieras, reikšmingas žurnalas įtraukė daktarę Sinski į įtakingiausių pasaulio žmonių sąrašą. *Pasaulio sveikatos veidas* — po nuotrauka skelbė užrašas, kuris Elizabetai pasirodė ironiškas, nes vaikystėje ją kamavo sunkios ligos.

Astmos iškankintą šešerių metų mergaitę ėmė gydyti viltį teikiančiais naujais vaistais — ką tik atrastais gliukokortikoidais, arba steroidiniais hormonais, — kurių didelės dozės stebuklingai išgydė astmos simptomus. Deja, nenumatytas šalutinis poveikis paaiškėjo gerokai vėliau, lytinio brendimo metu nesulaukus menstruacijų ciklo. Ji niekada nepamiršo slogių akimirkų, kurias išgyveno būdama devyniolikos, kai gydytojo kabinete sužinojo, kad reprodukcijos sistemai padaryta neatitaisoma žala.

Elizabeta Sinski negalėjo turėti vaikų.

Bėgant laikui, jūs būtinai užpildysite vidinę tuštumą, tikino daktaras, tačiau liūdesys ir pyktis tiktai sustiprėjo. Galimybę pastoti negailestingai atėmę vaistai nenuslopino dauginimosi instinktų. Su troškimais patenkinti neįmanomą aistrą ji grūmėsi ne vieną dešimtmetį. Netgi dabar, šešiasdešimt vienerių, PSO vadovei nudiegdavo paširdžius kiekvieną sykį, kai akiratyje sušmėžuodavo motina su kūdikiu.

— Mes beveik vietoje, — pranešė limuzino vairuotojas.

Elizabeta šepečiu skubiai persibraukė ilgas žilas garbanas, veidrodyje apžiūrėjo veidą. Netrukus automobilis sustojo, ir vairuotojas atidaręs dureles pagelbėjo jai išlipti laukan, į prabangų Manhatano kvartalą.

— Palauksiu jūsų čia, — tarė. — Kai grįšite, važiuosime tiesiai į oro uostą.

Tarptautinių santykių taryba savo būstinę įkūrė neoklasikinio stiliaus pastate, kitados „Standard Oil" kompaniją valdžiusio magnato namuose, kurie stūksojo prie Parko aveniu ir Šešiasdešimt aštuntosios gatvės sankryžos. Į akis nekrentanti išorė padėjo statiniui lengvai įsilieti į elegantišką kraštovaizdį ir jokiomis užuominomis neišdavė unikalios jo paskirties.

— Daktare Sinski, — ją pasitiko apkūni priimamojo sekretorė. — Prašom eiti čia. Jis jūsų laukia.

Gerai, bet kas tas „jis"? Elizabeta prašmatniu koridoriumi nusekė įkandin

sekretorės, kuri prisiartino prie uždarų durų, subarbeno, atvėrė jas ir mostu paragino viešnią įeiti.

Ji žengė per slenkstį, ir durys užsitrenkė.

Nedidelį tamsų posėdžių kambarį apšvietė tiktai žvilgantis vaizdo ekranas. Priešais jį stypsojo itin aukštas ilgakojis siluetas. Nors veido nebuvo matyti, PSO direktorė jautė patalpoje tvyrančią galios atmosferą.

— Daktare Sinski, — veriančiu balsu prabilo vyriškis, — ačiū, kad prie manęs prisijungėte.

Kapota, aiški tartis bylojo, kad žmogus veikiausiai kilęs iš Šveicarijos, Elizabetos gimtinės, arba iš Vokietijos.

— Prašau sėstis, — nepažįstamasis mostelėjo į kėdę priešakinėje kambario dalyje.

Nė neprisistatysite? Elizabeta pakluso. Ją apėmusio dirglumo nenumalšino ir ekrane užsižiebęs atvaizdas. *Kas per velniava?*

— Ryte klausiausi jūsų kalbos, — pareiškė siluetas. — Dėl jos sukoriau ilgą kelią. Pasirodėte įspūdingai.

— Dėkui, — atsakė ji.

— Beje, norėčiau pridurti, kad jūs gražesnė nei maniau... nors pagyvenusi ir dėl pasaulio sveikatos puoselėjanti trumparegišką požiūrį.

Elizabetai nukaro žandikauliai. Komentaras skambėjo užgauliai įvairiausiais atžvilgiais.

— Atleiskit? — ji įsispitrijo į tamsą. — Kas jūs toks? Ir kodėl mane pasikvietėte?

— Dovanokit už nevykusį mano bandymą pajuokauti, — atsiliepė išstypęs šešėlis. — Vaizdas ekrane paaiškins, kodėl esate čia.

Sinski nukreipė akis į ekrano rodomą šiurpų paveikslą, kuriame vilnijo beribė žmonijos jūra, tankūs nuogų kūnų raizginiai, vienų per kitus ropojančių, sunykusių individų grūstys.

— Didis menininkas Giustavas Dorė, — paskelbė vyriškis. — Ypač niūriai interpretuota Dantės Aligjerio pragaro vizija. Tikiuosi, reginys jūsų netrikdo... nes kaip tik tokį likimą mums žada ateitis. — Nutilęs jis lėtai patraukė viešnios kryptimi. — Tuojau atskleisiu kodėl.

Siluetas slinko artyn ir su kiekvienu žingsniu, regis, nenumaldomai augo.

— Jeigu suplėšyčiau popierių... — šešėlis nuo stalo pakėlė lapą ir garsiai perdrėskė jį pusiau, — abi dalis sudėčiau į krūvelę... — jis taip ir padarė, — ir pakartočiau procesą... vyriškis vėl perplėšė popierius ir juos sušūsniavo, — mano

stirta būtų keturis sykius storesnė už originalą, teisingai? — kabineto prieblandoje žmogaus akys tarytum ruseno.

Elizabetai nepatiko globėjiškas pašnekovo tonas ir agresyvi laikysena. Bet ji nutylėjo.

— Hipotetiškai kalbant, — artėdamas pratęsė ilgšis, — jeigu lapo storis siekia vieną dešimtąją milimetro, o aš kartoju procedūrą... sakykime, *penkiasdešimt* sykių... ar žinot, kokio aukščio susidarytų stirta?

PSO direktorė pasišiaušė.

— Be abejo. — Ji atkirto priešiškiau nei ketino. — Vienos dešimtosios milimetro, padauginto iš dviejų, pakelto penkioliktuoju laipsniu. Tai vadinama geometrine progresija. Ar galiu paklausti, ką čia veikiu?

Vyriškis šyptelėjo ir sulinksėjo, tartum moters žinios jam būtų padariusios įspūdį.

— Taip, ar įsivaizduojate fizinę matematinio dydžio išraišką? Vienos dešimtosios milimetro, padauginto iš dviejų, pakelto penkioliktuoju laipsniu? Ar žinote, kaip išaugo mūsų stirta? Dvigubinta vos penkiasdešimt kartų, ji beveik siekia... saulę.

Elizabeta nenustebo. Su stulbinančia geometrinio augimo galia nuolat susidurdavo savo veiklos srityje. *Užkrato zonos... infekuotų ląstelių replikacija... tikėtinas mirusiųjų skaičius.*

— Atleiskit, jei pasirodysiu naivi, — pasakė ji nė nesistengdama nuslėpti susierzinimo, — bet man neaišku, kur jūs lenkiate.

— Kur lenkiu? — išstypėlis tyliai sukrizeno. — Esmė ta, kad žmonių gausėjimo istorija dar drastiškesnė. Kaip ir popieriaus šūsnies atveju žemės populiacijos ištakos gana menkos... tačiau potencialas grėsmingas.

Siluetas vėl pajudėjo iš vietos.

— Apmąstykit mano žodžius. Prireikė tūkstantmečių — nuo žmonijos apyaušrio iki devyniolikto amžiaus pradžios, — kad mūsų gretos padidėtų iki *vieno* milijardo. Sunku patikėti, bet per kitą šimtmetį, iki dvidešimto amžiaus trečio dešimtmečio, skaičius *padvigubėjo.* Paskui užteko vos penkiasdešimties metų, ir žmonių — jau *keturi* milijardai. Kaip suprantat, labai greitai mūsų bus aštuoni milijardai. Vien šiandien Žemės planeta pasipildė ketvirčiu milijono... ketvirčiu *milijono.* Ir taip nutinka kiekvieną dieną, bet kokiu oru. Kasmet žmonių padaugėja tiek, kiek jų gyvena Vokietijoje.

Aukštaūgis vyras sustingo iškilęs virš Elizabetos.

— Kiek jums metų?

Dar vienas užgaulus klausimas. Tiesa, kaip PSO vadovė, ji buvo pratusi diplomatiškai reaguoti į priešiškumą.

— Šešiasdešimt vieneri.

— Ar žinojote, kad jei su pasauliu atsisveikinsite dar po devyniolikos, sulaukusi aštuoniasdešimties, per jūsų gyvenimo trukmę populiacija bus *patrigubėjusi. Viena* gyvenimo trukmė — *trigubai* daugiau žmonių. Pagalvokite, kokios išvados peršasi. Jūsiškė PSO vėl pakoregavo prognozes į blogesnę pusę, spėdama, kad iki dvidešimt pirmo amžiaus vidurio mūsų gyvens apytikriai devyni milijardai. Žaibiškai greitai nyksta gyvūnų rūšys. Į padanges šauna menkėjančių gamtos išteklių poreikis. Vis sunkiau rasti švaraus vandens. Pagal bet kokius biologinius kriterijus žmonių giminės skaičius peržengė ribą, ties kuria dar galėtume pakenčiamai egzistuoti. O katastrofos akivaizdoje Pasaulio sveikatos organizacija — planetos sveikatos sergėtoja — stengiasi gydyti diabetą, kaupti kraujo atsargas, kovoti su vėžiu. — Jis nutilo dėbsodamas į daktarę Sinski. — Pakviečiau jus norėdamas tiesiai šviesiai paklausti, kodėl PSO nedrįsta spręsti neatidėliotinos, svarbiausios problemos?

Elizabeta jau kunkuliavo iš pykčio.

— Kad ir kas esate, jūs privalote puikiai žinoti, kad PSO *labai* rimtai žiūri į gyventojų perteklių. Pastaruoju metu išleidome milijonus dolerių, siųsdami gydytojus į Afriką, kur jie nemokamai dalija prezervatyvus ir tenykščiams suteikia žinių apie gimstamumo kontrolę.

— O, taip! — nusivaipė pašnekovas, — bet jums ant kulnų lipa dar gausesnė armija katalikų misionierių, kurie dėsto afrikiečiams, esą jie keliaus į pragarą, jeigu naudosis gumelėmis. Afrikoje aplinkosaugininkus užgriuvo naujos bėdos — kalnai užkastų neišpakuotų prezervatyvų.

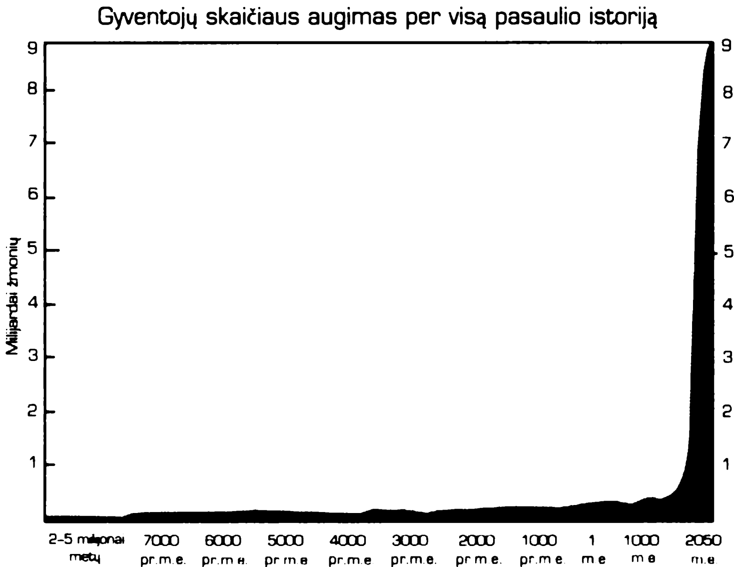
Elizabeta turėjo sutelkti jėgas, kad nulaikytų liežuvį už dantų. Taip, jis neklydo, bet šiuolaikiniai katalikai ėmė priešintis Vatikano įpročiui kištis į reprodukcinius reikalus. Ypač stengėsi Melinda Geits, nuoširdžiai pamaldi katalikė, kuri rizikuodama užsitraukti Bažnyčios rūstybę įsipareigojo skirti penkis šimtus šešiasdešimt *milijonų* dolerių, idant planetoje pagerėtų gimstamumo kontrolė. Bilas ir Melinda Geitsai per savo fondą siekė, kad Žemė būtų kuo sveikesnė, ir už pastangas nusipelnė kanonizavimo. Deja, vienintelė institucija, galinti tuodu paskelbti šventaisiais, kažkodėl nepajėgė susigaudyti, kokia krikščioniška jų veikla.

— Daktare Sinski, — tęsė šešėlis. — PSO nesugeba pripažinti, kad Žemė serga vienintele liga. — Jis bedė smiliumi į ekraną — į kraupią galybės susiraizgiusių žmonių jūrą. — Štai kokia. — Vyriškis akimirką nutilo. — Kaip moks-

lininkė vargu ar gilinatės į klasikinį meną ir dailę, todėl parodysiu kitą vaizdą, kuris prabils jums suprantama kalba.

Kambarys aptemo, ir po sekundės ekranas vėl sužvilgo.

Nušvitusią diagramą Elizabetai teko regėti daugybę kartų... ir ji visada žadindavo nykų neišvengiamybės pojūtį.

Kambaryje pakibo slogi tyla.

— Taip, — galiausiai prabilo ištįsėlis. — Į kreivę pritinka reaguoti nebyliu siaubu. Lyg žiūrėtume į priešakinius atidundančio garvežio žibintus. — Jis neskubėdamas atsisuko į Elizabetą ir šykščiai, maloningai vyptelėjo. — Turite klausimų, daktare Sinski?

— Tik vieną, — atrėžė ji. — Pasikvietėte mane užsigeidęs išdrožti pamokslą ar įžeisti?

— Nei viena, nei kita, — nemaloniai pataikūnišku balsu tarė ilgšis. — Man terūpi su jumis bendradarbiauti. Kaip pati, be abejo, žinote, mūsų giminės perteklių galima vadinti sveikatos bėda. Tik, bijau, nesuvokiate, kad ji paveiks individo sielą. Per didelė gyventojų gausa kurstys įtampą, dėl kurios anksčiau apie vagystes nemąstę asmenys taps ilgapirščiais, kad pramaitintų šeimas. Prieš tai niekada negalvoję apie nužudymą skers aplinkinius, kad pasirūpintų savo atžalomis. Prasiverš visos Dantės mirtinos nuodėmės — gobšumas, apsirijimas, klasta, žmogžudystės ir kitkas. Jos kils į žmonijos paviršių ir nykstant patogumams nepaliaujamai stiprės. Mums reikės stoti į kovą už pačią žmogaus sielą.

— Aš — biologė. Gelbėju gyvybes... o ne sielas.

— Na, galiu užtikrinti, kad bėgant metams gelbėti gyvybes bus vis sunkiau. Mūsų perteklius nulems ne tik dvasinį nepasitenkinimą. Makiavelis rašė...

— Taip, taip, — įsiterpė ji ir iš atminties pacitavo garsiąją citatą: — „Kai visos šalys persipildo gyventojų taip, kad jie neturi iš ko gyventi ir negali persikraustyti kur nors kitur... pasaulis būtinai turi apsivalyti..."* Su šituo posakiu susipažinę visi iš PSO.

— Puiku, vadinasi, jūs žinote, kad, Makiavelio nuomone, maras yra natūrali apsivalymo priemonė?

— Taip, bet, kaip minėjau savo kalboje, mes matome sąsajas tarp gyventojų tankumo ir plataus masto epidemijos tikimybės, todėl nenuilstamai tobuliname ligų aptikimo ir gydymo metodus. PSO įsitikinusi, kad sugebėsime užkirsti kelią pandemijoms.

— Apmaudu.

Netikėdama tuo, ką girdi, Elizabeta išplėtė akis.

— Nesupratau?

— Daktare Sinski, — keistai nusijuokė vyriškis, — jūs šnekate apie epidemijų suvaldymą kaip apie gėrį.

Elizabeta į jį spoksojo praradusi žadą.

— Tik pažiūrėkit, — tarė ilgšis lyg baigiamąjį žodį sakantis advokatas, — aš bendrauju su Pasaulio sveikatos organizacijos vadove — aukščiausios klasės specialistu, kokį PSO gali pasiūlyti. Geriau pagalvojus, tokia aplinkybė gąsdina. — Ekrane jis vėl įjungė kūnų vaizdą. — Priminiau jums, kokie bauginantys padariniai gresia dėl nekontroliuojamo gyventojų prieaugio. — Dūrė pirštu į popiergalių šūsnelę ir pridūrė: — Informavau, kad esame prie dvasinio žlugimo slenksčio. — Trumpam nutilęs atsigręžė tiesiai į ją. — O koks jūsų atsakymas? Nemokami prezervatyvai afrikiečiams. — Išstypėlis pašaipiai nusijuokė. — Lygiai taip pat sėkmingai galima bandyti musių mušekliu priploti atlekiantį asteroidą. Laiko bomba nebetiksi. Ji jau sprogo, ir jei nesiimsite drastiškų priemonių, naujuoju jūsų Dievu taps eksponentinė matematika... ir šitas Viešpats — kerštingas. Dantės pragaro viziją Jis materializuos tiesiog Parko aveniu, kur savo išmatose voliosis minios žmonių. Pasauliniu retinimu užsiims pati gamta.

— Nejaugi? — nukirto Elizabeta. — Gerai, atskleiskite *savąjį* ateities regėjimą, idealų individų kiekį, stebuklingą skaičių, kuris leistų mūsų giminei amžinai ir santykinai patogiai gyventi.

* Vertė Petras Račius.

Aukštaūgis nusišypsojo akivaizdžiai apsidžiaugęs, kad sulaukė tokio klausimo.

— Bet kuris aplinkosaugininkas biologas arba statistikas jums pasakytų, jog ilgalaikis mūsų išlikimas būtų labiausiai tikėtinas, jei pasaulyje gyventų apie keturi milijardai žmonių.

— *Keturi* milijardai? — atšovė Elizabeta. — Mūsų jau septyni milijardai, todėl šiuo požiūriu truputį pavėlavome.

Žaliose ištįsėlio akyse sublyksėjo liepsnelės.

— Ar tikrai?

23 SKYRIUS

Miškingame pietiniame Boboli sodų pakraštyje Lengdonas persirito per atraminę sieną ir tėškėsi į purią žemę. Greta nusileidusi Siena pašoko, apsišluostė drabužius ir ėmė dairytis.

Jiedu atsidūrė šalia giraitės išplitusioje paparčių ir samanų progumoje. *Palazzo Pitti* visiškai užstojo medžiai, ir Lengdonas nujautė, kad parke nepavyktų aptikti kito taško, kurį nuo Pičių rūmų skirtų dar didesnis atstumas. Laimei, ankstyvą rytą aplinkui neklaidžiojo nei darbininkai, nei turistai.

Jo žvilgsnis pakrypo į žirnakmenio taką, grakščiai vingiuojantį papėdėn ir prasmengantį miškelyje. Ten, kur kelias dingo tarp medžių, akį traukė marmurinė skulptūra, pastatyta stačiai idealioje vietoje. Nieko stebėtino. Boboli sodams pasisekė, nes jais rūpinosi išskirtinai gabūs projektuotojai, — Nikolas Tribolas, Džordžijus Vazaris, Bernardas Buontalentis, — talentingas estetizmo smegenų trestas, šimto vienuolikos akrų drobę pavertęs šedevru, po kurį galima vaikštinėti.

— Rūmus pasieksime eidami į šiaurės rytus. — Lengdonas pamojo į takelį. — Ana ten įsimaišysime tarp turistų ir nepastebimai dingsime iš parko. Manau, jis atsidaro devintą.

Lengdonas nudūrė akis į ranką, kad pasitikslintų, kiek dabar valandų, bet vietoj laikrodžio su Peliuku Mikiu tepamatė pliką riešą. Išsiblaškęs pasvarstė, ar tėvo dovana kartu su kitais drabužiais liko ligoninėje — ar ją išvis pavyks susigrąžinti.

Siena nepaklusniai įrėmė kojas į žemę.

— Robertai, prieš kitą mūsų žingsnį privalau žinoti, kur keliausime. Ką tu perpratai? Kalbu apie Maleboldžę. Supainiotą griovių seką?

Lengdonas mostelėjo į miškingą teritoriją.

— Pirmiausia dinkime iš atviros erdvės.

Jis nusivedė bendražygę taku, įsirangiusiu į aptvertą nišą — į „kambarį", šnekant kraštovaizdžio architektų kalba, — kur stovėjo keli pseudomediniai suoliukai ir tryško nedidelis fontanas. Po medžių lapija tvyrojo akivaizdžiai vėsesnis oras.

Lengdonas iš kišenės ištraukė projektorių ir suskato jį purtyti.

— Siena, skaitmeninį atvaizdą kūręs žmogus ne vien pridėjo raides prie Maleboldžėje kalinčių nusidėjėlių, bet ir pakoregavo ydų eilės tvarką.

Užšokęs ant suolelio ir iškilęs aukštai virš moters, jis nukreipė įtaisą sau po kojomis. Ant glotnaus paviršiaus blyškiai nušvito Botičelio *Mappa dell'Inferno.* Lengdonas parodė į zoną, pakopomis siaurėjančią žemutinėje piltuvo dalyje.

— Įžiūri raides dešimtyje griovių?

Siena jas aptiko ir perskaitė iš viršaus į apačią.

— *Catrovacer.*

— Teisingai. Skamba beprasmiškai.

— Bet tu susiprotėjai, kad griovių vietos pakeistos?

— Viskas daug paprasčiau. Dešimt lygių įsivaizduok kaip malką kortų, tik ne sumaišytų, o vieną kartą perkeltų. Tada jų seka išlieka tokia pati, tik prasideda ne nuo tos kortos. — Lengdonas pirštu bedė į Maleboldžę. — Anot Dantės, viršutiniame griovyje moterų suvedžiotojus ir sąvadautojus bizūnais plaka velniai. Bet mūsiškiame variante viliokliai nustumti... į septintąjį.

Siena įdėmiai patyrinėjo blėstantį vaizdą ir linktelėjo.

— Aha, matau. Pirmasis griovys tapo septintuoju.

Įkišęs projektorių į kišenę, Lengdonas nulipo ant tako. Stvėrė pagaliuką ir žemės lopinėlyje ėmė braižyti užrašą.

— Va, kaip raidės išdėstytos modifikuotoje pragaro versijoje.

C
A
T
R
O
V
A
C
E
R

— *Catrovacer,* — perskaitė Siena.

— Taip. Štai kurioje vietoje perkelta „malka“.

Po septintąja raide Lengdonas brūkštelėjo liniją ir palaukė, kol bendražygė išnagrinės jo darbą.

C
A
T
R
O
V
A
—
C
E
R

— Aišku, — skubiai tarė ji. — *Catrova. Cer.*

— Teisingai. Norėdami kortas vėl išdėstyti eilės tvarka, grąžiname jas į vieną krūvą, tik apatine dalimi uždengiame viršutinę. Abi puses sukeičiame vietomis.

Siena nužvelgė raides ir patrūkčiojo pečiais.

— *Cer. Catrova.* — Permainos jai nepadarė jokio įspūdžio. — Vis tiek beprasmiška.

— *Cer catrova,* — pakartojo Lengdonas. Po pauzės suliejo žodžius: — *Cercatrova.* — Galiausiai ištarė juos, ties viduriu trumpam nutildamas: — *Cerca... trova.*

Siena aiktelėjo, ir jos žvilgsnis smigo profesoriui į akis.

— Taip. — Lengdono veidą nutvieskė šypsena. — *Cerca trova.*

Į frazę sujungti itališki žodžiai *cerca* ir *trova* virto biblinio aforizmo „Ieškokite, ir rasite“ sinonimu.

— Tavo haliucinacijos! — Sienai kone užėmė kvapą. — Moteris su šydu! Kuri tave vis ragino ieškoti ir rasti. Robertai, ar suvoki, kokios išvados peršasi? Tuodu žodžiai *slypėjo* tavo pasąmonėje! Frazę veikiausiai iššifravai prieš atvykdamas į ligoninę! Turbūt matei projekciją anksčiau... tik užmiršai!

Ji teisi, pamanė Lengdonas. Taip buvo susitelkęs į šifrą, kad nė neapmąstė galimybės, jog tą pačią mįslę sprendžia ne pirmą sykį.

— Robertai, minėjai, kad *La Mappa* nurodo konkrečią senamiesčio vietą. Bet aš vis tiek nesuprantu kokią.

— *Cerca trova* tau nieko nesako?

Moteris gūžtelėjo.

Lengdonas mintyse nusišypsojo. *Pagaliau atsirado nors vienas dalykas, kurio Siena nežino.*

— Tiesą sakant, žodžiai priklauso garsiai freskai iš Senųjų rūmų — Penkių Šimtų salėje eksponuojamam Džordžijaus Vazario „Marčiano mūšiui". Netoli paveikslo viršaus Vazaris mažutėlėmis raidėmis užrašė *cerca trova*. Egzistuoja daugybė teorijų, kodėl jis taip pasielgė, bet kol kas nepasisekė aptikti nė vieno patikimo įrodymo.

Staiga šaižiai suzvimbė lyg iš niekur atšvilpęs, virš giraitės lapijos slystantis nedidukas orlaivis. Veriantis ūžesys buvo girdimas visai greta, ir Lengdonas su Siena kurį laiką nekrutėdami lūkuriavo, kol jis pasišalins.

Objektui tolstant, Lengdonas įsižiūrėjo tarp medžių.

— Žaislinis sraigtasparnis, — atsikvėpė jis stebėdamas, kaip radijo bangomis valdomas trijų pėdų orlaivis skrieja viražu. Garsas priminė pikto milžiniško uodo zirzimą.

Tačiau Siena išliko budri.

— Nekrutėk.

Na, žinoma, mažasis sraigtasparnis atliko viražą ir vėl pajudėjo jų kryptimi, bemaž liesdamas medžių viršūnes, antrąsyk pralėkė pro šalį ir nudūzgė virš kairėje pusėje plytinčios kitos laukymės.

— Čia ne žaislas, — sukuždėjo ji, — o žvalgybinis zondas. Veikiausiai turi kamerą ir... kažkam tiesiogiai transliuoja filmuojamus vaizdus.

Lengdonas sukando dantis, žvilgsniu lydėdamas sraigtasparnį, skrendantį ten, iš kur pasirodė — Romos vartų ir Meno instituto link.

— Nenumanau, ką tu pridirbai, — pasakė Siena, — bet tavęs labai uoliai ieško galingos personos.

Po antro viražo orlaivis ėmė zyzti palei sieną, nuo kurios jie ką tik nušoko.

— Matyt, prie Meno instituto kai kam pakliuvome į akis, ir tie liudininkai apie mus prasitarė persekiotojams. — Siena nužygiavo taku. — Reikia nešdintis. Tučtuojau.

Zondui ūžiant į tolimąjį sodų galą, Lengdonas koja ištrynė ant žemės pakeverzotas raides ir nubėgo įkandin moters. Ūmai čiūžtelėjo ir sustingo tarp medžių — jo veidas išdavė sąmyšį.

Sustojo ir Siena.

— Robertai? Kas atsitiko?

— Aš nekaltas, — paskelbė jis.

— Apie ką tu šneki?

— Spėjau, kad žmonės mane vaikosi... nes iškrėčiau kokį siaubingą dalyką.

— Taip, ligoninėje vis kartojai „labai gaila".

— Žinau. Bet maniau, kad kalbėjau angliškai.

Siena nustebo.

— Tu *kalbėjai* angliškai.

Mėlynos Lengdono akys spinduliavo jaudulio kupiną žvilgsnį.

— Ne, aš neatsiprašinėjau murmėdamas *very sorry*. Lemenau apie slaptą žinią iš Senųjų rūmų freskos! — mintyse jis tebegirdėjo į diktofoną įrašytą vapantį savo balsą: *Ve... sorry, ve... sorry.*

Siena atrodė sutrikusi.

— Nejau tau neaišku? — Lengdonas jau plačiai šiepėsi. — Aš sakiau ne *very sorry, very sorry*, o dailininko pavardę — *Va... zaris. Vazaris!*

24 SKYRIUS

Vajenta užgulė stabdžius.

Motociklas paslidinėjo, griausmingai sužvigo, *Viale del Poggio Imperiale* nudažydamas ilga padangų žyme, ir galop stabtelėjo už transporto priemonių voros. Imperijos Kalno alėjoje eismą kaustė grūstis.

Aš neturiu tam laiko!

Ji pakėlė galvą virš automobilių mėgindama pamatyti, dėl ko kilo spūstis. Vengiant ŽIGR komandos ir prie daugiabučio įsisėlusio chaoso, prireikė riedėti plačiu lanku, bet dabar Vajenta siekė patekti į senamiestį ir iškraustyti viešbučio kambarį, kuriame gyveno pastarąsias kelias misijos dienas.

Manęs išsižadėjo — turiu nešdintis iš miesto!

Nesėkmių ruožas, deja, tęsėsi. Į senąją miesto dalį vedantį pasirinktą kelią, regis, blokavo užtvaros. Ji neketino laukti, todėl pasuko motociklą į siaurą kelkraštį ir nudūmusi pirmyn galų gale išvydo transporto pilną sankryžą. Priešakyje matė užkimštą žiedą, į kurį suėjo šešios pagrindinės gatvės — *Porta Romana*, judriausią Florencijos sankirtą ir vartus į senamiestį.

Kas, po velnių, čia vyksta?

Vajenta pastebėjo, kad apylinkėse knibždėte knibžda policininkų, ko gero, surentusių užkardą arba įrengusių kažkokį kontrolės punktą. Staiga ją iš pusiausvyros išmušė į akis krintąs objektas veiksmų zonos centre — pažįstamas juodas furgonas, prie kurio sukinėjosi vietos valdžios atstovams įsakymus dalijantys juodai apsirengę agentai.

Tie vyrai, be jokių abejonių, dirbo Žvalgybos ir greitojo reagavimo komandoje, tik Vajentai galva neišnešė, ką jie čia veikia.

Nebent...

Ji nugurkė seiles, vos drįsdama patikėti galimybe. *Negi Lengdonas išsisuko ir nuo Bruderio?* Tiesiog neįsivaizduojama; jis faktiškai neturėjo jokių šansų pabėgti. Antra vertus, profesorius veikė ne vienas, o Vajenta iš asmeninės patirties žinojo, kokia išradinga toji blondinė.

Netoliese nuo vieno automobilio prie kito vaikščiojantis policininkas vairuotojams ir keleiviams rodė spaudai skirtą simpatiško rudaplaukio vyro nuotrauką. Ji kaipmat atpažino Robertą Lengdoną. Krūtinėje uždainavo širdis.

Bruderis jo nesučiupo...

Lengdonas vis dar laisvas!

Būdama įgudusi strategė, Vajenta skubiai apmąstė, kokius pokyčius nulėmė įvykių eiga.

Pirmas variantas: paklusti taisyklėms ir sprukti.

Vajenta sumovė nepaprastai svarbią užduotį, todėl profosas jos išsižadėjo. Geriausiu atveju jai grėsė oficiali apklausa ir profesinės veiklos pabaiga. Bet jei sėkmė nenusišypsos, — jeigu ji nuvertino darbdavio griežtumą, — galimas daiktas, likusią gyvenimo dalį teks žvalgytis per petį ir spėlioti, ar šalimais netyko Konsorciumas.

Bet egzistuoja ir antra išeitis.

Užbaigti misiją.

Išsižadėjimo protokolas griežtai draudė pratęsti užduotį, tačiau, Lengdonui tebesišlaistant laisvėje, Vajenta sulaukė progos įvykdyti pradinį nurodymą.

Jei Bruderis neįstengs sugauti Lengdono, galvojo ji jausdama, kaip spartėja pulsas, *o man pavyks...*

Sprendimas, aišku, rizikingas, bet jei profesorius išvengė Bruderio, o Vajenta sugebėtų atlikti pavedimą, ji vien savo jėgomis apsaugotų Konsorciumą nuo problemų, ir profosas būtų priverstas elgtis atlaidžiai.

Aš neprarasiu darbo. Mane gal net paaukštins.

Vajenta ūmai sumetė, kad jos ateitis priklausys nuo šito lemtingo uždavinio. *Turiu rasti Lengdoną... anksčiau už Bruderį.*

Lengva nebus. Bruderis galėjo naudotis beribiais žmonių resursais ir aibe pažangių žvalgybos technologijų. Ji savo ruožtu veikė savarankiškai. Bet žinojo tai, apie ką nenutuokė Bruderis, profosas ir policija.

Aš puikiai numanau, kur link trauks Lengdonas.

Užgriaudėjusi varikliu, Vajenta apsuko BMW motociklą šimtu aštuoniasdešimčia laipsnių ir nurūko ten, iš kur atvažiavo. *Ponte alle Grazie*, sau tarė ji, įsivaizduodama šiaurėje nudrykusį tiltą. Į senamiestį vedė ne vienas kelias.

25 SKYRIUS

Tai ne atgaila, mąstė Lengdonas, *o menininko pavardė*.

— Vazaris, — išlemeno Siena atšlydama per žingsnį. — Žodžius *cerca trova* freskoje paslėpęs menininkas.

Jis nesusivaldęs nusišypsojo. Netikėtas atradimas tarsi šviesos spindulys iš dalies prasklaidė keblią padėtį gaubiančią miglą ir sykiu suteikė progą lengviau atsipūsti, nes dabar jam nebereikėjo spėlioti, ką tokio siaubingo padarė... dėl ko nepaliaujamai apgailestavo.

— Robertai, akivaizdu, kad Botičelio projekciją matei prieš sužalojimą ir žinojai, kad atvaizde užkoduota nuoroda į Vazario freską. Štai kodėl kartojai jo pavardę.

Lengdonas pabandė susigaudyti, ką visa tai reiškė. Džordžijų Vazarį, šešiolikto amžiaus dailininką, architektą ir rašytoją, jis dažnai vadindavo „pirmuoju meno istoriku pasaulyje“. Nors Vazaris nutapė šimtus paveikslų ir suprojektavo tuzinus pastatų, įspūdingiausias ilgalaikis jo palikimas — be galo įtakinga, originali knyga „Nuostabiausių dailininkų, skulptorių ir architektų gyvenimai“, Italijos menininkų biografijų rinkinys, kurį iki šių dienų privalėdavo perskaityti meno istorijos studentai.

Frazė *cerca trova* atgaivino visuomenės susidomėjimą Vazariu, kai maždaug prieš trisdešimt metų milžiniškoje freskoje, eksponuojamoje Senuosiuose rūmuose, Penkių Šimtų salėje, buvo aptikta jo „slapta žinutė“. Chaotiškoje mūšio scenoje vos įžiūrimos raidės margino žalią kovos vėliavą. Tyrėjai dar nepadarė vieningos išvados, dėl kokios priežasties Vazaris kūrinį papildė keistais žodžiais, bet, anot vyraujančios teorijos, ateities kartoms jie pateikė užuominą apie prarastą Leonardo da Vinčio freską, kuri glūdėjo už sienos žiojinčiame trijų centimetrų plyšyje.

Bruks dirgliai pasidairė į medžių viršūnes.

— Aš kai ko nesuprantu. Jeigu tu nesakei „labai gaila, labai gaila", kodėl žmonės siekia tave nužudyti?

Jis savęs klausė to paties.

Vis garsiau dūzgiant tolimam žvalgybiniam zondui, Lengdonas suvokė, kad atėjo metas apsispręsti. Kol kas nesusigaudė, kaip Vazario „Marčiano mūšis" siejasi su Dantės „Pragaru" arba vakarykščiu šūviu į galvą, bet po kojomis pagaliau įžvelgė taką.

Cerca trova.

Ieškokite, ir rasite.

Lengdonas mintyse vėl išvydo žilaplaukę moterį, šaukiančią iš kitos upės pusės. *Laiko atsargos senka!* Nuojauta tikino, kad atsakymai, jei tik jie egzistuoja, turėtų būti Senuosiuose rūmuose, *Palazzo Vecchio.*

Galvoje šmėstelėjo Egėjo jūros salose gyvenę, koraliniuose urvuose omarus gaudydavę senovės graikų narai ir jų posakis: *Plaukdamas tamsiu tuneliu galiausiai atsiduri už lemtingos ribos, kurią įveikus nebeužtenka kvapo grįžti atgal. Belieka skverbtis pirmyn, į nežinomybę... ir melstis, kad aptiksi išėjimą.*

Įdomu, ar jiedu jau pasiekė tą ribą, pasvarstė Lengdonas.

Jis nukreipė akis į parką raizgančių takų labirintą. Jeigu pavyktų nukakti iki Pičių rūmų ir išsiveržti iš sodų, tuomet į senamiestį būtų galima prasmukti per *Ponte Vecchio,* arba Senąjį tiltą, garsiausią pėsčiųjų tiltą pasaulyje. Ten visada spiečiasi minios žmonių, tarp kurių lengva pasislėpti. Kitoje upės pusėje nuo Senųjų rūmų juos teskirtų keli kvartalai.

Zondas jau ūžė arčiau, ir Lengdoną akimirką prislėgė nepakeliama nuovargio našta. Mėginimai sprukti nuo policijos kurstė prieštaringus jausmus, nes dabar jis žinojo nesakęs „labai gaila".

— Siena, mane vis tiek sugaus. Gal užteks bėgti?

Moteris jį pervėrė baimingu žvilgsniu.

— Robertai, į tave šaudo kaskart, kai sustoji! Privalai išsiaiškinti, kur įsivėlei. Tau reikia apžiūrėti Vazario freską ir tikėtis, kad ji sužadins prisiminimus. Galbūt padės atkurti, iš kur gavai projektorių ir kodėl jį nešiojies.

Lengdono sąmonėje nušvito vaizdai... dygliaplaukė moteris, šaltakraujiškai atėmusi gyvybę daktarui Markoniui... į juos šaudę kareiviai... prie *Porta Romana* susibūrusi italų karinė policija... ir Boboli soduose jųdviejų ieškantis žvalgybinis zondas. Jis nuščiuvo ir trindamas pailsusias akis apmąstė variantus.

— Robertai, — kylančia intonacija kreipėsi Siena, — aš nepaminėjau dar vieno dalyko... tada nemaniau, kad jis reikšmingas, bet šiuo metu galvoju kitaip.

Lengdonas pakėlė akis, sureagavęs į rimtai skambantį jos toną.

— Ketinau tau pasakyti bute, bet...

— Ką?

Ji trumpam sučiaupė lūpas, regis, pasijutusi nesmagiai.

— Atsibastęs į ligoninę klejojai ir bandei kažką mums pranešti.

— Taip, burbėjau „Vazaris, Vazaris".

— Aha, bet *prieš* tai... prieš mums atsinešant diktofoną, tu pasirodei ligoninėje ir ištarei žodžius, kurie įstrigo man į atmintį. Pasakei tik vieną kartą, bet aš tikra, kad juos supratau gerai.

— Ką konkrečiai?

Siena pašnairavo į zondą ir vėl atsigręžė į Lengdoną.

— Sakei: *Aš turiu raktą, kuris padės jį aptikti... jei susikirsiu, visiems bus galas.*

Lengdonas tepajėgė į ją spoksoti išpūtęs akis.

Moteris pratęsė:

— Buvau tikra, kad turi omeny objektą iš švarko kišenės, bet dabar mane apėmė abejonės.

Jei susikirsiu, visiems bus galas? Tie žodžiai jį pribloškė. Sąmonėje vėl sušvysčiojo gąsdinantys mirties vaizdai — Dantės pragaras, biologinės grėsmės simbolis, maro gydytojas, — tačiau juos nustelbė anapus kruvinos upės regimas maldingas dailios žilaplaukės veidas. *Ieškokite, ir rasite! Laiko atsargos senka!*

Į tikrovę jį grąžino Siena.

— Kad ir ką projektorius nurodo... kad ir ką stengies atkapstyti, tas dalykas turėtų būti neapsakomai pavojingas. Juk kažkam knieti mus nudobti... — balsas nežymiai užlūžo, ir ji sekundėlę patylėjo, idant surikiuotų mintis. — Tik pagalvok. Į tave šovė vidury baltos dienos... šovė į *mane*, nekaltą pašalinį asmenį. Niekam nerūpi leistis į derybas. Amerikos valdžia tave išdavė... tu prašei pagalbos, o atstovybė pasiuntė žmogžudę.

Jis bejausmiu žvilgsniu įsistebeilijo į žemę. Galbūt JAV konsulatas tik informavo žudikę, kur ieškoti Lengdono, o gal pats ją nusamdė. Koks skirtumas — ir vienu, ir kitu atveju piršosi tokia pati išvada. *Mano šalies valdžia stojo priešininkų pusėn.*

Lengdonas dirstelėjo į rudas Sienos akis ir jose išvydo slypinčią narsą. *Kur aš ją įpainiojau?*

— O, kad tiksliai žinočiau, ko mes ieškome. Tuomet galėtume objektyviau įvertinti šitą reikalą.

Bendražygė sulinksėjo.

— Kad ir kas tai būtų, mes privalome jį rasti. Bent jau įgytume svertą.

Pastaba atrodė logiška ir nepaneigiama. Tačiau giliai viduje jį kažin kas tebegraužė. *Jei susikirsiu, visiems bus galas.* Kiaurą rytą teko susidurti su makabriškais biologinio pavojaus, maro ir Dantės pragaro simboliais. Reikia pripažinti, kol kas jis nenutuokė, ko tiksliai dairosi, bet tik naivuolis nebūtų pagalvojęs bent jau apie mirtinos ligos arba stambaus masto biologinės grėsmės galimybę. Vis dėlto, jeigu tokios prielaidos teisingos, kodėl jį siekia pribaigti nuosava valdžia?

Nėjau mano, kad esu įsivėlęs į potencialią ataką?

Nesąmonės. Čia dėjosi dar kažkas.

Lengdonas vėl prisiminė žilaplaukę.

— Nepamirškime moters iš regėjimų. Nujaučiu, kad mums derėtų surasti ir ją.

— Siūlau pasikliauti instinktais. Dabartinėmis sąlygomis geriausias tavo kompasas — pasąmonė. Kalbu apie elementarią psichologiją — jei intuicija liepia pasitikėti moterimi iš vizijų, manau, tau vertėtų įvykdyti jos nurodymus.

— Ieškokite, ir rasite, — sutartinai paskelbė abu.

Lengdonas atsiduso žinodamas, kad kito kelio nėra.

Man belieka toliau plaukti tuneliu.

Jau ryžtingiau nužvelgė vietovę ir pabandė susiorientuoti, kur esąs. *Kokioje pusėje išėjimas iš sodų?*

Jie stoviniavo po medžių lapija, prie pat erdvios aikštės, kurioje kryžiavosi takai. Pasisukęs kairėn Lengdonas pamatė elipsės formos tvenkinį su salele, išdailinta citrinmedžiais ir skulptūromis. *Isolotto,* arba „Salelė“, mintyse tarė jis, atpažinęs žymiąją skulptūrinę kompoziciją — Persėją, raitą ant perpus nugrimzdusio, per vandenį šuoliuojančio žirgo.

— Pičių rūmai ana ten.

Jis parodė į rytus, tolyn nuo *Isolotto*, centrinio sodų kelio, *Viottolone*, link, kuris driekėsi per visą parko ilgį, jungdamas rytinį ir vakarinį pakraščius. Palei Didįjį bulvarą, platumo sulig dviejų juostų gatve, stiebėsi liauni kiparisai.

— Toje vietoje niekur nepasislėpsime.

Nužvelgusi bulvarą Siena mostelėjo į ratus sukantį zondą.

— Tavo tiesa. — Lengdonas kreivai nusišypsojo. — Todėl nersime į gretimą tunelį.

Jis vėl bedė pirštu, tik šįkart į gyvatvorę, iškilusią šalia *Viottolone* prieigos. Tankioje augmenijos sienoje buvo matyti skliautuota properša ir tolyn nutįsęs siauras takelis — lygiagrečiai plačiajai alėjai besidriekiantis tunelis. Iš abiejų pusių

jį supo falanga apgenėtų akmeninių ąžuolų, kuriuos nuo septyniolikto amžiaus vertė augti taip, kad jie išlinktų virš keliuko, supindami šakas į lapijos pastogę. Taką pavadino *La Cerchiata* — pažodžiui tai reiškė „apskritas", arba „apibrauktas apskritimu" — dėl išriestų, į statinės lankus, arba *cerchi*, panašių medžių kupolo.

Siena pribėgo prie ertmės ir užmetė akį į paunksnės aptemdytą praėjimą. Išsišiepusi kaipmat atsigręžė.

— Taip daug geriau.

Negaišdami laiko jie nėrė pro angą ir nulėkė tarp medžių.

Lengdonas visada *La Cerchiata* laikė viena iš romiausių Florencijos vietų. Bet šiandien, bendražygei pranykstant tamsioje alėjoje, į galvą vėl dingtelėjo mintis apie graikų narus, kurie plaukdavo į koralų tunelius ir melsdavosi, kad pasiektų išėjimą.

Jis skubiai sukalbėjo savo maldelę ir metėsi Sienai pavymui.

Už pusės mylios, prie Meno instituto, tarp bruzdančių policininkų ir studentų žygiavo Bruderis, prasklaidydamas minią lediniu žvilgsniu. Agentas numynė iki laikinos vadavietės, kurią ant juodo furgono kapoto įrengė jo žvalgybos ekspertas.

— Aviazondo duomenys. — Specialistas vadui padavė planšetinį kompiuterį. — Gauti prieš kelias minutes.

Bruderis ekrane patyrinėjo vaizdo kadrus, įdėmiau nužvelgė padidintus išskydusius poros veidus — tamsiaplaukio vyro ir blondinės į uodegėlę surištais plaukais. Tuodu gūžėsi šešėliuose ir pro medžių lapiją žiopsojo aukštyn.

Robertas Lengdonas.

Siena Bruks.

Be menkiausių abejonių.

Jis sutelkė dėmesį į Boboli sodų žemėlapį, išskleistą ant variklio dangčio. *Bėgliai pasirinko prastą alternatyvą*, mąstė Bruderis apžiūrinėdamas parko planą. Išplitusi, pinkli zona turėjo apsčiai slėptuvių, bet visą teritoriją supo aukšta siena. Jam neteko regėti nieko, kas labiau panėšėtų į gamtos sukurtą koordinuojamų antpuolių zoną.

— Čionykštė valdžia uždaro išėjimus, — pranešė specialistas, — ir pradeda nuodugnias paieškas.

— Informuosi mane apie pokyčius, — tarė Bruderis ir lėtai pakėlė akis į storą polikarbonato langą, už kurio pamatė žilaplaukę užpakalinėje furgono dalyje.

Vaistai prislopino jos reakciją labiau nei Bruderis tikėjosi. Tačiau iš baimingo žvilgsnio buvo akivaizdu, kad ji puikiai suvokia, kas vyksta.

Laiminga neatrodo, pamanė jis. *Kita vertus, nieko čia keista.*

26 SKYRIUS

Į dvidešimties pėdų aukštį šovė vandens smailė.

Stebėdamas, kaip ji pamažu smenga prie žemės, Lengdonas suprato, kad tikslas jau netoli. Jie pasiekė lapuoto tunelio galą ir nubėgę per veją įlėkė į kamštinių medžių giraitę. Dabar žvelgė į Boboli soduose garsiausią trykštantį fontaną — Stoldo Lorencio kūrinį, trišakį gniaužiantį bronzinį Neptūną. Vietinių atsainiai vadinamas „Šakių fontanu", jis ženklino centrinę parko dalį.

Siena stabtelėjo atžalyno pakraštyje ir nukreipusi akis aukštyn pasidairė pro medžių šakas.

— Zondo niekur nematau.

Nebuvo girdėti ir sraigtasparnio zirzimo, tačiau jį galėjo nustelbti garsiai šniokščiantis fontanas.

— Turbūt grįžo pasipildyti degalų, — pridūrė Siena. — Naudokimės proga. Kur link eisime?

Lengdonas nusivedė ją kairėn, ir jiedu ėmė leistis stačiu šlaitu. Išnirus iš giraitės, akiratyje pasirodė Pičių rūmai.

— Koks mielas namelis, — sušnibždėjo moteris.

— Demonstruojantis tipišką Medičių santūrumą, — kreivai nusišypsojo jis.

Kraštovaizdyje dominavo nuo jų į kairę ir dešinę tįstantis, vis dar beveik per ketvirtį mylios nutolęs akmeninis Pičių rūmų fasadas. Atsikišęs rustuotas mūras suteikė pastatui nepalaužiamo valdingumo, kurį pabrėžė įspūdinga virtinė langų su langinėmis ir skliauto formos angos. Oficialūs rūmai dažniausiai iškildavo aukštumose, tad įprastomis aplinkybėmis statiniu norintiems pasigrožėti Boboli sodų lankytojams reikėtų žvelgti į kalvos viršūnę. Tačiau *Palazzo Pitti* stūksojo slėnyje, prie Arno upės, todėl į parką atėję žmonės turėdavo žvelgti papėdėn.

Bet dėl šios aplinkybės vaizdas priblokšdavo dar smarkiau. Apibūdindamas rūmus vienas architektas paskelbė, esą juos statyti tarsi ėmėsi pati gamta... sakytum stačia uolienos atodanga nubildėjo masyvūs akmenų luitai, kurie apačioje suvirto į elegantišką barikados formos krūvą. Žemumos nulėmė prastesnę gynybinę poziciją, bet mūrinės Pičių rūmų sienos buvo tokios tvirtos ir impozantiškos, kad viešėdamas Florencijoje Napoleonas čia įkūrė karinę bazę.

— Pažvelk. — Siena smiliumi dūrė į artimiausias *Palazzo Pitti* duris. — Gera žinia.

Lengdonas jau spėjo jas pastebėti. Neįprastą rytą maloniausiai nuteikė ne tiek rūmų vaizdas, kiek turistų srautas, pro tarpdurį plūstantis į apatinę sodų dalį. Pastatas buvo atidarytas, vadinasi, jiedu lengvai įsmuks vidun, nusigaus į kitą statinio pusę ir ištrūks iš parko. Atsidūrę lauke pamatys dešinėje tekančią Arno upę ir už jos styrančius senamiesčio špilius.

Abudu kone ristele nuliuoksėjo kriaušiu. Leisdamiesi perbėgo Boboli amfiteatrą — būtent čia skambėjo pirmoji pasaulio opera, — kuris jaukiai glaudėsi prie šlaito susisukęs nelyginant pasaga. Vėliau pralėkė pro Ramzio II obeliską ir prie jo pagrindo nuleistą apgailėtiną „meno" kūrinį. Turistų vadovų autoriai eksponatą paminė „gigantišku akmeniniu dubeniu iš Karakalos pirties Romoje", bet Lengdonas objektą visada laikė tuo, kuo jis buvo iš tikrųjų — didžiausia vonia pasaulyje. *Šitą daiktą derėtų perkelti kitur.*

Artėdami prie užpakalinės rūmų dalies jie sulėtino tempą ir nepastebimai įsiliejo tarp pirmųjų dienos turistų. Siauru tuneliu slinko prieš tėkmę, kol išniro į vidinį uždarą kiemą, kuriame svečiai mėgavosi espresu, įsitaisę laikinoje rūmų kavinėje. Ore pleveno šviežiai maltos kavos aromatas, ir Lengdonas staiga užsigeidė papusryčiauti kaip civilizuotas žmogus. *Tik ne šiandien*, pamanė jis, drauge su Siena įžengęs į platų akmeninį pasažą, vedantį centrinių pastato durų link.

Netoli tarpdurio jie įsirėžė į grūstį turistų. Šie būriavosi portike nukreipę žvilgsnius laukan. Lengdonas pro minią įsispitrijo į priešakinę rūmų teritoriją.

Didysis įėjimas rodėsi atstumiantis, koks ir išliko jo atmintyje. Paradinis kiemas nesipuikavo nei išpuoselėta veja, nei dailiu gamtovaizdžiu, jį dengė grindinio platybės, šlaitu besidriekiančios iki *Via dei Guicciardini* tarsi grįsta ilga slidinėjimo trasa.

Nudūręs akis į papėdę Lengdonas suprato, kas prikaustė žiūrovų dėmesį.

Į Pičių aikštę iš visų pusių atrūko pustuzinis policininkų automobilių. Nedidelė pareigūnų armija jau lipo į kalną, iš dėklų traukdama ginklus ir prasisklaidydama, kad pasirūpintų rūmų fasado apsauga.

27 SKYRIUS

Policijai įsiveržiant į Pičių rūmus, Siena su Lengdonu slinko atgal ir tolo nuo teisėsaugos atstovų. Jiedu nuskubėjo per kiemą ir pro kavinę, kurią jau pa-

siekė gandai — turistai smalsiai dairėsi mėgindami išsiaiškinti, kas sukėlė sambrūzdį.

Keista, kad valdžia taip greitai juos rado, nustebusi pamanė Siena. *Matyt, zondas pranyko, nes mus užfiksavo.*

Prie siauro tunelio, parką jungiančio su rūmais, bėgliai nedvejodami nėrė į praėjimo angą ir nušuoliavo pakopomis. Viršutinė laiptų dalis krypo kairėn, palei atraminę sieną. Lengdonui ir Sienai skutant aukštyn, užtvara žemėjo, kol pagaliau virš jos atsivėrė vaizdas į beribę Boboli sodų erdvę.

Lengdonas akimoju griebė bendražygę už rankos ir trūktelėjo prie savęs, pats nerdamas už sienelės. Kas vyksta priešakyje, pamatė ir ji.

Už trijų šimtų jardų, virš amfiteatro, šlaitu leidosi falanga policininkų, naršančių atžalynus, klausimais apiberiančių turistus, radijo stotelėmis koordinuojančių veiksmus.

Mes spąstuose!

Kai jiedu su Robertu Lengdonu susipažino, Siena negalėjo nė nutuokti, kad viskas taip užsibaigs. *Gavau daugiau nei tikėjausi.* Drauge su profesoriumi dumdama iš ligoninės ji manė, kad sprunka nuo ginkluotos dygliaplaukės moters. O dabar turėjo nešti kailį nuo kariškių būrio ir Italijos teisėtvarkos pareigūnų. Faktiškai nebeliko jokių galimybių pabėgti.

— Ar čia yra kitas išėjimas? — pridususi paklausė Siena.

— Vargu bau, — atsakė Lengdonas. — Sodai primena sienomis aptvertą miestą, lyg kokį... — jis netikėtai prikando liežuvį ir atsisuko į rytus. — Lyg... Vatikaną. — Veide šmėstelėjo keistas vilties atspindys.

Siena nenumanė, kaip Vatikanas susijęs su dabartine keblia padėtimi, tačiau Lengdonas netikėtai suskato kinkuoti galvą žvelgdamas rytų pusėn, įbedęs akis palei užpakalinę rūmų dalį.

— Mažai tikėtina, kad esu teisus, — prabilo jis nusitempdamas moterį į priekį. — Bet iš parko tikriausiai įmanoma pasišalinti kitokiu būdu.

Priešais iš už atraminės sienos kampo išniro dvi figūros ir vos neįsirėžė į Lengdoną su Siena. Abu žmonės vilkėjo juodus drabužius, ir vieną gąsdinančią sekundę Siena juos palaikė daugiabutyje matytais kariškiais. Bet netrukus suprato reginti turistus — greičiausiai italus, sprendžiant iš stilingų juodos odos apdarų.

Kai ką sumaniusi ji stvėrė vieną už rankos ir pasistengė kuo maloniau nusišypsoti.

— *Può dirci dov'è la Galleria del costume?* — greitakalbe pasiteiravo, prašydama nurodyti kelią į Pičių rūmuose įrengtą garsiąją kostiumų galeriją. — *Io e*

mio fratello siamo in pritardo per una visita privata. — *Mudu su broliu vėluojame į privačią ekskursiją.*

— *Certo!* — vyriškis juos apdovanojo plačiu šypsniu, mielai sutikdamas pagelbėti. — *Proguite dritto per il sentiero!** — jis nusigręžė ir mostelėjo palei atraminę sieną, tik į priešingą pusę nuo tos, kurion smigo Lengdono žvilgsnis.

— *Molte grazie!*** — sučiulbėjo ji, šypsena palydėdama nueinančius italus.

Lengdonas pritariamai linktelėjo Sienai, suvokęs jos motyvus. Turistus apklausiantys policininkai turbūt išgirs, kad bėgliai pasuko į kostiumų galeriją, išsidėsčiusią, anot prie sienos pritvirtinto žemėlapio, vakariniame rūmų krašte... sodų teritorijoje esančią toliausiai nuo jųdviejų tikslo.

— Turime nusigauti iki ano tako, — jis parodė į keliuką, tįstantį anapus aikštės, vedantį į kitą papėdę. Žirnakmenio takelį ir kalvos keterą skyrė didžiulė gyvatvorė, juos pridengsianti nuo pareigūnų, kurie dabar leidosi šlaitu vos už šimto jardų.

Pagal Sienos paskaičiavimus, perbėgti atviros erdvės plotą ir nukakti iki krūmokšniais apsodinto tako buvo veik neįmanoma. Smalsiai stebėdami policininkus, priešakyje spietėsi turistai. Iš tolumos atvilnijo tylus, bet garsėjantis zondo dūzgimas.

— Dabar arba niekada.

Jis čiupo moterį už rankos ir nusitempė į aikštę, kur jiedu leidosi vinguriuoti per turistų minią. Siena stengėsi užgniaužti norą leistis bėgte, Lengdonas savo ruožtu tvirtai spaudė jos plaštaką ir guviai, bet ramiai brovėsi pro spūstį.

Kai abu pasiekė keliuko pradžią, Siena dirstelėjo per petį ir įsitikino, kad jie niekam nekrito į akis. Regėjimo lauke atsidūrę policininkai žvelgė kita kryptimi — stebeilijosi ten, iš kur sklido zondo ūžesys.

Ji pasisuko ir drauge su Lengdonu nubėgo taku.

Tolumoje, tiesiai priešais juos, virš medžių kyšojo senamiesčio pastatų kontūrai. Siena išvydo raudonomis čerpėmis dengtą *Duomo* kupolą ir balta, raudona, žalia spalvomis tviskančią Džoto varpinės smailę. Akimirką net įžiūrėjo dantytą bokštą, kuris stiebėsi virš Senųjų rūmų — regis, nepasiekiamo žygio tikslo, — bet lipdami šlaitu žemyn jiedu vėl prasmego už aukštų perimetro sienų ir senasis Florencijos miestas dingo iš akiračio.

Į papėdę Siena atkako sunkiai gaudydama kvapą ir spėliodama, ar ame-

* Žinoma. Tiesiai šituo keliu! (Ital.)
** Labai ačiū! (*Ital.*)

rikietis profesorius bent įsivaizduoja, kur eina. Kelias tįso į sodų labirintą, bet Lengdonas ryžtingai žengė kairėn, plataus žvyruoto kiemo link, nudrožė jo pakraščiu, nėrė už gyvatvorės ir suskato žingsniuoti medžių paunksnėje. Tuščias kiemas nebebuvo turistų zona, o tik aikštelė, kurioje darbuotojai statydavosi automobilius.

— Kur einame? — uždususi paklausė Siena.

— Mes beveik vietoje.

Kokioje vietoje? Aikštelę supo siena, didumo sulig trimis namo aukštais. Iš jos vedė tiktai kairėje matomas, automobiliams skirtas pravažiavimas su uždarytais geležiniais vartais, veikiausiai iškilusiais kartu su rūmais — anais laikais, kai į čionykščius kraštus atklysdavo plėšikaujančios armijos. Kitapus barikados Siena įžiūrėjo Pičių aikštėje susibūrusius policininkus.

Neatšlydamas nuo perimetro augmenijos, Lengdonas veržėsi į priekį, nors kelią užkirto siena. Jo bendražygė akimis ėmė ieškoti kokio atviro tarpdurio, bet pastebėjo tik nišą su bjauriausia statula, kokią teko regėti per visą gyvenimą.

Viešpatie, Medičiai išgalėjo įsigyti bet kokį meno kūrinį, bet pasirinko šitai?

Skulptorius pavaizdavo nuogą tuklų neūžaugą, apžergusį gigantišką vėžlį ir sėklidėmis prisiplojusį prie kiauto. Iš gyvūno burnos varveno vanduo, tarytum jis būtų pasiligojęs.

— Taip, taip, žinau, — nelėtindamas žingsnio tarė Lengdonas. — Čia Bracijus di Bartolas — garsusis rūmų nykštukas. Jei tau rūpi mano nuomonė, jį drauge su milžiniška vonia derėtų nugrūsti į užkampį.

Sulig paskutiniu žodžiu staigiai metėsi dešinėn ir nukulniavo prie laiptų, kurių Siena ligi tol nematė.

Ten išėjimas?

Vilties kibirkštis greitai užgeso.

Ji užsuko už kampo, įkandin Lengdono ėmė laiptais leistis žemyn ir galiausiai sumetė pakliuvusi į aklavietę su dvigubai aukštesnėmis už kitas sienomis.

Maža to, nuojauta tikino, kad jųdviejų ilga kelionė baigsis prie žiojinčio urvo... užpakaliniame statmename paviršiuje iškaltoje grotoje. *Negi jis mane vedasi kaip tik ten?*

Virš ertmės kabojo lyg durklai smailūs grėsmingi stalaktitai. Dėl geologinių iškilumų, kuriais tarsi apteko vidinės sienos, susidarė įspūdis, kad akmuo lydėsi... ir transformavosi į pavidalus, o įskaitant šiurpias, perpus iš sienų kyšančias žmonių figūras rodėsi, kad uolienos ketina jas suėsti. Jai reginys panėšėjo į fragmentą iš Botičelio „Pragaro žemėlapio“.

Lengdonas, kažkodėl visiškai ramus, tebedriuokė kiaurymės pusėn. Jis minėjo Vatikaną, tačiau Siena neabejojo, kad popiežiaus rezidencijoje tikrai nerastų nenormaliai keistų olų.

Artėdama prie angos ji nukreipė akis virš įėjimo ir apžvelgė išdrykusią perdangą — vaiduoklišką stalaktitų ir neaiškių akmeninių iškyšų samplaiką, sakytum ryjančią dvi pusiaugula sėdinčias moteris, o greta jų buvo skydas su šešiais rutuliais, arba *palle* — žymusis Medičių herbas.

Profesorius ūmai nėrė kairėn, atokiau nuo ertmės, ir pasuko prie medinių nudrengtų pilkų durelių, kurių Siena anksčiau nepastebėjo. Jos atrodė nereikšmingos, lyg vedančios į sandėlį arba sodininkų įrankių podėlį.

Lengdonas pripuolė prie durų aiškiai tikėdamasis patekti vidun, bet vietoj rankenos teaptiko žalvarinį užraktą su rakto skylute — jas atidaryti, regis, buvo galima tik iš vidaus.

— Prakeikimas! — viltį jo akyse pakeitė nerimas. — O aš maniau...

Nuo aukštų sienų nelauktai atsklido veriantis zondo ūžesys. Ji atsisuko ir pamatė virš rūmų kylantį, jųdviejų link nenumaldomai lekiantį sraigtasparnį.

Akivaizdu, kad žvalgybinė skraidyklė sušmėžavo ir Lengdono akiplotyje, nes jis griebė Sieną už rankos ir leidosi tekinas į urvą. Abu pačiu laiku pasislėpė po stalaktitų nuosvyra.

Sulaukėme deramos pabaigos, sau tarė ji. *Nuskuodėme pro pragaro vartus.*

28 SKYRIUS

Vajenta pastatė BMW už ketvirčio mylios į rytus. Per *Ponte alle Grazie* nuriedėjusi į senamiestį, apsuko ratą ir atvažiavo prie *Ponte Vecchio* — garsaus pėsčiųjų tilto, Pičių rūmus jungiančio su senąja Florencijos dalimi. Prirakino šalmą prie motociklo, nužygiavo ant Senojo tilto ir įsimaišė tarp vaikštinėjančių po miestą ankstyvųjų ryto turistų.

Virš upės nepaliaujamai pūtė žvarbus kovo vėjas, šiaušdamas stirksančius trumpus Vajentos plaukus, iš kurių Lengdonas galėjo ją geriausiai atpažinti. Stabtelėjusi prie vieno iš daugybės vietinių prekeivių, agentė įsigijo beisbolo kepuraitę su užrašu AMO FIRENZE*, užsimaukšlino ją ir nusmaukė snapelį virš veido.

Suglosčiusi odinės striukės klostę, po kuria slėpė pistoletą, Vajenta užėmė po-

* Aš myliu Florenciją (*ital.*).

ziciją netoli tilto vidurio, pasisuko į Pičių rūmus ir nerūpestingai atsirėmė į koloną. Iš savo vietos regėjo visus praeivius, per Arną traukiančius į Florencijos centrą.

Lengdonas bėga pėsčiomis, sau pasakė ji. *Jeigu sugebės apeiti Romos vartus, logiška manyti, kad į senamiestį bandys patekti šituo tiltu.*

Vakaruose, *Palazzo Pitti* pusėje, stūgavo sirenos, ir Vajenta paspėliojo, kokias žinias jos skelbia — geras ar blogas. *Ar Bruderis jo tebeieško? Gal jau sugavo?* Jai įtempus klausą, iš kokių nors užuominų mėginant suprasti, kas darosi, staiga iš viršaus atsklido veriantis zyzimas. Vajentos akys instinktyviai kryptelėjo aukštyn ir kaipmat užfiksavo objektą — nuotoliniu būdu valdomą nediduką sraigtasparnį. Jis sparčiai pakilo virš rūmų ir šovęs palei medžių viršūnes nulėkė į Boboli sodų šiaurės rytus.

Žvalgybinis zondas. Vajentą perliejo vilties banga. *Jeigu jis skraido, vadinasi, Bruderis dar nerado Lengdono.*

Sraigtasparnio pavidalas sparčiai išaugo. Jis, ko gero, tyrinėjo šiaurrytinę parko zoną, plytinčią arčiausiai Senojo tilto bei Vajentos pozicijų, ir tokia įvykių eiga ją dar labiau padrąsino.

Išsisukęs nuo Bruderio, profesorius neabejotinai judės šita kryptimi.

Vajentai bežiūrint, zondas nelauktai nupikiravo už aukštos akmeninės sienos ir pranyko iš akiračio. Dūzgimas bylojo, kad skraidyklė sukinėjasi žemiau medžių lapijos... matyt, aptikusi kažką įdomaus.

29 SKYRIUS

I*eškokite, ir rasite,* mąstė Lengdonas, kartu su Siena susigūžęs blausioje grotoje. *Mes ieškojome išėjimo... bet radome aklagatvį.*

Viduryje urvo įrengtas fontano rezervuaras buvo nebloga priedanga, bet iš už jo dirstelėjęs Lengdonas sumojo, kad slėptis per vėlu.

Zondas ką tik nėrė į sienomis aptvertą aklavietę, netikėtai pakibo priešais urvo angą vos per dešimt pėdų nuo žemės, atsigręžęs į grotą, bimbdamas lyg įtūžęs vabzdys... kuris tyko savo aukos.

Lengdonas atšlijo ir Sienai pašnibždomis perdavė nemalonią naujieną:

— Manau, jis žino, kad slapstomės čia.

Oloje šaižus sraigtasparnio zirzimas mažne kurtino, ausis smaigstė nuo akmeninių sienų atsimušęs aidas. Tiesiog sunku patikėti, kad juos įkaitais paėmė miniatiūrinė mechaninė skraidyklė, bet Lengdonas vis dėlto suprato, jog sprukti

būtų beprasmiška. *Kaip elgtis toliau? Paprasčiausiai laukti?* Pirminis planas, pagal kurį jie turėjo prasibrauti kitapus pilkų durelių, atrodė įgyvendinamas, tačiau jis nenumanė, kad durys atsiverdavo tiktai iš vidaus.

Kai akys prisitaikė prie tamsios grotos, Lengdonas nužvelgė neįprastą aplinką svarstydamas, ar pavyktų aptikti kitą praėjimą. Bet neišvydo nieko, kas suteiktų vilties. Urvo vidų dailino iš akmens iškalti gyvūnai ir žmonės, kurie tarsi virto aptekusių sienų mitalu, įvairiose stadijose žiaumojamu ėdesiu. Prislėgtas jis pakėlė akis į viršuje grėsmingai kybančias stalaktitų lubas.

Tinkama vieta numirti.

Buontalenčio grota — taip pavadinta jos autoriaus Bernardo Buontalenčio garbei, — be abejonės, buvo keisčiausia Florencijos vieta. Trijų olų anfilada kadaise atstojo savotišką žaidimų namelį, skirtą jauniesiems Pičių rūmų svečiams, ją puošė natūralistinių fantazijų ir gotikinio pertekliaus mišinys, sudarytas iš nutįsusios pemzos ir apvarvėjusių akmeningų darinių, kurie iš pažiūros rijo gausybę išskaptuotų figūrų arba jomis tryško. Medičių laikais vidinėmis grotos sienomis srūdavo vanduo, karštą Toskanos vasarą atvėsindavęs erdvę ir kurstydavęs tikro urvo įspūdį.

Lengdonas ir Siena lindėjo pirmoje, didžiausioje, ertmėje, pasislėpę už centrinio fontano rezervuaro. Juodu supo spalvingos piemenų, valstiečių, muzikantų, gyvūnų figūros ir netgi nukopijuoti Mikelandželo keturi kaliniai, regis, mėginantys pasprukti iš juos užliejusios, atrodytų, skystos uolienos. Iš aukštybių krito ryto šviesa, vidun besismelkianti pro apskritą angą — kadaise ją blokuodavo vandens pripildytas milžiniškas stiklinis rutulys su raudonaisiais dekoratyviniais karpiais, kurie plaukiodavo saulėkaitoje.

Įdomu, pagalvojo Lengdonas, kaip į tikrovišką, prie grotos pakibusį sraigtasparnį — fantastišką pačios Italijos sūnaus Leonardo da Vinčio svajonę — sureaguotų svečiai iš Renesanso laikų?

Būtent tada zondas liovėsi įkyriai dūzgęs. Garsas nepranyko pamažu slopdamas, o paprasčiausiai... nutrūko.

Suglumęs Lengdonas žvilgtelėjo iš už fontano ir pamatė sraigtasparnį, tupintį žvyruotoje aikštelėje. Dabar skraidyklė nebeatrodė tokia pavojinga kaip anksčiau, juolab kad į geluonis panašūs vaizdo kameros lęšiai spitrijosi ne jų kryptimi, o į pilkąsias dureles.

Jį apėmęs palaimos jausmas veikiai išblėso. Už šimto jardų nuo zondo, greta neūžaugos ir vėžlio statulos, pasirodė trys gausiai apsiginklavę kareiviai, kurie ryžtingai žirgliojo laiptų pusėn, tiesiai grotos link.

Vyrai dėvėjo pažįstamas juodas uniformas su pečius pridengiančiais žaliais

medalionais. Raumeningas vadas dairėsi bejausmėmis akimis, Lengdonui primenančiomis vizijose regėtą maro kaukę.

Aš esu mirtis.

Jis nepastebėjo nei furgono, nei paslaptingos žilaplaukės moters.

Aš esu gyvybė.

Kariškiams artėjant, vienas jų pasiekė laiptatakio apačią ir nusisuko nuo olos, aiškiai ketindamas užkirsti kelią visiems, kurie bandytų leistis žemyn. Du likusieji tebežygiavo grotos kryptimi.

Lengdonas ir Siena sukruto, — nors greičiausiai tik atitolino neišvengiamą baigtį, — ant visų keturių atbulomis nuslinko į antrą ertmę, kuri buvo ankštesnė, gilesnė ir tamsesnė. Jos viduryje taip pat stovėjo meno kūrinys, tarpusavyje susipynusių dviejų mylimųjų statula, ir už jos smukę bėgliai vėl pasislėpė.

Prasmegęs šešėlyje Lengdonas atsargiai iškišo nosį iš už skulptūros pagrindo ir įsižiūrėjo į ateinančius kareivius. Porai jų nusigavus iki zondo, vienas sustojo, pritūpęs kilstelėjo sraigtasparnį ir patikrino vaizdo kamerą.

Ar įtaisas mus nufilmavo? — paspėliojo Lengdonas būgštaudamas, kad atsakymą žino.

Trečiasis vyras, raumeningas individas ledinėmis akimis, vis dar šaltai tikslingai ėjo bėglių link, kol beveik prisigretino prie olos. *Jis užsuks vidun.* Lengdonas susiruošė trauktis atatupstas nuo statulos ir pasakyti Sienai, kad jie nebeišsigelbės, kai įvykiai pakrypo netikėta eiga.

Užuot žengęs į grotą, kariškis staiga numynė kairėn ir dingo iš akiračio.

Kur jis pasuko? Nejau nenumano, kad mes slepiamės čia?

Po kelių sekundžių nuskambėjo į medį talžančio kumščio trenksmai.

Pilkosios durelės, susigaudė Lengdonas. *Kareivių vadas turbūt išsiaiškino, kur jos veda.*

Palazzo Pitti apsauginis Ernestas Rusas nuo mažens troško žaisti futbolą, tačiau būdamas dvidešimt devynerių ir turėdamas antsvorio pagaliau susitaikė su mintimi, kad vaikystės svajonei išsipildyti nelemta. Pastaruosius trejus metus Pičių rūmuose dirbo sargu — amžinai lindėjo ir nuobodžiavo savo kabinete, didumo sulig drabužine.

Smalsūs turistai ne kartą stuksendavo į pilkąsias duris, iš lauko vedančias į jo kambarėlį, bet Ernestas paprastai nekreipdavo dėmesio į barbenimą, ir žmonės pagaliau nueidavo sau. Šiandien įnirtingas baladojimas niekaip nesibaigė.

Suirzęs jis vėl nukreipė žvilgsnį į televizorių, futbolo rungtynių tarp „Fiorentina“ ir „Juventus“ kartojimą. Beldimas tik stiprėjo. Galiausiai koneveikdamas turistus Ernestas išlėkė iš kabineto ir numygo siauru koridoriumi. Pusiaukelėje sustojo prie masyvių plieninių grotų, kurios būdavo atidaromos tik tam tikromis valandomis.

Spynoje apsauginis surinko skaičių kombinaciją ir atšovė grotas. Nėrė pro angą ir paklusdamas protokolui vėl jas užrakino. Galų gale pasiekė pilkąsias duris.

— *È chiuso!* — suriko vildamasis, kad lauke stovintis žmogus išgirs šūksnį. — *Non si può entrare!**

Dūžiai nesiliovė.

Ernestas sugriežė dantimis. *Niujorkiečiai*, spėjo. *Jie visada stengiasi patenkinti savo norus.* Pasaulinėje arenoje „Red Bulls“ futbolo komanda iš Jungtinių Valstijų galėjo džiaugtis šiokia tokia sėkme tik todėl, kad nudžiovė vieną iš geriausių europiečių trenerių.

Duris tebedrebino smūgiai, todėl sargas nenoriai jas atrakino ir per kelis colius atvėrė.

— *È chiuso!*

Beldimas nutyko, ir apsauginis beveik kaktomuša susidūrė su kareiviu, kurio akys spinduliavo tokį šaltą žvilgsnį, kad jis privertė Ernestą atšokti. Vyriškis parodė oficialų leidimą su akronimu, kurio sargybinis nepažino.

— *Cosa succede?!* — apimtas nerimo, paklausė jis. *Kas atsitiko?!*

Už pirmojo kariškio tupėjo antras ir krapštė kažkokį žaislinį sraigtasparnį. Trečiasis stūksojo tolėliau, budėdamas ant laiptatakio.

— Kalbate angliškai? — sprendžiant iš akcento, atėjūnas kilęs ne iš Niujorko.

Ernestas palinksėjo.

— Taip, truputį.

— Ar kas nors ryte ėjo pro šias duris?

— *No, signore. Nessuno.***

— Puiku. Užrakinkite jas. Kad niekas nepatektų vidun ir neištrūktų laukan. Aišku?

Sargas patraukė pečiais. Juk toks buvo jo darbas.

— *Sì*, suprantu. *Non deve entrare, né uscire nessuno.****

* Uždaryta! Jūs negalite įeiti! (*Ital.*)

** Ne, pone. Niekas. (*Ital.*)

*** Niekas neturi įeiti arba išeiti. (*Ital.*)

— Sakykit, ar čia vienintelis įėjimas?

Ernestas apmąstė klausimą. Dabartiniais laikais pro pilkąsias duris teoriškai įmanoma tik *išeiti*, todėl jos ir neturėjo išorinės rankenos, bet jis suvokė, kas rūpi kareiviui.

— Taip, tik šitas. Jokio kito nėra.

Senasis praėjimas, kuris vedė į rūmus, buvo užsandarintas prieš daugelį metų.

— Ar, neskaitant tradicinių vartų, Boboli soduose esama slaptų kelių, kuriais galima išsigauti iš parko?

— *No, signore.* Visur aukštos sienos. Slaptas išėjimas tiktai čia.

Kariškis kinktelėjo galva.

— Dėkui už pagalbą. — Jis mostu liepė Ernestui užšauti duris.

Suglumęs apsauginis pakluso, koridoriumi nusigavo iki plieninių grotų, atidarė jas, užrakino iš kitos pusės ir grįžo žiūrėti futbolo rungtynių.

30 SKYRIUS

Lengdonas ir Siena išnaudojo progą.

Kol raumenų kalnas trankė duris, jiedu nušliaužė į urvo gilumą ir susirietė paskutinėje patalpoje. Ankštą ertmę papildė sienose iškaltos mozaikos ir satyrai. Centre stovėjo natūralaus dydžio skulptūra „Besimaudanti Venera", kuri, lyg prisiderindama prie aplinkybių, baikščiai žvilgčiojo per petį.

Jie įsitaisė už siauro statulos cokolio ir lūkuriavo, žiopsodami į vienui vieną botrioidinį stalagmitą, kuris stiebėsi iš apatinės tolimiausios sienos dalies.

— Visi išėjimai apsaugoti! — angliškai su nežymiu akcentu lauke sušuko kareivis. Tiesa, Lengdonui nepavyko atpažinti tarties kilmės. — Lai zondas vėl kyla aukštyn. Aš patikrinsiu urvą.

Amerikietis profesorius pajuto, kaip šalia jo įsitempė moters kūnas.

Po sekundės grotoje sušlepsėjo sunkūs auliniai. Vis garsiau skambantys žingsniai bylojo, kad žmogus įveikė pirmąją olos patalpą, pateko į antrą ir nenumaldomai artėjo prie bėglių.

Siena ir Lengdonas dar labiau susiglaudė.

— Ei! — iš tolumos atsklido kitas balsas. — Mes juos aptikome!

Žingsniuojantis kariškis sustojo.

Lengdonas išgirdo, kaip atbėgęs per žvirgždėtą alėją kažkas pripuolė prie grotos.

— Tapatybės patvirtintos, — pranešė uždusęs balsas. — Ką tik šnekėjomės su pora turistų. Prieš kelias minutes vyras ir moteris jų teiravosi kelio į kostiumų galeriją... kuri yra vakariniame rūmų krašte.

Lengdonas pažvairavo į Sieną. Ji vos pastebimai šypsojosi.

Kareivis atgavo kvapą ir pridūrė:

— Pirmiausia užblokavome vakarinius vartus... labai tikėtina, kad juos įkalinome soduose.

— Atlikite užduotį, — tarė arčiau stovinis vyriškis. — Ir praneškite man, kai tik ją įvykdysite.

Per žvyrą nučežėjo greitai tolstantys žingsniai, pasigirdo kylančio zondo dūzgimas, o paskui, laimei... įsitvyrojo mirtina tyla.

Lengdonas jau ketino persikreipti į šoną ir iš už cokolio iškišti galvą, bet Siena stvėrė jį už rankos ir sulaikė. Prie lūpų priglaudusi smilių, linktelėjo į juoduojantį ant galinės sienos blausų žmogaus šešėlį. Persekiotojų vadas tebestūksojo grotoje.

Ko jis laukia?

— Čia Bruderis, — staiga prabilo kariškis. — Mes įspraudėme juos į kampą. Netrukus mane turėtų informuoti, kad misija užbaigta.

Žmogus su kažkuo kalbėjo telefonu, ir balsas aidėjo nemaloniai arti, tarytum jis būtų stovėjęs visai greta. Tuštymė veikė kaip parabolinis mikrofonas, sutelkdama garsus ir nukreipdama juos į urvo galą.

— Dar kai kas, — tęsė Bruderis. — Iš ekspertų ką tik sulaukiau naujienų. Moters butas yra pernuomotas. Turi mažai baldų. Ten, be jokių abejonių, įsikurta trumpam. Užtikome biologinį vamzdelį, bet projektoriaus *neradome*. Kartoju, projektoriaus *neradome*. Mūsų manymu, jis tebėra pas Lengdoną.

Kareiviui tariant jo pavardę, Lengdoną nukratė šiurpas.

Sprendžiant iš garsėjančių žingsnių, Bruderis slinko gilyn į grotą. Bet dabar eisenai stigo ankstesnės energijos — susidarė įspūdis, kad vyriškis šnekėdamas mobiliuoju tiesiog klaidžiojo ir žvalgėsi po olą.

— Teisingai. Pasak ekspertų, prieš mums įsiveržiant į butą, iš jo buvo skambinta telefonu.

Į JAV konsulatą, pamanė Lengdonas, prisiminęs pokalbį su atstovybės darbuotoju ir veikiai pasirodžiusią dygliaplaukę žudikę. Moteris išgaravo ir užleido vietą profesionalių kariškių būriui.

Mes negalėsime amžinai nuo jų bėgti.

Į akmenines grindis auliniai bildėjo vos už dvidešimties pėdų. Žmogus su-

kiojosi antroje ertmėje ir įžengęs į trečią garantuotai pastebės juos tupinčius už siauro „Veneros“ cokolio.

— Siena Bruks, — staiga kuo aiškiausiai paskelbė Bruderis.

Moteris krūptelėjo ir užvertė akis aukštyn, tikėdamasi pamatyti į ją žiūrintį kareivį. Bet nieko neišvydo.

— Taip, dabar tikrina jos nešiojamąjį kompiuterį, — tęsė balsas, nutolęs tik per dešimt pėdų. — Ataskaitos kol kas negavau, bet mes tiksliai žinome, kad Lengdonas per jį prisijungė prie savo elektroninio pašto dėžutės.

Siena įsistebeilijo į bendražygį lyg negalėdama patikėti tokia naujiena. Ji atrodė sukrėsta... ir išduota.

Priblokštas pasijuto ir Lengdonas. *Va, kaip mus atsekė?!* Anuomet toks variantas nė nebuvo šovęs į galvą. *Aš tik ieškojau informacijos!* Jis nespėjo niekaip perteikti apgailestavimo, nes Siena nusigręžė, ir jos veidą sukaustė bejausmė išraiška.

— Teisingai, — tarė Bruderis, prisigretinęs prie įėjimo į trečiąją olos dalį. Nuo bėglių jį skyrė tiktai šešios pėdos. Dar du žingsniai, ir jie tikrai paklius į kareivio akiratį. — Būtent. — Jis per žingsnelį pasislinko į priekį. Ūmai stabtelėjo. — Palaukite.

Lengdonas įsitempė neabejodamas, kad juos tuojau ras.

— Aš jūsų nebegirdžiu. — Kariškis grįžo į antrąją ertmę. — Prastas ryšys. Kalbėkite... — Akimirką pasiklausė ir atsakė: — Taip, pritariu. Laimei, bent jau nustatėme, su kuo susidūrėme.

Taip taręs jis pasišalino iš grotos — auliniai nugurgždėjo per žvyrą, ir neilgai trukus žingsnių garsai išblėso.

Lengdonas nukorė pečius ir atsigrįžo į Sieną, kurios akyse liepsnojo baimės ir pykčio mišinys.

— Tu naudojaisi mano kompiuteriu?! — griežtai paklausė. — Tikrinaisi elektroninį paštą?

— Atleisk... tikėjausi, kad suprasi. Privalėjau išsiaiškinti...

— Štai kaip mus rado! Ir dabar jie žino mano vardą!

— Atsiprašau, aš nesuvokiau... — Lengdoną apėmė kaltės jausmas.

Moteris nusisuko, bereikšmiu žvilgsniu įsispoksojo į grublėtą stalagmitą, styrantį iš užpakalinės sienos. Kone minutę abu tylėjo. Lengdonas svarstė, ar tik ji neprisiminė asmeninių daiktų, sudėtų ant rašomojo stalo — „Vasarvidžio nakties sapno“ programėlės, laikraščių straipsnių apie jos, kaip vunderkindės, gyvenimą. *Ar Siena įtaria, kad juos mačiau?* Net jei ir taip, bendražygė nieko nesiteiravo, o Lengdonas jai buvo pridaręs užtektinai rūpesčių, kad minėtų regėjęs iškarpas.

— Jie žino, kas aš tokia, — pakartojo Siena tokiu slopiu balsu, kad jis vos nugirdo žodžius.

Kitas dešimt sekundžių moteris lėtai kvėpavo, tartum mėgindama įsisąmoninti naujas aplinkybes. Ir tuo pat metu, kaip Lengdonui rodės, jos viduje po truputį brendo pasiryžimas.

Staiga ji nerangiai pašoko.

— Metas eiti, — tarė. — Persekiotojai greitai susigaudys, kad mūsų nėra kostiumų galerijoje.

Lengdonas irgi atsistojo.

— Taip, bet... kur?

— Į Vatikaną?

— Nesupratau?

— Pagaliau susigaudžiau, ką turėjai omenyje... kaip Vatikanas susijęs su Boboli sodais. — Ji mostu parodė į pilkąsias dureles. — Čia įėjimas, ar ne?

Lengdonas prisivertė palinksėti.

— Tiksliau, išėjimas, bet aš nusprendžiau pabandyti laimę. Deja, vidun neprasibrausime.

Iš apsauginio ir kareivio pokalbio jis suprato, kad tarpdurį teks pamiršti.

— Jei vis dėlto *prasmuktume*, — Sienos balse vėl nuskambėjo užuominos į šelmiškas gaidas, — ar žinai, ką reikštų toks pabėgimas? — jos lūpas nežymiai iškreipė šypsenėlė. — Per vieną dieną mums du kartus pagelbėtų tas pats Renesanso epochos menininkas.

Jis prunkštelėjo, nes apie tai buvo pagalvojęs prieš kelias minutes.

— *Vazaris. Vazaris.*

Siena išsišiepė plačiau, ir Lengdonas pajuto, kad bendražygė jam atleido, bent jau kurį laiką.

— Man regis, sulaukėme ženklo iš aukštybių, — pusiau rimtai paskelbė ji. — Eime pro tas duris.

— Gerai... o pro sargybinį pražygiuosime?

Moteris sutreškino krumpliais ir patraukė iš grotos.

— Ne, ketinu su juo apsimainyti keliais žodeliais. — Sienai atsisukus paaiškėjo, kad jos akys vėl ugningai žiburiuoja. — Patikėk manimi, profesoriau. Esant reikalui, įkalbinėti moku.

Į pilkąsias duris vėl pasipylė smūgiai.

Ryžtingi ir nenumaldomi.

Apsauginis Ernestas Rusas iš nevilties suurzgė. Matyt, grįžo keistas kareivis ledinėmis akimis, bet prasčiau pasirinkti laiko jis negalėjo. Per televizorių jau rodė futbolo rungtynių pratęsimą, „Fiorentina“ prarado vieną žaidėją, ir dabar komandos likimas kabėjo ant plauko.

Baladojimas nesiliovė.

Ernestas nebuvo kvailas. Žinojo, kad ryte kažkas atsitiko, — juk ne veltui aplinkui stūgavo sirenos ir bastėsi kareiviai, — bet pats niekuomet nesiveldavo į tokius reikalus, jei tik šie nebuvo su juo tiesiogiai susiję.

*Pazzo è che bada ai fatti altrui.**

Kariškis neabejotinai priklausė prie svarbių personų, tad jį ignoruoti nebūtų išmintinga. Šiais laikais Italijoje sunku rasti darbą, net ir nuobodų. Paskutinį kartą vogčiomis dirstelėjęs į varžybas, Ernestas nužingsniavo prie drebinamų durų.

Jis vis dar negalėjo patikėti, kad gauna atlygį už tai, jog nuo ryto iki vakaro sėdi ankštame kabinete ir žiūri televizorių. Porą sykių per dieną užsukdavo gidas, vedžiojantis svarbius svečius, su kuriais atsibelsdavo iš pat Uficių galerijos. Ernestas juos pasitikdavo, atidarydavo metalines grotas ir pro pilkąsias dureles išleisdavo grupę į Boboli sodus, kur ir užsibaigdavo ekskursija.

Trenksmams stiprėjant, sargas atlapojo grotas ir perėjęs į kitą pusę vėl jas užrakino.

— *Si?* — bėgdamas durų link, šūksniu pamėgino nustelbti atkaklų beldimą.

Jokio atsakymo. Dūžiai tebeskambėjo.

*Insomma!*** Ernestas galų gale atrakino ir pradarė duris, tikėdamasis pamatyti prieš kelias minutes regėtas bedvases akis.

Tačiau prie slenksčio išvydo gerokai žavesnį veidą.

— *Ciao*, — maloniai nusišypsojo daili blondinė, tiesdama perlenktą lapelį, kurį jis instinktyviai paėmė.

Apsauginis sugniaužė popiergalį ir kaipmat įsisąmonino laikąs nuo žemės pakeltą šiukšlę, bet moteris abiem liaunomis rankomis įsikibo į jo dilbį ir nykščiu bedė į kaulėtą riešo plotelį kiek žemiau delno.

Ernestui pasidingojo, kad galūnę perrėžė peilis. Veriantį dūrį lydėjo stingulys, koks apima kūną nusikračius elektros srove. Blondinei žengus artyn, spaudimas proporcingai ėmė augti, ir skausmo ciklas prasidėjo iš naujo. Sargas pasvirduliavo atbulas, bandydamas išvaduoti ranką, bet nutirpusios kojos sulinko ir jis dunkstelėjo ant kelių.

* Tik kvailiams rūpi kitų reikalai. (*Ital. posak.*)

** Dėl Dievo meilės! (*Ital.*)

Įvykiai klostėsi žaibiškai.

Per slenkstį įlėkė ir duris užtrenkė tamsų švarką dėvintis augus vyras. Ernestui siekiant radijo stotelės, švelnūs pirštai kartelį sumygo sprandą, ir raumenis nutvilkė toks stiprus mėšlungis, kad jis pradėjo žiopčioti gaudydamas orą. Kai moteris perėmė ryšio įrenginį, prie jųdviejų prisiartino vyriškis, kuriam jos veiksmai sukėlė ne mažesnį nerimą negu Ernestui.

— *Dim Mak*, — aukštaūgiui nerūpestingai pasakė blondinė. — Kiniška spūdžio taškų technika. Ji ne šiaip sau egzistuoja jau tris tūkstantmečius.

Jos palydovo akyse atsispindėjo nuostaba.

— *Non vogliamo farti del male*, — Ernestui sukuždėjo moteris, kiek atleidusi sprandą. *Mes nenorime jūsų skriausti.*

Vos tiktai spaudimas atlėgo, sargas pamėgino ištrūkti iš jos gniaužtų, bet šie ėmė veržtis, ir raumenis vėl perliejo spazmų pliūpsnis. Jis sušvokštė, apimtas skausmo, vos įstengdamas prakvėpuoti.

— *Dobbiamo passare*, — pridūrė blondinė. *Mums reikia praeiti.*

Ji pamojo į grotas, kurias Ernestas, laimei, buvo užtrenkęs.

— *Non ce l'ho*, — išspaudė jis. *Aš neturiu rakto.*

Ištįsęs vyriškis pro juos praslinko ir apžiūrėjo užrakto mechanizmą.

— Čia šifrinė spyna, — šūktelėjo bendrei, prabildamas su amerikietišku akcentu.

Moteris priklupo greta Ernesto, jos rudos akys spinduliavo ledinį šaltį.

— *Qual è la combinazione?* — griežtai paklausė. *Koks šifras?*

— *Non posso!* — paprieštaravo jis. *Aš negaliu...*

Viršutinėje stuburo dalyje kažin kas atsitiko, ir visas kūnas suglebo. Po akimirkos Ernestas nukeipo.

Jis pramerkė akis, bet dar kelias minutes gulėjo prarasdamas ir vėl atgaudamas sąmonę. Prisiminė pokalbį... skausmo dieglius... lyg ir pojūtį, kad jį tempė? Atmintį temdė migla.

Kai galvoje kybančios ūkanos prasisklaidė, Ernestas pamatė keistą vaizdą — ant grindų nuleistus išvarstytus savo batus. Kaip tik tada suprato negalįs pakrutėti. Riogsojo ant šono, ko gero, nuosavais raišteliais surištomis kojomis ir už nugaros suveržtomis rankomis. Bandė rėkti, tačiau neišgavo jokio garso, nes burna buvo užkimšta viena iš jo kojinių. Tikras siaubas užvaldė po sekundės, kai kilstelėjo galvą ir išvydo futbolo rungtynes rodantį televizorių. *Aš kabinete... KITAPUS grotų?*

Iš koridoriaus sklido tolstančių žingsnių bildesys... bet jis pamažu nuščiuvo. *Non è possible!* Neįmanoma! Blondinė kažkokiu būdu įtikino Ernestą atlikti vienintelį dalyką, kurį darbdaviai griežtai uždraudė daryti — pašaliniams atskleisti užrakto šifrą, atveriantį praėjimą į garsųjį Vazario koridorių.

31 SKYRIUS

Daktarė Elizabeta Sinski sėdėjo priešais Pičių rūmus pastatytame furgone ir jautė, kad pykinimo bei svaigulio bangos plūsta vis sparčiau. Į moterį, sudribusią užpakalinėje kabinos dalyje, su stiprėjančiu nerimu žvelgė šalia sėdintis kareivis.

Prieš kelias sekundes subraškėjo jo radijo stotelė — pasigirdo kažkoks pranešimas apie kostiumų galeriją, — ir tratėjimas privertė Elizabetą išnirti iš sąmonės tamsos, į kurią nugrimzdus ją aplankė regėjimai su žaliaake pabaisa.

Mintyse daktarė buvo grįžusi į aptemdytą Niujorko kambarį ir klausėsi, kaip maniakiškai svaičioja mįslingas nepažįstamasis, iškvietęs ją į Tarptautinių santykių tarybą. Šešėliuose skendintis išstypęs vyras žingsniais matavo patalpą — Dantės „Pragaro" įkvėpto klaikaus paveikslo, nuogų merdėjančių žmonių knibždėlyno fone jis virto siluetu.

— Kažkas privalo stoti į šitą kovą, — baigdama pareiškė figūra, — antraip *tokia* bus mūsų ateitis. Išvadas užtikrintai patvirtina matematika. Žmonija pakibusi delsimo, abejonių ir asmeninio godumo kupinoje skaistykloje... bet po mūsų kojomis lūkuriuoja pragaro ratai, pasirengę praryti visus iki vieno.

Nuo košmariškų idėjų, kurias vyriškis ką tik išdėstė, Elizabetai tebesisuko galva. Nebeištvėrusi ji pašoko ant kojų.

— Jūsų siūloma išeitis...

— Vienintelė likusi, — įsiterpė jis.

— Aš ketinau pasakyti — nusikalstama ir pasibaisėtina.

Ilgšis gūžtelėjo pečiais.

— Kaip mus mokė Dantė, prieš pasiekiant rojų, reikia pereiti pragarą.

— Jūs pamišęs!

— Pamišęs? — aiškiai įskaudintas pakartojo vyriškis. — Aš? Nemanau. Beprotiškai elgiasi PSO, kuri žiopso į prarają ir neigia, kad ji egzistuoja. Beprotiškai elgiasi strutis, kuris slepia galvą smėlyje, užuot sprukęs nuo jį supančių hienų.

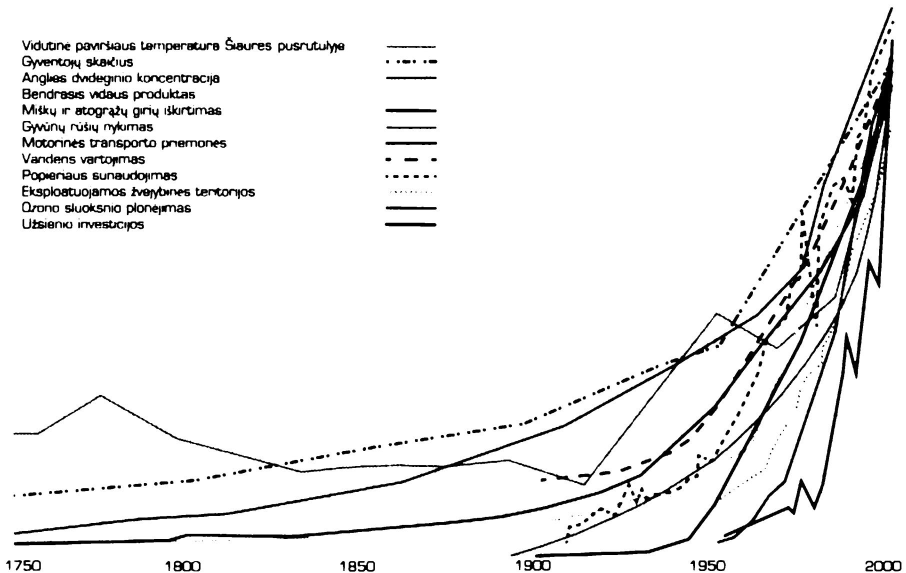
Nespėjus Elizabetai apginti savo institucijos, pašnekovas įjungė kitą projekciją.

— Jeigu jau prabilome apie hienas... — jis pamojo į ekraną. — Antai jų ruja... greitai artėjanti prie žmonijos.

Elizabeta nustebo išvydusi gerai pažįstamą vaizdą. Pernai PSO paskelbta diagrama nurodė esmines, ekspertų nuomone, aplinkosaugos problemas, rimčiausiai paveiksiančias pasaulinę sveikatą.

Be kitų dalykų, į sąrašą buvo įtraukti: švaraus vandens poreikis, planetos paviršiaus temperatūros kaita, ozono sluoksnio plonėjimas, vandenynų resursų eikvojimas, gyvūnų rūšių nykimas, anglies dvideginio koncentracija, miškų iškirtimas, pasauliniai jūros lygiai.

Neigiami rodikliai nenumaldomai augo pastarąjį šimtmetį. Bet dabar jie šovė aukštyn gąsdinančiu tempu.

Pamačiusi kreives Elizabeta visuomet sureaguodavo lygiai taip pat — į širdį įsismelkdavo bejėgiškumo pojūtis. Būdama mokslininkė ji tikėjo statistikos nauda, tačiau diagrama piešė gąsdinantį *netolimos* ateities vaizdą.

Per savo gyvenimą Elizabeta Sinski dažnai graužėsi negalinti pastoti. Visgi žiūrėdama į projekciją ji kone jautė palengvėjimą, kad niekada negimdė.

Štai kokią ateitį būčiau dovanojusi savo vaikui?

— Per pastaruosius penkis dešimtmečius, — išdrožė ilgšis, — prieš Motiną Gamtą daromų nuodėmių proporcingai daugėjo. — Jis pratęsė po pauzės: — Aš bijau dėl žmonijos sielos. Kai PSO paskelbė diagramą, pasaulio politikai, ga-

lingieji ir aplinkosaugininkai ėmė rengti nepaprastuosius viršūnių susitikimus, mėgindami įvertinti problemų mastą ir baisiausias atskirti nuo galimai išsprendžiamų. Kokie rezultatai? Likę vieni jie rankomis apsiglėbė galvas ir pratrūko raudoti. Kalbėdami viešoje erdvėje, mus patikino, kad ieško sprendimų, nors šitie klausimai — itin komplikuoti.

— Jie *tikrai* komplikuoti!

— Nesąmonės! — neišlaikęs suriko vyriškis. — Jūs velniškai gerai žinote, kad diagrama vaizduoja *elementariausią* sąryšį — *vieninteliu* kintamuoju paremtą funkciją. Kiekvienos kreivės pakilimui įtaką daro būtent tas kintamasis dydis... tik apie jį niekas nedrįsta diskutuoti. Kalbu apie planetos gyventojų skaičių!

— Tiesą sakant, padėtis kiek...

— Sudėtingesnė? Tiesą sakant, jūs apsirinkate! Nėra nieko paprasčiau. Jei norite daugiau švaraus vandens vienam asmeniui, reikia mažiau gyventojų. Jei norite menkesnio išmetamųjų dujų kiekio, reikia mažiau vairuotojų. Jei norite, kad vandenynuose pasipildytų žuvų ištekliai, reikia mažiau žmonių, kurie jas valgo!

Jis rūsčiai dėbsojo į Elizabetą ir kalbėjo vis primygtinesniu tonu.

— Atsimerkite! Mes atsidūrėme per plauką nuo žmonijos pražūties, o pasaulio lyderiai posėdžiauja kabinetuose ir užsako tyrimus, susijusius su saulės energija, atliekų perdirbimu, hibridiniais automobiliais? Kaip čia yra, kad *jūs*, nepaprastai išsilavinusi mokslininkė, neįsisąmoninate esmės? Ozono sluoksnio plonėjimas, vandens stygius ir tarša tėra *simptomai*. Tikroji *liga* — gyventojų perteklius. Jei tučtuojau nepulsime jos gydyti, bet kokios kitos priemonės niekuo nesiskirs nuo pleistro, kuriuo apklijuotume sparčiai augantį piktybinį naviką.

— Žmoniją suvokiate kaip vėžį? — griežtai paklausė Elizabeta.

— O kas yra vėžys? Viso labo sveika ląstelė, kuri ima nevaldomai replikuotis. Kiek suprantu, mano idėjos jums kelia pasibjaurėjimą, bet garantuoju, kad alternatyvos — kai jų vis dėlto sulauksime, — pasirodys dar labiau atstumiančios. Jei nesigriebsime ryžtingų veiksmų...

— Ryžtingų? — purkštelėjo ji. — Vargu ar jūs pasirinkote tinkamą žodį. Verčiau sakykit: *beprotiškų!*

— Daktare Sinski, — nemaloniai ramiai prabilo vyriškis, — jus pasikviečiau, nes vyliausi, kad PSO proto ir išminties balsas pageidaus bendradarbiauti ir kartu su manimi ištirti galimą sprendimą.

Netikėdama savo ausimis, Elizabeta išsprogino akis.

— Jūs viliatės, kad Pasaulio sveikatos organizacija drauge su jumis... nagrinės *tokią* idėją?

— Jei atvirai, taip, — atsakė jis — Jūsiškėje institucijoje apstu gydytojų, o daktarai, žinia, nedvejodami pjauna gangrenuojančią koją, kad pacientui išgelbėtų gyvybę. Kai kada belieka rinktis menkesnę iš dviejų blogybių.

— Tai visai kas kita.

— Ne. *Identiška*. Skiriasi tik mastai.

Daktarė Sinski prisiklausė užtektinai. Ji staigiai pakilo nuo kėdės.

— Aš vėluoju į lėktuvo reisą.

Ilgšis grasinamai žengė prie jos ir užstojo praėjimą.

— Perspėju, šią idėją galiu išstudijuoti ir savo jėgomis, be jūsų pagalbos.

— Perspėju, — atkirto Elizabeta, — kad jūsų žodžius laikysiu teroristine grėsme ir atitinkamai reaguosiu. — Ji sugraibė telefoną.

Vyriškis nusijuokė.

— Apskųsite mane dėl hipotetinių prielaidų? Deja, skambinti galėsite tik vėliau. Kambaryje veikia elektroninė apsauga. Jūsų aparato nepasieks signalas.

Signalas man nereikalingas, pusproti. Elizabeta pakėlė mobilųjį ir, nespėjus pašnekovui susigaudyti, kas vyksta, nufotografavo jo veidą. Blyksnis atsimušė nuo žalių akių, ir sekundėlę ją apėmė nuojauta, kad žmogus kažkur matytas.

— Neįsivaizduoju, kas jūs toks, — tarė ji, — bet turiu pasakyti, kad labai suklydote mane išsikvietęs. Nusigavusi į oro uostą jau žinosiu, kas esate, ir jūs, kaip potencialus bioteroristas, pateksite į Pasaulio sveikatos organizacijos, JAV ir Europos ligų kontrolės centrų ir prevencijos sudarytus stebimų asmenų sąrašus. Mūsų žmonės jus seks kiauromis paromis. Mes gausime informaciją apie jūsų bandymus nusipirkti reikalingas medžiagas arba įsirengti laboratoriją. Nuo mūsų nepasislėpsite niekur.

Vieną įtampos sklidiną užsitęsusią akimirką žmogus tylėjo lyg ruošdamasis išplėšti telefoną jai iš rankų. Galiausiai atsipalaidavo ir nutaisęs šiurpų vypsnį pasitraukė į šoną.

— Ką gi, mūsų šokių vakaras akivaizdžiai prasidėjo.

32 SKYRIUS

Il Corridoio Vasariano — Vazario koridorių — 1564-aisiais suprojektavo Džordžijus Vazaris, kuriam valdovas iš Medičių giminės, didysis kunigaikštis Kozimas I, įsakė nutiesti saugų tunelį, iš *Palazzo Pitti* rezidencijos vedantį į priešingą Arno upės pusę — į Senuosiuose rūmuose įkurtas administracines patalpas.

Beveik kilometro ilgio Vazario koridorius buvo itin slaptas praėjimas ir šiuo atžvilgiu priminė Vatikano žymųjį *Passetto*, mažąjį koridorių. Jis driekėsi nuo rytinio Boboli sodų kampo, kirto *Ponte Vecchio* ir vingiavo pro Uficių galeriją.

Nūdien tunelis suteikdavo prieglobstį ne Medičių klano aristokratams, o meno kūriniams. Patikimų, tvirtų sienų platybėse namus rado begalė retų paveikslų, netilpusių pasaulinio garso Uficių muziejuje, pro kurį rangėsi koridorius.

Lengdonas juo vaikštinėjo prieš keletą metų, kai mėgavosi neskubria privačia ekskursija. Tą popietę jis ne sykį stabčiojo pasigrožėti stulbinančia drobių įvairove — įskaitant visame pasaulyje gausiausia autoportretų kolekcija. Keletą kartų buvo sustojęs užmesti akies pro pavienius apžvalgos langelius, kurie leisdavo keliautojams pamatyti, kokį atstumą jie sukorė estakadiniu taku.

Bet šįryt Lengdonas ir Siena koridoriumi leidosi tekini, nes troško kaip įmanoma labiau atitolti nuo persekiotojų. Jis mintyse pasvarstė, kiek laiko praeis, kol surištą sargą kas nors suras. Tačiau žvelgdamas į priešais plytintį tunelį jautė, kad su kiekvienu žingsniu jie artinasi prie savo paieškų tikslo.

Prie užrašo cerca trova... *mirties akių... ir atsakymo, kas mane vaikosi.*

Dabar žvalgybinis zondas dūzgė toli užnugaryje. Bėgant į tunelio gilumą, Lengdono galvoje vis dažniau kirbėjo mintis, kad šitas kelias buvo neįtikimo architektūrinio žygdarbio išraiška. Beveik per visą savo ilgį pakilęs virš miesto, Vazario koridorius panėšėjo į storą gyvatę, vinguriuojančią nuo Pičių rūmų, per Arno upę, į senosios Florencijos centrą. Nubaltintas siauras praėjimas sakytum tįso iki begalybės, tik retsykiais pasukdamas kairėn arba dešinėn, kad išvengtų kliūčių, bet visuomet rytų kryptimi... kitapus Arno.

Priešakyje nelauktai pasigirdo aidintys balsai, ir Siena čiūžtelėjusi sustojo. Lengdonas pasekė bendražygės pavyzdžiu, raminamai nuleido ranką ant jos peties ir mostu parodė į artimiausią apžvalgos langelį.

Garsai sklinda nuo turistų.

Jiedu žengė prie lango ir nukreipę akis apačion pamatė, kad stūkso virš *Ponte Vecchio* — viduramžiais statyto, į senamiestį vedančio akmeninio pėsčiųjų tilto. Turgavietėje, čia įkurtoje dar penkioliktame amžiuje, slankiojo pirmieji dienos turistai. Mūsų laikais didžiuma pardavėjų prekiavo juvelyriniais dirbiniais, bet taip buvo ne visada. Iš pradžių ant Senojo tilto, po atviru dangumi, veikė mėsos turgus, bet mėsininkus išvaikė 1593 metais, kai gaižus pašvinkusios skerdienos tvaikas nupleveno į Vazario koridorių ir pervėrė gležnas didžiojo kunigaikščio šnerves.

Kiek Lengdonas atsiminė, kažkur ant tilto buvo įvykdytas vienas iš liūd-

niausiai pagarsėjusių nusikaltimų Florencijoje. 1216 metais jaunas kilmingasis, pavarde Buondelmontė, atsisakė šeimos suorganizuotos santuokos vardan tikrosios meilės, ir dėl tokio sprendimo jį žiauriai nugalabijo.

Didiko mirtį ilgai vadino „kruviniausia žmogžudyste Florencijoje", nes ji sukiršino dvi galingas politikų grupuotes — gvelfus ir gibelinus — kurios tarpusavyje nuožmiai kovojo ištisus šimtmečius. Politinė nesantaika nulėmė Dantės tremtį, ir poetas su kartėliu įamžino įvykį „Dieviškojoje komedijoje": *Kam, Buondelmonte, susigundei tu kita, kuri mūs sandorą sugriovė?*

Prie nužudymo vietos iki šiol galima rasti tris plokšteles su skirtingomis citatomis iš Dantės „Rojaus" XVI giesmės. Viena iš jų, įtvirtinta *Ponte Vecchio* prieigoje, grėsmingai skelbė:

BET NUOSKALA AKMENS, KUR TILTĄ SERGI,
IŠ MIESTO TROŠKO... KRUVINOS AUKOS

Lengdono žvilgsnis nuslydo virš drumzlino vandens srauto, kurio krantus jungė tiltas. Iš rytų pusės juos kvietė vienišas Senųjų rūmų bokštas.

Trisdešimčia pėdų žemiau, stoviniuodama ant *Ponte Vecchio* grindinio, Vajenta neramiai dairėsi į gausėjančią minią ir nė neįsivaizdavo, kad vienintelis žmogus, galintis padėti jai išpirkti kaltę, praslinko tiesiai virš galvos.

33 SKYRIUS

Fasilitatorius Noultonas tūnojo savo gardelyje, inkarą nuleidusio „Mendacium" gelmėse, ir bergždžiai stengėsi sutelkti dėmesį į darbą. Pastarąją valandą, apimtas baugulio, vis nagrinėjo devynių minučių trukmės monologą, svyruojantį tarp genialumo ir beprotybės.

Jis greitai persuko įrašą į priekį, ieškodamas kokių nors nepastebėtų užuominų. Praleido nugrimzdusią plokštelę... vandenyje kybantį, blausiu gelsvai rudu skysčiu užpildytą maišą... ir susirado kadrą, kuriame pasirodė deformuotas ilganosis šešėlis... siluetas, juoduojantis ant apvarvėjusios, rausvu žvilgesiu nušviestos sienos.

Noultonas įtempė ausis klausydamasis slopaus dudenimo, mėgindamas

perprasti įmantrią kalbą. Maždaug viduryje monologo šešėlis ant sienos netikėtai išaugo, ir balsas pagarsėjo.

Dantės pragaras yra ne fantazija... o pranašystė!

Kraupūs vargai. Kankinantis sielvartas. Aure, ką žada rytojus.

Neprižiūrima žmonija funkcionuoja kaip maras, kaip vėžys... sulig kiekviena karta mūsų skaičius sparčiai auga, todėl žemiškiems patogumams, kitados suteikusiems galimybę puoselėti savo dorybes ir broliškus santykius, lemta pranykti nebūtyje... podraug atskleisti mumyse slypinčias pabaisas... versti kovoti iki mirties, idant išmaitintume jaunąsias atžalas.

Aš kalbu apie Dantės aprašytą devynių ratų pragarą.

Štai, kas mūsų laukia.

Kol nepaneigiamos Maltuso matematikos kurstoma ateitis veržiasi artyn, mes sverdime ties pirmuoju ratu... ruošdamiesi nerti žemyn nesuvokiamai milžinišku greičiu.

Fasilitatorius sustabdė įrašą. *Maltuso matematika?* Panaršęs internetą jis bemat rado informaciją apie Tomą Robertą Maltusą, devynioliktame amžiuje gyvenusį iškilų anglų matematiką ir demografą, kuris numatė, kad dėl gyventojų pertekliaus žlugs pasaulis.

Jo biografiją, dideliam Noultono nerimui, papildė šiurpoka ištrauka iš knygos „Gyventojų skaičiaus dėsnio tyrimas“:

Gyventojų skaičiaus galia taip pranoksta Žemės jėgas mus išlaikyti, kad žmonijai gresia vienokia ar kitokia pirmalaikė mirtis. Netramdomos mūsų giminės ydos tapo depopuliacijos įrankiu. Jos byloja apie didžios pražūties armijos pasirodymą ir dažnai pačios užbaigia pradėtus siaubingus darbus. Jei išnaikinimo kare jas lydės nesėkmė, mus negailestingai užgrius ligų laikotarpiai, epidemijos, užkratai ir maras, kurie nušluos tūkstančius ar net dešimtis tūkstančių. Jeigu galutinės pergalės nepasieks ir pastarieji, įkandin jų neišvengiamai atžygiuos įspūdingo masto badmetis ir vienu triuškinančiu smūgiu sulygins gyventojų skaičių ir pasaulinius maisto išteklius.

Jausdamas, kaip krūtinėje daužosi širdis, Noultonas vėl žvilgtelėjo į sustingdytą ilganosio silueto kadrą.

Neprižiūrima žmonija funkcionuoja kaip vėžys.

Neprižiūrima. Žodis nuteikė nemaloniai.

Jis neryžtingai paspaudė mygtuką, ir vaizdas ekrane atgijo.

Duslus balsas pratęsė:

Jei nieko nedarysime, teks pasitikti Dantės pragarą... susigrūdusiems tarpusavyje ir badmiriaujantiems... skendintiems nuodėmėse.

Todėl drąsiai ėmiausi veiksmų.

Kai kuriuos apims siaubas, bet už išsigelbėjimą reikia mokėti.

Vieną dieną pasaulis suvoks mano aukos grožį.

Nes aš esu jūsų Išsigelbėjimas.

Esu šmėkla.

Esu vartai į postžmonijos erą.

34 SKYRIUS

Palazzo Vecchio, Senieji rūmai, panašūs į gigantišką šachmatų figūrą. Masyvus pastatas keturkampiu fasadu ir rustuotomis dantytomis sienomis dunkso vykusiai parinktoje vietoje, sergėdamas pietrytinį *Piazza della Signoria*, Sinjorijos aikštės, kampą.

Miesto fone išsiskiria virš kvadratinės tvirtovės kyšantis neįprastas vienišas bokštas, kuris tapo neprilygstamu Florencijos simboliu.

Italijos vyriausybei statyti Senieji rūmai sutinka atvykėlius gąsdinančia aibe impozantiškų vyrų statulų. Virš keturių jūros arklių stovi raumeningasis Amanačio „Neptūnas“, simbolizuojantis Florencijos viešpatavimą jūroje. Prie įėjimo į *Palazzo Vecchio* visu gražumu stūkso Mikelandželo „Dovydo“, ko gero, pasaulyje didžiausią pasigerėjimą keliančio nuogo vyriškio, kopija. Prie jo prisijungę „Heraklis“ ir „Kakas“, dar du nuogaliai kolosai, kurie išvien su būriu Neptūno satyrų lankytojams demonstruoja daugiau nei tuziną penių.

Įprastomis aplinkybėmis Lengdonas įžengdavo į Senuosius rūmus iš *Piazza della Signoria*, vienos iš jo mėgstamiausių Europos aikščių, nors ir užtvindytos falais. Kiekviena kelionė į *piazza* baigdavosi tik tada, kai jis pasiurbčiodavo espresą „Rivoire“ kavinėje ir užsukdavo į *Loggia dei Lanzi*, Lancių lodžą — skulptūrų galeriją po atviru dangumi — pasigrožėti Medičių liūtais.

Bet šiandien Lengdonas su bendražyge ketino prasmukti į *Palazzo Vecchio*, išniręs iš Vazario koridoriaus, kaip savo laikais būtų pasielgę kunigaikščiai Medi-

čiai. Prieš tai jie apėjo garsiąją Uficių galeriją ir pratęsė žygį tuneliu, besiraitančiu virš tiltų, gatvių, kiaurai statinius, vedančiu tiesiai į centrinę Senųjų rūmų dalį.

Mudu vietoje, pagalvojo Lengdonas, žvelgdamas į sunkias medines duris. *Štai ir įėjimas į rūmus.*

Durys turėjo ne vien sudėtingą spynos mechanizmą, bet ir strypo formos horizontalią rankeną, kuri kritinės padėties atvejais suteikdavo galimybę ištrūkti iš Vazario koridoriaus, tačiau neleisdavo į jį patekti iš kitos pusės, bent jau neturintiems rakto-kortelės.

Lengdonas priglaudė ausį prie medinio paviršiaus ir įsiklausė. Nieko neišgirdęs įsikibo į strypą ir švelniai jį pastūmė.

Užraktas spragtelėjo.

Kai durys girgždėdamos prasivėrė per kelis colius, jis įbedė akis į išorinį pasaulį. Į nedidelę nišą. Aplinkui — nė gyvos dvasios. Ir tylu.

Lengdonas nežymiai, su palengvėjimu atsiduso, žengė per slenkstį ir mostu paragino Sieną sekti iš paskos.

Mes jau viduje.

Mėgindamas susiorientuoti kur esąs, jis minutėlę palūkuriavo *Palazzo Vecchio* nišoje. Priešais matė statmenai nudrykusį platų koridorių. Kažkur iš kairės vilnijo ramūs ir geraširdiškai skambantys balsai. Senieji rūmai, kaip ir Jungtinių Valstijų Kapitolijus, buvo turistų traukos ir sykiu valdžios administracijos centras. Tolumoje veikiausiai šnekučiavosi po kabinetus kursuojantys, naujai dienai besiruošiantys darbuotojai.

Lengdonas su Siena per colį pasistūmėjo pirmyn ir dirstelėjo iš už kampo. O taip, atrijuje, ties kuriuo baigėsi koridorius, iš tiesų stoviniavo maždaug tuzinas prieš darbą plepančių ir espresą gurkšnojančių valstybės tarnautojų.

— Vazario freska, — sukuždėjo Siena. — Penkių Šimtų salėje? Ar taip sakei?

Lengdonas kinktelėjo galva ir pamojo kitapus pilnutėlio atrijaus, rodydamas į portiką, už kurio atsivėrė vaizdas į akmeninį koridorių.

— Deja, ji — kitoje pusėje.

— Tikrai?

Jis vėl palinksėjo.

— Mums nepavyks nepastebimai pro juos praeiti.

— Juk ten būriuojasi valstybės tarnautojai. Mes jiems nerūpime. Žingsniuok taip, lyg priklausytum šiai institucijai.

Siena pakėlė ranką, išlygino „Brioni“ švarko klostes ir pataisė apykaklę.

— Robertai, kokia reprezentatyvi tavo išvaizda.

Ji apsimestinai kukliai nusišypsojo, suglostė savo megztinį ir pajudėjo iš vietos.

Lengdonas skubiai numynė pavymui, ir dabar jiedu ryžtingai artinosi prie atrijaus. Kai įžengė į atviros erdvės plotą, Siena įsileido tratėti itališkai, jam aiškindama kažką apie subsidijas ūkiams ir tuo pat metu ugningai gestikuliuodama. Abu kulniavo palei išorinę sieną, toliau nuo kitų žmonių. Didelei Lengdono nuostabai, pakartotiniais žvilgsniais niekas jų nevarstė.

Įveikę atrijų jiedu nuskubėjo koridoriumi. Lengdonas pagalvojo apie Šekspyro spektaklio programėlę. *Šelmiškas elfas Pakas.*

— O tu nebloga aktorė, — sušnabždėjo.

— Buvau priversta ja tapti, — instinktyviai atsiliepė Siena, prabildama keistai atokiu balsu.

Jį vėl apėmė įsitikinimas, kad praeityje jauna moteris patyrė daugiau skausmo nei galima numanyti, ir Lengdonas vis labiau graužėsi ją įtraukęs į pavojingus savo reikalus. Teko sau priminti, jog neliko kitos išeities — reikia užbaigti, kas pradėta.

Plauk tuneliu... ir melskis, kad išvystum šviesą.

Jiems artėjant prie portiko, Lengdonas apsidžiaugė pamatęs, kad atmintis jo neapvylė. Akiratyje pasirodė plokštelė su strėle, nukreipta į koridorių, ir užrašu: IL SALONE DEI CINQUECENTO. *Penkių Šimtų salė*, mintyse išsivertė jis spėliodamas, kokie atsakymai ten slypi. *Tiesą galima įžiūrėti tik mirties akimis. Ką tai galėtų reikšti?*

— Manau, patalpa kol kas užrakinta, — perspėjo Lengdonas, kai jie nusigavo iki kampo. Nors Penkių Šimtų salę itin mėgo turistai, regis, šįryt lankytojų dar neįleido į rūmus.

— Girdi? — netikėtai sustodama pasiteiravo Siena.

Taip, garsas pasiekė ir jo ausis. Koridoriuje kažkas dūzgė. *O, kad tik čia nebūtų zondas.* Lengdonas dirstelėjo iš už kampo. Pastebėjo per trisdešimt jardų nutolusias, į Penkių Šimtų salę atsiveriančias, stebėtinai paprastas medines duris ir, nelaimei, jas užstojusį apkūnų prižiūrėtoją, kuris pailsusiais sukamaisiais judesiais stumdė elektrinį grindų valymo aparatą.

Vartų sargas.

Jo žvilgsnis smigo į plastikinį ženklą, pritvirtintą greta durų ir pažymėtą simboliais, kuriuos būtų sugebėjęs iššifruoti net mažiausiai patirties turintis simbologas: iksu perbraukti vaizdo kamera ir gėrimo puodelis, taip pat kampuotos vyro bei moters figūrėlės.

Lengdonas sparčiai numynė prižiūrėtojo link, o prie jo artėdamas pasileido ristele. Siena judėjo įkandin ir stengėsi neatsilikti.

Storulis nustebo pakėlęs akis.

— *Signori?!* — jis ištiesė rankas į priekį, kad porelė sustotų.

Lengdonas skausmingai perkreipė lūpas — veikiau krūptelėjo — ir atsiprašomai pamojo į ženklus šalia durų.

— *Toilette,* — čaižiai išspaudė. Prašneko anaiptol ne klausiamu tonu.

Prižiūrėtojas aiškiai ketino atmesti prašymą, bet po dvejonės pauzės, matydamas, kaip Lengdonas mindžikuoja nuo vienos kojos ant kitos, jis maloningai linktelėjo ir porelę praleido.

Greta durų Lengdonas atsisuko į Sieną ir pamerkė akį.

— Užuojauta yra universali kalba.

35 SKYRIUS

Kadaise Penkių Šimtų salė buvo erdviausias kambarys pasaulyje. 1494 metais įrengtoje patalpoje į posėdžius rinkdavosi respublikos *Consiglio Maggiore* — Didžioji taryba — sudaryta lygiai iš penkių šimtų narių, nuo kurių ir kilo jos pavadinimas. Vėliau, paliepus Kozimui I, salę atnaujino ir kaip reikiant išdidino. Kozimas I, galingiausias žmogus Italijoje, projekto vykdytoju ir architektu pasirinko genialųjį Džordžijų Vazarį.

Demonstruodamas neįtikėtiną inžinieriaus sumanumą, Vazaris gerokai pakėlė autentiškąjį stogą ir leido dienos šviesai plūsti pro aukštus viršulangius, įstiklintus visose keturiose sienose — daugeliui nuostabiausių Florencijos architektūros, skulptūrų ir dailės pavyzdžių sukūrė elegantišką saloną.

Lengdono dėmesį pirmiausia prikaustydavo grindys, liudijančios, kad jis atsidūrė išties neįprastoje salėje. Tamsiai raudonos akmeninės plytelės, perdengtos juodomis susikryžiuojančiomis juostomis, dvylikos tūkstančių kvadratinių pėdų plote žadino vientisumo, gelmės ir pusiausvyros atmosferą.

Jis lėtai nukreipė žvilgsnį į tolimąją sieną, prie kurios lyg kareivių falanga rikiavosi „Heraklio žygdarbiai", šešios dinamiškos skulptūros. Lengdonas sąmoningai ignoruodavo dažnai kritikuojamą „Heraklį ir Diomedą", du nuogus kūnus, įsitraukusius į keistas imtynes, per kurias naudojamas kūrybiškas „varpos griebimo" metodas priversdavo jį susigūžti.

Akis daug maloniau nuteikdavo kvapą užimantis, centrinėje pietinės sie-

nos nišoje dominuojantis Mikelandželo „Pergalės genijus“. Beveik devynių pėdų aukščio skulptūra buvo skirta Julijaus II, baisiojo popiežiaus, kapui, ir, žinant Vatikano požiūrį į homoseksualumą, toks užsakymas Lengdonui visuomet atrodė ironiškas. Mikelandželas pavaizdavo Tomasą dei Kavalierį, jaunuolį, kurį mylėjo didžiąją gyvenimo dalį ir kuriam parašė per tris šimtus sonetų.

— Negaliu patikėti, kad niekada nesilankiau šioje vietoje, — tyliu, pagarbiu balsu prabilo greta stovinti Siena. — Kaip... gražu.

Lengdonas linktelėjo galva, puikiai atmindamas savo pirmąją viešnagę — kai čia suorganizuotame įspūdingame klasikinės muzikos koncerte klausėsi pasaulinio garso pianistės Marielės Keimel. Kitados didysis kunigaikštis menėje rengdavo privačius susitikimus ir audiencijas, mūsų laikais ji dažniausiai priimdavo populiarius muzikantus, lektorius, šventinių vakarienių dalyvius, pradedant meno istoriku Mauricijumi Seračiniu, baigiant įžymybėmis, kurios rinkosi į juoda ir balta spalvomis paženklintą iškilmingą „Gucci“ muziejaus atidarymą. Kartais Lengdonas spėliodavo, kaip Kozimas I jaustųsi sužinojęs, kad į asketiškąją asmeninę jo salę plūsta generaliniai kompanijų direktoriai ir madų modeliai.

Jis pažiūrėjo į sienas puošiančias milžiniškas freskas. Šių istorijoje netrūko keistumų, įskaitant Leonardo da Vinčio išbandytą, bet nenusisekusią eksperimentinę tapybą ir jos rezultatą, vadinamą „tirpstančiu šedevru“. Be to, Penkių Šimtų salėje meniškame „žaidime atviromis kortomis“ grūmėsi Pjeras Soderinis ir Nikolas Makiavelis, privertę varžytis du Renesanso titanus — Mikelandželą su Leonardu, — kai įsakė jiems nutapyti freskas ant priešingų sienų.

Nūnai Lengdoną labiau domino kita istorinė patalpos įdomybė.

Cerca trova.

— Kuris paveikslas priklauso Vazariui? — juos tyrinėdama paklausė Siena.

— Beveik visi, — atsakė Lengdonas puikiai žinodamas, kad per salės atnaujinimą Vazaris su pagalbininkais užtapė tiek didžiumą originalių freskų, tiek trisdešimt devynias kesonų plokštes, išdailinusias garsiąsias „kabamąsias“ lubas. — Bet mums reikalingas *ana tas.* — Jis pirštu dūrė į dešiniąją tolimąją kambario dalį. — Vazario „Marčiano mūšis“.

Karinių veiksmų scenos mastas stačiai pribloškė — ji buvo penkiasdešimt penkių pėdų ilgio ir trijų aukštų namo didumo. Rausvai rudų ir žalių atspalvių kupina žiauri panorama vaizdavo ant idiliško kalvos šlaito kovoje surizgusius kareivius, žirgus, ietis ir vėliavas.

— Vazaris, Vazaris, — pašnibždomis ištarė Siena. — Ir ten užrašyta slapta jo žinutė?

Lengdonas sulinksėjo prisimerkęs, viršutinėje gigantiškos freskos dalyje mėgindamas aptikti žalią mūšio vėliavą, ant kurios Vazaris uždažė mįslingus žodžius — CERCA TROVA.

— Neturint žiūronų, iš mūsų vietos faktiškai neįmanoma jos pastebėti. — Jis mostelėjo ranka. — Beveik paveikslo viduryje, netoli viršaus, iš karto po dviem ūkininkų namais, iškilusiais ant šlaito, plevėsuoja žalia vėliavėlė, ir...

— Matau!

Siena smiliumi bedė į viršutinį dešinįjį sektorių, tiesiai į reikiamą tašką.

O, kad turėčiau jaunesnes akis, apgailestaudamas pamanė Lengdonas.

Abu žengė prie gigantiškos freskos, ir jis nužvelgė didingą sceną. Ką gi, tikslas pasiektas. Bėda ta, kad neaišku, *kodėl* reikėjo čia ateiti. Kelias užsitęsusias sekundes Lengdonas stūksojo netardamas nė žodžio, tyrinėdamas Vazario šedevro detales.

Jei susikirsiu... visiems bus galas.

Užnugaryje pasigirdo durų girgždesys, ir į salę neryžtingai akį užmetė prižiūrėtojas su grindų valymo aparatu. Siena sureagavo draugišku mostu. Pažiopsojęs į porelę, vyriškis uždarė duris.

— Robertai, mes neturime daug laiko, — bendražygį ėmė raginti Siena. — Mąstyk. Ar paveikslas atgaivina kokius nors prisiminimus?

Lengdonas neatplėšė įdėmaus žvilgsnio nuo chaotiškos kovos vaizdo.

Tiesą galima įžiūrėti tik mirties akimis.

Galimas daiktas, freskoje nutapytas lavonas, bedvases akis įsmeigęs į užuominą, figūruojančią šitame... arba menėje eksponuojamuose kituose kūriniuose. Deja, numirėlių buvo tuzinai, nė vienas neatrodė vertas dėmesio, ir jie nesistebeilijo į jokią konkrečią vietą.

Tiesą galima įžiūrėti tik mirties akimis?

Jis bandė įsivaizduoti negyvėlius jungiančias linijas, vildamasis, kad jos nubraižys kokį pavidalą, bet lūkesčiai nepasitvirtino.

Karštligiškai naršant atminties gelmes, smilkiniai vėl įniko skausmingai pulsuoti. Sąmonės kertėje nesiliovė kuždėjęs žilaplaukės moters balsas: *Ieškokite, ir rasite.*

Jis panūdo sušukti: *Ką rasiu?!*

Lengdonas prisivertė užsimerkti ir lėtai iškvėpti orą. Keletą sykių pasukiojo pečius mėgindamas iš galvos išvyti mintis, tikėdamasis išgirsti, ką sako instinktai.

Labai gaila... very sorry.

Vazaris.

Cerca trova.

Tiesą galima įžiūrėti tik mirties akimis.

Pasak instinktų, jie stovėjo reikiamoje vietoje. Nuojauta savo ruožtu tikino — nors Lengdonas kol kas nežinojo kodėl, — esą tai, ko jis ieško, lemta surasti artimiausiu metu.

Agentas Bruderis šaltai dėbtelėjo į aptemptų raudono aksomo kelnių bei sujuosiamos palaidinės stendą ir patylomis nusikeikė. ŽIGR būrys perkratė kostiumų galeriją, tačiau Lengdono ir Sienos Bruks niekur neaptiko.

Žvalgybos ir greitojo reagavimo komanda, piktai mąstė jis. *Nuo kada universiteto profesoriai sugeba išvengti ŽIGR? Kur, po šimts, jie paspruko?*

— Mes užtvėrėme kiekvieną išėjimą, — tvirtai paskelbė vienas iš jo vyrų. — Bėgliai neabejotinai likę parke.

Prielaida buvo logiška, bet Bruderį vis labiau slėgė įsitikinimas, kad Lengdonas ir Siena Bruks sumąstė, kaip apleisti Boboli sodus.

— Pasirūpinkit, kad zondas vėl ištirtų apylinkes, — nukirto vadas. — Ir liepkite vietinei valdžiai praplėsti paiešką už sienų ribų. — *Velniai rautų!*

Kai vyrai išrūko laukan, jis stvėrė mobilųjį ir paskambino vadovaujančiam asmeniui.

— Čia Bruderis, — tarė. — Mums kilo rimta problema. Tiksliau, visa jų galybė.

36 SKYRIUS

Tiesą galima įžiūrėti tik mirties akimis.

Mintyse kartodama tuos žodžius, Siena nagrinėjo kiekvieną negailestingo mūšio colį ir podraug vylėsi, kad žvilgsnis užklius už kokios nors svarbios smulkmenos.

Mirties akis matė visur.

Kurios mums reikalingos?

Galbūt, pasvarstė ji, frazė „mirties akys“ tėra užuomina į švinkstančius lavonus, kurie po Juodosios mirties proveržio nuklojo Europą?

Bent jau paaiškėtų maro kaukės reikšmė...

Į galvą netikėtai atklydo vaikiškas eilėraštukas: *Kiek rožinių ratilų. Kišenės pilnos gėlių. Pelenai, pelenai. Krentam mes visi.*

Ji deklamuodavo eiles mokyklos laikais, gyvendama Anglijoje, kol išgirdo, kad jos kilo nuo 1665 metais Londone siautėjusio Didžiojo maro. Rožiniai ratilai neva susiję su rausvais spuogais, kuriuos supantys žiedeliai įspėdavo apie prasibrovusį į žmogaus organizmą užkratą. Ligoniai kišenėse nešiodavosi gėlių puokšteles, kad nustelbtų savo pūvančių kūnų tvaiką ir mieste sklandantį dvoką, nes kasdien aplinkui negyvi griūdavo šimtai maro aukų, o palaikus vėliau tekdavo sudeginti. *Pelenai, pelenai. Krentam mes visi.*

— Vardan Dievo meilės, — staiga išsprūdo Lengdonui, ir jis ant kulno atsigręžė į priešingą salės pusę.

Siena pažvelgė ta pačia kryptimi.

— Kas nutiko?

— Taip vadinosi kadaise ten eksponuotas meno kūrinys. „Vardan Dievo meilės".

Suglumusiai Sienai bežiūrint, jis perlėkė menę ir pabandė atšauti stiklines dureles. Šios buvo užrakintos. Lengdonas veidu prigludo prie stiklo, delnais iš šonų prisidengė akis ir įsispitrijo vidun.

Kad ir ko jis dairėsi, Siena tikėjosi, kad profesorius savo užmačias įgyvendins kuo greičiau. Į salę vėl užėjo prižiūrėtojas. Kai pamatė nepažįstamą vyriškį lendant prie uždarytų durų, jo veide ėmė rodytis stiprėjančio įtarumo išraiška.

Siena linksmai mostelėjo storuliui, bet jis kelias atšiaurias sekundes rūsčiai padėbsojo į moterį ir dingo kitapus slenksčio.

Lo Studiolo.

Penkių Šimtų salėje, tiesiai priešais freskoje slypinčius žodžius *cerca trova*, už stiklinių durų buvo įrengtas belangis kambarys. Vazario suprojektuotas kaip slaptas Frančesko I kabinetas, stačiakampis *Studiolo* turėjo užapvalintas skliautines lubas, todėl viduje stovintis žmogus jausdavosi lyg atsidūręs milžiniškoje lobių skrynioje.

Vidų blizgino prie aplinkos derantys grožio objektai. Sienas ir lubas puošė daugiau nei trisdešimt retų paveikslų, kybančių taip arti vienas kito, kad laisvos vietos faktiškai neliko. „Ikaro krytis"... „Žmogaus gyvenimo alegorija"... „Prometėjui įspūdingus brangakmenius dovanojanti Gamta"...

Pro stiklą į nuostabią patalpą įdėmiai spygsantis Lengdonas sušnabždėjo panosėje:

— Mirties akys.

Į *Studiolo* jis pirmą kartą užsuko prieš kelerius metus, kai dalyvavo ekskur-

sijoje po slaptus *Palazzo Vecchio* praėjimus. Anuomet Lengdonas apstulbo išgirdęs apie daugybę paslėptų durelių, laiptatakių ir rūmus varstančių koridorių, įskaitant *Studiolo* paveikslais uždengtas ertmes.

Bet jo susidomėjimą įžiebė ne paslėptos angos, o čia matytas akiplėšiškas šiuolaikinio meno kūrinys, kontraversiškas Deimieno Hirsto darbas, kuris, išstatytas garsiajame Vazario *Studiolo*, sukėlė pasipiktinimo audrą.

Natūralaus dydžio platininę žmogaus kaukolę dabino *aštuoni tūkstančiai* inkrustuotų spindinčių deimantų. Jos vaizdas tiesiog priblokšdavo. Tuščiose akiduobėse žioravo šviesa ir gyvastis, šiurpiai sugretinti vienas kitam prieštaraujantys simboliai — gyvenimo ir mirties... grožio ir siaubo. Nors deimantinė Hirsto kaukolė seniai pašalinta iš *Lo Studiolo*, ją prisiminus Lengdonui į galvą toptelėjo mintis.

Mirties akys, mąstė jis. *Apibūdinimas kaukolei tinka, ar ne?*

Kaukolių tema nuolat kartojosi Dantės *Inferno*, ir geriausiai ją atspindėjo žvėriškai nubaustas grafas Ugolinas, apatiniame pragaro rate pasmerktas ištisą amžinybę graužti niekšingo arkivyskupo galvą.

Ar mes ieškome kaukolės?

Lengdonas žinojo, kad *Studiolo* įrengtas prisilaikant „keistenybių kambarėlio" tradicijos. Beveik kiekvienas paveikslas kabėjo ant užslėptų vyrių, o juos pradarius atsiverdavo spintelės, į kurias kunigaikštis dėdavo jam patinkančias savotiškas smulkmenas — retų mineralų pavyzdžius, žavingas plunksnas, idealiai išsilaikiusią nautilo kriauklelės fosiliją ir net, anot gandų, vienuolio blauzdikaulį su sidabro papuošalais.

Bet jis įtarė, kad lentynos seniai ištuštintos, maža to, nebuvo girdėjęs apie jokias kitas čia eksponuotas kaukoles, išskyrus Hirsto kūrinį.

Mintis nutraukė iš tolimojo salės galo atsklidęs durų trenksmas ir sparčiai artėjančių žingsnių garsai.

— *Signore!* — nuaidėjo piktas riksmas. — *Il salone non è aperto!*

Atsisukęs Lengdonas pamatė jo pusėn atžygiuojančią moterį. Miniatiūrinę, trumpais rudais plaukais. Ir be galo dideliu nėščiosios pilvu. Ji irzliai drožė porelės link, barbeno į savo laikrodį ir šūkavo, kad salė dar uždaryta. Kai atstumas iki jų gerokai sumažėjo, italė akimis pagavo Lengdono žvilgsnį, sustingo kaip įkalta ir iš nuostabos delnu užsidengė burną.

— Profesoriau Lengdonai! — apimta sąmyšio aiktelėjo ji. — Atleiskite! Nemaniau, kad čia jūs. Sveiki sugrįžę!

Lengdonas suakmenėjo.

Jis buvo visiškai tikras, kad šitą moterį regi pirmą sykį gyvenime.

37 SKYRIUS

— Profesoriau, jus sunku atpažinti, — angliškai, bet su ryškiu akcentu pareiškė ji. — Kalti drabužiai. — Priartėjusi šiltai nusišypsojo ir „Brioni“ švarką įvertino palankiu linktelėjimu. — Labai madingi. Atrodote beveik kaip italas.

Lengdono burna perdžiūvo, bet moteriškei priėjus jis įstengė išspausti šypsenėlę.

— L-labas... rytas, — sumikčiojo. — Kaip sekasi?

Italė nusijuokė laikydamasi už pilvo.

— Aš pervargusi. Mažoji Katalina spardėsi kiaurą naktį. — Ji sutrikusi akimis permetė menę. — *Il Duomino* neminėjo, kad šiandien vėl ateisite. Jis, aišku, su jumis?

Il Duomino? Lengdonas nė neįsivaizdavo, apie ką moteris kalba.

Matydama, kad profesorius išmuštas iš vėžių, nepažįstamoji raminamai sukrizeno.

— Nieko baisaus, Florencijoje visi jį vadina pravarde. *Il Duomino* neprieštarauja. — Rudaplaukė apsižvalgė. — Jis ir įleido jus į salę?

— Taip, — patvirtino Siena, atkulniavusi iš priešingos kambario pusės, — bet pats išsiruošė su kažkuo papusryčiauti. Sakė, kad jūs nepyksite, jei čia apsidairysime. — Ji entuziastingai ištiesė ranką. — Aš esu Siena. Roberto sesuo.

Moteris perdėtai oficialiai spustelėjo jai delną.

— Marta Alvarez. Kaip jums pasisekė — profesorius Lengdonas tapo asmeniniu jūsų gidu.

— O, taip, — džiugiai atsiliepė Siena, vos neužversdama akių aukštyn. — Jis be galo smegeningas!

Martai žvilgsniu tyrinėjant profesoriaus „seserį“, stojo nejauki pauzė.

— Keista, bet aš nepastebiu *jokio* šeimyninio panašumo. Neskaitant galbūt ūgio.

Lengdonas nujautė netrukus pateksiąs į traukinio katastrofą. *Dabar arba niekada.*

— Marta, — įsiterpė vildamasis, kad teisingai nugirdo vardą, — atleiskite, kad trukdome, bet, na... jūs tikriausiai nutuokiate, kodėl atvykau į rūmus.

— Atvirai šnekant, ne, — prisimerkusi atsakė ji. — Neturiu nė menkiausio supratimo, ką čia veikiate.

Lengdono pulsas paspartėjo, ir įsivyravus nesmagiai tylai jis sumojo, kad avantiūra patirs krachą. Staiga Marta plačiai išsišiepė ir griausmingai nusikvatojo.

— Profesoriau, aš juokauju. Puikiai numanau, kodėl grįžote. Tiesą sakant, nesuvokiu, kodėl ja taip žavitės, bet vakar judu su *il Duomino* viršuje praleidote valandą, todėl spėju, kad norite ją parodyti seseriai.

— Taip... — vargais negalais užtikrino jis. — Mielai parodyčiau Sienai, jei tik jūsų... neapsunkinčiau?

Marta pašnairavo į balkoną ir trūktelėjo pečiais.

— Jokių problemų. Kaip tik ketinau ten lipti.

Kai žvelgė į antro aukšto balkoną, nudrykusį užpakalinėje salės dalyje, Lengdono širdis ėmė daužytis lyg pašėlusi. *Vakar ten buvau?* Jie ničnieko neatsiminė. Balkonas, kiek žinojo, buvo tokiame pat aukštyje, kaip ir užrašas *cerca trova*, be to, atstojo įėjimą į rūmų muziejų, kurį jis aplankydavo kaskart, kai svečiuodavosi Senuosiuose rūmuose.

Marta jau rengėsi juos nusivesti į kitą patalpos pusę, bet netikėtai stabtelėjo tarsi persigalvojusi.

— Profesoriau, jums tikrai knieti savo mielajai sesei pademonstruoti tokį gūdų objektą?

Lengdonui galva neišnešė, kaip reaguoti.

— Gūdų? — sukluso Siena. — Kas tai? Jis nieko man nesakė.

Italė koketiškai vyptelėjo ir žvilgsniu pašaudė į Lengdoną.

— Profesoriau, apie ją iškloti man, ar norėtumėt pats tarti žodį?

Sulaukęs puikios progos, jis vos nepašoko iš džiaugsmo.

— Be abejo, Marta, kodėl gi jums nepapasakojus.

Moteris atsisuko į Sieną ir lėtai prabilo:

— Nežinau, ką girdėjote iš brolio, bet dabar mes eisime pažiūrėti į labai neįprastą kaukę.

Siena nežymiai išplėtė akis.

— Kokią? Vieną iš tų bjaurių maro kaukių, nešiojamų per karnavalą?

— Neblogas spėjimas, be ne. Ji visiškai kitokia. Vadinama pomirtine kauke.

Naujiena privertė Lengdoną žioptelėti, ir Marta apdovanojo profesorių rūsčiu žvilgsniu, ko gero, nusprendusi, kad jis pernelyg teatrališkai stengiasi įbauginti seserį.

— Neklausykite brolio. Pomirtinės kaukės buvo ypač paplitusios šešioliktame amžiuje — nuo ką tik mirusio asmens veido nuimdavo gipso liejinį, ir tiek.

Pomirtinė kaukė. Nuo tada, kai atsipeikėjo Florencijoje, Lengdono mintys pirmą sykį įgavo skaidrumo. *Dantės „Pragaras"*... cerca trova... *žiūrėti mirties akimis. Kaukė!*

— Kieno veidas atvaizduotas toje kaukėje? — pasiteiravo Siena.

Lengdonas nuleido ranką jai ant peties ir kiek galėdamas ramesniu balsu atsakė:

— Žymaus italų poeto. Dantės Aligjerio.

38 SKYRIUS

„Mendacium" siūbuojant Adrijos jūros vilnyse, jachtos denius blizgino Viduržemio saulė. Nuovargio prislėgtas profosas susivertė antrą škotiško viskio stiklą ir išsiblaškęs pažvelgė pro kabineto langą.

Žinios iš Florencijos maloniai nenuteikė.

Dabartinę būseną veikiausiai nulėmė alkoholis, paskutinį kartą ragautas prieš daugelį metų, bet dabar jis jautėsi keistai bejėgis ir praradęs orientaciją... tarytum laivas, be tikslo plūduriuojantis bangose, kadangi sugedo jo varikliai.

Prie tokių pojūčių profosas nebuvo pratęs. Jo pasaulyje egzistavo patikimas kompasas — *protokolas*, — kuris visuomet nurodydavo kelią. Padėdavo priimti sunkius sprendimus ir niekada nesigręžioti atgal.

Būtent pagal protokolą Vajentos derėjo išsižadėti, ir darbą jis atliko be menkiausių dvejonių. *Jos problemą išnagrinėsiu vėliau, kai baigsis krizė.*

Būtent pagal protokolą profosui derėjo kuo mažiau žinoti apie klientus. „Mendacium" šeimininkas buvo seniai apsisprendęs, kad Konsorciumo nesaisto jokios etinės normos, įpareigojančios kritiškai juos vertinti.

Suteik paslaugą.

Pasikliauk klientu.

Nieko neklausinėk.

Kaip didžiuma kompanijų direktorių profosas tiesiog siūlė paslaugas remdamasis prielaida, kad užsakovai jomis naudosis, bet nepažeis įstatymų. Juk „Volvo" bendrovė nekalta, kad vaikus auginančios namų šeimininkės viršija leistiną greitį mokyklos zonoje, lygiai taip pat kaip „Dell" nėra atsakinga už programišius, jos kompiuteriais įsilaužiančius į banko sąskaitas.

Dabar viskas ritosi velniop, ir profosas tyliai iškeikė save, kad pasitikėjo tarpininku, kuris Konsorciumui pasiūlė klientą.

— Priežiūros jam reikės menkos, dėl atlygio jums vargti neteks, — teigė kontaktinis asmuo. — Tas žmogus — tikras genijus, savo srities žvaigždė ir beprotiškai turtingas. Tenori metams ar dvejiems pranykti. Dingti už sistemos ribų ir užsiimti svarbiu projektu.

Profosas sutiko daug negalvodamas. Su perkraustymu susijusios ilgalaikės sutartys visada žadėdavo lengvą uždarbį, ir jis neabejojo tarpininko instinktais.

Kaip buvo galima tikėtis, pinigai plaukė sraunia tėkme.

Bent jau iki anos savaitės.

Nūnai, po kliento sukelto chaoso, profosas suvokė sukąs ratus aplink škotiško viskio butelį ir skaičiuojąs dienas iki užduoties pabaigos.

Atgijo ant stalo nuleistas telefonas, ir jis pamatė, kad iš apačios skambina Noultonas, vienas iš aukščiausios klasės fasilitatorių.

— Klausau.

— Sere, — dirgliai prabilo Noultonas, — atleiskite už sutrukdymą, bet, kaip žinote, rytoj žiniasklaidai privalome persiųsti vaizdo įrašą.

— Darbui pasirengę? — paklausė profosas.

— Taip, bet aš pamaniau, kad prieš siunčiant galbūt norėsite peržiūrėti kadrus.

Jachtos savininkas patylėjo nustebęs.

— Mes minimi įraše? Kaip nors kompromituojami?

— Ne, sere, bet turinys kursto nerimą. Pasirodęs ekrane klientas aiškina...

— Užteks, — įsakė profosas apstulbęs, kad vyresnysis fasilitatorius drįsta siūlyti taip akivaizdžiai pažeisti protokolą. — *Turinys* neturi reikšmės. Nežinau, kas ten nufilmuota, bet kadrai, šiaip ar taip, vis tiek būtų išplatinti. Klientas pats galėjo juos nusiųsti žiniasklaidos priemonėms, tačiau nusamdė *mus*. Sumokėjo *mums*. Pasikliovė *mumis*.

— Taip, sere.

— Jūs įdarbintas ne filmo kritiku, — priminė profosas. — Esate nusamdytas padėti vykdyti pažadus. Atlikite užduotį.

Vajenta lūkuriavo ant *Ponte Vecchio* ir skvarbiu žvilgsniu tyrinėjo šimtus veidų, kurie šmėžavo virš Senojo tilto. Dairėsi akylai ir buvo tikra, kad Lengdonas pro šalį nepraslinko. Zondo ūžesys nuščiuvo, todėl piršosi išvada, kad bėglio paieškos nutrauktos.

Matyt, Bruderis jį sučiupo.

Ji nenoriai pamąstė apie apklausą, kurią greičiausiai surengs Konsorciumas. *Arba man gresia kai kas rimčiau.*

Vajenta vėl atsiminė du išsižadėtus... ir skradžiai žemę prapuolusius agentus. *Jiems tiesiog parūpino kitus darbus*, užtikrino save. Bet nejučia leidosi svarstyti, ar jai nevertėtų patraukti į Toskanos kalvas, išnykti ir pasinaudojus įgūdžiais susikurti naują gyvenimą.

Įdomu, kiek laiko įstengčiau slėptis?

Nesuskaičiuojama daugybė taikinių iš asmeninės patirties žinojo, kad jei patekdavai į Konsorciumo akiratį, privatumas tapdavo iliuzija. Tai tebuvo laiko klausimas.

Nejau mano karjera nutrūks štai taip, mintijo ji vis dar negalėdama susitaikyti su faktu, kad dvylikos metų tarnybą užbaigs serija nesėkmių. Vajenta ištisus metus uoliai rūpinosi žaliaakio kliento poreikiais. *Aš nekalta, kad jis šoko į mirties glėbį... bet rodos, kad į prarają krentu drauge su juo.*

Išsigelbėti įmanoma tik pergudravus Bruderį... bet ji iš pat pradžių suprato, jog sėkmės tikimybė abejotina.

Vakar turėjau gerą šansą, bet jo neišnaudojau.

Vajentai prisivertus pasukti motociklo link, iš kažkur netikėtai atsklido garsas... pažįstamas, veriantis zyzimas.

Sutrikusi ji pakėlė akis ir, didelei savo nuostabai, išvydo žvalgybinį zondą, šįkart lekiantį nuo tolimiausio *Palazzo Pitti* kampo. Vajentai bežiūrint, mažutis sraigtasparnis ėmė desperatiškais ratais sukiotis virš rūmų.

Orlaivio skrydis galėjo reikšti vienintelį dalyką.

Lengdono vis dar nepagavo!

Kur, po velnių, jis prapuolė?

Čaižus dūzgesys išblaškė miglą, temdančią daktarės Elizabetos Sinski sąmonę.

Zondas vėl skraido? Bet aš maniau...

Ji pasimuistė ant užpakalinės furgono sėdynės, susmukusi greta to paties jaunojo agento. Užsimerkė kovodama su skausmu ir pykinimu. Nors daugiausia jėgų atėmė pastangos nuslopinti baimę.

Laiko atsargos senka.

Taip, priešas užsimušė šokęs iš aukštybių, bet Elizabeta klejonėse tebematė jo siluetą, tamsiame Tarptautinių santykių tarybos kambaryje rėžiantį pamokslą.

Kas nors būtinai privalo imtis ryžtingų veiksmų, paskelbė šešėlis, blykčiodamas žaliomis akimis. *Jei ne mes, tuomet kas? Jei ne dabar, tuomet kada?*

Jį sustabdyti reikėjo dar tada, kai buvo proga. Elizabeta nujautė niekada nepamiršianti, kaip išsiveržė pro duris ir kaip kunkuliavo pykčiu tūnodama limuzine, kuris pro Manhataną važiavo į Džono Kenedžio tarptautinį oro uostą. Panūdusi kuo greičiau nustatyti, kas gi tas maniakas, PSO direktorė išsitraukė telefoną ir įsijungė netikėtai padarytą fotografiją.

Kai ekrane nušvito kadras, ji aiktelėjo. Daktarė Elizabeta Sinski puikiai pažinojo vyriškį. Gera žinia ta, kad jį nesunku atsekti. Bloga — savo srityje žaliaakis buvo genijus ir užsigeidęs galėjo tapti itin pavojingu žmogumi.

Nėra nieko kūrybiškiau... ir pragaištingiau... už tikslą turintį genialų protą.

Po pusvalandžio oro uoste ji sukvietė komandą ir žaliaakio pavardę įrašė į stebimos biologinio terorizmo veiklos sąrašus, kuriuos turi kiekviena svarbi agentūra — CŽV, JAV ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrai bei kitos giminingos organizacijos visame pasaulyje.

Prieš grįždama į Ženevą vis tiek nesugebėsiu nieko daugiau nuveikti, pamanė ji.

Išvargusi nusinešė kelioninį krepšį į registracijos punktą ir darbuotojai įteikė pasą su bilietu.

— O, daktare Sinski, — su šypsena veide tarė moteris. — Jums žinutę ką tik paliko labai mielas ponas.

— Atleiskite? — kiek Elizabeta žinojo, joks pašalinis neturėjo informacijos apie jos reisą.

— Labai aukštas? Žalių akių?

Jai iš rankų išsprūdo krepšys. *Jis čia? Kaip?..* — Elizabeta apsisuko ir akimis pašaudė į veidus.

— Tas ponas jau išėjo, — pridūrė registratorė, — bet prašė jums perduoti šitai. — Moteris padavė perlenktą laiškinio popieriaus lapelį.

Virpėdama Elizabeta Sinski jį praskleidė ir pamatė ranka užrašytus žodžius.

Išvydo garsią citatą, siejamą su Dantės Aligjerio darbu.

Tamsiausios pragaro vietos
rezervuotos tiems,
kurie moralinės krizės metu
laikosi neutraliteto.

39 SKYRIUS

Marta Alvarez pailsusį žvilgsnį nukreipė į statų laiptatakį, Penkių Šimtų salę jungiantį su antro aukšto muziejumi.

Posso farcela, patikino save. *Aš galiu tai padaryti.*

Kaip Senųjų rūmų menų ir kultūros administratorė, Marta begalę sykių lipo tais laiptais, bet šiuo metu ji buvo devintą mėnesį nėščia, ir kopimas reikalaudavo gerokai daugiau pastangų.

— Marta, jūs tikrai nenorite kilti liftu? — Robertas Lengdonas sunerimęs pamojo į nediduką tarnybinį liftą, skirtą neįgaliems lankytojams.

Ji dėkingai šyptelėjo, bet pakratė galvą.

— Kaip vakar minėjau, gydytojas sakė, kad mankšta naudinga kūdikiui. Be to, profesoriau, aš žinau apie jus kamuojančią klaustrofobiją.

Komentaras keistai pribloškė Lengdoną.

— O taip. Pamiršau ją minėjęs.

Pamiršo minėjęs, suglumo administratorė. *Juk mudu bendravome vos prieš dvylika valandų ir išsamiai aptarėme baimę sukėlusį incidentą.*

Anądien klaikiai nutukusiam Lengdono draugui *il Duomino* kylant liftu, profesorius lydėjo Martą pėsčiomis. Pakeliui jis vaizdingai nupasakojo, kaip vaikystėje įkrito į apleistą šulinį, ir prisipažino, kad nuo tada ankšta erdvė jam kelia baimę.

Dabar, kol jaunesnioji Lengdono sesuo liuoksėjo priešakyje, švytuodama gelsvų plaukų uodegėle, jiedu su Marta pamažu kopė viršun, nors keletą kartų teko sustoti, idant ji atsikvėptų.

— Stebiuosi, kad panorote vėl pamatyti kaukę, — prabilo administratorė. — Palyginti su kitais Florencijos meno kūriniais, šis rodosi kaip vienas iš neįdomesnių.

Jis atsainiai patrūkčiojo pečiais.

— Grįžau iš esmės dėl Sienos. Beje, ačiū, kad vėl sutikote mus įleisti.

— Nėra už ką.

Vakar būtų pakakę vien garsaus Lengdono vardo, kad Marta atidarytų galeriją, bet, tiesą sakant, ji neturėjo iš ko rinktis, nes profesoriui draugiją palaikė *il Duomino.*

Ignacijus Buzonis, pramintas *il Duomino*, buvo savotiška Florencijos kultūrinio pasaulio įžymybė. Kaip ilgalaikis *Museo dell'Opera del Duomo*, Kaderos

meno muziejaus, direktorius, jis visapusiškai rūpinosi iškiliausia Florencijos istorine vieta — *Il Duomo,* — milžiniška, raudonu kupolu dengta katedra, išskirtine ne tik istorijoje, bet ir tarp miesto pastatų. Dėl savo aistros įspūdingajam statiniui beveik keturis šimtus svarų sveriančio kūno ir amžinai paraudusio veido Buzonis užsitarnavo geraširdišką *il Duomino* — „kupoliuko" — pravardę.

Marta nenutuokė, kaip Lengdonas susipažino su *il Duomino,* bet pastarasis vakar skambtelėjo ir pranešė norįs vienas svečiui parodyti Dantės pomirtinę kaukę. Kai išaiškėjo, kad pas Ignacijų Buzonį vieši garsusis amerikietis simbologas ir meno istorikas Robertas Lengdonas, galimybė du žymius vyrus įleisti į rūmų galeriją jai pakurstė nemenką džiaugsmo virpulį.

Laiptatakio viršuje Marta įrėmė rankas į šonus ir sustingo giliai alsuodama. Siena jau stoviniavo prie balkono turėklo, nudūrusi akis žemyn į Penkių Šimtų salę.

— Į menę man labiausiai patinka žiūrėti iš čia, — sušvokštė italė. — Freskos atrodo visai kitaip. Brolis turbūt jums sakė apie mįslingą žinutę, užrašytą ana ten. — Ji bedė pirštu į priekį.

Siena entuziastingai palinksėjo galva.

— *Cerca trova.*

Marta nužvelgė į salę įsistebeilijusį profesorių. Pro mezonino langus plūstančioje saulės šviesoje matė, kad nuo vakarykštės dienos puiki jo išvaizda gerokai suprastėjo. Naujas švarkas gal ir dailus, bet amerikiečiui reikėjo apsiskusti, negana to, veidas buvo išblyškęs ir nuvargęs. Vakar jos akį traukė vešlūs, tankūs Lengdono plaukai, šįryt susitaršiusi šukuosena bylojo, jog jis tikriausiai dar nesilankė duše.

Administratorė vėl atsisuko į freską, kad svečias neužkluptų jos spoksančios.

— Mes stovime faktiškai *cerca trova* aukštyje, — tarė Marta. — Žodžius beveik įmanoma pastebėti plika akimi.

Lengdono sesers paveikslas nesudomino.

— Papasakokite apie Dantės pomirtinę kaukę. Kodėl ji atsidūrė Senuosiuose rūmuose?

Koks brolis, tokia ir sesuo, mintyse sudejavo Marta vis dar stebėdamasi, kad porelę taip užbūrė šitas objektas. Antra vertus, kaukę garsino itin keista jos istorija, ypač jei kalbėtume apie nesenus laikus, ir Lengdonas ne pirmas veik maniakiškai ja žavėjosi.

— Sakykit, ką esate girdėjusi apie Dantę?

Dailioji blondinė gūžtelėjo pečiais.

— Tik tiek, ką visi išmokstame mokykloje. Dantė buvo italų poetas, geriau-

siai žinomas dėl „Dieviškosios komedijos“, kurioje aprašo įsivaizduojamą žygį per pragarą.

— Jūs iš dalies teisi, — atsakė Marta. — Poemoje Dantė galiausiai ištrūksta iš pragaro, pereina skaistyklą ir atvyksta į rojų. Jei kada skaitysite „Dieviškąją komediją“, pamatysite, kad ji suskaidyta į *Inferno*, *Purgatorio* ir *Paradiso*. — Administratorė žengė muziejaus durų link, mostu ragindama juos sekti įkandin. — Bet priežastis, kodėl kaukė atsirado Senuosiuose rūmuose, susijusi ne su „Dieviškąja komedija“, o su tikrais istoriniais faktais. Dantė gyveno Florencijoje ir mylėjo miestą kaip niekas kitas. Jis buvo itin iškilus ir įtakingas florentietis, tačiau politinė valdžia pasikeitė, ir ne tą pusę palaikiusį poetą ištrėmė — iškeldino už miesto sienų ir uždraudė grįžti.

Jiems artėjant prie įėjimo į muziejų, Marta sustojo atsikvėpti. Rankas vėl įrėmė į šonus, atsilošė ir pratęsė:

— Kai kas tvirtina, neva jo kaukė skleidžia liūdesį kaip tik dėl tremties, bet aš turiu savo teoriją. Pati esu romantikė, todėl liūdna išraiška man kelia daugiau asociacijų su Beatriče. Dantė iki mirties beviltiškai mylėjo vieną moterį, Beatričę Portinari. Deja, ji susituokė su kitu, taigi poetui teko gyventi ne vien be numylėtos Florencijos, bet ir be mylimos moters. Meilė Beatričei buvo pagrindinė „Dieviškosios komedijos“ tema.

— Įdomu, — tarė blondinė, nors, sprendžiant iš tono, neišgirdo nė vieno žodžio. — Bet man neaišku, kodėl pomirtinė kaukė saugoma rūmuose.

Martos nuomone, jauna moteris demonstravo neįprastą ir bemaž nemandagų atkaklumą.

— Ką gi, — ji vėl pajudėjo iš vietos, — Florencija neįsileido netgi mirusio Dantės, tad kūnas palaidotas Ravenoje. Bet dėl Beatričės, atgulusios į kapą Florencijoje, ir jo meilės miestui kaukę perkėlėme čia, tokiu būdu išreikšdami nuoširdžią pagarbą.

— Supratau, — atsiliepė Siena. — Tik kodėl į šituos rūmus?

— *Palazzo Vecchio* yra seniausias Florencijos simbolis ir Dantės laikais įkūnijo jos širdį. Katedroje galima išvysti garsiąją freską, kurioje poetas stovi ištremtas už miesto sienų, o fone matyti jo mylimų *palazzo* bokštas. Žinot, sergėdami pomirtinę kaukę jaučiamės taip, lyg Dantei pagaliau būtų leista grįžti namo.

— Kaip miela. — Siena, regis, pagaliau numalšino smalsumą. — Dėkui.

Marta prisigretino prie durų ir tris kartus pabeldė.

— *Sono io, Marta! Buongiorno!* — *labas rytas!*

Subarškėjo raktai, dar po akimirkos durys atsivėrė. Senyvas sargas su pailsusiu vypsniu veide pažvelgė į savo laikrodį.

— *È un po' presto,* — išsišiepė jis. *Šiek tiek per anksti.*

Užuot ką nors aiškinusi, administratorė mostelėjo į Lengdoną, ir sargas bemat nušvito.

— *Signore! Bentornato!* — *sveiki sugrįžę!*

— *Grazie,* — maloniai atsiliepė Lengdonas, ir pagyvenęs italas gestu juos pakvietė vidun.

Jiems įveikus nedidelį prieškambarį, sargas atjungė apsaugos sistemą ir atrakino antras, sunkesnes, duris. Šioms prasidarius, jis atsitraukė į šalį ir plačiu mostu parodė kitapus slenksčio.

— *Ecco il museo!* — *štai muziejus!*

Marta nusišypsodama padėkojo ir nusivedė svečius vidun.

Muziejui priklausančiame plote kadaise darbavosi valstybės tarnautojai, todėl jį sudarė ne išdrykusios erdvios galerijos, o pusę statinio supantis, vidutinio dydžio kambarių ir koridorių labirintas.

— Dantės pomirtinę kaukę netrukus pamatysime, — Sienai pasakė Marta. — Ji eksponuojama siauroje patalpoje, vadinamoje *l'andito*, tai yra koridoriuje, jungiančiame du didesnius kambarius. Į antikvarinį stendą prie šoninės sienos įdėta kaukė išlieka beveik nematoma net ir tuomet, kai prisiartini prie vitrinos. Todėl dauguma svečių praeina pro šalį į ją nė neatkreipdami dėmesio!

Lengdonas paspartino žingsnį, nudūręs akis į priekį, tarytum kaukė būtų keistai jį užvaldžiusi. Administratorė kumštelėjo Sienai ir pašnibždomis tarė:

— Regis, kiti kūriniai jūsų broliui nerūpi, bet jeigu jau esame čia, jums derėtų pamatyti Makiavelio biustą arba *Mappa Mundi* gaublį Žemėlapių salėje.

Blondinė mandagiai sulinksėjo, bet pati traukė pirmyn, taip pat įsmeigusi žvilgsnį priešais save. Marta vos su jais spėjo. Kai visi nusigavo iki trečiojo kambario, italė truputį atitolo ir pagaliau sustojo.

— Profesoriau! — vos prašnopuodama sušuko. — Prieš parodydamas kaukę... gal jūs aprodytumėte seseriai... dalį galerijos?

Lengdonas pasisuko suglumęs, tarsi išniręs iš gilių apmąstymų.

— Atsiprašau?

Marta pridususi pirštu bedė į artimiausią stendą.

— Tarkim, vieną iš seniausių... spausdintų „Dieviškosios komedijos“ leidinių?

Galų gale pastebėjęs, kaip italė šluostosi kaktą ir bando atgauti kvapą, Lengdonas susigėdo.

— O, atleiskit! Be abejo, mes mielai pažiūrėtume į tekstą.

Lengdonas tučtuojau sugrįžo ir leido Martai juos pasivesti iki antikvarinės

vitrinos. Viduje gulėjo aptrinta, oda įrišta, ties puošniu tituliniu puslapiu atversta knyga: *La Divina Commedia: Dante Aligheri.*

— Sunku patikėti, — nustebęs paskelbė jis. — Aš atpažįstu iliustraciją. Nė nežinojau, kad jūs turite vieną iš Noimaisterio originalų.

Aišku, kad žinojote, sutrikusi pamanė Marta. *Juk rodžiau jį vakar!*

— Penkioliktame amžiuje Johanas Noimaisteris pirmasis išspausdino poemą, — Sienai paaiškino Lengdonas. — Maždaug kelis šimtus egzempliorių... bet išliko tik apytikriai tuzinas. Jie labai reti.

Martą apėmė nuojauta, kad jis kvailioja, siekdamas pasipuikuoti prieš jaunesnę seserį. Profesorius garsėjo akademiniu kuklumu, todėl dabar jo elgesys atrodė nederamai begėdiškas.

— Leidinį pasiskolinome iš Lauryno bibliotekos, — juos informavo Marta. — Jeigu judu su Robertu nesate ten viešėję, būtinai užsukite. Bibliotekoje pamatysite Mikelandželo sukurtus įspūdingus laiptus, vedančius į viešą skaityklą, pačią pirmą visame pasaulyje. Knygos prirakintos grandinėmis, kad jų niekas neišsineštų. Nieko keista, nes didžiumą tomų sudaro *vieninteliai* egzemplioriai.

— Nepakartojama. — Siena nusisuko į muziejaus gilumą. — Kaukę pasieksime šituo keliu?

Kur jūs taip skubate? Martai reikėjo papildomos poilsio minutėlės.

— Taip, bet jus tikriausiai sudomintų dar kai kas. — Ji dūrė pirštu į priešingą nišos pusę — į lubose pranykstantį nedidelį laiptatakį. — Pastogėje įrengta apžvalgos aikštelė, ten galima *iš viršaus* apžiūrėti Vazario garsiąsias kabamąsias lubas. Aš jūsų luktelėčiau, jeigu norėtumėte...

— Prašau, Marta, — įsiterpė Siena. — Aš tik noriu pamatyti kaukę. Mes neturime daug laiko.

Italė sumišusi pažiopsojo į dailią blondinę. Ji neapkentė naujos mados kreiptis į nepažįstamuosius vardais. *Aš esu sinjora Alvarez*, mintyse papriekaištavo. *Ir darau jums paslaugą.*

— Gerai, Siena, — atžariai ištarė administratorė. — Eime ana ten.

Trijulei vingiuojant galerijos kambariais, ji nebesivargino profesoriui ir jo seseriai siūlyti išsamių komentarų. Vakar Lengdonas ir *il Duomino* bemaž pusvalandį apžiūrinėjo kaukę. Vyrų smalsumo suintriguota Marta pasiteiravo, ar jų nenumaldomą domesį kažkaip pakurstė su kauke susiję keisti pastarųjų metų įvykiai. Bet tuodu išsisuko nuo tiesaus atsakymo.

Artėdamas prie *andito*, Lengdonas seseriai nupasakojo elementarų procesą, per kurį pagaminama pomirtinė kaukė. Marta apsidžiaugė išgirdusi, kad aiški-

nimai idealiai tikslūs, priešingai nei melagingas teiginys, atseit ligi tol jis nebuvo matęs muziejuje saugomo reto „Dieviškosios komedijos“ leidinio.

— Žmogui mirus, — kalbėjo Lengdonas, — palaikai šarvojami, o veidas ištepamas alyvuogių aliejumi. Tada šlapiu gipsu aplipdomas kiekvienas odos lopinėlis — burna, nosis, akių vokai, — nuo plaukų linijos iki kaklo. Sukietėjęs jis lengvai nukeliamas ir naudojamas kaip šablonas, į kurį vėl liejamas gipsas. Nauja forma sustingsta ir virsta tobula veido kopija. Plačiai paplitusia procedūra buvo siekiama įamžinti iškilias asmenybes ir genijus. Dantė, Šekspyras, Volteras, Tasas, Kytsas... buvo pagamintos jų visų pomirtinės kaukės.

— Mes jau vietoje, — pareiškė Marta, kai trijulė sustojo greta *andito*. Ji pasitraukė į šalį ir mostu praleido svečius. — Kaukė eksponuojama prie kairiosios sienos. Tik prašyčiau likti už stulpelių.

— Ačiū, — atsiliepė Siena, smuko į koridorių ir priėjusi prie stendo pažvelgė vidun. Ji kaipmat išsprogino akis ir neslėpdama siaubo atsigręžė į brolį.

Tokią reakciją Marta matė tūkstančius kartų; šiurpiai raukšlėtą Dantės veidą, kumpą nosį ir sumerktas akis pirmąsyk regintys lankytojai dažnai krūptelėdavo ir iš pasibjaurėjimo atšlydavo.

Prisiartinęs prie sesers, profesorius užmetė akį į stendą ir bemat žengė atbulas. Jo veidą taip pat perkreipė nuostaba.

Administratorė atsiduso. *Che esagerato.* Ji nusekė įkandin atvykėlių. Bet pažvelgusi į stendą irgi aiktelėjo. *Oh mio Dio!**

Vietoj pažįstamo negyvo Dantės veido Marta Alvarez viso labo išvydo raudoną aksominę paklotę ir kabliuką, ant kurio kybodavo kaukė.

Italė delnu užsidengė burną ir su pasibaisėjimu įsispitrijo į tuščią stendą. Pradėjo taip tankiai alsuoti, kad turėjo nusistverti stulpelio, idant neprarastų pusiausvyros. Galop atplėšė žvilgsnį nuo raudono aksomo ir atsigręžė į pagrindinį įėjimą, kur budėdavo naktiniai sargai.

— *La maschera di Dante!* — užstaugė lyg paklaikusi. — *La maschera di Dante è sparita!*

40 SKYRIUS

Marta Alvarez virpėdama stovėjo priešais tuščią stendą. Ji vylėsi, kad pilvo ertmę kaustančią įtampą sukėlė ne sąrėmiai, o panika.

* Tai perdėta. O, Viešpatie! (*Ital.*)

Pradingo Dantės kaukė!

Į *andito* atlėkę ir ištuštėjusią vitriną radę du sargybiniai akimoju griebėsi veiksmų. Vienas nuskuodė į gretimą vaizdo stebėjimo punktą patikrinti apsaugos kameros filmuotų vakarykščių kadrų, kitas paskambino į policiją ir pranešė apie apiplėšimą.

— *La polizia arriverà tra venti minuti!** — baigęs pokalbį informavo Martą.

— *Venti minuti?!* — užsiplieskė ji. — Iš muziejaus pavogtas vertingas meno kūrinys!

Sargas paaiškino, esą dauguma miesto policininkų, kaip jam sakė, užsiima gerokai rimtesniu reikalu, ir jie stengiasi rasti laisvą žmogų, kuris prisistatęs užfiksuotų parodymus.

— *Che cosa potrebbe esserci di più grave?!* — tebeniršo Marta. *Kas galėtų būti rimčiau?*

Lengdonas su Siena neramiai susižvalgė, ir administratorė pajuto, kaip smarkiai svečius prislėgė šis įvykis. *Nenuostabu.* Porelė tiesiog užsuko dirstelėti į kaukę ir susidūrė su stambios vagystės pasekmėmis. Vakar kažkas įslinko į galeriją ir nušvilpė Dantės pomirtinę kaukę.

Marta stengėsi pasidžiaugti bent jau tuo, kad ilgapirščiai nenudžiovė vertingesnių meno kūrinių. Visgi muziejus apvogtas pirmą sykį per savo gyvavimo istoriją. *Aš nė nežinau, kaip tokiu atveju reikalauja elgtis taisyklės!*

Moterį ūmai apėmė silpnumas ir ji vėl pasirėmė į stulpelį.

Abu sargai sutrikę nupasakojo praėjusį vakarą ir išdėstė, ką konkrečiai patys veikė: apie dvidešimt antrą valandą į koridorių įžengė Marta su *il Duomino* bei Lengdonu. Netrukus trijulė pasišalino. Apsauginiai užrakino duris ir vėl įjungė signalizaciją — nuo tada, kiek abu žinojo, galerijoje nesilankė nė gyva dvasia ir niekas iš jos neišėjo.

— Neįmanoma! — itališkai užgriaudėjo Marta. — Kai mes trise apleidome *andito*, kaukė buvo savo vietoje, todėl akivaizdu, kad vėliau *kažkas* slankiojo po muziejų!

Sumišę sargai pakėlė delnus.

— *Noi non abbiamo visto nessuno!***

Policija jau buvo pakeliui į Senuosius rūmus, todėl Marta kaip galėdama sparčiau — kiek leido nėščias kūnas — nužingsniavo apsaugos kambario link. Lengdonas su Siena sudirgę traukė iš paskos.

* Policija atvyks per dvidešimt minučių! (*Ital.*)
** Mes nieko nematėme! (*Ital.*)

Vaizdo kameros, mąstė administratorė. *Jos ir parodys, kas vakar čia atklydo!*

Už trijų kvartalų ant Senojo tilto stovinti Vajenta pasislinko į šešėlius, atokiau nuo dviejų policininkų, kurie skverbėsi kiaurai minią, praeiviams panosėn kaišiodami Lengdono nuotraukas.

Teisėtvarkos sergėtojams prisiartinus, rėksmingai atgijo vieno radijo stotelė — dispečerinė perdavė įprastą visuotinį pranešimą. Žinutė buvo trumpa ir skambėjo itališkai, bet Vajenta esmę pagavo: bet kuris laisvas pareigūnas, esantis netoli *Palazzo Vecchio*, privalo keliauti į rūmų muziejų ir užsirašyti parodymus.

Policininkai faktiškai nesureagavo į nurodymą, užtat Vajenta sukluso.

Il museo di Palazzo Vecchio?

Vakarykštė nesėkmė, veikiau jos karjerą sužlugdęs fiasko, įvyko siaurose gatvelėse šalia Senųjų rūmų.

Policijos dispečeris tebetratėjo bemaž nesuprantama kapota italų kalba. Ji aiškiai išgirdo tikrai du žodžius: Dantė Aligjeris.

Agentės kūnas įsitempė. *Dantė Aligjeris*. Ne, tai *tikrai* ne sutapimas. Vajenta grįžtelėjo *Pallazo Vecchio* kryptimi ir virš gretimų pastatų įžvelgė dantytą rūmų bokštą.

Kas tiksliai nutiko muziejuje, pasvarstė. *Ir kada?*

Neskaitant konkrečių specifinių užduočių, ji ganėtinai ilgai vykdė praktinės analitikės pareigas, todėl žinojo, kad atsitiktinumų pasitaiko kur kas rečiau nei žmonės įsivaizduoja. *Senųjų rūmų muziejus... IR Dantė?* Tuodu dalykai neabejotinai susiję su Lengdonu.

Vajenta iš pat pradžių įtarė, kad profesorius grįš į senąją Florencijos dalį. Prielaida logiška — juk vakar, kai viskas ėmė byrėti, jis sukiojosi senamiestyje.

Dienos šviesoje, atsižvelgdama į aplinkybes, agentė paklausė savęs, ar Lengdonas vis dėlto nusigavo prie *Palazzo Vecchio*, ir vėl suskato ieškoti to, ką bandė rasti. Per *Ponte Vecchio* jis tikrai nėjo. Aplinkui netrūko kitų tiltų, bet nuo Boboli sodų juos skyrė pėsčiomis vargiai įveikiamas didelis atstumas.

Apačioje ji pastebėjo tėkmės paviršiumi slystančią, po tiltu neriančią keturvietę lenktyninę valtį. Ant korpuso buvo matyti užrašas: SOCIETÀ CANOTIERI FIRENZE / FLORENCIJOS IRKLUOTOJŲ KLUBAS. Į akis krintantys raudonos ir baltos spalvos irklai sutartinai kilo ir leidosi.

Negi Lengdonas upę perplaukė valtimi? Ne, mažai tikėtina, bet nuojauta tvirtino, kad į policijos pranešimą apie Senuosius rūmus vertėtų reaguoti kaip į užuominą.

— Prašau išsitraukti fotoaparatus, — angliškai, bet su ryškiu akcentu sušuko kažkokia moteris.

Atsigręžusi Vajenta išvydo ekskursijos vadovę, kuri mostagavo lazdele su kutuotu oranžiniu bumbulu, per *Ponte Vecchio* gindama turistų vadą.

— Virš jūsų — įspūdingiausias Vazario šedevras! — entuziastingu, ištreniruotu balsu pareiškė gidė ir kilstelėjusi bumbulą privertė visus pažvelgti aukštyn.

Vajenta tik dabar atkreipė dėmesį į antstatą, nutįsusį viršum krautuvėlių lyg siaurą daugiabutį namą.

— Vazario koridorius, — pridūrė gidė. — Beveik kilometro ilgio. Medičių šeimai suteikdavęs galimybę saugiai kursuoti tarp Pičių ir Senųjų rūmų.

Agentė išplėtė akis į tunelio formos konstrukciją. Apie koridorių buvo girdėjusi, bet mažai ką žinojo.

Jis veda į Senuosius rūmus?

— Viena kita svarbi persona, — pratęsė turistų vadovė, — juo gali pasivaikščioti ir mūsų laikais. Viduje įkurta nuostabi dailės galerija, šiaurrytinį Boboli sodų kampą jungianti su *Palazzo Vecchio.*

Tolesnio gidės pasakojimo Vajenta nebesiklausė.

Nes jau skuodė prie savo motociklo.

41 SKYRIUS

Su Siena, Marta ir dviem sargais įsispraudęs į apsauginių kambarėlį, Lengdonas pajuto, kaip pakaušyje vėl sutvinkčiojo siūlės. Ankštoje patalpoje, greičiausiai perdarytoje drabužinėje, rikiavosi monitoriai ir dūzgiantys kompiuteriai. Be to, tvyrojo sudvisusia cigarečių dūmų smarve atsiduodanti tvankuma.

Lengdoną beregint apėmė jausmas, kad aplink jį spaudžiasi sienos.

Administratorė atsisėdo priešais ekraną, jau rodantį grūdėtą nespalvotą *andito* vaizdą, kurį įamžino virš durų įtvirtinta stebėjimo kamera. Kadro laikrodis bylojo, kad įrašas atsuktas iki vakarykščio ryto — lygiai dvidešimt keturias valandas atgal, — turbūt prieš pat atsidarant muziejui, kartu gerokai prieš Lengdono ir slėpiningojo *il Duomino* atvykimą.

Kol sargas sparčiai suko filmuotą medžiagą, Lengdonas neatplėšė akių nuo koridoriumi plūstančių turistų, kurie šmaižė mėšlungiškais pagreitintais judesiais. Pati kaukė buvo už objektyvo akiračio ribų, bet ji aiškiai slypėjo stende, nes lankytojai nuolat stabtelėdavo ja pasigrožėti arba nufotografuoti.

Paskubėkite, mintyse meldė Lengdonas, nes netrukus muziejų turėjo užgriūti policija. Jam su Siena, ko gero, derėtų atsiprašyti ir sprukti, bet visų pirma reikėjo peržvelgti įrašą: kad ir ką užfiksavo kadrai, jie turėtų atsakyti, kas, po velnių, čia vyksta.

Vaizdas ekrane ėmė keistis dar mitriau, ir per patalpą nuslinko popietės šešėliai. Turistai tebenardė pirmyn atgal, kol jų gretos praretėjo ir staiga visiškai pranyko. Laikrodžiui įveikus 17.00 valandos atžymą, šviesos užgeso ir muziejus apmirė.

Penkta vakaro. Galerija uždaroma.

— *Aumenti la velocità*,* — liepė Marta, svirdama arčiau monitoriaus.

Sargui padidinus tempą, laikroduko skaičiai ėmė suktis eikliau, bet galų gale apie dešimtą vakaro muziejuje vėl užsižiebė lempos.

Apsauginis nedelsdamas sulėtino įrašą iki normalaus greičio.

Neilgai trukus priešais objektyvą išdygo pažįstama nėščios Martos Alvarez figūra. Nuo moters neatsiliko profesorius su „Harris Tweed Camberlay" švarku, išlygintomis rusvai žalsvos spalvos kelnėmis ir iš minkštos odos pasiūtais batais laiveliais. Lengdonas netgi įžvelgė po rankove sužioravusį laikrodį su Peliuku Mikiu.

Va ir aš... prieš šūvį į galvą.

Stebint savo veiksmus, apie kuriuos neišliko jokių atsiminimų, širdį suspaudė itin stiprus nerimas. *Vakar buvau čia užsukęs... ir apžiūrėjau pomirtinę kaukę?* Iki šio momento jis kažkaip sugebėjo prarasti drabužius, laikrodį su Peliuko Mikio atvaizdu ir dvi gyvenimo dienas.

Jiedu su Siena iš už nugaros apgulė Martą bei porelę sargų, idant geriau įžiūrėtų vaizdą. Nebyliame įraše Lengdonas su Marta jau stoviniavo prie stendo ir gėrėjosi kauke. Tarpdurį ūmai aptemdė platus šešėlis, ir į kadrą kojas atvilko nesveikai nutukęs vyriškis. Jis vilkėjo gelsvai rudą švarką, nešėsi lagaminėlį ir vos tilpo pro duris. Šalia jo išsipūtusio pilvo liekna atrodė netgi nėščioji administratorė.

Lengdonas kaipmat atpažino žmogų. *Ignacijus?!*

— Čia Ignacijus Buzonis, — Sienai į ausį sušnabždėjo jis. — *Museo dell'Opera del Duomo* direktorius. Mudu pažįstami jau keletą metų. Tik aš niekada negirdėjau, kad jį kas vadintų *il Duomino.*

— Apibūdinimas taiklus, — tyliai atsiliepė Siena.

Praeityje Lengdonas konsultavo Ignaciją dėl artefaktų ir istorinių dalykų, turinčių sąsajų su *Il Duomo* — bazilika, už kurią Buzonis buvo atsakingas, — bet

* Padidink greitį (*ital.*).

Palazzo Vecchio stūksojo už bičiulio valdų. Tiesa, Ignacijus Buzonis buvo ne tik įtakinga florentietiško meno pasaulio figūra, bet ir Dantės gerbėjas bei ekspertas.

Nieko keista, kad būtent jo prašiau informacijos apie Dantės pomirtinę kaukę.

Vėl sutelkęs dėmesį į filmuotą medžiagą Lengdonas pamatė, kad Marta kantriai lūkuriuoja prie užpakalinės *andito* sienos, o jiedu su Ignacijumi linksta virš stulpelių, norėdami geriau įsižiūrėti į kaukę. Vyrams tyrinėjant objektą ir kažką diskutuojant, lėtai slinko minutės, ir jiems už nugarų stovinti administratorė galiausiai ėmė vogčiomis žvilgčioti į savo laikrodį.

Lengdonas apgailestavo, kad apsaugos kamera vaizdus fiksavo be garso. *Apie ką mudu su Ignacijumi kalbėjomės? Ko ieškójome?*

Ekrane jis netikėtai peržengė užkardą, atsitūpė šalia stendo ir veidu kone prilipo prie stiklo. Marta akimoju įsikišo, matyt, darydama jam pastabą, ir Lengdonas atsiprašomai pasitraukė atbulas.

— Atleiskit, kad elgiausi taip griežtai, — tarė ji dirstelėjusi per petį. — Kaip minėjau, stendas — antikvarinis ir nepaprastai trapus. Kaukės savininkas reikalauja prie jo neprileisti lankytojų. Netgi draudžia mūsų personalui atidaryti vitriną be jo leidimo.

Prireikė kelių sekundžių, kol Lengdonas susivokė, apie ką italė šneka. *Kaukės savininkas?* Jis neabejojo, kad eksponatas yra muziejaus nuosavybė.

— Kaukė nepriklauso *muziejui?* — lygiai taip pat nustebusi įsiterpė Siena.

Marta papurtė galvą ir vėl nukreipė žvilgsnį į ekraną.

— Turtingas mecenatas pasisiūlė ją išpirkti iš mūsų kolekcijos, bet visam laikui palikti rūmuose kaip eksponatą. Jis davė nemenką sumą, kurią mielai sutikome priimti.

— Minutėlę, — tarė Siena. — Už kaukę sumokėjo... bet leido ją *išsaugoti?*

— Tokie susitarimai dažni, — paaiškino Lengdonas. — Filantropiniu pirkiniu aukotojai įteikia muziejams rimtas sumas, neregistruodami jų kaip labdaros.

— Taip, mūsų globėjas buvo labai neįprastas žmogus, — pridūrė Marta. — Tikras Dantės specialistas ir... kaip čia pasakius... *fanatico?*

— Kas jis toks? — atsainų Sienos balsą nuspalvino primygtinumo gaidos.

— Kas? — Marta susiraukė nenuleisdama akių nuo įrašo. — Na, jūs turbūt neseniai skaitėte apie jį laikraščiuose — apie šveicarų milijardierių Bertraną Zobristą?

Lengdonas šią pavardę buvo tik miglotai girdėjęs, bet Siena įsitvėrė jo rankos tarsi išvydusi vaiduoklį.

— O, taip... — jos veidas papilkėjo. — Bertranas Zobristas. Garsusis bio-

chemikas. Dar būdamas jaunas pralobo iš biologinių patentų. — Ji prikando liežuvį ir nugurkė seiles. Palinkusi arčiau profesoriaus sukuždėjo: — Zobristas faktiškai išrado manipuliacijas lytinių ląstelių genetine linija.

Lengdonas nenutuokė, ką reiškia tokios manipuliacijos, bet pavadinimas skambėjo grėsmingai, ypač maro ir mirties vaizdinių protrūkio fone. Įdomu, pagalvojo jis, ar Siena tiek daug žino apie Zobristą, nes gilinosi į skaitinius iš medicinos sferos... ar todėl, kad abu buvo vunderkindai? *Eruditai stebi vienas kito veiklą?*

— Apie Zobristą pirmąsyk išgirdau prieš kelerius metus, — tarė ji, — kai žiniasklaidoje jis išplatino itin provokuojančius pareiškimus apie žmonių skaičiaus didėjimą. — Moters veidas apniuko. — Zobristas yra Populiacijos apokalipsės lygties šalininkas.

— Nesupratau?

— Paprasčiau kalbant, remia matematiškai pagrįstus teiginius, kad Žemės gyventojų daugėja, žmonės miršta vėliau, o gamtos ištekliai senka. Lygtis kelia prielaidas, jog dėl dabartinių tendencijų mes neišvengsime apokaliptinio visuomenės žlugimo. Zobristas viešai numatė, kad žmonija neišgyvens kito šimtmečio... nebent sulauktume įvykio, kuris nulemtų masinį išmirimą. — Siena sunkiai atsiduso ir pažvelgė profesoriui į akis. — Jei tiksliau, kartą jis pasakė, neva „geriausia, kas nutiko Europai, buvo Juodoji mirtis“.

Lengdonas į ją spoksojo apstulbęs. Mintyse vėl šmėstelėjus maro kaukės vaizdiniui, ant sprando pasišiaušė gyvaplaukiai. Jis kiaurą rytą stengėsi užgniaužti mintis, kad susidūrė su dilema, kuri neatsiejama nuo negailestingos maro epidemijos... deja, tas mintis vis sunkiau sekėsi paneigti.

Taip, Bertrano Zobristo žodžiai apie Juodąją mirtį, kaip geriausią Europai nutikusį dalyką, kurstė siaubą, bet Lengdonas žinojo, kad, aibės istorikų nuomone, ilgalaikį socialinį ekonominį pakilimą lėmė keturioliktame amžiuje žemyną nusiaubusi masinė pragaištis. Prieš pandemiją Tamsiesiems amžiams didžiausią įtaką darė gyventojų perteklius, badmečiai, ekonominės negandos. Netikėtas Juodosios mirties antpuolis, nors ir košmariškas, veiksmingai „praretino minias“, parūpino apsčiai maisto ir galimybių, kurios, anot daugumos istorikų, tapo pagrindiniu Renesanso katalizatoriumi.

Kai prisiminė biologinės grėsmės simbolį, kuriuo buvo paženklintas vamzdelis su jame slypinčiu modifikuotu Dantės pragaro žemėlapiu, Lengdoną nukratė žvarba — juk mažąjį šiurpų projektorių *kažkas* sukūrė... logiška manyti, kad jis buvo Bertrano Zobristo, biochemiko ir fanatiško Dantės gerbėjo, rankų darbas.

Pirmasis, pradėjęs genetines manipuliacijas lytinėmis ląstelėmis. Lengdonas nujautė, kad į savo vietas stoja galvosūkio dalys. Tik jį vis labiau gąsdino ryškėjantis bendras vaizdas.

— Prasukite šią atkarpą, — sargui liepė Marta, nekantraudama sulaukti, kada Lengdonas su Ignacijumi baigs tyrinėti kaukę, ir išsiaiškinti, kas pavogė eksponatą.

Kai apsauginis nuspaudė mygtuką, monitoriuje vėl ėmė sparčiai keistis laikroduko skaitmenys.

Trys minutės... šešios minutės... aštuonios minutės.

Ekrane už vyrų stovinti Marta įniko vis dažniau mindžikuoti ir nuolat žvilgčioti į rankinį laikrodį.

— Nepykit, kad mudu taip ilgai kalbėjomės, — atsiprašė Lengdonas. — Kaip matau, pavargote.

— Aš pati kalta, — atsakė administratorė. — Judu mane raginote važiuoti namo, sakėte, kad jus išleis sargai, bet taip elgtis man atrodė nemandagu.

Staiga Marta pranyko iš kadro. Apsauginis sulėtino įrašą iki normalaus tempo.

— Nieko tokio, — tarė ji. — Aš tiesiog nuėjau į tualetą.

Sargas tiesė pirštus prie greitosios peržiūros mygtuko, bet šio nespėjo paliesti, nes Marta įsikibo jam į dilbį.

— *Aspetti!**

Ji pakreipė galvą ant šono ir suglumusi įsispigino į monitorių.

Netikėtos permainos nepraslydo ir pro Lengdono akis. *Kas per velniava?!*

Ekrane jis įkišo ranką į tvido kišenę, išsitraukė chirurgines pirštines ir ėmė jas mautis.

Tuo pat metu *il Duomino* žengė už profesoriaus ir nužvelgė koridorių, kuriame dingo į tualetą nusiūbavusi Marta. Po sekundės storulis linktelėjo tarsi sakydamas, kad jokio pavojaus nebėra.

Ką, po paraliais, mes darome?

Filmuotoje medžiagoje pirštinėta ranka susirado durelių kraštą, itin švelniai jį patraukė, privertė atgyti antikvarinius vyrius... ir atidarė Dantės kaukės stendą.

Marta Alvarez priblokšta sušvokštė ir delnais užsidengė veidą.

Kaip ir administratorė, Lengdonas su siaubu, netikėdamas tuo, ką mato, stebėjo save, abiem rankomis atsargiai suimantį ir iškeliantį pomirtinę kaukę.

* Palauk! (*Ital.*)

— *Dio mi salvi!* — pratrūko Marta sunkiai pakildama nuo kėdės ir atsigręždama į profesorių. — *Cos'ha fatto? Perché?**

Nespėjus Lengdonui atsiliepti, vienas iš sargų žaibiškai griebėsi už juodo „Beretta“ pistoleto ir nusitaikė jam į krūtinę.

Jėzau!

Žiūrėdamas į ginklo vamzdį Robertas Lengdonas jautė, kad jį supančios ankšto kambarėlio sienos nenumaldomai slenka artyn. Marta Alvarez jau stovėjo ir varstė amerikietį rūsčiomis, išduotą pasitikėjimą atspindinčiomis akimis. Ekrane Lengdonas laikė artefaktą prieš šviesą ir tyrinėjo.

— Aš paėmiau kaukę tik trumpam, — užtikrino jis širdyje melsdamasis, kad tik neklystų. — Ignacijus mane patikino, kad neprieštarausite.

Marta nieko neatsakė. Nustėrusi moteris aiškiai bandė perprasti, kodėl jis melavo... ir kodėl, po galais, taip ramiai stūksojo greta žinodamas, ką atskleis kadrai.

Aš nė nenumaniau, kad atidariau stendą!

— Robertai, — sušnibždėjo Siena, — matai? Tu kažką aptikai!

Bendražygės dėmesį vis dar buvo prikaustęs vaizdo įrašas ir šiuo metu jai labiau rūpėjo gauti atsakymus, nei išsisukti iš nemalonios padėties.

Monitoriuje Lengdonas iškeltą kaukę pakreipė į lempos pusę, rodos, užpakalinėje objekto dalyje pamatęs kai ką įdomaus. Kamera filmavo vaizdą iš viršaus, todėl vieną sekundės dalelę artefaktas pridengė jo veidą ir Dantės negyvos akys susilygino su Lengdono vyzdžiais. Jis prisiminė įrašą „Pragaro žemėlapyje“ — *tiesą galima įžiūrėti tik mirties akimis* — ir pajuto, kaip per kūną perbėgo šaltukas.

Lengdonas neįsivaizdavo, ką išvydo kitoje eksponato pusėje, bet, jam pasidalijus atradimu su Ignacijumi, storulis atšoko, apgraibomis susirado akinius, vėl pažiūrėjo... ir dar kartą. Tuomet suskato kratyti galvą ir įsiaudrinęs blaškytis po *andito*.

Staiga vyrai sukluso — veikiausiai nugirdo iš tualeto išėjusią Martą. Lengdonas kišenėje tučtuojau sugraibė didelį „Ziplock“ maišelį, į kurį įkišo pomirtinę kaukę. Užsandarintą artefaktą atsargiai perdavė Ignacijui, o tas nenoromis paslėpė jį savo lagaminėlyje. Lengdonas paskubomis uždarė tuščio antikvarinio stendo dureles, ir porelė spėriai žengė į koridorių pasitikti Martos, kol ji nespėjo atskleisti vagystės.

Į amerikietį profesorių ginklus atstatė abu sargai.

* Apsaugok mane, Viešpatie! Ką jūs darote? Kodėl? (*Ital.*)

Marta susverdėjo ir įsikibo į stalą, kad išlaikytų pusiausvyrą.

— Aš nieko nesuprantu! — springdama išspaudė. — Dantės kaukę pagrobėte judu su Ignacijumi Buzoniu?!

— Ne! — Lengdonas stengėsi blefuoti kaip galima įtikinamiau. — Mes gavome savininko leidimą paimti ją vienam vakarui.

— Savininko? Bertrano Zobristo?!

— Taip! Ponas Zobristas leido mums ištirti žymes, pastebėtas priešingoje eksponato dalyje. Su juo matėmės vakar po pietų!

Marta sužaibavo akimis.

— Profesoriau, aš įsitikinusi, kad vakar jūs nebendravote su Bertranu Zobristu.

— Mes tikrai...

Siena čiupo Lengdoną už rankos, priversdama jį nutilti.

— Robertai... — moteris liūdnai atsiduso, — prieš šešias dienas vos už kelių kvartalų Bertranas Zobristas nušoko nuo Fiorentinos abatijos bokšto ir užsimušė.

42 SKYRIUS

Vajenta paliko motociklą šiaurinėje *Palazzo Vecchio* pusėje ir dabar artinosi prie rūmų žingsniuodama Sinjorijos aikštės perimetru. Vingiuojant tarp Lancių lodžoje iškilusių skulptūrų, jai nejučia krito į akis, kad visos figūros sakytum tebuvo vienos temos variacijos — demonstravo žiauriai su moterimis besielgiančių vyrų viešpatavimą.

Sabinų moterų pagrobimas.

Poliksenos pagrobimas.

Nukirstą Medūzos galvą laikantis Persėjas.

Kaip miela, pagalvojo Vajenta, žemai virš akių užsmaukdama beisbolo kepuraitę, pro rytinę minią braudamasi link *Palazzo Vecchio*, kurie ką tik atvėrė duris pirmiesiems dienos turistams. Iš pažiūros ten nevyko nieko neįprasto.

Policijos nėra, sau tarė ji. *Bent jau kol kas.*

Iki pat kaklo užsegusi striukės užtrauktuką Vajenta pasirūpino, kad niekas nepastebėtų ginklo, ir įžengė į Senuosius rūmus. Prisilaikydama ženklų, nurodančių kelią į muziejų, praėjo du išdailintus atrijus ir masyviais laiptais ėmė kopti į antrą aukštą. Sykiu mintyse atkūrė policijos dispečerinės pranešimą.

Il Museo di Palazzo Vecchio... Dante Alighieri.

Lengdonas privalo būti čia.

Ženklai atvedė į neapsakomai puošnią galeriją, į Penkių Šimtų salę, kurioje gigantiškomis freskomis grožėjosi tarpusavyje susimaišę turistų būreliai. Menas Vajentos nė kiek nedomino, ji apsidairė ir netrukus tolimajame dešiniajame patalpos kampe pamatė į laiptatakį pakrypusią rodyklę.

Kulniuodama per menę Vajenta atkreipė dėmesį į kvatojančių ir vieną skulptūrą fotografuojančių studentų grupę.

Lentelė su pavadinimu skelbė: „Heraklis ir Diomedas".

Ji nužvelgė statulas ir sudejavo.

Skulptūra vaizdavo besigrumiančius nuogut nuogutėlius graikų mitologijos didvyrius. Heraklis laikė priešininką aukštyn kojomis, pasirengęs jį tėkšti žemyn, Diomedas savo ruožtu gniaužė Heraklio penį tarsi klausdamas: „Ar tu tikrai nori mane sviesti?"

Vajenta krūptelėjo. *Pautus veržia ne tau vienam.*

Ji nukreipė akis nuo keisto meno kūrinio ir skubiai užlipo į muziejų kylančiais laiptais.

Užsikorus į balkoną, kuris kyšojo aukštai virš menės, paaiškėjo, kad prie įėjimo lūkuriuoja daugmaž tuzinas lankytojų.

— Duris vėluoja atidaryti, — informavo nuo miniatiūrinės vaizdo kameros trumpam atsiplėšęs, linksmai nusiteikęs turistas.

— Žinote kodėl? — paklausė ji.

— Ne-e, bet laukdami galime pasigėrėti įspūdingu reginiu.

Vyriškis ranka mostelėjo į Penkių Šimtų salės platybes.

Vajenta prisigretino prie balkono krašto ir apžiūrėjo erdvią patalpą. Apačioje ką tik išdygo vienišas policininkas, kuris ramiai, į save nepritraukdamas aplinkinių žvilgsnių, artinosi prie laiptatakio.

Pareigūnas ketina užsirašyti parodymus, pamanė ji. Niauriai aukštyn kėblinančio vyriškio eisena liudijo, kad jis viso labo sureagavo į įprastą iškvietimą, neturintį nieko bendra su chaotiškomis Lengdono paieškomis prie Romos vartų.

Jeigu profesorius slapstosi rūmuose, kodėl čia neknibžda policijos?

Arba ji apsiriko nutarusi, kad Lengdonas prasmuko į *Palazzo Vecchio*, arba vietinės tvarkdarių pajėgos ir Bruderis dar nepridėjo dviejų prie dviejų.

Kai policininkas užkopė laiptais ir palengva nupėdino muziejaus durų link, Vajenta atsainiai nusigręžė ir apsimetė žvelgianti pro langą. Išsižadėjimo protokolą pritaikiusio profoso nebeįmanoma pasiekti, todėl ji nesiruošė rizikuoti ir būti atpažinta.

— *Aspetta!* — pasigirdo šūksnis.

Pareigūnui sustingus jai už nugaros, Vajentos krūtinėje akimirką liovėsi plakti širdis. Tačiau balsas atsklido iš radijo stotelės.

— *Attendi i rinforci!*

Laukti pastiprinimo? Ji pajuto kažkokias permainas.

Už lango Vajenta išvydo dangaus fone juoduojantį ir didėjantį objektą, kuris nuo Boboli sodų skrido *Palazzo Vecchio* link.

Zondas, sumetė ji. *Bruderis gavo reikiamus duomenis. Ir keliauja į Senuosius rūmus.*

Konsorciumo fasilitatorius Lorencas Noultonas tebekeikė save dėl skambučio profosui. Juk žinojo, kad viršininkui nedera siūlyti susipažinti su kliento filmuota medžiaga mažų mažiausiai iki rytojaus, kai ji bus persiųsta žiniasklaidai.

Turinys neturi reikšmės.

Čia karaliauja protokolas.

Jis puikiai atsiminė mantrą, kurią su kitais jaunaisiais fasilitatoriais privalėjo įsikalti į galvą, kai įsidarbino organizacijoje. *Nieko neklausinėk. Vykdyt užduotį pradėk.*

Raudonąjį atmintuką Noultonas nenoriai pridėjo prie rytojaus darbų, svarstydamas, kaip žiniasklaida reaguos į keistą žinią. Ar bent teiksis parodyti visuomenei?

Be abejo. Juk ją pasiuntė Bertranas Zobristas.

Zobristas, stulbinamai daug pasiekęs biomedicinos pasaulio veikėjas, jau spėjo atsidurti naujienų agentūrų akiratyje, nes aną savaitę nusižudė. Devynias minutes trunkantis filmukas atstos pranešimą iš kapo, o grėsmingai makabriški kadrai taip prikaustys auditoriją, kad žiūrovai vargu ar prisivers juos išjungti.

Išplatintas vaizdo įrašas per kelias minutes taps virusiniu.

43 SKYRIUS

Apleisdama vaizdo stebėjimo punktą, ankštoje erdvėje palikdama Lengdoną ir neišauklėtą jo sesutę, į kuriuos buvo nutaikyti sargų ginklai, Marta Alvarez tebevirė pykčiu. Nužygiavo prie lango, įbedė akis į Sinjorijos aikštę ir apsidžiaugė pamačiusi prie rūmų stovintį policijos automobilį.

Pats laikas.

Ji vis dar nepajėgė suvokti, kodėl toks gerbiamas specialistas Robertas Lengdonas iškrėtė begėdišką suktybę, pasinaudojo jos gerumu ir nugvelbė neįkainojamą artefaktą.

Profesoriui padėjo Ignacijus Buzonis?! Neįtikima!

Užsimaniusi išbarti *il Duomino*, Marta susirado telefoną ir paskambino jam į biurą už kelių kvartalų, Katedros meno muziejuje.

Vos po vieno signalo atsiliepė pažįstamas moteriškas balsas:

— *Ufficio di Ignazio Busoni.**

Marta bičiuliavosi su Ignacijaus sekretore, bet šiandien neturėjo ūpo plepėti.

— *Eugenia, sono Marta. Devo parlare con Ignazio.***

Po keistos pauzės sekretorė prapliupo isteriškai raudoti.

— *Cosa succede?* — paklausė rūmų administratorė. *Kas atsitiko?*

Eugenija liedama ašaras paaiškino ką tik atvykusi į darbą ir sužinojusi, kad vakar skersgatvyje, visai šalia katedros, Ignacijų pakirto širdies priepuolis. Greitąją pagalbą jis išsikvietė maždaug vidurnaktį, bet kai medikai atvažiavo, Buzonis jau buvo nebegyvas.

Martai sulinko kojos. Ryte teko girdėti žinias apie vakar naktį mirusį neįvardytą valdininką, bet ji nė nepamanė, kad atsisveikinti su gyvybe galėjo Ignacijus.

— *Eugenia, ascoltami.****

Susitelkusi, stengdamasi šnekėti kuo ramiau, Marta skubiai išdėstė, ką parodė rūmų vaizdo kameros — kaip Ignacijus ir Robertas Lengdonas, šiuo metu prižiūrimas sargų, nušvilpė Dantės pomirtinę kaukę.

Ji nenumanė, kaip Eugenija reaguos, bet tikrai nesitikėjo tokio atsakymo:

— *Roberto Langdon?! Sei con Langdon?! — dabar esate su Lengdonu?*

Sekretorė, matyt, kažko nesuprato. *Kaipgi kaukė...*

— *Devo parlare con lui!* — kone užrėkė Eugenija. *Man reikia su juo pasikalbėti!*

Lengdonui, žvelgiančiam į jo pusėn nukreiptus apsauginių pistoletus, tebesmilksėjo galva. Staiga prasidarė durys ir į vaizdo stebėjimo punktą grįžo Marta Alvarez.

* Ignacijaus Buzonio biuras. (*Ital.*)
** Eugenija, čia Marta. Man reikia pasikalbėti su Ignacijumi. (*Ital.*)
*** Eugenija, paklausyk. (*Ital.*)

Pro atvirą tarpdurį vilnijo tolimas grėsmingas zondo dūzgimas, o jam pritarė artėjančių sirenų kauksmas. *Jie mus aptiko.*

— *È arrivata la polizia,* — pranešė Marta ir vieną iš sargų nusiuntė pasitikti pareigūnų. Kitas liko patalpoje, pistoleto vamzdį atkišęs į amerikietį profesorių.

Didelei Lengdono nuostabai, italė ištiesė mobilųjį.

— Kai kas nori su jumis pašnekėti, — suglumusi pratarė. — Išeikite į koridorių, nes čia nėra ryšio.

Iš tvankaus kambario grupelė žengė į galeriją, nutvieikstą saulės spindulių, plūstančių pro didžiulius langus su įspūdingu *Piazza della Signoria* vaizdu. Apleidus ankštą belangę erdvę, Lengdoną užvaldė palengvėjimas, nors apsauginis ir nenuleido ginklo.

Mostu paraginusi prieiti arčiau lango, Marta įteikė telefoną.

Jis neryžtingai paėmė aparatą ir kilstelėjo prie ausies.

— Klausau? Čia Robertas Lengdonas.

— *Signore,* — prabilo moteris, nedrąsiai, su ryškiu akcentu tardama angliškus žodžius, — aš esu Eugenija Antonuči, Ignacijaus Buzonio sekretorė. Mudu matėmės vakar, kai atvykote į jo darbo kabinetą.

Lengdonas ničnieko neprisiminė.

— Taip?

— Man labai nemalonu pranešti, bet vakar naktį dėl širdies smūgio užgeso Ignacijaus gyvybė.

Jis sugniaužė mobilųjį. *Ignacijus Buzonis negyvas?*

Moteris jau kūkčiojo, jos balsas tryško sielvartu.

— Prieš mirtį Ignacijus su manimi susisiekė. Paliko žinutę ir liepė ją perduoti jums. Tuojau įjungsiu.

Iš telefono atsklido šiugždesys, po akimirkos ausis pasiekė pridusęs Ignacijaus Buzonio dudenimas:

— Eugenija... — *il Duomino* sunkiai šnopavo, turbūt apimtas skausmo, — pasirūpinkite, kad Robertas Lengdonas išklausytų mano pranešimą. Aš patekau į bėdą. Vargu ar nusigausiu iki biuro. — Ignacijus sudejavo ir po užsitęsusios pauzės prakalbo dar silpnesniu balsu: — Robertai, tikiuosi, tu pabėgai. Jie nesiliauja mane persekioję... ir aš... nekaip jaučiuosi. Mėginu prisiskambinti gydytojui, bet... — vėl stojo tyla, sakytum *il Duomino* būtų mėginęs sukaupti jėgų likučius, ir galop... — Robertai, įdėmiai klausykis. Tai, ko ieškai, saugiai paslėpta. Vartai tau atviri, bet privalai paskubėti. Rojus, dvidešimt penki. — Jis nuščiuvo ir po sekundės pašnibždomis pridėjo: — Telaimina tave Dievas.

Žinutė užsibaigė.

Lengdonas pašėlusiai besidaužančia širdimi suvokė girdėjęs paskutinius merdėjančio žmogaus žodžius. Nerimo nė kiek neapmalšino ir mintis, kad pranešimas skirtas būtent jam. *Rojus, dvidešimt penki? Vartai man atviri? Kokie vartai?* Iš visos Ignacijaus kalbos prasmingai nuskambėjo tik sakinys apie saugiai paslėptą kaukę.

Į jį vėl kreipėsi Eugenija:

— Profesoriau, ką nors supratote?

— Šiek tiek.

— Ar galiu kuo pagelbėti?

Lengdonas neskubėdamas apmąstė klausimą.

— Lai niekas kitas žinios neišgirsta.

— Netgi policija? Netrukus atvažiuos detektyvas, kuris užsirašys mano parodymus.

Jis įsitempė. Atsisuko į sargą, tebegrasinantį ginklo vamzdžiu, skubiai nusigręžė į langą ir sukuždėjo:

— Eugenija... prašymas jums pasirodys keistas, bet, vardan Ignacijaus, ištrinkite pranešimą ir *neminėkite* policininkui, kad su manimi bendravote. Gerai? Dabartinė padėtis labai paini ir...

Į šoną įsispaudė ginklas, ir Lengdonas pasisukęs išvydo apsauginį, stovintį vos už kelių colių, tiesiantį laisvąją ranką, reikalaujantį atiduoti Martos telefoną.

Il Duomino sekretorė atsiliepė po ilgos pauzės:

— Pone Lengdonai, mano viršininkas jumis pasikliovė... todėl pasitikėsiu ir aš.

Ryšys nutrūko.

Lengdonas grąžino mobilųjį sargui.

— Ignacijus Buzonis miręs — tarė Sienai. — Vakar, kai išėjome iš muziejaus, jį ištiko širdies smūgis. — Patylėjęs pridūrė: — Bet jis spėjo nunešti kaukę į saugią vietą. Ir, jei neklystu, man perdavė užuominą, kaip ją rasti. — *Rojus, dvidešimt penki.*

Sienos akyse blykstelėjo viltis, tačiau, atsigręžęs į administratorę, šios veide Lengdonas pamatė skeptišką išraišką.

— Marta, aš atgausiu kaukę, bet jūs turėtumėt mus paleisti. Nedelsiant.

Italė nusikvatojo.

— Nė nesiruošiu! Juk jūs *pavogėte* muziejaus eksponatą! Tuoj prisistatys policija...

— *Signora Alvarez,* — garsiai įsiterpė Siena. — *Mi dispiace, ma non le abbiamo detto la verità.*

Lengdonas atidžiai į ją įsižiūrėjo. *Ką Siena daro?* Jis puikiai suprato blondinės ištartus žodžius. *Ponia Alvarez, atleiskite, bet jums nebuvome atviri.*

Marta irgi išsprogino akis, nors ją, rodos, labiausiai pribloškė tai, kad profesoriaus bendražygė staiga prabilo itališkai be jokio akcento.

— *Innanzitutto, non sono la sorella di Roberto Langdon,* atsiprašomu tonu paskelbė Siena. *Visų pirma, aš nesu Roberto Lengdono sesuo.*

44 SKYRIUS

Marta Alvarez žengė atbula ir įdėmiu žvilgsniu varstydama jauną moterį sunėrė ant krūtinės rankas.

— *Mi dispiace,* — sklandžia italų kalba tęsė Siena. — *Le abbiamo mentito su molte cose.* — *Mes daug apie ką melavome.*

Sargas sutriko, kaip ir administratorė, bet iš savo vietos nesitraukė.

Siena itališka greitakalbe pasakė dirbanti Florencijos ligoninėje, į kurią vakar atėjo į galvą pašautas Lengdonas. Išaiškino, kad profesorius neatsiminė įvykių, dėl kurių pateko į gydymo įstaigą, todėl apsaugos vaizdo įrašas jį nustebino ne mažiau negu Martą.

— Parodyk žaizdą, — Lengdonui paliepė Siena.

Po sutaršytais plaukais išvydusi siūles italė prisėdo ant palangės ir kelioms sekundėms delnais užsidengė veidą.

Per pastarąsias dešimt minučių Marta sužinojo, kad jai budint ilgapirščiai nudžiovė Dantės pomirtinę kaukę, o vaizdo įrašas atskleidė, jog vagystėje dalyvavo gerbiamas amerikietis profesorius su Florecijoje gyvenančiu patikimu kolega, kuris vakar numirė. Negana to, jaunoji Siena Bruks, laikyta naivuole Roberto Lengdono seserimi, iš tikrųjų dirbo ligoninėje ir dar prisipažino, kad melavo... laisvai šnekėdama italų kalba.

— Marta, — Lengdono balse buvo aiškiai girdėti atjauta, — jums nelengva tuo patikėti, bet aš tikrai nepamenu vakarykštės dienos. Ir nenutuokiu, kodėl mudu su Ignacijumi pasisavinome artefaktą.

Ji iš akių matė, kad profesorius sako tiesą.

— Kaukę būtinai grąžinsiu. Prisiekiu. Bet negalėsiu jos rasti, jeigu mūsų nepaleisite. Padėtis itin komplikuota. Mums reikėtų tuojau pat išeiti.

Nors ir geisdama atgauti neįkainojamą eksponatą, Marta nesiruošė suteikti jiems laisvę. *Kur policija?!* Ji nukreipė akis į Sinjorijos aikštėje stovintį vienišą patrulio automobilį. Keista, kad pareigūnai iki šiol neatkako į muziejų. Tolumoje kažkas suzvimbė — tarytum elektrinis pjūklas. Ir zirzimas stiprėjo.

Kas ten?

Lengdonas pratęsė maldingu tonu:

— Marta, jūs *pažįstate* Ignacijų. *Il Duomino* nė už ką be rimtos priežasties nebūtų paėmęs kaukės. Jos savininko Bertrano Zobristo galvoje viskas susimaišė. Mūsų nuomone, jis rezgė siaubingus planus. Neturiu laiko gilintis į smulkmenas, bet meldžiu manimi pasikliauti.

Administratorė tepajėgė sėdėti išplėtusi akis. Jai niekur nesuėjo galai.

— Ponia Alvarez, — tarė Siena, akmeniniu žvilgsniu perverdama italę, — jeigu jums ne vis vien, kokioje ateityje gyvensite kartu su savo kūdikiu, nedelsdama leiskite mums pasišalinti.

Marta sukryžiavo rankas virš pilvo tarsi siekdama jį apsaugoti, nė kiek neapsidžiaugusi, kad blondinė užuominomis grasina dar negimusiam kūdikiui.

Čaižus dūzgesys akivaizdžiai garsėjo, tačiau dairydamasi pro langą Marta niekaip neįžvelgė garso šaltinio. Užtat pamatė kitką.

Kaip ir sargybinis, kuris išpūtė akis.

Sinjorijos aikštėje turistų minias į šalis sklaidė ilga policijos automobilių neįjungtomis sirenomis vilkstinė; priešais ją riedantys du juodi furgonai veikiai sustojo greta *Palazzo Vecchio*. Į rūmus tekini leidosi iš kabinų nėrę, masyvius ginklus gniaužiantys kareiviai juodomis uniformomis.

Martą užliejo baimė.

Kas jie tokie, velniai griebtų?

Ne menkesnis nerimas perkreipė ir apsauginio veidą.

Veriantis zyzimas ėmė raižyti ausis, ir susikrimtusi Marta atšoko nuo lango, nes ji pagaliau pamatė netoliese skriejantį mažutį sraigtasparnį.

Orlaivis sklendė vos už dešimties jardų, tarsi stebėdamas patalpoje susibūrusius žmones. Iš nediduko aparato pirmagalio kyšojo per jardą ištįsęs, jų kryptimi styrantis juodas cilindras.

— Jis šaus! — suriko Siena. — *Sta per sparare!* Visi — ant žemės! *Tutti a terra!*

Blondinė bemat atsiklaupė po palange ir iš siaubo stingstančią Martą instinktai privertė pasekti jos pavyzdžiu. Sargas taip pat metėsi ant grindų, intuityviai nusitaikydamas į skraidyklę.

Nepatogiai susigūžusi administratorė matė Lengdoną tebestovint ir keistai tebežiūrint į Sieną, rodos, įsitikinusį, kad jiems negresia jokie pavojai. Jauna moteris ūmai pašoko, griebė profesorių už riešo ir nusitempė koridoriaus pusėn. Dar po akimirkos abu jau driuokė centrinio įėjimo link.

Apsauginis pasisuko ant kelių ir užėmė snaiperio poziciją — nukreipė vamzdį į koridorių, kuriuo skuodė tolstanti porelė.

— *Non spari!* — įsakė Marta. — *Non possono scappare.* — *Nešaudyk! Jie negali pasprukti!*

Lengdonas su Siena dingo už kampo, bet Marta žinojo, kad ne vėliau kaip po kelių sekundžių tuodu įsirėš į atlekiančius iš priešingos pusės pareigūnus.

— Greičiau!

Siena skubino profesorių bėgti ten, iš kur jie atėjo. Vylėsi, kad pavyks išsinešdinti laukan, kaktomuša nesusiduriant su policininkais, bet pamažu įsisąmonino, jog šansai beveik lygūs nuliui.

Lengdoną, ko gero, apniko tokios pat abejonės. Jis nelauktai čiūžtelėjo ir sustingo plačioje koridorių sankirtoje.

— Pro ten neišsmuksime.

— Eikš! — Siena mostu paragino judėti iš vietos. — Mums nevalia stovėti kaip įkaltiems.

Iš pažiūros išsiblaškęs Lengdonas žiopsojo kairėn, į trumpą koridorių, vedantį aklavietėn — į blausiai apšviestą nedidelę salę. Patalpos sienas dengė žemėlapiai, viduryje stūksojo milžiniškas geležinis gaublys. Įsmeigęs akis į gigantišką metalinį rutulį jis lėtai palinksėjo, galų gale suskato energingiau kinkuoti galva.

— Ana ten, — paskelbė Lengdonas ir metėsi prie geležinio gaublio.

Robertai! Siena nukūrė pavymui, nors sveikas protas tam prieštaravo. Juk koridorius driekėsi į muziejaus gilumą, tolyn nuo pagrindinio įėjimo į rūmus.

— Robertai! — sušvokštė ji, pagaliau prisivijusi bendražygį. — Kur mus vedi?

— Pro Armėniją.

— Ką?

— Pro Armėniją, — pakartojo Lengdonas, įbedęs žvilgsnį pirmyn. — Pasitikėk manimi.

Vajenta stovėjo aukštu žemiau panarinusi galvą, įsispraudusi tarp turistų, kurie baugščiai spietėsi Penkių Šimtų salės balkone, laukdama, kol Bruderis su

savo vyrais iš ŽIGR komandos pradundės pro šalį ir išnyks kitapus muziejaus durų. Policijai izoliuojant *Palazzo Vecchio*, apačioje nuaidėjo durų trenksmas.

Jeigu Lengdonas tikrai slėpėsi rūmuose, jis atsidūrė spąstuose.

Kaip, deja, ir Vajenta.

45 SKYRIUS

Dėl šiltos ąžuolinės apkalos ir kesoninių medinių lubų Žemėlapių salė, regis, visai nedera prie akmeninio ir gipsinio Senųjų rūmų interjero. Buvusioje drabužinėje stūkso tuzinai spintų ir spintelių, kuriose didysis kunigaikštis kadaise laikė savo vertybes. Šiandien sienas puošia žemėlapiai — penkiasdešimt trys odinės rankų darbo iliuminacijos, — vaizduojantys pasaulį, kaip jį pažinojo žmonės, gyvenę šešiolikto amžiaus viduryje.

Stulbinamoje kartografinėje kolekcijoje dominuoja masyvus rutulys, *Mappa Mundi*, kitados didžiausias iš besisukančių aplink ašį gaublių. Pasak gandų, norint jį išjudinti, daug jėgų nereikia — užtenka paliesti pirštu. Mūsų laikais patalpos viduryje įtaisyta sfera veikiau primena galutinę turistų stotelę. Muziejaus lankytojai ją pasiekia įveikę ilgą galerijos kambarių vorą, apeina gaublį ir grįžta tuo pačiu keliu.

Bėgliai uždusę įsiveržė į Žemėlapių salę. Priešais juos didingai kilo *Mappa Mundi*, bet Lengdonas nė nesiteikė į jį dirstelėti, akimis šaudydamas į išorines sienas.

— Mes privalome rasti Armėniją! — sušuko. — Armėnijos žemėlapį!

Pageidavimas sutrikdė moterį, bet ji puolė į dešinįjį salės kraštą ir įsitraukė į paieškas.

Lengdonas savo ruožtu ėmė naršyti kairiąją sieną, slinkdamas kambario perimetru.

Arabija, Ispanija, Graikija...

Atsižvelgiant į tai, kad paveikslai tapyti seniau nei prieš penkis šimtmečius, kai didžioji Žemės dalis dar nebuvo ištirta, kiekviena valstybė atrodė pavaizduota stebėtinai detaliai.

Kur Armėnija?

Nors eidetinė atmintis paprastai veikdavo puikiai, prisiminimus apie „ekskursiją į slaptus praėjimus“, kurioje jis dalyvavo prieš keletą metų, gaubė ūkana — prie to gerokai prisidėjo per pietus ragautas vynas, prieš pasivaikščioji-

mą išlenkta antra „Gaja Nebbiolo“ taurė. Prie aplinkybių puikiai derėjo ir žodis *nebbiolo*, reiškiantis „rūkelį“.

Aš žinau, kad jis šioje salėje, mąstė Lengdonas, tyrinėdamas iš pirmo žvilgsnio begalinę kartografinių kūrinių virtinę.

— Armėnija! — pranešė Siena. — Čia!

Jis atsisuko ir nubėgo prie bendražygės, stovinčios dešiniajame kampe, rodančios žemėlapį, savo mina tarsi klausiančios: „Mes radome Armėniją — kas toliau?“

Aiškinti nebuvo laiko, todėl Lengdonas, paprasčiausiai ištiesė ranką, įsikibo į sunkų medinį rėmą ir patraukė į save. Visas žemėlapis drauge su nemaža sienos dalimi ir plokštine apkala pakrypo į kambarį, atidengdamas slaptą koridorių.

— Ką gi... — sprendžiant iš balso, jo veiksmai padarė blondinei įspūdį, — tebūnie Armėnija.

Ji nedvejodama metėsi pro angą ir drąsiai nudrožė į prieblandą. Įkandin nėręs Lengdonas uždarė duris.

Prisiminimai apie ekskursiją buvo išskydę, bet šitas tunelis į atmintį įstrigo. Jiedu tarytum smuko pro veidrodį ir atsidūrė Nematomuose rūmuose, už *Palazzo Vecchio* sienų egzistuojančiame slėpiningame pasaulyje — patekti į slaptas valdas anksčiau galėdavo tik Florencijoje viešpatavę kunigaikščiai ir jiems artimiausi žmonės.

Trumpam sustingęs tarpduryje Lengdonas nužvelgė blausų koridorių, į kurį skverbėsi dienos šviesa, prasisunkianti pro virtinę vitražinių langų. Apytikriai penkiasdešimties jardų praėjimas nuožulniai driekėsi iki medinių durų.

Jis dirstelėjo kairėn, į aukštyn kylantį, grandine užtvertą siaurą laiptatakį ir viršuje kybantį ženklą su perspėjimu: USCITA VIETATA.

Lengdonas žengė laiptų pusėn.

— Ne! — sušuko Siena. — Ten parašyta „Nėra išėjimo“.

— Ačiū, — kreivai nusišypsojo jis. — Itališkai skaityti moku. — Nuo kabliuko atkabino grandinę, nusinešė ją prie durų ir pasirūpino, kad besisukanti sienos dalis nepajudėtų iš vietos — grandine pervėrė rankeną ir apvijo artimiausią įtvirtinimą, idant durų nepavyktų atidaryti iš kitos pusės.

— O... — sumišusi nutęsė Siena. — Gera mintis.

— Ilgam persekiotojų nesulaikysime. Bet daug laiko mums nereikės. Neatsilik nuo manęs.

Pagaliau prasilaužę pro Armėnijos žemėlapį, Bruderis su vyrais leidosi tekini siauru koridoriumi, vedančiu iki medinių durų. Jas atlapojus, Bruderį perliejo žvarbaus oro gūsis ir trumpam apakino saulės spinduliai.

Priešakyje jis išvydo taką, per penkiasdešimt jardų tįstantį palei rūmų stogą ir užsibaigiantį ties kitomis durelėmis, pro kurias buvo galima grįžti į pastatą.

ŽIGR komandos vadas nukreipė akis kairėn, į Penkių Šimtų salės skliautą, didumo sulig kalnu. *Jo neįmanoma perkopti.* Bruderis pasisuko į dešinę, bet toje pusėje takelis ribojosi su stačia siena, kuri smigo į gilią šviesos prarają. *Užsimuštum akimirksniu.*

Jis vėl įsistebeilijo pirmyn.

— Paskui mane!

Būrys nubildėjo iki antrųjų durų. Tuo metu zondas suko ratus virš galvų it maitvanagis.

Bruderis su vyrais įsibrovė pro tarpdurį ir sustojo kaip įbesti, kone užgriūdami vienas ant kito.

Kareiviai pakliuvo į akmeninį kambarėlį, teturintį vienintelį išėjimą, pro kurį jie ką tik įsispraudė. Į sieną rėmėsi vienišas medinis stalas. Lubų freskose pavaizduotos groteskiškos figūros, regis, pašaipiai spoksojo į atėjūnus.

Aklavietė.

Vienas iš Bruderio pavaldinių pripuolė prie informacinės lentelės.

— Minutėlę, — tarė, — čia paminėta, kad kambaryje yra *finestra*... kažkoks slaptas langas?

Komandos vadas apsidairė, bet nieko panašaus neįžiūrėjo. Jis nužygiavo prie lentelės ir paskaitė įrašą.

Kadaise šioje vietoje buvo kunigaikštienės Bjankos Kapelo kabinetas, turėjęs slaptą langą — *una finestra segrata*, — pro kurį ji vogčiomis stebėdavo, kaip Penkių Šimtų salėje sutuoktinis sako kalbas.

Akimis vėl permetęs patalpą Bruderis aptiko šoninėje sienoje atsivėrusią, grotelėmis uždengtą ir veik nematomą skylę. *Bėgliai paspruko pro ją?*

Jis prisigretino prie sienos ir įdėmiai nužvelgė ertmę, bet toji atrodė per siaura, kad pro ją pralįstų Lengdono sudėjimo žmogus. Veidu prilipęs prie grotų ir nudūręs žvilgsnį į apačią Bruderis įsitikino, jog niekas nebūtų sugebėjęs ištrūkti pro plyšį, nes jis žiojėjo per keletą aukštų iškilęs virš Penkių Šimtų salės grindų.

Kur, po velnių, jie dingo?

Atsigręždamas į akmeninį kambarį agentas Bruderis jautė, kaip iš vidaus veržiasi per dieną susikaupęs nusivylimas. Jis retai sau leisdavo išlieti emocijas, tačiau dabar atkragino galvą ir tūžmingai užstaugė.

Ankštą erdvę sudrebino stačiai kurtinantis riaumojimas.

Penkių Šimtų salėje susibūrę turistai ir policininkai apsisuko ir pakėlė galvas į sienos aukštybėse regimą, grotelėmis apkaltą angą. Iš garsų galėjai pamanyti, kad slaptas kunigaikštienės kabinetas virto laukinio žvėries narvu.

Sieną Bruks ir Robertą Lengdoną supo aklina tamsa.

Prieš kelias minutes, jai bežiūrint, profesorius grandine užsandarino duris su Armėnijos žemėlapiu ir leidosi į kojas.

Didelei Sienos nuostabai, jis nulėkė ne koridoriumi, o laiptatakiu, pažymėtu žodžiais USCITA VIETATA.

— Robertai! — sutrikusi sušnabždėjo ji. — Ant ženklo parašyta „Nėra išėjimo". Be to, maniau, kad mes norime keliauti žemyn.

— Teisingai, — žvilgtelėjęs per petį atsiliepė Lengdonas. — Bet kartais tenka kilti viršun... norint nusigauti apačion. — Jis pamerkė akį drąsindamas bendražygę. — Atsimeni Liuciferio bambą?

Apie ką jis kalba? Siena šuoliavo pavymui visiškai sutrikusi.

— Ar kada skaitei „Pragarą"? — paklausė Lengdonas.

Taip... kai buvau, jei neklystu, septynerių.

Po sekundės ji susivokė.

— O, Liuciferio bamba! Dabar pamenu.

Siena ne iš karto įsisąmonino, kad jis turi omeny Dantės „Pragaro" finalą. Paskutinėje giesmėje, norėdamas ištrūkti iš požemių karalystės, poetas privalo leistis plaukuotu gigantiško šėtono pilvu, bet kai jis nusigauna iki bambos — tariamo Žemės vidurio, — traukos jėgos kryptis netikėtai pasikeičia, ir Dantei, užuot toliau lipus *žemyn* į skaistyklą... staiga tenka kopti *aukštyn*.

Ji menkai ką prisiminė iš „Pragaro", bet nepamiršo, kaip nusivylė skaitydama apie Žemės centre vykstančias absurdiškas gravitacijos permainas; Dantė, nors ir genijus, akivaizdžiai nesuprato jėgos vektorių fizikos.

Laiptatakio viršuje Lengdonas atvėrė vienišas dureles su užrašu: SALA DEI MODELLI DI ARCHITETTURA.

Jis paragino Sieną eiti vidun, pats žengė įkandin, uždarė duris ir užstūmė skląstį.

Neišvaizdžioje mažoje patalpoje stūksojo vora stendų, eksponuojančių medinius maketus — rūmų interjerui skirtus Vazario architektūrinius projektus. Siena į juos beveik neatkreipė dėmesio, užtat pamatė, kad kambaryje nėra jokių kitų durų ar langų... žodžiu, kaip ir buvo skelbta, *nėra išėjimo.*

— Keturiolikto amžiaus viduryje, — sušnabždėjo Lengdonas, — rūmus užvaldęs Atėnų kunigaikštis pasirūpino slaptu pabėgimo keliu tam atvejui, jeigu jį kas nors užpultų. Atėnų kunigaikščio laiptai, kaip jie vadinami, leidžiasi iki durelių, pro kurias pakliūtume į skersgatvį. Jei ten nukaktume, niekas nepastebėtų, kaip pranykstame. — Profesorius dūrė pirštu į vieną eksponatą. — Žiūrėk, laiptatakis įrengtas ana ten.

Jis atsivedė mane čia, kad parodytų maketus?

Siena sudirgusi dėbtelėjo į miniatiūrą ir išvydo laiptus, viršutinę *palazzo* dalį jungiančius su gatve, įspraustus tarp išorinės ir vidinės pastato sienų.

— Robertai, laiptatakį aš matau, — irzliai atsiliepė, — bet jis *priešingoje* rūmų pusėje. Mes nė už ką ten nenusigausime!

— Kiek labiau manimi pasikliauk. — Lengdono lūpas perkreipė plati šypsena.

Iš apačios nelauktai atsklido griausmas, liudijantis, kad persekiotojai ką tik prasiveržė pro Armėnijos žemėlapį. Jiedu suakmenėję klausėsi, kaip tuneliu dunda kareiviai, nė nepagalvojantys, kad bėgliai gali ropštis dar aukščiau... ir juolab siaurais laiptais su perspėjimu: NĖRA IŠĖJIMO.

Kai žingsnių garsai aprimo, Lengdonas ryžtingai nužingsniavo per kambarį, vingiuodamas tarp stendų, artėdamas prie objekto, kuris priminė sieną remiančią, per tris pėdas virš grindų įtaisytą kvadratinio jardo ploto spintelę. Jis be jokių dvejonių griebė už rankenos ir trūktelėjo į save duris.

Siena iš nuostabos atšoko.

Anga, regis, vedė į beribę tuštymę... sakytum priešais juos būtų atsidarę vartai į kitą pasaulį. Anapus slenksčio viešpatavo juoduma.

— Sek paskui mane, — liepė profesorius ir stvėrė greta ertmės kabantį žibintuvėlį. Tuomet stebėtinai vikriai persirito per kiaurymės kraštą ir išnyko tamsoje kaip į triušio olą šokusi Alisa.

46 SKYRIUS

L*a soffitta*, mintyse tarė Lengdonas. *Įspūdingiausia pastogė visame pasaulyje.*

Viduje trenkė pelėsiais ir senove, tarsi ore būtų plevenusios tinko dulkės, kurios, bėgant šimtmečiams, tapo tokios smulkios, kad niekaip nebenusėsdavo. Milžiniškoje erdvėje vilnijo čirpsėjimai ir girgždesiai, kurstantys pojūtį, kad jis atsidūrė gyvo žvėries pilve.

Tvirtai atsistojęs ant plačios, horizontalios santvaros juostos, Lengdonas pakėlė žibintuvėlį ir spinduliu pervėrė tamsą.

Priešais driekėsi iš pažiūros begalinis tunelis, išraižytas mediniais trikampiais bei stačiakampiais, kurių raizgynę formavo statramsčiai, skersinės sijos, juostos ir nematomą Penkių Šimtų salės karkasą sudarantys kiti struktūriniai elementai.

Gigantiškoje pastogėje Lengdonas lankėsi prieš kelerius metus, kai apsvaigęs nuo „Gaja Nebbiolo" vyno vaikščiojo po slaptus rūmų praėjimus. Į spintelę panaši vitrina buvo iškirsta architektūrinių projektų kambario sienoje, kad svečiai apžvelgtų santvarų maketą ir nukreipę žibintuvėlį į angą pamatytų, kaip jos atrodo iš tiesų.

Pagaliau čia atsidūrusį Lengdoną nustebino architektūrinis panašumas į senas Naujosios Anglijos daržines — tradicinė paspyrinės sijos statramsčio ir atramų konstrukcija su „Jupiterio strėlės antgalio" formos jungtimis.

Siena taip pat įsirangė pro ertmę ir atsitiesė jam už nugaros, bet moters veido išraiška bylojo, kad ji nesuvokia, kur esanti. Lengdonas pamojavo žibintuvėliu, apšviesdamas neįprastą vaizdą.

Žiūrint nuo angos pusės apimdavo jausmas, jog priešais regi paeiliui išstatytų, vis mažėjančių ir tolumoje pranykstančių lygiašonių trikampių vorą. Pastogė neturėjo grindlenčių, skersinės sijos kybojo atviroje erdvėje ir priminė masyvius geležinkelio pabėgius.

Smiliumi bedęs į pirmyn tįstantį tašą, Lengdonas prabilo prislopintu balsu:

— Mudu esame tiesiai *virš* Penkių Šimtų salės. Jei pasiektume kitą galą, rasčiau kelią į Atėnų kunigaikščio laiptatakį.

Siena skeptiškai nužiūrėjo sijų ir paramsčių labirintą. Norint brautis pirmyn, reikėjo šuoliuoti per statramsčius kaip vaikams, liuoksintiems per traukinio bėgius. Ant masyvių struktūrų, sudarytų iš gausybės skersinių, kuriuos į vieną pluoštą veržė plačios geležinės sąvaros, išlaikyti pusiausvyrai vietos užteko, bet jas skyrė dideli, vargiai įveikiami atstumai.

— Aš neįstengsiu peršokti atvirų plotų, — pakuždomis tarė ji.

Lengdonas taip pat nesijautė tikras, kad sugebėtų strykčioti neužsimušdamas. Jis nudūrė spindulį tarp sijų.

Aštuoniomis pėdomis žemiau kabėjo dulkėtos platybės — savotiškos grindys, — įtvirtintos geležiniais strypais ir nudrykusios, kiek akys užmato. Iš pirmo žvilgsnio jos atrodė patikimos, bet Lengdonas žinojo viso labo matąs ištemptą ir dulkėmis apklotą audeklą, Penkių Šimtų salėje kabančių lubų užpakalinę pusę,

kuri dengė horizontaliai lyg užtiesalo skiautės sudurstytus, trisdešimt devynias Vazario drobes rėminančius medinius kesonus.

Siena mostelėjo į dulkių nugultas „grindis“.

— Ar mes galėtume ten nusileisti ir tiesiog pereiti pastogę?

Nebent pageidautum prasmegti kiaurai Vazario paveikslą ir nuskrieti į Penkių Šimtų salę.

— Egzistuoja geresnis kelias, — ramiai, kad neišgąsdintų bendražygės, atsakė Lengdonas ir pajudėjo iš vietos, tipendamas centrinės atramos kryptimi.

Per ankstesnę viešnagę jis ne vien dairėsi pro skylę, iškaltą architektūrinių maketų kambaryje, bet ir čia vaikštinėjo, įžengęs pro *kitą* tarpdurio galą. Jeigu jo neapgavo nuo vyno apsiblaususi atmintis, vidurinį statramstį papildė tvirtas lentinis takas, kuriuo turistai pasiekdavo pastogės centre įtaisytą apžvalgos aikštelę.

Tačiau dabar nusigavęs iki tikslo Lengdonas rado praėjimą, nė iš tolo nepanašų į tą, kuriuo žingsniavo per ekskursiją.

Kiek „Gaja Nebbiolo“ tądien išgėriau?

Vietoj patvarios, turistams tinkamos struktūros jis teišvydo statmenai per sijas nuleistų palaidų lentų kratinį — tik užuomazgas į perdangą, veikiau lyną negu tiltą.

Lankytojams nutiestas, iš priešingos pusės vedantis takelis, ko gero, užsibaigė ties centrine apžvalgos pakyla. Ir iš ten atvykėliai tuo pačiu keliu grįždavo atgal. O vietinį buomą, priešais kurį stovėjo Lengdonas ir Siena, matyt, greitomis surentė technikams, kad jie galėtų prižiūrėti šitą pastogės dalį.

— Rodos, judėsime lenta, kaip piratų aukos, — pratarė jis neatplėšdamas akių nuo siauro tiltuko.

Siena atsainiai gūžtelėjo pečiais.

— Bus ne blogiau nei Venecijoje, kai miestą užtvindo potvyniai.

Lengdonas suprato, kad ji teisi. Per pastarąją išvyką į Veneciją, kur jis užsiėmė tiriamuoju darbu, Šv. Morkaus aikštė buvo per pėdą nugrimzdusi po vandeniu, todėl iš „Danieli“ viešbučio keliaujant į baziliką teko tipenti medinėmis lentomis, paremtomis šlakbetonio blokais ir apverstais kibirais. Žinoma, galimybė peršlapti batus tėra smulkmena, palyginti su perspektyva nerti kiaurai Renesanso laikų šedevrą ir užsimušti.

Iš galvos vydamas nemalonias mintis, demonstruodamas apsimestinę savikliovą, nuslopinsiančią, kaip jis vylėsi, užslėptą bendražygės nerimą, Lengdonas žengė ant pirmos siauros lentos. Nors išorė tryško pasitikėjimu savimi, krūtinėje širdis trankėsi it paklaikusi. Jam nuslinkus iki vidurio, perdanga nuo svorio iš-

sirietė ir grėsmingai sugirgždėjo. Jis suskato judėti sparčiau ir galiausiai pasiekė santykinai saugų antrą statramstį.

Atsidusęs Lengdonas pasisuko pašviesti Sienai kelio ir, jei kiltų būtinybė, prikalbinti ją sekti įkandin. Tačiau drąsinti blondinės neprireikė. Vos tik spindulys nutvieskė tiltelį, ji neįtikimai mitriai perlėkė ertmę. Liauno kūno slegiama lenta veik nesulinko.

Lengdonas aprimęs nusigręžė ir pajudėjo tolimesne perdanga. Siena sulaukė, kol jis perėjo lentą ir nukreipė šviesos spindulį atgal, tada pati įveikė prarają. Nusistovėjus štai tokiam ritmui, jiedu stūmėsi pirmyn — dvi figūros, kurios, plieskiant vienui vienam žibintuvėliui, sekė viena kitą. Pro plonas lubas smelkėsi apačioje traškančių policijos radijo stotelių garsai. Lengdonas leido sau nežymiai vyptelėti. *Mes kybome virš Penkių Šimtų salės — besvoriai ir nematomi.*

— Robertai, — sušnabždėjo Siena, — sakei, kad Ignacijus atskleidė, kur ieškoti kaukės?

— Taip... tik pranešimą užšifravo. — Lengdonas paaiškino, kad *il Duomino*, matyt, nedegė noru atsakikliui išplepėti, kokioje vietoje paslėpė artefaktą, todėl informaciją perdavė kodų pavidalu. — Manau, užuomina į rojų nurodo paskutinę „Dieviškosios komedijos“ dalį. Va tikslūs jo žodžiai: „Rojus, dvidešimt penki.“

Siena pakėlė akis.

— Jis greičiausiai turėjo omeny dvidešimt penktą *giesmę.*

— Sutinku, — pritarė Lengdonas. Tam tikra prasme *giesmė* atitinka skyrių, pats žodis kilęs nuo senovinės tradicijos giedoti epines poemas. „Dieviškąją komediją“ sudaro lygiai šimtas giesmių, padalintų į tris dalis.

„Pragaras“ 1-34
„Skaistykla“ 1-33
„Rojus“ 1-33

Rojus, dvidešimt penki, pagalvojo Lengdonas apgailestaudamas, kad jo eidetinė atmintis nepajėgi atkurti viso teksto. *Nė iš tolo — mums teks susirasti knygą.*

— Čia dar ne viskas, — tęsė jis. — Ignacijus pabaigoje pridūrė: *Vartai tau atviri, bet privalai paskubėti.* — Lengdonas dirstelėjo į Sieną. — Dvidešimt penktoje giesmėje turbūt minima Florencijoje esanti konkreti vieta. Veikiausiai turinti vartus.

Moteris susiraukė.

— Bet mieste jų yra tuzinai.

— Teisingai. Štai kodėl reikės perskaityti „Rojaus“ dvidešimt penktąją giesmę. — Jis viltingai nusišypsojo. — Gal kartais moki mintinai visą „Dieviškąją komediją“?

Ji nužvelgė profesorių lyg praradusi amą.

— Archajiška italų kalba parašytas keturiolika tūkstančių eilučių, kurias skaičiau vaikystėje? — Siena palingavo galvą. — Robertai, tai tu pasižymi neįprasta atmintimi. Aš tesu gydytoja.

Jiems traukiant į priekį, Lengdonas pajuto kiek nukabinęs nosį, kad po aibės bendrų išgyvenimų Siena tebeslėpė tiesą apie išskirtinį savo intelektą. *Tik gydytoja?* Jis kone suprunkštė. *Kukliausia gydytoja Žemėje*, tarė sau, turėdamas omeny skaitytus straipsnius apie ypatingus jos įgūdžius, kuriems, nelaimei, — nors vargu ar tuo derėtų stebėtis, — nepriklausė gebėjimas prisiminti vienos iš ilgiausių poemų pasaulyje.

Tylėdami jiedu perėjo dar keletą sijų. Galų gale tamsoje Lengdonas įžvelgė viltis kurstantį pavidalą. *Apžvalgos aikštelė!* Pavojingai užklota perdanga driekėsi tiesiai link turėklais apjuostos tvirtos struktūros. Užsikorę ant pakylos jiedu pratęs žygį patikimiau suręstu tilteliu, kol nukaks iki tarpdurio, kurį nuo Atėnų kunigaikščio laiptatakio, kiek Lengdonas atsiminė, skyrė labai nedidelis atstumas.

Netoli platformos jo akys nukrypo apačion į lubas, kabančias aštuoniomis pėdomis žemiau. Iki šiol po kojomis plytėjo maždaug tokios pat apimties liunetai. Tačiau artėjantis savo didumu gerokai kitus pranoko.

„Kozimo I apoteozė“, dingtelėjo jam.

Penkių Šimtų salės centre įtaisytame apvaliame gigantiškame liunete kabojo vertingiausias Vazario paveikslas. Lengdonas studentams dažnai rodydavo drobės skaidres, nepamiršdamas priminti panašumų į Jungtinių Valstijų Kapitolijuje eksponuojamą „Vašingtono apoteozę“ — kuklią užuominą, kad jauna Amerika iš Italijos perėmė ne vien respublikos idėją.

Bet šiandien Lengdonui labiau rūpėjo ne tyrinėti šedevrą, o atsidurti kitoje paveikslo pusėje. Spartindamas žingsnį jis nežymiai pasuko galvą atgal ir išsižiojo pranešti Sienai, kad jie beveik pasiekė saugią aikštelę.

Dešinioji koja, užuot įsirėmusi į lentos vidurį, staiga nuslydo į šoną, o pasiskolintas batas perpus išniro virš perdangos krašto. Kulkšnis kryptelėjo, ir Lengdonas pasviro pirmyn kone virsdamas, pusiau bėgdamas, mindžikavimu stengdamasis atgauti pusiausvyrą.

Tačiau ištaisyti klaidą buvo per vėlu.

Jis keliais tvojosi į lentą ir desperatiškai ištiesė rankas, bandydamas įsikib-

ti į gretimą kryžminę siją. Žibintuvėlis bildėdamas pranyko tamsoje, bet drobė jį sugavo nelyginant tinklas. Lengdonas pašoko, nukūrė pirmyn ir pasiekė kitą statramstį tuo momentu, kai iš vietos išjudintas tiltelis nuskriejo į aštuonių pėdų gelmę ir įsirėžė į Vazario „Apoteozę" supančius medinius rėmus.

Pastogėje nuskardėjo griausmas.

Apimtas siaubo, jis pakilo ant kojų ir atsigręžė į Sieną.

Blausioje šviesoje, kurią skleidė ant drobės gulintis pamestas žibintuvėlis, Lengdonas matė bendražygę, įkalintą ant gretimos sijos, neturinčią jokios galimybės peršokti atsivėrusios spragos. Moters žvilgsnis perteikė tai, ką jis ir pats suprato. Krentančios lentos trenksmas neabejotinai juos išdavė.

Vajentos akys žaibiškai smigo į puošnias lubas.

— Palėpėje krebžda žiurkės, — dirgliai pajuokavo turistas su miniatiūrine vaizdo kamera, kai žemyn nuvilnijo aidas.

Stambios žiurkės, pamanė agentė, spoksodama į centrinę apskritą lubų drobę. Nuo vidurinės kesono dalies nupleveno dulkių debesėlis, ir Vajenta būtų galėjusi prisiekti, kad paveikslas truputį įdubo... tarsi kažkas jį slėgtų iš kitos pusės.

— Vienas iš pareigūnų nuo apžvalgos platformos turbūt netyčia numetė ginklą, — tarstelėjo vyriškis pažiūrėjęs į drobę deformuojantį iškilumą. — Kaip manote, ko jie dairosi? Neblogas šurmulys čia kilo, ar ne?

— *Apžvalgos* platforma? — paklausė Vajenta. — Ten įmanoma užlipti?

— Žinoma. — Jis pamojo link įėjimo į muziejų. — Kitapus ano tarpdurio yra durys, vedančios į pastogę, kurioje galima vaikščioti tilteliais ir grožėtis Vazario santvaromis. Jos nuostabios.

Nuo Penkių Šimtų salės sienų ūmai aidu atsimušė Bruderio balsas:

— Kur, po velnių, jie dingo?!

Kaip ir prieš minutę skambėjęs apmaudo krioksmas, žodžiai atsklido iš už grotelių, įtvirtintų kairės sienos aukštybėse. Bruderis greičiausiai stūksojo kambaryje, kurio langą dengė grotos... visu aukštu žemiau prašmatnių salės lubų.

Agentė žvilgsniu vėl užsiropštė iki išlinkusio paveikslo.

Palėpėje krebžda žiurkės, mintyse pakartojo ji. *Bandančios rasti išėjimą.*

Vajenta tarė ačiū vyriškiui su vaizdo kamera ir negaišdama laiko nusėlino prie muziejaus durų — uždarytų, bet, kaip ji spėjo, neužrakintų, nes į priekį ir atgal nepaliaujamai kursavo policininkai.

Instinktai, suprantama, jos neapvylė.

47 SKYRIUS

Sinjorijos aikštėje, kur vyravo atvykstančios policijos sukeltas chaosas, bruzdesį didžiai susidomėjęs stebėjo į Lancių lodžos šešėlius paniręs vidutinio amžiaus vyras su „Plume Paris" akiniais, turkišku raštu išmargintu kaklaraiščiu ir auksiniu auskariuku-smeige.

Nenuleisdamas akių nuo sujudimo, žmogus nejučia vėl suskato kasytis sprandą. Per naktį odą nusėjo išbėrimas, kuris nenumaldomai plito į sankaupą gūburėlių, raudonuojančių ant smakro, kaklo, skruostų ir virš akių.

Jis žvilgtelėjo į savo nagus ir pamatė, kad šie kruvini. Nosine nusišluostė pirštus ir atsargiai pasausino kraujuojančius veido bei kaklo spuogelius.

Apsivalęs vyriškis įsmeigė akis į du juodus furgonus, sustingusius priešais *Palazzo Vecchio*. Artimesniame sėdėjo du žmonės, tūnantys užpakalinėje salono dalyje. Juodai apsirengęs ginkluotas kariškis ir mėlyną amuletą nešiojanti daili žilaplaukė moteris.

Sprendžiant iš vaizdo, kareivis ruošėsi jai į poodį sušvirkšti injekciją.

Furgone pasodinta daktarė Elizabeta Sinski išsiblaškiusi stebeilijo rūmus ir svarstė, kaip krizė įsišėlo iki tokio masto.

— Mem, — šalia pasigirdo bosinis balsas.

Jausdama, kaip svaigsta galva, moteris atsisuko į kareivį. Tas gniaužė jos dilbį ir kitoje rankoje laikė švirkštą.

— Nejudėkite.

Odą nutvilkė aštrus adatos dūris.

Karys suleido injekciją.

— Dabar galite toliau miegoti.

Užsimerkiant Elizabetai pasidingojo, kad iš šešėlių į ją spokso vyriškis išbertu, paraudusiu veidu, dizainerio akiniais, privačios mokyklos auklėtinio kaklaraiščiu. Sekundę ji manė pažįstanti tą žmogų, bet kai praplėšė blakstienas geriau į jį įsižiūrėti, tasai jau buvo pranykęs.

48 SKYRIUS

Į pastogės tamsą nugrimzdusius Lengdoną ir Sieną atskyrė dvidešimt atviros erdvės pėdų. Lenta liko gulėti ant medinių rėmų, aštuonių pėdų gelmėje prilaikančių Vazario „Apoteozės" paveikslą. Tebeplieskiantis sunkus žibintuvėlis nukrito ant pačios drobės ir ją įlenkė kaip akmens slegiamą batutą.

— Lenta už tavo nugaros... — sukuždėjo Lengdonas, — ar sugebėtum ją patempti iki mano sijos?

Siena pasižiūrėjo į perdangą.

— Nieko nebus. Ant paveikslo nulėktų kitas jos galas.

Bendražygė tik patvirtino jo nuogąstavimus. Dabar jiems mažiausiai reikėjo, kad Vazario drobę prakiurdytų dviejų iš šešių colių storio tašas.

— Man šovė mintis.

Bruks nutipeno į šoną, skersiniu artėdama prie sienos. Lengdonas traukė savąja sija, nors, tolstant nuo žibintuvėlio spindulio, kelias sulig kiekvienu žingsniu darėsi pavojingesnis. Nusigavus iki statmeno paviršiaus, juodu įsupo beveik aklina tamsa.

— Ana ten, apačioje, — ji bedė pirštu į miglotą pavidalą, — rėmo kraštas. Jis greičiausiai pritvirtintas prie sienos. Turėtų mane išlaikyti.

Nespėjus Lengdonui užprotestuoti, Bruks ėmė leistis statramsčiu, ropšdamasi atraminiais skersiniais tarytum kopėčiomis. Pagaliau atsargiai nulipo ant medinių rėmų briaunos. Jie sugirgždėjo, bet nesulūžo. Moteris nuslinko profesoriaus kryptimi, lėtai, colis po colio, krutėdama palei sieną lyg daugiaaukščio pastato atbraila. Ausis vėl pasiekė rėmų čirpsėjimas.

Ledas plonas, pagalvojo Lengdonas. *Nenutolk nuo kranto.*

Siena įveikė pusę kelio, eidama prie tamsoje skendinčios sijos, ir jo širdyje vėl įsižiebė viltis, kad iš šitos vietos galgi pavyks ištrūkti laiku.

Priešakyje netikėtai trinktelėjo durys, ir tiltelį sudrebino garsėjantys spartūs žingsniai. Teritoriją ėmė šukuoti nutviskęs žibintuvėlio spindulys, kuris nenumaldomai artinosi. Lengdonas pajuto, kaip gesta viltys. Kažkas braukė jų kryptimi — žygiavo pagrindiniu taku, užtverdamas pabėgimo kelią.

— Siena, nesustok, — instinktyviai sušnibždėjo jis. — Keliauk iki pat galo. Kitoje pastogės pusėje aptiksi išėjimą. Aš pasistengsiu nuo tavęs nukreipti dėmesį.

— Ne! — primygtinai sukuždėjo moteris. — Robertai, sugrįžk!

Bet Lengdonas jau drožė atgal prie centrinės atramos, už nugaros palikdamas bendražygę, kuri aštuonių pėdų gilumoje stūmėsi pirmyn.

Į pastogės vidurį jis atkako vos keliomis sekundėmis vėliau, nei žibintuvėliu apsiginklavęs beveidis siluetas įžengė į apžvalgos aikštelę. Žmogus sustingo greta turėklų ir nukreipė šviesos pluoštą Lengdonui į akis.

Spindėjimas trumpam apakino, ir jis pasiduodamas kilstelėjo rankas. Dabar jautėsi kaip niekad pažeidžiamas — stovėjo aukštai virš Penkių Šimtų salės ir dėl vyzdžius raižančio žvilgesio ničnieko nematė.

Lengdonas tikėjosi išgirsti šūvį arba valdingą įsakymą, tačiau tylos pauzė užsitęsė. Po akimirkos spindulys nukrypo jam už nugaros ir suskato varstyti tamsą ieškodamas kokio objekto... arba asmens. Nors ir nebespiginamas, jis tepajėgė įžiūrėti praėjimą užstojusį siluetą. Juodai apsirengusios lieknos moters figūrą. Nekilo jokių abejonių, kad beisbolo kepuraitė dengia it spygliai stirksančius plaukus.

Kai sąmonę užtvindė ant ligoninės grindų merštančio daktaro Markonio vaizdai, Lengdono raumenys refleksiškai įsitempė.

Ji mane rado. Kad užbaigtų pradėtą darbą.

Galvoje sušmėžavo graikų naras, plaukiantis gilyn į tunelį, įveikiantis ribą, iš už kurios nebeįmanoma grįžti atgal, ir patenkantis į akmeninę aklavietę.

Samdoma žudikė žibintuvėliu vėl pašvietė jam į akis.

— Pone Lengdonai, — sušnabždėjo ji. — Kur jūsų draugė?

Lengdono kūną nukratė šiurpas. *Toji galvažudė ketina pribaigti mus abu.*

Profesorius demonstratyviai pasisuko nuo Sienos, per petį žvilgtelėdamas į tamsybes, iš kurių jiedu atsibeldė.

— Ji čia niekuo dėta. Jums reikia manęs.

Lengdonas mintyse meldėsi, kad tik Siena jau būtų nutolusi į priekį. Kitapus pakylos ji nusėlintų ant centrinio tako, atsidurtų už dygliaplaukės moters ir galėtų pasiekti duris.

Žudikė šviesos spinduliu antrąsyk perskverbė tuščioje pastogėje jam už nugaros išplitusią tamsą. Neakinamas Lengdonas staiga įžiūrėjo už moters slenkantį pavidalą.

O, Dieve, ne!

Siena išties ėjo centrinio tiltelio link, deja, nuo užpuolikės ją skyrė vos dešimt jardų.

Ne! Tu per arti! Ji tave išgirs!

Lengdoną vėl apžlibino šviesos pluoštas.

— Profesoriau, įdėmiai paklausykite, — tyliai pratarė žudikė. — Jei norite

gyventi, siūlyčiau manimi pasitikėti. Mano misija nutraukta. Jūsų skriausti nėra jokios priežasties. Dabar mudu esame toje pačioje komandoje, ir aš žinau, kaip jums pagelbėti.

Iš moters kalbos jis neką tegirdėjo, nes visą dėmesį buvo sutelkęs į blausų Sienos profilį, kuris už apžvalgos pakylos mitriai užsikorė ant tako — bet pernelyg arti ginkluotos dygliaplaukės.

Bėk, mintyse ją paragino. *Nešdinkis!*

Kai bendražygė pritūpė šešėliuose ir sustingo nebyliai juos stebėdama, Lengdoną apėmė baimė.

Vajentos akys varstė už profesoriaus tvyrančią tamsą. *Kur, po velnių, ji prapuolė? Ar jie išsiskyrė?*

Agentė suvokė privalanti išmąstyti, kaip neleisti porelei bėglių papulti Bruderiui į rankas. *Tai mano vienintelė viltis.*

— Siena?! — ryžosi kimiai sukuždėti ji. — Jei mane girdite, atidžiai klausykitės. Jums nė už ką nesinorėtų pakliūti į rūmus naršančių vyrų nagus. Jie *nesielgs* atlaidžiai. Aš žinau, kaip pasprukti. Pasikliaukite manimi.

— Pasikliauti? — netikėtai skardžiu, prieštaraujančiu balsu atrėžė Lengdonas. — Jūs esate žudikė!

Siena tūno netoliese, suvokė Vajenta. *Profesorius šneka su ja... mėgina perspėti.*

Ji pabandė dar kartą:

— Siena, padėtis sudėtinga, bet man pavyktų jus išvesti. Apmąstykite savo šansus. Judu įsprausti į kampą. Jokios kitos alternatyvos neturite.

— Ne, jai yra iš ko rinktis, — garsiai paskelbė Lengdonas. — Ir Siena užtektinai protinga, kad nuo jūsų spruktų kuo toliau.

— Aplinkybės pasikeitė, — neatlyžo agentė. — Man nėra reikalo judviem kenkti.

— Jūs nužudėte daktarą Markonį! Ir, kaip spėju, šovėte man į galvą!

Ne, pagalvojo Vajenta, profesorius nė už ką nepatikės, kad ji nesiruošia jo galabyti.

Užteks šnekėti. To žmogaus vis tiek neperkalbėsiu.

Vajenta ryžtingai kyštelėjo ranką į odinės striukės užantį ir išsitraukė pistoletą su duslintuvu.

Siena vis dar tupėjo ant tako, pasislėpusi šešėliuose, vos per dešimt jardų nutolusi nuo moters, kuri stojo priešais Lengdoną. Siluetas buvo lengvai atpažįstamas netgi tamsoje. Dideliam jos siaubui, dygliaplaukė mostagavo tuo pačiu ginklu, kurį panaudojo prieš daktarą Markonį.

Ji paleis šūvį, iš moters kūno kalbos sumetė Siena.

Užpuolikė išties grėsmingai pasislinko per du žingsnius į priekį ir stabtelėjo šalia žemų turėklų, kurie supo apžvalgos aikštelę, iškilusią virš Vazario „Apoteozės“. Žudikė kaip galėdama arčiau prisigretino prie Lengdono, pakėlė pistoletą ir nusitaikė tiesiai jam į krūtinę.

— Skaudės tik akimirką, — tarė. — Bet aš neturiu kitos išeities.

Imtis veiksmų Sieną privertė instinktai.

Po Vajentos kojomis ūmai suvibravo lentos, ir to užteko, kad spausdama gaiduką ji nežymiai pajudėtų iš vietos. Ginklui iššovus, vamzdis jau buvo nukrypęs nuo profesoriaus.

Iš už nugaros kažkas artinosi.

Sparčiai.

Ji kaipmat atsigręžė, pasukdama pistoletą šimtu aštuoniasdešimčia laipsnių; tamsoje šmėstelėjo gelsvi plaukai, ir kažin kas visu greičiu taranavo Vajentą. Ginklas vėl sušnypštė, bet puolantis žmogus gūžėsi žemiau vamzdžio, idant savo tikslą pasiektų iš apačios.

Agentės kojos atsiplėšė nuo platformos, strėnos tvojosi į žemus apžvalgos pakylos turėklus. Kai viršutinė kūno dalis persirito per užtvarą, ji sumaskatavo rankomis, siekdama ko nors įsistverti, bet nieko neužčiuopė. Ir nulėkė nuo aikštelės.

Tamsoje krentanti Vajenta įsitempė ir pasirengė akistatai su dulkėtomis grindimis. Keista, tačiau nusileido gerokai švelniau nei tikėjosi... tartum ją būtų sugavęs medžiaginis hamakas, kuris įdubo nuo žmogaus svorio.

Orientaciją praradusi Vajenta akimirką tysojo ant nugaros ir spangino į užpuolikę. Į Sieną Bruks, stovinčią prie turėklų ir nudūrusią žvilgsnį apačion. Priblokšta agentė praskyrė lūpas, bet nespėjo išspausti nė žodžio, nes iš po jos atsklido čaižaus dryksnio garsas.

Suplyšo kūną prilaikiusi drobė.

Vajenta vėl nušvilpė žemyn.

Šįkart ji skriejo tris ilgas sekundes, per kurias suvokė žvelgianti į nuostabiais dailės kūriniais papuoštas lubas. Stačiai priešais ją kybantį milžinišką apskritą

paveikslą — ant dangiško debesėlio įsitaisiusį Kozimą I, kurį supo cherubinai — bjaurojo per patį vidurį atsivėręs dantytas juodas plyšys.

Galop, Vajentai su trenksmu įsirėžus į grindis, jos pasaulis prasmego tamsoje.

Suakmenėjęs, negalėdamas patikėti savo akimis, Robertas Lengdonas iš aukštybių spitrijosi į perplėštą „Apoteozę“ ir pro drobės ertmę matomą gigantišką Penkių Šimtų salę. Ant akmeninių grindų gulėjo dygliaplaukė, aplink jos galvą spėriai plito kraujo klanas. Moteris rankoje tebegniaužė pistoletą.

Jis atsisuko į Sieną, kurios akis irgi prikaustė apačioje atsivėręs šiurpus vaizdas. Bendražygės veidas spinduliavo vien tik šoką.

— Tu reagavai instinktyviai, — sušnabždėjo Lengdonas. — Ji ketino mane nudobti.

Pro paveikslo skylę prasismelkė iš salės atplūdę paniški riksmai.

Lengdonas švelniai nuvedė Sieną nuo turėklų.

— Mums metas judėti.

49 SKYRIUS

Slaptame kunigaikštienės Bjankos Kapelo kambaryje stovintis agentas Bruderis išgirdo griausmingą smūgį ir Penkių Šimtų salėje stiprėjantį šurmulį. Jis šoko prie grotelių ir dirstelėjo į menę. Užtruko kelias sekundes, kol susigaudė, ką regįs ant elegantiškų akmeninių grindų.

Nėščia muziejaus administratorė priėjo iš užnugario ir delnais prisidengė burną, persmelkta nebylaus siaubo, kurį pakurstė panikuojančių turistų apsuptyje susmegusi figūra. Moters žvilgsnis lėtai pakilo iki lubų, ir pro lūpas ištrūko skausmo kupina dejonė. Pasekęs jo žvilgsnį, Bruderis išvydo apskritą paveikslą — per vidurį perskrostą drobę.

Jis atsigręžė į administratorę.

— Kaip mums ten užlipti?

Kitame pastato gale Lengdonas su Siena uždusę nusileido iš pastogės ir išsiveržė pro tarpdurį. Jis beveik iš karto aptiko už tamsiai raudonos užuolaidos sumaniai paslėptą nišą. Puikiai ją atsiminė iš ekskursijos po slaptus rūmų tunelius.

Atėnų kunigaikščio laiptatakis.

Nūnai bėgančių žmonių ir šūksnių garsai tarytum sklido iš visų pusių. Suprasdamas, kad jie neturi daug laiko, Lengdonas atitraukė užuolaidą ir drauge su Siena smuko į nedidelę laiptinę.

Jiedu be žodžių nukūrė akmeninėmis pakopomis. Apačion vedantis koridorius vinguriavo gąsdinančiai siaurais posūkiais. Bėgant žemyn rodėsi, kad praėjimas darosi vis ankštesnis. Kai Lengdoną apėmė įsitikinimas, kad sienos tuojau jį sutraiškys, kelias, laimei, baigėsi.

Pirmas aukštas.

Nuo apatinio laiptelio abu šoko į nedidukę patalpą akmeninėmis sienomis ir apsidžiaugė pamatę geležinėmis kniedėmis apkaltas medines duris, nors iš pažiūros jos buvo vienos iš mažiausių pasaulyje — vos keturių pėdų aukščio. Užšautas masyvus vidinis skląstis niekam neleisdavo įsmukti iš lauko.

— Iš už durų sklinda gatvės garsai, — vis dar sukrėsta tyliai pratarė Siena. — Ką rasime kitoje pusėje?

— *Via della Ninna*, — atsakė Lengdonas, mintyse regėdamas sausakimšą pėsčiųjų taką. — Kas, jei ten sukiojasi policininkai?

— Jie mūsų neatpažins. Juk dairysis blondinės ir tamsiaplaukio vyro.

Profesorius keistai ją nužvelgė.

— O mudu esame?..

Siena papurtė galvą, jos veide sušmėžavo melancholiškas pasiryžimas.

— Robertai, aš nenorėjau, kad mane tokią matytum, bet šiuo metu atrodau taip.

Ji kilstelėjo ranką, sauja sugriebė gelsvas sruogas ir vienu judesiu nusitraukė plaukus.

Nuostaba privertė Lengdoną atšlyti. Jį apstulbino ne vien moters nešiojamas perukas, bet ir pakitusi išvaizda. Siena Bruks buvo visiškai plika, blyškiu ir glotniu viršugalviu, kaip chemoterapija gydoma vėžininkė.

— Taip, žinau, — pasakė ji. — Ilga istorija. Dabar pasilenk, — pridūrė aiškiai ketindama jį papuošti dirbtiniais plaukais.

Juokauji? Lengdonas be didelio entuziazmo susilenkė, ir ji užmaukšlino peruką. Šis vos pritiko, bet Siena kaip įmanydama geriau suglostė gelsvus plaukus. Tada žengė atbula ir žvilgsniu įvertino permainas. Ne visai patenkinta atlaisvino kaklaraištį, jo kilpą pakėlė iki kaktos ir suveržė it skarelę, sykiu prie viršugalvio pritvirtindama Lengdonui netinkantį peruką.

Pasirūpinusi bendražygiu moteris ėmėsi savęs — pasiraitojo kelnių klešnes

ir iki kulkšnių nuleido kojines. Kai atsitiesė, jos lūpas perkreipė pašaipus vypsnis. Žavingoji Siena Bruks virto pankroką dievinančiu skustagalviu. Buvusi Šekspyro teatro aktorė visiškai pasikeitė.

— Nepamiršk, — tarė ji, — devynis kartus iš dešimties žmones atpažįstame iš jų kūno kalbos, todėl vaikščiok kaip senyvas rokeris.

Senyvą vaizduoti galiu, pagalvojo Lengdonas. *Bet nesu tikras dėl rokerio.*

Nespėjus jam užprotestuoti, Siena atsklendė ir pravėrė dureles. Susirietusi dvilinka smuko į akmenimis grįstą, žmonių pilną gatvę. Profesorius nusekė iš paskos, kone ant visų keturių išnirdamas į dienos šviesą.

Neskaitant kelių suglumusių praeivių, kuriuos nustebino pro mažutes *Palazzo Vecchio* duris žengianti, tarpusavyje nederanti pora, niekas į juos nesižvalgė. Dar po kelių sekundžių rytų linkme kulniuojantys Lengdonas su Siena pradingo žmonių grūstyje.

Vingiuodamas pro minią, saugiu atstumu nutolęs nuo Roberto Lengdono ir Sienos Bruks, vyriškis „Plume Paris“ akiniais pasikasė kraujuojančią odą. Nors porelė sumaniai užsimaskavo, jis pastebėjo, kaip tuodu pro miniatiūrines duris išlindo į *Via della Ninna*, ir akimoju suvokė, ką prieš save mato.

Kelis kvartalus jis judėjo įkandin, kol pajuto nebegalįs atgauti kvapo. Dėl krūtinę veriančių sopulių buvo priverstas alsuoti negiliai. Jautėsi taip, lyg jam kas būtų smogęs į krūtinkaulį.

Iš skausmo grieždamas dantimis vyriškis vėl sutelkė dėmesį į Florencijos gatvėmis žingsniuojančius Lengdoną su Siena ir nusekė jiems iš paskos.

50 SKYRIUS

Ryto saulė galų gale patekėjo, ir siaurymėse, kurios rangėsi tarp Florencijos senamiesčio pastatų, nutįso ilgi šešėliai. Parduotuvių ir užeigų savininkai ėmė kelti jų įstaigas sergstinčias metalines grotas, oras persisunkė espreso ir ką tik iškeptų raguolių aromatais.

Skrandį graužė alkis, bet profesorius neketino sustoti. *Aš privalau rasti kaukę... ir išsiaiškinti, kas slypi kitoje jos pusėje.*

Lengdonas keliavo šiaurės pusėn, vesdamas Sieną laiba *Via dei Leoni* gatve, bet iki šiol nepajėgė įprasti prie jos plikos galvos. Drastiški pakitimai priminė,

kaip menkai jis pažinojo savo bendražygę. Jiedu traukė link *Piazza del Duomo* — iš šios aikštės Ignacijus Buzonis paskutinį kartą paskambino telefonu ir atsisveikino su gyvybe.

Robertai, dusdamas išspaudė Ignacijus, *tai, ko ieškai, saugiai paslėpta. Vartai tau atviri, bet privalai paskubėti. Rojus, dvidešimt penki. Telaimina tave Dievas.*

Rojus, dvidešimt penki, sau kartojo Lengdonas, vis dar nustebęs, kad *il Duomino* buvo taip puikiai susipažinęs su Dantės tekstu, jog net įstengė iš anksto nepasirengęs pateikti užuominą į konkrečią giesmę. Matyt, ji dėl kažkokios priežasties įsmigo Buzoniui į atmintį. Šiaip ar taip, jis peržvelgs nuorodą artimiausiu metu, vos tik į rankas paklius „Dieviškoji komedija", kurios egzempliorių netrūks priešakyje esančiose įvairiose vietose.

Pečius siekiančiu peruku pridengtą viršugalvį ėmė kutenti niežulys, bet jam teko pripažinti, kad maskuotė, nors improvizuota ir iš dalies absurdiška, pasirodė besanti veiksminga. Į juos nesigręžiojo niekas, netgi policijos pastiprinimas, ką tik pralėkęs pro šalį pakeliui į Senuosius rūmus.

Keletą minučių Siena nepratarė nė žodžio, ir Lengdonas atsisuko smalsaudamas, ar ji gerai jaučiasi. Moteris, regis, skendėjo savo mintyse, veikiausiai bandė susitaikyti su faktu, jog ką tik nužudė persekiotoją.

— Duosiu lirą, jei atskleisi, apie ką susimąstei, — surizikavo prabilti jis, nutaisęs nerūpestingą toną, vildamasis, kad padės Sienai užmiršti ant rūmų grindų išsikėsnojusios negyvos dygliaplaukės moters vaizdą.

Ji pamažu išniro iš apmąstymų.

— Galvojau apie Zobristą, — lėtai atsakė. — Mėginau atsiminti, ką dar apie jį žinau.

— Kaip sekėsi?

Siena gūžtelėjo pečiais.

— Jei atvirai, didžiąją dalį informacijos esu gavusi iš prieštaringos apybraižos, kurią jis sukurpė prieš porą metų. Straipsnis įstrigo man į galvą. Medikų bendruomenėje išplito kaip virusas. — Ji krūptelėjo. — Atleisk, palyginimas nekoks.

Lengdonas niūriai suprunkštė.

— Tęsk.

— Zobristas iš esmės skelbė, kad žmonija svyruoja ant išnykimo slenksčio ir jai nelemta išgyventi kito amžiaus, nebent populiaciją smarkiai praretintų katastrofa.

Jis atsigręžė į Sieną išplėtęs akis.

— Net vieno šimtmečio?

— Tezė skambėjo griežtai. Laiko trukmė buvo gerokai trumpesnė nei įvardyta ankstesniuose vertinimuose, bet apskaičiavimus patvirtino labai įtikinami mokslo duomenys. Pareiškęs, esą gydytojams derėtų mesti darbą, nes pratęsdami žmonių gyvenimą mes tiktai giliname krizę, jis įsigijo daug priešų.

Lengdonas suprato, kodėl medikų pasaulyje straipsnis sukėlė audrą.

— Nenuostabu, — toliau kalbėjo Siena, — kad Zobristą iš visų pusių užsipuolė politikai, dvasininkai, Pasaulio sveikatos organizacija ir jį apšaukė Paskutinio teismo diena gąsdinančiu, paniką kurstančiu bepročiu. Ypač įžeidė jo teiginiai, kad nusprendęs daugintis šiandienos jaunimas augins atžalas, kurios tiesiogine prasme savo akimis stebės, kaip pražūsta mūsų giminė. Zobristas savo nuomonę iliustravo „Paskutinio teismo laikrodžiu", į vieną valandą suspaudusiu visą žmonijos egzistavimą, rodančiu... kad mums beliko gyventi kelios sekundės.

— Tą laikrodį mačiau internetinėje svetainėje, — įsiterpė Lengdonas.

— Aha, jis priklauso Zobristui. Dėl tokių aiškinimų kilo didžiulis pasipiktinimas. Bet priešiškiausiai reaguota į jo žodžius, esą genų inžinerijos atradimai labiau pasitarnautų žmonijai, jeigu jais ne *gydytume*, o *kurtume* ligas.

— Ką?!

— Taip, pasak Zobristo, jo technologijomis derėtų kryžminti virusų padermes ir šiuolaikinės medicinos neįveikiamais naujais hibridais apriboti populiacijos augimą.

Lengdoną apėmė stiprėjantis siaubas, mintyse regint dirbtinai sukurptus keistus mišrūniškus virusus, kurių niekaip nepavyktų sunaikinti, jei tik jie paplistų.

— Per porą metų iš medicinos pasaulio numylėtinio Zobristas virto atstumtuoju. Neapykantos objektu. — Siena nutilo, ir jos veide trumpam pasirodė užuojautos išraiška. — Nieko keista, kad jis palūžo ir nusižudė. Dar liūdniau, kad straipsnyje išdėstyta tiesa.

Lengdonas vos nepargriuvo.

— Atleisk... tavo manymu, jis *neklysta?*

Siena niūriai gūžtelėjo.

— Robertai, jei šnekėtume grynai iš mokslinių pozicijų — logiškai ir be jokių emocijų, — galiu tave užtikrinti, kad nesulaukus radikalaus pokyčio mūsų giminei gresia prapultis. Ir labai greitai. Turiu omeny ne gaisrus, sieros lietų, apokalipsę ar atominį karą... o visišką krachą, kurį lems planetos gyventojų skaičius. Faktų matematika nenuginčijama.

Lengdonas suakmenėjo.

— Aš nuodugniai gilinausi į biologijos sritį, — pasakė ji. — Gyvybės rū-

šims įprasta išnykti dėl jų perteklіaus. Tarkim, dumbliai, kurie miško tvenkinėly-je mėgaujasi idealia maistingų medžiagų pusiausvyra. Nekontroliuojami jie taip gausiai veisiasi, kad nusėja telkinio paviršių, užstoja saulę ir sustabdo maistingų medžiagų dauginimąsi. Iš savo aplinkos išsunkę viską, ką gali, dumbliai veikiai nunyksta ir išgaruoja be pėdsakų. — Siena sunkiai atsiduso. — Panašus likimas laukia žmonijos. Kur kas greičiau nei galvojame.

Jis pasijuto išmuštas iš vėžių.

— Bet... tai neįmanoma.

— Anaiptol, Robertai. Viso labo *sunkiai įsivaizduojama*. Žmogaus protas pasižymi primityviu *ego* apsaugos mechanizmu, atmetančiu bet kokią tikrovę, kurios sukelto streso nepakelia smegenys. Jis vadinamas *neigimu.*

— Apie neigimą girdėjęs esu, — atsainiai leptelėjo Lengdonas, — bet nemaniau, kad jis egzistuoja.

Siena pavartė akis.

— Dar ir kaip, patikėk manimi. Neigimas nepaprastai reikšmingai veikia žmogaus gyvavimą. Jeigu jo neturėtume, kas rytą pabustume šiurpdami nuo minčių, kaip galime mirti. Sąmonė blokuoja egzistencines baimes, versdama mus nukreipti dėmesį į toleruojamą spaudimą — pavyzdžiui, į būtinybę laiku nuvažiuoti į darbą arba sumokėti mokesčius. Jei mus apima stipresni — egzistenciniai — baugulіai, pasistengiame jais atsikratyti susitelkdami į elementarias užduotis ir kasdienes smulkmenas.

Lengdonas atsiminė neseniai atliktą internetinę analizę, kuri atskleidė, kad į neigimą linkę net ir JAV šiaurės rytų universitetuose studijuojantys itin intelektualūs asmenys. Pasak tyrimo, didžioji dauguma studentų, atsivertusių tinklalapio puslapį su slegiančiu straipsniu apie tirpstantį arkties ledą arba gyvybės rūšių nykimą, tuojau pat jį apleisdavo ir pasidomėdavo kokiais nors niekniekiais, siekdami užgniaužti baimes — dažniausiai rinkdavosi įspūdingiausius sporto rungtynių momentus, juokingus vaizdo įrašus su nufilmuotais katinais arba paskalas apie garsenybes.

— Senovinėje mitologijoje *neigimo* užvaldytas didvyris demonstruoja aukščiausio laipsnio išdidumą ir savimaną, — pastebėjo Lengdonas. — Nėra labiau išpuikusio žmogaus už tą, kuris tiki esąs apsaugotas nuo pasaulio grėsmių. Dantė akivaizdžiai tam pritarė, nes pasmerkė puikybę kaip *baisiausią* iš septynių mirtinų nuodėmių... ir nutrenkė pasipūtėlius į giliausią pragaro ratą.

Siena sekundėlę pamąstė ir pratęsė:

— Zobristas kraštutiniu neigimu kaltino planetos lyderius ir savo straipsnyje rašė, kad jie... slepia galvas smėlyje. Ypač kritikavo Pasaulio sveikatos organizaciją.

— Manau, už savo kalbas gavo pylos.

— Jį prilygino religiniam fanatikui, kuris stovi ant gatvės kampo ir laiko ženklą su užrašu „Pabaiga — visai čia pat".

— Pora minėtų individų sukinėjasi ir Harvardo aikštėje.

— Taip, tik į juos numojame ranka netikėdami, kad kažkas panašaus iš tikrųjų gali nutikti. Bet žinok, jei žmogaus protas nesugeba *įsivaizduoti* tokios įvykių eigos, tai dar nereiškia, kad ji negalima.

— Kalbi kaip Zobristo gerbėja.

— Aš esu *tiesos* šalininkė, — pabrėžtinai aiškiai ištarė Siena, — net jeigu ją skausmingai sunku pripažinti.

Lengdonas pritilo vėl pajutęs, kad ji keistai atitolo, ir sykiu bandė perprasti neįprastą aistros ir objektyvumo derinį.

Sienos akys kryptelėjo į profesorių, jos veide nušvito švelnesnė išraiška.

— Klausyk, Robertai, aš nemanau, kad Zobristas teisus dėstydamas, neva problemas dėl populiacijos pertekliaus išspręstų maras, kuris pražudytų pusę Žemės gyventojų. Ir nesiūlau liautis gydžius ligonius. Tenoriu pasakyti, kad dabartinis mūsų kelias apibūdinamas paprasta susinaikinimo formule. Žmonių skaičius geometrine progresija didėja ribotų erdvės ir išteklių sistemoje. Pražūtis mus užgrius staiga. Jei lygintume su važiavimu automobiliu... užuot po truputį eikvoję degalų atsargas, mes tarsi nulėksime nuo stataus skardžio.

Lengdonas atsiduso mėgindamas suvirškinti jos žodžius.

— Beje, jeigu jau prakalbome šia tema, — pridūrė ji, smiliumi niūriai bedusi dešinėn ir aukštyn, — esu beveik tikra, kad būtent iš ten šoko Zobristas.

Profesorius kilstelėjo akis nurodyta kryptimi ir pamatė akmeninį Bardželo rūmų fasadą. Už jo, tarp kitų statinių, kyšojo smailėjantis Fiorentinos abatijos bokštas. Lengdonas įsižiūrėjo į kūgio formos viršūnę spėliodamas, kas privertė tą žmogų liuokteltėti apačion, nuoširdžiai vildamasis, kad savižudybei įtaką padarė ne kokie nors siaubingi jo darbai, kurių pasekmių pats Zobristas nė kiek netroško išvysti.

— Zobristo kritikai, — tarė Siena, — mėgsta baksnoti pirštu į paradoksą: nemažai jo sukurtų genetinių technologijų neapsakomai prailgina gyvenimo trukmę.

— Ir taip prisideda prie žmonijos pertekliaus problemos.

— Būtent. Zobristas kartą viešai pareiškė, kad mielai įkištų džiną atgal į butelį ir sunaikintų dalį savo įnašo į mūsų ilgaamžiškumą. Ideologiniu požiūriu kalbėta logiškai. Kuo ilgiau gyvename, tuo daugiau resursų skiriame senimui ir pacientams.

Lengdonas sulinksėjo.

— Esu skaitęs, kad Jungtinėse Valstijose šešiasdešimt procentų sveikatos apsaugos išlaidų tenka paskutinį pusmetį gyvuojantiems mirtiniems ligoniams.

— Teisybė. Nors mūsų smegenys tvirtina: „Tai beprotybė“, širdys ragina: „Kiek galėdami ilgiau palaikykime močiutės gyvybę.“

Jis vėl linktelėjo galva.

— Apolono ir Dioniso konfliktas — garsioji mitologinė dilema. Nuo senų laikų įsiplieskusi kova tarp proto ir širdies, kurių norai retai kada sutampa.

Lengdonas žinojo, kad mitas pasakojamas per anoniminių alkoholikų susitikimus, siekiant apibūdinti girtuoklį, kuris dėbso į svaigalų stiklą — smegenys suvokia, kad gėrimas pakenks, bet širdis geidžia jo suteikiamos paguodos. Pagrindinė mintis, regis, siūlo nesijausti vienišam, nes konfliktų neišvengdavo netgi dievai.

— Pasauliui reikalinga agatuzija? — ūmai sušnabždėjo Siena.

— Ką sakei?

Ji pakėlė galvą.

— Pagaliau atsiminiau, kaip vadinosi Zobristo straipsnis. „Pasauliui reikalinga agatuzija?“

Lengdonas pirmą kartą gyvenime išgirdo šitą žodį, bet pabandė atspėti jo reikšmę iš graikiškų šaknų, *agathos* ir *thusia.*

— Agatuzija... tai „gera auka“?

— O tiksliau — „pasiaukojimas vardan gėrio“. — Ji akimirką nutilo. — Dar pramintas geranoriška savižudybe.

Su pastarąja sąvoka Lengdonui teko susidurti besiklausant naujienos apie bankrutavusį tėvą, kuris nusižudė, idant šeima gautų jo gyvybės draudimą, ir išgirdus istoriją apie atgailaujantį maniaką, pakėlusį prieš save ranką iš baimės, kad nesuvaldys potraukio galabyti žmones.

Bet iš visų pavyzdžių, įstrigusių atmintyje, labiausiai šiurpino 1967 metais pasirodęs romanas „Logano bėgimas“, pasakojantis apie ateities visuomenę, kurioje kiekvienas mielai atimdavo sau gyvybę sulaukęs dvidešimt vienerių — taip žmonės galėdavo mėgautis visaverte jaunyste ir nuo savo gausos arba senatvės apsaugodavo ribotus planetos išteklius. Jei Lengdonas gerai prisiminė, knygos ekranizacijoje leistina gyvenimo trukmė išaugo iki trisdešimties metų, siekiant, be jokių abejonių, įtikti daugiausiai pinigų kino teatruose paliekantiems žiūrovams — nuo aštuoniolikos iki dvidešimt penkerių metų.

— Zobristo straipsnis... — nutęsė Lengdonas. — Aš nelabai suprantu pa-

vadinimo. „Pasauliui reikalinga agatuzija?“ Čia sarkastiškas klausimas? Atseit, kas turėtų geranoriškai žudytis... ogi mes *visi?*

— Ne, tai — dviprasmybė.

Profesorius palingavo galvą, nesugebėdamas jos įžiūrėti.

— Savižudybė reikalinga *pasauliui*, jei konkrečiau, Pasaulio sveikatos organizacijai. Zobristas apybraižoje iškoneveikė PSO direktorę daktarę Elizabetą Sinski, vadovaujančią institucijai, anot jo, ištisą amžinybę, bet rimtai nevertinančią gyventojų pertekliaus grėsmės. Jis rašė, kad pasauliui būtų į naudą, jeigu daktarė Sinski sau pasidarytų galą.

— Koks užjaučiantis vyrukas.

— Genijams įprasta susidurti su panašiais keblumais. Išskirtinės smegenys moka kur kas labiau susitelkti nei kitos, bet nuo jų pajėgumų nukenčia emocinis brandumas.

Lengdonas mintyse atkūrė straipsnius apie jaunąją Sieną, vunderkindę, kurios intelekto koeficientas siekė 208 balus, o protiniai gebėjimai buvo stačiai neišmatuojami. Įdomu, savęs paklausė jis, ar bendražygė, kalbėdama apie Zobristą, tam tikra prasme šnekėjo apie save ir, beje, kiek dar laiko ji ketino slėpti savo paslaptį?

Priešais Lengdonas pamatė ieškotą orientyrą. Perėjęs *Via dei Leoni*, jis nusivedė Sieną iki sankirtos su itin siauru keliuku — veikiau skersgatviu. Viršuje kabojo lentelė su užrašu: *VIA DANTE ALIGHIERI.*

— Kaip matau, nemažai žinai apie žmogaus smegenis. Šią sritį studijavai medicinos mokykloje?

— Ne, bet vaikystėje nuolat skaičiau. Žinios apie smegenis mane sudomino, nes turėjau... problemų dėl sveikatos.

Lengdonas smalsiai į ją dirstelėjo tikėdamasis tęsinio.

— Mano smegenys... — tyliai pasakė Siena, — vystėsi ne taip, kaip daugumos vaikų, ir kėlė... rūpesčių. Galybę laiko stengiausi išsiaiškinti, kas man darosi, ir daug ką sužinojau apie neurologijos mokslą. — Ji pažiūrėjo amerikiečiui profesoriui į akis. — Taip, taip, plikumas susijęs su mano sveikatos būkle.

Jis nukreipė žvilgsnį į šalį, pasijutęs nesmagiai dėl savo klausimo.

— Nesuk sau galvos, — pareiškė Siena. — Aš su tuo susigyvenau.

Abiem įžengiant į šešėliuose nugrimzdusį vėsų skersgatvį, Lengdonas apsvarstė viską, ką išgirdo apie Zobristą ir gąsdinančias jo filosofines pažiūras.

Jam nedavė ramybės vienas dalykas.

— Kareiviai, kurie bando mus nužudyti... kas jie tokie? Kažkokia nesąmo-

nė. Jeigu Zobristas grasina pasauliui maro užkratu, argi žmonės neturėtų susivienyti, kad užkirstų kelią mirtinai infekcijai?

— Nebūtinai, — atsakė Siena. — Medikų bendruomenėje Zobristas gal ir tapo atstumtuoju, bet jo ideologiniams tikslams pritarė aibė ištikimų gerbėjų, sutinkančių, kad žmonijos praretinimas tėra neišvengiamas blogis ir jis padėtų išgelbėti planetą. Kas ten žino, galbūt tie kariškiai stengiasi užtikrinti, kad Zobristo svajos būtų įgyvendintos.

Asmeninė sekėjų armija? Lengdonas apmąstė tokią galimybę. Taip, pasaulio istorijoje netrūko fanatikų ir kultų narių, nusižudžiusių dėl įvairiausių priežasčių — įsitikinimų, kad jų vedlys yra Mesijas, kad anapus Mėnulio jų laukia erdvėlaivis, kad priartėjo Paskutinio teismo diena. Prielaidos apie gyventojų skaičiaus kontrolę bent jau moksliškai pagrįstos. Tačiau kareiviai... ne, jam vis tiek kažkur nesuėjo galai.

— Aš netikiu, kad šutvė profesionalių karių sąmoningai naikintų niekuo dėtas žmonių minias, nors tuo pat metu juos nepaliaujamai kankintų baimė patiems susirgti ir numirti.

Ji suglumusi pašnairavo į Lengdoną.

— Robertai, ką, tavo nuomone, jie veikia išėję į karą? Žudo nekaltus žmones rizikuodami gyvybėmis. Kai atsiranda tikinčių kilniu savo tikslu, nutikti gali bet kas.

— Kilniu tikslu? Šneki apie siekius maru apkrėsti pasaulį?

Sienos rudos akys pervėrė jį tiriančiu žvilgsniu.

— Robertai, siekiamybė susijusi ne su maro platinimu, o su pastangomis išgelbėti planetą. — Moteris sekundę patylėjo. — Vienoje iš straipsnio pastraipų, kuri sukėlė daug diskusijų, Bertranas Zobristas pateikė hipotetinį klausimą. Noriu, kad į jį atsakytum.

— Kaip jis skamba?

— Zobristas teiravosi: ar paspaustum jungiklį, kuriuo galėtum numarinti pusę iš akies parinktų Žemės gyventojų?

— Žinoma, ne.

— Gerai. O jei tau pasakytų, kad tučtuojau jo *nepaspaudus* žmonija išnyks per artimiausią šimtmetį? — Siena po pauzės pridūrė: — Ar tuomet jį spustelėtum? Net jeigu pražudytum draugus, šeimą ir galbūt save?

— Siena, aš neįsivaizduoju...

— Klausimas hipotetinis. Ar sunaikintum pusę gyventojų, kad neišnyktų mūsų giminė?

Makabriška tema gerokai trikdė Lengdoną, todėl jis apsidžiaugė išvydęs pažįstamą raudoną vėliavą, kybančią ant akmeninio pastato šono.

— Žiūrėk, — tarė mostelėjęs į priekį. — Mes jau vietoje.

Siena palingavo galvą.

— Kaip ir sakiau. *Neigimas.*

51 SKYRIUS

Casa di Dante, Dantės namą, stovintį siauroje *Via Santa Margherita*, lengva atpažinti iš didžiulės vėliavos, pakabintos ant akmeninio fasado: *MUSEO CASA DI DANTE*.

Ji dvejodama pažvelgė į užrašą.

— Mes keliaujame į Dantės *namus?*

— Ne visai. Poetas gyveno kiek toliau. Čia, galima sakyti... Dantės muziejus.

Lengdonas kartą surizikavo ten užsukti panūdęs apžiūrėti meno kolekciją, bet terado su Dante sietinų, įvairiuose pasaulio kraštuose sukurtų garsių darbų reprodukcijas, vis dėlto jas pamatyti po vienu stogu buvo įdomu.

Sienos veidą netikėtai nušvietė viltis.

— Manai, viduje eksponuojamas senovinis „Dieviškosios komedijos" egzempliorius?

Lengdonas suprunkštė.

— Ne, bet tenykštė suvenyrų krautuvėlė prekiauja milžiniškais plakatais su mikroskopišku „Dieviškosios komedijos" tekstu.

Sprendžiant iš akių, atsakymas ją mažumėlę pribloškė.

— Žinau, žinau. Vis geriau negu nieko. Deja, mano akys silpsta, todėl smulkų šriftą teks skaityti tau.

— *È chiusa*, — sušuko senukas jiedviem besiartinant prie durų. — *È il giorno di riposo.*

Uždaryta dėl poilsio dienos? Lengdonui vėl viskas susijaukė. Jis atsigręžė į Sieną.

— Juk dabar... pirmadienis, ar ne?

Ji linktelėjo.

— Florentiečiai mėgsta ilsėtis pirmadieniais.

Lengdonas sudejavo ūmai prisiminęs neįprastą miesto savaitės kalendorių. Srauniausia turistų dolerių tėkmė plūsdavo savaitgaliais, todėl Florencijos

prekeiviai nusprendė krikščionišką nedarbo dieną perkelti į pirmadienį, idant šventadienis nenurėžtų per didelės jų pelno dalies.

Nelaimei, dėl tos pačios priežasties atpuolė ir kitas variantas — „Paperback Exchange", vienas iš jo mėgstamiausių Florencijos knygynų, kuriame tikrai būtų „Dieviškosios komedijos" leidinių.

— Kyla dar kokių idėjų?

Akimirką pamąstęs Lengdonas sulinkčiojo galva.

— Šalimais renkasi Dantės gerbėjai. Kertu lažybų, kas nors iš jų turės knygą ir mums paskolins.

— Toji vieta greičiausiai irgi uždaryta, — perspėjo Siena. — Beveik visos miesto įstaigos pirmadieniais poilsiauja.

— Ne, jos šeimininkai nė už ką taip nesielgtų, — nusišypsojo Lengdonas. — Tai bažnyčia.

Žmogus išberta oda ir auksiniu auskaru rėmėsi į sieną pasislėpęs minioje, nuo jų atsilikęs per penkiasdešimt jardų, ir džiaugėsi proga atsipūsti. Kvėpuoti vis dar buvo sunku, be to, niekaip nesisekė nukreipti minčių nuo veidą marginančio bėrimo, ypač dirginančio jautrią odą virš akių. Jis nusiėmė „Plume Paris" akinius, rankove persibraukė akiduobes, bet švelniai, kad neįtrūktų pūslelės. Grąžino stiklus į vietą ir pastebėjo, kad bėgliai vėl leidosi į kelią. Kaip įmanoma atsargiau alsuodamas, vyriškis prisivertė sekti jiems iš paskos.

Nuo Lengdono ir Sienos per kelis kvartalus nutolęs agentas Bruderis palinko virš sumaitoto, ant Penkių Šimtų salės grindų drybsančio kūno, kuris buvo gerai pažįstamos dygliaplaukės merginos. Jis priklupo, paėmė jos pistoletą, saugumo sumetimais ištraukė šovinių apkabą ir atidavė ginklą vienam iš savo vyrų.

Nėščioji muziejaus administratorė Marta Alvarez stoviniavo toléliau. Ji ką tik pasidalijo glaustomis, bet stulbinančiomis žiniomis — išklojo, kas nuo ano vakaro atsitiko Robertui Lengdonui... pateikė ir informaciją, kurią Bruderis iki šiol stengėsi sugromuliuoti.

Profesorius teigia praradęs atmintį.

Iš kišenės iškrapštęs telefoną jis surinko numerį. Po trijų signalų pasigirdo atokus virpantis darbdavio balsas:

— Agentas Bruderis? Kalbėkite.

Jis prabilo lėtai, kad būtų suprastas kiekvienas žodis.

— Kol kas bandome aptikti Lengdoną ir merginą, bet susidūrėme su viena netikėta aplinkybe. — Bruderis po pauzės pridūrė: — Jeigu duomenys teisingi... jie visiškai keičia padėtį.

Profosas žingsniavo po kabinetą, kovodamas su pagunda griebtis antro viskio stiklo, ragindamas save susitelkti į bręstančią krizę.

Per visą profesinės veiklos laikotarpį jis nė karto neišdavė kliento ir nepriekaištingai įvykdydavo susitarimus — taip, be abejo, ketino elgtis ir toliau. Tačiau dabar nujautė įsivėlęs į reikalus, kurių tikslas skyrėsi nuo iš pradžių jo įsivaizduoto.

Prieš metus žymus genetikas Bertranas Zobristas atskrido į „Mendacium" ir paprašė jį aprūpinti saugiu prieglobsčiu. Anuomet profosas manė, kad svečias planuoja slapta kurti gydymo technologijas ir jų patentu dar labiau pagausinti milžiniškus savo turtus. Konsorciumą ir anksčiau samdė paranojiški mokslininkai bei inžinieriai, užsigeidę dirbti vienui vieni, savo vertingas idėjas siekdami nusergėti nuo vagių.

Todėl profosas priėmė klientą ir nė kiek nenustebo išgirdęs, kad jo dairosi žmonės iš Pasaulio sveikatos organizacijos. Nekvaršino sau galvos ir dėl PSO direktorės daktarės Elizabetos Sinski, kuriai medžioklė, regis, tapo asmenine misija.

Mums nuolat tenka grumtis su galingais priešininkais.

Konsorciumas vykdė sandėrio sąlygas ničnieko neklausinėdamas, visą sutarties terminą trukdydamas Elizabetai Sinski rasti Zobristą.

Beveik visą terminą.

Likus mažiau nei savaitei iki kontrakto pabaigos, PSO direktorė kažkaip užtiko mokslininką Florencijoje. Atvykusi į miestą persekiojo Zobristą, kol jis atėmė sau gyvybę. Pirmą sykį per savo karjerą profosas neįvykdė pažado apginti klientą, ir dabar jį graužė mintys apie nesėkmę... taip pat ir keistos genetiko žūties aplinkybės.

Jis pasirinko savižudybę... vietoj nelaisvės?

Ką, po velnių, bandė nusaugoti?

Po jo mirties Sinski konfiskavo objektą iš Zobristo išsinuomoto seifo, todėl Konsorciumas buvo priverstas Florencijoje stoti prieš ją į kovą — leistis į lobio paieškas...

Kokio lobio?

Profosas instinktyviai dirstelėjo į knygų lentyną ir storą veikalą, prieš dvi savaites gautą iš Zobristo paklaikusiu žvilgsniu.

„Dieviškoji komedija".

Jis paėmė tomą ir su trenksmu nuleido ant rašomojo stalo. Nežymiai drebančiais pirštais atsivertęs pirmąjį puslapį, vėl perskaitė dedikaciją.

Mielas drauge, ačiū, kad padėjai rasti taką.
Pasaulis dėkoja ir tau.

Visų pirma, pamanė profosas, *mudu niekada nedraugavome.*

Jis dar tris kartus akimis permetė įrašą. Tada pažvelgė į raudoną apskritimą, kurį klientas nubrėžė kalendoriuje išryškindamas rytojaus datą.

Pasaulis tau dėkoja?

Jachtos savininkas nusisuko nuo stalo ir ilgam įsižiūrėjo į horizontą.

Paniręs į tylą jis pagalvojo apie vaizdo failą ir mintyse išgirdo Noultono balsą telefonu. *Aš pamaniau, kad prieš siuntimą galbūt norėsite peržiūrėti kadrus... turinys kursto nerimą.*

Skambutis tebetrikdė profosą. Noultonui, vienam iš geriausių fasilitatorių, visiškai nebūdinga kreiptis su tokiu prašymu. Jis puikiai žinojo, kad nevalia pažeisti darbų pasidalijimo protokolo.

„Mendacium" šeimininkas grąžino knygą ant lentynos, žengė prie škotiško viskio butelio ir prisipylė pusę stiklo.

Jam reikėjo priimti labai nelengvą sprendimą.

52 SKYRIUS

La Chiesa di Santa Margherita dei Cerchi, arba Čerkių Šv. Margaritos bažnyčia, dar vadinama Dantės bažnyčia, labiau priminė koplytėlę. Vieną patalpą tebetrintys mažučiai maldos namai viliodavo Dantės gerbėjus, dievinančius juos kaip šventą vietą, kurioje nutiko didžio poeto gyvenimą paveikę du lemtingi įvykiai.

Pasak visiems žinomos istorijos, kaip tik šioje bažnyčioje devynerių metų Dantė pirmąsyk akimis pagavo Beatričę Portinari ir iš pirmo žvilgsnio pamilo — dėl jos kankinosi visą gyvenimą. Dideliam jo sielvartui, Beatričė ištekėjo už kito vyro ir atgulė į kapą sulaukusi vos dvidešimt ketverių.

Gerokai vėliau kaip tik čia jis vedė Džemą Donati, kurios, netgi pasak iš-

kilaus rašytojo Bokačo, Dantei tikrai nederėjo imti į žmonas. Porai gimė vaikai, bet jiedu vienas kitam beveik nepuoselėjo prielankumo, ir kai poetą ištrėmė iš Florencijos, sutuoktiniai neparodė didelio noro vėl užmegzti tarpusavio ryšį.

Jo gyvenimo meile iki pat mirties išliko Beatričė Portinari, kuri, nors ir menkai pažinota, taip užvaldė Dantę, kad jos vaiduoklis tapo mūza, įkvėpusia parašyti nuostabiausius kūrinius.

Žymusis poezijos tomas „Naujas gyvenimas" tiesiog perpildytas eilučių, liaupsinančių „palaimintąją Beatričę". Maža to, „Dieviškojoje komedijoje" ji vaizduojama kaip gelbėtoja, vedanti poetą per rojų. Abiejose knygose jis aistringai ilgisi nepasiekiamos širdies damos.

Nūdien Dantės bažnyčia virtusi be atsako įsimylėjusių nelaimėlių šventove. Joje galima rasti jaunosios Beatričės kapą — paprasta jos kripta nelyginant piligrimystės objektas traukia tiek Dantės gerbėjus, tiek širdgėlos nukamuotas meilės aukas.

Šįryt, Lengdonui su Siena vinguriuojant Florencijos senamiesčiu ir artėjant prie maldos namų, gatvės siaurėjo, kol virto garsiaisiais pėsčiųjų takais. Tiesa, retsykiais prieš akis išdygdavo vietinio gyventojo automobilis, pamažu slenkantis keliukų labirintu, verčiantis praeivius prisiploti prie pastatų.

— Bažnyčią rasime už kampo, — tarė Lengdonas vildamasis, kad jiems pagelbės kuris nors užėjusių į šventyklą turistų.

Tikimybė aptikti gerąjį samarietį kaip reikiant išaugo, nes Siena susigrąžino peruką mainais į jo švarką, ir iš rokerio bei skustagalvio abu transformavosi į... universiteto profesorių ir tvarkingą jauną moterį.

Jis su palengvėjimu atsiduso vėl pasijutęs savimi.

Kai nužygiavo dar siauresniu skersgatviu, *Via del Presto*, Lengdonas ėmė atidžiai tyrinėti tarpdurius. Žinojo, kad įėjimą į bažnyčią aptikti nelengva, nes statinys buvo nedidukas, įspraustas tarp kitų dviejų namų ir niekaip neišdailintas. Galima praslinkti pro šalį, išleisti iš akių. Kad ir kaip keista, gan dažnai šventyklą paprasčiau rasti ne žvalgantis, o įtempus *ausis*.

Neskaitant kitų ypatumų, *La Chiesa di Santa Margherita dei Cerchi* pasižymėjo dar ir nuolat rengiamais koncertais, o kai jų nebūdavo numatyta, bažnyčia transliuodavo įrašus ir suteikdavo svečiams galimybę bet kada mėgautis muzika.

Lengdonas netrukus išgirdo iš grotuvo vilnijančią melodiją, kuri skardėjo, kol jiedu su Siena pasiekė į akis nekrintančias duris. Kad nusigauta į reikiamą vietą, nurodė vienintelis nedidelis ženklas — tikra raudonos *Museo Casa di Dante* vėliavos priešingybė, — kukliai pristatantis Dantės ir Beatričės bažnyčią.

Kai Lengdonas su Siena iš gatvelės įsmuko į blausią maldos namų erdvę, oras atvėso, o muzika dar pagarsėjo. Interjeras rodėsi elementarus ir asketiškas, patalpa — mažesnė nei išliko jo prisiminimuose. Aplinkui buvo matyti tiktai saujelė turistų, kurie vaikščiojo, kažką rašė žurnaluose, tyliai klausėsi muzikos įsitaisę klauptuose arba tyrinėjo keistą meno kūrinių kolekciją.

Išskyrus Nerio di Bičio altoriaus paveikslą su Marija, šventykloje beveik visas autentiškas drobes pakeitė šiuolaikinės dailės pavyzdžiai su dviem garsenybėmis, Dante ir Beatriče, dėl kurių turistai ieškodavo šitos koplytėlės. Didžioji dalis paveikslų vaizdavo į Beatričę ilgesingai žiūrintį Dantę — pirmąjį jųdviejų susitikimą, kai poetas, jo paties žodžiais tariant, akimoju užsiplieskė meile. Kūrinių kokybė skyrėsi, bet Lengdonui dauguma atrodė kaip menkavertės teplionės, ne savo vietoje demonstruojamas kičas. Tarkim, vienoje drobėje ikoniškoji raudonoji Dantės kepurė su ausinėmis priminė iš Kalėdų Senio nudžiautą galvos apdangalą. Bet pasikartojanti tema, troškimo sklidinas poeto žvilgsnis į mūzą, Beatričę, neabejotinai liudijo, kad bažnyčia simbolizuoja skausmingą meilę — be atsako ir nepasiekiamą.

Lengdonas instinktyviai pasisuko kairėn ir įsmeigė akis į kuklų Beatričės Portinari kapą, pagrindinį traukos objektą, nors žmones viliojo ne tiek kripta, kiek greta padėtas daiktas.

Pintinė.

Pintas krepšelis kaip įprastai stovėjo šalia kapo. Ir kaip visada buvo perpildytas sulenktų popierėlių — svečių brūkštelėtų, Dantės mūzai skirtų laiškelių.

Beatričė Portinari tapo savotiška šventąja, nelaimingų įsimylėjėlių globėja, todėl pagal ilgalaikę tradiciją pintinėje atsidurdavo maldos, kurias parašę žmonės vildavosi, kad Beatričė išties pagalbos ranką — galbūt privers kitus pamilti juos karščiau, padės rasti tikrąją meilę arba susitaikyti su mylimo žmogaus mirtimi.

Prieš daugelį metų jis Florencijoje vargo ieškodamas duomenų meno istorijos knygai, tad užėjo į bažnyčią ir pintinėje paliko raštelį, tačiau poeto mūzos meldė ne meilės, o lašelio užsidegimo, kuris leido Dantei sukurti savo didįjį veikalą.

*Vyrą pašlovinki, Mūza, per negandus ėjusį drąsiai...**

Pirmoji Homero „Odisėjos“ eilutė pritiko maldai, ir Lengdonas slapta tikėjo, kad žinutė tikrai pakurstė Beatričės sužadintą dievišką įkvėpimą, nes grįžęs namo jis neapsakomai lengvai parašė knygą.

* Vertė A. Dambrauskas.

— *Scusate!* — staiga nugriaudėjo Sienos balsas. — *Potete ascoltarmi tutti?**

Atsisukęs Lengdonas pamatė, kad ji kreipėsi į grupeles turistų, kurie sužiuro į blondinę šiek tiek sunerimę.

Siena maloniai nusišypsojo ir itališkai pasidomėjo, ar kas turi Dantės „Dieviškosios komedijos" egzempliorių. Kai kurie lankytojai sureagavo šaltais žvilgsniais ir pakratė galvas, todėl ji pakartojo klausimą angliškai, bet lygiai taip pat nesėkmingai.

Altorių valanti senyva moteris šaižiai sušnypštė ir reikalaudama tylos prispaudė prie lūpų smilių.

Siena pažiūrėjo į profesorių ir susiraukė lyg teiraudamasi: „Kas toliau?"

Kitaip nei bendražygė, Lengdonas neketino vienu metu prašyti visų dėmesio, bet ir nesitikėjo, kad ji sulauks tokios prastos reakcijos. Per ankstesnes viešnages bažnyčioje matė ne vieną turistą, kuris šventoje erdvėje skaitė „Dieviškąją komediją", su pasimėgavimu nugrimzdęs į dantiškąją atmosferą.

Deja, ne šiandien.

Jo akys smigo į priešakinėje patalpos dalyje įsitaisiusią senolių porą. Vyras sėdėjo nukoręs pliką galvą, smakru įsirėmęs į krūtinę, matyt, vogčiomis snūduriuodamas. Jo palydovė akivaizdžiai būdravo, o iš po žilų plaukų kadarojo balti ausinukų laidai.

Vilties prošvaistė, pamanė Lengdonas ir eidamas šonine nava prisiartino prie senukų. Kaip jis ir spėjo, išdavikiški baltieji laideliai rangėsi iki nuleisto ant kelių „iPhone" telefono. Pajutusi, kad ją kažkas stebi, moteris pakėlė galvą ir iš ausų išsitraukė ausinių gumburėlius.

Lengdonas nenutuokė, kokia kalba senutė šneka, tačiau, išpopuliarėjus „iPhone", „iPad" ir „iPod" įrenginiams, žmonės atpažindavo jų sąvokas lygiai taip pat lengvai, kaip visame pasaulyje tualetų duris puošiančius vyro ir moters simbolius.

— „iPhone" išmanusis? — paklausė jis grožėdamasis prietaisu.

Senolė kaipmat nušvito ir sulinksėjo.

— Įstabus žaisliukas, — britiška tartimi pašnibždomis atsiliepė ji. — Sūnaus dovana. Ką tik klausiausi elektroninio laiško. Įsivaizduojate? *Klausiausi*. Šita brangenybė jį *skaito*. Tikra paguoda senoms mano akims.

— Aš irgi tokį turiu. — Lengdonas nusišypsojo ir atsargiai, kad neprižadintų miegančio sutuoktinio, prisėdo greta. — Bet vakar kažkaip sugebėjau jį pamesti.

* Atsiprašau! Ar galite visi paklausyti? (*Ital.*)

— O, koks siaubas! Ar esate išbandęs „surask mano „iPhone" funkciją? Mano sūnus sako...

— Ja nesinaudojau... kaip tikras kvailys. — Lengdonas nutaisė drovią miną ir nedrąsiai paprašė: — Atleiskit, kad jums trukdau, bet gal sutiktumėte trumpam jį paskolinti? Man labai reikia kai ko paieškoti internete. Jūs neapsakomai man padėtumėte.

— Žinoma! — ji atjungė ausinių laidą ir įteikė aparatą. — Jokių problemų! Vargšelis.

Lengdonas padėkojo perimdamas išmanųjį telefoną. Kol moteris tarškėjo aiškindama, kaip klaikiai jaustųsi praradusi savąjį „iPhone", jis atsidarė „Google" tinklalapį, paspaudė mikrofono mygtuką ir įtaisui pyptelėjus aiškiai pasakė raktažodžius:

— Dantė, „Dieviškoji komedija", „Rojus", Dvidešimt penkta giesmė.

Senutė, ko gero, dar nebuvo susipažinusi su įgarsinimo funkcija, nes jos veide pasirodė nuostabos išraiška. Kai ekranėlyje nušvito rezultatai, Lengdonas vogčia dirstelėjo į Sieną, kuri stoviniavo prie pintinės su Beatričei adresuotais laiškais ir vartė kažkokį spausdintą leidinį.

Šešėliuose netoli blondinės klūpėjo galvą nulenkęs, į maldą pasinėręs vyriškis su kaklaraiščiu. Veido įžvelgti nepavyko, bet regint vienišių, kuris tikriausiai neteko mylimo žmogaus ir ieškodamas nusiraminimo užsuko į bažnyčią, Lengdono širdį pervėrė liūdesys.

Jis vėl nukreipė akis į „iPhone" ir po kelių sekundžių aptiko nuorodą į „Dieviškąją komediją" — visuomenei laisvai prieinamą, jokiomis autorinėmis teisėmis nevaržomą skaitmeninį leidinį. Internetinis puslapis atsivertė iškart ties XXV giesme, ir Lengdonas pripažino, kad technologijos jam daro įspūdį. *Liaukis elgtis snobiškai ir domėtis vien tik į odą įrištais tomais*, priminė sau. *Elektroninės knygos turi savų privalumų.*

Senolė truputį sunerimusi tarstelėjo, esą užsienyje naršant internetą duomenų atsisiuntimas nemažai kainuoja, todėl Lengdonas, jausdamas, kad netrukus praras savo galimybę, susitelkė į tinklalapį.

Šriftas buvo smulkus, bet įskaitomas, nes tviskantį ekraną paryškino blankus koplyčios apšvietimas. Jis nudžiugo pamatęs, kad atsitiktinai užėjo populiarų šiuolaikinį velionio amerikiečio profesoriaus Aleno Mandelbaumo vertimą. Už savo nuostabų darbą Mandelbaumas gavo aukščiausią Italijos apdovanojimą, Italijos solidarumo žvaigždės ordino prezidentinį kryžių. Jo versija buvo ne tokia poetiška kaip Longfelou variantas, bet kur kas lengviau suvokiama.

Dabar man labiau reikia aiškumo nei poetinių vingrybių, sau tarė Lengdonas, vildamasis tekste greitai aptikti užuominą į konkrečią Florencijos vietovę, kurioje Ignacijus paslėpė Dantės pomirtinę kaukę.

Miniatiūriniame „iPhone“ ekrane tilpo tik po kelias strofas, bet pradėjęs skaityti jis nesunkiai prisiminė fragmentą. Pirmuose XXV giesmės posmuose Dantė kalbėjo apie pačią „Dieviškąją komediją“, aiškino, kiek fizinių jėgų atėmė rašymas, ir išsakė kančios kupinus lūkesčius, jog dangiškoji poema galbūt padės įveikti tarsi vilkai žiaurius priešus, kurie jį ištrėmė iš žavingosios Florencijos.

XXV GIESMĖ
Jei ši knyga šventa, kurion sudėta
Tai, ką jai davė žemė ir dangus,
Knyga, tiek metų kūprinus poetą,

Numaldys kada nors nuožmius vilkus,
Atėmusius man šiltąją avidę,
Kur snaudžiau aš, ėrytis dar tykus...

Ištrauka bylojo, kad kuriant „Dieviškąją komediją“ poetą kamavo gimtųjų namų ilgesys, bet Lengdonas nerado paminėtų jokių miesto objektų.

— Ką esate girdėjęs apie duomenų persiuntimo įkainius? — apimta nerimo moteris nenuleido akių nuo savo „iPhone“. — Prisiminiau, kaip sūnus perspėjo užsienyje nepiktnaudžiauti internetu.

Lengdonas užtikrino naudosiąs aparatą ne ilgiau kaip minutę ir net pasisiūlė kompensuoti išlaidas, bet nujautė, kad senutė neleis perskaityti visų šimto trisdešimt devynių XXV giesmės eilučių.

Jis skubiai peržvelgė kitus du posmus.

Lai man visi žilos garbės pavydi,
Kai grįšiu pasipuošti vainiku,
Ten, kur gavau kadaise krikštą didį,

Nes nuo tada išganymo taku
Pasuko mano siela; štai dėl ko ją
Palaimino net Petras...

Lengdonas daugmaž prisiminė ir šias eilutes — miglotą nuorodą į politinį sandėrį, kurį Dantei pasiūlė priešai. Anot istorinių šaltinių, iš Florencijos jį išvarę „vilkai" pareiškė, esą poetas bus įleistas į miestą tik tuo atveju, jeigu sutiks viešai iškęsti gėdingą bausmę — savo krikštykloje stovėti prieš parapijiečius ir pripažinti kaltę apsirengus vien ašutine.

Ką tik skaitytose strofose pasiūlymą atmetęs Dantė skelbė, kad jei kada grįš į savo krikšto vietą, jis pasipuoš poeto laurų vainiku, užuot dėvėjęs atgailautojo ašutinę.

Lengdonas pakėlė smilių ketindamas stumtelėti tekstą, bet senolė netikėtai užprotestavo ir nusprendusi atsiimti paskolintą telefoną ištiesė ranką prie „iPhone".

Jis beveik negirdėjo, ką sako moteris. Sekundės dalele anksčiau nei prisilietė prie ekrano, akimis permetė porą eilučių... antrą sykį į jas įsiskaitė.

Kai grįšiu pasipuošti vainiku,
Ten, kur gavau kadaise krikštą didį...

Lengdonas įsižiūrėjo į žodžius, podraug suvokė, kad, nekantraudamas rasti nuorodą į konkretų objektą, vos nepraleido viename iš pradinių posmų įrašytą akivaizdžią užuominą.

Ten, kur gavau kadaise krikštą didį...

Florencijoje buvo įrengta viena iš garsiausių pasaulio baptisterijų, kurioje ilgiau nei septynis šimtus metų dvasininkai apvalydavo ir pakrikštydavo jaunuosius florentiečius, įskaitant Dantę Aligjerį.

Profesorius mintyse bemat išvydo krikštyklos pastatą, aštuonkampį impozantišką statinį, dauguma atžvilgių gražesnį už pačią *Duomo*. Galbūt, savęs paklausė Lengdonas, jis jau gavo reikiamą informaciją?

Ar Ingacijus kalbėjo kaip tik apie šią vietą?

Mintyse ryškėjant įstabiam vaizdui — ryto saulės šviesoje žioruojančiomis įspūdingomis bronzinėmis durimis, — jo sąmonę nutvieskė auksinis spindulys.

Aš žinau, ką Ignacijus bandė man pasakyti!

Bet kokios abejonės visiškai išgaravo, kai Lengdonas prisiminė, kad Ignacijus Buzonis, vienas iš *kelių* Florencijos gyventojų, galėjo atrakinti tas duris.

Robertai, vartai tau atviri, bet privalai paskubėti.

Jis grąžino senutei „iPhone“, negailėdamas padėkos žodžių. Tuomet nulėkė prie Sienos ir džiugiai sukuždėjo:

— Man aišku, apie kokius vartus šnekėjo Ignacijus! Apie „Rojaus vartus“!

Siena reagavo skeptišku žvilgsniu.

— Rojaus vartus? Argi jie ne... dausose?

— Na, jei žinai, kur dairytis, — atsiliepė jis kreivai vyptelėjęs ir pasuko durų link, — Florencija *niekuo nesiskiria* nuo dausų.

53 SKYRIUS

Kai grįšiu pasipuošti vainiku... ten, kur gavau kadaise krikštą didį...

Kol jis vedė Sieną siaura gatvele, *Via dello Studio*, galvoje nepaliaujamai aidėjo Dantės žodžiai. Traukdami kelionės tikslo link, jiedu pėdino šiaurės kryptimi, ir sulig kiekvienu žingsniu Lengdono širdyje stiprėjo įsitikinimas, kad jis neklysta, o persekiotojai likę toli už nugaros.

Vartai tau atviri, bet privalai paskubėti.

Skersgatvis driekėsi lyg per bedugnę vingiuojantis takas, ir artėjant prie jo galo iš priekio atsklido tykūs bruzdesio garsai. Tarpekliui netikėtai užsibaigus, jie išniro į milžiniškus atviros erdvės plotus.

Piazza del Duomo.

Gigantiška Katedros aikštė su painiai surėstais statiniais buvo religinis Florencijos centras, nors šiais laikais ją veikiau derėtų vadinti pagrindine miesto turistine vieta. Po apylinkes jau zujo ekskursiniai autobusai, prie garsiosios katedros grūdosi miesto svečių minia.

Į *piazza* atėję iš pietų pusės, Lengdonas su Siena pamatė stulbinančiu rausvu, žaliu ir baltu marmuru spindinčios katedros šoną. *Il Duomo*, nuo kurios apimties ir meniškos išvaizdos užimdavo kvapą, stūksojo išplitusi į abi puses, nutįsusi į neįtikimas tolybes, savo ilgiu beveik tolygi Vašingtono paminklo aukščiui.

Užuot tradicinio vienspalvio akmeninio filigrano, statinys puikavosi neįprastu ryškių spalvų mišiniu, tačiau jis buvo grynai gotikinio stiliaus — tvirtas ilgaamžis klasikos pavyzdys. Atvirai šnekant, pirmąsyk atvykus į Florenciją, architektūriniai sprendimai Lengdonui pasirodė bemaž neskoningi. Bet per vėlesnes viešnages, savotiškai susižavėjęs nestandartine estetika, jis valandų valandas nebeatsiplėšdavo nuo šventyklos ir galiausiai sau pripažino, kad pastatas nuostabus.

Ignacijui Buzoniui pravardę parūpinusi *Il Duomo* — oficialiai vadinama

Šv. Marijos Gėlių katedra — daugelį šimtmečių garsėjo ne vien kaip Florencijos dvasingumo židinys, bet ir kurstė aistras bei intrigas. Permainingoje katedros praeityje netrūko dramų, pradedant ilgais niršiais ginčais dėl nekenčiamos „Paskutinio teismo“ freskos, kurią Vazaris nutapė ant vidinio kupolo paviršiaus... baigiant audringomis diskusijomis, kokį rinktis architektą paties kupolo statybai užbaigti.

Pelningą kontraktą užsitikrinęs Filipas Bruneleskis baigė ręsti kupolą — anuomet didžiausią visų, — ir priešais Kanoninius rūmus netgi dabar galima pamatyti skulptūroje įamžintą, į šedevrą su pasitenkinimu žvelgiantį menininką.

Pažiūrėjęs aukštyn į raudonomis čerpėmis apklotą garsųjį skliautą, savo epochos architektūrinį žygdarbį, Lengdonas atsiminė, kaip vieną kartą sukvailiojo ir nusprendė užsikarti viršun bei atsidurti ant turistų užkimšto siauro laiptatakio, kuris šiurpino ne mažiau negu kokia kita klaustrofobinė aplinka. Visgi jis džiaugėsi išbandymu, nes varginančios pastangos užlipti į „Bruneleskio kupolą“ sužadino norą perskaityti taip pat pavadintą įtrauklią Roso Kingo knygą.

— Robertai, — prabilo Siena, — tu eini?

Lengdono žvilgsnis nuslydo nuo kupolo; jis suvokė, kad stovi kaip įbestas ir grožisi architektūra.

— Atleisk.

Jie vėl pajudėjo iš vietos, bet nuo aikštės perimetro nenutolo. Dabar abu matė katedrą iš kairės pusės, ir Lengdonui į akis krito turistai, pro šoninius išėjimus jau plūstantys laukan, susipažinę su *Duomo*, vienu iš privalomų turistinių Florencijos objektų.

Priešakyje atsivėrė vaizdas į *campanile* — antrą iš trijų katedros komplekso pastatų, kurio formos su niekuo neįmanoma supainioti. Geriau žinoma kaip Džoto varpinė, ji akivaizdžiai priklausė greta iškilusiems maldos namams. Identiška rausva, žalia ir balta apdaila išgražintas stačiakampis bokštas stiebėsi į veik trijų šimtų pėdų svaiginančias aukštybes. Lengdonas ne kartą su nuostaba svarstė, kaip grakštus statinys sugebėjo tiek šimtmečių pakelti žemės drebėjimus ir prastą orą, juolab kad viršutinė *campanile* dalis turėjo išlaikyti varpus, kurių bendra masė siekė dvidešimt tūkstančių svarų.

Siena drožė koja kojon ir nervingai stebeilijosi į padanges, kybančias anapus varpinės, aiškiai mėgindama įžiūrėti zondą, bet niekur jo nepastebėjo. Nors dienos metas buvo ankstyvas, aikštėje sukiojosi aibė žmonių, ir Lengdonas stengėsi įsilieti į minios tirštymę.

Artėdami prie *campanile* jiedu nužingsniavo pro vorą karikatūristų, kurie stovėdami prie molbertų piešė akį rėžiančius turistų šaržus — riedlentę brūži-

nantį paauglį, arkliadantę merginą su raketlazde, ant vienaragio besibučiuojančius, medaus mėnesį leidžiančius jaunavedžius. Lengdoną šiek tiek pralinksmino mintis, kad dailininkai netrukdomai darbuojasi ant to paties švento grindinio, į kurį Mikelandželas vaikystėje įremdavo savojo molberto kojeles.

Jie skubiai apėjo Džoto varpinę, pasuko dešinėn ir numynė per aikštę, tiesiai palei katedros fasadą. Čia grūdosi daugiausia turistų, atklydusių iš įvairių pasaulio kampų, telefonų fotoaparatais ir vaizdo kameromis fiksuojančių spalvingą šventyklos išorę.

Kitaip nei aplinkiniai Lengdonas aukštyn nespoksojo, nes jo žvilgsnį prikaustė akiratyje pasirodęs mažesnis pastatas. Priešais paradinį įėjimą į *Duomo* jis regėjo paskutinį katedros komplekso statinį. Mėgstamiausią iš visų trijų.

Šv. Jono baptisterija.

Kaip ir didžioji katedra, krikštykla buvo papuošta daugiaspalve apdaila bei dryžuotais piliastrais, tačiau skyrėsi neįprasta forma — idealiai aštuonkampiu pavidalu. Sluoksniuotą pyragą, anot kai kurių, primenantį aštuonšonį pastatą sudarė trys aukštai, apdengti nežymiai išgaubtu baltu stogu.

Lengdonas žinojo, kad tokią išvaizdą nulėmė ne estetika, o simbolizmas. Krikščionybėje skaičius aštuoni reiškia atgimimą ir atnaujinimą. Oktagonas, kaip vaizdinė priemonė, skelbė apie šešias dienas, per kurias Viešpats sutvėrė rojų ir žemę, septintąją poilsio dieną ir aštuntąją krikšto dieną — per pastarąją tikintieji „atgimdavo" arba „atsinaujindavo". Visame pasaulyje baptisterijos dažnai statomos aštuonkampės formos.

Šv. Jono baptisteriją jis laikė vienu iš įspūdingiausių miesto statinių, bet dunksančiu nedėkingoje vietoje. Šventyklą, kuri bet kokiame kitame planetos taške taptų dėmesio centru, Florencijoje aptemdė dvi milžiniškos giminaitės, todėl ji atrodė kaip nereikšminga smulkmė.

Kol neužeini vidun, sau priminė Lengdonas, mintyse regėdamas interjero mozaiką, tokią įspūdingą, kad senovėje jos garbintojai teigė, esą baptisterijos lubos panašios į dausas. *Jei žinai, kur dairytis*, kreivai nusišypsojęs tarė jis Sienai, *Florencija* niekuo nesiskiria *nuo dausų*.

Per daugelį amžių aštuonkampėje šventovėje buvo pakrikštyta begalė įžymių asmenybių — įskaitant ir Dantę.

Kai grįšiu pasipuošti vainiku... ten, kur gavau kadaise krikštą didį.

Ištremtam poetui taip ir neleido sugrįžti į savo krikšto vietą, bet Lengdono širdyje kirbėjo stiprėjanti viltis, kad po vakarykščių neįtikėtinų įvykių serijos kelią namo bent jau rado Dantės pomirtinė kaukė.

Baptisterija, mąstė Lengdonas. *Guldau galvą, kad kaip tik čia Ignacijus prieš mirtį paslėpė artefaktą.* Jis atsiminė desperatišką *il Duomino* pranešimą, ir vieną šiurpią akimirką vaizduotėje išvydo apkūnų bičiulį, susiėmusį už krūtinės, per aikštę svyruojantį į skersgatvį, paskutinį sykį skambinantį telefonu ir perduodantį užšifruotą žinią, kad kaukė palikta Šv. Jono baptisterijoje.

Vartai tau atviri.

Jiems vinguriuojant pro minią, Lengdonas neatplėšė nuo pastato akių. Siena taip mitriai skverbėsi pirmyn, kad siekdamas neatsilikti jis turėjo kone risnoti. Net iš tolumos matė, kaip saulėje tviska penkiolikos pėdų aukščio paauksuotos bronzinės durys.

Lorencas Gibertis užtruko dvidešimt metų, kol baigė jas puošti — dešimtyje įmantrių plokščių taip dailiai ir kokybiškai pavaizdavo biblinius personažus, kad Džordžijus Vazaris duris praminė „kiekvienu aspektu tobulu... nuostabiausiu visų laikų šedevru“.

Bet ligi mūsų dienų išlikusią pravardę joms suteikė ne kas kitas, o liaupsėmis tryškęs Mikelandželas, kuris pareiškė, esą dėl neapsakomo grožio šias duris pritiktų naudoti... kaip rojaus vartus.

54 SKYRIUS

B*ronzinė Biblija*, pamanė Lengdonas gėrėdamasis įėjimu į krikštyklą.

Raibuliuojančius „Rojaus vartus“ dengė dešimt kvadratinių plokštumų su reikšmingomis scenomis iš Senojo Testamento. Rojaus sodą, Mozę ir karaliaus Saliamono šventyklą aprėpiantį bareljefinį pasakojimą Gibertis perteikė poroje statmenų juostų, kurias sudarė po penkias plokštes.

Pribloškiantis atvaizdų rinkinys sukėlė per amžius užsitęsusias savotiškas populiarumo varžybas — dėl „gražiausio paveikslo“ titulo nepaliaujamai ginčijosi menininkai bei meno istorikai, pradedant Botičeliu ir baigiant šiuolaikiniais kritikais. Bendru sutarimu, neva dėl išraiškos priemonių gausos, nugalėtoju buvo paskelbtas Jokūbas ir Ezavas — centrinė plokštė kairėje juostoje. Bet, kaip Lengdonas įtarė, jų išaukštinimą nulėmė pats Gibertis, apsisprendęs toje vietoje užrašyti savo pavardę.

Prieš keletą metų Ignacijus Buzonis didžiuodamasis jam parodė duris, tačiau droviai pripažino, kad pusę tūkstantmečio potvynių, vandalų, oro taršos žalotą originalą teko perkelti į *Museo dell'Opera del Duomo*, kur jo ėmėsi res-

tauratoriai, ir pakeisti tikslia kopija. Lengdonas mandagiai prikando liežuvį ir neatsakė puikiai žinąs, kad jie grožisi klastote ir, atvirai kalbant, jau *antru* jo užeitu Gibercio kūrinio padirbiniu — pirmąjį aptiko atsitiktinai, kai San Franciske tyrinėdamas Dievo Malonės katedros labirintus išsiaiškino, jog nuo dvidešimto amžiaus vidurio centrines šventyklos duris dengia „Rojaus vartų" reprodukcija.

Stovėdamas prieš Giberčio šedevrą, Lengdonas pastebėjo greta pritvirtintą informacinę lentelę ir atkreipė dėmesį į itališką frazę, kuri privertė jį krūptelėti.

La pesta nera, tai yra „Juodoji mirtis". *O, Viešpatie*, pagalvojo Lengdonas, *su ja susiduriu visur*. Įrašas skelbė, esą pagaminti duris užsakyta siekiant Dievui įteikti „apžadinę" auką, padėkoti, kad Florencija kažkaip išgyveno marą.

Sutelkęs valios jėgas jis nukreipė akis į „Rojaus vartus" ir mintyse vėl išgirdo Ignacijaus žodžius. *Vartai tau atviri, bet privalai paskubėti.*

Kad ir ką žadėjo *Duomino*, durys kaip visada buvo uždarytos — jos atsilapodavo tik per retas religines šventes. Įprastomis aplinkybėmis turistai į baptisteriją užsukdavo pro šiaurinį įėjimą.

Siena pasistiebusi stengėsi įsižiūrėti kitapus spūsties.

— Durų rankenos nematau, — tarė. — Nėra ir rakto skylutės. Ničnieko.

Teisingai. Lengdonas žinojo, kad Gibertis savo šedevro nė už ką nebūtų darkęs tokia banalybe kaip rankenos bumbulas.

— Jos *stumiamos*. Ir rakinamos iš vidaus.

Moteris kietai sučiaupė lūpas ir minutėlę pamąstė.

— Vadinasi, lauke... niekas nenutuoktų, kad durys neužrakintos?

Profesorius linktelėjo.

— Tikiuosi, kaip tik taip galvojo Ignacijus.

Jis per kelis žingsnius paėjo į dešinę, nužvelgė šiaurinę pastato dalį ir gerokai kasdieniškesnes, turistams skirtas duris, prie kurių nuobodžiaujantis gidas rūkė cigaretę ir gynėsi nuo smalsaujančių miesto svečių, mostu rodydamas į ženklą su užrašu: APERTURA 13.00—17.00.

Baptisterija atsidarys tik po kelių valandų, apsidžiaugė jis. *Nuo ano vakaro viduje nesilankė nė gyva dvasia.*

Lengdonas instinktyviai dirstelėjo į rankinį laikrodį, bet apnuogintas riešas vėl priminė, kad Peliukas Mikis dingo.

Grįžęs pas Sieną pamatė greta jos susibūrusius žmones, kurie fotografavo bažnyčią pro paprastą geležinę užkardą, pastatytą netoli „Rojaus vartų", idant prie jų nesiartintų turistai.

Iš juodo kaltinio plieno suvirinta užtvara auksu dažytomis smailėmis buvo

panaši į priemiesčio namus supančią tvorą. Beje, lentelė su duomenimis apie Giberčio šedevrą kažkodėl kabėjo ne ant impozantiškų bronzinių durų, o ant apsauginių vartų.

Kiek Lengdonui teko girdėti, informacinio užrašo vieta kartais suglumindavo turistus — kaip tik dabar pro minią prasibrovė „Juicy Couture" veliūriniu sportiniu kostiumu apsirengusi tukli moteris, dirstelėjo į plokštelę, padėbsojo į geležinius vartus ir nusivaipė:

— „Rojaus vartai"? Po velnių, jie tokie patys kaip mano šuns būdos aptvaras.

Ir storulė nulingavo šalin, niekam nespėjus paaiškinti, kad ji apsiriko.

Siena ištiesė rankas, įsikibo į grotas ir neva atsainiai pažvairavo į kitoje pusėje kabančią spynelę. Staiga išplėtusi akis atsisuko į profesorių.

— Žiūrėk, — sušnibždėjo. — Vartai neužrakinti.

Lengdonas įsispigino pro grotas ir pamatė, kad ji teisi. Spyna kabojo taip, lyg būtų užšauta, bet atidžiau įsižiūrėjus paaiškėjo, kad mechanizmas neužfiksuotas.

Vartai tau atviri, bet privalai paskubėti.

Jis pakėlė akis į „Rojaus vartus", žibančius anapus aptvaro. Jei Ignacijus tikrai paliko milžiniškas duris nerakintas, jas tereikės stumtelti. Tačiau kaip prasmukti vidun, į save neatkreipiant aikštėje esančių žmonių, įskaitant policininkus ir katedros sargus, dėmesio?

— Pažvelkit! — ūmai greta ėmė klykti moteris. — Jis tuojau šoks! — siaubo sklidinu balsu pridūrė. — Ana ten, varpinėje!

Nusigręžęs nuo durų Lengdonas suprato, kad gerklę paleido... Siena. Stovėdama už penkių jardų ji spiegė:

— Ten, aukštai! Ruošiasi šokti žemyn!

Visų akys smigo į viršutinę varpinės dalį. Netoliese stovintys žmonės prisimerkę baksnojo smiliais ir šūkavo vienas kitam:

— Kažkas ketina šokti apačion?!

— Kur?

— Aš jo nematau!

— Ten, kairėje?!

Prireikė vos kelių sekundžių, kad aplinkui besibūriuojančius turistus perlietų panikos banga ir jie taip pat įsispoksotų į Džoto varpinę. Baimė nuvilnijo per minią kaip liepsnos išdžiūvusiu žolynu, kol pagaliau visi aikštėje perkreipė kaklus, įbedė žvilgsnius viršun ir suskato rodyti pirštais.

Virusinė rinkodara, pagalvojo Lengdonas suvokęs, kad jie teturi kelias aki-

mirkas. Kaipmat griebėsi už vartų, atidarė juos ir drauge su prilėkusia Siena nėrė į priešingą užkardos pusę. Užvėrę vartus abu atsigrįžo į penkiolikos pėdų aukščio bronzines duris. Širdyje melsdamasis, kad teisingai perprato Ignacijaus žinią, Lengdonas įsirėmė į masyvią plokštę ir, kiek leido jėgos, kojomis atsistūmė nuo žemės.

Iš pradžių nieko neįvyko, bet netrukus gremėzdiška durų dalis krustelėjo. *Jos tikrai neužrakintos!* Kai „Rojaus vartus“ praskyrė pėdos pločio spraga, Siena nedelsdama šonu prasibrovė pro tarpdurį. Lengdonas nusekė pavymui ir pro siaurą ertmę įsiskverbė į baptisterijos tamsą.

Jiedu bendromis jėgomis pastūmė duris priešinga kryptimi, ir masyvūs „Rojaus vartai“ užsitrenkė. Lauke vyraujantis šurmulys bei chaosas akimoju pranyko, juos apgaubė tyla.

Siena mostelėjo į tašą, nukeltą nuo laikiklių abipus durų ir padėtą ant grindų.

— Matyt, čia pasidarbavo Ignacijus, — tarė.

Jie griebė skersinį ir perkėlė jį atgal ant gembių, tokiu būdu užrakindami „Rojaus vartus“... saugiai užsibarikaduodami viduje.

Gan ilgai Lengdonas ir Siena stovėjo netardami nė žodžio, atsirėmę į duris, mėgindami atgauti kvapą. Palyginti su aikštės erzeliu, bažnyčioje viešpatavo dangiška ramybė.

Žmogus su „Plume Paris“ akiniais smelkėsi kiaurai minią, artėjo prie Šv. Jono baptisterijos ir sykiu stengėsi nekreipti dėmesio į aplinkinius, neramiai besidairančius į kruvinus jo spuogelius.

Išbertas vyras pasiekė bronzines duris, už kurių, į pagalbą pasitelkdami gudrybę, pranyko Robertas Lengdonas su blondine; iš vidaus nuleidžiamo skląsčio dunkstelėjimas buvo girdėti netgi lauke.

Pro čia neįeisiu.

Aikštėje viskas pamažu grįžo į savas vėžes. Turistams, kurie tikėjosi pamatyti savižudį, atsibodo žiopsoti aukštyn. *Niekas apačion nešoks.* Jie pajudėjo iš vietos.

Odą graužė niežulys, bėrimas išplito. Patino ir įtrūko netgi pirštų galiukai. Vyriškis įkišo rankas į kišenes, kad liautųsi nagais zulinti kūną. Ratu sukant apie aštuonšonį pastatą ir ieškant kitų durų, krūtinė nepaliaujamai tvinkčiojo.

Vos užėjus už kampo, Adomo obuolį nutvilkė aštrus skausmo dūris, ir jis suvokė, kad vėl ėmė kasytis.

55 SKYRIUS

Pasak legendos, įžengus į Šv. Jono baptisteriją, tiesiog fiziškai neįmanoma nepažiūrėti viršun. Šioje salėje Lengdonas lankėsi daug kartų, bet vis vien pajuto mistišką erdvės trauką, kuri privertė pakelti akis į lubas.

Baptisterijos aštuonkampis skliautas buvo išplitęs per aštuoniasdešimt pėdų. Jis blykčiojo ir mirguliavo lyg nuklotas žarijomis. Šviesą nelygiai atspindėjo blizgantis, gintarinis auksinis paviršius, daugiau nei milijonas *smalti,* arba glazūrinių dalelių, — kaip stiklas glotnių, kvarcinių, miniatiūrinių mozaikos elementų, — sulipdytų šešiais koncentriniais apskritimais su pavaizduotomis scenomis iš Biblijos.

Tviskančiam viršutiniam interjero segmentui atšiauraus dramatizmo suteikė dienos šviesa, pro centrinę apskritą angą — kaip ir Romos panteone, — skrodžianti tamsą. Negana to, pro aukštose, giliose nišose įstiklintus langelius smigo spindulių pluoštai, tokie siauri, kad jie atrodė bemaž materialūs, tarsi nuolat kintančiais kampais įremiamos statybinės sijos.

Su Siena slinkdamas giliau į patalpą, jis žvilgsniu aprėpė legendinę mozaiką — daugiasluoksnį rojaus ir pragaro vaizdą, labai panašų į aprašytąjį „Dieviškojoje komedijoje“.

Dantė Aligjeris visa tai regėjo vaikystėje, pamanė Lengdonas. *Sėmėsi įkvėpimo iš aukštybių.*

Jis nukreipė akis į centrinę mozaikos dalį. Virš altoriaus kybojo dvidešimt septynių pėdų ūgio Jėzus Kristus, teisiantis išganytuosius ir pasmerktuosius.

Jėzui iš dešinės būriavosi teisieji, iš Jo priimantys amžinojo gyvenimo dovaną.

Kairėje kamavosi akmenimis apmėtomi, ant baslių pamaunami ir čirškinami, įvairiausių padarų ėdami nusidėjėliai.

Kankynėms vadovavo gigantiškas Liuciferis, žmogieną ėdantis siaubingas žvėris. Lengdonas krūptelėdavo kiekvieną sykį, kai išvysdavo nelabojo figūrą, kuri prieš septynis šimtmečius smaksojo į jaunąjį Dantę Aligjerį, gąsdino berniuką ir vėliau paskatino spalvingai aprašyti, kas slypi paskutiniame pragaro rate.

Šiurpioje mozaikoje raguotas velnias rijo žmogų. Aukos kojos kyšojo šėtonui iš nasrų kaip Dantės Maleboldžėje žemyn galva iki pusės palaidotų nuodėmingųjų galūnės.

Lo'mperador del doloroso regno, Lengdonui į galvą dingtelėjo žodžiai iš „Dieviškosios komedijos". *Valdovas karalystės varganos.*

Nuo Belzebubo ausų rangėsi dvi milžiniškos gyvatės, taip pat kemšančios nusidėjėlius, todėl susidarė įspūdis, kad šėtonas turi tris galvas, kaip nupasakota paskutinėje „Pragaro" giesmėje. Lengdonas ėmė naršyti atmintį ir prisiminė vaizduotę žadinančius posmų fragmentus.

Jis buvo (o stebuklas!) trimis veidais... trys jo žiotys trykšėjo seilėm, skęstančiom kraujuos... po šmėklą laikė burnos jo besotės... ir maigė tarsi mintuvai linus.

Lengdonas žinojo, kad trisluoksnis Liuciferio blogis kupinas simbolinės reikšmės: jis suteikė idealią atsvarą Šventosios Trejybės didybei.

Žvilgsniu varstydamas klaikų reginį profesorius bandė įsivaizduoti, kaip mozaika paveikė jaunąjį Dantę, kuris daugelį metų lankydavosi baptisterijoje, dalyvaudavo pamaldose ir melsdamasis matydavo iš viršaus dėbsantį šėtoną. Nūnai širdyje krebždėjo bjaurus pojūtis, kad demonas žiūri tiesiai į *jį*.

Lengdonas skubiai nusisuko į antro aukšto balkoną bei stovimų vietų galeriją, — moterims tik iš ten leisdavo stebėti krikštijimą, — ir į pakibusį antipopiežiaus Jono XXIII kapą, kuriame gulintis kūnas kabarojo ant sienos nelyginant urve įsikūręs gyvis arba iliuzionisto pastangomis levituojantis žmogus.

Jis leido akims nuslysti puošniomis grindų plytelėmis, — daug kas manė, kad jos užuominomis byloja apie viduramžių astronomiją, — įmantriais juodos ir baltos spalvų raštais, kol galiausiai įsispitrijo į patalpos vidurį.

Antai ir ji, sau tarė žinodamas, kad trylikto amžiaus antroje pusėje kaip tik toje vietoje buvo pakrikštytas Dantė.

— Kai grįšiu pasipuošti vainiku... ten, kur gavau kadaise krikštą didį, — tuščioje erdvėje nuaidėjo Lengdono balsas.

Sieną apėmė nerimas, kai dirstelėjo į centrinę bažnyčios dalį, kurią parodė amerikietis profesorius.

— Bet... ten nieko nėra.

— Jau nebe.

Prieš save jie tematė aštuonkampę rausvai rudą grindų dangą. Puošnų raštą sudarkęs, keistai vienspalvis plotas priminė didžiulį skylės lopinį, nors, tiesą sakant, toks jis ir buvo.

Lengdonas paaiškino, kad autentiškosios krikštyklos funkcijas atliko baptisterijos viduryje įrengtas aštuonšonis baseinas. Mūsų laikais dvasininkai semia pašventintą vandenį iš dubenių, iškeltų aukštai virš grindų, bet senovėje jie naudodavosi giliais įdubimais, savotiškomis versmėmis arba šaltiniais, šiuo atveju

giliu telkiniu, į kurį nugramzdindavo apeigų dalyvius. Įdomu, kaip skambėjo akmeninė salė, mąstė Lengdonas, kai iš baimės pratrūkdavo klykti jaunikliai, patalpos centre panardinami į ledinį vandenį.

— Krikštijimai būdavo šalti ir bauginantys, — pasakė jis. — Tikri įšventinimai. Net pavojingi. Dantė teigė sykį šokęs į duburį, kad išgelbėtų skęstantį vaiką. Šiaip ar taip, šešioliktame amžiuje senąją krikštyklą uždengė.

Akivaizdžiai susirūpinusi Siena žvilgsniu pašaudė į bažnyčios interjerą.

— Bet jei Dantės krikštyklos nebeliko... tuomet kur Ignacijus paslėpė kaukę?

Lengdonas puikiai suvokė, kas jai neduoda ramybės. Erdvioje salėje nestigo slėptuvėms tinkamų vietų — už kolonų, statulų, kapų, prie altoriaus, netgi antrame aukšte.

Tačiau jis visiškai užtikrintai atsisuko į duris, pro kurias jiedu ką tik įžengė.

— Ieškoti reikėtų pradėti nuo ten, — pareiškė durdamas pirštu į dešinę nuo „Rojaus vartų“.

Ant platformos, iškilusios už dekoratyvinės užtvaros, stūksojo aukštas šešiakampis plintas, atrodantis kaip nedidelis altorius arba apeigų stalas. Dėl įmantriai išraižyto paviršiaus jis, maža to, panėšėjo į perlamutrinę kamėją. Viršų slėgė apytikriai trijų pėdų skersmens nublizginta medinė plokštė.

Lengdonui patraukus objekto link, Siena neryžtingai nusekė iš paskos. Kai jie užlipo laipteliais ir praėjo pro apsauginę užtvarą, moteris įtempė akis, staiga įsisąmonino, ką regi, ir apstulbusi sulaikė kvapą.

Jis nusišypsojo. *Būtent. Tai ne altorius ir ne stalas.* Nušlifuota medinė plokštė dengė įdubą.

— Krikštykla? — paklausė Siena.

Profesorius linktelėjo.

— Mūsų dienomis Dantę krikštytų čia.

Jis negaišo laiko. Giliai įkvėpė ir nuleido rankas ant dangčio, pasirengęs šį nuimti, tuo pat metu nežymiai virpėdamas iš nekantrumo.

Lengdonas tvirtai įsikibo į medinės plokštės kraštus, pakėlė ją, nustūmė nuo marmurinio plinto ir padėjo ant grindų. Tada pažvelgė į dviejų pėdų pločio tamsų įdubimą.

Nuo šiurpoko vaizdo sutraukė gerklę.

Iš šešėlių į jį žvelgė negyvos Dantės Aligjerio akys.

56 SKYRIUS

Ieškokite, ir rasite.

Pasviręs virš krikštyklos pakraščio Lengdonas spoksojo į blyškiai gelsvą pomirtinę kaukę, į raukšlėtą, aukštyn nukreiptą veidą. Į su niekuo nesupainiojamus kumpą nosį ir atsikišusį smakrą.

Dantė Aligjeris.

Nervus nemaloniai dirgino vien bedvasė poeto išraiška, tačiau jos buvimo vieta rodėsi kone antgamtiška. Lengdonas sekundėlę nesusigaudė, ką mato.

Ar kaukė... plevena ore?

Jis pritūpė ir atidžiau patyrinėjo duburį. Kelių pėdų gylio krikštykla labiau priminė šulinį negu seklią įdubą — stačios sienos smigo žemyn iki šešiakampio vandens baseinėlio. Keista, bet kaukė tarsi kabėjo pusiaukelėje iki dugno, iš karto virš telkinio... lyg būtų užkerėta.

Lengdonas tik po akimirkos sumetė, kas klaidina regėjimą. Iš krikštyklos gelmės stiebėsi statramstis, virš vandens platėjantis į nedidelį metalinį pusdubenį — galbūt dekoratyvinę tryškę, o gal sėdynę kūdikiams, — ant kurios ir buvo nuleista Dantės kaukė.

Tylėdami ir stovėdami vienas greta kito jiedu žvelgė į kampuotą, užsegamame „Ziplock" maišelyje įkalintą, sakytum dūstantį Dantės Aligjerio veidą. Tarsi iš vandens išnirę poeto bruožai Lengdoną paskatino trumpam atgaivinti gąsdinantį vaikystės potyrį — prisiminti, kaip jis užstrigo šulinyje ir apimtas nevilties stebeilijosi į dangų.

Iš galvos išgujęs nemalonias mintis profesorius susilenkė ir griebė kaukę už kraštų, ties kuriais turėjo stirksoti Dantės ausys. Pagal šiuolaikines normas veidas buvo smulkus, bet senovinis gipsas pasirodė besąs sunkesnis nei jis tikėjosi. Lengdonas lėtai sužvejojo kaukę ir pakėlė aukštyn, kad drauge su Siena galėtų atidžiau ją patyrinėti.

Net ir įsupta į permatomą plastiką kaukė buvo neįtikimai tikroviška. Šlapias gipsas įamžino kiekvieną poeto veido raukšlelę ir defektą. Neskaitant viduriu nudrykusios senos trūkio linijos, jos būklė atrodė ideali.

— Apversk ją, — sušnibždėjo Siena. — Patikrink kitą pusę.

Lengdonas ketino tuo užsiimti nelaukdamas raginimų. *Palazzo Vecchio* apsaugos kameros nufilmavo, kaip jiedu su Ignacijumi kažką aptiko kitoje kaukės pusėje — kažką tokio įdomaus, kad abu vyrai apleido rūmus pasiglemžę artefaktą.

Jis perkėlė kaukę į dešiniąją ranką, nuleido veidu į delną — atsargiai, kad trapaus gipsinio objekto neišmestų ant žemės, — ir apžiūrėjo užpakalinę pusę, glotnią ir plyną, kitaip nei gruoblėti Dantės bruožai. Kaukė nebuvo skirta nešioti, todėl jos nugarėlę užliejo gležnam artefaktui tvirtumo suteikiančiu papildomu gipso sluoksniu, kuris kietėdamas virto it sriubos lėkštė įdubusiu lygiu paviršiumi.

Lengdonas nenumanė, ką išvys apvertęs objektą, bet tikrai nesitikėjo, kad nepamatys...

Nieko.

Visiškai nieko.

Vien tik glodžią lygumą.

Siena irgi sumišo.

— Gipsas švarus, — šnipštelėjo ji. — Ką gi jūs su Ignacijumi pastebėjote?

Neturiu nė menkiausio supratimo, mintyse atsakė Lengdonas įtempdamas plastiką, kad vaizdas taptų ryškesnis. *Čia nieko nėra!* Jis iškėlė kaukę priešais spindulių pluoštą ir staiga netoli viršutinės dalies lyg ir įžvelgė dėmelę — Dantės kaktoje nutįsusią liniją.

Natūralus trūkumas? O gal... kitkas? Jis bemat apsisuko ir pamojo į marmurinę plokštę, vyriais pritvirtintą prie sienos.

— Užmesk akį vidun, — liepė Sienai. — Galbūt rasi rankšluosčių.

Ji nutaisė skeptišką išraišką, bet pakluso ir atidarė slaptą spintelę, kurioje aptiko krikštykloje vandens lygį kontroliuojantį vožtuvą, virš telkinio įtaisyto žibinto jungiklį ir... lininių šluostų stirtą.

Moteris nustebusi atsigręžė į Lengdoną, bet po pasaulį daug keliavęs ir gausybę bažnyčių aplankęs profesorius žinojo, kad prieš ritualus dvasininkams paliekami atsarginiai *vystyklai* — kūdikių šlapimo pūslės į krikštijimą visur reaguodavo nenuspėjamai.

— Gerai, — tarė jis, nužvelgęs rankšluosčius. — Palaikyk kaukę.

Lengdonas švelniai perleido gipsinį objektą bendražygei ir ėmėsi darbo. Iš pradžių jis pakėlė šešiakampį dangtį, užstūmė medinę plokštę ant krikštyklos ir jai sugrąžino apeigų stalo pavidalą. Tuomet griebė porą lininių rankšluosčių ir išskleidė juos kaip staltieses. Galų gale paspaudė jungiklį — virš galvos užsižiebė žibintas, apšviesdamas krikštijimo zoną ir audiniais nuklotą paviršių.

Siena atsargiai padėjo artefaktą ant drobės, Lengdonas savo ruožtu čiupo dar porą šluostų, kuriais lyg orkaitės pirštinėmis ištraukė kaukę iš „Ziplock" maišelio, pasistengęs jos neliesti plikomis rankomis. Po sekundės žibintas nu-

tvieskė apnuogintą Dantės veidą tarytum ant operacinio stalo užmigdyto ligonio galvą.

Skaisčioje šviesoje kaukės faktūra dar smarkiau dilgino nervus; išblukęs gipsas paryškino odos raukšleles bei nelygumus. Negaišdamas laiko Lengdonas stvėrėsi pirštinių pakaitalo ir apvertė objektą veidu į krikštyklos dangtį.

Laiko tėkmė, regis, gerokai menkiau paveikė užpakalinę artefakto dalį — ji buvo švari ir balta, o ne apmusijusi ir pageltusi.

Sugluminta Siena pakreipė galvą ant šono.

— Ar tik šita pusė nėra *naujesnė?*

Lengdonas, be abejo, nemanė, kad atspalviai taip skirsis — visgi abi pusės turėjo būti vienodo amžiaus.

— Kaltas netolygus senėjimas, — paaiškino jis. — Kaukės nugarėlę pridengė stendas, todėl saulės šviesa jai nedarė jokio poveikio. — Lengdonas priminė sau, kad jam pačiam vertėtų naudotis dvigubai kokybiškesniu kremu nuo saulės spindulių.

— Luktelk. — Siena pasviro arčiau rankšluosčiais apkloto dangčio. — Žiūrėk! Kaktoje! Štai ką judu su Ignacijumi pastebėjote.

Lengdono akys nuslinko baltu paviršiumi ir sustingo ties dėme, kurią įžiūrėjo pro plastikinę plėvę — ties blausia horizontalia kažkokių ženklų gija. Dabar, plieskiant žibintui, jis puikiai matė, kad linija... žmogaus rankų darbo.

— Čia... užrašas, — bemaž springdama sušnabždėjo Siena. — Bet...

Jis tiriamai apžiūrėjo eilutę rusvai geltonų blyškių raidžių, įmantriu šriftu parašytų gipse.

— Tik *tiek?* — kone piktai paklausė moteris.

Lengdonas jos beveik negirdėjo. *Kas tai padarė?* — suskato spėlioti. *Dantės epochoje gyvenęs žmogus?* Vargu bau. Antraip koks nors meno istorikas būtų pastebėjęs raides per valymo arba restauravimo procedūrą, ir naujiena būtų plačiai pasklidusi.

Į galvą šovė mintis apie gerokai labiau tikėtiną autorių.

Bertranas Zobristas.

Kaip artefakto šeimininkas, jis galėjo privačiai apžiūrinėti kaukę kada tik užsimanęs. Galėjo niekam nežinant parašyti tekstą ant nugarėlės ir grąžinti eksponatą į antikvarinį stendą. *Kaukės savininkas*, sakė Marta, *netgi draudžia mūsų personalui atidaryti vitriną be jo leidimo.*

Lengdonas skubiai išdėstė savo teoriją.

Siena aiškiai pritarė logiškoms prielaidoms, tačiau jai susirūpinimą kėlė perspektyvos.

— Kažkokia nesąmonė, — paskelbė nenustygdama vietoje. — Jei Zobristas tikrai kai ką slapta įrašė užpakalinėje artefakto pusėje ir pasirūpino sukurti projektorių, kuris nurodytų pomirtinę kaukę... kodėl jis nepaliko *reikšmingo* pranešimo? Juk šitas beprasmiškas! Mes kiaurą dieną ieškojome kaukės ir *va* ką radome?

Profesorius vėl sutelkė dėmesį į trumpą žinią, sudarytą vos iš septynių raidžių. Reikia pripažinti, ji tikrai rodėsi betikslė.

Nenuostabu, kad Siena nusivylusi.

Tačiau Lengdoną užvaldė atradimų nuojautos kurstomas pažįstamas jaudulys, nes jis akimoju suvokė, kad šios septynios raidės atskleis, kokių veiksmų imtis toliau.

Be kita ko, šnerves kuteno gerai žinomas, nuo kaukės atsiduodantis silpnas kvapas, kuris paaiškino, kodėl užpakalinis gipso sluoksnis kaip reikiant baltesnis už priešakinį... ir skirtumas neturėjo nieko bendra su senėjimu arba saulės šviesa.

— Nesuprantu, — tarė Siena. — Raidės vienodos.

Lengdonas ramiai linktelėjo vis dar tyrinėdamas septynias tapačias raides, kaligrafiškai užrašytas vidinėje Dantės kaktos pusėje.

PPPPPPP

— Septynios P, — burbtelėjo Siena. — Kaip *dabar* mums elgtis?

Nusišypsojęs Lengdonas pasisuko į moterį.

— Kaip nurodo žinutė.

Siena išpūtė akis.

— Septynios P yra... *žinutė?*

— Aha. — Jis išsišiepė plačiau. — Ir lengvai suvokiama, jei tik esi nagrinėjusi Dantės kūrybą.

Netoli Šv. Jono baptisterijos stoviniuojantis kaklaraištį pasirišęs žmogus nosine apsivalė pirštų nagus ir atsargiai pašluostė kaklo spuogelius. Nepaisydamas akis svilinančio graužimo jis šnairavo į savo tikslą.

Į bažnyčios lankytojams skirtą įėjimą.

Prie durų rūkė trumpą sportinę striukę dėvintis pailsęs gidas, kuris nuo statinio vijo turistus, matyt, nesugebančius iššifruoti europietiška maniera parašyto darbo laiko.

APERTURA 13.00—17.00.

Išbertas vyriškis dirstelėjo į rankinį laikrodį. Dvi minutės po dešimtos ryto. Baptisterijos durys atsidarys po trijų valandų. Minutę kitą pažiopsojęs į gidą, jis galiausiai apsisprendė. Iš ausies iškrapštė ir kišenėje paslėpė auksinę smeigę. Susiradęs piniginę patikrino jos turinį. Be įvairių kreditinių kortelių ir pluošto eurų, grynaisiais turėjo daugiau nei tris tūkstančius JAV dolerių.

Laimei, gobšumas buvo tarptautinė nuodėmė.

57 SKYRIUS

Peccatum... Peccatum... Peccatum...

Dantės pomirtinėje kaukėje užrašytos septynios P kaipmat Lengdoną paskatino pagalvoti apie „Dieviškosios komedijos" tekstą. Jis mintimis trumpam grįžo į Vieną, kur skaitė paskaitą „Dieviškasis Dantė: Pragaro simboliai".

— Įveikę devynis pragaro ratus, — per garsiakalbius aidėjo jo balsas, — mes pasiekėme Žemės centrą ir akis į akį susidūrėme su Liuciferiu.

Lengdonas parodė seriją skaidrių su trigalvį nelabąjį vaizduojančiais meno kūriniais — Botičelio *Mappa*, Florencijos baptisterijos mozaika ir Andrejo di Čionio gąsdinančiu juodu demonu, kurio kailį bjaurojo tamsiai raudonas aukų kraujas.

— Drauge nulipome gauruota šėtono krūtine, — pratęsė jis. — Ir kai pasikeitė traukos jėgos kryptis, išnirome iš niūrių požemių, o tada... mus užliejo dangus žvaigždėtas.

Lengdonas ėmė keisti skaidres, kol įjungė anksčiau demonstruotą atvaizdą — katedroje nutapytą ikoniškąją Domeniko di Mikelino freską, kurioje Dantė stovi už Florencijos sienų.

— Atidžiai įsižiūrėję... jūs išvysite tas žvaigždes.

Jis pamojo į šviesuliais nusėtas, virš poeto galvos kybančias padanges.

— Kaip matote, dausos supa Žemę devyniais koncentriniais skliautais. Tokia rojaus struktūra atspindi devynis pragaro ratus ir jiems suteikia atsvarą. Jau turbūt pastebėjote, kad Dantės kūryboje nuolat kartojasi skaičius devyni.

Lengdonas gurkštelėjo vandens, sykiu per pauzę leido atsikvėpti žiūrovams, kurie leidosi į siaubingą požemių karalystę ir galop iš jos pasišalino.

— Ištvėrę pragaro košmarus jūs nekantraujate judėti rojaus link. Deja, Dantės pasaulyje įvykiai klostosi gerokai sudėtingiau. — Jis teatrališkai atsidu-

so. — Norėdami pakilti į rojų, mes privalome užkopti į kalną — ir tiesiogine, ir perkeltine prasme.

Lengdonas parodė į Mikelino paveikslą. Už Dantės ties horizontu stūksojo dangų siekiantis kūgio formos kalnas. Šlaitą supo — devynis kartus — spiralinis takas, kuris siaurėjančiomis pakopomis vedė keteros link. Aukštyn sliūkino kančios prislėgtos, savo nuodėmes išperkančios nuogos figūros.

— Antai Skaistyklos kalnas, — paskelbė jis. — Nelaimei, iš pragaro gelmių į rojaus puikybės viršūnę galima nusigauti tik šiuo varginančiu devynžiedžiu keliu. Jūs regite lipančias atgailaujančias sielas... už konkrečią nuodėmę kiekvienai tenka sumokėti atitinkamą kainą. Pavyduoliai kopia užsiūtomis akimis, kad netrokštų svetimo; išdidieji ant nugarų neša didžiulius akmenis, todėl velka kojas žemai ir nuolankiai susilenkę; apsirijėliai eina be maisto ir vandens, kęsdami baisų alkį; palaidūnai žengia per liepsnas, juos apvalančias nuo geismo kaitros. — Lengdonas po pauzės pridūrė: — Bet prieš sulaukdami didžios privilegijos kilti kalnu ir išpirkti nuodėmes pirmiausia privalote kreiptis į šitą veikėją.

Jis pakeitė skaidres, ir ekrane nušvito išdidinta Mikelino kūrinio dalis — Skaistyklos kalno papėdėje ant sosto įsitaisęs sparnuotas angelas, o ties jo kojomis lūkuriuojantys atgailautojai, kol jiems bus suteiktas leidimas ropštis šlaitu. Angelas rankoje laikė ilgą kardą ir ašmenų galu, regis, badė pirmojo eilėje veidą.

— Kas žino, ką angelas daro? — garsiai paklausė Lengdonas.

— Bando perdurti žmogaus smegeninę? — kažkas išdrįso spėti.

— Ne-e.

Nuskambėjo kitas šūksnis:

— Bando perdurti akį?

Lengdonas pakratė galvą.

— Dar kas nors?

Iš auditorijos gilumos atsklido tvirtas balsas:

— Rašo ant kaktos.

Jis nusišypsojo.

— Kažkas salės gale, rodos, išmano Dantės kūrybą. — Lengdonas vėl mostelėjo į paveikslą. — Taip, iš pirmo žvilgsnio susidaro įspūdis, kad angelas ketina perverti vargšelį, bet iš tiesų, pasak Dantės teksto, skaistyklos sargas kardo smaigaliu kai ką skrebena ant atvykėlių kaktos. „Ką tiksliai?“ — paklausite jūs.

Dėl vaizdo patylėjęs jis pridūrė:

— Keista, bet angelas septynis sykius užrašo tą pačią raidę. Ar kas žino, kokia raide angelas septynis kartus pažymi Dantės kaktą?

— P! — klausytojų būryje pasigirdo balsas.

Lengdonas vyptelėjo.

— Teisingai. Raide P. Ji reiškia *peccatum,* arba „nuodėmę", jei išverstume žodį iš lotynų kalbos. Septyni kartai simbolizuoja *Septem Peccata Mortalia*, kitaip tariant...

— Septynias mirtinas nuodėmes! — jį nutraukė kito žmogaus šūksnis.

— Tiesiai į dešimtuką. Taigi išpirkti savo nuodėmes galima tik įveikus visas skaistyklos pakopas. Sulig kiekvienu lygiu angelas nuo jūsų kaktos nubraukia po vieną P, ir jūs pasiekiate viršų atsikratęs septynių *peccatum*... apvalęs sielą nuo ydų. — Jis mirktelėjo. — Toji vieta ne be priežasties vadinama skaistykla.

Išniręs iš savo minčių Lengdonas pamatė, kad prie krikštyklos stovinti Siena nuo jo neatplėšia akių.

— Septynios P? — pakartojo moteris, priversdama bendražygį grįžti į dabartį ir pamodama į pomirtinę kaukę. — Sakai, čia pranešimas? Kokie jo nurodymai?

Profesorius skubiai išklojo apie Skaistyklos kalną, kaip jį įsivaizdavo Dantė, ir apie P raides, simbolizuojančias septynias mirtinas nuodėmes, paaiškino, kaip jas nusitrinti nuo kaktos.

— Būdamas fanatiškas Dantės gerbėjas, — baigdamas tarė, — Bertranas Zobristas, aišku, žinojo, kad prieš pakylant į rojų reikia nusigremžti visas P.

Sienos veidą iškreipė skeptiška mina.

— Tavo manymu, Bertranas užrašė raides norėdamas, kad jas... tiesiogine žodžio prasme nuvalytume nuo kaukės? Štai ką turėtume daryti?

— Nors prielaida atrodo...

— Robertai, kas iš to, jei pašalinsime raides?! Mums beliks tuščias artefakto paviršius.

— Galbūt. — Lengdonas ją apdovanojo viltinga šypsena. — O gal ir ne. Manau, čia yra šis tas daugiau nei matyti iš pirmo žvilgsnio. — Jis bedė pirštu į kaukę. — Atsimeni, sakiau, kad užpakalinė jos pusė šviesesnė dėl netolygaus senėjimo?

— Taip.

— Aš tikriausiai apsirikau. Spalvų skirtumas per ryškus, o nugarėlė turi dantis.

— Ką?

Lengdonas parodė, kad užpakalinė dalis šiurkštesnė nei priešakinė... ir rupi it švitrinis popierius.

— Meno pasaulyje toks grublėtumas vadinamas dantimis. Dailininkai mėgsta tapyti ant jų sluoksnio, nes prie paviršiaus geriau limpa dažai.

— Nesupranti, kur lenki.

Lengdonas vėl išsišiepė.

— Ar žinai, kas yra gipsinis gruntas?

— Be abejo. Tapytojai juo gruntuoja drobes ir... — ji prikando liežuvį suvokusi, ką profesorius bando pasakyti.

— Tavo tiesa. Dailininkai pasirūpina dantytu baltu paviršiumi arba uždažo nepageidaujamus kūrinius, jeigu nori iš naujo pasinaudoti drobe.

Sieną apėmė jaudulys.

— Manai, kad Zobristas gipsiniu gruntu padengė pomirtinę kaukę?

— Taip galima paaiškinti, iš kur atsirado dantys ir šviesesnis atspalvis. Ir kodėl jam maga, kad nutrintume septynias P.

Paskutiniai Lengdono žodžiai ją suglumino.

— Ką užuodi? — jis kilstelėjo artefaktą tarytum Komuniją siūlantis kunigas.

Moteris atšlijo susigūždama.

— Gipsinis gruntas dvokia peršlapusiu šunimi?

— Ne kiekviena jo rūšis. Paprastas atsiduoda kreida. Šlapiu šunimi trenkia akrilinis.

— Kitaip sakant?..

— Kitaip sakant, jis tirpsta vandenyje.

Siena bemat įsikibo į šešiakampį medinį dangtį, perpus nustūmė jį nuo ertmės, griebė naują rankšluostį ir panardino į krikštyklos vandenį. Paskui varvantį audinį įteikė Lengdonui.

— Tuo užsiimti derėtų tau.

Lengdonas padėjo kaukę veidu į delną ir dešiniąja ranka suėmė šlapią lininio audeklo atraižą. Nupurtė vandenį ir atsargiai sudrėkino septynias P. Smiliumi keletą kartų patekšenęs vidinę Dantės kaktos pusę, trumpam nugramzdino šluostą į krikštyklą ir pratęsė darbą. Juodas rašalas pamažu bluko.

— Gipsinis gruntas tirpsta, — džiugiai šūktelėjo jis. — Nusivalo ir raidės.

Atlikdamas procedūrą trečią kartą, Lengdonas suskato dudenti pamaldžiu, niauriai monotonišku balsu, kuris aidu atsimušė nuo baptisterijos sienų:

— Viešpats Jėzus Kristus krikštu išlaisvino jus iš nuodėmės ir per vandenį bei Šventąją Dvasią atvedė į naują gyvenimą.

Sprendžiant iš žvilgsnio, Sienai dingojos, kad jis neteko vieno šulo.

Profesorius patraukė pečiais.

— Nusprendžiau, kad tokia kalba tinka prie aplinkybių.

Ji pavartė akis ir sutelkė dėmesį į kaukę. Lengdonui drėkinant gruntą, po

baltu paviršiumi ryškėjo gelsvas autentiškojo gipso atspalvis, kurį jis ir tikėjosi pamatyti senoviniame objekte. Kai pranyko paskutinė P, Lengdonas sausu lino audiniu apvalė šluostytą plotelį ir iškėlė artefaktą priešais Sieną.

Moteris garsiai aiktelėjo.

Kaip Lengdonas numanė, gruntas tikrai kai ką slėpė — antrą dailyraščio sluoksnį, aštuonias raides, juoduojančias ant blyškiai geltono gipso.

Bet šįkart iš jų susiformavo žodis.

58 SKYRIUS

— „Išmanymo“? — nustebo Siena. — Aš nesuprantu.

Man irgi niekas neaišku. Lengdonas įdėmiai tyrinėjo žodį, išnirusį iš po septynių P, užrašytą vidinėje Dantės kaktos dalyje.

išmanymo

— Ar tai... pragaro išmanymas? — paklausė ji.

Kas ten žino. Lengdonas pakėlė akis į lubų mozaiką, į Liuciferį, kuris žiaumojo nelaimingas sielas, niekad neturėjusias galimybės išpirkti nuodėmes. *Koks išmanymas turimas omeny?* Žodis atrodė beprasmiškas.

— Jei neklystu, čia ne viskas. — Siena perėmė kaukę ir atidžiai ją nužvelgė. Po akimirkos sulinkčiojo galva. — O taip... matai žodžio galus? Jį supa tekstas.

Vėl įsižiūrėjęs į artefaktą Lengdonas atkreipė dėmesį į blausius šešėlius, kuriuos abipus „išmanymo“ pridengė drėgnas gruntas.

Siena nekantriai stvėrė lininį audinį ir aplink žodį suskubo valyti gipso sluoksnį, kol pasirodė kaukės išlinkyje įrašyta frazė.

O, jūs, kuriems išmanymo netrūko

Lengdonas tyliai sušvilpė.

— *„O, jūs, kuriems išmanymo netrūko... praskleiskit šydą tų eilių keistų... ir žvilgtelkit giliau jūs trupučiuką.“*

Ji išplėtė akis.

— Ką sakei?

— Padeklamavau vieną iš garsiausių Dantės „Pragaro“ posmų, — džiugiai

atsiliepė profesorius. — Poetas ragina protingesnius skaitytojus ieškoti išminties, paslėptos slėpiningame jo kūrinyje.

Per paskaitas apie simbolizmą literatūroje Lengdonas dažnai cituodavo šią eilutę, turbūt geriausiai iš visų pavyzdžių parodančią autorių, kuris lyg paklaikęs mostaguoja rankomis ir šūkauja: „Ei, skaitytojai! Čia užslėpta simbolinė reikšmė!“

Siena dar energingiau patrynė kaukės nugarėlę.

— Atsargiau! — perspėjo Lengdonas.

— Tu neapsirikai, — pasakė ji uoliai zulindama gruntą. — Va, ir likusi Dantės citata — žodis į žodį. — Siena į krikštyklą įmerkė rankšluostį ir jį praskalavo.

Atleisk mums, šventasis Jonai, pamanė Lengdonas, su nerimu stebėdamas, kaip nuo gipso vanduo tampa drumstas. Jis jautėsi nesmagiai, kad vietoj kriauklės tenka naudotis pašventinta vieta.

Moteris iš vandens ištraukė varvantį šlaputėlį audinį, bet jo beveik negręžė. Kaukės vidurį ėmė švarinti staigiais sukamaisiais judesiais tartum šluostydama sriubos dubenį.

— Siena, — priekaištingai perspėjo Lengdonas, — juk tai senovinis...

— Tekstas dengia *visą* užpakalinę kaukės dalį! — pareiškė ji brūžindama vidinę Dantės veido pusę. — Parašytas... — nuščiuvusi pakreipė galvą kairėn ir suktelėjo artefaktą dešinėn, lyg mėgindama kažką įstrižai perskaityti.

— Kaip parašytas? — Lengdonas kol kas neįžiūrėjo jai atsivėrusio vaizdo.

Siena baigė gremžti gruntą ir sausu rankšluosčiu apvalytą kaukę nuleido priešais amerikietį profesorių, kad jie abu galėtų patyrinėti rezultatą.

Lengdonas ne iš karto susigaudė, ką regis. Išriestą paviršių margino daugiau nei penkiasdešimt žodžių. Nuo viršaus, nuo „O, jūs, kuriems išmanymo netrūko“, teksto eilutė nenutrūkstamai driekėsi palei dešinįjį kaukės kraštą, iki apačios, kurioje apvirto aukštyn kojomis, tuomet kairiuoju šonu grįžo iki pradžios ir pakartojo kelią, tik truputėlį mažesniu ratu.

Sakinių linija nemaloniai priminė Skaistyklos kalną supantį, rojaus link sraigtiškai kylantį taką. Lengdono viduje tūnantis simbologas akimoju identifikavo figūrą. *Pagal laikrodžio rodyklę vingiuojanti, simetriška Archimedo spiralė.* Negana to, jis išvydo pažįstamą skaičių — pastebėjo, kiek įvijų sudaro tekstą, pradedant „O“ ir baigiant viduryje padėtu tašku.

Devynios.

Lengdonas kone sulaikęs kvapą ėmė lėtai sukioti kaukę ir skaityti įrašą, kurio gija rangėsi įgaubtu paviršiumi, artėdama prie centro.

O, jūs, kuriems išmanymo netrūko, praskleiskit šydą tų eilių keistų. . . ir žvilgtelkit giliau jūs trupučiuką. Klastingo dožo iš Venecijos ieškokit, kuris andai žirgams nukirto galvas . . . taip pat išlupo kaulus aklojo. Auksuotame šventosios išminties mouseion klūpom prie žemės . . . ausį jūs priglauskit ir paklausykit, kaip vanduo srūvena. Į savo gelmę kviečia jus paskendę rūmai . . . ten chtoninė pabaisa lūkuriuoja, raudoname it kraujas telkiny . . . neatsispindi čia dangus žvaigždėtas.

— Pradžia pažodžiui atkartoja posmą iš Dantės poemos, — tarė Lengdonas. — „O, jūs, kuriems išmanymo netrūko, praskleiskit šydą tų eilių keistų... ir žvilgtelkit giliau jūs trupučiuką.“

— Kaip kitkas? — paklausė Siena.

Jis pakratė galvą.

— Nemanau. Ritmas išlaikytas panašus, bet tokių „Dieviškosios komedijos“ eilių nepamenu. Rodos, kažkas nusprendė pamėgdžioti Dantės stilių.

— Zobristas, — sušnibždėjo Siena. — *Neabejotinai.*

Lengdonas linktelėjo. Jos prielaida buvo ne blogesnė už kitas. Juk pakoregavęs Botičelio *Mappa dell'Inferno* Zobristas atskleidė polinkį bendradarbiauti su didžiais menininkais ir pagal savo poreikius modifikuoti jų šedevrus.

— Likusi įrašo dalis labai keista. — Jis vėl pasukinėjo kaukę, skaitydamas spiralinį tekstą. — Kažkas žirgams kerta galvas... išlupa aklojo kaulus. — Leng-

donas užmetė akį į paskutinę eilutę, artefakto centre susirangiusią į skritulėlį. — Ir dar minimas „raudonas it kraujas telkinys“.

Siena lankeliu išrietė antakius.

— Kaip tavo vizijose apie žilaplaukę moterį?

Jis vėl sulinksėjo, mąsliai žiūrėdamas į tekstą. *Raudoname it kraujas telkiny... neatsispindi čia dangus žvaigždėtas?*

— Matai? — sušnabždėjo Siena, skaitydama virš jo peties ir pirštu besdama maždaug į spiralinės gijos vidurį. — Konkreti vieta.

Lengdonas žvilgsniu susirado žodį, į kurį iš pradžių neatkreipė dėmesio. Jis įvardijo unikaliausią ir įspūdingiausią miestą visame pasaulyje. Profesorių nukratė šiurpas atsiminus, kad būtent ten Dantė Aligjeris užsikrėtė jį pražudžiusia mirtina liga.

Venecija.

Jiedu sekundę kitą nebyliai tyrinėjo paslaptingas eiles. Jos kėlė nerimą, skambėjo makabriškai ir buvo sunkiai iššifruojamos. Bet žodžiai „dožas“ ir „telkinys“ užtikrintai bylojo, kad autorius išties kalba apie Veneciją — šimtuose tarpusavyje susijungiančių lagūnų įsikūrusį vandeninį miestą, kuriame ne vieną šimtmetį karaliavo „dožais“ vadinami Venecijos valdovai.

Kol kas Lengdonas nesuprato, apie kokią Venecijos vietą užuominomis parašyta eilėraštyje, bet šis aiškiai ragino skaitytoją vadovautis nuorodomis.

Klūpom prie žemės ausį jūs priglauskit ir paklausykit, kaip vanduo sruvena.

— Liepia ieškoti požemių, — pastebėjo Siena, drauge su juo nagrinėdama tekstą.

Lengdonas dirgliai sukinkavo galva ir įsigilino į kitą eilutę.

Į savo gelmę kviečia jus paskendę rūmai... ten chtoninė pabaisa lūkuriuoja.

— Kokia pabaisa, Robertai? — nerimastingai pasitikslino Siena.

— Chtoninė. Tai reiškia „gyvenanti po žeme“.

Prieš jam pratęsiant, baptisterijoje nuaidėjo duslus atšaunamos įleistinės spynos barkštelėjimas. Kažkas iš lauko pusės ką tik atrakino turistams skirtą įėjimą.

— *Grazie mille*, — padėkojo žmogus išbertu veidu. *Labai ačiū.*

Gidas nervingai kinktelėjo galva, kišenėje paslėpė penkias šimtines dolerių ir apsidairė, norėdamas įsitikinti, kad niekas nemato, kas čia vyksta.

— *Cinque minuti*, — priminė italas ir atsargiai pravėrė duris, bet tik tiek,

kad spuogeliais nusėtas vyriškis sugebėtų prasisprausti vidun. Po akimirkos uždarė nepažįstamąjį baptisterijoje ir paliko jį tyloje, kurios nedrumstė iš lauko sklindantys garsai. *Penkios minutės.*

Iš pradžių gidas neketino gailėtis nelaimėlio, kuris teigė atvykęs net iš Amerikos su viltimi, kad jo maldos Šv. Jono krikštykloje padės išgydyti siaubingą odos ligą. Tačiau užuojautą pakurstė penki šimtai dolerių, pasiūlyti už galimybę kelias minutes vienam pabūti baptisterijoje... ir stiprėjanti baimė, kad užkrečiamos išvaizdos asmuo stoviniuos šalia dar tris valandas, kol turistams atsivers pastatas.

Vogčiomis įslinkęs į aštuonkampę šventovę, vyriškis instinktyviai pakėlė galvą aukštyn. *Kad aš nusprogčiau.* Tokias lubas regėjo pirmą sykį gyvenime. Iš viršaus į jį dėbsojo trigalvis demonas, ir žmogus skubiai nudūrė žvilgsnį į grindis.

Aplinkui, rodės, nebuvo nė gyvos dvasios.

Kur, velniai griebtų, jie dingo?

Įdėmiai apžiūrinėjant patalpą, į akis krito altorius — masyvus stačiakampis marmuro luitas, riogsantis nišoje kitapus stulpelių užkardos, kad prie jo neliįstų bažnyčios lankytojai.

Pasislėpti įmanoma tiktai už altoriaus, dėl to nekilo jokių abejonių. Juolab kad vienas iš nukarusių užtiesalo galų nežymiai virpėjo... tarytum kažkas būtų jį pakrutinęs.

Lengdonas ir Siena tyliai gūžėsi už altoriaus. Laiko vos užteko susirinkti purvinus rankšluosčius, išlyginti krikštyklos dangtį ir prigriebus pomirtinę kaukę nerti į slėptuvę, kurioje jie ruošėsi lindėti, kol salę užtvindys turistai — tuomet bus galima įsilieti į minią ir išsprukti laukan.

Šiaurinis įėjimas į baptisteriją tikrai atsivėrė, nes vidun atvilnijo aikštės garsai, bet durys po akimirkos užsitrenkė ir vėl įsivyravo tyluma.

Staiga Lengdonas išgirdo į akmenines grindis subildėjusius žingsnius.

Gidas? Tikrina patalpą, prieš įleisdamas turistus?

Užgesinti krikštyklos žibinto nebuvo laiko, ir dabar jis svarstė, ar gidas pastebės permainas. *Greičiausiai ne.* Sparčiai nužingsniavęs jų kryptimi žmogus prisiartino prie altoriaus ir sustojo greta užtiesalo, per kurį persirito Lengdonas su Siena.

Tylos pauzė užsitęsė.

— Robertai, čia aš, — nuskambėjo piktas vyriškas balsas. — Žinau, kad esate ten. Po velnių, išlįskite ir pasiaiškinkite.

59 SKYRIUS

Beprasmiška apsimesti, kad manęs nėra baptisterijoje.

Lengdonas mostu liepė Sienai tūnoti pasislėpus ir laikyti Dantės pomirtinę kaukę, kurią jis vėl įkišo į užsegamą „Ziplock" maišą. Tada lėtai pakilo ant kojų. Kaip kunigas stypsodamas už baptisterijos altoriaus nužvelgė vienui vieną parapijietį — nepažįstamąjį modeliniais akiniais, gelsvai rusvais plaukais ir siaubingai išbertais veidu bei kaklu. Žmogus dirgliai kasėsi spuogeliais nusėtą pasmakrę, jo išpurtusiose akyse atsispindėjo pyktis ir sąmyšis.

— Robertai, gal paaiškinsite, ką, po galais, čia veikiate? — griežtai paklausė jis perlipdamas užkardos juostelę ir žengdamas profesoriaus link. Vyriškis kalbėjo amerikietiška tartimi.

— Žinoma, — mandagiai atsiliepė Lengdonas, — tik iš pradžių prisistatykite.

Atklydėlis sustingo kaip įkaltas, jo veide nušvito nuostaba.

— Ką?

Vyro akys lyg ir buvo matytos... balsas irgi atrodė girdėtas. *Man jau teko su juo susitikti... kažkaip, kažkur.* Lengdonas ramiai pakartojo klausimą:

— Prašau pasakyti, kas esate ir iš kur aš jus pažįstu?

Netikėdamas savo ausimis žmogus iškėlė rankas ir atmetė jas atgal.

— Džonatanas Feris? Iš Pasaulio sveikatos organizacijos? Vyrukas, kuris jus išskraidino iš Harvardo universiteto?

Lengdonas sekundę kitą mėgino suvirškinti informaciją.

— Kodėl su manimi nesusisiekėte? — jis nagais tebegremžė raudonus ir pūslėtus veidą bei kaklą. — Ir kas, velniai rautų, toji moteris, su kuria atklydote į bažnyčią?

Ligi tol tupėjusi Siena atsistojo greta Lengdono ir ryžtingai prabilo:

— Daktare Feri? Aš — Siena Bruks. Kaip ir jūs dirbu gydytoja. Florencijos ligoninėje. Vakar profesorių Lengdoną šūviu sužeidė į galvą. Dėl retrogradinės amnezijos jis neįstengia jūsų atpažinti ir neprisimena, kas atsitiko per pastarąsias dvi dienas. Esu čia, nes bandau jam pagelbėti.

Sienos žodžiams aidint tuščioje baptisterijoje, vyriškis pakreipė galvą į šoną, sakytum nepajėgdamas įsisąmoninti jų prasmės. Po sekundės nustėręs pasvirduliavo atgal ir stvėrėsi už stulpelio, kad neprarastų pusiausvyros.

— O... o... Dieve, — sumikčiojo. — Dabar viskas aišku.

Lengdonui bežiūrint, iš jo veido išblėso pyktis.

— Robertai, — pašnibždomis pratarė atvykėlis, — mes manėme... — jis krestelėjo galva, tartum mėgindamas į savo vietas sudėlioti galvosūkio dalis, — ... kad perėjote į kitą pusę... kad jus papirko... arba jums grasino... Visiškai nenutuokėme, kas iš tikrųjų įvyko!

— Neskaitant manęs, jis su niekuo kitu nebendravo, — paskelbė Siena. — Robertas žino tik tiek, kad vakar atsipeikėjo mano ligoninėje, be to, jį bando nužudyti kažkokie žmonės. Ir jis mato siaubingus regėjimus — negyvėlius, maro aukas, gyvatės amuletą ant kaklo pasikabinusią žilaplaukę moterį, kuri skatina...

— Elizabeta! — sušuko išbertas žmogus. — Daktarė Elizabeta Sinski! Robertai, tai ji jus užverbavo mums pagelbėti.

— Na, jeigu tai tiesa, — atsiliepė Siena, — tikiuosi, esat girdėjęs, kad ji pateko į bėdą? Daktarę Sinski pastebėjome įkalintą kareivių pilname furgone ir, kaip mums rodės, apsvaigintą vaistais.

Vyriškis užsimerkdamas lėtai palinksėjo. Jo akių vokai buvo raudoni ir išburkę.

— Kas nutiko jūsų veidui? — valdingai pasiteiravo Siena.

Jis praskyrė blakstienas.

— Atleiskit?

— Kas jūsų odai? Kažkuo užsikrėtėte? Sergate?

Daktaras Feris apstulbo, bet Sienos įgarsintas klausimas — nors tiesmukas, netgi bemaž storžieviškas, — nedavė ramybės ir Lengdonui. Šiandien jis susidūrė su apsčiai užuominų į marą, todėl paraudusios pūslėtos odos vaizdas maloniai nenuteikė.

— Ne, nieko čia baisaus, — patikino vyriškis. — Dėl bėrimo kaltas prakeiktas viešbučio muiliukas. Aš mirtinai alergiškas sojai, kurios aliejaus pagrindu gaminama dauguma kvapiųjų itališkų muilų. Kaip tikras kvailys nepasitikslinau sudedamųjų dalių.

Siena su palengvėjimu atsiduso, jos pečius kaustanti įtampa ištirpo.

— Dėkui Dievui, kad jo nevalgėte. Verčiau nukentėti nuo kontaktinio dermatito negu nuo anafilaksinio šoko.

Abu nedrąsiai nusijuokė.

— Klausykit, ar Bertrano Zobristo vardas jums ką nors reiškia? — ryžosi pasidomėti Siena.

Jis suakmenėjo tarsi būtų kaktomuša įsirėžęs į trigalvį šėtoną.

— Mes įsitikinę, kad užtikome jo pranešimą. Nurodantį kažkokią vietovę Venecijoje. Jums tai ką nors sako?

Vyriškio akyse blykstelėjo paklaikęs žvilgsnis.

— Jėzau, *taip!* Be abejo! Ką konkrečiai jis nurodo?

Siena įkvėpė ir pasirengė papasakoti apie spiralines eiles, išryškėjusias ant kaukės, bet Lengdonas ramindamas palietė jai ranką. Regis, su jais ryšį užmezgė sąjungininkas, tačiau, atsižvelgdami į šiandienos įvykius, instinktai ragino niekuo nepasikliauti. Be kita ko, žmogaus kaklaraištis buvo matytas, ir Lengdonas nujautė, kad tą patį individą regėjo besimeldžiantį Dantės bažnyčioje. *Negi jis mus sekė?*

— Kaip mus radote?

Iš pažiūros daktaras Feris vis dar stebėjosi, kad Lengdonas nieko nepamena.

— Robertai, vakar man paskambinote ir perdavėte, kad ruošiatės susitikti su muziejaus direktoriumi Ignacijumi Buzoniu. Vėliau pradingote. Taip ir nesusisiekėte su manimi. Kai išgirdau, kad Buzonis rastas negyvas, mane apėmė nerimas. Ieškojau jūsų kiaurą rytą. Pamačiau, kaip prie Senųjų rūmų bruzda policininkai, todėl nutariau ten stabtelėti ir išsiaiškinti, kas nutiko, bet staiga atsitiktinai išvydau *jus*, lendantį pro mažutes dureles kartu su... — jis atsigręžė į moterį, matyt, pamiršęs vardą.

— Siena, — priminė ji. — Bruks.

— Atsiprašau... su daktare Bruks. Nusekiau jums iš paskos, nes bandžiau sužinoti, kuo, po velnių, užsiėmėte.

— Jūs meldėtės Čerkių bažnyčioje, teisingai?

— Taip! Mėginau susigaudyti, ką darote, bet jūsų veiksmai atrodė beprasmiški! Kai įsmukote į baptisteriją, nutariau, kad atėjo metas su jumis pakalbėti. Sumokėjau gidui, kad jis kelioms minutėms įleistų mane vidun.

— Priėmėte drąsų sprendimą, — tarė Lengdonas, — jeigu manėte, kad jus išdaviau.

Daktaras Feris pakratė galvą.

— Nuojauta man tvirtino, kad nė už ką taip nesielgtumėte. Profesorius Robertas Lengdonas? Buvau tikras, kad privalo egzistuoti kitoks paaiškinimas. Bet amnezija? Neįtikima. Niekuomet nebūčiau atspėjęs.

Išbertas vyriškis vėl suskato nervingai kasytis.

— Klausykit, man skyrė tiktai penkias minutes. Privalome nešdintis. Jeigu *aš* jus radau, su tokia užduotimi gali susidoroti ir siekiantys jus nudobti žmonės. Jūs daug ko nežinote. Mums derėtų keliauti į Veneciją. *Nedelsiant.* Bet nepaste-

bėtiems pasprukti iš Florencijos bus sudėtinga. Daktarės Sinski grobikai... *jūsų* persekiotojai... jie viską stebi. — Jis pamojo į duris.

Lengdonas nejudėjo iš vietos jausdamas, kad pagaliau sulaukė progos išnarplioti vieną kitą klausimą.

— Kas tie kareiviai juodomis uniformomis? Kodėl jiems knieti mane nužudyti?

— Ilga istorija, — atsakė daktaras Feris. — Išklosiu ją pakeliui.

Profesorius susiraukė, ne visai patenkintas atsakymu. Mostu pakvietė Sieną, pasivedėjo ją į šalį ir prabilo prislopintu balsu:

— Tu juo pasitiki? Kokia tavo nuomonė?

Moteris dėbtelėjo į Lengdoną tartum nusprendusi, kad jam pasimaišė protas.

— Kokia mano nuomonė? Juk jis dirba Pasaulio sveikatos organizacijoje! Vargu ar mes sugebėtume rasti geresnį atsakymų šaltinį!

— O kaip bėrimas?

Ji patrūkčiojo pečiais.

— Akivaizdu, kad žmogų vargina stiprus kontaktinio dermatito protrūkis.

— Kas, jeigu jis meluoja? — sušnabždėjo Lengdonas. — Jei čia... *kitkas?*

— *Kitkas?* — netikėdama savo ausimis pakartojo Siena. — Robertai, tai ne maras. Jis yra gydytojas, dėl Dievo meilės. Išties susirgęs mirtina liga ir žinodamas apie infekciją, Feris beatodairiškai nesiblaškytų po miestą ir nerizikuotų apkrėsti viso pasaulio.

— Galbūt pats nenutuokia, kad jį graužia maro užkratas?

Siena kietai sučiaupė lūpas ir sekundę pamąstė.

— Tuomet mūsų popieriai prasti... kaip ir šiose apylinkėse besisukinėjančių likusių žmonių.

— Tau vertėtų pasimokyti švelniau bendrauti su ligoniais.

— Stengiuos kalbėti atvirai. — Siena jam įteikė „Ziplock“ maišą su pomirtine kauke. — Galėsi panešti mūsų draugužį.

Jiems grįžus pas daktarą Ferį, šis kaip tik baigė tyliai kalbėti telefonu.

— Susitariau su vairuotoju, kad jis pasitiktų mus priešais... — vyriškis prikando liežuvį, kai nudūrė akis į Lengdono ranką ir pirmąsyk pastebėjo negyvą Dantės Aligjerio veidą. — Jėzau Kristau! — suriko atšlydamas. — Kokia čia velniava?!

— Ilga istorija, — atsakė Lengdonas. — Išklosiu ją pakeliui.

60 SKYRIUS

Džouną Fokmaną, redaktorių iš Niujorko, prižadino skambantis namų darbo kambario telefonas. Jis apsivertė ir pažiūrėjo į laikrodį. 04.28.

Knygų leidybos pasaulyje netikėtų naktinių krizių pasitaikydavo taip pat retai, kaip ir žaibiškai išpopuliarėjančių kūrinių. Suirzęs Fokmanas nuslydo nuo lovos, skubiai patraukė koridoriumi ir įžengė į savo kabinetą.

— Alio? — iš ragelio atsklido pažįstamas žemas baritonas. — Džounai, dėkui Dievui, tu namie. Čia Robertas. Tikiuosi, tavęs neprižadinau?

— Aišku, kad prižadinai! Dabar ketvirta ryto!

— Atleisk, esu užjūryje.

Harvarde jūsų nemoko apie laiko zonas?

— Džounai, aš pakliuvau į bėdą ir man reikalinga paslauga. — Lengdono balse buvo girdėti įtampa. — Susijusi su tavo korporacine „NetJets" kortele.

— „NetJets"? — skeptiškai prajuko redaktorius. — Robertai, mes leidžiame knygas. Ir neturime galimybių naudotis privačiais reaktyviniais lėktuvais.

— Mano drauge, abu žinome, kad meluoji.

Fokmanas atsiduso.

— Gerai, leisk man perfrazuoti. Galimybių naudotis privačiais reaktyviniais lėktuvais neturi religijos istorijos tomų autoriai. Jei norėsi parašyti „Penkiasdešimt ikonografijos atspalvių", tuomet ir tarsimės.

— Džounai, kad ir kiek kainuotų skrydis, pinigus grąžinsiu. Garbės žodis. Argi kada netesėjau pažado?

Neskaitant to, kad trejais metais vėluoji priduoti knygą? Vis dėlto jam rodės, kad Lengdono toną papildė primygtinumo gaidos.

— Dėstyk, kas vyksta. Aš pabandysiu sugalvoti, kaip tau pagelbėti.

— Nėra laiko aiškinti. Bet man verkiant reikia šios paslaugos. Tai gyvybės arba mirties klausimas.

Redaktorius bendradarbiavo su Lengdonu ganėtinai ilgai, todėl žinojo jo polinkį į ironiją, tačiau dabar profesoriaus balse neskambėjo nė menkiausia užuomina į pašaipą. *Žmogus kalba kuo rimčiausiai.* Fokmanas iškvėpė orą ir apsisprendė. *Finansų skyriaus direktorius mane nukryžiuos.* Po trisdešimties sekundžių jis užsirašė pageidaujamo reiso detales.

— Viskas gerai? — Lengdonas turbūt pajuto, kad, jam atskleidus skrydžio smulkmenas, redaktorių apėmė dvejonės ir nuostaba.

— Aha, bet maniau, kad esi Jungtinėse Valstijose, — tarė Fokmanas. — Tavo išvyka į Italiją mane labai nustebino.

— Kaip ir manc, — atsakė Lengdonas. — Dar sykį ačiū, Džounai. Aš jau važiuoju į oro uostą.

„NetJets" kompanijos JAV operacijų centras veikia Kolambuse, Ohajo valstijoje, o skrydžiais besirūpinantys darbuotojai pamainomis budi ištisą parą.

Savininkų aptarnavimo specialistė Debė Kier ką tik sulaukė skambučio iš Niujorke gyvenančio korporacijos bendrasavininkio.

— Minutėlę, sere. — Ji pasitaisė ausines su mikrofonu ir subarbeno per kompiuterio klaviatūrą. — Iš esmės jums reikalinga „NetJets" bazė Europoje, bet galiu jums padėti. — Moteris skubiai prisijungė prie „NetJets" Europos operacijų centro Paso de Arkose, Portugalijoje, tuomet patikrino Italijoje ir šalies apylinkėse esančių kompanijos lėktuvų koordinates. — Ką gi, sere, Monake radau „Citation Excel", kuris pasiektų Florenciją kiek greičiau nei per valandą. Ar ponui Lengdonui pasiūlymas tiktų?

— Viliuosi, — irzloku ir pailsusiu balsu atsiliepė vyriškis iš leidyklos. — Mes būtume dėkingi.

— Ką jūs, man be galo malonu jums pagelbėti, — užtikrino Debė. — Ponas Lengdonas pageidautų skristi į Ženevą?

— Lyg ir taip.

Debė nesiliovė stuksenti per klavišus.

— Parengiamieji darbai atlikti, — galop tarė. — Ponas Lengdonas išskris iš Tasinjano aerodromo Lukoje, kuris yra maždaug už penkiasdešimties mylių į vakarus nuo Florencijos. Lėktuvas pakils dvidešimt minučių po vienuoliktos vietos laiku. Ponas Lengdonas privalo atsidurti aerodrome ne vėliau kaip dešimt minučių iki skrydžio. Jūs neprašėte nei automobilio, nei maisto ar gėrimų ir jo paso duomenis jau pateikėte, taigi mes pasirengę. Norėsite dar ko nors?

— Naujo darbo? — nusijuokė jis. — Ačiū. Jūs labai paslaugi.

— Nėra už ką. Malonios nakties.

Debė nutraukė ryšį ir atsigręžė į ekraną užbaigti rezervavimo procedūros. Ji surašė informaciją iš Roberto Lengdono asmens dokumento ir jau ketino pratęsti darbą, kai monitoriuje ėmė blykčioti raudonas perspėjimo langelis. Skaitant žinutę, jai apvalėjo akys.

Čia kažkokia klaida.

Moteris pabandė dar sykį įvesti duomenis iš Lengdono paso. Įspėjimo ženklas vėl užsižiebė. Jis būtų sutvyksėjęs bet kokios oro bendrovės kompiuteryje kiekviename pasaulio krašte, jei tik Lengdonas būtų pamėginęs užsisakyti lėktuvo bilietą.

Debė Kier netikėdama gan ilgai spiginosi į pavojaus signalą. Ji žinojo, kad „NetJets“ itin rimtai žiūri į klientų privatumą, bet šitas pranešimas it koziris nukirto visas korporacijos konfidencialumo taisykles.

Debė nedelsdama susisiekė su valdžia.

Agentas Bruderis užšovė mobiliojo dangtelį ir suskato ginti vyrus atgal į furgonus.

— Lengdonas sprunka, — paskelbė jis. — Privačiu lėktuvu lėks į Ženevą. Beveik po valandos orlaivis pakils iš Lukos aerodromo, už penkiasdešimties mylių į vakarus. Jeigu tučtuojau leisimės į kelią, atvyksime ten anksčiau, nei jis išskris.

Tuo pat metu išsinuomotas „Fiat“ sedanas *Via dei Panzani* gatve dūmė į šiaurę, už nugaros palikdamas Katedros aikštę ir važiuodamas link Florencijos Švč. Marijos Naujosios geležinkelio stoties.

Užpakalinėje salono dalyje gūžėsi Lengdonas su bendražyge, priešakyje sėdėjo vairuotojas ir daktaras Feris. Rezervuotis vietas privačiame „NetJets“ lėktuve pasiūlė Siena. Jei nusišypsos sėkmė ir persekiotojų dėmesį pavyks nukreipti neteisinga linkme, jų trijulė saugiai prasmuks pro Florencijos geležinkelio stotį, kuri šiaip jau būtų užgrūsta policininkų. Laimei, iki Venecijos traukinys nusigaudavo per dvi valandas, ir keliaujant šalies geležinkeliais neprireikdavo paso.

Lengdonas dirstelėjo į Sieną, nerimastingomis akimis tyrinėjančią daktarą Ferį. Vyriškį aiškiai varstė skausmai, jis alsavo sunkiai ir lėtai, tarytum kūną svilintų kiekvienas įkvėpimas.

Tikiuosi, ji nesuklydo dėl daktaro negalavimo. Profesorius nužvelgė išbertą žmogaus odą, įsivaizduodamas ankštoje kabinoje plevenančius mikrobus. Raudoni ir pabrinkę rodėsi netgi Ferio pirštų galiukai. Iš galvos išvijęs nervinančias mintis, Lengdonas pažiūrėjo pro langą.

Artėdami prie traukinių stoties, jie pravažiavo palei „Grand Hotel Baglioni“ viešbutį, nuolat suteikiantį patalpas meno konferencijų renginiams, kuriuose

Lengdonas kasmet dalyvaudavo. Kai statinys praslinko pro akis, jis suvokė, kad pirmą kartą gyvenime atsisveikins su miestu kai ko nepadaręs.

Aš apleisiu Florenciją taip ir neaplankęs „Dovydo".

Lengdonas nebyliai atsiprašė Mikelandželo, nukreipė žvilgsnį į priešakyje stūksančią geležinkelio stotį... ir sutelkė mintis į Veneciją.

61 SKYRIUS

Lengdonas išsiruošė į Ženevą?

Juodajam furgonui rūkstant iš Florencijos, visu greičiu burzgiant vakarų pusėn, į privatų aerodromą, plytintį už miesto ribų, ant užpakalinės sėdynės svyruojančią daktarę Elizabetą Sinski kamavo stiprėjantis šleikštulys.

Skristi į Ženevą nelogiška, mąstė ji.

Vienintelė reikšminga sąsaja su tuo miestu buvo ten įkurta Pasaulio sveikatos organizacijos būstinė. *Negi Lengdonas ieško manęs?* Prielaida skambėjo absurdiškai, nes profesorius žinojo, kad Sinski atvykusi į Florenciją.

Į galvą toptelėjo kita mintis.

O, Dieve... nejau Ženeva tapo Zobristo taikiniu?

Genetikas buvo linkęs į simboliką, ir, atsižvelgiant į metus trukusį mūšį su Sinski, jo pastangos PSO valdybą paversti epicentru atrodytų savotiškai elegantiškos. Bet jei Zobristas išties dairėsi marui imlios vietovės, tuomet nusižiūrėjęs Ženevą jis pasirinko prastą variantą. Palyginti su kitomis metropolijomis, miestas driekėsi gan izoliuotoje geografinėje aplinkoje, ir tokiu metų laiku ten vyraudavo žema temperatūra. Didžiuma maro užkratų suvešėdavo žmonių perpildytose šiltesnėse terpėse. Vargu ar per tūkstantį pėdų virš jūros lygio iškilusi Ženeva tiko būti pandemijos židiniu. *Nors Zobristas iš visos širdies mane niekino.*

Taigi klausimas liko neatsakytas: kodėl Lengdonas užsimanė ten nukakti? Keistą kelionės tikslą teko pridėti prie ilgėjančio nesuvokiamų poelgių sąrašo — kad ir kaip Sinski stengėsi, ji nepajėgė racionaliai paaiškinti, kas nuo ano vakaro apsėdo amerikietį profesorių.

Kieno pusę jis palaiko?

Jiedu, aišku, susipažino vos prieš kelias dienas, bet Sinski, vertindama asmens būdą, paprastai neapsirikdavo, todėl vijo šalin mintį, kad tokį žmogų kaip Robertas Lengdonas galima suvilioti pinigais. *Tačiau vakar jis su mumis nutraukė*

ryšį. Ir ėmė blaškytis po miestą tarsi į suktybes įsivėlęs operatyvinis agentas. *Gal jį kažkaip privertė įtikėti iškreipta Zobristo veiksmų logika?*

Taip pagalvojus, PSO vadovę nupurtė šiurpas.

Ne, aš puikiai žinau jo reputaciją; profesorius nė už ką taip nesielgtų.

Sinski pirmąsyk susitiko su Robertu Lengdonu prieš keturias dienas išdorotame ir perdarytame C-130 transportiniame lėktuve, kuriame Pasaulio sveikatos organizacija įkūrė mobilų koordinavimo centrą.

Kelios minutės po septintos orlaivis nusileido „Hanscom Field" oro uoste, arčiau nei už penkiolikos mylių nuo Kembridžo Masačusetso valstijoje. PSO direktorė nenutuokė, ko tikėtis iš garsaus akademiko, su kuriuo kalbėjo telefonu, bet maloniai nustebo, kai jis trapu ryžtingai užlipo į galinę C-130 dalį ir su ja pasisveikino nerūpestingu vypsniu.

— Daktarė Sinski? — Lengdonas tvirtai spustelėjo jai ranką.

— Profesoriau, man didelė garbė su jumis susipažinti.

— Ką jūs, pagerbtas jaučiuosi aš. Dėkui už viską, ką jūs darote.

Lengdonas buvo aukštaūgis vyras, rafinuotai dailios išvaizdos ir turintis žemą balsą. Sinski numanė, kad jis apsirengęs, kaip įprasta dėstytojams — tvido švarku, rusvai žalsvos spalvos laisvomis kelnėmis ir batais laiveliais, — nors tuo stebėtis nevertėtų, nes žmogų teko prigriebti iš universiteto teritorijos iš anksto neįspėjus. Be to, Lengdonas atrodė jaunesnis ir geresnės fizinės formos nei ji įsivaizdavo, tad svečio išvaizda Elizabetai priminė apie jos pačios amžių. *Aš kone galėčiau būti jo motina.*

PSO vadovė sureagavo pailsusia šypsena.

— Ačiū, kad atvykote.

Lengdonas pamojo į rimtaveidį bendrakeleivį, kuriam Sinski liepė jį atvežti.

— Jūsų draugas nesuteikė man šanso atsisakyti pasiūlymo.

— Labai gerai. Už tai jam ir moku.

— Gražus amuletas, — tarė profesorius, apžiūrėjęs jos vėrinį. — Čia lazuritas?

Sinski linktelėjo ir nudūrė žvilgsnį į ikoniškąjį ženklą, iškaltą iš mėlyno akmens — į statmeną lazdą apsivijusią gyvatę.

— Tai šiuolaikinis medicinos simbolis. Vadinamas, kaip greičiausiai žinote, kaducėjumi.

Lengdonas ūmai pakėlė akis, lyg ketindamas kažką pasakyti.

Ji nebyliai lūkuriavo. *Taip?*

Matyt, apsisprendęs užgniaužti impulsą, jis mandagiai nusišypsojo ir pakeitė temą.

— Na, kam jums manęs prireikė?

Elizabeta mostu jį pakvietė į laikinąją posėdžių zoną, įrengtą prie nerūdijančio plieno stalo.

— Prašom sėstis. Noriu jums kai ką parodyti.

Lengdonas neskubėdamas žengė stalo link, ir PSO direktorė pastebėjo, kad profesorius nė kiek nesunerimęs, nors perspektyva dalyvauti slaptame pasitarime jį akivaizdžiai suintrigavo. *Štai žmogus, kuris savo kailyje jaučiasi patogiai.* Įdomu, mintyse paspėliojo Elizabeta, ar svečias išliks toks pat atsipalaidavęs, kai sužinos, kodėl buvo čia pakviestas?

Abiem prisėdus, ji be jokios įžangos ištiesė objektą, veik prieš dvylika valandų konfiskuotą iš Florencijos banke nuomoto seifo.

Kelias užsitęsusias akimirkas patyrinėjęs raižytą volelį, Lengdonas glaustai apie jį papasakojo — suteikė Elizabetai jau žinomą informaciją. Artefaktas, senovinis cilindrinis antspaudas, buvo naudojamas giliaspaudėje poligrafijoje. Jį dailino itin šiurpus trigalvio šėtono drožinys ir žodis *saligia*.

— *Saligia*, — pasakė Lengdonas. — Lotyniška mnemonikos priemonė, padedanti įsiminti...

— Septynias mirtinas nuodėmes, — sakinį užbaigė Elizabeta. — Taip, mes pasitikrinome žodžio reikšmę.

— Aišku... — sutriko profesorius. — Ar yra dar kokia priežastis, dėl kurios mane pasikvietėte jį apžiūrėti?

— Tiesą sakant, taip.

Sinski perėmė cilindrą ir suskato jį įnirtingai kratyti, barškindama rutuliniu maišikliu.

Pašnekovės veiksmai nustebino svečią, bet, nespėjus jam pasiteirauti, ką Elizabeta daro, cilindro galas nušvito ir moteris jį nukreipė į glotnų izoliacinės medžiagos lopinį ant išskobto lėktuvo šono.

Lengdonas tyliai sušvilpė ir palinko arčiau projekcijos.

— Botičelio „Pragaro žemėlapis“, — tarė. — Paremtas Dantės „Pragaru“. Bet spėju, kad nieko naujo jums neatskleidžiau.

Elizabeta pakratė galvą. Drauge su komanda domėjosi paveikslu internete ir kaip reikiant nustebo išsiaiškinusi, kad jį tapė Botičelis, pagarsėjęs idealizmu trykštančiais ryškiaspalviais „Veneros gimimo“ ir „Pavasario“ šedevrais. Sinski dievino abu kūrinius, nors menininkas juose įamžino vaisingumą ir gyvybės sukūrimą, kurie, deja, primindavo jos pačios negalią pastoti — visais kitais atžvilgiais našiame savo gyvenime Elizabeta gailėjosi tik dėl šito reikšmingo trūkumo.

— Aš tikėjausi, kad jūs suteiksite daugiau žinių apie paveiksle slypinčią simboliką.

Lengdono veide pirmą kartą šmėstelėjo irzlumas.

— Todėl mane ir iškvietėte? Regis, minėjote susiklosčiusią kritišką padėtį.

— Patenkinkit mano smalsumą.

Jis kantriai atsiduso.

— Daktare Sinski, jeigu jums maga gauti duomenų apie konkretų dailės kūrinį, kreipkitės į muziejų, kuriame saugomas originalas. Šiuo atveju, į Vatikano apaštalinę biblioteką. Ten nestinga aukščiausios klasės ikonografų, kurie...

— Vatikanas manęs nekenčia.

Lengdonas suglumęs ją nužvelgė.

— Ir jūsų? Maniau, kad toks esu vienintelis.

Elizabetos lūpas iškreipė liūdna šypsena.

— PSO įsitikinusi, kad kontraceptikų paplitimas ir prieinamumas yra vienos iš svarbiausių priemonių, darančių įtaką pasaulio sveikatai — jos padeda kovoti su lytiškai perduodamomis ligomis, kaip antai AIDS, ir suvaldyti gyventojų skaičių.

— Bet Vatikanas tam nepritaria.

— Ne. Tenykščiai eikvoja begalę energijos ir pinigų, siekdami trečiojo pasaulio šalims įskiepyti mintis apie kontracepcijos blogį.

— O, taip, — Lengdonas supratingai nusišypsojo. — Išaiškinti pasauliui, kaip reikia mylėtis, geriausiai sugeba celibato besilaikantys aštuoniasdešimtmečiai, ar ne?

Sulig kiekviena sekunde atvykėlis vis labiau jai patiko.

Sinski antrąsyk įkrovė cilindrą, ir sieną vėl nušvietė projekcija.

— Profesoriau, atidžiai įsižiūrėkite.

Lengdonas pajudėjo atvaizdo link, nuo jo neatplėšdamas tiriančio žvilgsnio. Staiga stabtelėjo kaip įbestas.

— Keista. Paveikslas modifikuotas.

Perprato greitai.

— Taip, ir aš norėčiau iš jūsų išgirsti, ką reiškia tie pokyčiai.

Jis tylėdamas nužvelgė visą „Pragaro žemėlapį"... raides, iš kurių susidėjo žodis *catrovacer*... maro kaukę... ir ties krašteliu užrašytą neatpažįstamą citatą apie „mirties akis".

— Kieno tai darbas? — paklausė Lengdonas. — Kur radote projektorių?

— Kuo mažiau žinosite, tuo bus geriau, bent jau kol kas. Aš vyliausi, kad

jūs įstengsite išanalizuoti perdirbimus ir paaiškinti jų prasmę. — Ji pamojo į kampinį stalą.

— Čia? Dabar pat?

Elizabeta linktelėjo.

— Aš suprantu, kad piktnaudžiauju jūsų gerumu, bet negaliu nusakyti, kaip labai mums reikalingi atsakymai. — Po pauzės ji pridūrė: — Galbūt tai mirties ir gyvybės klausimas.

Lengdonas į ją atsisuko neslėpdamas nerimo:

— Šifruodamas galiu užtrukti nemažai laiko, bet jeigu jums tikrai taip svarbu...

— Ačiū, — įsiterpė Sinski, kol jis nepersigalvojo. — Norėsite kam nors paskambinti?

Lengdonas papurtė galvą ir atsakė ketinęs praleisti savaitgalį vienui vienas.

Idealu. Elizabeta pasodino jį už stalo ir įteikė projektorių, bloknotą, pieštuką bei nešiojamąjį kompiuterį, aprūpintą saugiu palydoviniu ryšiu. Lengdonui nedavė ramybės klausimas, kodėl PSO susidomėjo pakoreguotu Botičelio šedevru, bet jis pareigingai ėmėsi užduoties.

Daktarė Sinski spėjo, kad profesorius ištisas valandas nesėkmingai tirs paveikslą, todėl ji susitelkė į savo darbą. Kartkartėmis išgirsdavo, kaip jis krato cilindrinį antspaudą arba skrebena popieriuje. Vos po dešimties minučių Lengdonas nuleido pieštuką ir paskelbė:

— *Cerca trova.*

Ji atsigręžo į svečią.

— Ką?

— *Cerca trova.* Ieškokite, ir rasite. Va, koks sakinys čia užšifruotas.

Sinski pribėgo ir atsisėdo greta, su pasigėrėjimu klausydamasi, kaip Lengdonas aiškina apie specialiai sumaišytus Dantės pragaro ratus, kuriems grąžinus teisingą eilės tvarką *catrovacer* virsta fraze *cerca trova.*

Ieškokite, ir rasite? Štai ką man praneše tas pamišėlis? Raginimas atrodė panašus į atvirą iššūkį. Mintyse pasigirdo bepročio žodžiai, užbaigiantys jų pokalbį Tarptautinių santykių tarybos pastate. *Ką gi, mūsų šokių vakaras akivaizdžiai prasidėjo.*

— Jūs pabalote. — Lengdonas ją varstė skvarbiu, mąsliu žvilgsniu. — Jei neklystu, tikėjotės ne tokios žinutės?

Daktarė Sinski susitvardė ir pasitaisė po kaklu kybantį amuletą.

— Ne visai. Klausykit... jūsų nuomone, pragaro žemėlapis siūlo man kažko *ieškoti?*

— Taip. *Cerca trova.*

— O užsimena *kur?*

Aplinkui pamažu spietėsi kiti PSO darbuotojai, nekantraujantys sulaukti, kol jis pasidalys informacija.

— Netiesiogiai... — atsiliepė Lengdonas paglostydamas savo smakrą. — Bet aš numanau, kur link derėtų nukreipti dėmesį.

— Sakykit, — netikėtai valdingai paliepė Elizabeta.

— Ką galvojate apie Florenciją?

PSO direktorė kietai sukando dantis, pasistengdama nereaguoti į jo žodžius. Tačiau komandos nariai pasižymėjo prastesne savitvarda. Visi nustėrę susižvalgė. Vienas griebė telefoną ir kažkam skambtelėjo. Kitas pro duris išbėgo į priešakinę lėktuvo dalį.

Lengdonas sumišo.

— Juos nustebino mano siūlymas?

Žinoma, pamanė Sinski.

— Kodėl būtent Florencija?

— Dėl *cerca trova*, — atsakė jis ir išklojo apie mįslingą užrašą, kitados pastebėtą freskoje, kurią Vazaris nutapė Senuosiuose rūmuose.

Taigi Florencija. Elizabeta prisiklausė užtektinai. Jos Nemezidė užsimušė šokęs nuo bokšto, vos už trijų kvartalų nuo Senųjų rūmų, ir tai niekaip negalėjo būti sutapimas.

— Profesoriau, kai parodžiau amuletą ir jį pavadinau kaducėjumi, jūs, regis, norėjote kažką pridurti, bet po sekundės persigalvojote. Ką ketinote pasakyti?

Lengdonas palingavo galvą.

— Nieko svarbaus. Būčiau leptelėjęs kvailystę. Kartais nesugebu priešintis manyje tūnančiam dėstytojui.

Sinski įsistebeilijo jam į akis.

— Klausiu, nes privalau žinoti, ar galiu jumis kliautis. Ką ketinote pasakyti?

Jis nugurkė seiles ir atsikrenkštė.

— Šioji smulkmena nėra reikšminga, bet jūs minėjote, kad nešiojate senovinį medicinos simbolį, ir buvote teisi. Tačiau amuletą įvardijusi kaducėjumi padarėte dažną klaidą. Kaducėjų sudaro lazdą apsivijusios dvi gyvatės ir viršuje kyšantys sparnai. Jūsiškis teturi vieną gyvatę, ir jokių sparnų nematyti. Jis vadinamas...

— Asklepijo lazda.

Nustebintas Lengdonas pakreipė galvą ant šono.

— Taip. Teisingai.

— Žinau. Paprasčiausiai tikrinau, ar esate sąžiningas.

— Atleiskit?

— Bandžiau išsiaiškinti, ar kalbėtumėt nuoširdžiai, kad ir kaip nesmagiai pasijusčiau.

— Rodos, aš susikirtau.

— Daugiau taip nesielkite. Bendradarbiauti galėsime tik tuo atveju, jeigu būsime vienas kitam visiškai atviri.

— Bendradarbiauti? Argi mes neatlikome užduoties?

— Dar ne, profesoriau. Jūs privalote keliauti į Florenciją ir man padėti kai ką surasti.

Lengdonas į ją įsispoksojo netikėdamas savo ausimis.

— Šįvakar?

— Deja, taip. Dar neatskleidžiau jums, kodėl mūsų padėtis tokia kritiška.

Jis krestelėjo galvą.

— Man nerūpi, ką jūs papasakosite. Į Florenciją skristi nenoriu.

— Kaip ir aš, — niūriai atsiliepė Elizabeta Sinski. — Nelaimei, mūsų laiko atsargos senka.

62 SKYRIUS

Greitasis traukinys *Frecciargento*, kurio aptakų stogą nublizgino vidurdienio saulė, švilpė į šiaurę ir grakščiu puslankiu skrodė kaimiškas Toskanos vietoves. Nors ir išvysčiusi šimtą septyniasdešimt keturių mylių per valandą greitį, „sidabrinė strėlė“, galima sakyti, nekėlė jokio triukšmo, o keleivius beveik raminamai veikė besikartojantys caksėjimai ir švelnus siūbavimas.

Pastarąją valandą Robertas Lengdonas tematė prieš akis išskydusius vaizdus.

Įlipusi į greitaeigį traukinį trijulė susibūrė vienoje iš privačių *salottini* — nedidelėje išskirtinės klasės kupė su keturiais odiniais krėslais ir sulankstomu stalu. Daktaras Feris pasinaudodamas kreditine kortele užsakė visas keturias vietas, be to, nupirko mineralinio vandens ir įvairiausių sumuštinių, kuriuos Lengdonas su Siena, apsišvarinę gretimame tualete, godžiai sukirto.

Prieš prasidedant dviejų valandų kelionei į Veneciją, jie patogiai įsitaisė, ir Feris kaipmat nukreipė akis į Dantės pomirtinę kaukę, įkištą į „Ziplock“ maišą ir padėtą ant stalo.

— Mums derėtų nustatyti, kokią konkrečią Venecijos vietą nurodo artefaktas.

— Ir kuo skubiau, — primygtiniu balsu daktarą papildė Siena. — Nes tik taip, ko gero, galėtume neleisti Zobristo marui išplisti.

— Minutėlę. — Lengdonas užėmė gynybinę poziciją, ranka prislėgdamas kaukę. — Mums laimingai nusigavus į traukinį, žadėjote pateikti atsakymus apie pastarąsias kelias dienas. Išgirdau tik tiek, kad PSO žmonės atklydo į Kembridžą ir manęs paprašė iššifruoti Zobristo pakoreguotą „Pragaro žemėlapį". Nieko daugiau man nepapasakojote.

Daktaras Feris nejaukiai pasimuistė ir vėl ėmė kasytis išbertus veidą bei kaklą.

— Kaip matau, jūs suirzęs. Bergždžios pastangos atsiminti, ką išgyvenote, kursto nerimą, bet kaip medikas aš rekomenduoju... — jis dirstelėjo į Sieną, tikėdamasis patvirtinimo, ir pratęsė: — ... nešvaistyti energijos ir nebandyti atkurti detalių, kurių negalite prisiminti. Nukentėjusiems nuo amnezijos verčiau nesigilinti į pamirštą praeitį.

— Verčiau nesigilinti?! — Lengdoną apėmė stiprėjantis pyktis. — Nė velnio! Man reikia atsakymų! Jūsų organizacija atskraidino mane į Italiją, kur buvau pašautas ir netekau poros savo gyvenimo dienų. Aš noriu žinoti, kaip tai įvyko!

— Robertai, — įsiterpė Siena švelniu balsu, aiškiai mėgindama jį apraminti, — daktaras Feris teisus. Per didelis informacijos srautas tau tikrai nebūtų į naudą. Pagalvok apie nuotrupas, kurias *pameni* — apie žilaplaukę moterį, „ieškokite, ir rasite", besiraitančius kūnus iš *La Mappa*. Nevaldomai užplūstantis praeities kadrų kratinys tavęs vos neišvedė iš rikiuotės. Jeigu daktaras Feris ims smulkiai dėstyti, kas atsitiko per pastarąsias kelias dienas, jo žodžiai, be abejo, sužadins kitus prisiminimus, ir tave tikriausiai vėl apniks haliucinacijos. Retrogradinė amnezija pavojinga. Siekiant atgaivinti užblokuotą atmintį, galima rimtai pažeisti psichiką.

Tokia mintis nebuvo šovusi Lengdonui į galvą.

— Jūs veikiausiai jaučiatės praradęs orientaciją, — pridūrė Feris, — bet jei norime judėti pirmyn, jokiu būdu nevalia pakenkti jūsų psichikai. Dabar privalome išsiaiškinti, ką mums sako kaukė.

Siena linktelėjo.

Medikai tarpusavyje sutaria, pamanė Lengdonas.

Nutilęs jis pabandė užgniaužti netikrumo pojūtį. Kaip keista matyti sveti-

mą žmogų ir žinoti, kad jį pažįsti jau ne vieną dieną. *Antra vertus*, sau priminė Lengdonas, *jo akys tikrai atrodo kažkur regėtos.*

— Profesoriau... — Ferio balse pasigirdo užuojauta, — ... jūs abejojate, ar manimi pasikliauti, bet nieko čia keista, atsižvelgiant į patirtus išgyvenimus. Tam tikra paranoja ir nepasitikėjimas yra šalutinis amnezijos poveikis.

Nenuostabu, pamanė Lengdonas. *Juk nė negaliu pasikliauti savo protu.*

— Jeigu jau prašnekome apie paranoją, — pašaipiai tarė Siena, norėdama kiek prasklaidyti slogią nuotaiką, — Robertas pamatė bėrimą ir nusprendė, kad jus užklupo Juodoji mirtis.

Feris išplėtė pabrinkusias akis ir nusikvatojo.

— Mano bėrimą? Patikėkit, Robertai, maro negydyčiau be recepto prekiaujamu antihistamininiu preparatu.

Jis kišenėje sugraibė ir bendrakeleiviui švystelėjo pustuštę vaistų tūbelę — niežulį slopinantį kremą nuo alerginių reakcijų.

— Atleiskit. — Profesorius pasijuto kvailai. — Diena buvo ilga.

— Dėl to nesijaudinkite, — atsakė Feris.

Nusigręžęs į langą, Lengdonas kurį laiką stebėjo, kaip į ramybės sklidiną koliažą liejasi blausūs Italijos užmiesčio atspalviai. Lygumoms užleidus vietą Apeninų papėdėms, akiratyje vis rečiau pasitaikydavo vynuogynų ir ūkių. Netrukus traukinys pasieks rangytą kalnų perėją, kurią įveikęs trauks į rytus vedančiu nuožulniu keliu, kol atrūks prie Adrijos jūros.

Aš keliauju į Veneciją, dingtelėjo jam. *Ieškoti maro.*

Keista diena kėlė įspūdį, sakytum jis blaškytųsi po kraštą, sudarytą vien iš ryškių detalių stokojančių miglotų pavidalų. Kaip sapne. Tiesa, per miegus į sąmonę atklystantys siaubingi vaizdai dažniausiai priversdavo žmones atsibusti, o Lengdonas, kad ir kaip ironiškai tai skambėtų, tarsi *pakirdo* košmare.

— Duosiu lirą, jei atskleisi, apie ką rymai, — sukuždėjo šalia sėdinti Siena.

Jis pakėlė akis ir vangiai nusišypsojo.

— Vis galvoju, kad tuojau pabusiu namuose ir suvoksiu regėjęs baisų sapną.

Moteris apsimestinai droviai kryptelėjo galvą.

— Ir nė kiek manęs nepasiilgtum, jei praplėšęs akis suprastum, kad nesu tikra?

Lengdonas nejučia išsišiepė.

— Taip, mažumėlę ilgėčiaus.

Siena patapšnojo jam per kelį.

— Liaukis fantazavęs, profesoriau, ir kibk į darbą.

Jis nenoriai atsisuko į raukšlėtą Dantės Aligjerio veidą ir nuo stalo žvelgiančias negyvas poeto akis. Švelniai pakėlė gipsinę kaukę, atvertė išgaubtą vidinę artefakto pusę ir perskaitė pirmą spiralinio teksto eilutę:

O, jūs, kuriems išmanymo netrūko...

Vargu ar šiuo metu jam tiko toks apibūdinimas.

Vis dėlto Lengdonas susitelkė į užduotį.

Adrijos jūroje, už dviejų šimtų mylių į priekį nuo dideliu greičiu lekiančio traukinio, tebelingavo inkarą nuleidusi „Mendacium" jachta. Fasilitatorius Lorensas Noultonas išgirdo kažką stuksenant į stiklinį gardelį, pakišęs ranką po stalu prisilietė prie mygtuko, ir matinės pertvaros virto skaidriomis. Kitapus kabineto pasirodė įdegęs smulkaus sudėjimo žmogus.

Profosas.

Jo veidą stingdė niauri išraiška.

Netardamas nė žodžio viršininkas žengė per slenkstį, užrakino duris ir paspaudė jungiklį, kuris vėl aptemdė sienas. Nuo atvykėlio trenkė alkoholiu.

— Zobristo paliktas vaizdo įrašas... — prabilo profosas.

— Taip, sere?

— Aš noriu jį peržiūrėti. Tuojau pat.

63 SKYRIUS

Pomirtinėje kaukėje įvijomis nudrykusias eiles Robertas Lengdonas perrašė ant popieriaus, kad jie galėtų nuodugniau išanalizuoti tekstą. Siena su daktaru Feriu grūdosi šalia, ketindami jam pagelbėti, profesorius savo ruožtu iš visų jėgų stengėsi nepaisyti Ferio sunkaus alsavimo ir nuolatinio kasymosi.

Jam nieko baisaus nenutiko, save tikino Lengdonas, prisiversdamas nukreipti dėmesį į pirmąją strofą.

O, jūs, kuriems išmanymo netrūko,
praskleiskit šydą tų eilių keistų...
ir žvilgtelkit giliau jūs trupučiuką.

— Kaip jau minėjau, — tarė Lengdonas, — pradinis Zobristo posmas žodis į žodį paimtas iš Dantės „Pragaro“ — kaip įspėjimas, kad eilės daugiareikšmės.

Alegorinis Dantės kūrinys buvo stačiai persunktas užmaskuotų religinių, politinių, filosofinių komentarų, todėl Lengdonas studentams dažnai patardavo nagrinėti italų poeto veikalą kaip Bibliją — skaityti tarp eilučių, siekiant įžvelgti gilesnę prasmę.

— Viduramžiškos alegorijos žinovai, — tęsė jis, — paprastai skiria „teksto“, arba pažodinio turinio, ir „vaizdinio“, kitaip sakant, simbolinės minties, analizę.

— Aišku, — entuziastingai įsiterpė Feris. — Vadinas, eilėraščio pradžia...

— ... nurodo, kad paviršutiniškai jį skaitydami suprasime tik dalį teksto, nes tikroji prasmė gali būti paslėpta, — užbaigė Siena.

— Taip, kažkas panašaus. — Lengdonas vėl įbedė akis į popieriaus lapą ir garsiai perskaitė:

Klastingo dožo iš Venecijos ieškokit,
kuris andai žirgams nukirto galvas...
taip pat išlupo kaulus aklojo.

— Ką gi, — tarė Lengdonas, — aš neįsivaizduoju, ką reiškia „begalviai arkliai“ ir „aklojo kaulai“, bet, rodos, mes turėtume rasti konkretų dožą.

— Galbūt... jo kapą? — paklausė Siena.

— O gal statulą arba portretą? — spėjo profesorius. — Dožai jau neegzistuoja ištisus šimtmečius.

Venecijos valdovai niekuo nesiskyrė nuo kunigaikščių iš kitų itališkų miestų valstybių, ir, pradedant 697-aisiais, per tūkstantį metų Venecijoje karaliavo daugiau nei šimtas dožų. Jų giminės linija nutrūko, kai aštuoniolikto amžiaus pabaigoje miestą užkariavo Napoleonas, tačiau istorikus iki šiol nepaliauja kerėti tų didikų galia ir puikybė.

— Kaip tikriausiai žinote, — tęsė Lengdonas, — Venecijoje du populiariausius turistų traukos objektus — Dožų rūmus ir Šv. Morkaus baziliką — pastatė dožai, ir jie skirti tokiems pat dožams. Dauguma ten ir palaidoti.

— Ar kuris nors iš jų buvo laikomas itin pavojingu? — pasiteiravo Siena, užmetusi akį į eilėraštį.

Lengdonas dirstelėjo į ją sudominusią eilutę. *Klastingo dožo iš Venecijos ieškokit.*

— Aš nesu apie tokį girdėjęs, bet autorius vartoja ne žodį „pavojingas“,

o „klastingas". Jo reikšmė kitokia, bent jau Dantės pasaulyje. Klasta susijusi su išdavyste, viena iš baisiausių nuodėmių — tiksliau, didžiausia, kurią padariusieji bloškiami į paskutinįjį pragaro ratą.

Pasak Dantės, klastūnai išduodavo mylimuosius. Liūdniausiai pagarsėjęs šitokio nusidėjėlio pavyzdys buvo Judas, kuris pardavė numylėtą Jėzų. Poetas taip šlykštėjosi jo poelgiu, kad nutrenkė Judą į giliausią pragaro zoną — į Džudeką, arba Judynę, ketvirtąją devinto rato juostą, pramintą negarbingiausio jos gyventojo vardu.

— Tai yra mes ieškome kažką klastingai išdavusio dožo, — pastebėjo Feris.

Siena pritardama palinkčiojo.

— Prielaida padės apriboti kandidatus. — Ji nutilo ir vėl paskaitė tekstą. — Bet kita eilutė... dožas, „kuris andai žirgams nukirto galvas"? — moteris nukreipė akis į bendražygį. — Ar koks nors dožas kapojo arkliams galvas?

Jos žodžių sužadintas vaizdinys priminė Lengdonui šiurpų epizodą iš „Krikštatėvio".

— Nepamenu. Beje, čia rašoma, kad jis, negana to, „išlupo kaulus aklojo". — Profesorius atsigręžė į Ferį. — Jūsų telefonu galima prisijungti prie interneto?

Feris skubiai išsitraukė mobilųjį ir kilstelėjo paburkusius išbertus pirštus.

— Vargu ar aš sugebėsiu spusčioti mygtukus.

— Duokit man. — Siena griebė aparatą. — Aš patyrinėsiu nuorodas į Venecijos dožus, begalvius žirgus ir neregio kaulus.

Ji įniko sparčiai barbenti per miniatiūrinę klaviatūrą.

Lengdonas dar sykį apžvelgė tekstą ir ėmė balsu skaityti trečią posmą.

Auksuotame šventosios išminties mouseion
klūpom prie žemės ausį jūs priglauskit
ir paklausykit, kaip vanduo sruvena.

— Man neteko girdėti žodžio *mouseion*, — prisipažino Feris.

— Jis reiškia „mūzų šventykla", — paaiškino Lengdonas. — Senovės graikų laikais į *mouseion* sueidavo šviesuoliai ir dalydavosi savo mintimis, diskutuodavo apie literatūrą, muziką ir dailę. Prieš daugelį amžių iki Kristaus gimimo Aleksandrijos bibliotekoje pirmąjį *mouseion* įkūrė Ptolemajas. Vėliau pasaulyje jų išdygo šimtai.

— Daktare Bruks, — Feris viltingai atsisuko į Sieną, — patikrinkit, ar Venecijoje yra bent vienas *mouseion*.

— Ten jų rasime ne vieną, o tuzinus. — Lengdono veidą nutvieskė žaisminga šypsena. — Mūsų dienomis jie vadinami muziejais.

— Ooo... — nutęsė Feris. — Tuomet mums teks plačiau užmesti tinklą.

Siena tebemaigė klavišus ir analizavo aprašus, be jokio vargo susidorodama su daugiaprogramiu režimu.

— Kitaip tariant, mes dairomės muziejaus, kuriame galėtume aptikti žirgams galvas pjovusį ir aklojo kaulus grobusį dožą. Robertai, pasiūlytum kokią konkrečią vietą?

Lengdonas mintyse perkratė garsiausius Venecijos muziejus — Akademijos galeriją, Reconikų rūmus, Grasių rūmus, Pegės Gugenheim kolekcijos muziejų, Korero muziejų, — bet nė vienas variantas netiko.

Jis pašnairavo į eiles.

Auksuotame šventosios išminties mouseion...

Amerikietis profesorius kreivai nusišypsojo.

— Venecijoje yra vienas muziejus, idealiai atitinkantis „auksuoto šventosios išminties *mouseion*“ apibūdinimą.

Bendrakeleiviai lūkuriuodami įsižiūrėjo į Lengdoną.

— Šv. Morkaus bazilika, — paskelbė jis. — Didžiausia bažnyčia Venecijoje.

— Bažnyčia yra muziejus? — skeptiškai pasitikslino Feris.

Lengdonas linktelėjo.

— Panašiai kaip Vatikano muziejus. Beje, bazilikos vidus garsus tuo, kad jis visas išpuoštas auksinėmis plytelėmis.

— „Auksuotas *mouseion*“, — nuoširdžiai apsidžiaugė Siena.

Profesorius sulinksėjo galva neabejodamas, kad eilėraštyje minima būtent Šv. Morkaus bazilika, kurią venecijiečiai ne vieną šimtmetį vadino *La Chiesa d'Oro*, arba Aukso bažnyčia. Lengdono nuomone, palyginti su kitomis pasaulio šventyklomis, jos interjeras atrodė įspūdingiausiai.

— Tekste parašyta „klūpom“, — pridūrė Feris. — O maldos namuose įprasta priklupti.

Siena nesiliovė energingai bilsnojusi per klaviatūrą.

— Prie raktažodžių pridėsiu „Šv. Morkaus bazilika“. Manau, kaip tik ten ir turėtume ieškoti mums reikalingo dožo.

Lengdonas žinojo, kad didikų bažnyčioje netrūks, nes ji iš esmės buvo dožų bazilika. Padrąsintas jis vėl įbedė žvilgsnį į eilėraštį.

***Auksuotame šventosios išminties* mouseion**
klūpom prie žemės ausį jūs priglauskit
ir paklausykit, kaip vanduo sruvena.

Sruvena? Ar po Šv. Morkaus bazilika tyvuliuoja vanduo? Lengdonas suvokė, kad klausimas kvailas. Virš vandens iškilęs visas miestas. Pamažu smego ir pratekėjo kiekvienas Venecijos pastatas. Mintyse regėdamas šventyklą, jis pamėgino įsivaizduoti, kur viduje reikėtų atsiklaupti ir pasiklausyti almėjimo. *Kai jį išgirsime... kas tada?*

Lengdonas garsiai baigė skaityti eiles.

Į savo gelmę kviečia jus paskendę rūmai...
ten chtoninė pabaisa lūkuriuoja,
raudoname it kraujas telkiny...
neatsispindi čia dangus žvaigždėtas.

Vaizdinys jam pakurstė nerimą.

— Regis, mes privalome eiti ten, kur teka srovė... kol nusigausime iki paskendusių rūmų.

Feris nervingai pasikasė smakrą.

— Kas yra chtoninė pabaisa?

— „Požeminė“, — atsakė Siena, nenuleisdama pirštų nuo telefono. — „Chtoninis“ reiškia „žemės gelmėje“.

— Iš dalies, — sutiko Lengdonas. — Nors istorinė žodžio prasmė neatsiejama nuo mitų ir siaubūnų. Ištisai *chtoninių esybių* kategorijai priklausė tam tikros mitinės dievybės ir pabaisos — tarkim, erinijos, Hekatė ir Medūza, — taip pramintos, nes visos tūnojo požemių karalystėje, arba pragare. Anot legendų, išnirusios į paviršių jos niokodavo žmonių pasaulį.

Ilgam pakibo tyla. Jis jautė, kad bendražygių galvose sukosi ta pati mintis. *Chtoninė pabaisa... tegali būti Zobristo maras.*

ten chtoninė pabaisa lūkuriuoja,
raudoname it kraujas telkiny...
neatsispindi čia dangus žvaigždėtas.

— Taigi, — prabilo Lengdonas pasistengdamas nenukrypti nuo temos, —

mums reikalinga požeminė vietovė, apie kurią užsimena paskutinės eilutės: „raudoname it kraujas telkiny... neatsispindi čia dangus žvaigždėtas“.

— Teisingai. — Siena pakėlė akis nuo Ferio mobiliojo. — Vanduo negali atspindėti žvaigždžių, jeigu telkšo ne žemės paviršiuje. Ar Venecijoje yra kokių požeminių lagūnų?

— Bent aš apie jas nežinau, — atsakė Lengdonas. — Nors virš vandens suręstame mieste jų tikriausiai nestinga.

— Kas, jeigu eilėse kalbama apie uždarą telkinį? — spėjo Siena, nužvelgusi abu vyrus. — Juk mus „kviečia paskendę rūmai“. Anksčiau sakei, kad Dožų rūmai sujungti su bazilika. Abiem pastatams pritinka daugelis tekste įvardytų dalykų — šventosios išminties *mouseion*, rūmai, nuorodos į dožus, — ir jie stūkso jūros lygyje, pagrindinėje Venecijos lagūnoje.

Lengdonas ne vieną kartą lankėsi Dožų rūmuose ir žinojo, kad jie neįtikimai gigantiški. Išdrykusiame komplekse tilpo didžiulis muziejus, administracinių kambarių, rezidencijų bei kiemų labirintas ir toks milžiniškas kalėjimas, kad jį sudarė įvairūs statiniai.

— Gal ir tavo tiesa, — atsiliepė Lengdonas, — bet aklai naršydami rūmus užtruksime dienų dienas. Siūlyčiau elgtis, kaip liepia eilėraštis. Iš pradžių keliaukime į Šv. Morkaus baziliką, suraskime klastingo dožo kapą arba statulą ir priklupkime.

— Ką darysime vėliau? — paklausė Siena.

— Vėliau, — atsiduso jis, — kaip įmanydami melsimės, kad nugirstume sruvenantį vandenį... ir šio tėkmė mus kur nors atvestų.

Visiems nuščiuvus, Lengdonas mintyse išvydo haliucinacijose regėtą sunerimusią Elizabetą Sinski, kuri šaukė iš priešingos upės pusės. *Laiko atsargos senka. Ieškokite, ir rasite!* Įdomu, pagalvojo profesorius, kur ji dabar... ar gerai jaučiasi? Kareiviai juodomis uniformomis jau turėjo susigaudyti, kad bėgliai paspruko. *Kiek jie užtruks, kol mus pasivys?*

Kai nukreipė žvilgsnį atgal į tekstą, jam teko sutelkti jėgas, kad atsilaikytų prieš nuovargio bangą. Perskaičius paskutinę eilutę, į galvą toptelėjo dar viena mintis. Tik jis nebuvo tikras, ar apie tai verta kalbėti. *Neatsispindi čia dangus žvaigždėtas.* Pastebėjimas, ko gero, nereikšmingas, bet Lengdonas nusprendė juo pasidalyti.

— Aš turėčiau paminėti dar vieną smulkmeną.

Moteris pakėlė akis nuo telefono ekrano.

— Visos trys „Dieviškosios komedijos“ dalys — „Pragaras“, „Skaistykla“ ir „Rojus“ — užsibaigia tuo pačiu žodžiu.

Siena akivaizdžiai nustebo.

— Kokiu? — sukluso Feris.

Lengdonas pirštu dūrė į perrašyto teksto apačią.

— Tokiu, kuriuo baigiamas ir *šitas* eilėraštis — „žvaigždėtas“.

Jis kilstelėjo pomirtinę kaukę ir parodė į spiralės vidurį.

Neatsispindi čia dangus žvaigždėtas.

— Be to, — tęsė Lengdonas, — „Pragaro“ finale Dantė girdi į gilų plyšį tekantį kalnų šaltinį, suka į uolyno spragą ir žingsniuoja palei upeliuką... kuris išveda jį iš pragaro.

Feris nežymiai pabalo.

— Jėzau.

Frecciargento ūmai įsiveržus į kalnų tunelį, kupė perliejo kurtinantis šuoras.

Lengdonas tamsoje užsimerkė, norėdamas savo protui suteikti poilsio. *Zobristas gal ir buvo kuoktelėjęs*, pamanė jis, *bet Dantės kūrybą išmanė puikiai.*

64 SKYRIUS

Lorensą Noultoną užtvindė palengvėjimo pliūpsnis.

Profosas persigalvojo ir nutarė pažiūrėti Zobristo filmuotą medžiagą.

Fasilitatorius kone prišoko prie tamsiai raudono atmintuko ir nedelsdamas įkišo laikmeną į kompiuterį, kad viršininkas susipažintų su vaizdo failu. Ramybės neduodantis keistas devynių minučių trukmės pranešimas slėgė kaip sunki našta, ir jis nekantravo įrašą parodyti dar kam nors.

Bent jau nereikės vienam spręsti, kaip toliau elgtis.

Noultonas sulaikė kvapą ir paleido filmuką.

Ekranas aptemo, kabinetą pripildė pliuškenančio vandens garsai. Vaizdo kamera nuslinko kiaurai rausvą požeminio urvo žvilgesį, ir nors profosas akivaizdžiai nesureagavo, fasilitatorius jautė, kad jis ne tik suglumo, bet ir šiek tiek išsigando.

Objektyvas sustingo, pasviro apačion, nėrė į telkinį ir nugrimzdęs kelias pėdas po vandeniu pasiekė prie dugno pritvirtintą titano plokštelę.

ŠIANDIENĄ IR ŠIOJE VIETOJE
BUVO AMŽIAMS PAKEISTAS PASAULIS

Profosas krūptelėjo.

— Rytoj, — sušnibždėjo žvelgdamas į datą. — Ar mes žinome, kur „šioji vieta“?

Noultonas pakratė galvą.

Kamera nukrypo kairėn, ir dabar išryškėjo plastikinis maišas, užpildytas rusvai gelsvu drebučių pavidalo skysčiu.

— Dėl Dievo meilės, kas čia?! — profosas prisitraukė kėdę, atsisėdo ir įsistebeilijo į tirtantį burbulą, kuris panėšėjo į balioną, siūleliu prikabintą prie dugno.

Keičiantis kadrams, gardelyje įsitvyrojo nejauki tyla. Ekranas vėl trumpam pajuodo, ir netrukus olos sieną nudažė paslaptingai prašnekęs ilganosis siluetas.

Esu šmėkla...

Kreipiuosi į pasaulį iš žemių gelmės, nuvarytas į pogrindį, ištremtas į niaurųjį urvą, kuriame it kraujas raudonas telkinys neatspindi dangaus žvaigždėto.

Bet čia yra mano rojus... idealios įsčios mano trapiam kūdikiui.

Inferno.

„Mendacium“ savininkas atplėšė akis nuo nešiojamojo kompiuterio.

— *Inferno?*

Noultonas patrūkčiojo pečiais.

— Kaip sakiau, turinys kursto nerimą.

Profosas vėl sutelkė dėmesį į ekraną.

Šešėlis su snapo formos nosimi dudeno dar keletą minučių, postringaudamas apie marą, būtinybę atlikti žmonijos valymą, ateitį nulemsiantį didingą savo vaidmenį, mūšį su neišmanėliais, mėginančiais jį sulaikyti, ir saujelę šalininkų, kurie suprato, kad išgelbėti planetą padėtų tiktai drastiški veiksmai.

Nežinia, dėl ko tiksliai įsišėlo kova, bet Noultonas visą rytą mąstė, kad Konsorciumas galbūt palaiko ne tą pusę.

Balsas pratęsė:

Aš nukaliau išsigelbėjimo šedevrą, bet už savo pastangas sulaukiau ne fanfarų ir laurų vainiko... o grasinimų mirtimi.

Mirtis man nebaisi... nes ji padeda svajotojams tapti kankiniais... kilnias idėjas paverčia įtakingais judėjimais.

Jėzus. Sokratas. Martinas Liuteris Kingas.

Vieną dieną prie jų prisidėsiu.

Manasis šedevras yra paties Viešpaties kūrinys... dovana iš Vienatinio Dievo, kuris man suteikė intelektinių galių, priemonių ir drąsos, idant atlikčiau savo užduotį.

Lemtingoji diena artinasi.

Po manimi slypi Pragaras, pasirengęs išsprogti iš vandeninių įsčių... jo gimimą budriai stebės chtoninė pabaisa su visomis savo furijomis.

Kad ir kokia dorybinga mano veikla, aš kaip ir jūs esu linkęs į nuodėmes. Blogiausia iš jų septynių – vienintelė pagunda, nuo kurios išsivaduoti geba tik vienas kitas, – užvaldė netgi mane.

Puikybė.

Įrašydamas pranešimą pasidaviau savimanos vilionėms... nes troškau užsitikrinti pasaulio dėmesį savo darbams.

Kodėl gi ne?

Žmonija turėtų pažinti savo gelbėtoją... turėtų žinoti, kas amžiams užtrenkė požemių karalystės vartus!

Sulig kiekviena prabėgančia valanda esu vis labiau tikras rezultatais. Matematinių išvadų paneigti neįmanoma, jos negailestingos kaip traukos jėga. Eksponentinis gyvybės klestėjimas, vos nepražudęs žmonijos, ją ir išgelbės. Gražiausia tai, kad tiek geri, tiek blogi organizmai beatodairiškai paklūsta Dievo įsakymui.

Būti vaisingiems ir daugintis.

Todėl gaisrą gesinu... ugnimi.

— Pakaks.

Profosas prabilo taip tyliai, kad Noultonas vos jį nugirdo.

— Sere?

— Sustabdyk įrašą.

Fasilitatorius spustelėjo pauzės mygtuką.

— Sere, tiesą sakant, labiausiai šiurpina pabaiga.

— Aš pamačiau užtektinai. — Profosas atrodė liguistas. Kelias sekundes jis slankiojo po gardelį. — Mums reikia susisiekti su FS-2080.

Noultonas apsvarstė manevrą.

FS-2080 kodinį vardą turėjo vienas iš patikimiausių tarpininkų — tas pats kontaktinis asmuo pasiūlė Zobristui nusamdyti Konsorciumą. Profosas,

be abejo, nūnai sau priekaištavo, kad pasikliovė FS-2080 rekomendacija; Bertranas Zobristas pakurstė chaosą subtiliai struktūrizuotame Konsorciumo pasaulyje.

Krizė kilo dėl FS-2080.

Klientą supančių katastrofų virtinė, rodės, nenumaldomai ilgėjo; jos baudėsi pražudyti ne vien profoso organizaciją, bet turbūt... ir visą pasaulį.

— Mes privalome atskleisti tikruosius Zobristo kėslus ir nustatyti, ką konkrečiai jis sukūrė, — paskelbė jachtos šeimininkas. — Aš noriu išsiaiškinti, ar grėsmė reali.

Bet atsakyti į šituos klausimus galėjo nebent FS-2080. Bertrano Zobristo geriau nepažinojo niekas kitas. Noultonas suprato, kad Konsorciumui atėjo metas pažeisti protokolą ir įvertinti, kokią beprotybę rėmė visus metus, nors organizacijos žmonės patys nenutuokė, kur įsivėlė.

Fasilitatorius pasvarstė, kuo gali baigtis mėginimai tiesiogiai kreiptis į FS-2080. Tam tikra prasme rizikingos buvo vien pastangos užmegzti ryšį.

— Sere, jeigu išties ruošiatės pakalbėti su FS-2080, — tarė Noultonas, — jums derėtų elgtis labai taktiškai.

Išsitraukdamas mobilųjį profosas tūžmingai sužaibavo akimis.

— Dabar ne laikas galvoti apie taktą.

Žmogus su „Plume Paris“ akiniais ir turkišku raštu margintu kaklaraiščiu sėdėjo *Frecciargento* kupė, įsitaisęs greta dviejų bendrakeleivių, ir nėrėsi iš kailio, kad nesikasytų vis smarkiau niežtinčios, spuogeliais nusėtos odos. Krūtinę raižė stiprėjantis skausmas.

Kai traukinys ištrūko į atvirą erdvę, jis nužvelgė Lengdoną, pamažu nyrantį iš gilių apmąstymų. Siena įbedė akis į mobilųjį, kurį buvo nuleidusi ant staliuko, nes tunelyje pranyko ryšio signalas.

Moteris nekantravo pratęsti internetinę paiešką, tačiau, nespėjus jai prisiliesti prie telefono, šis ėmė vibruoti ir kapotai dzingsėti.

Atpažinęs skambutį, išbertas vyriškis griebė aparatą ir įsispigino į apšviestą ekraną, bet tuo pat metu pasistengė neparodyti nuostabos.

— Nepykit, — tarė pakildamas. — Ligota motina. Privalau su ja pašnekėti.

Siena su Lengdonu supratingai linktelėjo, o mobiliojo savininkas smuko į koridorių ir nulėkė į gretimą tualetą.

Užrakinęs duris jis atsiliepė į skambutį.

— Alio?

Iš telefono atsklido grėsmingai niaurus balsas:

— Čia profosas.

65 SKYRIUS

Kaip ir komerciniuose lėktuvuose, *Frecciargento* traukinio tualetas buvo nedidelis — šioje vietoje vos užteko vietos apsisukti. Išbertas žmogus baigė kalbėti su profosu ir paslėpė mobilųjį kišenėje.

Aplinkybės pasikeitė, suvokė. Padėtis tarsi apsivertė aukštyn kojomis, ir jam prireikė minutėlės įsisąmoninti, kas vyksta.

Mano draugai tapo priešais.

Vyriškis atlaisvino raštuoto kaklaraiščio mazgą ir pažiūrėjęs į veidrodį įsispoksojo į pūslelėmis subjaurotą veidą. Atrodė prasčiau nei tikėjosi. Bet tai niekis, palyginti su sopuliais krūtinės ląstoje.

Jis nedrąsiai atsegė sagas ir praskleidė marškinių skvernus.

Tada prisivertė nukreipti akis į veidrodį ir pažvelgti į apnuogintą kūno dalį.

Jėzau.

Juodumos plotas išplito.

Vidurį krūtinės nudažė juosva mėlynė. Vakar ji tebuvo golfo kamuoliuko dydžio, bet iki šiandienos išaugo iki apelsino. Atsargiai palietęs jautrią odą jis krūptelėjo. Ir skubiai užsisegė marškinius melsdamasis, kad rastų jėgų pratęsti užduotį.

Artimiausia valanda bus lemiama, mintyse tarė. *Teks imtis įvairių subtilių manevrų.*

Jis užsimerkė, susikaupė ir apgalvojo tolesnius veiksmus. *Mano draugai tapo priešais*, vėl pamanė.

Vyriškis kelis kartus giliai skausmingai įkvėpė vildamasis, kad taip apramins nervus. Žinojo turįs išsaugoti blaivų protą, jeigu norėjo nuslėpti savo ketinimus.

Įtikinamai vaidybai būtina vidinė ramybė.

Suktybių sritį jis gerai išmanė, bet širdis vis tiek daužėsi kaip paklaikusi. Žmogus virpėdamas dar sykį įtraukė į plaučius oro. *Kitus apgaudinėjai daugelį metų*, priminė sau. *Toks yra tavo darbas.*

Sutramdęs drebulį jis pasiruošė grįžti pas Lengdoną su Siena.

Metas baigiamajam mano pasirodymui.

Tačiau prieš išeidamas iš tualeto vyriškis ėmėsi atsargumo priemonių — iš mobiliojo pašalino baterijos elementą, kad aparatas neveiktų.

Jis perbalęs, dingtelėjo Sienai, kai išbertasis bendrakeleivis parsigavo į kupė ir skausmingai atsidūsėdamas prisėdo.

— Viskas gerai? — nuoširdžiai sunerimusi paklausė ji.

Spuoguotas vyras palinksėjo galva.

— Taip, ačiū. Kuo puikiausiai.

Nujausdama, kad daugiau informacijos iš jo neišpeš, Siena pakeitė taktiką.

— Duosite telefoną? Jeigu jūs nieko prieš, pratęsiu dožo paiešką. Galbūt rasime vieną kitą atsakymą anksčiau nei apsilankysime Šv. Morkaus bazilikoje.

— Jokių problemų. — Jis kišenėje sugraibė mobilųjį ir užmetė akį į ekraną. — Prakeikimas. Kol šnekėjausi su motina, elementas išleido kvapą. — Pažvairavęs į laikrodį pridūrė: — Netrukus būsime Venecijoje. Reikės šiek tiek palaukti.

Už penkių mylių nuo Italijos krantų siūbuojančioje „Mendacium" jachtoje Noultonas nebyliai žiūrėjo į profosą, kuris stypino palei gardelio sieną tarytum narve įkalintas žvėris. Po pašnekesio mobiliuoju viršininko galvoje aiškiai ėmė suktis sraigteliai, ir pavaldinys žinojo, kad profosui mąstant aplinkiniams verčiau prikąsti liežuvius.

Galų gale saulėje nudegęs vyras prabilo įtemptu balsu — fasilitatorius nė neprisiminė, kad būtų kada girdėjęs jį kalbant tokiu tonu.

— Kitos išeities nėra. Vaizdo įrašu privalome pasidalyti su daktare Elizabeta Sinski.

Noultonas suakmenėjo slėpdamas nuostabą. *Su žilaplauke nelabąja? Nuo kurios ištisus metus dangstėme Zobristą?*

— Gerai, sere. Filmuotą medžiagą persiųsti elektroniniu paštu?

— O, Dieve, ne! Kas, jeigu ji iškils viešumon? Tuomet prasidėtų masinė isterija. Daktarę Sinski kuo greičiau atgabenkite į mūsų laivą.

Fasilitatorius išsprogino akis. *Jis nori, kad PSO direktorę pristatytume į „Mendacium"?*

— Sere, pažeisdami slaptumo protokolą rizikuotume...

— Prie darbo, Noultonai! TUČTUOJAU!

66 SKYRIUS

FS-2080 žvelgė į visu greičiu rūkstančio *Frecciargento* traukinio langą ir stebėjo stikle atsispindintį Roberto Lengdono veidą. Profesorius tebelaužė galvą, mėgindamas atspėti pomirtinės kaukės mįslę, kurią užminė Bertranas Zobristas.

Bertranas, pagalvojo FS-2080. *Viešpatie, kaip aš jo ilgiuosi.*

Širdį vėl pervėrė netekties skausmo dūriai. Jųdviejų pažinties diena iki šiol priminė stebuklų kupiną sapną.

Čikaga. Pūga.

Sausis, prieš šešerius metus... nors rodos, lyg tai būtų nutikę vakar. Akinančioje baltoje tamsoje pakeliu apykaklę ir nuklampoju per pusnis. Velku kojas vėjo čaižomu „Nuostabiosios mylios" ruožu. Drebu iš šalčio, bet sau kartoju, kad niekas man nesutrukdys pasiekti kelionės tikslo. Šiandien susitiksiu su pačiu Bertranu Zobristu ir išgirsiu jo kalbą.

Aš perskaičiau viską, ką tas žmogus parašė, ir žinau, kaip man pasisekė, kad gavau vieną iš penkių šimtų šio renginio bilietų.

Pagaliau įžengiu į salę, — nuo vėjo gūsių kūnas bemaž sustiręs į ragą, — ir supanikuoju, nes auditorija kone tuščia. Nejau paskaita atšaukta? Dėl oro sąlygų miestas faktiškai, apmirė... ar būtent jos neleido Zobristui atvykti?

Ne, štai ir jis.

Scenoje it bokštas iškyla elegantiškas pavidalas.

Jis aukštas... be galo aukštas... skaisčiai tviskančiomis žaliomis akimis, o jų gelmėse tarytum glūdi visi pasaulio slėpiniai. Zobristas nužvelgia savo ištikimus gerbėjus — apytikriai tuziną, — ir mane užvaldo gėdos jausmas, kad salėje susirinko tiek mažai žmonių.

Juk tai Bertranas Zobristas!

Kelias sekundes, kol mus skverbia rūstus jo žvilgsnis, tvyro gąsdinanti tyla.

Staiga jis prapliumpa kvatoti sužybčiodamas žaliomis akimis.

— Velniop tuščią auditoriją, — paskelbia. — Aš apsistojęs gretimame viešbutyje. Eime į barą!

Į pasiūlymą sureagavusi pritarimo šūksniais, negausi mūsų grupė pro duris mauna į viešbučio barą, susispiečia erdviame gardelyje ir užsisako gėrimų. Zobristas mus džiugina istorijomis apie savo tyrimus, pasakoja, kaip išgarsėjo, dalijasi mintimis apie genų inžinerijos ateitį. Tekant alkoholio srautui, pokalbis nukrypsta į transhumanizmo filosofiją, kuri visai neseniai jį užbūrė.

— Aš neabejoju, kad padėti žmonijai išlikti gali tiktai transhumanizmas, — aiškina jis praskleisdamas marškinius ir mums parodydamas ant peties ištatuiruotą „H+". — Kaip matot, šitam reikalui esu visiškai atsidavęs.

Rodos, tarsi mane būtų pakvietę į privatų vakarėlį su roko žvaigžde. Nė nenumaniau, kad išgarbintas „genetikos genijus" spinduliuos tokį žavesį ir taip maloniai elgsis. Kaskart, kai į mane krypteli žalios Zobristo akys, širdyje įsižiebia netikėtas jausmas... stipri lytinė trauka.

Bėgant valandoms, svečių gretos pamažu retėja, jie atsiprašo, skirstosi ir grįžta į tikrovę. Prieš vidurnaktį mudu su Bertranu Zobristu liekame vienudu.

— Ačiū už vakarą, — padėkoju. Nuo kiek per didelio svaigalų kiekio man pinasi liežuvis. — Jūs esate puikus mokytojas.

— Glostai savimeilę? — Zobristas nusišypso, pasvyra artyn, ir mūsų kojos susiliečia. — Meilikavimas tau atvers visas duris.

Akivaizdu, kad mums nederėtų flirtuoti, tačiau už lango sninga, mes sėdime ištuštėjusiame Čikagos viešbutyje, ir pasaulis atrodo sustingęs.

— Na, ką pasakysi? — klausia Zobristas. — Dar po stiklelį mano kambaryje?

Suakmeneju. Žinau, kad primenu elnią, apakintą priešakinių automobilio šviesų.

Pašnekovo akys šiltai žiburiuoja.

— Tuojau atspėsiu, — kužda jis. — Tau niekada neteko būti su įžymiu vyru.

Mano veidą nudažo raudonis, ir aš pasistengiu suvaldyti atplūdusias emocijas — sąmyšį, džiugų jaudulį, baimę.

— Atvirai kalbant, — sakau, — man neteko būti su jokiu *vyru.*

Zobristas išsišiepia ir pasislenka dar arčiau.

— Nelabai suprantu, kodėl taip ilgai delsei, bet leisk man tapti pirmuoju.

Nuo vaikystės mane graužiantys nusivylimai ir seksualinė įtampa ūmai pranyksta... išgaruoja nakties pūgoje.

Pirmą sykį gyvenime pajuntu geismą, kurio nepančioja gėda.

Aš jo trokštu.

Po dešimties minučių nusigauname į viešbučio kambarį ir dabar esame nuogi, vienas kito rankose. Zobristas neskuba, kantrūs jo pirštai sužadina mano kūnui ligi tol nepatirtus jutimus.

Taip elgiuosi savo noru. Jis nevertė.

Zobristo glėbyje jaučiuosi taip, lyg būtų dingusios visos pasaulio blogybės. Guliu ant lovos, pro langą žvelgiu į snaiges, krentančias iš tamsaus dangaus, ir žinau, jog seksiu paskui šitą žmogų, kad ir kur jis eitų.

Frecciargento traukinys nelauktai sulėtino greitį, ir FS-2080 iš palaimingų atsiminimų išniro atgal į slogią dabartį.

Bertranai... tavęs nebėra.

Kartu praleistą pirmąją naktį prasidėjo nepaprasta jų kelionė.

Tu tapai ne vien mano mylimuoju... bet ir mokytoju.

— Laisvės tiltas, — prabilo Lengdonas. — Mes beveik vietoje.

FS-2080 graudžiai linktelėjo, nukreipė žvilgsnį į Venecijos lagūną ir prisiminė, kaip sykį drauge su Bertranu buriavo tuose vandenyse... bet ramybės sklidiną peizažą pamažu užgožė prieš savaitę regėtas siaubingas vaizdas.

Kai jis šoko nuo Fiorentinos abatijos bokšto, aš stovėjau netoliese.

Prieš pat baigtį jis matė būtent mano akis.

67 SKYRIUS

Kai „NetJets" kompanijos orlaivis „Citation Excel" iš Tasinjano aerodromo šovė į padanges ir viražu nulėkė Venecijos pusėn, korpusą sudrebino stipri turbulencija. Elizabeta Sinski, kuri sėdėjo lėktuve, išsiblaškiusi glostė amuletą ir pro langelį spoksojo į tuščią erdvę, beveik neatkreipė dėmesio į kratymą.

Jai ką tik nustojo švirkšti injekcijas, bet PSO direktorės galva jau spėjo prašviesėti. Agentas Bruderis nepratarė nė žodžio ir, ko gero, mintijo apie keistą įvykių eigą.

Viskas apvirto aukštyn kojomis, pamanė Sinski, iki šiol negalėdama patikėti tuo, kas nutiko.

Prieš pusvalandį jie įsiveržė į mažutį aerodromą, pasirengę sulaikyti į iškviestą privatų lėktuvą įlipusį Lengdoną. Tačiau vietoj profesoriaus rado tuščiąja eiga veikiantį „Citationl Excel" ir degutbetonio danga irzliai vaikštinėjančius, į rankinius laikrodžius šnairuojančius du „NetJets" lakūnus.

Lengdono — nė kvapo.

Vėliau man paskambino.

Atgijus mobiliajam, Sinski tūnojo ten, kur pralindėjo kiaurą dieną — ant užpakalinės juodojo furgono sėdynės. Agentas Bruderis įkišo galvą į automobilio saloną ir nustėręs padavė telefoną.

— Mem, neatidėliotinas skambutis.

— Kas su manimi nori kalbėti?

— Jis prašė pasakyti, kad privalo jums perduoti svarbią informaciją apie Zobristą.

PSO vadovė griebė aparatą.

— Čia daktarė Elizabeta Sinski.

— Daktare Sinski, mudu nepažįstami, bet mano organizacija metus nuo jūsų slėpė Bertraną Zobristą.

Ji atsisėdo tiesiai, įsitempdama kaip styga.

— Kad ir kas, velniai rautų, esate, jūs globojote nusikaltėlį!

— Jokių įstatymų mes nepažeidėme, bet dabar...

— Dar ir kaip pažeidėt!

Pašnekovas kantriai, giliai įkvėpė ir prabilo itin švelniu tonu:

— Mes turėsime užtektinai laiko aptarti etinius mano veiksmų aspektus. Jūs manęs nepažįstate, bet aš nemažai apie jus žinau. Ponas Zobristas dosniai man sumokėjo, kad metus jį saugočiau tiek nuo jūsų, tiek nuo kitų. Su jumis užmegzdamas ryšį, pažeidžiu nuosavą griežtą protokolą. Tačiau mums beliko vienintelė išeitis — sutelkti savo resursus. Bijau, kad Bertranas Zobristas galėjo iškrėsti kai ką siaubinga.

Sinski nė neįsivaizdavo, su kuo bendrauja.

— Jūs tik dabar tai suvokėte?!

— Teisingai, tik dabar, — nuoširdžiai užtikrino jis.

PSO direktorė pabandė surikiuoti mintis.

— Kas jūs toks?

— Žmogus, siekiantis jums padėti, kol dar nevėlu. Aš turiu Bertrano Zobristo sukurtą vaizdo žinią. Jis prašė išplatinti failą po visą pasaulį... rytoj. Manau, jums reikia nedelsiant pamatyti įrašą.

— Kokia jo esmė?

— Į šią temą nederėtų gilintis per pokalbį telefonu. Mes privalome susitikti akis į akį.

— Iš kur man žinot, kad galiu jumis pasikliauti?

— Aš atskleisiu, kur nuvyko Robertas Lengdonas... ir kodėl jis taip keistai elgiasi.

Sinski susverdėjo, jam užsiminus apie amerikietį profesorių, ir su nuostaba išklausė groteskiško paaiškinimo. Vyriškis visus metus bendrininkavo su jos priešu, tačiau, jam dėstant smulkmenas, nuojauta tikino, kad pašnekovas nemeluoja.

Man teks priimti pasiūlymą.

Suvieniję išteklius jie bemat rekvizavo pamestinuką „Citation Excel". Sinski su kareiviais leidosi į persekiojimo lenktynes — išskrido į Veneciją, kur, anot mobiliuoju kalbėjusio žmogaus, Lengdonas su dviem bendražygiais ką tik atka-

ko traukiniu. Kreiptis pagalbos į tenykštę valdžią buvo per vėlu, bet nepažįstamasis teigė žinąs, kur link profesorius traukė.

Į Šv. Morkaus aikštę? Mintyse regint minias, besigrūdančias gausiausiai lankomoje Venecijos vietovėje, PSO vadovę nupurtė šaltukas.

— Kaip gavote tokius duomenis?

— Apie tai — ne telefonu. Bet jums derėtų žinoti, kad Robertas Lengdonas nenutuokia keliaująs su labai pavojingu individu.

— Su kuo? — valdingai paklausė Sinski.

— Su vienu iš artimiausių Zobristo draugų. — Vyriškis atsiduso. — Su asmeniu, kuriuo aš pasitikėjau kaip tikras kvailys. Kuris, manau, gali kelti rimtą grėsmę.

Kai PSO direktorę ir šešis kareivius skraidinantis privatus lėktuvas pasuko Venecijos Marko Polo oro uosto link, Sinski mintimis grįžo prie Roberto Lengdono. *Jis prarado atmintį? Nieko neprisimena?* Nors keistos naujienos paaiškino keletą dalykų, ji pasijuto dar prasčiau, kad garsųjį akademiką įvėlė į šią krizę.

Lengdonui nesuteikiau jokios alternatyvos.

Beveik prieš dvi dienas verbuodama profesorių Sinski uždraudė jam grįžti namo pasiimti paso. Pasirūpino, kad Florencijos oro uoste jį praleistų kaip Pasaulio sveikatos organizacijos nusamdytą specialųjį tarpininką.

Kai C-130 nerangiai atsiplėšė nuo žemės ir pakrypęs į rytus nuskriejo per Atlanto vandenyną, Sinski atsigręžė į greta sėdinį Lengdoną ir suprato, kad svečio savijauta nekokia. Jis veriančiu žvilgsniu spitrijo į korpuso šoną.

— Profesoriau, jūs *žinote*, kad mūsų lėktuve nėra langų? Kariškiai juo gabendavo transportą.

Lengdonas į ją atsuko išblyškusį veidą.

— Atkreipiau į tai dėmesį vos įžengęs į orlaivį. Uždarose erdvėse visada jaučiuosi nejaukiai.

— Todėl žiūrite pro įsivaizduojamą langą?

Jis droviai šyptelėjo.

— Taip, kažkas panašaus.

— Verčiau pažvelkite į šitai. — Sinski priešais jį padėjo žaliaakio, aukšto ir liekno savo Nemezidės nuotrauką. — Čia Bertranas Zobristas.

PSO direktorė jau spėjo Lengdonui iškloti apie Tarptautinių santykių taryboje įvykusią akistatą su Zobristu, aistringą genetiko tikėjimą Apokalipsės lygtimi, plačiai paskliduslus, su Juodosios mirties nauda susijusius jo komentarus ir grėsmingiausią naujieną — prieš metus jis dingo visiems iš akių.

— Kaip pasaulinio masto įžymybė sugebėjo tiek laiko slėptis? — paklausė Lengdonas.

— Jam prireikė nemažai pagalbos. Profesionalios pagalbos. Gal net iš užsienio šalies valdžios.

— Kokia valstybė toleruotų maro infekcijos sukūrimą?

— Tokia, kuri juodojoje rinkoje bando įsigyti branduolines raketų galvutes. Nepamirškit, kad efektyviai plintantis maras gali atstoti tobuliausią biologinį ginklą, ir jis vertas milžiniškų pinigų. Zobristas lengvai galėjo partneriams sumeluoti, esą užkratas neišsiverš už konkrečios teritorijos ribų. Ir tik pats žinotų tikruosius savo kūrinio pajėgumus.

Lengdonas nuščiuvo.

— Bet nereikėtų atmesti tikimybės, — pratęsė Sinski, — kad pagalbininkai, užuot siekę valdžios arba turtų, tiesiog pritarė jo *ideologijai*. Zobristui netrūko sekėjų, kurie dėl jo padarytų bet ką. Jis buvo labai garsus asmuo. Neseniai netgi sakė kalbą jūsų universitete.

— Harvarde?

Sinski stvėrė šratinuką ir nuotraukos pakraštyje užrašė H raidę su pliusu.

— Jūs puikiai išmanote simbolius. Ar tokį atpažįstate?

H+

— Be abejo, — nežymiai linksėdamas atsakė Lengdonas. — Vieną vasarą, prieš porą metų, plakatus su šiuo ženklu mačiau visame universitetiniame miestelyje. Bet galvojau, kad jie kviečia į kažkokią chemikų konferenciją.

PSO vadovė prunkštelėjo.

— Ne, jie skelbė apie 2010-ųjų „Žmonijos-plius"* aukščiausio lygio sąšauką — vieną iš didžiausių suvažiavimų, kuriame dalyvavo transhumanizmo šalininkai. H su pliusu simbolizuoja transhumanistų judėjimą.

Lengdonas pakreipė galvą ant šono, lyg mėgindamas perprasti, ką reiškia toji sąvoka.

— Transhumanizmą galima vadinti intelektualų sąjūdžiu, — paaiškino Sinski, — savotiška filosofija, kuri sparčiai įsišaknija mokslinėje bendruomenėje. Iš esmės ji mus ragina naudotis technologijomis, kad įveiktume žmonių kūnuose slypinčias paveldimas silpnybes. Paprasčiau kalbant, kitas evoliucijos žingsnis turėtų prasidėti, kai užsiimsime biologine *mūsų pačių* inžinerija.

* Angl. *Humanity-plus*.

— Skamba grėsmingai, — pastebėjo Lengdonas.

— Bet kokių permainų atveju svarbiausia yra mastai. Jei šnekėtume formaliai, mes jau daugelį metų tobuliname savo organizmus — skiepijame vaikus nuo ligų... poliomielito, raupų, vidurių šiltinės. Tačiau dabar, kai Zobristas padarė perversmą įsisavindamas manipuliacijas lytinių ląstelių genetine linija, pamažu mokomės kurti *paveldimas* imunizacijas, kurios recipientą veiktų lytinių ląstelių lygmenyje ir nuo konkrečios ligos sergėtų jo palikuonis.

Lengdonas klausėsi apstulbęs.

— Žmonės išgyventų *evoliuciją*, per kurią taptų atsparūs, pavyzdžiui, šiltinei?

— Veikiau *pagalbinę* evoliuciją, — pataisė Sinski. — Paprastai raida, kol dvikvėpės žuvys užsiaugina kojas arba beždžionė įgyja priešpastatomus nykščius, trunka tūkstantmečius. Bet šiais laikais galėtume pritaikyti drastiškas genetines adaptacijas, ir jų plėtra užsibaigtų vos per vieną žmonių kartą. Technologijų šalininkai jas laiko pačia tikriausia darviniškos „natūraliosios atrankos" išraiška — žmonija sugebėtų koreguoti nuosavą vystymosi procesą.

— Tai labiau primena pastangas vaizduoti Dievą.

— Visiškai su jumis sutinku, — atsakė Sinski. — Bet Zobristas, kaip dauguma transhumanistų, primygtinai teigė, esą mes *privalome* išnaudoti pasiekimus — tarkim, genetines manipuliacijas lytinėmis ląstelėmis, — kad patobulintume žmonių giminę. Nelaimei, genetinė mūsų sandara panaši į daugiau ar mažiau nesuvokiamais būdais pastatytą kortų namelį — atskiros dalelės siejasi su gausybe kitų. Mėgindami neutralizuoti vieną žmogišką savybę, tuo pat metu galbūt pakeistume dar šimtą ir tikriausiai sukeltume katastrofą.

Lengdonas linktelėjo.

— Ne veltui evoliucijos eiga laipsniška.

— Teisingai! — sulig kiekviena sekunde Sinski vis labiau žavėjosi profesoriumi. — Juk kišame nagus prie procesų, kurie tęsėsi amžinybę! Mes gyvename pavojingais laikais. Faktiškai jau dabar pajėgtume aktyvuoti tam tikras genų sekas, kad mūsų ainiai būtų vikresni, ištvermingesni, stipresni, netgi protingesni — o tiksliau, galėtume kurti superžmones. Hipotetinius „pagerintus" individus transhumanistai vadina *postžmonėmis*, ir kai kas mano, jog būtent jie įkūnija mūsų giminės ateitį.

— Man kyla nemalonių asociacijų su eugenika.

Nuo Lengdono žodžių ją nupurtė drebulys.

Dvidešimto amžiaus penktajame dešimtmetyje nacių mokslininkai pa-

viršutiniškai domėjosi technologijų sritimi, kurią praminė „eugenika“ — genų inžinerijos užuomazgomis bandė atrinkti „pageidaujamų“ genetinių bruožų nestokojančius asmenis ir kurstyti jų gebėjimą daugintis, taip pat slopinti „mažiau geistinas“ etnines savybes turinčiųjų gimstamumą.

Etninis valymas genetiniu lygiu.

— Taip, panašumų nestinga, — pripažino Sinski. — Nors ir nelengva suvokti, kaip galima kurti naują žmonių giminę, daug intelektualų įsitikinę, kad nepradėjus paties proceso mums gresia išnykimas. Vienas iš autorių, rašančių transhumanistų žurnalui *H+*, aiškino, neva manipuliacijos lytinių ląstelių genetine linija byloja apie „kitą evoliucijos žingsnį“ ir parodo „tikrą žmonijos potencialą“. — PSO direktorė trumpam nutilo: — Bet *H+* garbei derėtų pridurti, kad jis perspausdino ir *Discover* žurnalo straipsnį „Pavojingiausia idėja pasaulyje“.

— Aš asmeniškai remčiau antrąjį variantą, — tarė Lengdonas. — Bent jau sociokultūriniu požiūriu.

— Ką turite galvoje?

— Na, kiek suprantu, genetinės korekcijos — kaip ir plastinės operacijos — nemažai kainuoja?

— Be abejo. Ne kiekvienas išgalėtų patobulinti save arba savo vaikus.

— Vadinasi, įteisintas genetinis koregavimas kaipmat suskaldytų pasaulį į turtuolius ir vargšus. Dabartinius milijonierius ir skurdžius jau skiria platėjanti praraja, o dėl genų inžinerijos užgimtų antžmogiai... kuriuos suptų, jų įsitikinimu, neprotingos būtybės. Manote, žmonėms neduoda ramybės Žemę valdantis vienas nuošimtis ultrapiniguočių? Įsivaizduokite, kaip pasikeistų padėtis, jeigu tas procentas tiesiogine prasme priklausytų aukštesnei rasei — stipresnei, protingesnei, sveikesnei. Tuomet pasaulyje lengvai įsigalėtų vergija arba etninis valymas.

Sinski nusišypsojo šalia sėdinčiam išvaizdžiam akademikui.

— Profesoriau, jūs labai greitai įsisąmoninote rimčiausią, mano nuomone, genų inžinerijos pavojų.

— Taip, esmė aiški, bet Zobristo veiksmai man nesuprantami. Transhumanistams, regis, knieti mus tobulinti, paversti sveikesniais, išgydyti mirtinas ligas, prailginti gyvenimo trukmę. Tačiau Zobristas, išsakęs savo požiūrį į žmonių perteklių, tartum skatino jų naikinimą. Jo mintys apie transhumanizmą ir per didelį gyventojų skaičių prieštarauja viena kitai, ar ne?

PSO direktorė niūriai atsiduso. Lengdonas pateikė gerą klausimą, deja, atsakymas buvo akivaizdus ir keliantis nerimą.

— Zobristas nuoširdžiai palaikė transhumanizmą — siekius technologijomis gerinti mūsų giminę, — bet jis tikėjo, kad mes išnyksime nespėję nieko nuveikti. Tai yra, jeigu nesiimsime jokių veiksmų, žmonių gausa pražudys mus anksčiau nei suvoksime, ką žada genų inžinerija.

Lengdonas išsprogino akis.

— Jis troško praretinti bandą... kad gautume daugiau laiko?

Sinski sulinksėjo.

— Kartą Zobristas pareiškė, esą jaučiasi atsidūręs laive, kurio keleivių skaičius kas valandą dvigubėja, ir bandąs pasigaminti gelbėjimo valtį, kol lainerio nenuskandino jo paties svoris.

Profesorius krūptelėjo.

— Palyginimas gąsdinantis.

— Pritariu. Bet Zobristas neabejojo, kad drastiškas mūsų skaičiaus sumažinimas bus laikomas tikru žygdarbiu... vos tik žmonija nuspręs norinti išlikti.

— Kaip ir sakiau — šiurpu.

— Ypač todėl, kad tuo tikėjo ne jis vienas. Po mirties Zobristas daug kam tapo kankiniu. Nenumanau, su kuo susidursime Florencijoje, bet reikės elgtis itin apdairiai. Ne mes vieninteliai mėginsime rasti maro užkratą, taigi, dėl jūsų paties saugumo nė gyvai dvasiai nevalia žinoti, ko ieškote Italijoje.

Lengdonas jai papasakojo apie savo draugą Ignacijų Buzonį, Dantės tyrinėtoją, kuris po muziejaus darbo valandų tikriausiai galėtų jį nuvesti į Senuosius rūmus ir leisti pasižvalgyti į paveikslą su žodžiais *cerca trova*, aptiktais Zobristo projekcijoje. Be to, Buzonis galbūt padėtų suprasti, ką reiškia keista citata apie mirties akis.

Sinski atgal atmetė ilgas žilas plaukų sruogas ir įdėmiai pažiūrėjo į akademiką.

— Ieškokite, ir rasite, profesoriau. Laiko atsargos senka.

Ji nužingsniavo prie lėktuve įrengtos saugyklos ir iš jos paėmė saugiausią PSO turimą pavojingų medžiagų vamzdelį — biometriškai užsandarinamą modelį.

— Atkiškit nykštį, — liepė Sinski, nuleisdama objektą ant stalo.

Lengdonas sutriko, bet paklusо.

PSO vadovė taip užprogramavo biologinį vamzdelį, kad jį sugebėtų atidaryti tik amerikietis profesorius. Tada vidun įdėjo mažąjį projektorių.

— Manykite įsigijęs užrakinamą skrynelę, — šyptelėjo ji.

— Su biologinės grėsmės simboliu? — Lengdono veide atsispindėjo nerimas.

— Nieko geresnio neturime. Pažvelkit į šviesiąją pusę — prie jos niekas nedrįs liestis.

Lengdonas atsiprašęs pasitraukė į šalį pramankštinti kojų ir užsukti į tualetą. Kai svečias dingo iš akių, Sinski pabandė į švarko kišenę įgrūsti vamzdelį. Bet objektas netilpo.

Juk jis nesinešios projektoriaus rankoje. Pamąsčiusi Sinski numynė atgal prie saugyklos ir susirado chirurginio siuvimo reikmenis bei skalpelį. Tiksliais profesionalės judesiais perpjovė Lengdono švarko pamušalą ir atsargiai įsiuvo slaptą kišenėlę, kurioje būtų galima paslėpti vamzdelį.

Kai profesorius grįžo, ji jau dygsniavo paskutines siūles.

Lengdonas stabtelėjo ir išplėtė akis, tarytum PSO direktorė būtų subjaurojusi Mona Lizą.

— Jūs perrėžėte mano „Harris Tweed" švarko pamušalą?

— Atsipalaiduokite, profesoriau. Aš esu kvalifikuota chirurgė. Siuvu meistriškai.

68 SKYRIUS

Venecijos Šv. Liucijos traukinių stotis įsikūrusi žemame, pailgame šiuolaikiškai minimalistinio stiliaus pastate, suręstame iš pilko akmens ir betono. Fasado, laimei, nedarko jokie ženklai, išskyrus sparnuotas raides FS — Italijos valstybinių geležinkelių, *Ferrovie dello Stato*, simbolį.

Stotis dunkso vakariniame Didžiojo kanalo pakraštyje, todėl traukiniais atvažiavusiems svečiams tereikia per žingsnį pasitraukti nuo statinio, ir jie nugrimzta į savitus Venecijos vaizdus, aromatus bei garsus.

Lengdono dėmesį pirmiausia pagaudavo sūrstelėjęs oras, tyras vėjelis, dvelkiantis nuo vandenyno, kvepiantis baltosiomis picomis — šias prie stoties parduodavo gatvės prekeiviai. Nūnai vėjas pūtė iš rytų ir atsidavė dyzelino garais, tvoskiančiais nuo eilės vandens taksi, kurie tuščiąja eiga parpė dumblėtame Didžiajame kanale. Tuzinų valčių kapitonai mostagavo rankomis ir kvietė turistus į savo taksi, gondolas, *vaporetti* ir greitaeigius katerius.

Chaosas vandenyje, pamanė Lengdonas nužvelgdamas vietinio eismo spūstį. Bostone tokia sangrūda varytų iš proto, tačiau Venecijoje ji kažkodėl atrodė žavinga.

Netoliese, anapus kanalo, į popietės dausas kilo įspūdingasis žalias Mažo-

sios Šv. Simono bažnyčios skliautas. Architektūriniu požiūriu vieni iš eklektiškiausių maldos namų Europoje turėjo bizantinio stiliaus neįprastai statų kupolą ir apvalią šventovę, bet marmurinis portikas su kolonomis atrodė kaip klasikinis graikiškas Romos panteono prieangis. Virš pagrindinio įėjimo puikavosi impozantiškas frontonas su įmantriu marmuriniu bareljefu, vaizduojančiu gausybę nukankintų šventųjų.

Venecija yra lauko muziejus, pagalvojo Lengdonas, nukreipęs akis į tyvuliuojantį prie šventyklos laiptų kanalo vandenį. *Po truputį skęstantis muziejus.* Vis dėlto užtvindymo galimybė tebuvo smulkmena, palyginti su grėsme, kaip jis nuogąstavo, slypinčia po miestu.

Ir niekas apie tai visiškai nieko nenutuokia.

Mintyse tebeskambant eilėms, spiralėmis vingiuojančioms vidinėje Dantės pomirtinės kaukės pusėje, Lengdonas pasvarstė, kur nuorodos juos atves. Lapelį su perrašytu eilėraščiu nešiojosi kišenėje, bet gipsinį artefaktą — pasiūlius Sienai — įsupo į laikraštį ir traukinių stotyje padėjo į saugojimo kamerą. Toji vieta siaubingai nepritiko neįkainojamam objektui, bet verčiau jį kišti į tokią slėptuvę negu tampyti po vandenų miestą.

— Robertai? — kartu su Feriu priekyje einanti Siena mostelėjo į taksi. — Mes neturime daug laiko.

Lengdonas nulėkė prie bendražygių, nors kaip architektūros gerbėjas neįsivaizdavo kelionės Didžiuoju kanalu paskubomis. Venecijoje nėra nieko malonesnio už ekskursiją *vaporetto* nr. 1 — pagrindiniu iš mieste kursuojančių atvirų vandens autobusų, — o ypač vakare, kai įsitaisęs pirmagalyje gėriesi pro šalį slenkančiais iliuminuotais rūmais bei katedromis.

Šiandieną vaporetto *teks pamiršti*, suvokė jis. Vandens autobusai, žinia, judėdavo vėžlio greičiu, todėl pasirinkti derėjo gerokai spartesnį taksi. Bet dabar greta jų, rodės, driekėsi begalinė eilė.

Laukti nenusiteikęs Feris bemat ėmėsi iniciatyvos ir stora kupiūrų šūsnimi prisišaukė vandens limuziną — iš Pietų Afrikos raudonmedžio pagamintą, iki blizgesio nugludintą venecijietišką kabrioletą. Išsikviesdamas grakštųjį laivą daktaras Feris turbūt perlenkė lazdą, tačiau iki Šv. Morkaus aikštės jie nukaks per penkiolika minučių, be to, plauks be jokios pašalinių asmenų draugijos.

Vairininkas, itin išvaizdus vyras, dėvintis nepriekaištingai pasiūtą „Armani“ kostiumą, labiau priminė kino žvaigždę negu škiperį, antra vertus, čia buvo Venecija, itališkosios elegancijos kraštas.

— Mauricijus Pimponis, — prisistatė jis ir sveikindamasis su trijule pamerkė akį Sienai. — Putojančio vyno? Limončelo? Šampano?

— *No, grazie,* — atsakė Siena ir itališka greitakalbe liepė kuo skubiau juos nuplukdyti į Šv. Morkaus aikštę.

— *Ma certo!* — Mauricijus vėl mirktelėjo. — Mano kateris sparčiausias Venecijoje...

Kai Lengdonas su kitais atsisėdo ištaigingame atvirame laivagalyje, škiperis įjungė „Volvo Penta" variklį ir įgudusiais judesiais privertė laivą atbuline eiga atitolti nuo kranto. Tuomet susuko vairą dešinėn ir didėjančiu greičiu nuvairavo katerį tarp aibės gondolų, užnugaryje palikdamas juodas aptakias valtis, kurios ėmė sūpuotis kilvateryje, ir dryžuotus marškinėlius vilkinčius, jiems įkandin kumščiais grūmojančius vairininkus.

— *Scusate!* — šūksniu atsiprašė Mauricijus. — Aukšto rango svečiai!

Po kelių sekundžių venecijietiškas kabrioletas, apleidęs Šv. Liucijos stoties rajoną, išsiveržė iš eismo spūsties ir nušvilpė rytų link. Jiems pralekiant po didžiuliu, grakščiu *Ponte degli Scalzi,* arba Basųjų tiltu, Lengdonas užuodė savitą vietinio delikateso *seppie al nero* — kalmaro nuosavo juodo rašalo padaže — aromatą, sklindantį nuo pakrantės, kurioje rikiavosi stoginėmis apdengtos restoranų terasos. Kai kateris įveikė kanalo vingį, akiratyje pasirodė skliautuota milžiniška Šv. Jeremijo bažnyčia.

— Šventoji Liucija, — sušnabždėjo Lengdonas, perskaitęs įrašą ant maldos namų sienos. — Aklojo kaulai.

— Ką sakei? — Siena dirstelėjo į profesorių lyg vildamasi, kad jam pavyko išgliaudyti dalį paslaptingų eilių.

— Nieko, — atsiliepė Lengdonas. — Tiesiog į galvą šovė keista mintis. Turbūt nereikšminga. — Jis bedė pirštu į bažnyčią. — Matai užrašą? Ten palaidota šventoji Liucija. Žinai, kai kada skaitau paskaitas apie krikščionių šventuosius vaizduojantį hagiografinį meną ir ką tik atsiminiau: šventoji Liucija yra neregių globėja.

— *Si, santa Lucia!* — įsiterpė Mauricijus, demonstruodamas uolų paslaugumą. — Aklųjų šventoji! Jūs žinote istoriją, ne? — vairininkas atsigręžė ir sušuko, kad perrėktų variklio griausmą. — Liucija buvo tokia daili, kad jos geidė visi vyrai. Bet gražuolė siekė likti tyra prieš Dievą ir saugojo skaistybę, todėl išsipjovė akis.

— Nieko sau atsidavimas, — sudejavo Siena.

— Kaip ir atpildas už pasiaukojimą, — pridūrė Mauricijus. — Viešpats dovanojo Liucijai dar nuostabesnes akis!

Siena atsigręžė į Lengdoną.

— Tikiuosi, jis *supranta*, kad čia tėra pasaka?

— Dievo keliai nežinomi, — atsakė profesorius, mintyse regėdamas apie dvidešimtį garsaus senojo meistro paveikslų, kurie įamžino Liuciją, nešančią pusdubenį su savo akimis.

Legendos versijų nestigo, bet Liucija visose išsirėždavo geidulius kurstančias savo akis, padėdavo jas ant pailgos lėkštelės, atkišdavo aistringam mergintojui ir įžūliai paskelbdavo: „Aure tai, ko trokštate... kalbant apie kitką, meldžiu, palikite mane ramybėje!“ Kad ir kaip būtų šiurpu, Liucija žalojosi įkvėpta Šventojo Rašto, kuris amžiams ją susiejo su garsiuoju Kristaus perspėjimu: „Ir jeigu tavo akis gundo tave nusidėti, išlupk ją ir mesk šalin.“

Išlupti. Lengdonas prisiminė, kad žodis pavartotas eilėraštyje. *Klastingo dožo iš Venecijos ieškokit... taip pat išlupo kaulus aklojo.*

Suglumęs jis ėmė spėlioti, ar tik čia neužšifruota užuomina į akląją šventąją.

— Mauricijau! — Lengdonas pamojo į Šv. Jeremijo bažnyčią. — Ten galima aptikti Liucijos kaulų?

— Galbūt vieną kitą, — atsiliepė Mauricijus pakreipęs galvą į keleivius, viena ranka meistriškai valdydamas katerį, nekreipdamas dėmesio į priešakyje plaukiančius laivus. — Bet ne daugiau. Šventoji Liucija tokia mylima, kad jos kūnas išsklaidytas po įvairias pasaulio bažnyčias. Iš visų šventųjų venecijiečiai, aišku, labiausiai dievina Liuciją, todėl mes minime...

— Mauricijau! — paleido gerklę Feris. — Akla buvo šventoji Liucija, o ne jūs. Žiūrėkite pirmyn!

Škiperis geraširdiškai prajuko, nusigręžė ir vos spėjo mikliai išsisukti nuo artėjančios valties.

Siena nenuleido akių nuo profesoriaus.

— Kur tu lenki? Mąstai apie klastingą dožą, kuris išlupo aklojo kaulus?

Lengdonas trumpam kietai sučiaupė lūpas.

— Hmm, pats nežinau...

Jis skubiai išklojo istoriją apie šventosios Liucijos palaikus — jos kaulus, — vieną iš keisčiausių hagiografinių pasakojimų. Anot legendos, gražuolei pavarius įtakingą gerbėją, tas pranešė persekiotojams, esą ji krikščionė, ir pasirūpino, kad moteris būtų sudeginta ant laužo, tačiau liepsnos nė kiek nepakenkė jos kūnui. Todėl buvo manoma, jog Liucijos relikvijos pasižymi ypatingomis galiomis, ir jų savininkui lemta mėgautis neįprastai ilgu gyvenimu.

— Stebuklingi kaulai? — tarstelėjo Siena.

— Bent tuo tikėjo žmonės. Kaip tik dėl šios priežasties jos palaikai išsibarstė po pasaulį. Įtakingi šulai jau porą tūkstantmečių bando apgauti mirtį, užvaldydami Liucijos kaulus. Jos skeletą grobė ir pjaustė dažniau nei bet kokio kito šventojo griaučius. Tie kaulai perėjo mažiausiai per tuzino galingiausių istorinių asmenybių rankas.

— Įskaitant klastingąjį dožą? — pasitikslino Siena.

Klastingo dožo iš Venecijos ieškokit, kuris andai žirgams nukirto galvas... taip pat išlupo kaulus aklojo.

— Visai įmanoma, — atsakė Lengdonas ūmai suvokęs, kad šventoji Liucija atliko svarbų vaidmenį Dantės „Pragare". Ji priklausė palaimintųjų moterų trijulei — *le „tre donne benedette"*, kurios iškvietė Vergilijų padėti Dantei ištrūkti iš požemių karalystės. Žinant, kad kitos dvi buvo Mergelė Marija ir poeto mylimoji Beatričė, galima sakyti, kad Liucija pakliuvo į aukščiausio lygio draugiją.

— Jei tu teisus, — nudžiugo Siena, — arkliams galvas pjovęs klastingasis dožas...

— ... nugvelbė ir šventosios Liucijos kaulus, — užbaigė Lengdonas.

Ji palinksėjo galva.

— Tokiu atveju kandidatų skaičius gerokai sumenktų. — Moteris nukreipė žvilgsnį į Ferį. — Ar telefonas tikrai neveikia? Internete galbūt aptiktume...

— Mobilusis išleidęs kvapą. Ką tik tikrinau. Atleiskit.

— Netrukus būsime vietoje, — tarė Lengdonas. — Kai kuriuos atsakymus, manau, rasime Šv. Morkaus bazilikoje.

Mėginant išnarplioti galvosūkį, jam abejonių nekilo tiktai dėl katedros. Šventosios išminties *mouseion*. Profesorius vylėsi, kad bazilika atskleis paslaptingojo dožo tapatybę... ir tada, jei tik pasiseks, nurodys konkrečius rūmus, kuriuose Zobristas paslėpė mirtiną infekciją. *Ten chtoninė pabaisa lūkuriuoja.*

Lengdonas bandė iš galvos išginti maro vaizdinius, bet pastangos nuėjo perniek. Jis dažnai svarstydavo, kaip įspūdingasis miestas atrodė savo klestėjimo laikotarpiu... prieš epidemiją, po kurios susilpnėjusią Veneciją užkariavo osmanai, o vėliau ir Napoleonas... anuomet, kai ji šlovingai viešpatavo, įkūnydama komercinį Europos centrą. Sprendžiant iš atsiliepimų, pasaulyje nebuvo žavingesnio miesto, ir niekas negalėjo prilygti jo gyventojų turtams bei kultūrai.

Ironiška, bet vietinius myriop pasmerkė jų polinkis svetimšališkoms prabangos prekėms — užkratą atnešė pirklių laivais iš Kinijos keliavusios žiurkės. Jau spėjęs išnaikinti neįsivaizduojamą galybę žmonių, *du trečdalius* kinų, maras atklydo į Europą ir pražudė vieną iš trijų — jaunus ir senus, turtuolius ir skurdžius.

Lengdonas skaitė, ką per epidemijos protrūkį patyrė Venecija. Dėl sausumos stygiaus išpurtę lavonai plūduriavo kanaluose; jie užkimšo kai kuriuos rajonus, todėl darbininkai turėjo rąstų ristuvais stumti kūnus į jūrą. Maro rūstybės nepajėgė numalšinti jokios maldos. Miesto valdžia per vėlai susigaudė, kad ligą sukėlė žiurkės, bet vis tiek pasirašė įsaką, jog prieš sulaukdami leidimo iškrauti prekes laivai privalo keturiasdešimt dienų praleisti atokiau kranto. Skaičius „keturiasdešimt" — itališkai *quaranta* — iki mūsų dienų negailestingai primena „karantino" kilmę.

Kai už nugaros liko dar vienas kanalo linkis, vėjelio gūsyje suplazdėjo iškilminga raudona vėliava, kuri privertė Lengdoną išnirti iš niūrių minčių apie mirtį ir pažiūrėti į kairėje stūksantį triaukštį pastatą.

CASINÒ DI VENEZIA: BERIBĖS EMOCIJOS.

Nors jis niekada nesuprato ant lošimo namų vėliavos užrašyto šūkio prasmės, impozantiški renesanso stiliaus rūmai nuo šešiolikto amžiaus priklausė architektūriniam Venecijos kraštovaizdžiui. Kadaise juos valdė privatus asmuo, dabar čia rinkdavosi vakariniais drabužiais pasipuošę azartinių žaidimų mėgėjai, o pats statinys garsėjo tuo, kad 1883 metais šioje vietoje Richardą Vagnerį, ką tik sukūrusį „Parsifalio" operą, pakirto širdies smūgis.

Už lošimo namų, tik dešinėje kanalo pusėje, ant barokinio rustuoto fasado kabėjo tamsiai mėlyna, dar didesnė, vėliava, skelbianti: CA' PESARO: GALLERIA INTERNAZIONALE D'ARTE MODERNA. Prieš daugelį metų jis ten lankėsi ir matė Venecijai paskolintą Gustavo Klimto šedevrą „Bučinys". Stulbinantis aukso fone nutapytų, tarpusavyje susipynusių įsimylėjėlių vaizdas pakurstė aistrą Klimto darbams, ir Lengdonas neabejojo, kad ilgalaikį jo užsidegimą šiuolaikiniu menu nulėmė būtent Pezarų rūmai.

Plačiame kanale Mauricijaus kateris padidino tempą.

Jiems prisiartinus prie žymiojo *Ponte di Rialto*, arba Aukšto Kranto tilto — pusiaukelės iki Šv. Morkaus aikštės — Lengdonas išvydo greta turėklų sustingusią vienišą figūrą ir apačion nukreiptą nykią jos fizionomiją.

Pažįstamą... ir gąsdinančią.

Profesorius instinktyviai atšlijo.

Pilkšvas ištįsęs veidas turėjo šaltas negyvas akis ir ilgą kumpą nosį.

Kai kateris smuko po tiltu, jis sumojo viso labo pamatęs turistą, kuris puikavosi naujausiu savo pirkiniu — viena iš daugybės maro kaukių, kasdien parduodamų gretimoje turgavietėje.

Bet šiandieną ji nė kiek Lengdono nežavėjo.

69 SKYRIUS

Šv. Morkaus aikštė plyti pietiniame Didžiojo kanalo pakraštyje, kur pastatais apsuptas vandens kelias įsilieja į atvirą jūrą. Ties pavojinga sankirta stiebiasi asketiška trikampė *Dogana da Mar*, Jūrų muitinės, tvirtovė, kurios stebėjimo bokštas kitados saugojo Veneciją nuo svetimšalių įsibrovėlių. Nūdien ji užleidusi vietą masyviam auksiniam gaubliui ir likimo deivę vaizduojančiai vėtrungei — vandenyne tolstantiems jūreiviams vėjų kraipoma rodyklė primena apie nenuspėjamą lemties būdą.

Mauricijui vairuojant katerį į kanalo galą, priešais atsivėrė grėsmingai vilnijanti jūra. Robertas Lengdonas ne kartą traukė šiuo keliu, bet visada plaukdavo gerokai didesniu *vaporetto*, todėl dabar, vandens limuzinui siūbuojant virš augančių bangų, jis pasijuto nesmagiai.

Norint nukakti iki Šv. Morkaus aikštės prieplaukos, pirmiausia reikėjo kirsti plačią lagūną, užkimštą šimtais įvairiausių laivų — ištaigingų jachtų, tanklaivių, asmeninių burlaivių, milžiniškų kruizinių lainerių. Rodės, tarsi jie būtų apleidę užmiesčio plentą ir išlėkę į aštuonių juostų autostradą.

Lygiai taip pat sunerimusi Siena nužvelgė vos už trijų šimtų jardų praplaukiantį dešimties aukštų turistinį lainerį. Deniuose grūdosi keleiviai ir pripuolę prie turėklų fotografavo Šv. Morkaus aikštę. Kunkuliuojančiame kilvateryje rikiavosi dar trys laivai, laukiantys, kol galės praslinkti palei žymiausią Venecijos vietovę. Kiek Lengdonui teko girdėti, pastaruoju metu lainerių taip sparčiai daugėjo, kad jų virtinės lagūnoje kursuodavo dieną naktį.

Į šturvalą įsikibęs Mauricijus akimis permetė artėjančius kruizinius laivus, pasisuko kairėn ir dirstelėjo į netoliese nudrykusį stogine apdengtą pirsą.

— Aš sustosiu prie „Harry's Bar", gerai? — jis mostu parodė į restoraną, išgarsėjusį jame sukurtu „Belinio" kokteiliu. — Nuo ten aikštė pasiekiama ranka. Galėsite nueiti.

— Ne, plukdykite mus iki galutinio taško, — įsakė Feris, pirštu dūręs į Šv. Morkaus aikštės prieplauką.

Škiperis geraširdiškai trūktelėjo pečiais.

— Spręsti jums. Laikykitės!

Užriaumojus varikliams, kateris perskrodė nemažą bangą ir įsuko į bakenais pažymėtą vandens kelio juostą. Greta šliaužiantys laineriai panėšėjo į plūduriuojančius daugiabučius namus, kiti laivai suposi jų kilvateriuose tarytum kamštinės plūdės.

Didelei Lengdono nuostabai, ta pačia linkme plaukė ir tuzinai gondolų. Keista, bet jų grakščių korpusų — apie keturiasdešimties pėdų ilgio, sveriančių kone tūkstantį keturis šimtus svarų, — banguojantis vanduo neblaškė. Kiekvieną vairavo gondolininkas, apsirengęs marškinėliais su tradiciniais juodais ir baltais dryžiais, tvirtai stovintis ant pakylos, kairėje laivagalio dalyje, įsikibęs į vienui vieną irklą, pritvirtintą prie dešiniojo planšyro. Net ir smarkiai vilnijančioje lagūnoje buvo matyti, kad valtis kažkodėl svyra į kairę pusę, bet dėl to, kaip Lengdonas žinojo, buvo kalta asimetrinė jos konstrukcija. Korpusas rietėsi į dešinę nuo vairininko, kad jam irkluojant gondola nekryptų kairėn.

Mauricijus išdidžiai parodė į vieną iš gondolų, pro kurią burzgė kateris.

— Matot metalinį ženklą? — sušuko per petį ir pamojo į elegantišką ornamentą, kyšantį iš valties priešakio. — Daugiau metalo gondolose nerastumėte. Jis vadinamas *ferro di prua* — geležies pirmagaliu — ir atspindi Veneciją!

Škiperis paaiškino, kad dekoratyvinis dalgio formos priedas turi simbolinę reikšmę. Išlenktas pavidalas vaizdavo Didįjį kanalą, šeši dantukai ženklino šešis Venecijos rajonus, arba *sestieri*, pailgi ašmenys priminė stilizuotą dožo šalmą.

Dožas. Lengdonas vėl sutelkė mintis į užduotį. *Klastingo dožo iš Venecijos ieškokit, kuris andai žirgams nukirto galvas... taip pat išlupo kaulus aklojo.*

Jis įsmeigė akis į miškingą parkelį, vešantį prie pat kranto. Virš medžių kilo giedrų dausų fone patamsėjusi raudono mūro *campanile*, o jos viršuje žioravo iš svaiginančios trijų šimtų pėdų aukštybės žvelgiantis auksinis arkangelas Gabrielius.

Mieste neegzistavo aukštuminiai pastatai, nes jie buvo linkę susmegti, todėl atvykėliams, drįstantiems įkelti koją į vietinį kanalų ir pasažų labirintą, Šv. Morkaus varpinė atstojo švyturį; pasiklydusiam klajūnui tereikėdavo žvilgtelėti į padanges ir jis kaipmat pamatydavo, kokioje pusėje plyti Šv. Morkaus aikštė. Lengdonui iki šiol sunkiai sekėsi patikėti, kad 1902 metais milžiniškas bokštas sugriuvo ir aikštę užvertė nuolaužomis. Stebėtina, tačiau vienintele katastrofos auka tapo katė.

Venecijos svečiai galėdavo mėgautis neprilygstama miesto atmosfera bet kokioje kvapą užimančioje vietovėje, bet vis dėlto Lengdonui labiausiai patiko *Riva degli Schiavoni,* arba Slavų krantinė — Arsenalą ir Šv. Morkaus aikštę jungiantis plytelėmis grįstas platus pėsčiųjų takas. Devintame amžiuje jį tiesė iš sąnašų, susemtų iš lagūnos dugno.

Riva, kurioje rikiavosi nuostabios kavinės su elegantiškais viešbučiais ir netgi stovėjo gimtoji Antonijaus Vivaldžio bažnyčia, prasidėjo nuo Arsenalo,

senovinės laivų statyklos — kitados ten sklandė pušimis atsiduodantis verdamų sakų kvapas, o darbininkai įkaitusiu degutu kamšydavo patrūnijusių valčių plyšius. Viešnagė į statyklas neva įkvėpė Dantę Aligjerį į „Pragarą“ įtraukti kunkuliuojančios dervos upes kaip vieną iš kankinimo priemonių.

Lengdono žvilgsnis pakrypo dešinėn ir palei *Riva* nuslydo iki pietinio Šv. Morkaus aikštės galo — ten pėsčiųjų takas įsiliejo į stulbinančias grindinio platybes, kurios ribojosi su atvira jūra. Venecijos aukso amžiaus laikais status krantas buvo išdidžiai pramintas „visos civilizacijos pakraščiu“.

Nūnai trijų šimtų jardų ilgio ruože, prie pat Šv. Morkaus aikštės, kaip įprastai, lingavo koks šimtas prišvartuotų gondolų, ir baltų marmurinių pastatų fone kilnojosi laivapriekiuose įtvirtintos dalgio formos puošmenos.

Profesoriui niekaip netilpo galvoje, kaip miniatiūrinis miestas — vos dvigubai didesnis už Centrinį parką Niujorke — sugebėjo iškilti virš jūros ir vienu metu tapti turtingiausia Vakarų imperija.

Mauricijui vairuojant katerį prieplaukos link, Lengdonas pamatė, kad aikštė sausakimša. Kartą Napoleonas ją pavadino „Europos salonu“, ir, sprendžiant iš vaizdo, šitoje „patalpoje“ surengtame pobūvyje dalyvavo akivaizdžiai per daug svečių. Atrodė, kad aikštė tuojau įdubs nuo jos gerbėjų svorio.

— O, Dieve, — išspaudė Siena žiopsodama į minią.

Lengdonas nežinojo, kas ją paskatino taip sukuždėti — baimė, kad Zobristas nusprendė paskleisti marą tokioje grūstyje... ar vis dėlto mintis, kad genetikas neklydo perspėdamas apie žmonijos perteklíaus keliamus pavojus.

Kiekvienais metais Veneciją užplūsdavo pribloškiantis atvykėlių skaičius, trečdalis vieno visų Žemės gyventojų procento — 2000-aisiais ji priėmė apytikriai dvidešimt milijonų svečių. Nuo tada žmonijos gretos išaugo dar milijardu, ir dabar kasmet į vietinius kraštus atklysdavo trimis milijonais daugiau turistų, nuo kurių svorio miestas kone girgždėjo. Venecijos, kaip ir pačios planetos, erdvė buvo ribota, todėl vargu ar ateityje ji išgalės įsivežti užtektinai maisto, atsikratyti šiukšlėmis arba rasti tiek lovų, kad jų pakaktų visiems trokštantiems čia apsilankyti.

Feris stoviniavo greta, bet, užuot nukreipęs akis į sausumą, stebeilijosi į atplaukiančius laivus.

— Gerai jaučiatės? — pasiteiravo Siena, smalsiai nužvelgdama išbertą vyriškį.

Jis staigiai atsigręžė.

— Aha, normaliai, aš tik... mąsčiau. — Pasisukdamas į pirmagalį sušuko Mauricijui. — Sustokit kuo arčiau Šv. Morkaus aikštės.

— Jokių problemų. — Škiperis mostelėjo ranka. — Už poros minučių būsim vietoje!

Kai vandens limuzinas nuburzgė lygiagrečiai palei aikštę, dešinėje iškilo pakrantę okupavę didingi Dožų rūmai. Tobulas venecijietiškos gotikinės architektūros pavyzdys demonstravo santūrią eleganciją. Stokodamas bokštelių ir špilių, būdingų Anglijos ir Prancūzijos rūmams, jis panėšėjo į didžiulę stačiakampę prizmę — tokiu projektu siekta statiniui suteikti kiek galima daugiau vidinės erdvės, kurioje lengvai išsitektų dožo vadovaujama gausi vyriausybė ir pagalbiniai darbuotojai.

Žiūrint iš vandenyno pusės, iš balto kalkakmenio suręsti milžiniški rūmai galėjo pernelyg užgožti aplinkinius pastatus, jeigu dominavimo įspūdžio nebūtų prislopinę portikai, kolonos, lodža ir keturlapiai plyšiai. Dėl rausvų klinčių, geometriniais raštais dailinančių išorines sienas, Lengdonui jie priminė Alhambrą, maurų valdovų rūmus Ispanijoje.

Kateriui artėjant prie švartavimosi vietų, Feris kiek sunerimo, kai priešais statinį pastebėjo grūstį. Ant tilto gausiai spietėsi žmonės, pirštais rodantys į siaurą kanalą, kuris atskyrė dvi masyvias Dožų rūmų dalis.

— Į ką jie dėbso? — nervingai paklausė Feris.

— Į *Il Ponte dei Sospiri*, — atsakė Siena. — Garsųjį Venecijos tiltą.

Ankštame vandens kelyje Lengdonas išvydo nuostabiai raižytą, du pastatus skliautu siejantį uždarą tunelį. *Atodūsių tiltas*, pagalvojo jis, atsiminęs vieną iš mėgstamų vaikystės filmų, „Nedidelį meilės nuotykį“, paremtą legenda, anot kurios, jeigu per saulėlydį, skambant Šv. Morkaus varpams, jauni įsimylėjėliai pasibučiuos po *Ponte dei Sospiri*, jiedu vienas kitą mylės amžinai. Nepaprastai romantiška istorija visam laikui įstrigo Lengdonui į širdį. Filmo paliktą įspūdį dar sustiprino ir pagrindinio vaidmens atlikėja, keturiolikmetė naujokė aktorė Dajana Lein, kuriai jis akimoju užsiplieskė paauglišku susižavėjimu ir, tiesą sakant, šiltus jausmus puoselėjo iki šiol.

Po daugelio metų Lengdonas pasibaisėjo sužinojęs, kad tilto pavadinimas kilo ne iš aistros... o kančios atodūsių. Uždara perdanga jungė Dožų rūmus ir kalėjimą — pastarajame kankinosi ir merdėjo kaliniai, o jų sielvartingos aimanos skverbėsi pro grotuotus langus ir aidėjo siaurame kanale.

Profesorius sykį lankėsi tame kalėjime ir kaip reikiant nustebo išgirdęs, kad šiurpiausios kameros įrengtos ne dažnai apsemiamame vandens lygyje, bet viršutiniame pačių rūmų aukšte. *Piombi* — taip pramintos dėl švininių stogo plokščių, — vasarą siaubingai įkaisdavo, o žiemą jose įsivyraudavo stingdantis

šaltis. Kadaise, inkvizicijos apkaltintas svetimavimu ir šnipinėjimu, penkiolika mėnesių ten kalėjo žymusis meilužis Kazanova ir ištrūko į laisvę tik prikalbinęs savo sargybinį jam padėti.

— *Sta' attento!** — gondolininką perspėjo Mauricijus, kai vandens limuzinas nučiuožė į stovėjimo vietą, iš kurios jau traukėsi gondola.

Škiperis prisišvartavo priešais „Danieli" viešbutį, vos už šimto jardų nuo Šv. Morkaus aikštės ir Dožų rūmų.

Mauricijus užmetė lyno kilpą ant pirso stulpelio ir šoko į krantą lyg dalyvaudamas atrankoje į filmą apie nutrūktgalvius. Jis pririšo katerį, atsisuko ir ištiesė ranką, kad padėtų keleiviams išlipti.

— Ačiū, — padėkojo Lengdonas, raumeningam italui traukiant jį iš laivo.

Įkandin sekantis Feris atrodė išsiblaškęs ir vėl dirsčiojo į jūrą.

Paskutinė išsiropštė Siena. Pagelbėjęs jai užsikarti ant prieplaukos, velniškai gražus Mauricijus pervėrė blondinę skvarbiu žvilgsniu, tarsi sakančiu, neva moteris smagiau praleistų laiką atsikračiusi abiejų bendražygių ir likusi su juo. Nebylios užuominos Sienos nesudomino.

— *Grazie*, Mauricijau, — atsainiai tarė ji įbedusi akis į Dožų rūmus.

Ir bemat pranyko minioje, nusivesdama Lengdoną su Feriu.

70 SKYRIUS

Vykusiai pavadintas vieno iš garsiausių keliautojų vardu, Marko Polo tarptautinis oro uostas driekiasi Venecijos lagūnoje, už keturių mylių į šiaurę nuo Šv. Morkaus aikštės.

Elizabeta Sinski apleido lėktuvą ir vos po dešimties minučių — už tai reikėtų padėkoti privataus skrydžio patogumams — atsidūrė juodame futuristiškos išvaizdos tenderyje „Dubois SR52 Blackbird", kurį atsiuntė anksčiau skambinęs nepažįstamasis.

Profosas.

Kiaurą dieną pratūnojus užpakalinėje furgono dalyje, vandenyno oras tartum įkvėpė šviežių jėgų. Sinski atgręžė veidą į druskingo vėjo šuorus, leisdama jiems plaikstyti žilus plaukus. Paskutinė injekcija buvo sušvirkšta beveik prieš dvi valandas, ir dabar ji jautėsi kupina energijos. Nuo ano vakaro pirmą kartą galutinai atsigavo.

* Atsargiai! (Ital.)

Agentas Bruderis su pavaldinių komanda sėdėjo greta. Vyrai tylėjo. Gal ir nerimavo dėl keisto susitikimo, bet puikiai žinojo, kad išsakę savo mintis nieko nepakeistų, nes sprendimus priimdavo ne jie.

Tenderiui dideliu greičiu lekiant pirmyn, dešinėje išryškėjo sala, jos kranto liniją margino neaukšti mūriniai pastatai su iškilusiais kaminais. *Muranas*, pamanė Elizabeta, atpažinusi garsiuosius stiklapūčių fabrikus.

Negaliu patikėti, kad sugrįžau. Širdį ėmė varstyti liūdesys. *Apsukau visą ratą.*

Jaunystėje, dar studijuodama medicinos mokykloje, ji drauge su sužadėtiniu apsilankė Venecijoje ir užsuko į Murano stiklo muziejų. Mylimasis pastebėjo stiklapūčio pagamintą nuostabią vaikišką karuselę ir nekaltai tarstelėjo, esą vieną dieną norėtų tokią pat pakabinti virš jų kūdikio lopšio. Nebepakeldama kaltės jausmo, kuris ją graužė dėl per ilgai slėptos paslapties, ji galop atskleidė tiesą apie vaikystės astmą ir gydymąsi gliukokortikoidais, katastrofiškai paveikusiais dauginimosi sistemą.

Po savaitės Elizabeta iš Venecijos išvyko be sužieduotuvių žiedo, taip ir nesužinojusi, kas jaunuolio širdį pavertė akmeniu — jos nesąžiningumas ar nevaisingumas.

Iš sielvartingos kelionės liko tik lazurito amuletas. Asklepijo lazda puikiai derėjo, nes simbolizavo mediciną — šiuo atveju kartėlio sklidiną mediciną, — ir nuo tada Elizabeta jį nešiojo kiekvieną dieną.

Mano brangusis amuletas, sau tarė ji. *Išsiskyrimo dovana, kurią įteikė vyras, norėjęs, kad nuo jo pastočiau.*

PSO direktorei čionykštės salos nebeatrodė romantiškos; izoliuotos jų gyvenvietės, užuot skatinusios galvoti apie meilę, žadino mintis apie karantine gyvenusias kolonijas, kurias venecijiečiai ten įkūrė siekdami pažaboti Juodąją mirtį.

Kai „Blackbird" prašvilpė pro San Pietro salą, Elizabeta pamatė, kad tenderis artėja prie didžiulės jachtos, iš pirmo žvilgsnio nuleidusios inkarą giliame kanale ir laukiančios svečių.

Regint pilkšvą korpusą jai dingojos, kad laivas priklauso kokiai nors slaptai JAV kariuomenės programai. Jo paskirties neatskleidė ir laivagalyje užrašytas pavadinimas.

„Mendacium"?

Jachta augo akyse, kol pagaliau užpakaliniame denyje Sinski įžvelgė vienišą figūrą — žiūronus prie akių prispaudusį įdegusį žemaūgį vyriškį. Tenderiui prisigretinus prie erdvios švartavimosi platformos, žmogus nusileido laipteliais ir pasitiko svečius.

— Daktare Sinski, sveika atvykusi.

Saulės nusvilintas vyras mandagiai paspaudė moteriai ranką. Švelnus ir glotnus delnas liudijo, kad jis, ko gero, mažai ką turi bendra su tikrais jūrininkais.

— Dėkui, kad priėmėte kvietimą. Prašom eiti paskui mane.

Kol grupė kilo deniais, prieš PSO vadovę sušmėžuodavo gardelių pilni skyriai. Keistoje jachtoje knibždėte knibždėjo žmonių, bet nė vienas jų nepramogavo — visi buvo įnikę į savo darbus.

Į kokius darbus?

Svečiams kopiant viršun, Sinski išgirdo, kaip atgijo galingi laivo varikliai ir „Mendacium" pajudėjo iš vietos, įkandin savęs palikdamas putojantį gilų kilvaterį.

Kur mes keliaujame, nerimaudama ėmė spėlioti ji.

Vyriškis kreipėsi į kareivius:

— Su daktare Sinski norėčiau pakalbėti akis į akį. — Atsigręžęs į PSO direktorę paklausė: — Jei tik jūs nieko prieš?

Elizabeta pakratė galvą.

— Sere, lai daktarę Sinski apžiūri laivo gydytojai, — ryžtingai prabilo Bruderis. — Jos būklė...

— Mano savijauta gera, — įsiterpė ji. — Garbės žodis. Bet ačiū už rūpestį.

Vieną užsitęsusią akimirką profosas žvilgsniu varstė Bruderį, galiausiai pamojo į denyje stovintį stalą su maistu ir gėrimais.

— Atsikvėpkit. Jums prireiks jėgų. Neilgai trukus grįšite į krantą.

Jis atsuko agentui nugarą, nusivedė Sinski į kajutę-darbo kabinetą ir uždarė duris.

— Išgersite? — paklausė mostelėjęs į barą.

PSO direktorė papurtė galvą, vis dar mėgindama susiorientuoti keistoje aplinkoje.

Kas šitas žmogus? Ką jis čia veikia?

Jachtos šeimininkas ją nužiūrėjo, įrėmęs smakrą į stogeliu sudėtus pirštus.

— Žinot, mano klientas Bertranas Zobristas jus praminė „žilaplauke nelabąja".

— Aš irgi galėčiau jam parinkti vieną kitą vardą.

Vyriškis be jokių emocijų žengė prie rašomojo stalo ir pirštu dūrė į storą tomą.

— Noriu, kad užmestumėt akį į knygą.

Priėjusi Sinski perskaitė pavadinimą. *Dantės „Pragaras"?* Ji atsiminė krau-

pius vaizdus, kuriuos Zobristas rodė per susitikimą Tarptautinių santykių taryboje.

— Prieš dvi savaites ją gavau iš Zobristo. Su dedikacija.

Sinski atsivertė titulinį puslapį ir patyrinėjo ranka brūkštelėtą tekstą su Zobristo parašu.

Mielas drauge, ačiū, kad padėjai rasti taką.
Pasaulis dėkoja ir tau.

Moterį nukratė šiurpas.

— Kokį taką padėjote jam rasti?

— Visiškai nieko nenumanau. Tiksliau, nenumaniau prieš kelias valandas.

— O dabar?

— Dabar pažeidžiau savo protokolą, kas nutinka itin retai — susisiekiau su jumis.

Sinski sukorė tokį ilgą kelią ne tam, kad įsiveltų į mįslingus pokalbius.

— Sere, aš nenutuokiu, kas esate ir kuo, po velnių, čia užsiimate, bet jūs privalote kai ką paaiškinti. Kodėl slėpėte žmogų, kurio taip energingai ieškojo Pasaulio sveikatos organizacija?

Nors PSO vadovė prašneko tūžmingu tonu, vyriškis atsiliepė kone pašnibždomis:

— Taip, mudu puoselėjome skirtingus tikslus, bet aš siūlyčiau pamiršti nesutarimus. Praeities vis vien nepakeisime. Mums derėtų nedelsiant sutelkti dėmesį į ateitį.

Sulig tuo žodžiu jachtos savininkas išsitraukė raudoną USB atmintinę, įkišo ją į kompiuterį ir mostu paragino viešnią prisėsti.

— Vaizdo įrašą sukūręs Bertranas Zobristas vylėsi, kad rytoj filmuotą medžiagą išplatinsime.

Nespėjus Sinski sureaguoti, monitorius aptemo, ir pasigirdo vilnelių pliuškenimas. Tamsoje po truputį ryškėjo vaizdas... užtvindytas urvas... lyg požeminis tvenkinys. Keista, bet jis tarsi buvo apšviestas iš vidaus... blizgėjo neįprastu tamsiai raudonu žvilgesiu.

Kol vanduo tekšeno, kameros objektyvas pasviro apačion, nėrė į telkinį ir smigo link dumblėto dugno, prie kurio buvo pritvirtinta tviskanti stačiakampė plokštelė su užrašu, data ir vardu.

ŠIANDIENĄ IR ŠIOJE VIETOJE
BUVO AMŽIAMS PAKEISTAS PASAULIS

Rytojaus data. Ir Bertrano Zobristo vardas.

Elizabeta Sinski nejučia suvirpėjo.

— Kokia čia vieta? — griežtai paklausė. — *Kur* ji?

Profosas pirmąsyk parodė šiokias tokias emocijas — giliai atsiduso, apimtas nusivylimo ir nerimo.

— Aš tikėjausi, kad galbūt atsakymą žinosite jūs.

Bet kokiam žiūrovui, stoviniuojančiam už mylios, ant *Riva degli Schiavoni*, ir įdėmiai žvelgiančiam į jūrą, vaizdas prieš akis būtų nežymiai pakitęs. Rytuose, iš už nerijos ką tik išniro didžiulė pilka jachta, slenkanti Šv. Morkaus aikštės kryptimi.

„Mendacium", suvokė FS-2080 ir pajuto baimės antplūdį.

Pilkšvojo korpuso su niekuo neįmanoma supainioti.

Profosas artėja... ir laikas eina į pabaigą.

71 SKYRIUS

Nenutoldami nuo krantinės Lengdonas, Siena ir Feris vinguriavo pro minią, susigrūdusią *Riva Degli Schiavoni*, ir brovėsi Šv. Morkaus aikštės link, kol pagaliau nusigavo iki pietinio jos krašto, kur *piazza* ribojosi su jūra.

Bemaž neįveikiama, klaustrofobijos pojūtį kurstanti turistų masė veržėsi fotografuoti aikštę rėminančių dviejų milžiniškų kolonų.

Oficialūs miesto vartai, ironiškai pamanė Lengdonas žinodamas, kad iki pat aštuoniolikto amžiaus toje vietoje buvo vykdomos viešos egzekucijos.

Ant vienos iš kolonų stiebėsi keista skulptūra — Šv. Teodoras, išdidžiai pozuojantis su paskerstu legendinės reputacijos drakonu, kuris profesoriui labiau priminė krokodilą.

Antrosios viršų puošė sparnuotas liūtas, Venecijos simbolis. Atverstą knygą su lotyniška dedikacija *Pax tibi Marce, evengelista meus (Ramybė tebūnie su tavimi, Morkau, mano evangeliste)* didingai letena prislėgusį žvėrį galima pamatyti visame mieste. Anot legendos, Šv. Morkui atvykus į Veneciją, tuos žodžius ištarė

angelas ir pridūrė, kad vieną dieną čia atguls jo palaikai. Vėliau venecijiečiai, prisidengdami apokrifine istorija, šventojo kaulus pagrobė iš Aleksandrijos ir perlaidojo savo bazilikoje. Sparnuotas liūtas miesto simboliu išliko iki mūsų laikų ir jo statulos pastebimos bemaž ant kiekvieno kampo.

Lengdonas pamojo dešinėn į aikštę, plytinčią anapus kolonų.

— Jeigu netyčia išsiskirtume, susitikime prie centrinio įėjimo į baziliką.

Abu bendražygiai pritariamai linktelėjo ir apeidami žmonių tirštymę, slinkdami palei vakarinę Dožų rūmų sieną, nusigavo į *piazza*. Nors įstatymai draudė lesinti paukščius, garsieji Venecijos balandžiai jautėsi kuo puikiausiai — vieni sukinėjosi prie žmonių kojų ir snapais kapnojo maisto trupinius, kiti užgriūdavo lauko kavines, iš nesaugomų krepšelių stverdavo duoną ir kankindavo smokingais apsirengusius padavėjus.

Didžioji *piazza*, priešingai nei dauguma Europos aikščių, buvo ne stačiakampio, o L raidės formos. Trumpesnioji dalis, vadinama *piazzeta*, vandenyną jungė su Šv. Morkaus bazilika. Už kairėn vedančio devyniasdešimties laipsnių posūkio atsivėrė antras ruožas, nuo katedros vedantis Korero muziejaus link. Užuot buvusi tiesių linijų, aikštė atrodė kaip asimetriška trapecija ir ties vienu galu pastebimai siaurėjo. Dėl regėjimo apgaulės, įprastos atrakcionų parke įrengtam Juoko kambariui, aikštė rodėsi ilgesnė nei išties buvo, ir įspūdį sustiprino grotelėmis išdėstytų grindinio plytelių raštai, kurių kontūrai žymėjo autentiškų penkiolikto amžiaus prekystalių vietas.

Artėdamas prie aikštės linkio, Lengdonas priešakyje aiškiai įžvelgė mėlyną stiklinį ciferblatą, žvilgantį Šv. Morkaus laikrodžio bokšte — tame pačiame, nuo kurio filme „Munreikeris" Džeimsas Bondas nusviedė piktadarį.

Tik dabar, įžengęs į statiniais apsuptą *piazza*, jis pagaliau įvertino unikaliausią miesto bruožą.

Garsus.

Venecijoje beveik nebuvo lengvųjų automobilių ar kitokių motorinių transporto priemonių, todėl jis mėgavosi palaimingais garsais — vietoje tradicinio miesto eismo, metro bei sirenų čia dominavo nemechaninės kilmės lalesys: žmonių klegėjimas, balandžių burkavimas, lauko kavinių klientus smaginantis smuikų čirpimas. Jokio kito didmiesčio centras neskambėjo kaip Venecija.

Šv. Morkaus aikštę nušvietė iš vakarų smingantys vėlyvos popiečio saulės spinduliai, ir ant grindinio jau tįso ilgi šešėliai. Profesorius pakėlė akis į varpinės smailę, kyšančią virš kitų senovinių miesto pastatų. Aukštai virš *piazza* iškilusioje

bokšto lodžoje spietėsi šimtai turistų. Vien nuo minties, kad jis galėtų ten stovėti, per kūną perėjo šiurpas. Lengdonas nukorė galvą ir vėl ėmė skverbtis pro žmonių jūrą.

Siena būtų lengvai sugebėjusi eiti koja kojon su Lengdonu, bet Feris atsiliko, ir ji nusprendė sulėtinti žingsnį, idant abu bendražygiai nepranyktų iš akiračio. Atstumui išaugus, moteris nekantriai pasisuko atgal. Feris bakstelėjo sau į krūtinę rodydamas, kad uždusо, ir mostu paragino ją judėti pirmyn.

Paklususi Siena sparčiai nukulniavo įkandin amerikiečio akademiko, ir spuogeliais nusėtas vyriškis netrukus dingo iš regėjimo lauko. Tačiau vingiuojant pro grūstį ją sustabdė paširdžius graužiantis keistas įtarimas, kad Feris sąmoningai vilko kojas... tarytum būtų siekęs atitolti nuo jųdviejų.

Ji nuo jaunų dienų išmoko pasikliauti savo intuicija, todėl nėrė į nišą, prasmego šešėliuose ir suskato minioje dairytis Ferio.

Kur jis prapuolė?!

Feris, regis, nė nebesistengė sekti iš paskos. Žvilgsniu zonduodama žmonių veidus, Siena pagaliau jį išvydo. Didelei jos nuostabai, išbertas vyras tupėjo ir barbeno per mobiliojo klaviatūrą.

Čia tas pats telefonas, kurio baterijos elementas, pasak jo, išleido kvapą.

Širdį pervėrė instinktų sužadinta baimė, ir Siena vėl suprato privalanti į ją įsiklausyti.

Traukinyje jis pūtė miglą.

Ji mėgino perprasti, ką tas žmogus daro. Kažkam siunčia žinutę? Slapta internete ieško informacijos? Mėgina pirmas iššifruoti Zobristo eiles?

Nežinia, kokie buvo Ferio motyvai, bet svarbiausia, kad jis įžūliai melavo.

Juo nevalia pasitikėti.

Gal nulėkti atgal ir liepti jam pasiaiškinti, ėmė svarstyti Siena, bet nusprendė smukti atgal į minią, kol Feris jos nepastebėjo. Patraukė link bazilikos ieškodama Lengdono. *Privalau perspėti profesorių, kad nieko Feriui neatskleistų.*

Kai iki katedros beliko penkiasdešimt jardų, iš už nugaros megztinį trūktelėjo stipri ranka.

Ji žaibiškai atsigrįžo ir kaktomuša susidūrė su Feriu. Pastarasis, sprendžiant iš dvėsavimo, bėgte spraudėsi pro grūstį, kad ją prisivytų. Vyriškio vyzdžiuose atsispindėjo anksčiau nematytas paklaikęs žvilgsnis.

— Atsiprašau, — sušvokštė jis. — Pasiklydau minioje.

Siena pažiūrėjo jam į akis ir kaipmat suvokė tiesą.

Jis kažką slepia.

Lengdonas sustojo priešais Šv. Morkaus baziliką ir nustebo supratęs, kad abu bendražygiai prapuolė. Keista buvo ir tai, jog prie įėjimo į bažnyčią nesirikiavo turistų eilė. Antra vertus, iki vėlyvos popietės didžiumai miesto svečių energiją spėdavo išsiurbti sotūs pietūs — makaronų patiekalai su vynu, — tad jie mieliau vaikštinėdavo po aikštes ir gurkšnodavo kavą, užuot bandę į save sugerti dar daugiau istorijos.

Manydamas, kad Siena ir Feris turėtų greitai pasirodyti, jis nukreipė akis į baziliką. Bemaž visą apatinę fasado dalį, retsykiais kaltinamą „trikdančiu įėjimų pertekliumi", sudarė penkių nišų falanga, o jos kolonos, skliautai ir bronzinės durys mažų mažiausiai kurstė beribio svetingumo įspūdį.

Būdama viena iš įstabiausių bizantiškosios architektūros pavyzdžių Europoje, bažnyčia turėjo švelniai mielą ir aikštingą išvaizdą. Priešingai nei asketiškai pilki Paryžiaus arba Šartro Dievo Motinos katedrų bokštai, ji atrodė impozantiška, bet sykiu gerokai žemiškesnė. Savo platumu aukštį pranokstančius maldos namus dengė išsipūtę nubaltinti penki kupolai, kurie tryško nerūpestingumu ir kone šventiška nuotaika, todėl daugelis kelionių vadovų Šv. Morkaus baziliką lygino su vestuviniu morenginiu tortu.

Nuo centrinės viršūnės į bendravardę aikštę žvelgė liauna Šv. Morkaus statula. Jos kojos rėmėsi į skliauto keterą, nudažytą vidurnakčio mėlynės atspalviu ir išmargintą skaisčiai geltonomis žvaigždėmis. Spalvingame fone stiebėsi auksinis sparnuotas liūtas, mirguliuojantis Venecijos talismanas. Po pastaruoju puikavosi vieni iš garsiausių bazilikos turtų — keturi gigantiški variniai eržilai, nūnai tviskantys popietės saulės šviesoje.

Šv. Morkaus bazilikos žirgai.

Neįkainojamą kvadrigą, tarytum pasirengusią bet kurią akimirką liuoktelėti aikštėn, kaip ir gausybę kitų Venecijos lobių iš Konstantinopolio išplėšė Kryžiaus žygių dalyviai. Dar vienas panašus grobis buvo demonstruojamas po arkliais, pietvakariniame bažnyčios kampe — iš porfyro išraižytas, „Tetrarchais" vadinamas meno kūrinys. Tryliktame amžiuje iš Konstantinopolio gabenant skulptūrinę grupę, nulūžo viena iš jos pėdų. Dvidešimto amžiaus septintajame dešimtmetyje, galima sakyti, įvyko stebuklas, nes Stambule pavyko atkasti trūkstamą dalį. Venecija nusiuntė prašymą perleisti nuoskalą, bet turkų valdžia atsakė paprastai: *Jūs nugvelbėte statulą, mes pasilaikysime pėdą.*

— Pone, jūs pirkti? — moters balsas privertė Lengdoną nudurti akis žemyn. Jis pamatė apkūnią čigonę, laikančią pailgą kartį su venecijietiškomis kaukėmis. Didžiumą sudarė *volto intero*, stilizuoti balti veidai, kuriuos per karnavalą dažniausiai nešiodavo moterys. Bet prekeivė siūlė ir domino kaukes, vieną kitą *bautta* kaukę su trikampiu prailgintu smakru bei *moretta*, ovalias juodo aksomo kaukes be dirželių. Visgi jo dėmesį prikaustė ne spalvingi gaminiai, o lazdos viršuje pakabinta blankiai juoda kaukė, kuri Lengdoną varstė grėsmingomis negyvomis akimis, žiojinčiomis virš ilgos, kumpos nosies.

Maro gydytojas. Profesorius nukreipė žvilgsnį šalin nė kiek netrokšdamas, kad jam primintų, kodėl reikėjo atvykti į Veneciją.

— Jūs pirkti? — pakartojo čigonė.

Lengdonas blausiai šyptelėjo ir pakratė galvą.

— *Sono molto belle, ma no, grazie.**

Moteriškei nutolstant, jis kurį laiką stebėjo, kaip virš minios šokčioja bauginanti maro kaukė. Galų gale sunkiai atsiduso ir vėl įsispigino į keturis varinius žirgus, stūksančius antro aukšto balkone.

Staiga galvą nutvilkė mintis.

Lengdonas pajuto, kaip į vieną visumą plūsteli atskiri elementai. — Šv. Morkaus bazilikos žirgai, Venecijos kaukės, pagrobti Konstantinopolio turtai.

— O, Dieve, — sušnibždėjo jis. — Teisingai!

72 SKYRIUS

Robertas Lengdonas stovėjo lyg pakerėtas.

Šv. Morkaus bazilikos žirgai!

Tie keturi nuostabūs eržilai didingais sprandais ir išraiškingomis apykaklėmis nelauktai sužadino atsiminimus, paaiškinančius svarbią užuominą iš Dantės pomirtinėje kaukėje užrašyto paslaptingo eilėraščio.

Kartą jis lankėsi vienos įžymybės vestuvėse, surengtose Naujajame Hampšyre, istoriniame Ranimido ristūnų žirgyne — Kentukio Derbio laimėtojo, Šokėjo Atvaizdo, namuose. Neskaitant kitų prašmatnių pramogų, svečius džiugino ir arkliais jodinėjanti garsi teatro trupė „Po kauke“ — per pribloškiantį spektaklį raiteliai vaidino išsipustę žavingais venecijiečių kostiumais ir paslėpę veidus po

* Jos labai gražios, bet ne, ačiū. (Ital.)

volto intero kaukėmis. Kaip degutas juodi fryzai buvo stambiausi arkliai, kokius tik Lengdonui teko regėti. Stulbinantys milžiniški gyvuliai dundėjo laukymėje raibuliuodami raumenų kontūrais, žarstydami žemę kanopomis, ties kuriomis stirksojo elegantiški šepetukai, jiems virš pailgų grakščių sprandų įnirtingai plaikstėsi trijų pėdų ilgio karčiai.

Žirgų dailumo užburtas Lengdonas namuose sėdo prie interneto, ėmė gilintis į informacijos šaltinius ir sužinojo, kad viduramžių valdovai jais mėgdavo joti į mūšius, negana to, didžiųjų padarų veislė svyravo ties išnykimo riba, bet visai neseniai ją pasisekė atgaivinti. Kadaise juos praminė *Equus robustus*, nūdien vadino fryzais, pagerbiant gimtąją Fryziją, Olandijos istorinę sritį, kurioje pasaulį išvydo genialus grafikas M. K. Ešeris.

Paaiškėjo, kad galingai sudėti fryzų kūnai įkvėpė energiją spinduliuojančius estetinius Šv. Morkaus bazilikos žirgų aspektus. Kaip teigė vienas tinklalapis, dėl savo grožio skulptūrinė kompozicija tapo „dažniausiai vagiamu meno kūriniu".

Lengdonas visad manė, kad šios abejotinos garbės nusipelno Gento altorius, todėl skubiai atsidarė internetinę ARCA svetainę. Nusikaltimų prieš meną tyrimo asociacija* populiariausiųjų sąrašų nepateikė, tačiau glaustai supažindino su Šv. Morkaus bazilikos žirgų, nuolatinio plėšikų taikinio, bėdomis.

Chijo saloje keturis varinius eržilus išliejo ketvirtame amžiuje gyvenęs nežinomas graikų skulptorius. Vėliau Teodosijus II juos nusiuntė į Konstantinopolį, idant šedevras papuoštų Hipodromą. Per ketvirtąjį kryžiaus žygį, venecijiečių pajėgoms siaubiant Konstantinopolį, tuometis dožas liepė vertingąsias statulas nuplukdyti į Veneciją — atsižvelgiant į jų dydį ir svorį, užduoties vykdytojams teko pademonstruoti neįtikimą sumanumą. Į vietą atgabentus žirgus 1254 metais įtvirtino Šv. Morkaus katedros fasade.

Daugiau nei po pusės tūkstantmečio, 1797-aisiais, skulptūras pasisavino Veneciją užkariavęs Napoleonas. Jas pervežė į Paryžių ir užkėlė ant Triumfo arkos. 1815 metais, kai Napoleonas pralaimėjo Vaterlo mūšį ir buvo ištremtas, variniai eržilai atsidūrė baržoje ir grįžo į Veneciją, kur juos vėl sumontavo fasadiniame Šv. Morkaus bazilikos balkone.

Lengdonas neblogai žinojo žirgų istoriją, bet jį apstulbino viena ARCA tinklalapio pastraipa.

1204-aisiais venecijiečiai pridėjo dekoratyvines apykakles, siek-

* ARCA (angl.) — *Association for Research into Crimes against Art.*

dami nuslėpti ant kaklų matomas žymes — galvas reikėjo nupjauti, kad statulas būtų lengviau plukdyti iš Konstantinopolio į Veneciją.

Dožas įsakė nukirsti Šv. Morkaus bazilikos žirgų galvas? Lengdonas stačiai nepajėgė tuo patikėti.

— Robertai?! — jį pakvietė Sienos balsas.

Išniręs iš apmąstymų profesorius nusisuko nuo bazilikos ir pamatė Sieną, drauge su Feriu besibraunančią pro minią.

— Arkliai iš eilėraščio! — džiugiai šūktelėjo Lengdonas. — Aš viską supratau!

— Ką konkrečiai? — sutrikusi paklausė moteris.

— Mes ieškome klastingo dožo, kuris žirgams nukirto galvas!

— Ir?..

— Eilėse minimi ne *tikri* arkliai, — atsakė Lengdonas pamodamas į bažnyčios fasadą ir saulės spindulių nublizgintas keturias varines statulas, — o *šitie* žirgai!

73 SKYRIUS

Daktarės Elizabetos Sinski rankos virpėjo. Sėdėdama profoso kabinete ji nenuleido akių nuo vaizdo įrašo. Nors gyvenime teko regėti įvairių baisių dalykų, nuo Bertrano Zobristo prieš savižudybę sukurto, sveiku protu nesuvokiamo filmuko sklido it mirtis ledinė žvarba.

Ekrane plazdeno ilganosis šešėlis, juoduojantis ant drėgnos urvo sienos. Siluetas išdidžiai porino apie *Inferno* pavadintą savo šedevrą, kuris išgelbės pasaulį, praretindamas Žemės gyventojų gretas.

Padėk mums, Viešpatie, dingtelėjo Elizabetai.

— Mums reikia... — virpančiu balsu prabilo ji, — ... mums *reikia* surasti tą požeminę vietovę. Gal dar ne vėlu.

— Jūs žiūrėkite, — paragino profosas. — Kuo toliau, tuo keisčiau.

Ant peršlapusios sienos ūmai išaugo kaukės šešėlis. Jis nenumaldomai didėjo, kol į kadrą nelauktai įžengė figūra.

Kad aš prasmegčiau.

Sinski žvelgė į asmenį, apsitaisiusį kaip maro gydytojas — su juodu ap-

siaustu ir gąsdinančia ilganose kauke. Žmogui artėjant prie objektyvo, ji, keldama šiurpulį, užtvindė visą ekraną.

— Tamsiausios pragaro vietos, — pašnibždomis tarė jis, — rezervuotos tiems, kurie moralinės krizės metu laikosi neutraliteto.

PSO direktorės sprandas nuėjo pagaugais. Prieš metus, kai Sinski jį apleido, Zobristas oro uoste jai paliko lapelį su ta pačia citata.

— Kai kurie mane vadina siaubūnu. — Maro gydytojas trumpam nuščiuvo, ir Sinski suvokė, kad Zobristas kreipiasi į ją. — Kai kurie mane laiko po kauke pasislėpusiu negailestingu žvėrimi. — Jis vėl pritilo ir dar labiau prisigretino prie vaizdo kameros. — Bet aš nei beveidis, nei beširdis.

Sulig tuo žodžiu, nusitraukęs kaukę ir atmetęs gobtuvą, Zobristas atidengė veidą. Žalios akys, paskutinį kartą matytos blausiame Tarptautinių santykių tarybos kabinete, privertė Sinski įsitempti. Kaip ir anksčiau, jose liepsnojo aistra, bet šįsyk žvilgsnis spinduliavo dar kai ką — bepročio užsidegimą.

— Aš esu Bertranas Zobristas, — tarė jis žiūrėdamas tiesiai į objektyvą. — Ir čia mano veidas, apnuogintas prieš pasaulį. Šnekant apie sielą... jei galėčiau aukštai iškelti liepsnojančią savo širdį, kaip Dantės Viešpats padarė vardan numylėtos poeto Beatričės, jūs pamatytumėt mane perpildžiusią meilę. Pačią tyriausią. Jums visiems. Ir, pirmiausia, *vienam* konkrečiam asmeniui.

Zobristas per žingsnį pasislinko artyn, įsistebeilijo į vaizdo kameros gelmes ir sušnibždėjo lyg kalbėdamas su mylimu žmogumi:

— Mano meile, palaima mano, tu naikinai manąsias ydas, žadinai manąsias dorybes, buvai manasis išsigelbėjimas. Mudu drauge gulėjome nuogi, ir tu nejučia pagelbėjai man pereiti bedugnę, suteikei jėgų atlikti užduotį.

Sinski klausėsi su pasibjaurėjimu.

— Mano meile. — Graudulingas jo kuždesys vaiduoklišku aidu atsimušė nuo urvo sienų. — Tu įkvėpei mane, vedeisi iš paskos kaip Vergilijus ir Beatričė viename asmenyje, todėl šitas šedevras yra tiek pat tavo, kiek ir mano. Jeigu mudviem, kaip nelaimingiems įsimylėjėliams, nebelemta paliesti vienas kito, man ramybę kurstys mintis, kad ateitį perleidau į švelnias tavąsias rankas. Požemiuose darbą baigiau. Metas grįžti į pasaulį, išnirti į paviršių... vėl išvysti dausas žvaigždėtas.

Zobristas nutilo, ir oloje dar akimirką aidėjo žodis „žvaigždėtas“. Po sekundėlės, jam ištiesus ranką vaizdo kameros link, ryšys nutrūko.

Ekranas aptemo.

— Tų požemių mes neatpažįstame. — Profosas išjungė monitorių. — O jūs?

Sinski papurtė galvą. *Nesu regėjusi nieko panašaus.* Ji pagalvojo apie Robertą Lengdoną, ėmė svarstyti, ar profesorius bent kiek toliau pasistūmėjo šifruodamas genetiko užuominas.

— Jeigu jums iš to bus kokia nauda, — pridūrė jachtos savininkas, — aš manau, kad Zobristas mylėjo... — jis pridūrė po pauzės: — ... individą, kodiniu FS-2080 vardu.

Elizabeta Sinski pašoko.

— FS-2080? — ji nustėrusi išsprogino akis.

Priblokštas pasijuto ir profosas.

— Tai jums ką nors reiškia?

PSO direktorė sulinksėjo negalėdama patikėti savo ausimis.

— O taip. — Jos širdis trankėsi krūtinėje. *FS-2080.* Sinski nenutuokė, kam konkrečiai priklausė užšifruotas vardas, bet žinojo, kokia jo prasmė. PSO ne vienerius metus domėjosi tokiais kodais. — Jums teko girdėti apie transhumanistų judėjimą?

Profosas krestelėjo galvą.

— Šnekant paprastai, transhumanizmo filosofija teigia, kad žmonės privalo naudotis visomis įmanomomis technologijomis, siekdami mūsų giminei įkvėpti stiprybės. Aš kalbu apie natūraliąją atranką.

„Mendacium" šeimininkas patraukė pečiais lyg nė kiek nesusidomėjęs.

— Iš esmės, — tęsė ji, — judėjime dalyvauja atsakingi asmenys — etiški mokslininkai, futuristai, aiškią ateities viziją turintys žmonės, — bet tarp jų, kaip ir kiekviename sąjūdyje, egzistuoja karinga grupuotė, mananti, kad transhumanistams stinga pagreičio. Tie apokaliptiniai mąstytojai įsitikinę, jog pasaulis žlugs artimiausiu metu, todėl, jei norime išgelbėti žmonijos ateitį, privalome griebtis drastiškų veiksmų.

— Kiek suprantu, toks buvo ir Bertranas Zobristas? — paklausė profosas.

— Teisingai, — patvirtino Sinski. — Judėjimo vadovas. Neskaitant itin aukšto intelekto koeficiento, jis turėjo išskirtinę charizmą ir kurpė straipsnius apie Paskutinio teismo dieną, kurie transhumanizmą pavertė tikru kultu. Šiais laikais fanatiški šalininkai prisidengia kodiniais vardais, prasidedančiais dviem raidėmis ir užsibaigiančiais keturiais skaičiais, tarkim, DG-2064, BA-2105 arba jūsų minėtasis...

— FS-2080.

Sinski linktelėjo.

— Čia *neabejotinai* transhumanisto vardas.

— Ar skaičiai ir raidės ką nors reiškia?

Moteris pamojo į kompiuterį.

— Įsijunkite naršyklę. Tuoj parodysiu.

Jis neryžtingai žengė artyn ir padarė kaip lieptas.

— Užrašykite „FM-2030" raktažodį, — paragino Sinski.

Į paieškos langelį įvedęs *FM-2030* profosas sulaukė nuorodų į tūkstančius tinklalapių.

— Atsiverskite bet kurią, — tarė PSO vadovė.

Jachtos savininkas išsirinko pačią pirmąją, ir ekrane nušvito „Vikipedijos" puslapis su nuotrauka, įamžinusia dailų iranietį — Fereiduną M. Esfandiarį, filosofą, futuristą, transhumanistų judėjimo protėvį. 1930-aisiais gimęs vyras supažindino mases su transhumanizmo filosofija, be to, numatė apvaisinimą mėgintuvėlyje, genų inžineriją ir globalizaciją.

Pasak „Vikipedijos", drąsiausią teiginį Esfandiaris išsakė pareiškimu, esą padedant naujoms technologijoms gyvens visą šimtmetį, nors tarp jo kartos atstovų šimtamečių pasitaikydavo be galo retai. Demonstruodamas tikėjimą ateities technika jis pasivadino „FM-2030" — raides sudarė pirmas ir antras inicialai, skaičiai nurodė, kada jam sukaks šimtas metų. Esfandiaris savo tikslo nepasiekė, nes septyniasdešimties jį įveikė kasos vėžys, tačiau uolūs transhumanizmo šalininkai, kuriems magėjo pagerbti FM-2030 atminimą, tokiu pat būdu ėmė keistis vardus.

Baigęs skaityti profosas atsistojo, žengė prie lango ir vieną užsitęsusią akimirką bejausmiu žvilgsniu įsižiūrėjo į vandenyną.

— Taigi, — tyliai pratarė lyg mąstydamas balsu, — žmogus, kurį Bertranas Zobristas mylėjo... FS-2080... aiškiai priklauso *transhumanistams.*

— Be jokių abejonių, — atsakė Sinski. — Atleiskit, bet aš nenutuokiu, kas yra FS-2080...

— Čia ir esmė, — įsiterpė profosas, nenuleisdamas akių nuo jūros. — Aš *žinau* to asmens tapatybę.

74 SKYRIUS

Auksu tarytum atsiduoda pats oras.

Per savo gyvenimą Robertas Lengdonas lankėsi gausybėje didingų katedrų, bet Šv. Morkaus *Chiesa d'Oro* jam visada atrodė ypatinga. Ištisus amžius

sklandė gandas, neva įmanoma praturtėti vien alsuojant bazilikoje tvyrančiu oru — ne vien metaforine, bet ir tiesiogine prasme.

Blizgančius interjero paviršius dengė keletas *milijonų* senovinių auksinių plytelių, ir ėjo kalbos, kad tarp maldos namuose pakibusių dulkių plevena miniatiūriniai aukso trupinėliai. O pastarieji išvien su ryškia saulės šviesa, plūstančia pro milžinišką vakarinį langą, bažnyčioje kursto energijos kupiną atmosferą, kuri tikintiesiems suteikia dvasinę gerovę ir, jei tik jie giliai įkvepia, praturtina paauksuotais plaučiais.

Vėlyvą popietę pro langą smingantys saulės spinduliai išplito virš Lengdono galvos nelyginant žvilganti vėduoklė arba tviskanti šilkinė stoginė. Baimingos pagarbos apimtas profesorius nejučia įtraukė oro į plaučius ir suvokė, kad greta stovintys Siena su Feriu pasekė jo pavyzdžiu.

— Kur eisime? — sušnabždėjo Siena.

Lengdonas mostu parodė į laiptatakį. Viršutiniame lygyje įrengtame muziejuje netrūko eksponatų, skirtų Šv. Morkaus bazilikos žirgams, ir būtent toji vieta, jo nuomone, turėtų padėti greitai išsiaiškinti, koks konkretus dožas nukirto eržilams galvas.

Visiems trims kopiant laiptais, jis pamatė, kad Feris vėl švokščia, tuo metu Siena, kelias minutes bandžiusi sugauti Lengdono žvilgsnį, galiausiai pasiekė tikslą. Ji perspėjamai ir vogčiomis linktelėjo išberto žmogaus kryptimi, paskui be garso pratarė kažkokius nesuprantamus žodžius. Lengdonas išsižiojo pasitikslinti, ką bendražygė turi omeny, bet Feris staiga atsigręžė — sekundės dalelę per vėlai, nes Siena, nusisukusi nuo profesoriaus, jau spiginosi tiesiai į spuogeliais nusėtą vyrą.

— Daktare, ar gerai jaučiatės? — nekaltai pasiteiravo ji.

Feris sulinkčiojo ir ėmė lipti spartesniu žingsniu.

Kokia talentinga aktorė, sau tarė Lengdonas. *Bet ką ji mėgino man pasakyti?*

Užkilus į antrą aukštą, apačioje atsivėrė vaizdas į visą baziliką. Graikiškojo kryžiaus formą turinti šventovė labiau priminė kvadratą, o ne pailgus Šv. Petro bazilikos arba Paryžiaus Dievo Motinos katedros stačiakampius. Dėl mažesnio atstumo, narteksą skiriančio nuo altoriaus, Šv. Morkaus bazilika tryško stiprybe ir atrodė gerokai svetingesnė nei kiti maldos namai.

Bet prieinamumo įspūdį slopino elegantišku ciboriumu apgaubtas, už stulpelių užtvaros ir po impozantišku kryžiumi dunksantis altorius, besipuikuojantis brangiausiu paveikslu, kokį galima išvysti bažnyčioje — garsiuoju *Pala d'Oro*. Prašmatniame auksuoto sidabro fone spindinčią „aukso skraistę“ galima vadinti

audiniu nebent ta prasme, kad joje sumišo ankstesni dekoratyviniai dirbiniai — daugiausia Bizantijos pertvariniai emaliai, — įsprausti į gotiškus rėmus. Tūkstančiu trimis šimtais perlų, keturiais šimtais granatų, trimis šimtais safyrų, taip pat smaragdais, ametistais bei rubinais išpuošta *Pala d'Oro*, kaip ir keturi variniai žirgai, buvo vienas iš įstabiausių Venecijos turtų.

Architektų kalba, „bazilikos" sąvoka apibrėžė bet kokią Europoje arba Vakarų pasaulyje surčstą bizantinio stiliaus šventyklą. Šv. Morkaus bažnyčia, Konstantinopolyje stūksojusios Justiniano Šventų Apaštalų bazilikos kopija, badė akis tokiais akivaizdžiais rytietiškais bruožais, kad kelionių gidai ją siūlė kaip alternatyvą turkų mečetėms, kurių didžiuma užgimė kaip Bizantijos katedros, bet vėliau buvo paverstos musulmonų maldos namais.

Nors Lengdonas nemanė, kad Šv. Morkaus bazilika tolygi įspūdingoms Turkijos mečetėms, jis turėjo pripažinti, kad aistringą potraukį Bizantijos menui įmanoma patenkinti į dešinę nuo skersinės navos įrengtų patalpų anfiladoje su joje slepiamais vadinamaisiais Šv. Morkaus lobiais — iš Konstantinopolio pagrobtų 283 vertingų ikonų, brangakmenių ir taurių kolekcija.

Jis apsidžiaugė pamatęs, kad šiandien bazilikoje santykinai ramu. Nors žmonių spūsčių netrūko, vietos manevrams pakako. Vingiuodamas pro įvairias grupeles, Lengdonas vedėsi Sieną su Feriu prie vakarinio lango, kur svečiai galėdavo žengti į balkoną ir iš arti apžiūrėti žirgus. Profesorius tvirtai žinojo, kad jie sugebės identifikuoti dožą, bet nerimą kėlė mintis, kad jį, negana to, dar teks ir surasti. *Ko mums ieškoti? Kapo? Statulos?* Pačioje šventovėje, kriptoje ir po šiaurine bažnyčios atšaka nudrykusiame skliautuotame kapaviečių rūsyje buvo šimtai statulų, todėl jiems prireiks pagalbos.

Lengdonas pastebėjo jauną gidę, kalbančią ekskursijos dalyviams.

— Atleiskit, — nutraukė ją. — Ar Etorė Vijus netoliese?

— Etorė Vijus? — moteris keistai jį nužvelgė. — *Si, certo, ma...* — gidė prikando liežuvį, ir jos akys nušvito. — *Lei è Roberto Langdon, vero?!* — *jūs esate Robertas Lengdonas, teisingai?*

Jis kantriai nusišypsojo.

— *Si, sono io.* Ar būtų galima pašnekėti su Etore?

— *Si, si!* — moteris mostu paprašė turistų luktelėti ir nuskubėjo šalin.

Sykį Lengdonas drauge su muziejaus direktoriumi Etore Vijumi pasirodė dokumentiniame filme apie baziliką, ir nuo tada jiedu palaikė bičiuliškus santykius.

— Apie šią bažnyčią Etorė parašė knygą, — Sienai paaiškino jis. — Ir netgi ne vieną.

Bendražygė keistai dirgliai tebešnairavo į Ferį, kartu su daktaru sekdama paskui Lengdoną, vedantį juos prie vakarinio lango, pro kurį atsiverdavo vaizdas į žirgus. Kai trijulė nukako į vietą, popietės saulę užstojo eržilų paskuigalių siluetas. Balkone vaikščiojantys turistai iš arti apžiūrinėjo skulptūras ir mėgavosi įspūdinga Šv. Morkaus aikštės panorama.

— Va, kur jie! — sušuko Siena eidama balkono durų link.

— Ne visai, — atsiliepė Lengdonas. — Mes matome tiktai kopijas. *Tikrieji* Šv. Morkaus bazilikos žirgai saugumo sumetimais laikomi viduje.

Sienai ir Feriui kulniuojant įkandin, jis patraukė koridoriumi ir nusigavo į apšviestą nišą, kurioje trijulė išvydo tą pačią kvadrigą, regis, šuoliuojančią iš mūrinių skliautų fono.

Profesorius neslėpdamas susižavėjimo pamojo į statulas.

— Štai ir originalai.

Kaskart, kai juos pamatydavo iš arti, Lengdonas negalėdavo atsigėrėti žirgų faktūra ir smulkmeniškai perteiktu raumenynu. Visą paviršių apklojęs prašmatnus vario žalis tik sustiprino dramatišką vilnijančios odos įspūdį. Nors ir garsėdami audringa praeitimi, ketvertas eržilų išliko idealios būklės, kuri Lengdonui primindavo, kaip svarbu saugoti meno šedevrus.

— Minėjai, kad šitos pridėtos vėliau? — Siena mostelėjo į dekoratyvines apykakles. — Siekiant uždengti siūles?

Lengdonas jau spėjo iškloti su „nukirstomis galvomis" susijusius keistus duomenis, aptiktus ARCA tinklalapyje.

— Regis, taip. — Jis žengė prie informacinės lentelės.

— *Roberto!* — iš už nugaros atsklido griausmingas draugiškas balsas. — Tu mane skaudini!

Atsigręžęs Lengdonas pastebėjo pro grūstį besiskverbiantį Etorę Vijų, geraširdį žilaplaukį vyrą mėlynu švarku ir po kaklu ant grandinėlės kabančiais akiniais.

— Kaip išdrįsai atvykti į Veneciją ir man nepaskambinti?

Profesorius nusišypsojo ir paspaudė jam ranką.

— Mėgstu tau daryti staigmenas. Puikiai atrodai. Čia mano draugai, daktarė Bruks ir daktaras Feris.

Muziejaus direktorius su jais pasilabino, tuomet atšlijo ir žvilgsniu įvertino amerikiečio išvaizdą.

— Keliauji su gydytojais? Sergi? Kokie čia apdarai? Virsti italu?

— Į visus klausimus galiu atsakyti tik neigiamai, — prunkšdamas paskelbė Lengdonas. — Man reikalinga informacija apie žirgus.

Naujiena suintrigavo Etorę.

— Nejau atsirado dalykų, kurių garsusis profesorius nežino?

Lengdonas prajuko.

— Noriu išsamiau pasidomėti, kaip kryžiaus žygio laikais, prieš atplukdant žirgus į Veneciją, buvo nupjautos jų galvos.

Etorė Vijus dėbtelėjo į bičiulį, tarytum jis būtų pasiteiravęs apie karalienės hemorojų.

— Viešpatie, Robertai, — sukuždėjo, — apie tai niekada garsiai nešnekame. Jei tau rūpi atskirtos kūno dalys, galiu parodyti nukirstą Karmanjolos galvą arba...

— Etore, tiesiog pasakyk, *kuris* Venecijos dožas jas nupjovė.

— Nieko panašaus nebuvo nutikę, — užprotestavo muziejaus direktorius. — Esu girdėjęs įvairių pasakėlių, bet faktiškai nėra jokių istorinių šaltinių, nurodančių, kad vienas iš dožų...

— Patenkink mano smalsumą, — neatlyžo Lengdonas. — Anot pasakėlių, kuris iš Venecijos valdovų taip pasielgė?

Etorė užsidėjo akinius ir nužvelgė amerikietį profesorių.

— Na, jei kalbame apie *pasakėles*, mūsų numylėtus žirgus čia atgabeno sumaniausias ir vylingiausias dožas.

— Vylingiausias?

— Taip, apgaule privertęs visus leistis į kryžiaus žygį. — Jis lūkuriuodamas žiūrėjo į pašnekovą. — Priglaudęs valstybės pinigus, skirtus kelionei į Egiptą, ir nukreipęs kariuomenę į Konstantinopolį.

Klastingas dožas, pagalvojo Lengdonas.

— Kuo jis vardu?

Etorė susiraukė.

— Robertai, argi tu nestudijavai pasaulio istorijos?

— Taip, bet mūsų planeta didelė ir jos istorija ilga, todėl man praverstų pagalba.

— Tebūnie... paskutinė užuomina.

Lengdonui knietėjo užprotestuoti, bet jis suvokė, kad tik aušintų burną.

— Taviškis dožas gyveno beveik šimtmetį, — pridūrė Etorė. — Anais laikais tai buvo panašu į stebuklą. Prietaringi žmonės tikėjo, kad jo ilgaamžiškumą nulėmė žygdarbis — iš Konstantinopolio išgelbėti ir į Veneciją pristatyti šventosios Liucijos kaulai. Liucija prarado akis...

— „Išlupo kaulus aklojo“! — sušuko Siena atsigręždama į Lengdoną, kuriam į galvą šovė tokia pat mintis.

Etorė nustebęs dirstelėjo į blondinę.

— Tam tikra prasme.

Ferio veidas netikėtai išbalo, tarsi po pasivaikščiojimo aikšte ir mėginimų užsikarti laiptatakiu jis vis dar nebūtų įstengęs atgauti kvapo.

— Turėčiau pastebėti, — tarė muziejaus direktorius, — kad dožas garbino šventąją Liuciją, nes pats buvo neregys. Sulaukęs devyniasdešimties atsistojo šioje aikštėje ir, nors nieko aplinkui nematė, pasisakė už kryžiaus žygį.

— Aš žinau, kas jis toks, — atsiliepė Lengdonas.

— Labai tikiuosi! — išsišiepė Etorė.

Eidetinė atmintis geriau apdorodavo vaizdinius negu konteksto neturinčias sąvokas, todėl Lengdoną persmelkė meno kūrinio formą įgavęs apreiškimas — Giustavo Dorė iliustracija su raukšlėtu aklu dožu, kuris aukštai iškėlęs rankas ragino minią prisidėti prie kryžiaus žygio. Galvoje kuo aiškiausiai nuskambėjo piešinio pavadinimas: „Dandolas ragina leistis į kryžiaus žygį".

— Enrikas Dandolas, — pareiškė Lengdonas. — Dožas, kuris gyveno amžinai.

— Pagaliau! — nudžiugo Etorė. — Mane jau apėmė baimė, kad tavo smegenys suseno.

— Kaip ir kitos kūno dalys. Jis palaidotas čia?

— Dandolas? Ne.

— Tuomet kur? — įsiterpė Siena. — Dožų rūmuose?

Etorė nusiėmė akinius ir trumpam susimąstė.

— Minutėlę. Dožų būta tiek daug, kad aš nepamenu...

Nespėjus muziejaus direktoriui užbaigti, prie žirgų atlėkė išsigandusi gidė, pasivedė jį į šalį ir ėmė kažką šnabždėti į ausį. Etorė įsitempė, sunerimo, tuoj pat pribėgo prie turėklo ir nudūrė akis į šventovę. Galop atsisuko į amerikietį bičiulį.

— Tuojau grįšiu, — šūktelėjo ir nieko nebepridūręs pasišalino.

Iš vėžių išmuštas Lengdonas taip pat žengė prie balkono krašto ir nukreipė žvilgsnį apačion. *Kas ten vyksta?*

Sekundę kitą jis tematė zujančius turistus. Bet pagaliau sumetė, kad visi žiopso į pagrindines duris, pro kurias ką tik įsiveržę kariškiai prasisklaidė nartekse ir užblokavo išėjimus.

Kareiviai juodomis uniformomis. Jis jautė vis stipriau gniaužiąs turėklą.

— Robertai! — už nugaros nuskambėjo Sienos balsas.

Lengdonas neatplėšė akių nuo atėjūnų. *Kaip jie mus rado?*

— Robertai! — reikliau suriko ji. — Kažkas atsitiko! Padėk man!

Pagalbos prašymas sutrikdė profesorių ir jis atsigręžė į nišą.

Kur ji dingo?

Po akimirkos Lengdonas išvydo abu bendražygius priešais Šv. Morkaus bazilikos žirgus. Siena klūpėjo greta Ferio... kuris susmukęs mėšlungiškai krūpčiojo ir laikėsi už krūtinės.

75 SKYRIUS

— Man rodos, jį pakirto širdies smūgis! — sušuko Siena.

Lengdonas nubėgo prie tysančio, orą gaudančio Ferio.

Kas jam atsitiko? Lengdonas jautėsi taip, lyg vienu metu jį būtų užgriuvusios visos pasaulio bėdos — į bažnyčią įsibrovė kareiviai, ant grindų ėmė blaškytis daktaras, — todėl dabar stovėjo it suparalyžiuotas, nežinodamas, kur link pasukti.

Siena pritūpė, atlaisvino Ferio kaklaraiščio mazgą ir atsegė kelias viršutines sagas, kad jis galėtų lengviau alsuoti. Tačiau prasiskleidus marškinių skvernams moteris pašoko, iš baimės aiktelėjo, delnu pridengė burną ir įsispitrijusi į apnuogintą išberto vyro kūną nusvirduliavo atbula.

Lengdonas kaipmat suprato, kas ją išgąsdino.

Ferio oda buvo pakeitusi spalvą. Ties krūtinkauliu grėsmingai juodavo greipfruto skersmens mėlynė. Jį sakytum taranavo patrankos sviedinys.

— Čia vidinis kraujavimas, — profesoriui paaiškino Siena, kurios bruožus sudarkė šokas. — Nieko keista, kad jis visą dieną vos prakvėpavo.

Feris pakreipė galvą mėgindamas prabilti, bet teįstengė vos girdimai sušvokšti. Aplinkui ėmė spiestis turistai, ir Lengdonas suvokė, kad netrukus įsišėls chaosas.

— Apačioje pasirodė kareiviai, — bendražygei pranešė jis. — Tik aš nenutuokiu, kaip jie mus rado.

Sienos veidą kaustanti nuostabos ir baimės mina užleido vietą įniršio išraiškai, ir ji rūsčiai dėbtelėjo į Ferį.

— Tu mums melavai, ar ne?

Raudonomis pūslelėmis nusėtas vyriškis vėl pabandė atsakyti, tačiau nepajėgė išspausti nė garso. Siena panaršė jo kišenes, rado piniginę su telefonu ir juos paslėpė savo kišenėse, paskui jį nutvilkė kaltinančiu, tūžmingu žvilgsniu.

Staiga pro grūstį prasiskverbė senyva italė ir ėmė piktai šaukti Sienai:

— *L'hai colpito al petto!* — ji kumščiu mostelėjo sau į krūtinę.

— Ne! — nukirto Siena. — Pirmoji reanimacinė pagalba jį pražudys. Pažiūrėkit, kokia jo oda! — ji atsigręžė į Lengdoną. — Robertai, privalome nešdintis. Tučtuojau.

Profesorius nukreipė akis į Ferį, kuris ėmė jį varstyti desperatišku maldingu žvilgsniu, tarsi bandydamas kažką pasakyti.

— Mes negalime jo palikti! — kaip paklaikęs užrėkė Lengdonas.

— Patikėk manimi, čia ne širdies smūgis. Ir mums metas eiti. *Dabar pat.*

Artėjantys turistai suskato šauktis pagalbos. Siena su gluminančia jėga griebė Lengdoną už rankos ir iš chaoso ištempė į balkono vėsą.

Jį trumpam apakino saulė, smenganti ties vakariniu Šv. Morkaus aikštės pakraščiu ir visą balkoną užliejanti auksine šviesa. Siena nusivedė Lengdoną kairėn ir čia vinguriavo tarp muziejaus lankytojų, išnirusių į antro aukšto terasą pasigrožėti bazilikos žirgų kopijomis.

Kol jie bėgo palei šventyklos fasadą, lagūna tyvuliavo priešakyje. Jam į akis krito virš vandens juoduojantis keistas siluetas — ultrašiuolaikinė jachta, panaši į futuristinį karo laivą.

Lengdonui nespėjus susigaudyti, kas pasirodė akiratyje, jiedu su Siena vėl metėsi kairėn ir nuskuodė pietvakarinio bazilikos kampo link, artėdami prie „Popierinių durų" — baziliką su Dožų rūmais jungiančio priestato, — taip pramintų todėl, nes ant jų būdavo klijuojami dožo įsakai, kad šiuos visi galėtų perskaityti.

Ne širdies smūgis? Į Lengdono sąmonę įsispaudė Ferio krūtinėje išplitusi bemaž juoda mėlynė, ir jis netikėtai suprato nė kiek nenorįs išgirsti, kokią ligą nelaimėliui diagnozuotų Siena. Maža to, kažin kas pasikeitė ir moteris liovėsi pasitikėjusi Feriu. *Ar todėl ji siekė su manimi užmegzti akių kontaktą?*

Siena čiūžtelėjusi sustojo, palinko virš elegantiškos baliustrados ir įsižiūrėjo apačion, į atokesnį Šv. Morkaus aikštės kampą.

— Prakeikimas. Esame aukščiau nei maniau.

Lengdonas išpūtė akis. *Ketinai šokti žemyn?*

Jos veidą iškreipė baimė.

— Robertai, negalime leisti, kad mus sučiuptų.

Jis atsigręžė, nužvelgė iš metalo ir stiklo suręstas masyvias duris, pro kurias laukan žingsniavo turistai. Jei tik Lengdonas neapsiriko, smukę vidun jiedu grįžtų į muziejų ir atsidurtų greta užpakalinės maldos namų dalies.

— Bus saugomas kiekvienas išėjimas, — pridūrė Siena.

Miglotai suvokdamas, kokių veiksmų ruošiasi imtis, Lengdonas nusivedė

ją atgal į baziliką. Abu slinko muziejaus perimetru, laikėsi toliau nuo aplinkinių, kurių dauguma įsmeigę akis kitapus erdvios centrinės navos stebėjo Ferį supantį sambrūzdį. Profesorius išvydo senyvą tūžlią italę, bendraujančią su pora juodai apsirengusių kareivių, mostais rodančią, kad bėgliai spruko į balkoną.

Reikia suktis greičiau. Lengdonas įdėmiai nužvelgė sienas ir šalia didžiulio gobelenų stendo galiausiai aptiko tai, ko ieškojo — ryškiai geltoną įtaisą ir raudoną lipduką su įspėjimu: ALARME ANTICENDIO.

— Priešgaisrinė signalizacija? — paklausė Siena. — Toks tavo planas?

— Į lauką išnirtume kartu su minia.

Lengdonas įsikibo į svirtelę. *Kas bus, tas bus.* Skubiai, kad nespėtų persigalvoti, ją trūktelėjo ir pamatė, kaip mechanizmas sutraiško stiklinį cilindrą.

Nei sirenos kauksmo, nei suirutės.

Vien tyla.

Jis vėl patraukė svirtį.

Jokios reakcijos.

Siena dėbsojo į profesorių, tartum jam būtų pasimaišęs protas.

— Robertai, čia turistų pilna akmeninė katedra! Nejau tikiesi, kad vieši gaisro pavojaus signalai *veiks*, kai bet koks išdaigininkas lengvai...

— Žinoma! Jungtinėse Valstijose teisėsauga bematant sukrustų, jeigu pažeistum priešgaisrines taisykles...

— Tu esi Europoje. Mūsų kraštuose teisininkų yra mažiau. — Ji dūrė pirštu Lengdonui virš peties. — Beje, mes neturime daug laiko.

Atsisukęs į stiklines duris, pro kurias abu ką tik grįžo į bažnyčią, jis pastebėjo iš balkono atskubančius, žvilgsniais teritoriją šukuojančius kareivius. Vieną atpažino — raumeningas agentas šovė į triratį motociklą, kai jiedu nešė kailį iš Sienos buto.

Nebuvo iš ko rinktis, todėl Lengdonas su Siena nėrė į uždarą spiralinį laiptatakį, nusileido į pirmą aukštą ir sustingo sraigtinių pakopų šešėlyje. Priešingoje šventovės pusėje lauko duris saugojo kareiviai, jie įdėmiai stebėjo patalpą.

— Jeigu atšlysime nuo laiptų, jie mus pamatys, — tarė Lengdonas.

— Galėtume lipti apačion. — Siena pamojo į juostelę su ženklu ACCESSO VIETATO*, atitvėrusią laiptatakį, kuris anapus užrašo dar ankštesnėmis įvijomis smigo į akliną tamsą.

Sumanymas prastas, sau tarė Lengdonas. *Požeminėje kriptoje išėjimo nerasime.*

* Naudotis draudžiama (ital.).

Jau perlipusi juostą Siena apgraibomis nuslinko spiraliniu tuneliu ir dingo juodoje tuštumoje.

— Kelias laisvas, — viršun atsklido moters kuždesys.

Jis nė kiek nenustebo. Čionykštė kripta, kitaip nei dauguma panašių vietų, atstojo koplyčią, o joje, prie Šv. Morkaus kaulų, nuolat vyko pamaldos.

— Rodos, įžvelgiu dienos šviesą! — vėl pasigirdo jos balsas.

Kaip tai įmanoma? Mėgindamas prisiminti ankstesnius apsilankymus šventuose požemiuose Lengdonas nusprendė, kad jai į akis veikiausiai krito *lux eterna,* arba amžinoji šviesa, — kriptos viduryje, virš Šv. Morkaus kapo, niekada neužgesinama elektros lemputė. Virš galvos jau bildėjo artėjantys žingsniai, todėl laiko apmąstymams nebeliko. Jis mitriai peržengė užkardą, sykiu pasistengė, kad juosta nesuvirpėtų, ir įrėmęs delną į gruoblėtą akmeninę sieną, judėdamas apčiuopomis, pranyko už linkio.

Siena lūkuriavo laiptų apačioje. Jai už nugaros atsivėrė vaizdas į tamsybėse vos įžiūrimą kriptą — požeminę patalpą gąsdinamai žemomis lubomis, senovinėmis kolonomis ir mūriniais skliautais. *Tuos stulpus slegia bazilikos masė*, pamanė Lengdonas, jau apimtas klaustrofobijos pojūčio.

— Ką aš tau sakiau.

Dailų Sienos veidą nežymiai blizgino užuomina į blausią dienos šviesą. Ji mostelėjo į keletą arkinių viršulangių.

Šviesos šuliniai. Lengdonas buvo visai juos pamiršęs. Gilios šachtos, pro kurias į kriptą patekdavo saulės spinduliai ir tyras oras, vedė žemyn iš Šv. Morkaus aikštės. Langus, sutvirtintus geležiniais penkiolikos susipynusių žiedų dirbiniais, ko gero, galima atidaryti iš vidaus, bet jie buvo pečių aukštyje ir be galo aukšti. Net jeigu pasisektų prasiskverbti į šulinį, užsikarti iki aikštės nepavyktų, nes šachtų gylis siekė dešimt pėdų, o viršuje ertmę dengė sunkios grotos.

Pro viršulangius įsismelkusioje blankioje šviesoje kripta priminė į mėnesieną nugrimzdusį tankų mišką, nuo kurio stambių medžių-kolonų tįso niaurūs šešėliai. Lengdonas nukreipė akis į patalpos centrą, į vienišą lemputę, švyksančią virš Šv. Morkaus kapo. Bazilikos bendravardis ilsėjo akmeniniame sarkofage, nuleistame už altoriaus — priešais pastarąjį rikiavosi klauptai, skirti tiems laimingiesiems, kuriuos pakviesdavo į apeigas, rengiamas Venecijos krikščioniškojo pasaulio centre.

Greta netikėtai užsižiebė švieselė, ir Lengdonas atsigręžęs pamatė, kad Siena rankoje spaudžia Ferio mobilųjį žvilgančiu ekranu.

Profesorius tik po akimirkos perprato, ką regįs.

— Feris sakė, kad baterijos elementas išsekęs!

— Jis melavo. — Siena nepaliaujamai maigė klaviatūrą. — Skiedė apie daug ką. — Įsmeigusi žvilgsnį į telefoną moteris susiraukė ir papurtė galvą. — Nėra ryšio. Aš tikėjausi, kad internetas padės rasti Enriko Dandolo kapavietę. — Ji pribėgo prie šviesos šulinio ir iškėlė aparatą vildamasi, kad šį pasieks signalas.

Enrikas Dandolas. Kai spruko iš muziejaus, Lengdonas neturėjo kada pamąstyti apie dožą. Nors padėtis susiklostė kebli, viešnagė Šv. Morkaus bazilikoje pateisino lūkesčius — jie nustatė, koks klastingas dožas žirgams nukirto galvas... ir išlupo kaulus aklojo.

Deja, jis neįsivaizdavo, kur konkrečiai Enrikas Dandolas palaidotas. Iš visko sprendžiant, atsakymo nežinojo ir Etorė Vijus. Muziejaus direktorius nepajėgė iš karto atsiminti tikslios kapo vietos, ir tai liudijo, kad jos greičiausiai nėra nei Šv. Morkaus bazilikos, nei Dožų rūmų apylinkėse.

Kurgi toji kapavietė?

Lengdonas nukreipė akis į Sieną, stovinčią ant klaupto, kurį pritraukė prie vieno šviesos šulinio. Ji atstūmė velkę, atidarė langą ir įkišo telefoną į šachtą.

Iš aukštybių prasismelkė aikštės garsai, ir Lengdonui dingtelėjo, kad jie tikriausiai *įstengtų* ištrūkti. Už klauptų stovėjo sulankstomosios kėdės, ir vieną iš jų užkėlus ant apatinės šulinio dalies... *Galbūt viršutinės grotos taip pat atšaunamos iš vidaus?*

Profesorius nuskubėjo prie bendražygės. Tamsoje tejveikė vos porą žingsnių, kai jį atgal partrenkė stiprus smūgis į kaktą. Smukdamas ant kelių Lengdonas pamanė, kad į kriptą įsibrovė užpuolikai. Bet tuojau pat save iškeikė suvokęs, kad šešias pėdas siekiantis jo ūgis pranoko skliautų aukštį, pritaikytą seniau nei prieš tūkstantmetį gyvenusiems vidutinio stoto žmonėms.

Klūpėdamas ant kieto akmeninio pagrindo ir laukdamas, kol akyse nustos suktis žvaigždutės, ant grindų pamatė užrašą.

Sanctus Marcus.

Vieną užsitęsusią sekundę Lengdonas stebeilijosi į žodžius. Nuostabą kėlė ne pats Šv. Morkaus vardas, o kalba, kuria jis buvo parašytas.

Lotynų kalba.

Kiaurą dieną praleidus šiuolaikiškos itališkos šnektos aplinkoje, kitoniškas Morkaus vardo variantas jį kiek sutrikdė ir priminė, kad tais laikais, kai šventasis mirė, Romėnų imperijoje buvo vartojamas dabartinės mirusios kalbos ir vietinių tarmių mišinys.

Staiga jam į galvą atėjo dar viena mintis.

Trylikto amžiaus pradžioje, Enriko Dandolo ir ketvirtojo kryžiaus žygio epochoje, valdžios sluoksniai tebevartojo lotynų kalbą. Konstantinopolį sugrąžinusio ir Romos imperiją į šlovės viršūnę iškėlusio Venecijos dožo kapas turėjo būti pažymėtas ne „Enriku Dandolu“, o lotyniškąja vardo versija.

Henricus Dandolo.

Sąmonėje nušvito seniai pamirštas vaizdas ir Lengdoną supurtė tarsi elektros srovė. Nors regėjimas aplankė klūpant koplyčioje, su dieviška apvaizda jis neturėjo nieko bendra. Veikiau buvo panašus į vizualinę užuominą, privertusią įžiūrėti tam tikras sąsajas. Iš atminties gelmių išniro lotyniškas Dandolo vardas... kaip raižinys dailiose plytelių grindyse įtvirtintame nuzulintame marmuro luite.

Henricus Dandolo.

Mintyse išvydus elementarią paminklinę dožo kapo lentą, Lengdonui kone užėmė kvapą. *Aš ten lankiausi.* Kaip ir skelbė eilėraštis, Enrikas Dandolas išties buvo palaidotas auksuotame muziejuje — auksuotame šventosios išminties *mouseion*, — bet ne Šv. Morkaus bazilikoje.

Įsisąmoninęs tiesą jis lėtai pakilo ant kojų.

— Ryšio signalas mūsų nepasiekia.

Siena nulipo nuo klaupto ir žengė prie profesoriaus.

— Jo ir nereikia, — išspaudė Lengdonas. — Auksuotas šventosios išminties *mouseion*... — jis giliai įkvėpė. — Aš... suklydau.

Moters veidas nubalo.

— Tik nesakyk, kad atsibeldėme ne į tą muziejų.

— Siena, — staiga prastai pasijutęs sušnabždėjo Lengdonas. — Mes ne toje šalyje.

76 SKYRIUS

Šv. Morkaus aikštėje venecijietiškas kaukes parduodanti čigonė ilsėjosi atsirėmusi į bazilikos sieną. Kaip visada susirado pamėgtą vietą — tarp dviejų šaligatvio grotų įsispraudusią mažutę nišą, — kurioje nuleidusi sunkius dirbinius galėjo stebėti, kaip leidžiasi saulė.

Bėgant metams, aikštėje ji matė įvairiausių dalykų, bet dabar dėmesį patraukę keisti įvykiai klostėsi ne tarp pastatų... o po kojomis. Kai iš apačios atvilnijo garsai, prekeivę nukratė drebulys, ir ji įsmeigė akis į grotas, dengiančias kokių

dešimties pėdų gylio siaurą šachtą. Pro atvertą apatinį šios langą kažin kas įgrūdo sulankstomąją kėdę, jos šonais gremždamas akmenis.

Didelei čigonės nuostabai, įkandin kėdės sekė graži moteris į uodegėlę suristais gelsvais plaukais. Kažkam padedant, blondinė prasispraudė pro siaurą atidaryto lango ertmę.

Nepažįstamoji nerangiai atsistojo, pakėlė galvą aukštyn ir krūptelėjo pamačiusi prekeivę, kuri savo ruožtu žiūrėjo pro groteles. Moteris priglaudė smilių prie burnos ir nežymiai pakreipė lūpų kampučius aukštyn. Tuomet išlankstė kėdę, užsikorė ant jos ir ištiesė ranką grotų link.

Tu per žema, pamanė čigonė. *Ir išvis, ką ten veiki?*

Blondinė nulipo ant žemutinės šulinio dalies ir kreipėsi į požemiuose tūnantį nematomą asmenį. Nors siauroje šachtoje vos užteko erdvės vienam žmogui, ji pasislinko į šoną, ir iš bazilikos rūsio išlindo aukštas tamsiaplaukis vyras prašmatniu švarku.

Jis taip pat akimis sugavo grotas varstantį čigonės žvilgsnį. Paskui, besipinant galūnėmis, pasikeitė vietomis su moterimi ir užsirabždino ant išklerusios kėdutės. Būdamas augesnis, sugebėjo pasiekti ir atšauti velkės strypą. Tuomet pasistiebė ir stumtelėjo grotas. Metalinė danga per colį atsiplėšė nuo žemės, bet pristigęs jėgų tamsiaplaukis po sekundės turėjo ją nuleisti.

— *Può darci una mano?* — čigonės paklausė moteris.

Ar galiu jums duoti ranką? Prekeivė neketino kištis ne į savo reikalus. *Ką ten darai?*

Blondinė išsitraukė vyrišką piniginę, sugraibė šimto eurų kupiūrą ir ja pamostagavo. Siūlė daugiau pinigų nei kaukes parduodanti čigonė uždirbdavo per tris dienas. Prekeivė išmanė derybų meną, todėl pakratė galvą ir prieš save atkišo du pirštus. Geltonplaukė iškrapštė antrą banknotą.

Negalėdama patikėti savo sėkme, čigonė atsainiai pagūžčiojo, neva abejingai pritūpė, suėmė metalinius strypus ir įsispigino vyrui į akis, kad jie galėtų suderinti savo veiksmus.

Nepažįstamajam vėl pastūmus grotas, šias tuo pat metu trūktelėjo moters rankos, kurioms stiprybės suteikė daugel metų nešiotos prekės, ir geležinė danga perpus pakilo. Jau rodės, kad ji atsilenks iki galo, kai šulinį pervėrė griausmas — lūžo sulankstomoji kėdė, vyriškis savo ruožtu drėbėsi žemyn.

Grotos bemat apsunko, ir čigonė nusprendė turėsianti jas paleisti, tačiau jėgų įkvėpė mintis apie prižadėtus du šimtus eurų. Vargais negalais pakeltą metalinę dangą ji su trenksmu atrėmė į bazilikos sieną. Vos atgaudama kvapą nu-

žvelgė lūžgalių krūva virtusią kėdę ir tarpusavyje susipynusius kūnus. Kai tamsiaplaukis atsistojo ir nusišluostė dulkes, čigonė įkišo ranką į šachtą.

Blondinė dėkingai sulinksėjo ir sau virš galvos iškėlė abi kupiūras. Prekeivė bandė jas pasiekti, bet pinigai buvo per toli.

Duok banknotus vyrui.

Staiga apačioje kilo sambrūzdis — iš bazilikos gilumos atsklido pikti šūksniai. Porelė baimingai apsisuko ir atšlijo nuo lango.

Tuomet įsišėlo chaosas.

Tamsiaplaukis ėmėsi iniciatyvos: atsitūpė ir liepė blondinei statyti koją ant sunertų jo pirštų. Moteris pakluso, ir vyriškis stumtelėjo ją viršun. Geltonplaukė nuslydo šachtos šonu įsikandusi kupiūras, idant abiem rankomis įsistvertų į šulinio briauną. Vyras ją kėlė vis aukščiau... ir aukščiau... kol blondinė pirštais užsikabino už ertmės pakraščio.

Sutelkusi visas jėgas ji prisitraukė prie angos ir užsikorė į aikštę — atrodė kaip iš baseino lipanti plaukikė. Čigonei įbruko pinigus, kaipmat apsigręžė ir atsiklaupė siekdama savo bendražygio pirštų.

Bet pavėlavo.

Iš kriptos į šulinį įlindo galingos rankos ilgomis juodomis rankovėmis, jos griebė tamsiaplaukio kojas tarytum išbadėjusio siaubūno čiuptuvai ir ėmė jį tempti lango pusėn.

— Bėk, Siena! — užrėkė besimuistantis žmogus. — Tuojau pat!

Čigonė matė, kaip susikirto skausmingo apgailestavimo kupini jųdviejų žvilgsniai. Dar akimirka... ir apačioje kova baigėsi.

Vyrą šiurkščiai nuvilko atgal į baziliką.

Blondinė priblokšta įsispoksojo į šachtą.

— Atleisk, Robertai, — ašarodama tyliai ištarė ji. — Už viską.

Moteris nėrė į minią, švytuodama plaukų uodegėle nukūrė siaura *Merceria dell'Orologio* gatve... ir dingo Venecijos centre.

77 SKYRIUS

Robertui Lengdonui atgauti sąmonę padėjo tekšenančio vandens garsai. Jis užuodė druskingo jūros oro atmieštą, sterilumu tvoskiantį antiseptikų kvapą ir suvokė, kad po kojomis siūbuoja pasaulis.

Kur aš?

Regis, vos prieš kelias sekundes teko grumtis su raumeningomis rankomis, kurios iš šviesos šulinio jį traukė į kriptą. Keista, bet dabar, užuot tysojęs ant šaltų akmeninių Šv. Morkaus bazilikos grindų, jis gulėjo... ant minkšto čiužinio.

Praskyręs blakstienas Lengdonas nužvelgė aplinką — švarutėlį mažą kambarį su vienui vienu apskritu langu. Supimo jausmas nepranyko.

Patekau į laivą?

Profesorius atsiminė, kaip prieš panyrant į tamsybes jį prie kriptos grindų prislėgė kareivis ir nuožmiai sušnypštė: „Liaukitės bandęs paspruktil!“

Lengdonas kaip paklaikęs šaukėsi pagalbos, tuo metu kariškiai mėgino jį užtildyti.

— Privalome jį išnešti, — tarė vienas.

Partneris nenoriai linktelėjo.

— Imkis darbo.

Tvirtų pirštų galiukai prityrusiais judesiais įniko čiuopti jo sprando venas. Miego arterijoje radę reikiamą tašką, stipriai jį paspaudė. Lengdonui prieš akis netrukus išskydo vaizdas, ir smegenims pristigus deguonies jis pajuto netenkąs sąmonės.

Jie mane žudo, galvoje sukirbėjo mintis. *Štai čia, prie Šv. Morkaus kapo.*

Lengdonas nugrimzdo į tamsą, bet ne aklinai juodą... veikiau užtvindytą pilkais atspalviais, prislopintais garsais ir neryškiais pavidalais.

Jis nenumanė, kiek laiko prabėgo, bet dabar pasaulis po truputį atgavo materialumą. Iš visko sprendžiant, čia kažkokio laivo izoliatorius. Sterilus kambarys ir izopropilo alkoholio tvaikas sukėlė *déjà vu* jausmą, tarytum jis būtų apsukęs ratą — atsibudo, kaip vakar, keistos ligoninės palatoje ir negalėjo prisiminti, kas tiksliai įvyko.

Staiga jo mintys grįžo prie Sienos. Spėliodamas, ar jai nieko nenutiko, Lengdonas prieš save teberegėjo iš viršaus žvelgiančias, atgailą ir baimę spinduliuojančias šviesiai rudas moters akis. Jis nuoširdžiai vylėsi, kad Siena ištrūko iš Venecijos.

Mes ne toje šalyje, jai pareiškė Lengdonas, su siaubu prisiminęs, kur Enrikas Dandolas palaidotas. Eilėraštyje minimas šventosios išminties *mouseion* stūksojo ne Venecijoje... o visai kitame krašte. Kaip poemoje teigė Dantė, slapta eilių prasmė slypėjo už šydo, kurį reikėtų praskleisti.

Lengdonas ruošėsi jai pasakyti tiesą, vos tik jie būtų išsinešdinę iš kriptos, bet progos taip ir nesulaukė.

Siena pabėgo žinodama tik tiek, kad aš susimoviau.

Jis jautė, kaip skrandį ima veržti mazgas.

Maras tebegrasina žmonijai, deja, jo užkratas... visai kitame krašte.

Už izoliatoriaus durų sudundėjo auliniai, ir Lengdonas atsisukęs išvydo į kambarį įžengiantį kariškį juoda uniforma ir ledinėmis akimis. Tą patį raumeningą tipą, kuris jį mygo prie kriptos grindų. Regint artėjantį priešininką, instinktai ragino atšlyti, bet jam nebuvo kur bėgti. *Tie žmonės gali su manimi daryti ką užsigeidę.*

— Kur aš? — kaip įmanoma akiplėšiškesniu tonu paklausė Lengdonas.

— Jachtoje, nuleidusioje inkarą atokiau nuo Venecijos krantų.

Ant ateivio uniformos puikavosi žalias medalionas — raidėmis ECDC apsuptas Žemės rutulys. Profesorius pirmą sykį matė tokį simbolį bei akronimą.

— Mums reikalinga informacija, — prabilo kareivis. — Ir mes neturime daug laiko.

— Kodėl turėčiau su jumis kalbėtis? — atkirto Lengdonas. — Juk vos manęs nenužudėte.

— Nieko panašaus. Tiesiog pasitelkėme dziudo naudojamą *šime vaza* smaugimo metodą. Jūsų žaloti neketinome.

— Bet ryte į mane *šovėte!* — jis puikiai atsiminė, kaip į Sienos vairuojamo, sparčiai lekiančio triračio purvasaugį dzingtelėjo kulka. — Mažai trūko, kad būtumėt kliudęs mano strėnas.

Vyriškis prisimerkė.

— Aš būčiau pataikęs jums į nugarą, jei būčiau *norėjęs*. Šūviu tesiekiau prakiurdyti užpakalinę mopedo padangą, kad nepabėgtumėte. Man liepė su jumis užmegzti ryšį ir nustatyti, kodėl, po velnių, taip keistai elgiatės.

Nespėjus Lengdonui sugromuliuoti paaiškinimo, kajutėje išdygo ir prie lovos prisiartino dar du kareiviai.

Tarp jų žingsniavo moteris.

Vaiduoklis.

Nežemiška, ne šio pasaulio esybė.

Lengdonas akimoju atpažino moteriškę iš haliucinacijų — gražuolę ilgais sidabriškais plaukais ir mėlynu lazurito amuletu. Ligi tol žilaplaukę matė tik siaubingame merdėjančių kūnų fone, todėl ne iš karto patikėjo regįs ją gyvą.

— Profesoriau. — Kai nepažįstamoji sustojo prie gulto, jos veide nušvito pailsusi šypsena. — Aš be galo džiaugiuosi, kad jums nieko baisaus neatsitiko. — Moteris prisėdo ir patikrino jo pulsą. — Kaip man pranešė, jūs patyrėte amneziją. Ar pamenate mane?

Lengdonas įdėmiai ją nužvelgė.

— Mačiau jus... vizijose, bet neatsimenu, kad būtume anksčiau susitikę.

Ji pasviro į priekį, su užuojauta pažiūrėjo į profesorių.

— Aš esu Elizabeta Sinski, Pasaulio sveikatos organizacijos direktorė. Kreipiausi į jus, kad padėtumėte rasti...

— Bertrano Zobristo sukurtą maro užkratą, — išspaudė Lengdonas.

Padrąsėjusi Sinski linktelėjo.

— Jūs prisiminėte?

— Ne, atsipeikėjęs ligoninėje sužinojau, kad turiu keistą nedidelį projektorių. Ir mane nuolat apimdavo haliucinacijos, kuriose *jūs* mane skatinote leistis į paieškas. Kai tuo užsiėmiau, jie pabandė mane nužudyti. — Lengdonas pirštu bedė į kareivius.

Raumenų kalnas supyko ir akivaizdžiai panūdo atšauti, bet Elizabeta mostu jį nutildė.

— Profesoriau, — švelniai tarė žilaplaukė, — jūs, be abejo, susipainioję. Man, kaip žmogui, įtraukusiam jus į šitą reikalą, įvykių eiga kėlė siaubą, bet dabar, laimei, esate saugioje vietoje.

— Saugioje? Mane įkalino laive! — *kaip ir jus.*

Moteris supratingai palinksėjo.

— Deja, dėl amnezijos jus smarkiai glumins nemažai mano pasakojimo aspektų. Tačiau mūsų laiko atsargos senka, ir daug kam reikia jūsų pagalbos.

Sinski prityko lyg nežinodama, kaip pratęsti kalbą.

— Pirmiausia, — prabilo, — agentas Bruderis su savo komanda niekada nebandė jums pakenkti. Tik vykdė įsakymus bet kokiomis priemonėmis vėl su jumis užmegzti kontaktą.

— Vėl? Aš nesupran...

— Profesoriau, paprasčiausiai klausykite. Neilgai trukus jums viskas paaiškės. Pažadu.

Lengdonas patogiau įsitaisė ant gulto jausdamas, kaip galvoje verpetu sūkuriuoja mintys.

— Agentas Bruderis ir jo vyrai, — tęsė daktarė Sinski, — priklauso ŽIGR, Žvalgybos ir greitojo reagavimo, komandai. Ją globoja Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras.

Jis pažvairavo į kareivių uniformas ir medalionus su užrašu ECDC.* *Ligų prevencija ir kontrolė?*

* Angl. *European Centre for Disease Prevention and Control.*

— Bruderio būrys paprastai ieško užkrečiamųjų ligų grėsmių ir neleidžia joms išplisti, — toliau šnekėjo PSO direktorė. — Kitaip sakant, žaibiškai reaguoja į netikėtą stambaus masto pavojų žmonių sveikatai. Mes stengėmės aptikti Zobristo infekciją, ir jūs buvote vienintelė mūsų viltis, todėl, kai išgaravote, paprašiau ŽIGR komandą jus rasti... *aš* juos iškviečiau į Florenciją.

Lengdonas trumpam prarado žadą.

— Kareiviai dirba *jums?*

Ji linktelėjo.

— Pasiskolinome vyrus iš ECDC. Vakar, kai pranykote ir su mumis nebesusisiekėte, išsigandome dėl jūsų likimo. Kad esate gyvas, sužinojome tiktai šįryt, technikų komandai nustačius, jog tikrinote savo elektroninį paštą prisijungęs prie Harvardo universiteto tinklalapio. Atsižvelgiant į nesuprantamą jūsų elgesį, beliko spėti, kad mus išdavėte... tarkim, persisamdėte svetimiems asmenimis, kurie už maro infekcijos radybas pažadėjo dosnų piniginį atlygį.

Lengdonas pakratė galvą.

— Absurdas!

— Taip, minėta įvykių eiga atrodė menkai tikėtina, bet kitokio logiško paaiškinimo neišmąstėme — ant kortos pastatyta neapsakomai daug, todėl rizikuoti negalėjome. Žinoma, mes nieko nenutuokėme apie amneziją. Kai technikų dėmesį patraukė atidaryto jūsų elektroninio pašto dėžutė, pagal IP adresą atsekėme butą Florencijoje ir į jį įsigavome. Bet jūs pabėgote mopedu... ir drauge su moterimi, dėl kurios sustiprėjo mūsų įtarimai, kad dirbate kažkam kitam.

— Mes pravažiavome pro šalį, — išlemeno Lengdonas. — Mačiau jus sėdinčią tarp kareivių, užpakalinėje juodo furgono dalyje. Maniau, kad tapote *belaisve.* Atrodėte apdujusi, lyg jums būtų suleisti raminamieji vaistai.

— Išties mus pastebėjote? — nustebo PSO vadovė. — Keistas dalykas, bet jūs teisus... jie *tikrai* man davė medikamentų. — Po pauzės moteris pridūrė: — Bet tik todėl, kad aš taip liepiau.

Lengdonas visiškai sutriko. *Daktarė Sinski įsakė kareiviams ją apsvaiginti?*

— Jūs turbūt nepamenate, — pasakė žilaplaukė, — bet, mūsų lėktuvui nusileidus Florencijoje, pakito slėgis, ir mane apėmė gėrybinis paroksizminis pozicinis svaigimas — iš rikiuotės išvedanti, su vidinės ausies problemomis susijusi būklė, kurią praeityje man teko patirti ne kartą. Ji laikina ir nėra sunki, bet negaluojantis žmogus taip apkvaista ir pajunta tokį stiprų pykinimą, kad vos gali išlaikyti galvą. Įprastomis aplinkybėmis gulėčiau lovoje ir nepaliaujamai bloguočiau, bet mums tenka spręsti Zobristo krizę, todėl sau paskyriau kas valandą sušvirkšti

vėmulį slopinančio metoklopramido. Medikamentas turi šalutinį poveikį — kelia stiprų mieguistumą, — tačiau jis suteikė man galimybę sėdėti furgone ir telefonu vadovauti operacijoms. ŽIGR komanda norėjo mane nugabenti į ligoninę, bet aš uždraudžiau taip elgtis, kol įvykdysime jūsų paieškos misiją. Laimei, svaigulys atlėgo, kol skridau į Veneciją.

Lengdonas sudribo ant gulto kaip pakirstas. *Aš kiaurą dieną laksčiau nuo Pasaulio sveikatos organizacijos — nuo mane užverbavusių žmonių.*

— Profesoriau, dabar privalome susitelkti, — primygtinai paskelbė Sinski. — Zobristo maras... ar numanote, kur jis? — moteris žvelgė į pašnekovą ir laukė atsakymo, regis, netverdama savame kailyje. — Mes neturime daug laiko.

Toli, jau žiojosi atsakyti Lengdonas, bet paskutinę akimirką prikando liežuvį. Nukreipė akis į Bruderį, kuris ryte į jį šovė ir kiek vėliau vos nepasmaugė. Įvykiai keitėsi taip greitai, kad jis nebenutuokė, kuo tikėti.

Artyn palinkstančios Sinski veidą tebekaustė rimties išraiška.

— Mums susidarė įspūdis, kad užkratas paslėptas Venecijoje. Teisingai? Atskleiskit, kur jis, ir aš nusiųsiu komandą į krantą.

Lengdonas vis dar dvejojo.

— Sere! — nekantriai krioktelėjo Bruderis. — Jūs aiškiai kažką *žinote*... sakykit, kur jis! Nejau nesuprantat, kas netrukus įvyks?

— Agente Bruderi! — kareiviui piktai rėžė Sinski. — Užteks! — pridūrė, vėl pasisuko į Lengdoną ir švelniai prabilo: — Išgyvenimų jums netrūko, todėl nieko keista, kad jaučiatės sumišęs ir nedrįstate niekuo pasikliauti. — Moteris pritilo žiūrėdama jam giliai į akis. — Bet laiko atsargos senka, ir aš prašau jūsų pasitikėti *manimi*.

— Ar jis gali atsistoti? — nuskambėjo naujas balsas.

Tarpduryje stoviniavo stipriai įdegęs tvarkingos išvaizdos vyriškis. Nepažįstamasis skleidė ramybę, kaip, matyt, buvo įpratęs elgtis, tačiau jo žvilgsnyje slypėjo grėsmė.

Sinski mostu paprašė Lengdono atsiplėšti nuo gulto.

— Profesoriau, čia žmogus, su kuriuo nedegu noru bendradarbiauti, deja, padėtis tokia rimta, kad mums neliko iš ko rinktis.

Lengdonas nedrąsiai nuleido kojas nuo lovos, pakilo stačias ir sekundėlę sustingo, idant atgautų pusiausvyrą.

— Eikite su manim, — tarė atėjęs vyras ir pasisuko į duris. — Jums reikia kai ką pamatyti.

Amerikietis profesorius nė nekrustelėjo.

— Kas jūs toks?

Vyriškis sustojo ir stogeliu sudėjo pirštus.

— Vardai neturi reikšmės. Galite mane vadinti profosu. Aš vadovauju organizacijai... kuri, tenka pripažinti, suklydo padėdama Bertranui Zobristui įgyvendinti savo tikslus. Dabar stengiuos ištaisyti klaidą, kol dar ne vėlu.

— Ką ketinate man rodyti? — paklausė Lengdonas.

Profosas jį pervėrė ryžtingu žvilgsniu.

— Tai, kas išblaškys bet kokias jūsų abejones ir privers suvokti, kad visi esame toje pačioje pusėje.

78 SKYRIUS

Neatsilikdamas nuo įdegusio vyro, Lengdonas slinko klaustrofobiškų koridorių labirintu, o jam įkandin vorele sekė daktarė Sinski ir ECDC kareiviai. Būriui artėjant prie laiptatakio, profesorius vylėsi, kad jie pakils aukštyn ir išnirs į dienos šviesą, tačiau visiems teko leistis dar žemiau.

Laivo gelmėse vedlys nudrožė tarp daugybės uždarytų gardelių permatomomis ir matinėmis stiklinėmis sienomis. Garsui nepralaidžiame kiekviename kabinete plušėjo įvairūs darbuotojai, jie barbeno per kompiuterių klaviatūras arba šnekėjo telefonais. Tuos, kurie pakeldavo galvas ir atkreipdavo dėmesį į pulką, išgąsdindavo į šią laivo dalį atklydę nepažįstami asmenys. Laivo šeimininkas nelėtindamas žingsnio raminamai jiems linktelėdavo.

Kokia čia vieta, ėmė spėlioti Lengdonas, grupei traukiant tarp kitų užgrūstų darbo vietų.

Galiausiai profosas atidarė erdvaus posėdžių kambario duris ir įleido svečius vidun. Kai jie atsisėdo, įdegęs vyriškis paspaudė mygtuką — stiklinės sienos ūmai sušnypštė ir aptemo, atitverdamos žmones nuo išorinio pasaulio. Nieko panašaus gyvenime nematęs Lengdonas krūptelėjo.

— Kur mes? — griežtai paklausė jis.

— Mano jachtoje „Mendacium“.

— „Mendacium“? Tai... lotyniškas žodis, reiškiantis Pseudologę, graikų melo deivę.

Lengdonas padarė laivo savininkui įspūdį.

— Mažai kas žino jo kilmę.

Vargu ar tokiu pavadinimu reikia didžiuotis, sau tarė Lengdonas. *Mendacium*,

miglotos reputacijos dievybė, valdė *pseudologus* — pramanus, apgavystes ir suktybes rezgančias dvasias.

Profosas susirado raudoną atmintuką ir jį įkišo į elektroninę įrangą, riogsančią užpakalinėje patalpos dalyje. Sumirgėjęs užsižiebė milžiniškas plokščias skystųjų kristalų ekranas, viršuje priblėso šviesos.

Nekantraus lūkuriavimo persmelktoje tyloje Lengdonas nugirdo vandens tekšenimą. Iš pradžių manė, kad ausis pasiekė į jachtos korpusą pliukšinčios vilnys, bet neilgai trukus susigaudė, kad atgijo monitoriaus garsiakalbiai. Pamažu ėmė ryškėti vaizdas — drėgna urvo siena, nublizginta virpančiu rausvoku žvilgesiu.

— Filmuką sukūrė Bertranas Zobristas, — informavo jachtos šeimininkas. — Ir jis paprašė rytoj įrašą išplatinti.

Keistą namudinį filmą Lengdonas žiūrėjo netekęs amo... spoksojo į erdvią olą ir raibuliuojantį telkinį... į kurį smigo kameros objektyvas... nerdamas gilyn iki dumblu apsinešusio plytelių dugno ir prie jo pritvirtintos plokštės su užrašu: ŠIANDIENĄ IR ŠIOJE VIETOJE BUVO AMŽIAMS PAKEISTAS PASAULIS.

Pasirašė: BERTRANAS ZOBRISTAS.

Data: *rytojus.*

O, Dieve! Lengdonas atsigręžė į Sinski, bet toji bereikšmėmis akimis smaigstė grindis. Akivaizdu, kad PSO direktorė jau matė filmuotą medžiagą ir negalėjo prisiversti jos peržvelgti antrą sykį.

Vaizdo kamera pasisuko kairėn, ir profesorius suglumo, po vandeniu pastebėjęs virpantį burbulą. Gležna skaidraus plastiko sfera buvo užpildyta į drebučius panašiu gelsvai rudu skysčiu ir prikabinta prie dugno, kad neiškiltų į paviršių.

Kas per velnias? Lengdonas įdėmiai nužvelgė išsipūtusį maišą. Glitus turinys tarytum lėtai sūkuriavo... kone ruseno.

Kai įsisąmonino, kas atsivėrė akiratyje, jam užgniaužė kvapą. *Zobristo maras.*

— Paspauskite pauzės mygtuką, — nugrimzdusi į prietemą tarė Sinski.

Ekrane sustingo po vandeniu kybanti plastikinė pūslė — erdvėje plevenantis, užsandarintas skysčio debesis.

— Jūs greičiausiai numanote, ką regite, — pasakė Sinski. — Dabar svarbiausia nustatyti, kiek laiko užkratas išliks izoliuotas. — Ji žengė prie skystųjų kristalų ekrano ir pirštu dūrė į miniatiūrinę skaidraus burbulo žymę. — Nelaimei, mes žinome, kas pagamino talpyklą. Įskaitote?

Jausdamas, kaip krūtinėje trankosi širdis, Lengdonas prisimerkė ir suprato, kad žiūri į prekybos ženklą: „Solublon®“.

— Stambiausias vandenyje tirpstančio plastiko gamintojas visame pasaulyje, — pridūrė Sinski.

Lengdono skrandis susiveržė į mazgą.

— Kitaip tariant, maišas... *irsta?!*

PSO direktorė niūriai linktelėjo.

— Su kompanija ryšį užmezgėme, deja, sužinojome, kad ji rinkai teikia tuzinus tokio plastiko variantų, kurie gali tirpti nuo dešimties minučių iki dešimties savaičių — viskas priklauso nuo pritaikymo. Irimo greitį nežymiai veikia vandens tipas ir temperatūra, bet mes neabejojame, kad Zobristas atsižvelgė į šituos faktorius. — Moteris trumpam nutilo. — Mūsų nuomone, maišas galutinai ištirps...

— Rytoj, — užbaigė profosas. — Būtent rytojaus datą Zobristas apibrėžė mano kalendoriuje. Tada ir pasklis maro užkratas.

Kurį laiką Lengdonas sėdėjo be žado.

— Parodykit jam likusią dalį, — tarė Sinski.

Ekrane vaizdas atgijo, ir priešais kameros objektyvą išplito vandens paviršius bei urvo tamsybės. Nekilo jokių abejonių, kad jie žvelgė į eilėraštyje paminėtą vietovę. *Raudoname it kraujas telkiny... neatsispindi čia dangus žvaigždėtas.*

Stebimi kadrai sužadino pragaro regėjimus, kaip juos įsivaizdavo Dantė... Lengdonas mintyse pamatė per požemių karalystę srūvančią Kocito upę.

Neaišku, kur konkrečiai tyvuliavo vanduo, bet telkinį įkalino samanotos, stačios ir, kaip jis nujautė, žmogaus rankų darbo sienos. Negana to, instinktai tikino, kad objektyvas aprėpia menkutę gigantiškos vidinės erdvės dalį, ir prielaidą patvirtino ant sienų blyškiai juoduojantys platūs vertikalūs šešėliai, kuriuos atskyrė lygūs tarpai.

Kolonos, sumetė Lengdonas.

Olos lubos rėmėsi į kolonas.

Ne, čia ne urvas, o milžiniška patalpa.

Į savo gelmę kviečia jus paskendę rūmai.

Nespėjus prasižioti, jam į akis krito dar vienas šešėlis... žmogaus formos, su ilga kumpa nosimi.

Viešpatie...

Siluetas prabilo, kuždėdamas žodžius šiurpiu poetišku ritmu.

Esu jūsų išsigelbėjimas. Esu šmėkla.

Kitas kelias minutes Lengdonas žiūrėjo kraupiausią vaizdo įrašą iš visų, kokius tik matė. Bepročio genijaus svaičiojimas — Bertrano Zobristo monologas — buvo kupinas užuominų į Dantės „Pragarą“ ir skelbė labai aiškią žinią: Žemės gyventojų skaičius auga nebevaldomai, todėl žmonijos išlikimas kabo ant plauko.

Iš garsiakalbių tebesklido monotoniškai dudenantis balsas:

Jei nieko nedarysime, teks pasitikti Dantės pragarą... susigrūdusiems tarpusavyje ir badmiriaujantiems... skendintiems nuodėmėse. Todėl drąsiai ėmiausi veiksmų. Kai kuriuos apims siaubas, bet už išsigelbėjimą reikia mokėti. Vieną dieną pasaulis suvoks mano aukos grožį.

Akiratyje netikėtai pasirodė kaip mirties gydytojas apsirengęs Zobristas, kuris veikiai nusiplėšė kaukę. Lengdonas atšlijo nuo ekrano, žvelgdamas į ištįsusį veidą ir paklaikusias žalias akis. Suvokė pagaliau regįs krizę sukėlusį žmogų. Tuo metu Zobristas kažkokiam asmeniui prisipažino, kad jį myli, ir pavadino savo įkvėpimu.

... ateitį perleidau į švelnias tavąsias rankas. Požemiuose darbą baigiau. Metas grįžti į pasaulį, išnirti į paviršių... vėl išvysti dausas žvaigždėtas.

Baigiantis įrašui Lengdonas perprato, kad prieš išjungdamas vaizdo kamerą Zobristas atkartojo paskutinį Dantės „Pragaro“ žodį.

Paniręs į posėdžių kambario prieblandą jis pajuto, kad šiandieną išgyventų baugulių akimirkos ką tik susiliejo į gąsdinančios tikrovės visumą.

Bertranas Zobristas nūnai turėjo veidą... ir balsą.

Kai užsiplieskė lempos, paaiškėjo, kad kiekvienas viltingai žvelgia į jį.

Elizabeta Sinski suakmenėjusia išraiška atsistojo ir dirgliai paglostė amuletą.

— Profesoriau, kaip jau sakiau, mūsų laiko atsargos kone išseko. Kol kas, laimei, nesulaukėme jokių pranešimų apie aptiktus patogenus arba ligų protrūkį, todėl spėjame, kad „Solublon“ talpykla dar neištirpo. Tik neįsivaizduojame, kur jos ieškoti. Mes privalome perimti maišą, kol jis nesuiro, ir neutralizuoti grėsmę. Tikslą, be abejo, įgyvendinsime tik tuo atveju, jeigu tučtuojau rasime jo buvimo vietą.

Agentas Bruderis pakilo nuo kėdės ir į amerikietį profesorių įsmeigė skvarbias akis.

— Mūsų manymu, jūs atvykote į Veneciją, nes nustatėte, kad Zobristas paslėpė užkratą šiame mieste.

Lengdonas įsistebeilijo į baimės iškreiptus veidus žinodamas, kad visi tikisi stebuklo, ir apgailestaudamas, jog negali jiems pateikti geresnių naujienų.

— Mes ne toje šalyje, — paskelbė jis. — Nuo jūsų ieškomo objekto mus skiria beveik tūkstantis mylių.

Nuo „Mendacium“ variklių atsklido bosinis urzgimas, vibracijomis persmelkiantis Lengdono vidurius, ir laivas plačiu puslankiu nušvilpė Venecijos oro uosto kryptimi. Jachtoje įsiviešpatavo chaosas. Profosas metėsi pro duris, įgulai šūkaudamas įsakymus. Elizabeta Sinski griebė telefoną, susisiekė su C-130 transportinio lėktuvo lakūnais ir nurodė kuo greičiau pasiruošti išskristi iš Venecijos. Agentas Bruderis pripuolė prie nešiojamojo kompiuterio vildamasis, kad į galutinį kelionės tikslą galbūt pavyks iš anksto nusiųsti kokią tarptautinę komandą.

Į visai kitą kraštą.

Į pasitarimų kambarį grįžęs profosas skubiai kreipėsi į Bruderį:

— Ar Venecijos valdžia perdavė naujų žinių?

Agentas papurtė galvą.

— Jokių pėdsakų. Teisėtvarkos pajėgos dairosi Sienos Bruks, bet ji pranyko.

Lengdonas ne iš karto sumojo, apie ką tuodu šneka. *Siena paieškoma?*

Sinski baigė šnekėti mobiliuoju ir prisijungė prie pokalbio.

— Kol kas nesiseka jos rasti?

Profosas kreštelėjo galva.

— Jeigu jūs nieko prieš, manau, PSO turėtų suteikti leidimą panaudoti jėgą, kad ją sugautume.

Lengdonas pašoko ant kojų.

— Kurių galų?! Sienos Bruks niekas nesieja su šiuo reikalu.

Tamsios jachtos savininko akys smigo į amerikietį.

— Profesoriau, privalau jums kai ką papasakoti apie panelę Bruks.

79 SKYRIUS

Siena Bruks prasibrovė pro turistus, kurie spietėsi ant *Ponte di Rialto*, vėl leidosi į kojas ir palei kanalą nusidriekusia *Fondamenta Vin Castello* krantine nudūmė vakarų pusėn.

Jie pričiupo Robertą.

Mintyse ji vis dar matė, kaip, kareiviams velkant profesorių atgal į kriptą, aukštyn pakilo desperatiškos jo akys. Pati buvo tikra, kad pagrobėjai mitriai įtikins jį atskleisti, ką pavyko išmąstyti.

Mes ne toje šalyje.

Labiausiai slėgė supratimas, kad tie žmonės beregint supažindins Lengdoną su tikrąja padėtimi.

Robertai, man labai gaila.

Dėl visko.

Žinok, kad kitos išeities neturėjau.

Keista, bet Siena jau ėmė jo ilgėtis. Skverbiantis pro Venecijos svečių masę, į širdį įsismelkė gerai pažįstama vienatvė.

Na, nieko čia naujo.

Siena Bruks visada jautėsi atsiskyrėlė.

Ji nuo mažų dienų pasižymėjo stulbinamais proto gabumais ir augo tarsi svetimame krašte nepritampanti pašalietė... kaip vienišoje planetoje įkalintas ateivis. Bandė susidraugauti su bendraamžiais, bet pastarieji mėgavosi jos nedominančiomis lengvabūdiškomis pramogomis. Bandė gerbti vyresnius, bet didžiuma suaugusiųjų priminė senstančius vaikiščius, nesuprantančius esminių pasaulio dėsnių — o baisiausia, dėl jų nekvaršino galvos ir nė kiek netroško giliau pažinti aplinką.

Man rodės, kad esu nuo visko atitrūkusi.

Taigi Siena Bruks išmoko gyventi kaip vaiduoklis. Kaip nematomas chameleonas, veidą minioje vaidinantis atlikėjas. Vaikystėje įsižiebusį aistringą potraukį aktorystei, žinoma, nulėmė visam gyvenimui vidun įsigėręs troškimas tapti kitokiu asmeniu.

Normaliu asmeniu.

Pasirodymas Šekspyro „Vasarvidžio nakties sapne“ sužadino priklausomybės pojūtį, ir vyresni aktoriai ją parėmė, užuot žiūrėję iš aukšto. Bet džiaugsmas ilgai netruko, pasitenkinimas išgaravo premjeros vakarą, kai ji nulipo nuo scenos,

susidūrė su akis išpūtusių žurnalistų grūstimi, o kolegos artistai turėjo nepastebėti išsėlinti pro užpakalines duris.

Dabar manęs nekenčia ir jie.

Būdama septynerių Siena prisiskaitė užtektinai, kad sau diagnozuotų stiprią depresiją. Kai ji išklojo naujieną tėvams, tie apstulbo — dukters keistumas gimdytojus nuolat stebindavo, — tačiau nusiuntė mergaitę pas psichiatrą. Gydytojas pateikė daugybę klausimų, kurių Siena jau ir pati buvo savęs klaususi, ir prirašė amitriptilino bei chlordiazepoksido derinį.

Užsidegusi pykčiu ji pašoko nuo kušetės.

— Amitriptilinas?! — įžūliai riktelėjo. — Aš noriu tapti laimingesniu žmogumi... o ne zombiu!

Psichiatro garbei reikia pripažinti, kad per vaiko įtūžio proveržį jis liko ramus.

— Siena, jei tu nelinkusi vartoti vaistų, galėtume išbandyti holistinį metodą, — pasiūlė daktaras. — Kiek suprantu, esi įstrigusi pasikartojančių minčių cikle, manai, kad šiame pasaulyje tau nėra vietos.

— Taip, — sutiko Siena. — Aš stengiuos taip negalvoti, bet man nepavyksta.

Jo veide nušvito raminanti šypsena.

— Nenuostabu. Žmogaus protas fiziškai nepajėgus apie nieką nemąstyti. Siela geidžia emocijų ir vis ieško, kuo sužadinti jausmus — tiek gerus, tiek blogus. Tau nepasisekė, nes pasirinkai ne tą kurą.

Siena pirmą kartą girdėjo, kad kas nors kalbėtų apie sąmonę pasitelkęs mechanikos sąvokas, todėl gydytojas akimirksniu ją suintrigavo.

— Kaip man jį pakeisti?

— Intelektinius gebėjimus privalai nukreipti kita linkme. Kol kas mintiji vien apie save. Svarstai, kodėl *tu* nepritampi... kas *tau* negerai.

— Teisingai, — atsakė Siena, — bet aš mėginu išspręsti problemą. Ir prisitaikyti prie aplinkos. Kaipgi susidorosiu su savo vargais, jeigu jų neapmąstysiu?

Daktaras prunkštelėjo:

— Bėdų prisidarai... *galvodama* apie jas.

Psichiatras ragino sutelkti dėmesį į pasaulį ir jo problemas ir nustoti graužtis dėl savųjų.

Ir tuomet padėtis drastiškai pakito.

Užuot tuščiai švaisčiusi energiją ir gailėjusi savęs... ji ėmė rodyti užuojautą kitiems. Pasinėrė į filantropinę veiklą, suskato dalyti sriubą benamiams ir skaityti knygas akliesiems. Keista, bet niekas iš bedalių nepastebėjo, kad Siena kitokia. Jie paprasčiausiai džiaugėsi, jog kažkam rūpi.

Bėgant savaitėms, ji vis energingiau nerdavosi iš kailio ir vos pajėgdavo užmigti suvokdama, kad pagalba reikalinga tiekai daug žmonių.

— Siena, nepersistenk, — ją stabdė aplinkiniai. — Tu neišgelbėsi pasaulio!

Taip kalbėti baisu!

Visuomeninis darbas padėjo užmegzti ryšį su keliais vietinės labdaros organizacijos nariais. Kai šie pakvietė Sieną mėnesiui nukeliauti į Filipinus, ji su džiaugsmu pasinaudojo pasitaikiusia proga.

Siena įsivaizdavo, kad jie tieks maistą žvejams ir ūkininkams, vargstantiems, kaip ji skaitė, fantastiško geologinio grožio krašte, kur apstu žavingų lygumų ir jūrų ryškiaspalviu dugnu. Grupei apsistojus Manilos, tankiausiai apgyvendinto pasaulio miesto, tirštymėje, Sieną apėmė siaubas. Ji pirmąsyk susidūrė su tokio masto skurdu.

Kaip vienas asmuo gali ką nors pakeisti?

Kiekvieną pamaitintą žmogų supdavo penki šimtai alkanų nelaimėlių, ją varstančių sielvartingais žvilgsniais. Manila garsėjo šešias valandas trunkančiomis eismo spūstimis, dusinančia tarša ir pasibaisėtina sekso industrija, iš esmės užtvindyta vien mažamečiais vaikais — didžiumą suteneriams pardavė tėvai, nes šiems paguodos teikė mintis, kad jų atžalos bent jau turės ką valgyti.

Į vaikų prostitucijos, elgetų, kišenvagių ir dar bjauresnių dalykų chaosą nutrenktą Sieną ūmai sukaustė paralyžius. Ji visur tematė vien pirmykščio išlikimo instinkto kontroliuojamą žmoniją. *Užvaldyti nevilties... mes virstame gyvuliais.*

Siena vėl pajuto užgriūvančią slogią depresiją. Staiga įsisąmonino esmę, suprato, kad žmonija balansuoja ant pražūties slenksčio.

Aš klydau, mąstė ji. *Pasaulio išgelbėti nesugebėsiu.*

Per maniakiškų emocijų protrūkį Siena leidosi į kojas, nurūko miesto gatvėmis, puolė skverbtis pro masę praeivių, nublokšdama juos, braudamasi pirmyn, ieškodama atviros erdvės.

Nuo žmonių kūnų užtrokšiu!

Bėgdama Siena sumetė, kad vietiniai nuo jos nenuleidžia akių. Su čionykščiais nebeturėjo nieko bendra. Buvo aukšta, šviesaus gymio ir gelsvų plaukų, surištų į švytuojančią uodegėlę. Vyrai žiopsojo į ją kaip į nuogą.

Galų gale kojose nebeliko jėgų. Ji nenutuokė, kiek laiko bėgo ir kur pateko. Nuo akių nusišluosčiusi ašaras bei nešvarumas pamatė, kad stovi lūšnų rajone — tarp suklypusių, iš gofruoto metalo ir kartono suręstų trobesių. Ore sklandė kūdikių klyksmai ir tvyrojo fekalijų dvokas.

Aš pralėkiau pro pragaro vartus.

— *Turista*, — iš už nugaros atvilnijo žemas pašaipus balsas. — *Magkano?* — *Kiek kainuoji?*

Siena apsisuko ir išvydo artėjančius, it vilkai seiles varvinančius tris jaunus vyrus. Suvokė atsidūrusi grėsmingoje padėtyje ir žengė atgal, bet trijulė ją įvarė į kampą lyg medžiojanti grobuonių ruja.

Ji ėmė šauktis pagalbos, tačiau į riksmus niekas nekreipė dėmesio. Už penkiolikos pėdų ant padangos sėdinti senolė rūdimis nusėtu peiliu riekė puvėsius nuo patrūnijusio svogūno. Nuaidėjus šūksniams, filipinietė nė nepakėlė galvos.

Kai vyrai ją įtempė į lindynę, Siena puikiai suprato, kam lemta nutikti, ir siaubingai išsigando. Ji grūmėsi kaip įmanydama, bet užpuolikai buvo stipresni ir savo auką kaipmat prispaudė prie seno purvino čiužinio.

Jie nuplėšė palaidinukę, nagais įsikibo į švelnią moterišką odą. Jai paleidus gerklę, prievartautojai griebė nudrėkstus marškinėlius ir taip giliai juos sugrūdo Sienai į burną, kad ji neabejojo užspringsianti. Paskui trijulė nugriovė ją ant pilvo, priversdami veidu įsirėžti į sušvinkusią lovą.

Siena Bruks visada gailėjosi neišmanėlių, kančios perpildytame pasaulyje tikinčių Dievą, bet dabar pati ėmė melstis... nuoširdžiai melstis.

Viešpatie, apsaugok mane nuo blogo.

Tuo pat metu ji girdėjo, kaip vyrai juokiasi, tyčiojasi, apskretusiomis rankomis traukia džinsus nuo spurdančių jos kojų. Vienas užsirioglino ant aukos stuburo, prislėgė sunkiu savo svoriu, jos odą drėkindamas savo prakaito lašais.

Aš esu skaisti, atėjo mintis Sienai į galvą. *Ir štai, kaip prarasiu nekaltybę.*

Staiga vyriškis nuo jos atšoko, o pašaipos užleido vietą baimingam, niršiam kriokesmui. Iš viršaus ant nugaros kapsintis šiltas prakaitas netikėtai paplūdo srove ir nutiško ant čiužinio... jį išterliodamas raudonomis dėmėmis.

Kai Siena apsivertė, išvydo senutę, rankose laikančią perpus luptą svogūną ir surūdijusį peilį, iškilusią virš užpuoliko, iš kurio strėnų plūdo kraujas.

Moteris grėsmingai dėbčiojo į kitus du ir mostagavo kruvina geležte, kol visi trys spruko šalin. Tuomet ji be žodžių pagelbėjo susirinkti drabužius ir apsirengti.

— *Salamat*, — pro ašaras išspaudė Siena. — Ačiū.

Filipinietė bakstelėjo sau į ausį taip parodydama, kad ji kurčia.

Siena sudėjo delnus, užsimerkė ir pagarbiai nulenkė galvą. Kai praplėšė vokus, senoji moteris jau buvo dingusi.

Ji apleido Filipinus bematant, nė neatsisveikinusi su bendražygiais. Apie patirtus išgyvenimus niekam nepasakojo. Vylėsi, kad pamirš incidentą, jeigu jį

ignoruos, tačiau dvasinė būsena tik prastėjo. Košmarai ją kankino netgi po kelių mėnesių, ir Siena niekur nebesijautė saugi. Nors užsiėmė kovos menais ir greitai įvaldė mirtiną *Dim Mak* techniką, grėsmės pojūtis neišblėsdavo, kad ir kur ji nuklysdavo.

Sieną vėl prislėgė depresija, šįsyk dešimteriopai stipresnė, ir ji galiausiai išvis nustojo miegoti. Kaskart, kai šukuodavosi, pastebėdavo, kad plaukai krenta stambiais kuokštais. Dideliam savo siaubui, po savaitės kitos tapo pusplikė — iš užfiksuotų simptomų sau diagnozavo telogeninį plaukų slinkimą arba įtampos sukeltą alopeciją, kurią galima pagydyti tik numalšinus stresą. Žiūrėdama į veidrodį pamatydavo plinkantį viršugalvį, ir krūtinėje imdavo daužytis širdis.

Kokia aš susenusi!

Sienai beliko visiškai nusiskusti plaukus. Dabar, užuot panėšėjusi į senutę, atrodė kaip ligonė. Būti panaši į vėžininkę nė kiek netroško, todėl nusipirko geltonplaukį peruką, kurį ties pakaušiu surišo į uodegėlę ir iš pažiūros virto savimi.

Bet giliai viduje Siena Bruks pasikeitė.

Aš esu su defektais.

Desperatiškai siekdama iš galvos išmesti senąjį gyvenimą, ji persikėlė į Jungtines Valstijas ir įstojo į medicinos mokyklą. Terapinei sričiai juto potraukį nuo jaunų dienų ir vylėsi, kad gydytojo darbas įkvėps savivertės jausmą... bent suteiks galimybę imtis *kokių nors* veiksmų, kurie prislopintų nukamuoto pasaulio skaudulius.

Mokykloje tekdavo praleisti daug laiko, bet studijuoti sekėsi lengvai, ir kol bendraklasiai gilindavosi į mokslus, Siena laisvalaikiu imdavosi vaidybos, kad papildomai užsidirbtų. Spektakliai, aišku, neturėjo nieko bendra su Šekspyro pjesėmis, tačiau jos gabumai kalboms ir nuostabi atmintis aktorystę pavertė prieglobsčiu, kuriame Siena galėdavo užsimiršti... ir būti *kitu žmogumi.*

Bet kuo.

Ji geidė pabėgti nuo savęs vos pramokusi kalbėti. Vaikystėje tikrąjį Felicijos vardą išmainė į antrąjį, Sieną. *Felicija* reiškė „laiminga“, o tokiai jai niekada nebuvo lemta tapti.

Sutelk dėmesį į pasaulį ir jo problemas, priminė sau, *ir nustok graužtis dėl savųjų.*

Panikos priepuolis, kuris ją ištiko sausakimšose Manilos gatvėse, privertė rimtai sunerimti dėl žmonijos pertekliaus. Kaip tik tada ir aptiko Bertrano Zobristo raštus — genų inžinierius kėlė itin pažangias teorijas, susijusias su planetos gyventojais.

Jis genijus, skaitydama suprato Siena. Iki tol nebuvo taip pagalvojusi apie jokį kitą asmenį, bet kuo daugiau domėjosi Zobristo darbais, tuo labiau jautėsi žvelgianti į giminingos sielos širdį. Jo straipsnio pavadinimas „Jūs negalite išgelbėti pasaulio“ skambėjo kaip žodžiai, kuriuos ji nuolat girdėdavo vaikystėje... bet Zobristas skleidė priešingus įsitikinimus.

Jūs GALITE išgelbėti pasaulį, rašė jis. *Jeigu ne jūs, tuomet kas? Jei ne dabar, tai kada?*

Siena kruopščiai išnagrinėjo genetiko matematines lygtis, susipažino su Maltuso katastrofos ir žmonijai gresiančios žūties pranašystėmis. Jos protą užbūrė įspūdingai pateiktos hipotezės, bet streso lygis ėmė kilti, nes prieš akis atsivėrė matematiškai pagrįsta... pernelyg akivaizdi... neišvengiama ateitis.

Kodėl niekas kitas šito nesuvokia?

Zobristo idėjos gąsdino, tačiau genų inžinierius stačiai apsėdo Sieną, kuri peržiūrėjo kiekvieną nufilmuotą jo pasirodymą ir perskaitė visus parašytus darbus. Išgirdusi, kad jis rengiasi Jungtinėse Valstijose sakyti kalbą, Siena suprato privalanti jį pamatyti. Ir būtent tąnakt jos pasaulis visiškai pasikeitė.

Nors taip nutikdavo retai, Sienos veidą nutvieskė palaiminga šypsena — mintyse išryškėjo stebuklingas vakaras, kurį ji buvo prikėlusi iš prisiminimų visai neseniai, kai prieš keletą valandų važiavo traukiniu ir su Lengdonu bei Feriu sėdėjo vienoje kupė.

Čikaga. Pūga.

Sausis, prieš šešerius metus... nors rodos, lyg tai būtų nutikę vakar. Akinamoje baltoje tamsoje pakeliu apykaklę ir nuklampoju per pusnis. Velku kojas vėjo čaižomu „Nuostabiosios mylios“ ruožu. Drebu iš šalčio, bet sau kartoju, kad niekas man nesutrukdys pasiekti kelionės tikslo. Šiandieną susitiksiu su pačiu Bertranu Zobristu ir išgirsiu jo kalbą.

Salėje beveik nėra žiūrovų, ir kai Bertranas ateina į sceną, matau, kad jis aukštas... be galo aukštas... skaisčiai tviskančiomis žaliomis akimis, kurių gelmėse tarytum glūdi visi pasaulio slėpiniai.

— Velniop tuščią auditoriją, — paskelbia jis. — Eime į barą!

Taigi negausi mūsų grupė susiburia ramiame baro gardelyje ir klausosi, kaip Zobristas pasakoja apie genetiką, Žemės gyventojus, naujausią savo aistrą... transhumanizmą.

Tekant alkoholio srautui, rodos, tarsi mane būtų pakvietę į privatų vakarėlį su roko žvaigžde. Kaskart, kai į mane krypteli žalios Zobristo akys, širdyje įsižiebia netikėtas jausmas... stipri lytinė trauka. Ligi tol nepažintas pojūtis.

Mudu pagaliau liekame vieni.

— Ačiū už vakarą, — padėkoju. Man truputį pinasi liežuvis. — Jūs esate puikus mokytojas.

— Glostai savimeilę? — Zobristas nusišypso, pasvyra artyn, ir mūsų kojos susiliečia. — Meilikavimas tau atvers visas duris.

Akivaizdu, kad mums nederėtų flirtuoti, tačiau už lango sninga, mes sėdime ištuštejusiame Čikagos viešbutyje, ir pasaulis atrodo sustingęs.

— Na, ką pasakysi? — klausia Zobristas. — Dar po stiklelį mano kambaryje?

Suakmenėju. Žinau, jog primenu elnią, apakintą priešakinių automobilio šviesų. Aš nemoku tuo užsiimti!

Pašnekovo akys šiltai žiburiuoja.

— Tuojau atspėsiu, — kužda jis. — Tau niekada neteko būti su įžymiu vyru.

Mano veidą nudažo raudonis, ir aš pasistengiu suvaldyti atplūdusias emocijas — sąmyšį, džiugų jaudulį, baimę.

— Atvirai kalbant, — sakau, — man neteko būti su jokiu *vyru.*

Zobristas išsišiepia ir pasislenka dar arčiau.

— Nelabai suprantu, kodėl taip ilgai delsei, bet leisk man tapti pirmuoju.

Nuo vaikystės mane graužiantys nusivylimai ir seksualinė įtampa ūmai pranyksta... išgaruoja nakties pūgoje.

Netrukus nuoga atsiduriu jo rankose.

— Atsipalaiduok, Siena, — šnabžda jis ir kantriais pirštais sužadina ligi tol mano kūnui nepatirtus audringus jutimus, apie kurių egzistavimą nieko nenutuokiau.

Zobristo glėbyje jaučiuosi taip, lyg būtų dingusios visos pasaulio blogybės, ir žinau, kad mano gyvenimas įgavo tikslą.

Aš suradau Meilę.

Ir paskui ją seksiu bet kur.

80 SKYRIUS

„Mendacium“ antstato denyje Lengdonas įsikibo į nublizgintą tikmedžio turėklą, sutramdė kojas drebinantį virpulį ir pasistengė atsikvėpti. Jūroje oras atvėso, o žemai skraidančių civilinių lėktuvų riaumojimas liudijo, kad jie artinasi prie Venecijos oro uosto.

Privalau jums kai ką papasakoti apie panelę Bruks.

Greta stovintys profosas su daktare Sinski tylėjo, bet elgėsi dėmesingai ir lūkuriavo, kol jis atgaus pusiausvyrą. Laivo gilumoje išklota jų istorija taip sutrikdė ir prislėgė Lengdoną, kad Sinski nusivedė jį laukan pakvėpuoti grynu oru.

Jūros vėjelis gaivino, tačiau jo galvoje vis dar tvyrojo sumaištis. Lengdonas tegalėjo tuščiu žvilgsniu spigintis į jachtos kilvaterį, jų žodžiuose mėgindamas rasti bent lašelį logikos.

Anot profoso, Siena Bruks ir Bertranas Zobristas vienas kitą mylėjo nuo senų laikų. Abu aktyviai dalyvavo pogrindinėje transhumanistų veikloje. Felicija Siena Bruks, toks buvo tikrasis jos vardas, prisidengdavo slapyvardžiu FS-2080... atspindinčiu jos inicialus ir tikėtiną šimtąjį gimtadienį.

Kažkokia nesąmonė!

— Su Siena Bruks mane supažindino vienas informacijos šaltinis, — aiškino laivo šeimininkas, — ir ji man kėlė pasitikėjimą. Todėl kai pernai toji moteris paprašė priimti turtingą potencialų klientą, aš sutikau. Perspektyvusis užsakovas pasirodė esąs Bertranas Zobristas, kuris mane nusamdė suteikti saugų prieglobstį, kad jis galėtų nepastebimai darbuotis prie savo „šedevro“. Anuomet spėjau, kad mokslininkas kuria naujas technologijas ir baiminasi plagiatorių... arba gilinasi į pažangius genetinius tyrimus, prieštaraujančius PSO etikos taisyklėms. Aš nieko neklausinėjau, bet, patikėkit, man nė nešovė į galvą, kad Zobristas kuria... maro užkratą.

Išmuštas iš vėžių Lengdonas viso labo pajėgė be žado linksėti.

— Jis fanatiškai garbino Dantę, — tęsė profosas, — todėl savo slėptuve pasirinko Florenciją. Mano organizacija suteikė viską, kas būtina — atokią laboratoriją su gyvenamuoju plotu, naują vardą, saugų ryšio tinklą, netgi asmeninį patikėtinį, prižiūrėjusį kiekvieną smulkmeną, pradedant apsauga, baigiant maisto ir įvairių atsargų pirkimu. Zobristas niekuomet nesinaudodavo kreditinėmis kortelėmis ir nesirodydavo viešoje erdvėje, todėl jo atsekti nebuvo įmanoma. Mes net parūpinome maskuotes, pseudonimus, atsarginius dokumentus, kurių galėjo prireikti bandant nepastebimai leistis į kelionę. — Jis trumpam nutilo: — Kaip tik taip Zobristas, matyt, ir pasielgė, kai išvyko paslėpti „Solublon“ maišą.

Sinski atsiduso neslėpdama susierzinimo.

— PSO mėgino susekti Zobristą nuo anų metų, bet jis tarsi pranyko nuo žemės paviršiaus.

— Netgi slapstėsi nuo Sienos, — pridūrė profosas.

— Nesupratau? — Lengdonas atsikrenkšdamas pakėlė galvą. — Juk sakėte, kad jiedu buvo meilužiai.

— Taip, bet nusprendęs įsikurti slėptuvėje jis metė Sieną. Nors būtent FS-2080 atsiuntė genetiką pas mus, aš sutariau su pačiu Zobristu, kad jis dings visiems, įskaitant mylimąją, iš akių. Jau apsistojęs mūsų įrengtuose namuose, jis, regis, parašė atsisveikinimo laišką, kuriame jai atskleidė, esą rimtai serga ir maždaug po metų mirs, todėl nenorėtų, kad Siena matytų, kaip prastėja jo sveikata.

Zobristas paliko Sieną?

— Ji stengėsi susisiekti su manimi ir išpešti informaciją, — toliau porino „Mendacium" savininkas, — bet aš neatsakydavau į skambučius. Privalėjau gerbti kliento pageidavimus.

— Prieš dvi savaites, — pratęsė Sinski, — Zobristas įžengė į vieną Florencijos banką ir anonimiškai išsinuomojo seifą. Kai jis pasišalino, mūsų žvalgybos centras sulaukė žinios, kad banko naudojama nauja veido atpažinimo programa identifikavo užsimaskavusį vyriškį kaip Bertraną Zobristą. Mano komanda nuskrido į Florenciją ir per savaitę aptiko jau ištuštėjusį slaptą jo prieglobstį, tiesa, viduje užėjome įrodymus, kad genetikas sukūrė itin sparčiai plintantį patogeną ir perkėlė užkratą kitur.

Sinski padarė pauzę.

— Mes žūtbūt siekėme jį rasti. Kitą rytą, prieš pat saulėtekį, pamatėme Zobristą vaikštinėjantį palei Arno upę ir leidomės į gaudynes. Jis spruko, užsikorė į Fiorentinos abatijos bokštą ir užsimušė šokęs žemyn.

— Ko gero, vis vien ketino nusižudyti, — pridūrė profosas. — Nes buvo įsitikinęs, kad ilgai nebegyvens.

— Siena taip pat jo ieškojo, — tarė Sinski. — Kažkaip išsiaiškino, kad savo pajėgas mobilizavome Florencijoje. Stebėjo mūsų veiksmus ir vylėsi, jog mums pavyko nustatyti, kur jis glaudžiasi. Deja, netinkamu metu atsidūrė netinkamoje vietoje ir išvydo Zobristą šokantį nuo bokšto. — PSO direktorė atsiduso. — Į mirties glėbį krentančio mylimojo ir mokytojo vaizdas jai turbūt sukėlė stiprų šoką.

Lengdonas jautė, kaip skrandį traukia šleikštulys, ir vos pajėgė suvokti, ką jie kalba. Per šiuos įvykius pasikliovė vien tik Siena, bet dabar pašnekovai teigė, atseit ji ne tas žmogus, kuriuo dėjosi esanti? Kad ir ką tuodu tvirtintų, jis negalėjo patikėti, jog Siena pritartų Zobristo troškimui sukurti maro užkratą.

Antra vertus?..

Ar sunaikintum pusę gyventojų, klausė Siena, *kad neišnyktų mūsų giminė?*

Jį nupurtė šiurpas.

— Kai Zobristas žuvo, pasinaudojusi savo įtaka priverčiau banką atidaryti

jo seifą, kuriame, kad ir kaip ironiškai tai skambėtų, teradau man skirtą laišką... ir keistą nediduką prietaisą, — paaiškino Sinski.

— Projektorių, — spėjo Lengdonas.

— Teisingai. Zobristas laiške rašė norįs, kad pirmoji apsilankyčiau epicentre, bet jį galima aptikti tik vadovaujantis „Pragaro žemėlapio" nuorodomis.

Profesorius mintyse išvydo modifikuoto Botičelio paveikslo projekciją.

Jachtos šeimininkas pridūrė:

— Zobristas mane įpareigojo daktarei Sinski pristatyti seifo turinį, bet tiktai *poryt*. Kai daktarė užvaldė tuos daiktus anksčiau nei buvo planuota, supanikavome ir griebėmės veiksmų, mėgindami juos atgauti ir išpildyti kliento pageidavimus.

PSO vadovė atsigręžė į Lengdoną.

— Aš nesitikėjau laiku iššifruoti žemėlapio, todėl pagalbos kreipiausi į jus. Ar ką nors atsimenate?

Lengdonas pakratė galvą.

— Mes slapta atskridome į Florenciją, kur ketinote pasimatyti su vienu žmogumi, nes manėte, kad jis galėtų padėti.

Ignacijus Buzonis.

— Vakar su juo suėjote, — tarė Sinski, — ir pradingote. Mes išsigandome, kad jums kažkas nutiko.

— Tiesą sakant, kai kas *iš tikrųjų* atsitiko, — įsiterpė profosas. — Norėdami atgauti projektorių, liepėme savo agentei, vardu Vajenta, sekti jus nuo oro uosto. Netoli Sinjorijos aikštės ji pametė jus iš akių. — Laivo šeimininkas susiraukė. — Padarė lemtingą klaidą, bet išdrįso apkaltinti paukštį.

— Ką tokį?

— Burkuojantį balandį. Pasak Vajentos, užėmusi idealią poziciją, stovėdama tamsioje nišoje, ji nuo jūsų nenuleido akių, kai pro šalį netikėtai nuslinko grupė turistų. Virš galvos garsiai suburkavo gėlių dėžėje tupintis balandis, kuris privertė turistus stabtelėti ir užstoti praėjimą. Galiausiai ji prasmuko į skersgatvį, bet jūs spėjote išnykti. — Profosas pasipiktinęs sulingavo galva. — Žodžiu, Vajenta jūsų dairėsi kelias valandas, kol užtiko pėdsakus... bet prie jūsų jau buvo prisijungęs kitas žmogus.

Ignacijus, pamanė Lengdonas. *Tuo momentu mes išnirome iš Senųjų rūmų nešini kauke.*

— Jums žingsniuojant Sinjorijos aikštės link, ji traukė įkandin, bet judu tikriausiai supratote, kad esate sekami, ir išsiskyrėte nusprendę pabėgti.

Logiška, sau tarė Lengdonas. *Ignacijus spruko su kauke ir prieš patirdamas širdies smūgį spėjo ją paslėpti baptisterijoje.*

— Tada Vajenta rimtai suklydo.

— Šovusi man į galvą?

— Ne, per anksti jums pasirodžiusi. Agentė jus sulaikė ir apklausė, nors dar ničnieko nežinojote. Mes privalėjome nustatyti, ar iššifravote žemėlapį ir atskleidėte daktarei Sinski, ką ji siekė sužinoti. Jūs nepanorote bendradarbiauti. Paskelbėte verčiau mirsiąs nei kalbėsiąs.

Aš ieškojau mirtino maro užkrato! Turbūt jus palaikiau samdiniais, kuriems maga įsigyti biologinį ginklą!

Galingi jachtos varikliai staiga ėmė veikti atbuline eiga, ir prie oro uosto prieplaukos artėjantis laivas sumažino greitį. Priešakyje Lengdonas matė neišvaizdų degalais pildomo C-130 transportinio lėktuvo korpusą. Ant fiuzeliažo puikavosi užrašas: PASAULIO SVEIKATOS ORGANIZACIJA.

Prie trijulės atėjo paniuręs Bruderis.

— Ką tik išsiaiškinau, kad esame *vienintelė* kvalifikuota greitojo reagavimo komanda, kuri gali pasiekti reikiamą vietą greičiau nei per penkias valandas, kitaip sakant, teks pasikliauti vien savo jėgomis.

Sinski nukorė pečius.

— Ar suderinote veiksmus su tenykšte valdžia?

Bruderis budriai atsakė:

— Dar ne. Aš rekomenduoju palūkėti. Kol kas tikslių koordinačių neturime, tad iš vietinių nebūtų jokios naudos. Maža to, jie nėra kompetentingi izoliuoti užkratą, todėl tikėtina, kad, užuot padėję, pridarytų žalos.

— *Primum non nocere*, — linktelėjo Sinski, sukuždėdama esminį medicinos etikos principą: *Pirmiausia nepakenkti.*

— Ir pagaliau, — tęsė Bruderis, — Siena Bruks dingo kaip į vandenį. — Kariškis nužvelgė profosą. — Ar Siena gali kreiptis, tarkim, į Venecijoje gyvenančius žmones, kurie jai pagelbėtų?

— Nė kiek tuo nesistebėčiau, — atsiliepė „Mendacium" savininkas. — Zobristo sekėjų yra kiekviename pasaulio krašte, ir jei gerai pažįstu FS-2080, ji pasitelks visus prieinamus išteklius, kad įvykdytų užduotį.

— Jos nevalia išleisti iš Venecijos, — pareiškė Sinski. — Mes nenutuokiame, kaip smarkiai aptirpo „Solublon" maišas. Jeigu pavojingą objektą kas nors aptiks, galimas daiktas, tereikės švelniai paliesti plastiką, ir tas iš karto sutrūks, paskleisdamas infekciją vandenyje.

Jiems apmąstant grėsmingąją padėtį, akimirką stojo tyla.

— Deja, turiu daugiau prastų naujienų, — galop prabilo Lengdonas. — Auksuotas šventosios išminties *mouseion*... — sekundę patylėjęs pridūrė: — Siena žino, kur jis. *Žino*, kur mes keliaujame.

— Ką?! — baimingai sušuko Sinski. — Jūs gi tvirtinote nespėjęs jai atskleisti, ką supratote! Tik pasakėte, kad esate ne toje šalyje!

— Taip, — sutiko Lengdonas. — Bet mes dairėmės Enriko Dandolo kapo. Panaršiusi internetą Siena greitai nustatys, kur jo ieškoti. Ir kai ten nusigaus... na, tirpstantis plastikinis maišas veikiausiai plūduriuoja netoliese. Kaip parašyta eilėraštyje, reikia klausytis sruvenančio vandens, kuris mus atves į paskendusių rūmų gelmę.

— Prakeikimas! — užgriaudėjo Bruderis ir nulėkė šalin.

— Ji nė už ką mūsų neaplenks, — tarė profosas. — Mes įgavę pranašumą.

Sinski sunkiai atsiduso.

— Jumis dėta, nebūčiau tuo tikra. Mūsų transportas gana lėtas, o Siena Bruks sugeba elgtis itin išradingai.

Kai „Mendacium" prisišvartavo, Lengdonas suvokė neramiai žiūrįs į gremėzdišką C-130, dunksantį ant pakilimo tako. Iš pirmo žvilgsnio orlaivis neatrodė tinkamas skrydžiams, be kita ko, neturėjo langų. *Aš jau keliavau tuo lėktuvu?* Lengdonas ničnieko neprisiminė.

Nežinia, kas dėl to buvo kaltas — prieplaukoje stovinčios jachtos siūbavimas ar nerimą kurstantis klaustrofobiškas lėktuvas, — bet jo skrandį ūmai nutvilkė pykinimo antplūdis.

Profesorius atsigręžo į Sinski.

— Nežinau, ar galėsiu skristi — jaučiuosi prastokai.

— Dėl savijautos nesijaudinkite. Šiandien jums nestigo išgyvenimų, ir, aišku, nereikėtų pamiršti į jūsų organizmą patekusių toksinų.

— *Toksinų?* — Lengdonas drebėdamas žengtelėjo atgal. — Ką jūs šnekate?

Sinski suvokė pasakiusi daugiau nei reikėjo ir trumpam nusisuko.

— Atleiskit, profesoriau, bet aš ką tik išgirdau, kad žaizda galvoje nėra didžiausia problema — jūsų sveikatos būklė kiek sudėtingesnė.

Kai atsiminė juodulį, kuris bjaurojo Šv. Morkaus bazilikoje susmukusio Ferio krūtinę, Lengdoną pervėrė baimė.

— Kas man nutiko? — griežtai paklausė jis.

Sinski padvejojo, regis, nenumanydama, kaip pratęsti.

— Iš pradžių įlaipinkime jus į lėktuvą.

81 SKYRIUS

Į rytus nuo įspūdingos Švč. Marijos Šlovingosios mažųjų brolių pranciškonų bazilikos įkurta Pjetro Longio ateljė visuomet garsėjo kaip viena iš pagrindinių istorinių kostiumų, perukų ir aksesuarų tiekėja visoje Venecijoje. Jos klientų sąrašą sudarė filmų kompanijos, teatro aktorių trupės ir galingi visuomenės nariai, kurie ketindami dalyvauti ekstravagantiškiausiuose karnavalo pokyliuose pasikliaudavo ateljė modeliuotojų profesionalumu.

Baigiantis darbo valandoms pardavėjas jau ruošėsi užrakinti duris, kai nuo įėjimo atsklido garsus varpelio tilindžiavimas. Kilstelėjęs galvą jis pamatė, kad vidun įsiveržė daili blondinė į uodegėlę surištais plaukais. Nepažįstamoji dvėsavo lyg būtų bėgusi ne vieną mylią. Ji nuskubėjo prie prekystalio išplėtusi nevilties kupinas rudas akis.

— Aš noriu kreiptis į Džordžijų Venčį, — sušvokštė moteris.

Kaip ir mes visi, pamanė pardavėjas. *Bet pas burtininką nepatenka niekas.*

Džordžijus Venčis, vyriausiasis ateljė dizaineris, užsiimdavo savo magiška veikla pasislėpęs nuo aplinkinių. Su klientais bendraudavo retai ir tik iš anksto susitaręs. Džordžijui, kaip labai turtingam ir įtakingam asmeniui, kiti atleisdavo tam tikras elgesio keistybes, įskaitant aistringą potraukį nuošalumui. Restoranuose jis pietaudavo vienui vienas, privačiu lėktuvu skraidydavo be pašalinių kompanijos ir nuolat skųsdavosi, kad Venecijoje daugėja turistų. Draugijų nemėgo.

— Atleiskit. — Pardavėjas nusišypsojo, kaip buvo įgudęs. — Sinjoro Venčio nėra. Galbūt *aš* jums kuo nors padėčiau?

— Jis čia, — atkirto blondinė. — Gyvena antrame aukšte. Lange mačiau šviesą. Aš esu draugė. Atvykau labai svarbiu reikalu.

Moteris visa savo išore tryško primygtinumu. *Sakote, draugė?*

— Ar galėčiau Džordžijui perduoti jūsų vardą?

Nuo prekystalio stvėrusi popieriaus skiautę, ji greitosiomis užrašė porą raidžių ir kelis skaičius.

— Įteikite jam raštelį, — tarė atiduodama popiergalį. — Tik greičiau. Aš neturiu daug laiko.

Pardavėjas neryžtingai užlipo į antrą aukštą ir nuleido lapelį ant siauro pailgo stalo, už kurio sėdėjo Džordžijus, palinkęs virš siuvimo mašinos.

— Sinjore, — sušnibždėjo jis, — jūsų teiraujasi kažkokia moteris. Ji teigia atvykusi svarbiu reikalu.

Neatsiplėšdamas nuo darbo, nė nepakeldamas akių, dizaineris ištiesė ranką, čiupo skiautę ir perskaitė tekstą.

Siuvimo mašina barkštelėjusi nutyko.

— Tuojau pat atsiųsk ją viršun, — įsakė Džordžijus ir suplėšė popierių į skutelius.

82 SKYRIUS

Tebekildamas, griaudėdamas virš Adrijos jūros, masyvus C-130 transportinis lėktuvas viražu nulėkė pietryčių kryptimi. Orlaivyje Robertą Lengdoną slėgė belangė patalpa ir glumino smegenyse sūkuriuojančių neatsakytų klausimų gausa, jis vienu metu jautėsi atsidūręs klaustrofobiškai ankštoje erdvėje ir nevaldomai plaukiąs pasroviui.

Žaizda galvoje nėra didžiausia problema, tarė Sinski, *jūsų sveikatos būklė kiek sudėtingesnė.*

Lengdono širdis sutvinksėjo sparčiau vien pagalvojus, ką ji gali atskleisti, bet dabar PSO direktorė su ŽIGR komanda svarstė, kaip izoliuoti užkratą. Bruderis netoliese kalbėjo telefonu su vyriausybinėmis agentūromis, aiškinosi, kaip joms sekasi ieškoti Sienos Bruks.

Siena...

Profesoriui niekaip nepavyko susivokti, kad ji taip rimtai įsivėlusi į šiuos reikalus. Kai lėktuvas pasiekė reikiamą aukštį ir ėmė skristi horizontaliai, per kabiną atžingsniavo profosu prisistatęs žemaūgis vyriškis. Jis atsisėdo priešais Lengdoną, stogeliu sudėtus pirštus įrėmė į smakrą ir trumpam kietai sučiaupė lūpas.

— Daktarė Sinski manęs prašė suteikti jums informacijos... užpildyti spragas ir išaiškinti aplinkybes.

Įdomu, ką tokio jis galėtų papasakoti, kas bent truputėlį prasklaidytų painiavą, mintyse suskato spėlioti Lengdonas.

— Kaip jau sakiau, — tęsė profosas, — didžioji košės dalis užvirė, kai mano agentė per anksti jus sulaikė. Mes nenutuokėme, kiek pasistūmėjote darbuodamasis PSO žmonių labui ir kokiais duomenimis su jais pasidalijote. Tačiau baiminomės, kad sužinojusi, kokioje vietoje ieškoti projekto, kurį klientas mus nusamdė saugoti, daktarė Sinski jį konfiskuos arba sunaikins. Privalėjome jį rasti anksčiau už ją, taigi nusprendėme, kad jūs turėtumėte dirbti

mums... o ne daktarei. — Profosas nutilo ir patekšeno pirštų galiukais. — Nelaimei, savo kortas jau buvome atskleidę... ir jūs akivaizdžiai parodėte mumis nepasikliaują̨s.

— Todėl man į galvą paleidote kulką? — piktai atkirto Lengdonas.

— Išmąstėme, kaip priversti jus mumis *pasitikėti.*

Lengdonas sutriko.

— Kaip įmanoma *priversti* žmogų jumis pasitikėti... po to, kai jį pagrobėte ir kvotėte?

Vyriškis nejaukiai pasimuistė.

— Profesoriau, ar esate girdėjęs apie benzodiazepinų grupės vaistus?

Lengdonas krestelėjo galvą.

— Neskaitant kitokių negalavimų, šita medikamentų rūšimi gydomas potrauminis stresas. Kaip tikriausiai žinote, po išgyvento siaubingo įvykio, tarkim, automobilio avarijos arba seksualinio smurto, ilgalaikiai atsiminimai gali amžiams priblėsti. Todėl mokslininkai neurologai naudojasi benzodiazepinais, kad auka išvis nepatirtų potrauminio streso.

Lengdonas klausėsi tylėdamas, neįsivaizduodamas, kur link krypsta pokalbis.

— Kai susiformuoja nauji prisiminimai, — toliau šnekėjo profosas, — trumpalaikė atmintis įvykius saugoja maždaug keturiasdešimt aštuonias valandas, ir tik paskui jie nusėda ilgalaikėje. Pasitelkus naujus benzodiazepinų mišinius, galima lengvai *atgaivinti* trumpalaikę atmintį... pašalinti senąjį turinį, kol jis nespėjo persikraustyti į ilgalaikę. Jeigu lytinio nusikaltėlio auka gauna medikamentų, nuo užpuolimo prabėgus ne daugiau kaip kelioms valandoms, baisūs prisiminimai išsitrina, ir trauma psichikai nepakenkia. Vienintelė bėda ta, kad ji visiškai nebeatmena pastarųjų kelių gyvenimo dienų.

Lengdonas spoksojo į smulkaus stoto vyrą, negalėdamas patikėti savo ausimis.

— Jūs man *sukėlėte* amneziją?

Profosas atsiduso lyg atsiprašydamas.

— Deja, taip. Cheminėmis priemonėmis. Itin saugiu būdu. Ir taip, sunaikinome trumpalaikius jūsų prisiminimus. — Jis akimirką nuščiuvo. — Apkvaitęs vapėjote apie marą. Mes buvome tikri, kad klejones nulėmė projekcijos peržiūra. Nė nemanėme, jog Zobristas sukūrė tikrą maro užkratą. — Profosas pridūrė po pauzės: — Ir, kaip mums rodės, burblenote: *very sorry, very sorry.*

Vazaris. Matyt, tuo metu jis buvo perpratęs tik tiek. *Cerca trova.*

— Bet... aš maniau, kad dėl amnezijos kalta žaizda pakaušyje. Kažkas į mane šovė.

Profosas sulingavo galva.

— Niekas į jus nešovė. Ir nesužeidė.

— Ką?! — Lengdono pirštai instinktyviai pakilo ir ties viršugalviu apgraibomis susirado dygsnių ruplę. — Kas gi čia, velniai rautų? — jis praskleidė plaukus, atidengdamas nuskustą plotelį.

— Dalis iliuzijos. Mes nežymiai įpjovėme jūsų galvos odą ir tuojau pat susiuvome rėžį. Turėjote patikėti, kad buvote užpultas.

Tai ne kulkos palikta žaizda?

— Kai atsipeikėjote, pasistengėme jums įteigti, kad jus persekioja žudikai... — aiškino profosas, — ... kad jūsų gyvybei gresia pavojus.

— Mane *bandė* nudėti! — Į tūžmingą profesoriaus šūksnį net atsigręžė aplinkiniai. — Juk mačiau, kaip ligoninės gydytojas, daktaras Markonis, buvo šaltakraujiškai nušautas!

— Taip, *matėte*, — ramiai tarė profosas, — bet nieko panašaus neįvyko. Vajenta dirbo man. Ji meistriškai gebėdavo atlikti tokias užduotis.

— Galabyti žmones? — išdrožė Lengdonas.

— Ne. *Apsimesti* juos žudanti.

Vieną užsitęsusią sekundę Lengdonas spitrijosi į pašnekovą mintyse regėdamas, kaip daktaras žila barzda ir tankiais antakiais sudribo ant grindų ir iš jo krūtinės paplūdo kraujas.

— Vajenta šaudė tuščiais šoviniais. Jos pistoletas radijo bangomis aktyvavo petardą, kuri susprogdino prie daktaro Markonio pritvirtintą kraujo kapsulę. Beje, jis sveikas gyvas.

Netekęs žado Lengdonas užsimerkė.

— O kaip... ligoninės palata?

— Viso labo greitosiomis pagamintos dekoracijos, — atsakė profosas. — Žinau, jums labai nelengva suvirškinti mano informaciją. Darbus atlikome paskubomis, bet idealiai ruoštis nereikėjo, nes jūs buvote apdujęs. Kai atsigaivelėjote, išvydote tai, ką norėjome, kad pamatytumėt — gydymo įstaigos butaforiją, kelis aktorius, surežisuotą antpuolį.

Lengdonui ėmė svaigti galva.

— Va, kuo užsiima mano kompanija, — pridūrė profosas. — Mes puikiai mokame kurti regėjimo apgaules.

— Kaipgi Siena? — paklausė Lengdonas trindamas akis.

— Man teko pasikliauti savo instinktais ir mitriai apsispręsti, todėl nutariau su ja bendradarbiauti. Pirmiausia privalėjau apsaugoti kliento projektą nuo daktarės Sinski, ir šis noras mane vienijo su Siena. Siekdama įgyti jūsų pasitikėjimą, ji išgelbėjo jus nuo žudikės ir išvedė į skersgatvį. Greta lūkuriavo mūsų taksi su dar viena radijo bangomis valdoma, prie užpakalinio lango prilipdyta petarda — bendrą įspūdį sustiprinusia paskutine priemone. Automobilis nuvežė jus į butą, kurį skubiai parengėme jūsų atvykimui.

Skurdus Sienos būstas, pagalvojo Lengdonas supratęs, kodėl baldai atrodė lyg pirkti per sendaikčių išpardavimą. Ir kodėl taip patogiai sutapo, kad „kaimynas“ turėjo jos svečiui nepriekaištingai tinkančius drabužius.

Inscenizuota buvo kiekviena smulkmena.

Netgi iš atsakiklio sklidęs desperatiškas balsas, kuris neva priklausė iš ligoninės skambinusiai Sienos draugei. *Siena, cia Danikova!*

— Mėgindamas užmegzti ryšį su JAV atstovybe, — tarė profosas, — rinkote Sienos padiktuotą numerį. Ir jums atsakė žmogus iš „Mendacium“.

— Su konsulatu taip ir nesusisiekiau...

— Ne.

Niekur neikite, ragino atstovybės darbuotojas. *Ką nors pasiųsiu jūsų paimti.* Vėliau, kai prisistatė dygliaplaukė agentė, Siena tinkamu metu į ją atkreipė dėmesį ir sujungė taškus. *Robertai, JAV valdžia bando tave nužudyti! Laikykis nuo jos atokiau! Gali tikėtis išsigelbėti tik tuo atveju, jeigu susigaudysi, kas užšifruota projekcijoje.*

Profosas su savo paslaptinga organizacija — kad ir kuo, velniai rautų, ji užsiėmė, — privertė Lengdoną liautis padėjus daktarei Sinski ir dirbti jų labui. Sukūrė tobulą iliuziją.

Siena puikiai mane apsuko aplink pirštą, veikiau nuliūdęs negu įniršęs pamanė jis. Nors jiedu kartu praleido nedaug laiko, Lengdonas spėjo prie jos prisirišti. Didžiausią nerimą jam kėlė klausimas, kas atsitiko, kad Siena, toks protingas ir nuoširdus žmogus, visa širdimi pritarė maniakiškam Zobristo siūlymui, kaip išspręsti gyventojų pertekliaus problemą.

Galiu tave užtikrinti, kiek anksčiau sakė ji, *kad nesulaukus radikalaus pokyčio mūsų giminei gresia prapultis. Matematiniai faktai nenuginčijami.*

— O straipsniai apie Sieną? — pasidomėjo Lengdonas, prisiminęs Šekspyro komedijos programėlę ir iškarpas apie stulbinamai aukštą jos intelekto koeficientą.

— Autentiški, — atsakė profosas. — Geriausias apgaules sudaro kiek įmanoma daugiau tikroviškų dalykų. Pasiruošti daug laiko neturėjome, todėl į pa-

galbą galėjome iš esmės pasitelkti vien jos kompiuterį ir asmeninius aplankus, kuriuos ketinome jums parodyti tik tada, jei būtumėt ėmęs abejoti savo gelbėtoja.

— Aš neturėjau naudotis ir jos kompiuteriu?

— Teisingai. Šiuo atveju mes nesuvaldėme padėties. Siena nesitikėjo, kad daktarės Sinski ŽIGR komanda aptiks butą, todėl prisistačius kareiviams ji supanikavo ir nutarė improvizuoti. Drauge su jumis spruko mopedu, pasistengdama neišsklaidyti iliuzijos. Misijai žlungant, man teko išsižadėti Vajentos, bet ji pažeidė protokolą ir nusekė jums iš paskos.

— Ji vos manęs nepribaigė.

Lengdonas išklojo profosui apie susidūrimą Senųjų rūmų pastogėje, kai Vajenta pakėlė ginklą ir nusitaikė jam į krūtinę. *Skaudės tik akimirką... bet man nėra kitos išeities.* Siena metėsi pirmyn, pastūmė Vajentą, ir toji persiritusi per turėklą nėrė į mirties glėbį.

Apgalvodamas išgirstą istoriją profosas garsiai atsiduso.

— Vargu ar mūsų agentė mėgino jus nudaigoti... jos pistoletas užtaisytas tuščiais šoviniais. Tuo momentu išpirkti kaltę Vajenta galėjo tiktai užvaldžiusi jus. Paleisdama nekenksmingą šūvį greičiausiai vylėsi, kad jos nebelaikysite žudike ir suvoksite įstrigęs melo pinklėse.

Profosas nutilo, sekundėlę pamąstė ir pratęsė:

— Ką konkrečiai Siena ketino padaryti — užmušti Vajentą ar tik sutrukdyti iššauti, — spėlioti nedrįsiu, bet pradedu suprasti, kad panelės Bruks nepažįstu taip gerai, kaip maniau.

Aš taip pat, mintyse jam pritarė Lengdonas, nors, sprendžiant iš jaunos moters veide pastebėtos sukrėtimo ir atgailos išraiškos, dygliaplaukę agentę ji, ko gero, pražudė per klaidą.

Lengdonas pasijuto praradęs ryšį su aplinka... ir visiškai vienišas. Jis nusigręžė, užsigeidęs pro langą įsižiūrėti į apačioje plytintį pasaulį, bet prieš save tepamatė fiuzeliažo sieną.

Privalau iš čia ištrūkti.

— Ar gerai jaučiatės? — pasiteiravo profosas, su nerimu nužvelgęs pašnekovą.

— Ne, — atsakė Lengdonas. — Nė iš tolo.

Nieko baisaus, išgyvens, pamanė profosas. *Jis tik bando susitaikyti su nauja tikrove.*

Amerikietis akademikas priminė žmogų, kurį tornadas atplėšė nuo žemės, energingai pasuko vilkeliu, nubloškė apačion ir pritrenktą paliko svetimame krašte.

Konsorciumo apdorojami subjektai retai kada atspėdavo tapę surežisuotų įvykių liudininkais. Net jeigu jie įsisąmonindavo tiesą, profosui niekuomet nereikėdavo savo akimis stebėti pasekmių. Šiandieną, neskaitant kaltės, kurią sužadino šokiruoto Lengdono vaizdas, širdį vis labiau graužė pojūtis, kad būtent jis atsakingas dėl dabartinės krizės.

Nusisamdžiau ne tam klientui. Bertranui Zobristui.

Pasitikėjau ne tuo žmogumi. Siena Bruks.

Nūnai profosas skriejo į uragano epicentrą, kuriame veikiausiai slypėjo mirtinas maro užkratas, galintis nusiaubti visą pasaulį. Net jeigu pats nepraras gyvybės, organizacija padarinių neatlaikys. Jis neįstengs atsiginti nuo begalinių apklausų ir kaltinimų.

Štai kokia mano lemtis?

83 SKYRIUS

Man reikia tyro oro, mąstė Robertas Lengdonas. *Panoramos... bet ko.*

Belangis fiuzeliažas tarytum spaudėsi aplink jį. Be abejo, nuotaikos nepakėlė ir pribloškianti istorija, kuri atskleidė, kas iš tikrųjų šiandien jam nutiko. Nuo neatsakytų klausimų pulsavo smegenys... ir daugiausia nerimo kurstė mintys apie Sieną.

Keista, bet jis jau ilgėjosi buvusios bendražygės.

Ji paprasčiausiai vaidino, priminė sau. *Naudojosi manimi.*

Lengdonas be žodžių atšlijo nuo profoso ir nudrožė į orlaivo pirmagalį. Pro atvirą lakūnų kabiną veržėsi it švyturys viliojanti šviesa. Sustingęs tarpduryje, už pilotų akiračio ribų, jis leido saulės spinduliams šildyti veidą. Už lango atsivėrusi erdvė traukė kaip dangiškoji mana. Giedras žydras dangus skleidė begalinę ramybę... ir atrodė amžinas.

Nieko nėra amžino, pagalvojo jis, iki šiol vargiai galėdamas suvokti gresiančios katastrofos mastą.

— Profesoriau, — už nugaros nuskambėjo tylus balsas, ir Lengdonas nusisuko nuo lakūnų kabinos.

Jis krūptelėjo ir žengė atatupstas. Priešais stovėjo daktaras Feris, kurį pas-

kutinį kartą teko regėti Šv. Morkaus bazilikoje, nepajėgiantį prakvėpuoti ir besiraitantį ant grindų. Išbertas žmogus rėmėsi į pertvarą užsimaukšlinęs beisbolo kepuraitę, veidą nutepliojęs rausvu kalamino kremu. Krūtinė bei liemuo buvo standžiai sutvarstyti, ir jis tankiai alsavo. Jei Feris nešiojo maro užkratą, niekas, regis, nesibaimino, jog tas pasklis lėktuve.

— Jūs... *gyvas?* — Lengdonas išpūtė akis.

Feris vangiai kinktelėjo galva.

— Daugiau ar mažiau.

Vyriškio manieros drastiškai pasikeitė, dabar jis atrodė kur kas labiau atsipalaidavęs.

— Bet aš maniau... — profesorius nuščiuvo. — Tiesą sakant... nė nežinau, ką manyti.

Feris užjaučiamai nusišypsojo.

— Šiandien melo prisiklausėte su kaupu. Nutariau, kad man derėtų jūsų atsiprašyti. Kaip jau tikriausiai atspėjote, aš nepriklausau Pasaulio sveikatos organizacijai ir nevykau pas jus į Kembridžą.

Pernelyg nusiplūkęs, kad dar jaustų nuostabą, Lengdonas paprasčiausiai linktelėjo.

— Dirbate profosui.

— Taip. Jis nusiuntė mane į Florenciją suteikti paramą judviem su Siena... ir padėti jums dingti ŽIGR komandai iš akių.

— Ką gi, savo darbą atlikote be priekaištų. — Lengdonas atsiminė, kaip Feris prasmuko į baptisteriją, įtikino esąs PSO atstovas ir pagelbėjo ištrūkti iš miesto, toliau nuo daktarės Sinski žmonių. — Jūs aiškiai nesate gydytojas.

Vyriškis papurtė galvą.

— Ne, bet man teko atlikti jo vaidmenį. Mudviem su Siena reikėjo pasistengti, kad iliuzija neišsisklaidytų, kol jūs susigaudysite, kur link rodo projektorius. Profosas siekė rasti Zobristo kūrinį ir jį apsaugoti nuo Sinski.

— Jūs nieko nenutuokėte apie maro pavojų? — paklausė Lengdonas, kuriam vis dar norėjosi išsiaiškinti, kodėl Feris nusėtas keistais spuogeliais ir kas sukėlė vidinį kraujavimą.

— Žinoma, ne! Kai užsiminėte apie marą, nusprendžiau, kad Siena sumąstė pasakėlę kaip jūsų skatinimo priemonę. Todėl įsitraukiau į žaidimą klastotėmis. Pasirūpinau, kad atsidurtume į Veneciją važiuojančiame traukinyje... ir tada viskas pasikeitė.

— Kokia prasme?

— Profosas peržvelgė keistą Zobristo filmuotą medžiagą.

Nenuostabu, kad vaizdo įrašas padarė atitinkamą įspūdį.

— Ir pamatė, kad Zobristas išprotėjęs.

— Būtent. Kai suprato, į kur Konsorciumas įsivėlė, jį apėmė siaubas. Profosas nedelsdamas panoro kreiptis į FS-2080, geriausią kliento pažįstamą, ir išsiaiškinti, ar ji žino, ko Zobristas prikrėtė.

— FS-2080?

— Į Sieną Bruks. Prieš operaciją ji pasivadino kaip tik tokiu slapyvardžiu. Kodinis vardas kažką turi bendra su transhumanizmu. Susisiekti su Siena profosas galėjo tik per mane.

— O, taip, traukinyje sulaukėte telefono skambučio, — atsiminė Lengdonas. — Nuo „negaluojančios motinos“.

— Jūsų akivaizdoje kalbėtis su profosu nesiryžau, todėl išėjau iš kupė. Jis papasakojo apie Zobristo filmuką, ir mane apėmė šiurpas. Bosas vylėsi, kad apgauta buvo ir FS-2080, bet, kai pranešiau, esą judu šnekate apie marą ir nesiruošiate nutraukti misijos, jis suvokė, jog Siena ir Zobristas veikė išvien. Ji kaipmat tapo priešininke. Profosas liepė su juo palaikyti ryšį, informuoti, kokiose Venecijos vietovėse lankysimės... ir prižadėjo atsiųsti žmones, kurie ją sulaikys. Agento Bruderio komanda vos Sienos nepričiupo Šv. Morkaus bazilikoje... bet ji sugebėjo paspruкti.

Lengdonas bejausmiu žvilgsniu įsispoksojo į grindis, mintyse teberegėdamas dailias rudas akis, kurias Siena į jį įbedė prieš pabėgdama.

Atleisk, Robertai. Už viską.

— Ji ne iš kelmo spirta, — pridūrė Feris. — Turbūt nepastebėjote, kaip bažnyčioje Siena mane užpuolė.

— Užpuolė?

— Taip. Kai vidun įžengė kareiviai, ruošiausi surikti ir atskleisti, kur esame, bet ji pajuto, kas gresia. Ir apatine delno dalimi tėškė man į krūtinę.

— Ką?!

— Nė nesupratau, kas mane parvertė. Turbūt kažkoks kovinių menų smūgis. Ji pataikė tiesiai į mėlynę... skausmas buvo nepakeliamas. Kvapą atgavau tik po penkių minučių. Siena ištempė jus į balkoną, kol liudininkai jos nedemaskavo.

Apstulbęs Lengdonas prisiminė senyvą italę, kuri sušuko Sienai — *L'hai colpito al petto*, ir kumščiu mostelėjo sau į krūtinę.

Ne, nukirto Siena. *Pirmoji reanimacijos pagalba jį pražudys! Pažiūrėkit, kokia jo oda!*

Galvoje atkurdamas epizodą Lengdonas suvokė, kokia Siena Bruks išradinga ir gudri. Ji akimoju specialiai klaidingai išvertė senutės šūksnį. *L'hai colpito al petto* neskambėjo kaip raginimas spūsčioti nukentėjusio žmogaus krūtinę... ne, tai buvo piktas kaltinimas: „Jūs trenkėte į krūtinę!"

Aplinkui įsivyravo chaosas, todėl Lengdonas neatkreipė dėmesio į frazės niuansus.

Ferio veidą perkreipė skausmingas vypsnis.

— Kaip jūs turbūt girdėjote, Siena Bruks gan protinga.

Profesorius sukinkavo galva. *Taip, girdėjau.*

— Sinski vyrai pristatė mane į „Mendacium" ir sutvarstė. Profosas paprašė vykti kartu ir prisidėti prie žvalgybos, nes, išskyrus jus, šiandien vienintelis palaikiau Sienai draugiją.

Lengdonas vėl linktelėjo, bet dabar jo žvilgsnį prikaustė pašnekovą nusėjusios pūslelės.

— O jūsų veidas? Ir mėlynė ant krūtinės? Čia ne...

— Maro užkratas? — nusijuokdamas Feris pakratė galvą. — Nepamenu, ar jums sakiau, tačiau šiandien atlikau *dviejų* gydytojų vaidmenį.

— Nesupratau?

— Kai užsukau į baptisteriją, jūs paminėjote, kad esu kažkur matytas.

— Taip. Šiek tiek. Iš akių. Pareiškėte, kad jūs išvežėte mane iš Kembridžo, todėl ir atrodote pažįstamas... — Lengdonas pritilo. — Kiek žinau, taip nenutiko, vadinas...

— Mums jau teko susidurti. Bet ne Kembridže. — Feris įsižiūrėjo profesoriui į akis, vildamasis pastebėti bent menkiausią užuominą, kad pašnekovas jį atpažino. — Atvirai kalbant, buvau pirmas žmogus, kurį pamatėte ryte, atsipeikėjęs ligoninėje.

Lengdonas prisiminė niaurią mažą palatą. Tuo metu jautėsi apkvaitęs, ir regėjimo lauke liejosi vaizdas, bet jis neabejojo pirmiausia išvydęs itališkai kalbantį pagyvenusį blyškų gydytoją tankiais antakiais ir žilstančia susivėlusia barzda.

— Ne, iš pradžių bendravau su daktaru Markoniu...

— *Scusi, profesore,* — įsiterpė vyriškis, itališkai prabilęs be jokio akcento. — *Ma non si ricorda di me?* — jis susikūprino kaip senis, suglostė įsivaizduojamus išvešėjusius antakius ir perbraukė neegzistuojančią žilą barzdą. — *Sono il dottor Marconi.**

* Atleiskit, profesoriau. Jūs manęs neprisimenate? Aš esu daktaras Markonis. (Ital.)

Lengdonui nukaro žandikauliai.

— Daktaras Markonis... *jūs?*

— Štai kodėl mano akys jums matytos. Anksčiau niekada nenešiojau dirbtinių antakių ir barzdos, todėl vėlai supratau, kad esu siaubingai alergiškas rišliajai medžiagai — skystiems latekso klijams, — kuri tiesiog nusvilino odą. Žinant, kad jus gąsdino maro tikimybė, jūs, be abejo, sutikęs mane pasibaisėjote.

Lengdonas tepajėgė spigintis į Ferį mintyse regėdamas, kaip daktaras Markonis kasėsi barzdą, kol į ligoninę įsibrovė Vajenta, ir kaip po agentės šūvio jis susmuko apsipylęs krauju.

— Maža to, — vyriškis gestu parodė į savo tvarsčius, — operacijai įsibėgėjant, petarda pasislinko iš savo vietos. Užtaisas persikreipė ir sprogo anksčiau nei spėjau jį pasitaisyti. Man lūžo šonkaulis, krūtinę subjaurojo didelė mėlynė. Kiaurą dieną vos pajėgiau alsuoti.

O aš maniau, kad jūs užsikrėtęs maru.

Feris giliai įkvėpė ir sudrebėjo.

— Atvirai kalbant, man metas vėl prisėsti. — Nueidamas jis pamojo profesoriui už nugaros. — Bet jūs turėsite su kuo bendrauti.

Atsisukęs Lengdonas pamatė per kabiną atžygiuojančią daktarę Sinski, kuriai įkandin plevėsavo ilgi žili plaukai.

— Profesoriau, va, kur jūs!

PSO direktorė atrodė išsekusi, bet jos akyse žioravo atgijusios vilties kibirkštys. *Ji kai ką rado.*

— Nepykit, kad jus palikau, — prisigretinusi tarė Sinski. — Mes derinome veiksmų planą ir nagrinėjome tam tikrus duomenis. — Ji mostelėjo į lakūnų kabiną. — Mėgaujatės saulės spinduliais?

Lengdonas patraukė pečiais.

— Jūsų lėktuvui reikia langų.

Moteris jį apdovanojo užjaučiama šypsena.

— Jeigu jau prašnekome apie informaciją, ar profosas bent kiek nušvietė pastarųjų įvykių eigą?

— Taip, bet ji maloniai nenuteikė.

— Kaip ir manęs. — Sinski apsidairė norėdama įsitikinti, kad jie stovi vieni. — Patikėkit, — sušnabždėjo, — to žmogaus ir jo organizacijos laukia *rimtos* pasekmės. Aš neleisiu jam išvengti problemų. Kol kas privalome sutelkti jėgas ir aptikti rezervuarą, kol jis neištirpo paskleisdamas užkratą.

Arba kol jam suirti nepadėjo anksčiau už mus į vietą prisistačiusi Siena.

— Pašnekėkime apie statinį, kuriame rasime Dandolo kapą.

Įspūdingo pastato vaizdas neapleido Lengdono minčių nuo tada, kai jis susigaudė, kur link teks keliauti. Šventosios išminties *mouseion*.

— Ką tik išgirdau įdomų dalyką, — tęsė Sinski. — Telefonu kalbėjome su vietiniu istoriku. Jis nenutuokė, kodėl mums parūpo Dandolo kapas, bet spėkit, ką atsakė paklaustas, ar numano, kas slypi po paminkline lenta. — Ji šyptelėjo. — Vanduo.

Lengdonas nustebo.

— Tikrai?

— Taip. Statinio apačia, regis, užlieta. Slenkant šimtmečiams, į kylantį vandenį paniro mažiausiai pora žemutinių lygių. Istorikas teigė, esą juose pilna oro nišų ir tik iš dalies apsemtų erdvių.

O, Dieve. Lengdono galvoje sušmėžavo Zobristo įraše regėtas keistai apšviestas urvas, kurio samanotas sienas temdė statmeni blausūs kolonų šešėliai.

— Tai paskendę rūmai.

— Teisingai.

— Bet... kaip Zobristas ten nusigavo?

Daktarės Sinski akyse sutvyksėjo žiburėliai.

— Štai kas įdomiausia. Jūs nepatikėsite, ką mes išsiaiškinome.

Tuo pat metu siauroje Lido saloje, plytinčioje arčiau nei už mylios nuo Venecijos krantų, iš Ničelio oro uosto į tamsėjantį dangų šovė elegantiškas „Cessna Citation Mustang".

Privataus reaktyvinio lėktuvo savininkas, garsusis kostiumininkas Džordžijus Venčis, užuot pats vykęs į kelionę, liepė lakūnams nuskraidinti žavią jauną keleivę ten, kur jai prireiks.

84 SKYRIUS

Virš senovinės Bizantijos sostinės užslinko vakaro tamsa.

Marmuro jūros pakrantėje užsižiebė prožektoriai, ir dangaus fone nušvietė spindinčių mečečių ir liaunų minaretų kontūrus. Atėjo *akşam*, arba vakaro metas, ir mieste nuaidėjo iš garsiakalbių sklindantis, visur prasismelkiantis *adhān*, kvietimas maldai.

La-ilaha-illa-Allah.

Nėra kito dievo, tiktai Alachas.

Kol tikintieji paskubomis keliavo į mečetes, likusieji skyrė laiką sau įprastiems užsiėmimams: šurmuliuojantys universitetų studentai gėrė alų, verslininkai darbavosi sudarydami sandorius, prekeiviai įkyriai siūlė prieskonius ir kilimus, turistai žvalgėsi išplėtę akis.

Šioje vietoje pasaulį skaldė priešpriešinės jėgos — religinė ir pasaulietinė, praeities ir šiuolaikinė, rytų ir vakarų. Abiejose geografinės Europos ir Azijos ribos pusėse besidriekiantis amžinasis miestas iš esmės įkūnijo tiltą, iš Senojo Pasaulio vedantį... į dar senesnį.

Stambulas.

Nors ir praradęs Turkijos sostinės vardą, kitados jis atstojo skirtingais šimtmečiais klestėjusių trijų imperijų — Bizantijos, Romos ir Osmanų — centrą. Todėl Stambulas buvo vienas iš tų miestų, kuriame akis badė istorinė įvairovė, pradedant Topkapio rūmais ir Mėlynąja mečete, baigiant Septynių Bokštų pilimi, ir jame nestigo legendų apie mūšius, šlovingas pergales bei pralaimėjimus.

Šįvakar, skriedamas tamsių padangių aukštybėse, pakibęs virš bruzdančio didmiesčio, C-130 transportinis lėktuvas leidosi kiaurai tirštėjančius audros debesis ir artinosi prie Atatiurko oro uosto. Įsitaisęs už lakūnų, prisisegęs atlošiamojoje kabinos sėdynėje, Lengdonas džiaugėsi, kad jam pasiūlė vietą šalia lango.

Užkandus ir nusnaudus galinėje orlaivio dalyje, — poilsio verkiant reikėjo, — nuovargis iš dalies išblėso.

Nūnai Lengdonas dešinėje matė Stambulo šviesas, į Marmuro jūros juodymę išsikišusį tviskantį rago formos pusiasalį, Europinę dalį, nuo azijietiškos giminaitės atskirtą vingiuota tamsos juosta.

Bosforo sąsiauris.

Iš pirmo žvilgsnio Bosforas atrodė kaip platus pjūvis, kuris pusiau suraižė didmiestį. Bet Lengdonas žinojo regįs Stambulo prekybos šerdį. Sąsiauris aprūpino miestą net dviem kranto linijomis, be kita ko, laivams suteikė galimybę iš Viduržemio jūros nukakti į Juodąją jūrą ir leido Stambului atlikti du pasaulius jungiančios tarpustotės funkciją.

Orlaiviui skrodžiant ūkanas, Lengdonas akimis permetė tolimą miestą ir pabandė įžiūrėti milžinišką pastatą, kurį jie ketino apieškoti.

Ten palaidotas Enrikas Dandolas.

Paaiškėjo, kad klastingojo dožo palaikai į kapą atgulė ne Venecijoje, o 1202-aisiais jo įveiktos citadelės centre... apačioje išplitusiame didmiestyje. Kaip

ir priderėjo, Dandolo kapavietę priglaudė impozantiška jo užgrobto miesto šventykla, kuri iki mūsų dienų išliko įspūdingiausia regiono vertybe.

Hagia Sophia.

360-aisiais suręsta *Hagia Sophia* buvo Rytų ortodoksų soboras iki pat 1204 metų, kai per ketvirtąjį kryžiaus žygį Enrikas Dandolas užvaldė miestą ir ją pavertė katalikų bažnyčia. Vėliau, penkioliktame amžiuje, Konstantinopolį nukariavo sultonas Mechmedas II ir katedrą pavertė mečete, kol galų gale 1935 metais turkų valdžia islamiškuosius maldos namus supasaulietino ir jie tapo muziejumi.

Auksuotas šventosios išminties mouseion, pamanė Lengdonas.

Hagia Sophia viduje žvilgėjo daugiau auksinių plytelių negu Šv. Morkaus bazilikoje, negana to, verčiant pažodžiui, soboro pavadinimas *Hagia Sophia* reiškė „šventoji išmintis".

Mintyse įsivaizduodamas gigantišką šventovę, profesorius stengėsi susitaikyti su faktu, kad po statiniu tyvuliuojančiame telkinyje skendėjo prie dugno pririštas vilnijantis plastiko burbulas, kuriam pamažu tirpstant į laisvę baudėsi išsiveržti maišo turinys.

Lengdonas širdyje meldėsi, kad tik jie nebūtų pavėlavę.

— Statinio apačia, regis, užlieta, — kiek anksčiau paskelbė daktarė Sinski ir jaudulį išduodančiu energingu mostu paragino jį sekti iš paskos. — Jūs nepatikėsite, ką mes nustatėme. Ar esate girdėjęs apie dokumentinių filmų režisierių Giokselį Giulensojų?

Jis krestelėjo galvą.

— Kol nagrinėjome su *Hagia Sophia* susijusią informaciją, — tęsė Sinski, — radau Giulensojaus sukurtą dokumentinį filmą.

— Apie *Hagia Sophia* pastatyta tuzinai filmų.

— Taip, — patvirtino ji atėjusi į darbų zoną, — bet nė vienas nepanašus į šitą, — pridūrė atsukdama nešiojamojo kompiuterio ekraną. — Skaitykit.

Lengdonas prisėdo ir nukreipė akis į straipsnį — įvairių naujienų šaltinių, įskaitant *Hürriyet Daily News*, mišinį, — aptariantį naujausią Giulensojaus filmą „*Hagia Sophia* gelmėse".

Peržvelgęs pradžią jis akimirksniu suprato, kodėl daktarė Sinski taip įsiaudrino. Užteko pirmų trijų žodžių, kad Lengdonas nustebęs pakeltų akis. *Nardymas su akvalangu?*

— Taip, žinau, — atsakė PSO. — Tiesiog skaitykite.

NARDYMAS SU AKVALANGU PO *HAGIA SOPHIA*: Dokumentinių filmų kūrėjas Giokselis Giulensojus su akvalangistų tyrėjų komanda

rado nuošalias apsemtas ertmes, atokius telkinius, kurie išplitę šimtų pėdų gilumoje, po turistų gausiai lankomu religiniu Stambulo pastatu.

Po vandeniu jie aptiko daug įstabių architektūrinių vertybių, įskaitant prieš 800 šimtus metų nukankintų vaikų kapavietes, *Hagia Sophia* su Topkapio rūmais jungiančius koridorius, Tekfuro rūmus ir gandais apipintus, į Anemaso kalėjimo požemius vedančius tunelius.

„Mano įsitikinimu, po *Hagia Sophia* yra gerokai daugiau įdomių dalykų negu paviršiuje", — kalbėjo Giulensojus aiškindamas, kad pastatyti filmą jį įkvėpė sena nuotrauka, kurioje soboro pamatus apžiūrinėjantys tyrinėtojai irklavo valtį iš dalies nugrimzdusioje erdvioje salėje.

— Jūs tikrai suradote reikiamą statinį! — šūktelėjo Sinski. — Ir po juo pilna erdvės kišenių, kuriose galima plaukioti. Beje, į daugumą įmanoma patekti be akvalango... štai kaip atsirado Zobristo vaizdo įrašas.

Už jųdviejų stovintis agentas Bruderis žvilgsniu varstė kompiuterio ekraną.

— Rodos, po pastatu vandentakiai veda išorėn ir šakojasi įvairiausiomis kryptimis. Jeigu „Solublon" maišas suirs anksčiau nei ten nusigausime, pasklidusio jo turinio nė už ką neizoliuosime.

— O turinys... ar bent nutuokiate, kas tai, — ryžosi paklausti Lengdonas. — *Tiksliai?* Žinau, kad susidūrėme su patogenu, bet...

— Mes analizavome filmuotą medžiagą, — atsakė Bruderis, — ir padarėme išvadą, kad jo kilmė veikiau biologinė negu cheminė, kitaip tariant, ten įkalinta *gyvybė*. Maiše tėra nedidelis kiekis, todėl spėjame, kad ji itin užkrečiama ir gali daugintis. Tik neaišku, kokiu būdu plinta — vandeniu kaip bakterijos ar oru kaip virusas, — nors tikėtini yra abu variantai.

Sinski pridūrė:

— Kol kas renkame duomenis apie tenykštei zonai įprastą vandens paviršiaus temperatūrą, mėginame nustatyti, kokie užkratai gali vešėti tose požeminėse erdvėse, tačiau Zobristas, kaip neapsakomai talentingas mokslininkas, tikriausiai sukūrė organizmą, pasižymintį unikaliomis savybėmis. Įtariu, kad šią teritoriją pasirinko ne be priežasties.

Susitaikydamas su likimu Bruderis linktelėjo ir skubiai papasakojo apie nestandartinį sklaidos mechanizmą — panardintą „Solublon" maišą, — kurio genialų paprastumą jie tik dabar po truputį įsisąmonino. Talpyklą perkėlęs po

žeme ir po vandeniu, Zobristas apsirūpino itin stabiliu inkubatoriumi — su nekintančia vandens temperatūra, visiškai nuošaliu, saugančiu nuo saulės spinduliavimo, garantuojančiu ramybės būseną. Atitinkamas maišo patvarumas leido palikti užkratą neprižiūrimą, kol tas subręs ir reikiamu metu išplis.

Net jeigu Zobristas niekada ten negrįžtų.

Lėktuvas sudrebėjo tūpdamas ant tako, ir lakūnų kabinoje sėdintį Lengdoną gerokai krestelėjo. Mažindami greitį pilotai nuvairavo C-130 į atokų angarą ir ten sustabdė orlaivį.

Lengdonas kone tikėjosi, kad juos pasitiks biokombinezonais vilkinčių PSO darbuotojų armija. Keista, bet atvykėlių laukė tiktai raudonu kryžiumi paženklinto didelio balto furgono vairuotojas.

Čia atlėkė Raudonasis Kryžius? Įsižiūrėjęs į automobilį jis staiga prisiminė, kad tokiu simboliu naudojasi dar kai kas. *Šveicarijos ambasada.*

Profesorius atsisegė saugos diržą ir, kitiems pasiruošus išlipti laukan, susirado Sinski.

— Kur visi? — paklausė. — PSO komanda? Turkų teisėtvarkos pajėgos? Jau nukako į *Hagia Sophia?*

Daktarė Sinski nerimastingai į jį pašnairavo.

— Jei atvirai, nutarėme neįspėti vietos valdžios. Su mumis keliauja geriausia Žvalgybos ir greitojo reagavimo komanda iš Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, todėl artimiausiu metu operaciją vykdysime slapta, kad nesukeltume panikos.

Lengdonas matė, kaip Bruderis netoliese užsega juodus kelioninius krepšius, į kuriuos sudėjo darbui su pavojingomis medžiagomis būtinus daiktus — biokombinezonus, respiratorius ir elektroninę detektorių įrangą.

Bruderis užsimetė krepšį ant peties ir prisiartino prie jųdviejų.

— Mes pasiruošę. Įžengsime į pastatą, surasime Dandolo kapą, pasiklausysime sruvenančio vandens, kaip liepia eilėraštis, ir nuspręsime, ar kreiptis pagalbos į kitus valdžios organus.

Lengdonas jau spėjo pastebėti, kad planas turi rimtą trūkumą.

— Neinformavę vietinių valdžios pareigūnų, vidun nepateksime, nes saulei leidžiantis *Hagia Sophia* uždaroma.

— Dėl to nesijaudinkite, — nuramino Sinski. — Aš užmezgiau ryšį su Šveicarijos ambasada, kuri paskambino soboro muziejaus direktoriui ir paprašė, kad mums atvykus jis surengtų ekskursiją svarbiam asmeniui. Direktorius sutiko.

Lengdonas vos neprajuko.

— Svarbiam asmeniui? Pasaulio sveikatos organizacijos vadovei? Ir pulkui kareivių, nešančių krepšius su apsauga nuo pavojingos aplinkos? Nemanot, kad vienam kitam žmogui sukelsime nuostabą?

— ŽIGR komanda su daiktais liks automobilyje, kol Bruderis ir mudu įvertinsime padėtį, — atsakė Sinski. — Beje, ypatingas svečias esu ne aš, o *jūs.*

— Ką?!

— Muziejui pranešėme, kad į Stambulą atskrido savo tyrėjų būrio lydimas amerikietis profesorius, kuris ketina rašyti straipsnį apie *Hagia Sophia* simbolius, deja, reisas vėlavo penkias valandas ir jis nespėjo šiandien apsilankyti pastate. Iškeliauti privalo rytoj, todėl vylėsi...

— Aišku, — ją nutraukė Lengdonas. — Esmę supratau.

— Mus asmeniškai pasitiks muziejaus atsiųstas darbuotojas. Jį nepaprastai žavi jūsų raštai apie islamišką meną. — Sinski blausiai nusišypsojo, mėgindama atrodyti optimistiška. — Sulaukėme patikinimų, kad galėsite išžvalgyti kiekvieną statinio kertę.

— Ir, o tai svarbiausia, — pridūrė Bruderis, — tenai būsime vienui vieni.

85 SKYRIUS

Furgonui rūkstant krantinės magistrale, Atatiurko oro uostą jungiančia su Stambulo centru, Robertas Lengdonas bereikšmiu žvilgsniu spoksojo pro langą. Šveicarijos ambasados atstovams kažkaip padėjus supaprastinti muitinės formalumus, vos po kelių minučių profesorius, daktarė Sinski ir likusi grupė leidosi į kelią.

Sinski nurodė profosui, Feriui ir porai PSO narių sėdėti C-130 lėktuve ir tęsti Sienos Bruks paieškas.

Vargu ar Siena pajėgtų laiku atsibelsti į Stambulą, tačiau jie baiminosi, kad moteris gali susisiekti su vienu iš Turkijoje įsikūrusių Zobristo gerbėjų ir paprašyti pagalbos, idant maniakiškas genetiko planas būtų įgyvendintas, kol neįsikišo Sinski būrys.

Nejau Siena tikrai ryžtųsi genocidui? Lengdonui vis dar sunkiai sekėsi susitaikyti su tuo, kas šiandien įvyko. Kad ir kaip maudė širdį, jam teko pripažinti tiesą. *Robertai, tu jos nepažinojai. Ji tave prigavo.*

Mieste ėmė krapnoti, ir besiklausant monotoniško valytuvų čiužėjimo Lengdoną netikėtai apėmė nuovargis. Dešinėje, Marmuro jūroje, jis matė vir-

tines šviesélių, kuriomis žioravo prabangios jachtos, ir milžiniškus tanklaivius, kursuojančius tarp uosto ir atvirų vandenų. Netoli kranto stiebėsi ryškiai nutvieksti, virš skliautuotų mečečių styrantys, liauni ir elegantiški minaretai, nebyliai primenantys, kad šiuolaikiškas pasaulietinis Stambulas, tiesą sakant, stūkso ant religinio pamato.

Dešimties mylių ilgio magistralę Lengdonas laikė gražiausiu Europos keliu. Prospektas tobulai atspindėjo Stambului tipišką senovės bei dabarties sandūrą ir iš dalies driekėsi palei Konstantino sieną, iškilusią šešiolika šimtmečių anksčiau nei gimė žmogus, kurio vardu jis nūdien buvo pavadintas — Džonas F. Kenedis. JAV prezidentas žavėjosi Kemalio Atatiurko pastangomis iš žlugusios imperijos pelenų sukurti Turkijos respubliką.

Kenedžio gatvė, žiūrovams dovanojanti nepakartojamą jūros reginį, vingiavo pro įspūdingus sodelius ir istorinius parkus, palei Jenikapio uostą, tarp miesto ribų ir Bosforo sąsiaurio, galop aplink Auksinio Rago įlanką. Prie šios dunksojo aukštai virš miesto stūksanti osmanų tvirtovė, Topkapio rūmai. Dėl strategiškai patogios vietos ir vaizdo į sąsiaurį, juos be galo mėgo turistai, kurie apsilankę gėrėdavosi toliais ir stulbinančia osmanų lobių kolekcija, įskaitant apsiaustą bei kardą, neva priklaususius pačiam pranašui Mahometui.

Taip toli mes nevažiuosime, sau tarė Lengdonas įsivaizduodamas kelionės tikslą, miesto centre stovintį *Hagia Sophia* soborą.

Furgonui išsukus iš Kenedžio gatvės ir pradėjus rangytis gausiai apgyvendintame didmiestyje, Lengdonas nužvelgė aplinkui plūstančias minias žmonių jausdamas, kaip jį slegia šiandienos pokalbiai.

Gyventojų perteklius.

Maras.

Iškrypę Zobristo siekiai.

Jis žinojo, kokią misiją privalės įvykdyti ŽIGR komanda, bet dar nebuvo iki galo to suvokęs. *Mes traukiame į epicentrą.* Lengdonas mintyse išvydo lėtai tirpstantį gelsvai rusvo skysčio pilną maišą ir pasvarstė, kaip leidosi įpainiojamas į tokius reikalus.

Keistas eilėraštis, kurį jiedu su Siena rado nuvalę vidinį Dantės pomirtinės kaukės paviršių, atvedė į Stambulą. Jis savo ruožtu nukreipė Bruderio vyrus į *Hagia Sophia,* bet sobore dar reikės iššifruoti likusią eilių dalį.

***Auksuotame šventosios išminties* mouseion**
klūpom prie žemės ausį jūs priglauskit

ir paklausykit, kaip vanduo sruvena.
Į savo gelmę kviečia jus paskendę rūmai...
ten chtoninė pabaisa lūkuriuoja,
raudoname it kraujas vandeny...
neatsispindi čia dangus žvaigždėtas.

Lengdonui nerimą vėl sužadino mintis, kad paskutinė Dantės „Pragaro" giesmė baigiasi beveik identiška scena: ilgai žygiavę per požemių karalystę poetas ir Vergilijus nusileidžia į žemiausią pragaro tašką. Jie atsiduria aklavietėje, bet išgirsta po kojomis tekantį vandenį ir, eidami palei upelio vagą, braudamiesi pro siaurus plyšius bei spragas, išnyra į saugią vietą.

Dantė rašė: *Yra plyšys toli... akim nepastebėsi jo, bet skuba į jį kalnų šaltinis vingrus, kurs, bėgdamas pašlaitėn, skaidriai klega ir rausiasi pro akmenų gūbrius. Pasukome į šią uolyno spragą — vadovas prieky, aš — jam iš paskos — ir pagal upeliuko slaptą vagą žingsniavome aukštyn...*

Zobristą akivaizdžiai įkvėpė minėta „Dieviškosios komedijos" scena, tik šiuo atveju jis viską apvertė aukštyn kojomis. Lengdonas su kitais turės žygiuoti ten, kur srūva vanduo, bet, priešingai nei Dantė, keliaus *į* pragarą, užuot mėginę iš jo ištrūkti.

Furgonui manevruojant dar didesniu žmonių skaičiumi užgrūstomis siaurėjančiomis gatvėmis, Lengdonas pamažu perprato iškreiptai logiškus motyvus, dėl kurių Zobristas nusprendė, kad pandemijos židiniui geriausiai tiktų Stambulo centras.

Rytai sueina su Vakarais.

Čia — pasaulių kryžkelė.

Praeityje Stambulą daugel kartų siaubė negailestingos epidemijos, pražudžiusios aibę miestiečių. Per paskutinę Juodosios mirties stadiją didmiestis tapo maro epicentru, kuriame liga, kaip teigiama, per dieną pasiglemždavo dešimt tūkstančių gyvybių. Ne vienas garsus osmanų paveikslas vaizdavo miesto gyventojus, Taksimo laukuose desperatiškai kasančius duobes, idant jose palaidotų lavonų krūvas.

Lengdonas nuoširdžiai vylėsi, kad Karlas Marksas suklydo pareiškęs: „Istorija kartojasi."

Lietaus drėkinamose gatvėse nieko neįtariantys žmonės užsiėmė savais reikalais. Vaikus vakarienės kvietė simpatiška turkė, gėrimus siurbčiojo lauko kavinėje sėdintys du senukai, pro šalį žingsniavo už rankų susikibusi, po skėčiu

pasislėpusi, dailiai apsirengusi pora, iš autobuso liuoktelėjo ir į kitą kelio pusę nubėgo smokingą dėvintis vyriškis, kuris po frako skvernu slėpė smuiko dėklą ir, matyt, vėlavo į koncertą.

Lengdonas suvokė tyrinėjąs jų veidus, bandąs su visomis smulkmenomis įsivaizduoti kiekvieno asmens gyvenimą.

Mases sudaro atskiri individai.

Užsimerkęs jis nusigręžė nuo lango ir pabandė iš galvos išvyti šiurpinančias mintis. Bet susigriebė per vėlai. Sąmonės tamsoje jau ryškėjo nepageidaujamas reginys — Breigelio „Mirties triumfo“ nykus kraštovaizdis, siaubingi maro, vargo ir kančios nusiaubto pajūrio miesto toliai.

Furgonas pasuko dešinėn į Toruno gatvę, ir vieną sekundę Lengdonas įtikėjo, kad jie pasiekė tikslą. Kairėje pusėje iš miglos išniro didinga mečetė.

Bet ne *Hagia Sophia.*

Mėlynoji mečetė, pamanė jis atpažinęs po tris *şerefe*, arba balkonus, turinčius šešis pieštuko formos minaretus su kaneliūromis ir smailiais špiliais. Lengdonas sykį skaitė, kad egzotiškieji pasakiškos išvaizdos minaretai įkvėpė sukurti Disnėjaus pasaulyje stovinčios legendinės Pelenės pilies projektą. Mečetės pavadinimas kilo iš vidines jos sienas puošiančių nuostabių mėlynų plytelių gausos.

Mes jau arti, dingtelėjo Lengdonui, kai furgonas metėsi į Kabasakalo gatvę ir visu greičiu nuburzgė palei Sultanahmeto parką, plytintį pusiaukelėje tarp Mėlynosios mečetės ir *Hagia Sophia*, garsėjantį iš jo atsiveriančiu puikiu vaizdu į abi šventyklas.

Jis prisimerkė, įbedė akis į aplytą priekinį stiklą, ties horizontu pasidairė soboro kontūrų, bet juos įžiūrėti trukdė lietus ir plieskiantys kitų automobilių žibintai. Lyg to būtų maža, gatvėje eismas faktiškai sustojo.

Lengdonas prieš save matė tiktai raudonų stabdymo šviesų virtinę.

— Vyksta kažkoks renginys, — pranešė vairuotojas. — Tikriausiai koncertas. Bus greičiau, jeigu leisitės pėsčiomis.

— Ar dar toli? — paklausė Sinski.

— Tereikia pereiti parką. Užtruksite tris minutes. Kelias visiškai saugus.

Iš kabinos iššokę laukan daktarė Sinski, Bruderis ir Lengdonas pajudėjo nurodyta kryptimi.

Takeliais skubiai kulniuojančią trijulę nuo stiprėjančio lietaus nežymiai apsaugojo plačialapiai medžiai. Kelią margino rodyklės, nukreipiančios svečius į turistų traukos objektus, kurių Sultanahmeto parke netrūko — prie egiptietiško obelisko iš Luksoro, Gyvatės kolonos iš Apolono šventyklos Delfuose ir Mylios

kolonos, kadaise atstojusios „nulinį tašką“, nuo kurio Bizantijos imperijoje buvo matuojami visi atstumai.

Galų gale jie pasišalino iš po medžių lapijos ir numynė prie dangų atspindinčio, parko vidurį ženklinančio apskrito telkinio. Žengęs į atvirą erdvę Lengdonas atsigręžo į rytus.

Hagia Sophia.

Soboras panėšėjo ne tiek į statinį... kiek į kalną.

Lietuje blizgantis, gigantiškas *Hagia Sophia* siluetas pats priminė miestą. Neapsakomai platus vidurinis kupolas su sidabriškomis briaunomis tarytum slėgė aplink susibūrusių kitų skliautuotų pastatų sankaupą. Kampuose kyšojo pilkai tviskančios smailės ir po vieną balkoną turintys keturi minaretų bokštai, kuriuos nuo centro skyrė toks didelis atstumas, kad jie, rodės, nė nepriklausė tam pačiam kompleksui.

Ligi tol tursenę Sinski ir Bruderis ūmai stabtelėjo — jų žvilgsniai kilo vis aukštyn... ir aukštyn... tuo metu protas stengėsi suvokti priešakyje stūksančio milžino aukštį ir plotį.

— Viešpatie, — netikėdamas savo akimis išspaudė Bruderis. — Mums reikės naršyti... *šitai?*

86 SKYRIUS

M*ane įkalino*, mąstė profosas slankiodamas po C-130 transportinį lėktuvą. Jis sutiko skristi į Stambulą ir pagelbėti daktarei Sinski įveikti krizę, kol toji neužsibaigė katastrofa.

Konsorciumo vadovas, be abejo, numanė, kad bendradarbiavimas su PSO direktore tikriausiai padės sušvelninti bausmę, kuri jam grėsė kaip žmogui, netyčia įsivėlusiam į katastrofiškų įvykių sūkurį. *Bet dabar aš atsidūriau Sinski nelaisvėje.*

Vos tik C-130 sustojo Atatiurko oro uosto angare, ji su komanda išlipo laukan, prieš tai liepusi profosui ir keliems Konsorciumo nariams likti orlaivyje.

Jis norėjo pakvėpuoti grynu oru, tačiau tarpdurį užtvėrę pilotai, kurių veidus stingdė akmeninės minos, priminė, esą daktarė Sinski visų paprašė laukti lėktuve.

Padėtis nekokia, pamanė profosas atsisėdęs, galutinai suvokęs, kad ateitis nieko gero nežada. Jis visuomet atlikdavo lėlininko vaidmenį ir trūkčiodavo marionečių virveles, bet savo galias netikėtai prarado.

Zobristas, Siena, Sinski.

Tie trys metė jam iššūkį... netgi juo manipuliavo.

Dabar, įstrigęs keistoje belangėje, kurią įkūnijo PSO transportinis orlaivis, profosas ėmė spėlioti, ar tik nuo jo nenusigręžė sėkmė. Galbūt dabartines aplinkybes derėtų vadinti karminiu atlygiu už nedorą gyvenimą?

Juk užsidirbu pramanais.

Esu dezinformacijos skleidėjas.

Nors pasauliui melą iškišdavo ne jis vienas, profosas bėgant metams tapo stambiausia žuvimi tvenkinyje. Jam nė nepatikdavo būti siejamam su smulkme, priklausančia visai kitam akių dūmėjų porūšiui.

Internete besireklamuojančios bendrovės, kaip antai „Alibi Company" ir „Alibi Network", visame pasaulyje uždirbdavo nemenkas sumas, neištikimiems sutuoktiniams padėdamos mulkinti antrąsias puses ir išlipti sausiems iš vandens. Šios organizacijos žadėdavo trumpam „sustabdyti laiko tėkmę", kad klientai galėtų pabėgti nuo vyrų, žmonų ar vaikų, ir meistriškai kurdavo iliuzijas — tariamus verslininkų suvažiavimus, išvykas pas gydytojus, vestuves, — sykiu pridėdavo netikrų kvietimų, brošiūrų, lėktuvo bilietų, viešbučio kambario rezervavimo blankų, netgi tarpininkų numerių, iš tiesų sujungiančių su „Alibi Company" komutatoriumi ir puikiai apmokytais profesionalais, kurie vaizduodavo sekretorius arba atlikdavo kitus vaidmenis, būtinus regimybei palaikyti.

Tačiau profosas niekuomet nešvaistydavo laiko tokioms menkoms gudrybėms. Jis imdavosi vien stambių machinacijų ir dirbdavo klientams, už aukščiausios kokybės paslaugas galintiems mokėti milijonus.

Valstybių vyriausybėms.

Didelėms korporacijoms.

Ypač pinigingoms garsenybėms.

Savo tikslų siekiantys užsakovai naudodavosi visais Konsorciumo ištekliais, personalu, kūrybingumu bei patirtimi. Ir, svarbiausia, sulaukdavo garantijų, kad jų niekas neatseks pagal iliuzijas, kurios įsups pageidaujamą apgaulę.

Stengdamiesi paremti vertybinių popierių biržas, pateisinti karinius veiksmus, laimėti rinkimus ar iš slėptuvės išvilioti teroristus, pasaulio galingieji formuodavo viešąją nuomonę įspūdingais dezinformacijos projektais.

Taip buvo visada.

Dvidešimto amžiaus septintajame dešimtmetyje rusai įsteigė šnipų pseudotinklą, klastojusį informaciją, kurią daugelį metų perimdavo britai. 1947 metais JAV oro pajėgos išmąstė įmantrią aferą su NSO, kad visuomenės dėmesį nu-

kreiptų nuo Rosvelyje, Naujosios Meksikos valstijoje, sudužusio slapto lėktuvo. Pastaruoju metu pasaulis buvo įtikintas, neva Irake egzistuoja masinio naikinimo ginklai.

Profosas beveik trisdešimt metų pagelbėdavo įtakingiems asmenims apsaugoti, išlaikyti ir sustiprinti savo valdžią. Užsakymus rinkdavosi itin atsargiai, tačiau baimindavosi, kad vieną dieną griebsis darbo, kurio nederėtų imtis.

Ir toji diena išaušo.

Jo nuomone, kiekvienas įspūdingas žlugimas prasidėdavo nuo vieno konkretaus momento — atsitiktinės pažinties, neapdairaus žvilgsnio, akimirkos, kai priimi neteisingą sprendimą.

Šiuo atveju, suvokė profosas, taip įvyko kone prieš tuziną metų, kai jis nusamdė papildomai užsidirbti norėjusią medicinos mokyklos studentę. Dėl skvarbaus proto, įstabių gabumų kalboms ir sugebėjimų improvizuoti tarp Konsorciumo narių mergina kaipmat tapo įžymybe.

Siena Bruks buvo talentinga iš prigimties.

Siena iš karto perprato jo veiklą, ir profosas pajuto, kad jai nestinga savų paslapčių. Jauna moteris gaudavo dosnų atlyginimą, kuriuo apmokėdavo medicinos mokslų studijas, bet maždaug po dvejų metų nelauktai tarė sudie. Paskelbė trokštanti gelbėti pasaulį, tačiau tokioje aplinkoje negalinti įgyvendinti tikslo.

Profosas nė neįsivaizdavo, kad Siena Bruks išdygs po dešimtmečio ir tam tikra prasme pasiūlys priimti dovaną — potencialų ultraturtingą klientą.

Bertraną Zobristą.

Atsiminimai jį suerzino.

Tai Sienos kaltė.

Ji nuo pat pradžių rėmė Zobristo planą.

Netoliese, C-130 lėktuve laikinai įrengtoje pasitarimų zonoje, kaito atmosfera — PSO pareigūnai kalbėjo telefonais ir ginčijosi tarpusavyje.

— Siena Bruks?! — į mobilųjį suriko vienas. — Jūs įsitikinęs? — raukydamasis minutėlę pasiklausė. — Aha. Sužinokite visas smulkmenas. Aš luktelėsiu.

Jis delnu pridengė aparatą ir atsisuko į kolegas.

— Rodos, mums apleidus Italiją, netrukus iš ten išlėkė ir Siena Bruks.

Prie stalo sėdintys žmonės įsitempė.

— Kaip? — paklausė kažkokia moteris. — Mes stebėjome oro uostą, tiltus, geležinkelio stotį...

— Iš Ničelio oro uosto, — atsakė jis. — Lido saloje.

— Neįmanoma. — PSO darbuotoja krestelėjo galvą. — Ničelio oro uostas

miniatiūrinis. Reisinių orlaivių nepriima. Aptarnauja tik vietinius turistų sraigtasparnius ir...

— Siena Bruks kažkaip įsigavo į privatų lėktuvą, pastatytą Ničelio angare. Mūsų žmonės vis dar aiškinasi skrydžio kryptį. — Jis vėl pakėlė mobilųjį prie lūpų. — Taip, aš čia. Kokios žinios? — Naujienos privertė jį nukabinti pečius, susmegti ir galop atsisėsti. — Supratau. Ačiū.

Vyriškis baigė pokalbį. Lūkuriuojantys kolegos nuo jo nenuleido akių.

— Siena išskrido į Turkiją, — trindamasis akis pranešė jis.

— Skambink Europos oro transporto vadovavimo struktūrai! — kažkas paragino. — Lai tenykščiai nukreipia orlaivį atgal!

— Negaliu. Prieš dvylika minučių lėktuvas nutūpė privačiame Hezarfeno oro uoste, vos už penkiolikos mylių nuo mūsų. Siena Bruks dingo.

87 SKYRIUS

Senovinį *Hagia Sophia* kupolą pliekė stiprėjantis lietus.

Mažne tūkstantį metų tai buvo didžiausia bažnyčia pasaulyje, ir netgi dabar sunkiai sekėsi įsisąmoninti, kad galėtų egzistuoti dar įspūdingesnių apimčių šventovės. Vėl išvydęs soborą Lengdonas prisiminė, kaip skaitė apie imperatorių Justinianą, kuris pasibaigus *Hagia Sophia* statyboms atsitraukė nuo durų ir išdidžiai paskelbė: „O, Saliamone, tave aš pranokau!“

Sinski ir Bruderis vis ryžtingiau žygiavo prie monumentalaus pastato, kuris jiems artėjant nenumaldomai augo.

Prie takelių riogsojo užkariautojo Mechmedo armijos naudoti patrankų sviediniai, dekoratyvinė užuomina į smurto kupiną statinio istoriją — įvairios jėgos parklupdydamos miestą keisdavo šventyklos paskirtį, kad ji tenkintų nugalėtojų dvasinius poreikius.

Trijulei traukiant pietinio fasado kryptimi, Lengdonas pasuko galvą dešinėn ir nužvelgė tris skliautuotus, į siloso bokštus panašius priestatus, sultonų mauzoliejus. Sakoma, kad vienas jų, Muradas III, turėjo daugiau kaip šimtą atžalų.

Nakties orą perskrodė mobiliojo čirškimas. Bruderis kišenėje sugraibė telefoną, patikrino, kas skambina, ir atžariai paklausė:

— Kas naujo?

Jis klausėsi ataskaitos ir netikėdamas savo ausimis lingavo galvą.

— Kaip tai nutiko? — po akimirkos atsiduso. — Ką gi, informuokite mane, jei dar ką nors sužinosite. — Bruderis nutraukė ryšį.

— Kas yra? — paklausė Sinski.

— Nepraraskite budrumo. — Jis apsidairė. — Mes tikriausiai sulauksime draugijos. — Atsigrįžęs į PSO direktorę pridūrė: — Į Stambulą atvyko ir Siena Bruks.

Akis išsproginusiam Lengdonui stačiai galvoje netilpo, kad Siena visgi rado būdą, kaip pasiekti Turkiją, negana to, sėkmingai pasprukusi iš Venecijos rizikavo savo laisve ir, ko gero, gyvybe, idant nežlugtų Zobristo planas.

Lygiai taip pat sunerimusi Sinski giliai įkvėpė, regis, pasirengė nuodugniau iškvosti Bruderį, bet persigalvojo ir kreipėsi į profesorių:

— Kur link eisime?

Lengdonas pamojo kairėn, ragindamas sukti už pietvakarinio *Hagia Sophia* kampo.

— Apsiplovimų šaltinis ana ten.

Su muziejaus atstovu jie sutarė pasimatyti greta dailiomis grotelėmis apipinto šulinio, kuriuo anksčiau naudojosi musulmonai, prieš maldą atlikdami apsiprausimo ritualą.

— Profesoriau Lengdonai! — pasigirdo vyriškas balsas, kai visi trys nukako į vietą.

Iš už šaltinį dengiančio aštuonkampio kupolo išniro rankomis džiugiai mostaguojantis, besišypsantis turkas.

— Profesoriau, čionai!

Lengdonas su bendražygiais nuskubėjo prie vyriškio.

— Sveiki, mano vardas — Mirsatas.

Entuziazmu trykštantis, su ryškiu akcentu angliškai šnekantis žmogus buvo smulkaus sudėjimo, truputį praplikęs, užsidėjęs akinius, kokius nešioti mėgdavo akademikai, apsirengęs pilku švarku.

— Man didelė garbė su jumis susipažinti.

— Ne, pagerbti jaučiamės mes, — atsakė Lengdonas spausdamas Mirsatui ranką. — Ačiū, kad iš anksto neįspėti taip svetingai mus pasitikote.

— Taip, taip!

— Aš — Elizabeta Sinski. — PSO direktorė spustelėjo turkui delną ir parodė į Bruderį. — Čia Kristofas Bruderis. Gaila, kad mūsų skrydis smarkiai vėlavo. Bet esame labai dėkingi už jūsų paslaugas.

— Ką jūs, nėra už ką! — karštai užtikrino Mirsatas. — Dėl profesoriaus

Lengdono privačią ekskursiją organizuočiau bet kokiu paros metu. Jo knygutė „Krikščionių simboliai musulmonų pasaulyje“ itin gerai perkama muziejaus suvenyrų krautuvėlėje.

Nejaugi, suglumo Lengdonas. *Dabar žinosiu* vienintelį *tašką Žemėje, kuriame įmanoma aptikti tą knygą.*

— Eime? — Mirsatas mostu paprašė juos sekti įkandin.

Grupė sparčiai numynė per nedidelį atviros erdvės plotą, užnugaryje palikdama turistams skirtą prieigą, keliaudama link trijų gilių arkinių nišų su masyviomis bronzinėmis durimis — autentiškojo pagrindinio įėjimo.

Juos sutiko du ginkluoti apsauginiai, kurie pamatę muziejaus atstovą atrakino ir pravėrė duris.

— *Sağ Olun.* — Mirsatas ištarė vieną iš nedaugelio Lengdonui žinomų turkiškų frazių — ypač mandagiai padėkojo.

Ketvertukas žengė per slenkstį, ir sargybiniai uždarė sunkias duris; akmeninėje patalpoje aidu nuvilnijo trenksmo garsai.

Jie atsidūrė *Hagia Sophia* nartekse, krikščionių bažnyčioms įprastame prieangyje, įsispraudusiame tarp pasaulietiškumo ir dieviškumo.

Lengdonas juos vadindavo „dvasiniais pilies grioviais“.

Grupė prisiartino prie kitų durų, ir Mirsatas jas atlapojo. Bet, užuot pamatęs šventovę, profesorius išvydo antrą prieangį, nežymiai erdvesnį už pirmąjį.

Vidinis narteksas, sau tarė Lengdonas visai pamiršęs, kad *Hagia Sophia* nuo išorinio pasaulio sergėja pora apsaugos lygių.

Tarsi paruošdamas svečius šventyklos interjero vaizdui, vidinis narteksas puošnumu gerokai pranoko pirmąją tarpinę zoną; elegantiškų sietynų šviesoje spindėjo nublizgintos akmeninės jo sienos. Kitoje romybės sklidino prieangio pusėje stiebėsi ketverios durys, o virš jų puikavosi neapsakomai žavingos mozaikos, nuo kurių Lengdonas nepajėgė atplėšti žvilgsnio. Mirsatas nudrožė prie didžiausių — bronzos plokštėmis apkaltų gigantiškų durų.

— Imperatoriškasis praėjimas, — nuo entuziazmo bemaž apsvaigęs tyliai pasakė turkas. — Bizantijos laikais jis atsiverdavo tik prieš imperatorių. Paprastai turistai čia nevaikšto, bet šis vakaras ypatingas. — Siekdamas durų Mirsatas sustingo. — Prieš mums įeinant, leiskite paklausti, ar viduje norite apžiūrėti kokį nors konkretų objektą?

Lengdonas, Sinski ir Bruderis susižvalgė.

— Taip, — atsiliepė Lengdonas. — Mus daug kas domina, bet iš pradžių mielai užmestume akį į Enriko Dandolo kapą.

Mirsatas pakreipė galvą ant šono lyg nesupratęs prašymo.

— Atleiskit? Jums rūpi pamatyti... Dandolo kapą?

— Teisingai.

Turkas nusiminė.

— Bet sere... paminklinė lenta visiškai neišvaizdi. Ir nepaženklinta jokiais simboliais. Čia yra kur kas geresnių eksponatų.

— Žinoma, — mandagiai atsakė Lengdonas. — Vis dėlto būtume neapsakomai dėkingi, jeigu mus ten nuvestumėte.

Vieną ilgai užsitęsusią minutėlę Mirsatas įdėmiu žvilgsniu varstė profesorių, galų gale pakėlė akis į devinto amžiaus mozaiką, kuria Lengdonas ką tik gėrėjosi — į Visavaldį Kristų, kairėje rankoje laikantį Naująjį Testamentą ir dešine dalijantį palaiminimus.

Staiga Mirsato lūpų kampučius iškreipė šypsena, tarytum gidas būtų supratęs, kas vyksta, ir jis įniko vizgenti pirštu.

— Koks jūs gudrus! Labai gudrus!

Lengdonas įsispoksojo į turką.

— Ką turit omenyje?

— Nesijaudinkit, profesoriau, — it sąmokslininkas pašnibždomis tarė Mirsatas. — Aš niekam neprasitarsiu, kodėl *iš tiesų* atkeliavote.

Sinski ir Bruderis nustebę pažvairavo į Lengdoną. Šis viso labo gūžtelėjo pečiais, tuo metu muziejaus atstovas pradarė duris ir pakvietė trijulę užeiti vidun.

88 SKYRIUS

Soborą daug kas laikė aštuntuoju pasaulio stebuklu, ir čia stovėdamas Lengdonas negalėjo nesutikti su tokiu vertinimu.

Kai grupelė įžengė į gigantišką šventovę, atsivėręs vaizdas jam priminė, kad lankytojus akimoju apstulbindavo *Hagia Sophia* didingumas.

Iš pažiūros beribė patalpa užgoždavo net erdviausias Europos katedras. Kvapą gniaužiantį jos apimčių įspūdį, kaip Lengdonas žinojo, iš dalies žadino iliuzija, pribloškiantis šalutinis bizantiškojo planavimo poveikis — naoso plotas driekėsi kvadratinėje salėje, užuot nutįsęs keturiose kryžiaus atšakose, kurias įprasta matyti vėliau statytose bažnyčiose.

Pastatas septyniais šimtmečiais senesnis už Paryžiaus Dievo Motinos katedrą, pagalvojo Lengdonas.

Sekundę kitą jis stovėjo nekrutėdamas, mėgindamas į save sugerti regimas platybes, galiausiai leido žvilgsniui nukrypti į šimto penkiasdešimties pėdų aukštumas, į salę vainikuojantį milžinišką auksinį kupolą, nuo kurio viršutinio taško it saulės spinduliai žemyn šovė keturiasdešimt rumbų, siekiančių apskritą keturiasdešimties skliautuotų langų virtinę. Dieną pro juos plūstanti šviesa atsispindėdavo nuo auksu inkrustuotų mozaikų, todėl šventykloje vyraudavo *Hagia Sophia* garsinantis „mistinis tviskesys".

Lengdonas vos kartą matė drobėje tiksliai įamžintą paauksuotą salės blizgėjimą. Džono Singerio Sardžento kūrinyje. Nieko keista, kad tapydamas žymųjį soboro paveikslą amerikietis menininkas naudojosi tik įvairiais vienos spalvos atspalviais.

Aukso.

Žvilgantį centrinį pusrutulį, dažnai vadinamą „padangių kupolu", prilaikė keturios arkos, kurios rėmėsi į puskupolius ir timpanus. Pastarieji slėgė žemesnį skliautinių stogų ir arkadų lygį, todėl muziejaus svečiams dingodavosi, tarytum jie žiūri į architektūrinių formų kaskadą, iš dausų krentančią į žemę. Apačion smigo — tik gerokai tiesesniu keliu — ir ilgi laidai su aibe spindinčių sietynų, kurie, rodės, kabojo taip žemai, kad augesniems turistams kildavo grėsmė į juos atsitrenkti. Iš tiesų šviestuvus nuo grindų skyrė dvylika pėdų, ir regėjimo apgaulę kurstė patalpos didybė.

Kaip ir kitose monumentaliose šventyklose, pribloškiančios *Hagia Sophia* apimtys turėjo dvi paskirtis. Pirma, rodė Dievui, ką žmonės padarytų Jo labui. Antra, veikdavo maldininkus lyg šoko terapija — impozantiškoje erdvė atvykėliams kurstydavo savo menkumo suvokimą, išdildydavo ego, ir Dievo akivaizdoje fizines jų esybes bei kosminę svarbą priversdavo susitraukti iki dulkelės... iki atomo Kūrėjo rankose.

Kol žmogus netaps niekuo, tol Dievas nieko iš jo nesukurs. Martinas Liuteris tuos žodžius ištarė šešioliktame amžiuje, tačiau seniausi religinės architektūros pavyzdžiai liudijo, kad jų autoriai mąstė panašiai.

Lengdonas atsisuko į Bruderį ir Sinski, kurie pažiopsoję aukštyn nudūrė akis į žemę.

— Jėzau, — sumurmėjo kariškis.

— Taip! Ir Alachai su Mahometu! — džiugiai pridūrė Mirsatas.

Profesorius prunkštelėjo, kai gidas nukreipė Bruderio dėmesį į pagrindinį altorių, virš jo iškilusią Jėzaus mozaiką ir šią supančius du masyvius diskus su Mahometo bei Alacho vardais, užrašytais įmantriu arabišku dailyraščiu.

— Muziejus svečiams primena apie šventovės įvairiapusiškumą, demonstruodamas krikščioniškąją bazilikos epochos ir islamiškąją mečetės laikų ikonografijas. — Mirsatas išdidžiai nusišypsojo. — Nors tikrovėje tarp abiejų religijų egzistuoja trintis, mūsų nuomone, jų simboliai tarpusavyje dera kuo puikiausiai. Jūs, profesoriau, be abejo, su manimi sutinkate?

Lengdonas nuoširdžiai palinksėjo, puikiai atmindamas, kad, prieš bažnyčiai virstant mečete, senosios freskos buvo užtinkuotos. Musulmoniškų ir restauruojamų krikščioniškų simbolių mišinys tiesiog kerėjo, juolab kad stiliaus ir skonio aspektais abi ikonografijos rūšys buvo tikros priešingybės.

Krikščionys teikdavo pirmenybę savo dievų ir šventųjų paveikslams, musulmonai — kaligrafijai ir geometriniams raštams, kurie atskleisdavo Viešpaties visatos grožį. Pagal islamiškąją tradiciją įkvėpti gyvybę gali tik Alachas, todėl žmogus neturi teisės atkurti nei dievų, nei vyrų, moterų ar net gyvūnų vaizdo.

Lengdonas sykį bandė savo studentams iškloti koncepcijos esmę.

— Musulmonų Mikelandželas, tarkim, ant Siksto koplyčios lubų nė už ką netapytų Viešpaties veido; veikiau užrašytų Jo *vardą*. Nes mėginimai pavaizduoti Dievo veidą tolygūs šventvagystei.

Jis ėmė aiškinti religijų skirtumus nulėmusią priežastį:

— Abu tikėjimai yra logocentristinio pobūdžio, kitaip tariant, susitelkę į *Žodį*. Pasak krikščionių, Jono knygoje žodis tapo kūnu: „Tas Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų." Štai kodėl jiems priimtina Žodį vaizduoti žmogaus pavidalu. Bet musulmonų pasaulyje Žodis nebuvo suasmenintas, taigi jį galima išsaugoti tik rašytine forma... dauguma atvejų kaligrafiškai perteiktais islamo šventųjų vardais.

Vienas iš studentų painią istoriją apibendrino juokingai taiklia replika:

— Krikščionys — kaip veidai; musulmonai — kaip žodžiai.

— Priešais, — tęsė Mirsatas mostelėjęs į kitą įspūdingos salės pusę, — matote unikalią krikščionybės ir islamo samplaiką.

Jis bedė pirštu į masyvioje apsidėje regimus simbolius. Iš pastarųjų į akis labiausiai krito Mergelė Marija su kūdikiu, žvelgiantys apačion į *mihrab*, pusapvalę mečetės nišą, nurodančią Mekos kryptį. Netoliese kylantis laiptatakis vedė į sakyklą, panašią į tą, nuo kurios pamokslus dudendavo krikščionių dvasininkas, nors iš tikrųjų vadinamą *minbar*, šventąja pakyla — ten lipdavo penktadieniais pamaldas laikantis imamas. Gretimas paaukštinimas atitinkamai priminė vietą krikščionių choristams, tačiau tai buvo *müezzin mahfili*, platforma, ant kurios muedzinas klaupiasi ir monotoniškai gieda reaguodamas į imamo maldas.

— Mečetės ir katedros turi stebėtinai daug panašumų, — pareiškė Mirsatas. — Rytų ir Vakarų tradicijos skiriasi viena nuo kitos ne taip smarkiai, kaip jūs turbūt manote!

— Mirsatai, — nekantriai įsiterpė Bruderis. — Mums labai norėtųsi išvysti Dandolo kapą. Ar jau galime eiti?

Muziejaus atstovas nežymiai suirzo, tarsi svečias raginimais būtų parodęs savotišką nepagarbą šventovei.

— Atleiskit, kad jus skubiname, — pridūrė Lengdonas, — bet mes privalome laikytis labai įtempto grafiko.

— Ką gi, — Mirsatas pamojo į dešinėje kyšantį balkoną, — lipam aukštyn apžiūrėti kapo.

— Aukštyn? — nustebo profesorius. — Argi Enrikas Dandolas palaidotas ne kriptoje?

Lengdono atmintyje išliko paminklinė lenta, bet ne konkreti jos vieta. Mintyse jis įsivaizdavo tamsius statinio požemius.

Klausimas suglumino turką.

— Ne, profesoriau, Enriko Dandolo kapavietė tikrai yra viršuje.

Kas, po galais, čia vyksta, ėmė laužyti galvą Mirsatas.

Išgirdęs, kad Lengdonui maga aplankyti dožo kapą, jis pajuto prašymo suktumą. *Tas kapas nieko nevilioja.* Amerikietis greičiausiai užsigeidė apžiūrėti slėpiningą brangenybę šalia Dandolo paminklinės lentos, „Meldimo“ mozaiką — senovinį Visavaldžio Kristaus atvaizdą, ko gero, paslaptingiausią meno kūrinį visame sobore.

Lengdonas tiria mozaiką, bet stengiasi neišsiduoti, mąstė Mirsatas spėliodamas, ar tik profesorius slapta nerašo straipsnio apie „Meldimą“.

Bet dabar turką apėmė sąmyšis. Lengdonas, suprantama, žinojo, kad „Meldimo“ mozaiką ras antrame aukšte, tad kodėl jo veide atsispindėjo nuostaba?

Nebent jam tiktai knieti pamatyti Dandolo kapą?

Vis dar sutrikęs Mirsatas nusivedė juos pro vieną iš dviejų garsiųjų *Hagia Sophia* urnų — helenistiniu laikotarpiu iš marmuro luito iškaltą 330 galonų talpos milžinę.

Drauge su pavymui sekančia trijule jis ėmė kopti laiptatakiu jausdamas, kad širdį graužia nerimas. Lengdono kolegų išvaizda neturėjo nieko bendra su akademikais. Juodai apsirengęs raumeningas vyras, tarkim, atrodė kaip kareivis.

O žilaplaukė moteris... Mirsatas beveik neabejojo ją kažkur matęs. *Gal per televizorių?*

Jį pamažu apėmė įtarimas, kad svečiai slepia tikrąjį viešnagės tikslą. *Ko jiems išties čia prireikė?*

— Dar vienas pakopų maršas, ir mes atsidursime viršuje, — džiaugsmingai tarė Mirsatas, kai visi stabtelėjo laiptų aikštelėje. — Ten rasime Enriko Dandolo kapą ir, žinoma... — jis patylėjo, žvilgsniu varstydamas profesorių, — ... žymiąją „Meldimo" mozaiką.

Amerikietis nė nevirptelėjo.

Lengdono, regis, tikrai nedomino mozaika. Jį ir kitus du kažkodėl traukė vien tik Dandolo kapavietė.

89 SKYRIUS

Mirsatui kylant laiptais, Lengdonas matė, kad Bruderis ir Sinski sunerimę. Reikia pripažinti, žygis į antrą aukštą rodėsi nelogiškas. Jo galvoje nepaliaujamai sukosi požemių kadrai iš Zobristo vaizdo įrašo... ir dokumentinio filmo apie vandenyje skendinčius *Hagia Sophia* rūsius.

Mes privalome leistis apačion!

Visgi jie turėjo vykdyti Zobristo nurodymus, net jeigu Dandolo kapas tikrai viršuje. *Auksuotame šventosios išminties* mouseion *klūpom prie žemės ausį jūs priglauskit ir paklausykit, kaip vanduo sruvena.*

Kai visi keturi pagaliau užsikorė į antrą lygį, Mirsatas juos atvedė iki balkono krašto, nuo kurio atsivėrė pribloškiantis šventovės reginys. Lengdonas sustingo, į priekį įsmeigęs akis.

Muziejaus atstovas vėl pratrūko su užsidegimu šnekėti apie „Meldimo" mozaiką, bet profesorius turko nebegirdėjo.

Jis išvydo savo tikslą.

Dandolo antkapį.

Paminklinė lenta buvo tokia pat, kokia išliko atsiminimuose — stačiakampis balto marmuro luitas, įspraustas į glotnias akmenines grindis ir atitvertas stulpeliais bei grandinėmis.

Lengdonas pripuolė prie kapavietės ir įdėmiai perskaitė išraižytą užrašą.

HENRICUS DANDOLO

Likusiems grupės nariams prieinant, Lengdonas ėmėsi veiksmų — peržengė apsauginę grandinę ir atsistojo prie pat kapo.

Mirsatas garsiai užprotestavo, tačiau profesorius skubiai atsiklaupė, tartum pasirengęs sukalbėti maldą klastingojo dožo kojūgalyje. Tuomet prispaudė delnus prie paminklinės lentos ir atsigulė kniūbsčias, sukeldamas griausmingas, siaubo kupinas turko aimanas. Kaktą nuleido prie grindų ir suvokė dabar primenąs Mekai nusilenkusį musulmoną. Manevro priblokštas Mirsatas neteko amo, ir pastate netikėtai įsivyravo tyla.

Lengdonas giliai įkvėpė, pasuko veidą ir kairiąja ausimi atsargiai prigludo prie šalto kapavietės akmens.

Iš po grindų kuo aiškiausiai atsklido garsai.

O, Dieve.

Apačioje sakytum aidėjo Dantės „Pragaro“ finalas.

Jis lėtai atsigręžo į Bruderį ir Sinski.

— Aš girdžiu, — sušnibždėjo. — Sruvenantį vandenį.

Kariškis peršoko grandinę ir atsitūpęs šalia amerikiečio įsiklausė. Po akimirkos suskato linkčioti galva.

Nustačius, kad požemiuose alma vanduo, beliko atsakyti į vieną klausimą. *Kur jis teka?*

Lengdono sąmonėje ūmai išryškėjo perpus apsemtas, kažkur apačioje į šiurpų rausvą žvilgesį nugrimzdęs urvas.

Į savo gelmę kviečia jus paskendę rūmai...
ten chtoninė pabaisa lūkuriuoja,
raudoname it kraujas telkiny...
neatsispindi čia dangus žvaigždėtas.

Profesorius atsistojo, grįžo į kitą užtvaros pusę ir pamatė jį rūsčiai varstančias Mirsato akis, iš kurių sprendžiant, gidas jautėsi persigandęs ir išduotas. Amerikietis buvo kone pėda augesnis už turką.

— Atleiskite, Mirsatai, — atsiprašė Lengdonas. — Akivaizdu, kad padėtis itin neįprasta. Aš neturiu laiko į ją gilintis, bet norėčiau jūsų paklausti vieno svarbaus dalyko.

Mirsatas silpnai linktelėjo.

— Gerai.

— Prie Dandolo kapo mes girdime, kaip po akmenimis čiurlena vanduo. *Kur* tiksliai jis srūva?

Muziejaus atstovas pakratė galvą.

— Nesuprantu. Kaip po grindimis teka srovės, galima išgirsti bet kurioje *Hagia Sophia* vietoje.

Svečiai suakmenėjo.

— Ir ypač, kai lyja, — pridūrė Mirsatas. — Stogų plotas yra apie šimto tūkstančių kvadratinių pėdų, ir kol jie išdžiūsta, prabėga ne viena diena. Neretai, prieš jiems nusausėjant, vėl prapliumpa lietus. Vandens srovelių garsai čia įprasti. Jūs tikriausiai žinote, kad soboras iškilęs virš užlietų, erdvių tuštymių. Viename dokumentiniame filme netgi...

— Taip, taip, — įsiterpė Lengdonas, — bet į kokią *konkrečią* vietovę subėga vanduo, girdimas ties Dandolo kapaviete?

— Ten pat, kur ir *visi* šventyklos nuotakai. Į miesto cisterną.

— Ne, — tarė Bruderis, taip pat perlipęs užkardą, — mums reikalinga ne cisterna, o didžiulė požeminė ertmė... galbūt su kolonomis?

— Teisingai, — atsakė Mirsatas, — jūs kalbate apie senovinę Stambulo cisterną — požeminę ertmę su kolonomis. Beje, nepaprastai įspūdingą. Šeštame amžiuje įrengtą miesto vandens saugyklą. Šiais laikais ji apsemta vos per keturias pėdas, bet...

— Kur jos ieškoti? — tuščioje salėje nuaidėjo griežtas Bruderio balsas.

— Ko... cisternos? — išsigandęs pasitikslino Mirsatas. — Už kvartalo, einant į rytus nuo *Hagia Sophia*. — Jis pamojo laukan. — Toji vieta praminta *Yerebatan Sarayi*.

Sarayi? Lengdonas sukluso. *Kaip* Topkapi Sarayi? Pakeliui į soborą jie su kaupu prisižiūrėjo nuorodų į Topkapio rūmus. — Bet... *sarayi* reiškia „rūmai"?

Mirsatas linktelėjo.

— Taip. Senovinė cisterna vadinama *Yerebatan Sarayi*, kitaip sakant, „paskendusiais rūmais".

90 SKYRIUS

Daktarei Sinski kartu su Lengdonu, Bruderiu ir sutrikusiu gidu išlėkus laukan, lietus jau pliaupė kaip iš kibiro.

Į savo gelmę kviečia jus paskendę rūmai, sau tarė PSO direktorė.

Norint nusigauti iki miesto cisternos, *Yerebatan Sarayi*, reikėjo traukti atgal prie Mėlynosios mečetės, bet pasukti truputėlį šiauriau.

Mirsatas rodė kelią.

Neturėdama kitos išeities Sinski atskleidė turkui, kas jie tokie, ir pridūrė, kad paskendusiuose rūmuose veikiausiai slypi sveikatai pavojinga grėsmė, kurią būtina kuo skubiau neutralizuoti.

— Čionai! — sušuko Mirsatas ir pirmas numynė per tamsų parką.

Hagia Sophia kalnas liko užnugaryje, lyg iš pasakų perkeltos Mėlynosios mečetės smailės žvilgėjo priešakyje.

Bruderis sparčiai žingsniavo greta daktarės Sinski ir rėksmingai kalbėjo telefonu, ŽIGR komandai perduodamas naujienas, įsakydamas vyrams atvykti prie įėjimo į rezervuarą.

— Zobristas taikiniu pasirinko miesto vandens atsargas, — pridusęs aiškino jis. — Man reikalingi cisternos vamzdyno planai. Teks pasitelkti užkrato izoliavimo protokolą. Prireiks fizinių ir cheminių užtvarų, be to, vakuuminio...

— Minutėlę! — kareivį nutraukė Mirsatas. — Jūs ne taip mane supratote. Cisterna miestui nebetiekia vandens!

Bruderis nuleido mobilųjį ir piktai nužvelgė gidą.

— Ką?

— Saugyklos funkciją ji atliko senovėje. Tie laikai jau praėjo. Mes modernizavome vandentiekio sistemą.

ŽIGR būrio vadas sustingo po medžio lapija, šalia stabtelėjo ir kiti.

— Mirsatai, ar iš cisternos tikrai niekas negeria? — paklausė Sinski.

— Ką jūs, ne, — užtikrino turkas. — Tenykštis vanduo užsistovėjęs ir viso labo pamažu smelkiasi į žemę.

Sinski, Lengdonas ir Bruderis apimti dvejonių susižvalgė. PSO direktorė nė nesuvokė, džiaugtis jai ar išsigąsti. *Jeigu tarp žmonių ir vandens nėra jokio sąlyčio, kodėl Zobristas nusprendė jį užteršti?*

— Kai prieš dešimtmečius modernizavome vandentiekį, cisterna tapo požeminėje patalpoje išplitusiu, nebenaudojamu tvenkiniu. — Mirsatas gūžtelėjo. — Mūsų dienomis ji virtusi turistų traukos objektu.

Turistų traukos objektu? Sinski kaipmat atsigręžė į gidą.

— Minutėlę... žmonės gali ten *nusileisti?* Į cisterną?

— Žinoma. Kasdien ją aplanko tūkstančiai. Ola gan įspūdinga. Virš telkinio nutiesti lentiniai takai. Apačioje netgi veikia kavinukė. Ventiliacija prastoka, oras troškus ir drėgnas, bet toji vieta vis tiek populiari.

Sinski įsispoksojo Bruderiui į akis ir suprato, kad patyręs ŽIGR agentas mintyse regi tą patį — tamsią drėgną olą, pilną stovinčio vandens, kuriame vei-

sėsi patogenas. Košmarą papildė mediniai takai ir kiauromis dienomis jais kursuojantys turistai.

— Jis sukūrė bioaerozolį, — paskelbė kariškis.

PSO vadovė linktelėjo nukardama pečius.

— Jei tiksliau? — paklausė Lengdonas.

— Jei tiksliau, užkratas sklaidosi ore, — atsakė Bruderis.

Profesorius nuščiuvo, ir Sinski pamatė, kad jis galų gale įsisąmonino potencialų krizės mastą.

Apie oru pernešamą patogeną, kaip tikėtiną variantą, ji mąstė jau kurį laiką, bet manydama, kad cisterna atstoja miesto vandens saugyklą, vylėsi, jog Zobristas teikė pirmenybę nuo vandens neatskiriamoms bakterijoms. Jos buvo sunkiai išnaikinamos ir atsparios įvairioms oro sąlygoms, tačiau daugindavosi lėtai.

Bioaerozolis plisdavo greitai.

Žaibiškai.

— Tokiu atveju jis greičiausiai virusinės kilmės, — pastebėjo Bruderis.

Taip, virusas, pritarė Sinski. *Sparčiausiai prasisklaidantis patogenas, kokį Zobristas galėjo išsirinkti.*

Keista, kad oru sklindantį virusą genetikas paleido vandenyje, antra vertus, skystyje bręsdavo ir iš jo išnirdamos užgimdavo daugybė gyvybės formų — uodai, pelėsio sporos, Legionierių ligą sukeliančios bakterijos, mikotoksinai, žydintys dumbliai, netgi žmonės. Sinski niūriai įsivaizdavo, kaip virusas užvaldo visą cisternos telkinį... ir į drėgną orą pakyla infekuoti mikrolašai.

Mirsatas įsižiūrėjo kitapus automobiliais užkimštos gatvės, ir jo veidą perkreipė nerimo išraiška. Turko žvilgsnį sekančios Sinski akys smigo į raudoną ir baltą mūrinį pastatą atviru tarpduriu, kuriame lyg ir buvo matyti laiptatakis. Lauke stoviniavo po skėčiais lūkuriuojantys žmonės, o laiptais besileidžiančių svečių srautą kontroliavo durininkas.

Ten kažkoks požeminis šokių klubas?

Sinski atkreipė dėmesį į užrašą, aukso raidėmis tviskantį ant statinio, ir staiga pajuto, kaip krūtinę sukaustė įtampa. Jeigu klubas nesivadino „Cisterna" ir nebuvo įkurtas 523 metais, tuomet nieko nuostabaus, kodėl Mirsatas persigando.

— Pa... paskendę rūmai, — mikčiodamas tarė gidas. — Regis... šįvakar ten surengtas koncertas.

— Cisternoje? — skeptiškai paklausė ji.

— Toje uždaroje talpioje erdvėje dažnai organizuojami kultūriniai renginiai, — atsakė Mirsatas.

Bruderis prisiklausė užtektinai. Jis įpuolė į Alemdaro gatvę ir skubiai nuvingiavo tarp susigrūdusių transporto priemonių. Sinski ir kiti leidosi iš paskos, neatsilikdami nuo agento.

Paaiškėjo, kad duris užstoja saujelė koncerto lankytojų, kurie laukė, kol juos įleis — trys moterys su burkomis, už rankų susikibusių turistų pora, smokingu apsitaisęs vyriškis. Visi spietėsi prie tarpdurio, mėgindami pasislėpti nuo lietaus.

Iš apačios vilnijo melodingos klasikinės kompozicijos garsai. *Berliozo*, spėjo Sinski iš tam tikrų idiosinkrazinės aranžuotės niuansų. Šiaip ar taip, tokia muzika visiškai nesiderino prie Stambulo gatvių.

Artėjant prie durų, jos veidą nugairino šiltas vėjo gūsis, plūstantis iš gilios požemių tuštymės. Šuoras atnešė ne vien smuiko čirpimą, bet ir žmonių masės bei drėgmės kvapus. Negana to, pakurstė labai blogą nuojautą.

Laukan žengė nerūpestingai plepančių turistų būrelis, ir durininkas vidun praleido kitą grupę.

Bruderis kaipmat nudrožė įėjimo link, bet apsauginis jį sustabdė maloniu mostu.

— Palaukite, sere. Cisterna užpildyta. Bet greičiau nei po minutės kas nors iš jos išeis.

Sprendžiant iš veido, agentui magėjo jėga veržtis per slenkstį, bet Sinski nuleido ranką kariškiui ant peties ir patraukė jį šalin.

— Verčiau luktelkit, — pratarė. — Jūsų komanda jau važiuoja pas mus; šitos vietos neįstengsite išnaršyti vienui vienas. — Ji pamojo į informacinę lentelę, pritvirtintą greta durų. — Cisterna milžiniška.

Požeminė salė buvo gigantiška it katedra — savo ilgiu prilygo dviem futbolo aikštėms, — ir jos lubas, užimančias daugiau nei šimto tūkstančių pėdų plotą, prilaikė 336 marmurinės kolonos.

— Pažvelkit, — į bendražygius kreipėsi už kelių jardų stovintis Lengdonas. — Jūs nepatikėsite savo akimis.

Sinski atsigręžė. Amerikietis profesorius rodė į koncerto plakatą.

O, Viešpatie.

PSO direktorė nesuklydo, muzikos stilių priskyrusi romantizmui, tačiau kūrinį parašė ne Berliozas, o visai kitas romantinis kompozitorius — Ferencas Listas.

Šįvakar Stambulo valstybinis simfoninis orkestras giliai po žeme grojo vieną iš garsiausių Listo kūrinių, „Simfoniją Dantės „Dieviškajai komedijai“, kurią įkvėpė poeto kelionė į pragarą ir atgal.

— Koncertas vyksta savaitę, — pasakė Lengdonas tyrinėdamas smulkų plakato šriftą. — Žiūrovams už jį mokėti nereikia. Tuo pasirūpino mecenatas, panoręs likti nežinomas.

Sinski įtarė galinti atspėti anonimo tapatybę. Bertranas Zobristas buvo linkęs į teatrališkumą, bet sykiu gebėjo regzti negailestingas praktiškas strategijas. Savaitę trunkančių nemokamų koncertų į cisterną atvilioti turistai, gerokai jų daugiau nei įprastai, būriuotųsi perpildytoje erdvėje, kvėpuotų užkrėstu oru ir vėliau grįžtų namo — tiek čionykščiai, tiek užsieniečiai.

— Sere? — Bruderiui šūktelėjo durininkas. — Atsirado vietos dar keliems lankytojams.

Agentas pasisuko į Sinski.

— Skambinkit vietos valdžiai. Nežinau, ką rasime apačioje, bet mums reikės pagalbos. Kai atvyks ŽIGR komanda, lai vyrai susisiekia su manimi. Aš nulipsiu žemyn ir pasidairysiu. Galbūt įstengsiu nustatyti, kur Zobristas pririšo užkrato rezervuarą.

— Be respiratoriaus? Juk nė neaišku, ar „Solublon“ maišas nesuiręs.

Bruderis susiraukė pakėlęs ranką priešais šiltus vėjo šuorus, kurie dvelkė pro tarpdurį.

— Man nemalonu tai sakyti, bet jeigu virusas ištrūko, juo greičiausiai jau apsikrėtė visas miestas.

Sinski galvojo panašiai, tačiau nenorėjo taip kalbėti Lengdono ir Mirsato akivaizdoje.

— Beje, — tarė Bruderis, — aš mačiau, kas nutinka miniai, kai jos pusėn žygiuoja biokombinezonais apsirengę mano vyrai. Mes sukeltume tikrą paniką, ir žmonės imtų veržtis laukan trypdami vieni kitus.

Tebūnie, nusprendė PSO direktorė; jis išmanė savo sritį ir ne kartą buvo atsidūręs tokioje padėtyje.

— Belieka tikėtis, kad maišas sveikas ir mums pavyks izoliuoti turinį, — pasakė Bruderis.

— Gerai, — sutiko Sinski. — griebkitės veiksmų.

— Nepamirškite dar vienos problemos, — įsiterpė Lengdonas. — Kaipgi Siena?

— Kuo ji čia dėta? — nesuprato Bruderis.

— Neįsivaizduoju, ką Siena konkrečiai darys Stambule, bet ji lengvai išmoksta naujas kalbas. Turbūt šneka ir turkiškai.

— Tai kas?

— Ji žino apie eilėse minimą nuorodą į „paskendusius rūmus", — atsakė Lengdonas. — O turkiškai išversta frazė... — profesorius pamojo į viršdurio ženklą su užrašu *Yerebatan Sarayi*, — ... atveda čia.

— Teisybė, — pailsusiu balsu tarė Sinski. — Visai įmanoma, kad Siena Bruks nė neketino užsukti į *Hagia Sophia*, nes iš karto susigaudė, kur reikia eiti.

Bruderis dirstelėjo į vienišą tarpdurį ir tyliai nusikeikė.

— Net jeigu ji nusigavo apačion pasirengusi prakiurdyti „Solublon" maišą, kol nespėjome izoliuoti užkrato, vargu ar ten tūno ilgai. Teritorija milžiniška, ir ji, ko gero, nenutuokia, kur žvalgytis. Be to, negali nepastebimai nerti į vandenį, nes aplinkui susirinkusi gausybė žmonių.

— Sere? — į agentą vėl kreipėsi durininkas. — Užeisite?

Pamatęs per gatvę kulniuojančią ir artėjančią kitą koncerto lankytojų grupelę, Bruderis linktelėjimu patvirtino trauksiąs vidun.

— Mudu keliausime drauge. — Lengdonas žengė iš paskos.

— Nė nesvajokit, — atsigręžęs išrėžė Bruderis.

Profesorius nesiruošė pasiduoti.

— Klausykit, Siena Bruks visą dieną mane mulkino, ir šioji priežastis, viena iš daugelio, nulėmė dabartines aplinkybes. Kaip minėjote, infekcija jau gali būti patekusi į mūsų organizmus. Aš padėsiu jums, norite to ar ne.

Bruderis akimirką jį smaigstė įdėmiu žvilgsniu, bet galop nusileido.

Įkandin agento sekantis, stačiu laiptatakiu žemyn lipantis Lengdonas jautė šilto oro srovę, kuri tvoskė iš cisternos gilumos. Kartu su drėgnu vėjeliu atplevėno ne tik veriantys Listo „Dantės" simfonijos garsai, bet ir pažįstamas, žodžiais nenusakomas kvapas... uždaroje erdvėje susigrūdusių žmonių tvaikas.

Lengdoną ūmai apėmė jausmas, kad jį įsupo vaiduokliška skraistė; rodės, tarytum kūną grėbsto iš žemės išlendantys ilgi nematomos rankos pirštai.

Muzika.

Simfoninis choras — šimtas balsų — užgiedojo slogaus Dantės teksto ištrauką, aiškiai tardamas kiekvieną skiemenį:

— *Lasciate ogne speranza*, — buvo girdėti monotoniškas skandavimas, — *voi ch'entrare.*

Tie šeši žodžiai, žinomiausia eilutė iš Dantės „Pragaro", plūdo nuo laiptų apačios it grėsmingas mirties dvokas.

Stiprėjant trimitų garsams, choras pakartojo perspėjimą:

— Lasciate ogne speranza voi ch'entrare!
Čionai įžengęs, viltį mesk į šalį!

91 SKYRIUS

Raudonu žvilgesiu užlietoje grotoje aidėjo pragaro įkvėpta muzika — balsų aimanos, disonansinis gnaibomų stygų cypčiojimas, bosinis timpanų dundesys, griaudėjantis kaip žemės drebėjimas.

Kiek Lengdonas matė, požeminio pasaulio grindis atstojo tamsus, ramus, lygus vandens paviršius — tarsi užšalusį Naujosios Anglijos tvenkinį apklojęs perregimas ledas.

Neatsispindi čia dangus žvaigždėtas.

Iš telkinio kilo šimtai storų dorėninių kolonų, kurios rikiavosi iš pažiūros begalinėmis eilėmis ir trisdešimties pėdų aukštyje rėmėsi į skliautuotas urvo lubas. Raudonų prožektorių šviesoje jos priminė siurrealistiškai nutviekstus medžius ir tolo tamsoje lyg smulkėjantys, veidrodinėje iliuzijoje regimi objektų atspindžiai.

Abu vyrai nusileidę laiptais trumpam sustingo ties vaiduokliškos tuštymės slenksčiu. Pati ola, regis, žioravo rausvu atspalviu, ir į ją žiūrintis Lengdonas pajuto mėginąs alsuoti kuo negiliau.

Jis žinojo, kad apačioje vyraus tvankuma, bet nemanė, kad oras bus toks slogus.

Pasisukus kairėn, akiratyje išplito minia. Orkestras grojo požeminėse gelmėse, pusiaukelėje iki tolimosios sienos, žiūrovai buvo įsitaisę ant platformų. Keli šimtai puslankiais sėdėjo priešais muzikantus, dar šimtinė stoviniavo ties perimetru. Kiti būriavosi ant lentinių takų ir klausėsi melodijos palinkę virš tvirtų turėklų, nukreipę akis į vandenį.

Lengdonas nejučia įniko naršyti beformių siluetų jūrą, žvilgsniu ieškodamas Sienos. Bet vietoj jos tematė figūras su smokingais, vakarinėmis suknelėmis, arabiškais apsiaustais, burkomis, netgi turistus su šortais ir sportiniais nertiniais. Raudonio nudažytos žmonijos skerspjūvis kurstė įspūdį, kad jis stebi kažkokių okultinių mišių dalyvius.

Jeigu Siena tūno čia, galvoje sukirbėjo mintis, *jos užtikti bus veik neįmanoma.*

Laiptais aukštyn ėmė lipti pro šalį praslinkęs, kosčiojantis apkūnus vyriškis.

Bruderis atsigręžė ir dėmesingai jį nužvelgė. Lengdonui nežymiai pakuteno gerklę, bet jis save patikino, jog dėl pojūčio kalta vaizduotė.

Kariškis atsargiai nuleido koją ant lentos, akimis permetė galybę kelio krypčių. Takas sakytum vedė į Minotauro labirintą. Netoliese jis skaidėsi į dar tris, kurie savo ruožtu vėl šakojosi — bendra jų raizgynė kabėjo virš vandens apipindama kolonas ir vinguriuodama į tamsą.

Aš atsidūriau miško tankmėje, pamanė Lengdonas, atsiminęs negandas pranašaujančią pirmąją Dantės šedevro giesmę, *pametęs tiesų pėdsaką takelio.* Jis pasviro virš turėklų ir įsispitrijo į vandenį. Į stebėtinai skaidrią keturių pėdų gilumą. Aiškiai matomas akmeninių plytelių grindis dengė plonas dumblažemio sluoksnis.

Bruderis dirstelėjo sau po kojomis, suurzgė ir vėl atsigrįžo į salę.

— Ar jums kas nors primena vaizdus iš Zobristo įrašo?

Viskas, mintyse atsiliepė Lengdonas, tyrinėdamas statmenas drėgnas sienas. Jis pamojo dešinėn, į atokiausią urvo kraštą, tolyn nuo žmonių, susigrūdusių prie orkestro pakylos. — Spėju, kad ieškoti reikėtų ana ten.

— Tą patį sako ir mano instinktai, — sutiko Bruderis.

Jiedu skubiai nužingsniavo taku, pasirinkę nuo minios atitolstančią dešiniąją atšaką, kuri driekėsi į nuošaliausią paskendusių rūmų kampą.

Lengdonas suvokė, kaip lengva šioje vietoje nepastebimai pasislėpti, užsimanius čia praleisti naktį. Ko gero, taip pasielgė ir Zobristas, kai nusprendė sukurpti savo filmuką. Arba jeigu išties finansavo savaitės trukmės koncertus, tiesiog paprašė, kad cisternoje jam leistų pabūti vienam.

Koks dabar skirtumas.

Bruderis suskato kulniuoti greičiau, tartum pasąmoningai prisiderinęs prie simfonijos tempo, kuriam spartėjant erdvę užtvindė žemėjančių pustonių kaskados.

Dantė ir Vergilijus leidžiasi į pragarą.

Lengdonas įdėmiai žvalgėsi į samanotas sienas ir bandė atpažinti Zobristo kameros įamžintus paviršius. Sulig kiekvienu atsišakojimu jie suko dešinėn, koncerto lankytojus palikdami užnugaryje, traukdami į tolimiausias požemių kertes. Lengdonas pasuko galvą atgal ir apstulbo pamatęs įveiktą atstumą.

Abu kone leidosi ristele. Pakeliui prasilenkė su saujele nuklydusių turistų, bet giliausioje cisternos dalyje, į kurią jiedu pagaliau nusigavo, žmonės neslankiojo.

Nūnai Bruderis su Lengdonu buvo vieni.

— Vaizdai nesikeičia, — prislėgtas tarė agentas. — Nuo ko pradėsime?

Nusivylimas apėmė ir profesorių. Nors filmukas įstrigo į atmintį, aplinkui jis nematė nieko, ką galėtų susieti su regėtais kadrais.

Judėdamas pirmyn Lengdonas atidžiai dairėsi į blausiai apšviestus, takus marginančius informacinius ženklus. Vienas skelbė, esą salės talpa siekia dvidešimt vieną milijoną galonų. Antras nurodė prie kitų stulpų nederančią, iš greta ręsto pastato nusavintą koloną. Trečias vaizdavo senovinį raižinį, šiuo metu nutolusį už akiračio ribų — povo akis, kurios apraudojo vergus, žuvusius per cisternos statybas.

Keista, bet jį sustoti privertė lentelė, pažymėta tik vienu žodžiu.

Bruderis irgi stabtelėjo.

— Kas nors ne taip?

Lengdonas bedė pirštu į užrašą.

Ženkle tebuvo rodyklė ir klaikiosios gorgonės, liūdnai pagarsėjusios siaubūnės, vardas.

MEDŪZA ⇒

Bruderis paskaitęs trūktelėjo pečiais.

— Tai kas?

Lengdono krūtinėje suspurdėjo širdis. Jis žinojo, kad Medūza — ne vien košmariška, vietoj plaukų gyvates turėjusi esybė, kurios žvilgsnis akmeniu paversdavo kiekvieną, kas į ją pažiūrėdavo, bet ir iškili požeminė dvasia iš graikų panteono... priklausiusi chtoninių pabaisų kategorijai.

Į savo gelmę kviečia jus paskendę rūmai...
ten chtoninė pabaisa lūkuriuoja...

Ji rodo kelią, susigaudė Lengdonas ir leidosi tekinas lentiniu taku. Bruderis vos spėjo įkandin profesoriaus, tamsoje vingiuojančio zigzagais, bėgančio ten, kur vedė ženklai. Galiausiai Lengdonas nukako į nedidelę apžvalgos pakylą, įrengtą netoli dešiniosios erdviojo urvo sienos.

Ir priešais išvydo įspūdingą vaizdą.

Iš vandens kyšojo raižytas gigantiškas marmuro luitas — Medūzos galva su besiraitančiomis gyvatėmis. Gorgonės išvaizda stebino ir tuo, kad savąjį kaklą ji slėgė viršugalviu.

Apversta, kaip pasmerktieji, sau tarė Lengdonas, įsivaizduodamas Botičelio „Pragaro žemėlapį“ ir Malcboldžėje aukštyn kojomis užkastus nusidėjėlius.

Prie turėklų uždusęs atlėkė Bruderis, kuris suglumęs įsistebeilijo į Medūzą.

Lengdonas įtarė, kad kolonos cokoliu virtusią galvą kažkas pagrobė iš kitos vietos ir panaudojo kaip nebrangią statybinę medžiagą. Ją apversti, be abejo, paskatino prietaringas įsitikinimas, jog tokiu būdu pavyks iš gorgonės atimti piktąsias galias. Vis dėlto jis neįstengė atsiginti nuo sąmonę užplūdusių šiurpių minčių krušos.

Dantės Inferno. *Finalas. Žemės centras. Kur pasikeičia traukos jėga. Kur viršus tampa apačia.*

Jausdamas, kaip oda nueina pagaugais, Lengdonas prisimerkė ir pabandė įsižiūrėti į rausvos miglos apsuptą marmurinį veidą. Didžioji dalis plaukų-gyvačių slypėjo po vandeniu, bet šis nebuvo apsėmęs akių, kurios žiopsojo kairėn, į telkinio pakraštį.

Jis baimingai pasilenkė virš turėklų, kryptelėjo galva ir suprato, kad statulos žvilgsnis sminga į tuščią paskendusių rūmų kampą.

Lengdonas kaipmat jį atpažino.

Štai toji vieta.

Zobristo numatytas pandemijos epicentras.

92 SKYRIUS

Agentas Bruderis vogčiomis pritūpė, nučiuožė po turėklais ir iki krūtinės nugrimzdo į telkinį. Vos tik šaltas skystis prasismelkė pro drabužių audinį, nuo žvarbos įsitempė jo raumenys. Cisternos grindys buvo slidžios, bet tvirtos. Kelias sekundes jis nekrutėdamas dairėsi ir stebėjo aplink kūną koncentriniais ratais vilnijantį, it smūginės bangos raibuliuojantį vandenį.

Bruderis akimirką sulaikė kvapą. *Judėk lėtai*, sau liepė. *Nekelk sūkurių.*

Prie turėklų stovintis Lengdonas pasižvalgė į kitus lentinius takus.

— Tvarka, — pakuždomis ištarė. — Jūsų niekas nemato.

Kariškis pasisuko į raudonu prožektoriumi ryškiai apšviestą milžinišką siaubūnę. Nusileidus iki apverstos galvos lygio, ji atrodė dar didesnė.

— Akimis sekite gorgonės žvilgsnį, — sušnibždėjo Lengdonas. — Zobristas dievino simboliką ir teatrališkumą... Nenustebčiau, jeigu savo kūrinį jis nugramzdino mirtiname Medūzos akiratyje.

Didūs protai mąsto vienodai. Bruderis džiaugėsi, kad profesorius primygtinai pasisiūlė eiti drauge, nes jo erudicija beveik iš karto atvedė iki reikiamo cisternos kampo.

Tolumoje tebeaidint čaižiems „Dantės" simfonijos garsams, Bruderis išsitraukė neperšlampamą „Tovatec" žibintuvėlį, panardino jį į telkinį ir spustelėjo jungiklį. Grindis nutvieskė vandenį pervėręs skaistus halogeninis spindulys.

Neskubėk, sau priminė Bruderis. *Nieko neužkliudyk.*

Jis be žodžių nuslinko pirmyn, brisdamas lėtai ir atsargiai, švytuodamas žibintuvėliu tarsi povandeninių minų ieškikliu.

Į turėklus įsirėmęs Lengdonas su nerimu pajuto, kad jam ėmė veržti gerklę. Nors cisternoje tvyrojo drėgmė, oras buvo tvankus ir, rodos, stokojo deguonies. Bruderiui apdairiai judant telkinyje, profesorius save patikino, esą viskas bus gerai.

Mes atvykome laiku.

Užkrato maišas neištirpęs.

Bruderio vyrai jį izoliuos.

Tačiau jo neapleido dirglumas. Kaip ilgametis klaustrofobas, Lengdonas suvokė, kad lindėdamas požemiuose nerimautų bet kokiomis aplinkybėmis. *Man virš galvos kybo maždaug šimtas tūkstančių tonų žemės... kurią prilaiko tik trupančios kolonos.*

Jis išvijo mintį iš galvos ir vėl pašnairavo atgal tikrindamas, ar niekas perdėtai nesidomi, ką jiedu čia veikia.

Nė gyva dvasia.

Ant kitų lentinių takų arčiausiai stovintys žmonės žvelgė priešinga kryptimi — nenuleido akių nuo orkestro. Nė vienas nepastebėjo giliame cisternos pakraštyje brendančio Bruderio.

Lengdonas atsigręžė į ŽIGR komandos vadą, kuris po vandeniu laikė šiurpokai svyruojantį, kelią rodantį halogeninį žibintuvėlį.

Periferiniu regėjimu jis netikėtai užfiksavo priešais Bruderį išnyrantį grėsmingą juodą pavidalą. Lengdonas bemat pakreipė galvą ir įsispoksojo į niaurią tamsą, kone tikėdamasis pamatyti iš gelmės lendantį monstrą.

Agentas sustojo kaip įbestas, matyt, irgi pastebėjęs permainas.

Tolimajame kampe į trisdešimties pėdų aukštį ištįso virpanti dėmė. Vaiduokliškas siluetas beveik niekuo nesiskyrė nuo Zobristo vaizdo įraše pasirodžiusio mirties gydytojo.

Tai šešėlis, lengviau atsipūtė Lengdonas. *Bruderio šešėlis.*

Kariškis jį metė ant sienos eidamas palei vandenyje švytintį prožektorių, lygiai taip pat, kaip savo filmuke padarė Zobristas.

— Jūs esate šalia mums reikalingos vietos.

Bruderis sukinkavo galva ir ėmė stumtis pirmyn. Lengdonas žingsniavo palei turėklą neatsilikdamas nuo agento. Kai pastarasis kiek nutolo, profesorius dar sykį pažiūrėjo į orkestrą, norėdamas įsitikinti, kad maudynės nepatraukė aplinkinių dėmesio.

Ne, jokios reakcijos.

Jo žvilgsniui krypstant telkinio pusėn, į akis krito nuo lentų atsispindintis žioravimas.

Sau po kojomis Lengdonas išvydo raudono skysčio balutę.

Kraują.

Keista, bet jis stovėjo kruvinoje drėgmėje.

Aš kraujuoju?

Skausmas kūno nevarstė, bet Lengdonas kaip paklaikęs puolė ieškoti žaizdų arba kokių nors fizinių reakcijų į ore pasklidusį nematomą toksiną. Apčiupinėjo šnerves, ausis, pirštų nagus.

Suglumęs, nesuprasdamas, iš kur atsirado kraujas, jis apsidairė ir dar kartą užsitikrino esąs vienas ant tuščio lentinio tako. Vėl nukreipė akis į klanelį ir šįsyk pamatė siaurą upeliuką, kuris sruvo iš priekio ir vinguriuodamas nuožulnumu telkėsi prie jo batų.

Kažkas susižeidė, pagalvojo Lengdonas. Ir žvilgtelėjo į Bruderį, artėjantį prie telkinio vidurio. Tuomet skubiai nužygiavo taku, eidamas palei platėjančią, vis srauniau almančią tėkmę. *Kas per velnias?* Raudono skysčio gija virto tikru upokšniu. Jis leidosi ristele, kol pasiekė sieną, ties kuria užsibaigė lentinis kelias.

Aklavietė.

Blausioje tamsoje profesorius aptiko raudoniu tviskantį klaną. Atrodė, lyg čia būtų kažin ką paskerdę.

Bet stebėdamas, kaip kruvina drėgmė nuo lentų varva į cisterną, jis suvokė, kad padėtį įvertino neteisingai.

Tai ne kraujas.

Didžiulėje požeminėje erdvėje spindintys prožektoriai išvien su rausvu takelio atspalviu viso labo sukėlė iliuziją, sodriai raudonai nudažydami lašus.

Tai vanduo.

Užuot lengviau atsipūtęs, jis pajuto, kaip širdį ėmė raižyti baimė. Žiūrint į balą, regėjimo lauke sušmėžavo aptiškę turėklai... ir pėdsakai.

Čia kažkas išlipo iš vandens.

Lengdonas apsisuko ant kulno, norėdamas pašaukti Bruderį, tačiau bendražygis buvo per toli, o simfoninis orkestras jau pasiekė pučiamųjų instrumentų ir timpanų *fortissimo* etapą. Griausmas stačiai kurtino. Jis ūmai pajuto, kad už nugaros stovi žmogus.

Aš ne vienas.

Judėdamas kaip sulėtintuose filmo kadruose, Lengdonas atsigręžo į sieną, į kurią įsirėžė takelis. Už dešimties pėdų įžvelgė tamsiuose šešėliuose skendinčius apvalainus kontūrus, tarytum į juodą skraistę įsuptą, vandeniu aptekusį masyvų akmenį.

Staiga sustingęs pavidalas krustelėjo. Ištįso keldamas nulenktą beveidę galvą.

Kūną dengia juoda burka, pamanė Lengdonas.

Tradicinis musulmonų drabužis slėpė kiekvieną odos lopinėlį, tačiau, žmogui atsisukant siauruose veido skraistės plyšiuose sužvilgo tiesiai į profesorių smingančios akys.

Lengdonas bemat jas atpažino.

Siena Bruks šovė iš savo slėptuvės. Atšoko nuo sienos, taranavo jį parblokšdama ant nugaros ir visu greičiu nudūmė lentiniu taku.

93 SKYRIUS

Į telkinį paniręs agentas Bruderis stabtelėjo. Halogeninis „Tovatec" žibintuvėlio spindulys ką tik nutvieskė ties cisternos grindimis blizgantį metalą.

Vos prakvėpuodamas, stengdamasis nesukelti raibulių, agentas apdairiai pasistūmėjo į priekį. Po lygiu paviršiumi žioravo prie dugno pritvirtintas titano stačiakampis.

Zobristo plokštelė.

Be galo skaidriame vandenyje jis bemaž įskaitė rytojaus datą ir pridėtą tekstą:

ŠIANDIENĄ IR ŠIOJE VIETOJE
BUVO AMŽIAMS PAKEISTAS PASAULIS

Pasvajok. Bruderis jautė, kaip stiprėja pasitikėjimas savo jėgomis. *Iki rytojaus dar liko kelios valandos, per kurias galėsime izoliuoti užkratą.*

Atsiminęs Zobristo filmuką jis atsargiai pasuko žibintuvėlį į kairę nuo užrašo ir ėmė ieškoti pririštos „Solublon" talpyklos. Kai spindulys pervėrė tamsias gelmes, Bruderis išmuštas iš vėžių įtempė akis.

Ten nieko nėra.

Šviesos pluoštas pakrypo truputėlį kairiau ir smigo į vaizdo kadruose nurodytą tikslią maišo vietą.

Jokių rezultatų.

Bet... jis čia buvo!

Bruderis kietai sukando dantis, dar per žingsnį nedrąsiai pasislinko pirmyn ir halogeniniu žibintuvėliu pamažu nušvietė visą telkinio plotą.

Maišo nematyti. Vien tik plokštelė.

Vieną trumpą viltingą akimirką Bruderis paspėliojo, ar tik mirtina grėsmė nebuvo iliuzija, kaip gausybė kitų šiandieninių incidentų.

Nėjau Zobristas iškrėtė pokštą?

Gal tenorėjo mums įvaryti baimės?

Staiga jis pamatė sutižusį, ant dugno vos regimą saitą. Į kairę nuo titano stačiakampio tysanti glebna virvelė priminė negyvą kirminą. Tolimesnį jos galą spaudė mažutė plastikinė sagtis, iš kurios kyšojo „Solublon" plėvės nuobrizgos.

Bruderis įbedė akis į menkutes perregimo maišo liekanas, prilipusias prie virvės kaip susprogusio baliono draiskanos.

Širdyje palengva nusėdo tiesos suvokimas.

Mes atvykome per vėlai.

Jis įsivaizdavo, kaip įplyšta tirpstanti plėvelė... ir vandenyje išplinta mirtinas turinys... burbuliukais kylantis iki telkinio paviršiaus.

Bruderis virpančiu pirštu išjungė žibintuvėlį ir sekundę pastypsojo tamsoje mėgindamas surikiuoti mintis.

Jos greitai virto malda.

Padėk mums, Viešpatie.

— Agente Bruderi, pakartokite! — į radijo stotelę riktelėjo Sinski, atsidūrusi pusiaukelėje iki cisternos dugno, dėl geresnių ryšio sąlygų jau nusigavusi į laiptatakio vidurį. — Aš nesupratau, ką sakote!

Link atviro tarpdurio gairino pro šalį dvelkiantis šiltas vėjas. ŽIGR koman-

dos vyrai jau prisistatė ir dabar, laukdami, kol vadas perduos naujausią informaciją, ruošėsi leistis žemyn, bet kol kas tūnojo už statinio, kad aplinkinių negąsdintų savo reikmenimis, skirtais darbui su pavojingomis medžiagomis

— ... suirusį maišą... — per traškantį garsiakalbį pranešė Bruderio balsas, — ... ir... pasklido.

Ką?! Bildėdama laiptais Sinski meldėsi, kad tik būtų neteisingai interpretavusi jo žinią.

— Pakartokite! — liepė artėdama prie apatinės pakopos, vis garsiau girdimo orkestro link.

Šįkart Bruderio balsas pasigirdo aiškiau.

— ... aš kartoju... užkratas išplito!

PSO direktorė puolė į priekį ir nuo laiptatakio vos nenusirideno į cisternos prieangį. *Kaip tai įmanoma?*

— Maišas ištirpo, — griausmingai paskelbė Bruderis. — Užkratas jau vandenyje!

Kilstelėdama akis, stengdamasi įvertinti priešais nudrykusio požeminio pasaulio apimtis, daktarė Sinski jautė, kad ją išpila šaltas prakaitas. Rausvoje migloje ji įžiūrėjo vandens platybes, šimtus kolonų ir, svarbiausia, žmones.

Aibę žmonių.

Sinski nužvelgė nieko neįtariančią, į Zobristo mirtinus spąstus pakliuvusią minią. Ji reagavo intuityviai.

— Agente Bruderi, nedelsiant ateikite. Reikia pradėti evakuaciją.

— Jokiu būdu! — kaipmat atsiliepė kariškis. — Užsandarinkite duris! Nieko neišleiskite!

Kaip Pasaulio sveikatos organizacijos vadovė, daktarė Elizabeta Sinski buvo pratusi, kad aplinkiniai be ginčų vykdytų jos įsakymus. Todėl akimirką pamanė ne taip supratusi vyriausiojo ŽIGR komandos agento žodžius. *Užsandarinti duris?!*

— Daktare Sinski! — muzikos garsus nustelbė jo šūksnis. — Ar girdite mane?! Uždarykit prakeiktas duris!

Bruderis dar sykį išrėkė nurodymą, tačiau įtikinėti PSO direktorės jam nebereikėjo. Sinski žinojo, kad jis teisus. Pandemijos akivaizdoje tebuvo galima imtis izoliavimo priemonių.

Ji nejučia įsikibo į lazurito amuletą. *Paaukosime kelis, kad išgelbėtume daugybę.* Apsisprendusi pakėlė radijo stotelę prie lūpų.

— Aišku, agente Bruderi. Aš liepsiu sandariai uždaryti duris.

Sinski jau ketino nusigręžti nuo siaubingo požemių vaizdo ir perduoti ŽIGR komandai, kad ji užplombuotų cisterną, bet netikėtai pastebėjo, kaip subruzdo koncerto žiūrovai.

Sausakimšu lentiniu taku brovėsi į juodą burką įsisupusi, iš kelio žmones blaškanti moteris, kuri driuokė tiesiai prie išėjimo.

Ją persekioja, pagalvojo Sinski, išvydusi įkandin bėglės lekiantį vyriškį.

Staiga PSO vadovė sustingo. *Ten Lengdonas!*

Jis akimis kryptelėjo atgal, į sparčiai artėjančią, aplinkiniams turkiškai plyšaujančią moteriškę. Turkų kalbos Sinski nesuprato, bet, sprendžiant iš baimingos žmonių reakcijos, riksmai prilygo šūksniui: „Gaisras!“, skambančiam perpildytame teatre.

Vos tik grūstį užliejo panikos banga, laiptatakio pusėn nudundėjo ne vien po burka slypinti moteris su Lengdonu... bet ir visi kiti.

Sinski nusisuko nuo atplūstančios masės ir desperatiškai užstaugė viršuje budinčiai komandai:

— Rakinkit duris! Uždarykite cisterną! TUČTUOJAU!

Kai Lengdonas nučiuožęs už kampo liuoktelėjo ant pakopų, Sinski jau spėjo įveikti pusę laiptų maršo, mitriai kopdama į paviršių ir rėksmingai liepdama užrakinti išėjimą. Siena Bruks lipo jai ant kulnų ir nerangiai svyravo apsigobusi sunkia šlapia burka.

Pavymui lipantis Lengdonas juto, kaip iš užnugario atūžia persigandusių koncerto lankytojų cunamis.

— Uždarykit duris! — vėl sustūgo Sinski.

Ilgos kojos vienu šuoliu pernešdavo Lengdoną per tris laiptelius, todėl jis sparčiai vijosi Sieną. Viršuje jau vėrėsi sunkios dvigubos durys.

Per lėtai.

Lenkdama PSO vadovę Siena įsistvėrė jai į petį, pasinaudojo šiuo kaip svertu ir pralėkusi nukūrė aukštyn. Sinski sudribo ant kelių, numylėtas jos amuletas atsitrenkė į betonines pakopas ir skilo pusiau.

Lengdonas nuslopino instinktyvų norą padėti parkritusiai moteriškei ir smuko pro šalį, skuosdamas prie viršutinės laiptų dalies.

Per rankos atstumą nutolusi, už poros pėdų lekianti Siena galop pasiekė aikštelę, o durų tarpas, deja, siaurėjo ne taip greitai kaip derėjo. Nelėtindama žingsnio laiba moteris pasisuko šonu ir nėrė pro angą.

Burka nelauktai užsikabino už skląsčio, ir ji sustojo įstrigusi viduryje slenksčio, vos už kelių colių nuo laisvės. Kol Siena raitėsi bandydama išsiveržti, Lengdonas sugriebė burkos klostes ir timptelėjo apdarą, idant įtrauktų bėglę atgal, tačiau ji kaip pašėlusi suskato spurdėti ir profesoriaus delne ūmai beliko šlapios medžiagos kurkulas.

Durys užsitrenkė, tarp dviejų savo dalių įkalindamos audinį, kone prispausdamos jam pirštus. Dėl burkos gniutulo, įsispraudusio į tarpdurį, lauke stovintys vyrai neįstengė durų užstumti iki galo.

Pro plyšį jis matė, kaip Siena Bruks mauna per automobiliais užkimštą kelią. Pliką moters viršugalvį blizgino gatvės žibintai, ji buvo apsirengusi kiaurą dieną nešiotu megztiniu ir mūvėjo džinsus, kuriuos užsitempė ryte. Lengdoną nutvilkė deginantis, stiprėjantis išdavystės pojūtis. Bet jis tetruko sekundę, nes kūną prislėgė triuškinanti masė.

Laiptų aikštelę užgriuvo panikos apimti žmonės.

Nuo sienų aidu atsimušė siaubo ir sąmyšio riksmai; apačioje skambančios simfoninio orkestro melodijos virto garsų kakofonija. Sangrūdai didėjant, Lengdono nugarą mygo stiprėjantis spaudimas. Į duris skausmingai prisiplojo šonkauliai.

Neatlaikiusi į ją įsirėžusios spūsties užtvara išsprogo, ir profesorius šovė į vakaro tamsą nelyginant šampano butelio kamštis. Jis nusvyravo šaligatviu ir kluptelėjęs vos neišsitiesė gatvėje. Užnugaryje laukan veržėsi žmonių srautas, tarsi iš apnuodyto skruzdėlyno pasprukti bandančios skruzdėlės.

Chaoso garsai privertė ŽIGR komandos agentus išnirti iš už pastato. Jų respiratoriai ir biokostiumai tik sustiprino paniką.

Lengdonas nusisuko ir kitapus gatvės pasidairė Sienos. Bet tematė automobilius, jų šviesas ir žmonių maišatį.

Vieną sekundės dalį kairėje subolavo plikė, kuri tviskėdama prieblandoje mitriai prasiskverbė pro pėsčiųjų spūstį ir dingo už kampo.

Apimtas nevilties, jis dirstelėjo atgal ir žvilgsniu paieškojo Sinski, policijos arba ŽIGR komandos agento, neapsitaisiusio gremėzdišku biokombinezonu.

Bet nieko nerado.

Lengdonas suvokė turėsiąs pasikliauti vien savo jėgomis.

Jis ryžtingai nudūmė paskui Sieną.

Agentas Bruderis vienui vienas stovėjo giliausioje cisternos dalyje, iki juosmens mirkdamas vandenyje. Turistams bei muzikantams karštligiškai braunantis prie išėjimo ir pranykstant ant laiptatakio, tamsoje aidėjo pragariški suirutės klyksmai.

Durų niekas neuždarė, su siaubu pagalvojo Bruderis. *Izoliuoti patalpos nepavyko.*

94 SKYRIUS

Nors ir ne bėgikas, Robertas Lengdonas daugel metų plaukiojo baseine, todėl kojose turėjo užtektinai jėgos ir pajėgė lėkti eikliais, dideliais žingsniais. Per porą sekundžių nusigavęs iki sankryžos, smukęs už kampo, jis atsidūrė platesniame prospekte ir suskato akimis tyrinėti šaligatvį.

Ji privalo būti čia!

Lyti nustojo, ir dabar Lengdonas iš savo vietos kuo puikiausiai matė skaisčiai apšviestą gatvę. Siena negalėjo niekur pasislėpti.

Bet moteris pranyko.

Profesorius sustingo, šnopuodamas įrėmė rankas į šonus ir nužvelgė lietaus permerktą kelią. Priešakyje judėjo tiktai vienas iš šiuolaikiškų Stambulo *otobüs*, kuris atšlijo nuo šaligatvio ir nuburzgė gatve.

Ji įšoko į miesto autobusą?

Ne, toks manevras per daug rizikingas. Negi Siena drįstų įstrigti autobuse žinodama, kad visi jos ieško? Antra vertus, jeigu pati buvo tikra, kad už kampo spruko niekieno nepastebėta, ir pamatė visuomeninį transportą, kaip tik ketinantį išjudėti, siūlantį idealią progą pabėgti...

Galbūt.

Otobüs viršuje programuojama švieselių matrica nurodė kelionės tikslą: GALATA.

Lengdonas leidosi tekinas prie žmogaus, stovinčio po restorano stogine — senyvo vyriškio dailiai išsiuvinėta palaidine ir baltu turbanu.

— Atleiskite, — pribėgęs, vos atgaudamas kvapą sušvokštė, — ar jūs kalbate angliškai?

— Žinoma, — atsiliepė turkas. Primygtinumas Lengdono balse jį suerzino.

— Kur yra *Galata?*

— Galata? Kas konkrečiai jums rūpi? Galatos tiltas? Galatos bokštas? Galatos uostas?

Profesorius pamojo į tolstantį *otobüs.*

— Galata! Kur važiuoja autobusas?!

Vyras su turbanu žvilgtelėjo nurodyta kryptimi ir trumpam susimąstė.

— Link Galatos tilto, — tarė. — Pervažiavęs senamiestį rieda per įlanką.

Jis išspaudė aimaną, įsiaudrinęs dar sykį akimis permetė gatvę, bet Sienos niekur neišvydo. Aplinkui sustūgo sirenos, ir cisternos pusėn nušvilpė pagalbos tarnybų automobiliai.

— Kas atsitiko? — apimtas nerimo paklausė turkas. — Viskas gerai?

Lengdonas paskutinį kartą nužvelgė autobusą ir suvokė turėsiąs rizikuoti, nes kitos išeities paprasčiausiai nebuvo.

— Ne, sere, — atsakė. — Kilo rimta bėda, prašau man padėti. — Jis dūrė pirštu į žvilgantį sidabro spalvos „Bentley“, kurį patarnautojas ką tik atvairavo iš stovėjimo aikštelės. — Ar čia jūsų automobilis?

— Taip, bet...

— Pavežkit mane. Žinau, mes ką tik susipažinome, bet šiuo metu vyksta katastrofinio masto nelaimė. Tai mirties ir gyvenimo klausimas.

Žmogus su turbanu įsispoksojo amerikiečiui į akis, tarytum bandydamas įžiūrėti jo sielą. Galų gale linktelėjo.

— Sėskitės.

Bentliui nuriaumojant nuo kelkraščio, Lengdonas nejučia įsikibo į sėdynę. Automobilio savininkui aiškiai nestigo vairavimo įgūdžių, jam patiko rangytis eismo sraute ir su autobusu žaisti gaudynes.

Jie pasivijo *otobüs*, nė neįveikę trijų kvartalų. Profesorius palinko pirmyn ir prisimerkęs įsižiūrėjo pro užpakalinį langą. Vidaus apšvietimas buvo blausus, todėl jis matė tiktai miglotus keleivių siluetus.

— Neatsilikite nuo autobuso. Beje, ar turite telefoną?

Vyriškis iš kišenės ištraukė mobilųjį ir įteikė jį Lengdonui, kuris puolė dėkoti, kol pagaliau sumetė nenutuokiąs, į ką kreiptis. Nei daktarės Sinski, nei Bruderio numerių nežinojo, o pastangos susisiekti su Šveicarijoje įsikūrusia PSO būstine, ko gero, užtruktų amžinybę.

— Kaip man paskambinti vietinei policijai?

— Stambule reikia skambinti vienas penki penki, — atsakė vairuotojas.

Lengdonas nuspaudė tris skaičius ir palaukė. Atrodė, kad pypsėjimas niekada nesiliaus. Galop atsiliepė įrašytas balsas, kuris turkų ir anglų kalbomis informavo, esą dėl skambučių gausos teks luktelėti. Įdomu, paspėliojo jis, ar dėl to kalta krizė cisternoje?

Paskendusiuose rūmuose turbūt kilo pragaras. Mintyse regėdamas telkinyje braidžiojantį Bruderį, Lengdonas įniko svarstyti, ką kariškis ten rado. Nors širdį slėgė įtarimas, kad atsakymą jis žino.

Siena spėjo nusileisti į vandenį anksčiau už agentą.

Priešakyje užsižiebė raudonosios stabdymo šviesos, ir *otobüs* prisigretino prie stotelės. Bentlio vairuotojas irgi sustojo, atsilikęs per penkiasdešimt jardų, bet neišjungęs variklio, ir nūnai akiratyje atsivėrė puikus vaizdas į laukan šokančius ir vidun lipančius žmones. Pro duris viso labo išniro trys vyrai, bet Lengdonas suskato kiekvieną atidžiai tyrinėti atmindamas, kaip gerai Siena sugeba maskuotis.

Jo akys vėl smigo į užpakalinį langą. Stiklas buvo tamsintas, bet keleivius išryškino skaisčiai nušvitusios salono lempos. Jis pasviro į priekį, ištiesė kaklą ir ėmė žvilgsniu ieškoti Sienos.

O, kad tik nebūčiau apsirikęs!

Staiga Lengdonas ją pastebėjo.

Visuomeninio transporto gale įžiūrėjo pečius, nuožulniai kylančius iki pliko pakaušio.

Ten tikrai ji.

Autobusas atsitraukė nuo stotelės, ir vidaus apšvietimas išblėso. Bet prieš pat nugrimzdama į tamsą galva pasisuko atgal ir dirstelėjo gatvėn.

Lengdonas susmuko sėdynėje ir prasmego bentlio šešėliuose. *Ar ji mane pamatė?* Vairuotojas su turbanu jau judėjo iš vietos, idant neatsiliktų nuo *otobüs.*

Šlaitu žemyn vedantis kelias driekėsi link vandens, ir Lengdono akiratyje nutįso tviskantis žemas tiltas, kurį visiškai užkimšo eismo spūstis. Tiesą sakant, kamštis susidarė ir jo prieigose.

— Ten Prieskonių turgus, — tarė bentlio savininkas. — Itin populiari vieta lietingais vakarais.

Vyriškis rodė į krantinėje riogsantį neįtikimai ilgą pastatą, ant kurio šešėlį metė viena iš įspūdingiausių Stambulo mečečių — Naujoji mečetė, jei tik Lengdonas nesuklydo vertindamas žymiųjų dviejų jos minaretų aukštį. Prieskonių turgus savo apimtimis pranoko daugumą amerikietiškų prekybos centrų, ir pro gigantišką akmeninę įėjimo arką nepaliaujamai plūdo žmonių srautai.

— Alio?! — automobilio salone pasigirdo tylus balsas. — Nutiko nelaimė? Alio?!

Jis įbedė akis į rankoje gniaužiamą mobilųjį. *Policija.*

— Taip, sveiki! Aš esu Robertas Lengdonas. Bendradarbiauju su Pasaulio sveikatos organizacija, — išpyškino profesorius. — Miesto cisternoje įvyko rimta nelaimė, ir aš persekioju dėl jos atsakingą asmenį. Ta moteris sėdi autobuse, kuris dabar važiuoja netoli Prieskonių turgaus ir rieda link...

— Minutėlę, — įsiterpė operatorius. — Tuojau jus sujungsiu su dispečerine.

— Ne, ne! — užprotestavo Lengdonas, bet jį vėl privertė laukti.

Bentlio vairuotojas atsigręžė išsigandęs.

— Nelaimė cisternoje?

Lengdonas jau žiojosi pasiaiškinti, kai turko veidas nusidažė raudoniu ir tarsi virto demono fizionomija.

Stabdžių šviesos!

Vyriškis su turbanu staigiai pakreipė galvą pirmyn, ir automobilis nučiuožęs sustingo prie pat autobuso, kuriame vėl užsižiebė lempos. Dabar aiškiai buvo matyti, kaip Siena trūkčioja avarinio sustojimo virvelę ir kumščiu talžo užpakalines duris.

Ji mane pastebėjo, perprato Lengdonas. Siena, be abejo, išvydo ant Galatos tilto besigrūdančius automobilius ir suvokė, kad negali leistis pagaunama.

Lengdonas žaibiškai atšovė dureles, tačiau moteris nėrusi iš autobuso spruko į vakaro tamsą. Jis sviedė mobilųjį savininkui.

— Perduokit policijai, kas nutiko! Liepkit apsupti šitą teritoriją!

Vairuotojas su turbanu baugščiai linktelėjo.

— Ačiū! *Teşekkürler!* — sušuko Lengdonas ir leidosi įkandin Sienos, kuri nuskuodė į kalvos papėdę, tiesiai link minios, zujančios aplink Prieskonių turgų.

95 SKYRIUS

Prieš tris šimtmečius Stambule įkurtas Prieskonių turgus garsėja kaip viena iš stambiausių dengtų turgaviečių pasaulyje. Milžiniškas L raidės formos kompleksas turi aštuoniasdešimt aštuonias skliautuotas patalpas, užpildytas šimtais prekyviečių, o vietiniai pardavėjai aistringai siūlo neįtikimą iš visos planetos suvežtų valgomų gėrybių įvairovę — prieskonių, vaisių, žolelių ir lukumo, Stambule paplitusio, ledinuką primenančio gardėsio.

Masyvų akmeninį įėjimą su gotiška arka galima rasti ties gėlių turgaus ir Tahmiso gatvės sankirta. Kalbama, kad per dieną pro jį praslenka trys šimtai tūkstančių lankytojų.

Prie sausakimšo tarpdurio artėjančiam Lengdonui dingojosi, lyg šiuo momentu čia spraudėsi visi trys šimtai tūkstančių. Jis bėgo iš akių nepaleisdamas Sienos, kuri lėkė vos už dvidešimties jardų, visu greičiu dumdama turgaus vartų link ir nė nesiruošdama sustoti.

Siena pasiekė praėjimą, įsirėžė į minią ir manevruodama tarp žmonių prasiskverbė vidun. Kitapus slenksčio vogčiomis pašnairavo atgal. Jos akyse Lengdonas įžvelgė siaubo ir nevilties genamą, nebesuvaldomą mergaitę.

— Siena! — užstaugė jis.

Tačiau moteris puolė į žmonių jūrą ir pranyko.

Lengdonas nurūko pavymui, bumbsėdamas į aplinkinius, alkūnėmis stumdydamas juos į šalis, tiesdamas kaklą. Galiausiai pamatė, kad bėglė vinguriuoja kairėje tįstančiu vakariniu koridoriumi.

Taką supo statinaitės, kupinos egzotiškų prieskonių — indiško kario, iranietiško šafrano, kiniškos gėlių arbatos. Jis tarytum brovėsi žavingais geltonais, rudais ir auksiniais atspalviais išmargintu tuneliu. Sulig kiekvienu žingsniu užuosdavo naujus aromatus — aitrių grybų, karčių šaknelių, muskusinių aliejų kvapus. Jie sklandė ore drauge su kurtinančiu choru balsų, klegančių įvairiausiomis pasaulio kalbomis. Lengdoną užtvindė jutiminių dirgiklių perteklius... vyraujantis nenutrūkstamo žmonių gausmo fone.

Tūkstančių žmonių.

Persmelktas skausmingo klaustrofobijos pojūčio, jis kone stabtelėjo, bet prisivertė aprimti ir pratęsė žygį į turgaus gilumą. Priešais matoma Siena su nepalaužiama jėga spraudėsi pro lankytojų masę. Akivaizdžiai ketino sukarti visą kelią... kad ir kur šis vestų.

Lengdonas paspėliojo, kodėl ją persekioja.

Siekiu teisingumo? Žinant, ką toji moteris iškrėtė, sunku net įsivaizduoti, kokia bausmė Sienai grėstų, jei tik ji pakliūtų valdžiai į rankas.

Noriu užkirsti kelią pandemijai? Kas padaryta, to nebepakeisi.

Verždamasis pro nepažįstamųjų vandenyną, Lengdonas ūmai suvokė, kodėl trokšta pasivyti Sieną Bruks.

Man reikalingi atsakymai.

Siena traukė vos už dešimties jardų, skubėdama prie durų, kurios vedė iš vakarinės turgavietės atšakos. Ji dirstelėjo per petį ir sunerimo, pamačiusi amerikietį taip arti. Vėl nusigręžė į priekį, suklupo ir parvirto.

Jos galva šovė pirmyn ir susidūrė su praeivio petimi. Žmogui krentant, Siena dešiniąja ranka pabandė į ką nors įsikabinti, kad visu kūnu nesitėkštų žemėn.

Terado džiovintų kaštainių pilną statinę — griebdamasi už krašto apvertė indą, ir riešutų nuošliauža užvertė grindis.

Lengdonas trimis plačiais žingsniais pasiekė tą vietą, kur ji sudribo. Apsižiūrėjo sau po kojomis, bet rado tiktai nugriautą statinę ir kaštainius. Sienos — nė ženklo.

Greta įsiaudrinęs stūgavo prekeivis.

Kur ji dingo?

Profesorius apsisuko ant kulno, tačiau moteris dingo kaip į vandenį. Nukreipdamas akis į vakarinį išėjimą, atsivėrusį už penkiolikos jardų, jis pagaliau suprato, kad dramatiškas kritimas neturėjo nieko bendra su atsitiktinumu.

Lengdonas leidosi tekinas prie durų ir išlėkė į minia užlietą didžiulę aikštę. Apsidairė, bet nieko nepešė.

Priešais, kitoje greitkelio pusėje, buvo matyti Galatos tiltas, iškilęs virš plačių Auksinio Rago įlankos vandenų. Dešinėje stiebėsi ryškiai apšviesti du Naujosios mečetės minaretai. O kairėje plytėjo aikštė... ir spietėsi būriai žmonių.

Kaukiantys automobilių signalai paskatino Lengdoną įsmeigti žvilgsnį į greitkelį, skiriantį pėsčiųjų zoną nuo vandens. Už šimto jardų skutanti Siena nėrė pro dideliu greičiu ūžiančius automobilius ir tik per plauką nebuvo sutraiškyta tarp dviejų sunkvežimių. Ji bėgo jūros pusėn.

Lengdonui iš kairės, Auksinio Rago krantinėje, bruzdėjo transporto priemonės — keltai *otobüs*, taksi, ekskursiniai laivai.

Jis nudriuokė per aikštę ir pasiekė greitkelio turėklus. Peršokęs juos įveikė pirmąsias dvi juostas, išvengdamas artėjančių priešakinių žibintų. Trumpam sustingo akinančių šviesų ir tūžmingų signalų apsuptyje. Po penkiolikos sekundžių pajudėjo nuo vienos juostos prie kitos — stabčiodamas, puldamas pirmyn, vinguriuodamas, — galiausiai liuoktelėjo per kitus turėklus ir nusileido ant žolėtų įlankos krantų.

Siena išliko akiratyje, tačiau bėgo toli ir skuodė į prieplauką, nekreipdama dėmesio nei į taksi, nei į laisvąja eiga burzgiančius autobusus. Lengdonas matė prisišvartuojančius ir nuplaukiančius laivus — turistų jachtas, vandens taksi, privačias žvejybines valtis, greitaeigius katerius. Anapus vandens ruožo, vakarinėje Auksinio Rago pusėje, mirguliavo miesto žiburiai, ir jeigu Siena sugebės perplaukti įlanką, jos, ko gero, niekada nebepavyks rasti.

Jis nusigavo iki krantinės, pasuko kairėn ir metėsi lentų taku, glumindamas turistus, kurie stovėjo eilėje prie flotilės baržų-restoranų, neskoningai išdailintų mečečių kupolais, neva auksinėmis puošmenomis ir mirksinčia neonine apdaila.

Bosforo sąsiauryje įsikūręs Las Vegasas, mintyse sudejavo pro šalį lekiantis Lengdonas.

Kaip reikiant nutolusi Siena stabtelėjo privačiais kateriais užgrūstoje pirso zonoje ir, atrodo, maldingai kreipėsi į vieną iš jų savininkų.

Neįsileisk jos į valtį!

Juodu skiriančiam atstumui mažėjant, Lengdonas pamatė, kad ji bendrauja su jaunu vyru, stovinčiu prie elegantiško katerio šturvalo ir pasirengusio trauktis nuo prieplaukos. Vaikinas šypsojosi, bet mandagiai purtė galvą. Siena nesiliovė gestikuliavusi, tačiau motorinės valties šeimininkas kategoriškai atsisakė ją priimti ir nusigręžė į valdymo prietaisus.

Moteris žvilgtelėjo į artėjantį profesorių — jos veidas virto nevilties kauke. Po kojomis užmaurojo du išoriniai varikliai, kuriems suplakus vandenį, laivas atšlijo nuo kranto.

Siena nelauktai šastelėjo per atsivėrusią spragą ir su trenksmu nutūpė ant glotnaus stiklo pluošto laivagalio. Po smūgio vairininkas atsisuko ir išsprogino akis negalėdamas patikėti tuo, ką išvydo. Jis patraukė droselio rankenas, ir kateris, nuo pirso atitolęs per dvidešimt jardų, sustingo. Piktai rėkdamas vaikinas patraukė prie nepageidaujamos keleivės.

Laivo savininkui puolant, Siena lengvai atšoko į šoną, stvėrė žmogų už riešo ir pasinaudodama inercija šveitė jį virš planšyro. Vairininkas strimgalviais nuskriejo į vandenį. Po akimirkos išniro į paviršių ir blaškydamasis, tykšdamas seilėmis paleido gerklę — be jokių abejonių, prapliupo svaidytis turkiškais keiksmais.

Siena abejingai jam metė gelbėjimo plūdurą, žengė prie šturvalo ir pastūmė dvigubas droselio rankenas.

Varikliams užkriokus, kateris dideliu greičiu nušvilpė į priekį.

Pridusęs Lengdonas nuo prieplaukos stebėjo, kaip glotnus baltas korpusas slysta virš vandens, grimzta į tamsą ir virsta vaiduokliškų šešėliu. Jis pakėlė akis į horizontą puikiai suvokdamas, kad dabar Siena be vargo nukaktų ne vien į priešingą įlankos krantą, bet ir į faktiškai begalinį raizginį farvaterių, jungiančių Juodąją ir Viduržemio jūras.

Ji paspruko.

Katerio šeimininkas užsiropštė į krantinę, atsistojo ir nuskubėjo iškviesti policijos.

Žiūrėdamas į blėstančias nudžiauto laivo švieseles, Lengdonas pasijuto siaubingai vienišas. Tolumoje tolydžio tyko ir variklių riaumojimas.

Staiga jie nuščiuvo.

Profesorius įsispitrijo į sutemas. *Ji užgesino variklius?*

Greitaeigio katerio žiburėliai, užuot judėję pirmyn, švelniai siūbavo Auksinio Rago įlankos vilnyse. Siena Bruks kažkodėl nusprendė sustoti.

Baigėsi degalai?

Delnus sudėjęs už ausų, jis atidžiai įsiklausė ir nugirdo slopų tuščiąja eiga veikiančių variklių urzgimą.

Jei kuro vis dėlto užtenka... ką ji daro?

Lengdonas stūksojo prieplaukoje lūkuriuodamas.

Prabėgo dešimt sekundžių. Penkiolika. Trisdešimt.

Staiga variklių sūkių ėmė daugėti, iš pradžių nenoriai, bet paskui ryžtingiau. Didelei Lengdono nuostabai, motorinės valties švieselės nuslinko plačiu viražu, ir netrukus pirmagalis pakrypo kranto link.

Ji grįžta.

Laivui artėjant, jis pamatė į šturvalą įsikibusią, bereikšmiu žvilgsniu spoksančią Sieną. Kai iki sausumos liko trisdešimt jardų, moteris sumažino greitį ir leido kateriui palengva nuplaukti iki pirso. Galop išjungė variklius.

Pakibo tyla.

Priblokštas Lengdonas stebeilijosi apačion.

Užuot pakėlusi galvą, ji veidu įsikniaubė į delnus. Susikūprino ir ėmė drebėti. Kai visgi nukreipė akis į Lengdoną, paaiškėjo, kad jos plūsta ašaromis.

— Robertai, — kūkčiodama prabilo Siena, — aš nebegaliu bėgti. Neturiu kur eiti.

96 SKYRIUS

Jis ištrūko į laisvę.

Nuo apatinės laiptatakio pakopos nulipusi Elizabeta Sinski žvelgė į ištuštėjusią cisterną. Pro respiratorių besiveržiantys jos alsavimo garsai atsidavė įtampa. Kad ir koks ligos sukėlėjas čia tūnojo, jis veikiausiai jau prasismelkė į organizmą, bet kai įsisupo į biokombinezoną ją apėmė palengvėjimas. Į apleistą erdvę drauge žengusių ŽIGR komandos narių kūnus taip pat dengė balti specialieji drabužiai su hermetiškais šalmais, todėl visa grupė priminė į ateivių žvaigždėlaivį įsilaužusius astronautus.

Sinski žinojo, kad gatvėje pakrikai spiečiasi šimtai persigandusių koncerto

lankytojų ir muzikantų. Nemažai jų paniškai bėgdami susižeidė ir pateko į medikų rankas, kiti visiškai išsinešdino iš vietinės teritorijos. Ji džiaugėsi viso labo nusibrozdinusi kelį ir suskaldžiusi amuletą.

Už virusą sparčiau plinta tiktai viena užkrato forma, į galvą toptelėjo mintis. *Tai baimė.*

Viršuje sandariai uždarytas duris sergėjo čionykštės valdžios atstovai. Sinski nujautė, kad atvykus policininkams kils ginčų dėl jurisdikcijos klausimų, tačiau potencialių konfliktų grėsmė pranyko, vos tik jie pamatė ŽIGR komandos reikmenis, skirtus darbui su mirtinai pavojingomis medžiagomis, ir išgirdo perspėjimus apie galimą maro proveržį.

Mums belieka pasikliauti savo jėgomis, sau tarė PSO direktorė, nukreipusi akis į vandenyje atsispindintį kolonų mišką. *Niekas nenorės leistis žemyn.*

Du agentai laiptų apačioje skleidė milžinišką poliuretano plėvelę ir statybiniu fenu tvirtino ją prie sienos. Kita pora ant lentinio tako statė elektroninius įrenginius, tarytum pasiruošdama analizuoti nusikaltimo vietą.

Čia tikrai nusikaltimo vieta, pamanė Sinski. Ir vėl prisiminė šlapią burką vilkėjusią, iš cisternos sprukusią moterį. Regis, Siena Bruks rizikavo savo gyvybe, kad tik sutrukdytų PSO izoliuoti infekciją ir įgyvendintų iškrypusį Zobristo planą. *Ji atsibeldė į požemius ir sudraskė „Solublon" maišą...*

Lengdonas nusivijo vakaro tamsoje prasmegusią Sieną, ir kol kas Sinski negavo apie juos jokios informacijos.

Tikiuosi, profesorius Lengdonas nenukentėjo, pagalvojo ji.

Šlaputėlis Žvalgybos ir greitojo reagavimo būrio vadas stoviniavo ant lentinio tako, suglumęs spiginosi į apverstą Medūzos galvą ir svarstė, kaip elgtis toliau.

Kristofą Bruderį, kaip ŽIGR komandos agentą, išmokė mąstyti makrokosminiais masteliais, nekreipti dėmesio į betarpiškus etinius bei asmeninius rūpesčius ir susitelkti į pastangas ilgalaikėje perspektyvoje išgelbėti kuo daugiau gyvybių. Suvokimas, kad grėsmė kilo ir jo sveikatai, atėjo tik dabar. *Aš braidžiojau po apkrėstą vandenį*, mintijo jis koneveikdamas save dėl rizikingų veiksmų, bet žinodamas, jog kitos išeities nebuvo. *Mes privalėjome tučtuojau įvertinti padėtį.*

Bruderis nukreipė mintis į artimiausią užduotį — plano B realizavimą. Deja, per tokią krizę egzistavo vienintelis planas B: *reikia išplėsti karantino zonos*

spindulį. Grumtynės su užkrečiamąja liga neretai panėšėjo į mėginimus užgesinti miško gaisrą, tai yra norint iškovoti pergalę kare, kai kada tekdavo pralaimėti mūšį.

Jis iki šiol vylėsi, kad užkratą pavyks izoliuoti. Siena Bruks greičiausiai praplėšė viruso saugyklą, likus kelioms minutėms iki masinės isterijos ir evakuacijos. Nors čia grūdosi šimtai žmonių, jie turbūt spietėsi per toli nuo ligos šaltinio, kad ja apsikrėstų.

Visi, išskyrus Lengdoną su Siena, pabuvojusius epicentre ir šiuo metu nusitrenkusius į miestą.

Nerimą kėlė dar vienas dalykas — spraga įvykių logikoje. Murksodamas telkinyje ŽIGR vadas taip ir neužtiko „Solublon“ pūslės. Jeigu Siena išties pažeidė plėvelę — spyriu, dryksniais ar kaip nors kitaip, — kažkur turėtų plūduriuoti subliūškusios jos liekanos.

Bet Bruderis nieko nerado. Maišas tarsi išgaravo. Vargu ar Siena išsinešė infekcijos rezervuarą, nes tas, be abejo, virto gleivėta tirpstančia koše.

Kurgi jis dingo?

Širdį varstė nemaloni nuojauta, kad pro akis kažkas praspūdo. Tačiau Bruderis susikaupė ir ėmė svarstyti naują izoliavimo strategiją. Tiesa, pirmiausia ketino išsiaiškinti gyvybiškai svarbų dalyką.

Kokiu spinduliu užkratas spėjo išplisti?

Atsakymą į šitą klausimą jis sužinos po kelių minučių. Komanda jau ruošėsi į darbą paleisti ant lentinių takų išdėliotus virusų detektorius, kiekvieną iš jų nuo infekcijos šaltinio atskirtus vis didesniu atstumu. PGR prietaisais vadinami įrenginiai, kad aptiktų užkratą, veikė naudodami polimerazinę grandininę reakciją.

Jis neprarado vilties. Telkinio niekas nedrumstė, be to, maišas sunaikintas visai neseniai, todėl PGR prietaisai, ko gero, nustatys, kad infekcija užgrobė santykinai menką zoną, kurią ŽIGR būrys apvalys chemikalais ir išsiurbs.

— Pasirengę? — per megafoną sušuko technikas.

Pozicijas užėmę agentai pakėlė nykščius.

— Ištirkit savo pavyzdžius, — traškėdamas atgijo garsiakalbis.

Platėjančiais ratais aplink Zobristo marą prasisklaidę komandos nariai atsitūpė ir įjungė PGR prietaisus. Kiekvienas aparatas suskato analizuoti po mėginį, paimtą iš tos vietos, kurioje įsitaisė jo operatorius.

Visiems lūkuriuojant ir meldžiantis, kad įsižiebtų žalia lemputė, požemiuose stojo tyla.

Tiesa paaiškėjo netrukus.

Arčiausiai Bruderio nuleistas įrenginys užfiksavo virusą ir ėmė blyksėti raudona šviesele. Agentas įsitempė ir pažvelgė į gretimą prietaisą.

Šiame taip pat sumirgėjo raudona spalva.

O, ne.

Nuo urvo sienų aidu atsklido priblokštų žmonių murmesiai. Bruderis su siaubu stebėjo, kaip PGR aparatai paeiliui nušvinta raudoniu — nuo tolimiausio patalpos galo iki pat laiptų.

Viešpatie... Mirksinti lempučių jūra padėjo susidaryti bendrą vaizdą, dėl kurio nekilo jokių abejonių.

Infekcija paplitusi milžiniškoje erdvėje.

Virusas užplūdęs visą cisterną.

97 SKYRIUS

Robertas Lengdonas žiūrėjo į Sieną Bruks, susigūžusią prie nuvaryto katerio vairaračio, ir bandė suvokti, ką regįs.

— Esu tikra, kad manęs neapkenti, — išspaudė ji gokčiodama, ašarotas akis įbedusi į profesorių.

— Neapkenčiu?! Aš nė neįsivaizduoju, *kas* tu tokia! Juk visą laiką man melavai!

— Žinau, — tyliai atsiliepė Siena. — Ir dėl to apgailestauju. Tik stengiausi elgtis teisingai.

— Leisdama marui pasklisti?

— Ne, Robertai, tu nesupranti...

— Dar ir kaip *suprantu!* Įbridusi į vandenį perplėšei „Solublon“ maišą! Nes siekei, kad Zobristo virusas išplistų, niekam nespėjus jo izoliuoti!

— „Solublon“ maišą? — jos akyse blykstelėjo sąmyšis. — Robertai, ką čia šneki? Aš leidausi į cisterną norėdama *sunaikinti* Bertrano virusą... *pavogti* ir amžiams pradanginti... kad niekas negalėtų jo ištirti, įskaitant daktarę Sinski ir PSO.

— Pavogti? Kurių galų jį slėpti nuo Pasaulio sveikatos organizacijos?

Siena giliai įkvėpė.

— Tu labai daug ko nežinai, bet dabar tai nesvarbu. Mes atvykome per vėlai. Neturėjome jokio šanso.

— Nesąmonė! Užkratas turėjo ištrūkti į laisvę tik *rytoj!* Šią datą pasirinko Zobristas, ir jei nebūtum šokusi į vandenį...

— Robertai, aš *nepaskleidžiau* viruso! Braidydama jo ieškojau, bet pavėlavau. Telkiny nieko neradau.

— Netikiu.

— Žinau. Ir tavęs nekaltinu. — Siena iš kišenės išsitraukė permirkusią skrajutę. — Galbūt *tai* įtikins, — pridūrė mestelėdama popieriaus lapelį. — Aptikau jį prieš įbrisdama į vandenį.

Lengdonas atsivertė sugautą lankstinuką. Išvydo septynis kartus iš eilės atliekamos „Simfonijos Dantės „Dieviškajai komedijai“ programą.

— Pažvelk į datas, — tarė Siena.

Jis sutrikęs keletą sykių perskaitė užrašus. Kažkodėl manė, kad šįvakar matė premjerą — pirmąjį pasirodymą iš septynių, kurie turėjo privilioti žmones į maro bacilomis apkrėstą cisterną. Tačiau programėlė bylojo ką kitą.

— Mes stebėjome *baigiamąjį* koncertą? — paklausė Lengdonas atplėšdamas akis nuo lapo. — Orkestras grojo ištisą savaitę?

Moteris linktelėjo.

— Nustebau ne mažiau už tave. — Ji prityko apniukusi. — Virusas jau pasklido. Prieš *septynias* dienas.

— Neįmanoma, — užprotestavo Lengdonas. — Juk pažymėta *rytojaus* data. Zobristas ją netgi parašė ant titano plokštelės.

— Taip, mačiau vandenyje.

— Tuomet žinai, kad jį buvo apsėdęs *rytojus*.

Siena atsiduso.

— Robertai, aš puikiai pažinojau Bertraną... geriau nei drįsau tau atskleisti. Kaip mokslininkas, jis siekė rezultatų. Dabar suvokiu, kad data plokštelėje nenurodo, kada virusas išsiverš laisvę. Ne, ji ženklina kur kas svarbesnį, Bertrano požiūriu, dalyką.

— Kokį?..

Ji niūriai dirstelėjo į profesorių.

— Pasaulinį įsotinimą — matematinę projekciją, įvardijančią dieną, kai virusas bus išplitęs visoje Žemėje... ir apkrėtęs kiekvieną asmenį.

Tokia perspektyva privertė jį sudrebėti, bet Lengdonas nepajėgė atsikratyti įtarimų, kad moteris pučia miglą. Istorija turėjo rimtą trūkumą, maža to, šiandien tapo akivaizdu, kad Siena Bruks galėtų meluoti apie bet ką.

— Man kilo vienas klausimas, — gręždamas ją žvilgsniu pareiškė Lengdonas. — Jeigu užkratas jau pasklidęs planetoje, kodėl žmonės nesuserga?

Siena nusigręžė nebedrįsdama žiūrėti jam į akis.

— Jei virusas nevaržomai plinta savaitę, — pakartojo profesorius, — kodėl niekas nemiršta?

Ji lėtai atsisuko.

— Nes... — išsižiojo, bet užsikirto. — Bertranas sukūrė ne marą... — jos akyse vėl susikaupė ašaros, — ... o kai ką gerokai pavojingesnio.

98 SKYRIUS

Pro respiratorių smelkėsi užtektinai deguonies, bet Elizabetai Sinski vis tiek svaigo galva. Nuo tada, kai Bruderio PGR prietaisai atskleidė siaubingą tiesą, prabėgo penkios minutės.

Šansą suvaldyti infekciją praradome senų seniausiai.

„Solublon" maišas ištirpo aną savaitę, greičiausiai per premjerinį koncertą, kurį šįvakar simfoninis orkestras grojo, kaip Sinski išsiaiškino, jau septintą kartą iš eilės. Po virvele pakibusios kelios maišo draiskanos nepranyko tik todėl, kad prie sagties pritvirtintą dalį plėvelės įsupo lipni juosta.

Užkratas į laisvę ištrūko prieš savaitę.

Netekę galimybės izoliuoti patogeną, ŽIGR komandos nariai susibūrė laikinoje cisternos laboratorijoje ir užsiėmė pavyzdžių tyrimais — analize, klasifikacija, grėsmės vertinimu. Iki šiol PGR įranga pateikė tik vieną nepaneigiamą faktą, ir atradimas nieko nenustebino.

Virusas jau pakibęs erdvėje.

„Solublon" turinys, regis, burbulais išniro į telkinio paviršių, ir oras persisunkė viruso dalelėmis. *Jų daug nereikėjo*, suvokė Sinski. *Ypač uždaroje patalpoje.*

Kitaip nei bakterijos arba cheminiai patogenai, virusas plisdavo stulbinančiu greičiu ir pasižymėjo žaibiška skvarba. Iš prigimties būdamas parazitu jis įsibraudavo į organizmą ir per adsorbcijos procesą prisijungdavo prie užkrėstojo ląstelės, į kurią įterpdavo savo DNR arba RNR. Pajungęs ją savo valiai priversdavo dauginti viruso daleles, kol šių atsirasdavo tiek, kad jos sunaikindavo ląstelę, prasiveržsaid pro sienelę, puldavo naują ir pakartodavo procedūrą.

Infekuotasis alsuodamas arba nusičiaudėdamas iš kūno išskirdavo lašelius. Pastarieji kabėdavo ore, kol juos įkvėpdavo kitos aukos, ir procesas prasidėdavo iš naujo.

Eksponentinis augimas, pamanė Sinski, atsimindama Zobristo diagramas,

kurios iliustravo demografinį sprogimą. *Geometrine progresija gausėjančiais virusais Zobristas kovoja su geometrine progresija daugėjančiais žmonėmis.*

Dabar svarbiausia nustatyti, kaip konkrečiai virusas elgsis. Arba, kalbant šaltai ir objektyviai, kaip jis paveiks infekuotą asmenį.

Ebolos virusas, tarkim, stabdydavo kraujo krešėjimą, taip kurstydamas nevaldomą hemoragiją. Hanta virusas pažeisdavo plaučius. Dėl onkovirusų poveikio žmogus susirgdavo vėžiu. ŽIV puldavo imuninę sistemą ir sukeldavo AIDS. Medikų bendruomenė puikiai žinojo, kad jeigu ŽIV sklistų lašeliniu būdu, žmonija tikriausiai išnyktų.

Koks, po velnių, Zobristo viruso poveikis?

Kad ir kaip jis kenkė organizmui, žala dar neišryškėjo — artimiausios ligoninės kol kas nepranešė sulaukusios ligonių su neįprastais simptomais.

Nekantraudama gauti atsakymus, Sinski nužingsniavo laboratorijos pusėn. Pakeliui atkreipė dėmesį į Bruderį, rodos, prie laiptų aikštelės aptikusį vietą, kurią pasiekė silpnas ryšio signalas. Jis tyliai šnekučiavosi mobiliuoju.

Kai PSO direktorė prisigretino prie agento, pokalbis telefonu jau artėjo į pabaigą.

— Gerai, supratau. — Bruderio veidas spinduliavo sunkiai nusakomas emocijas, tarpinį skepticizmo ir siaubo variantą. — Dar sykį noriu priminti, kokia slapta šioji informacija. Neprasitark nė gyvai dvasiai. Paskambink, kai žinosi daugiau. Ačiū. — Jis nutraukė ryšį.

— Kas čia vyksta? — griežtai paklausė Sinski.

Bruderis lėtai atsiduso.

— Bendravau su senu draugu iš Atlantos, aukščiausios klasės virusologu iš Ligų kontrolės centrų.

Sinski pasišiaušė.

— Be mano leidimo pasidalijote žiniomis su JAV Ligų kontrolės centrais?

— Apsisprendžiau pasikliaudamas nuojauta. Mano pažįstamas elgsis atsargiai, o mums reikia kokybiškesnių duomenų nei tie, kuriuos suteiks laikinoji laboratorija.

PSO direktorė žvilgtelėjo į agentus, imančius pavyzdžius ir zujančius aplink nešiojamuosius elektroninius prietaisus. Jis teisus.

— Mano bičiulis, — tęsė Bruderis, — atliko analizes puikiai įrengtoje mikrobiologijos laboratorijoje ir patvirtino nepaprastai užkrečiamo, anksčiau neregėto virusinio patogeno egzistavimą.

— Minutėlę, — įsiterpė Sinski. — Kokiu būdu sugebėjote taip sparčiai persiųsti mėginį?

— Aš nieko nepersiunčiau, — nervingai atsakė ŽIGR komandos vadas. — Jis tyrė savo kraują.

Elizabeta Sinski akimoju įsisąmonino Bruderio naujienos esmę.

Infekcija jau išplito po visą pasaulį.

99 SKYRIUS

Lėtai pėdinantį Lengdoną apėmė pojūtis, tarytum jis atsiskyrė nuo savo kūno ir persikėlė į neįtikimai ryškų košmarą. *Kas gali būti pavojingiau už marą?*

Siena nepratarė nė žodžio nuo tada, kai išlipo iš katerio ir mostu paragino profesorių sekti įkandin. Nūnai jiedu ėjo žvyruotu keliuku ir tolo nuo prieplaukos bei žmonių spūsties.

Nors ji nustojo verkti, Lengdonas jautė, kad moters viduje vis stipriau kunkuliuoja emocijos. Tolumoje staugė sirenos, bet Siena jų nepaisė. Tik bereikšmiu žvilgsniu dėbsojo sau po kojomis, tarsi ją būtų užhipnotizavęs ritmiškas žvirgždo girgždėjimas.

Kai abu įžengė į parkelį, Siena jį nusivedė į tankų medžių atžalyną, taip pasislėpdama nuo likusio pasaulio. Jie įsitaisė ant suoliuko, nuo kurio atsivėrė vaizdas į vandens ruožą. Kitame krante, virš šlaitą marginančių gyvenamųjų namų, tviskėjo senovinis Galatos bokštas. Apylinkėse tvyrojo keista ramybė, turbūt nė iš tolo neprimenanti cisternoje viešpataujančios atmosferos. Sinski su ŽIGR komanda, kaip Lengdonas įtarė, veikiausiai jau susigaudė atvykę per vėlai, kad marui užkirstų kelią.

Greta sėdinti Siena žvelgė į jūrą.

— Robertai, aš neturiu daug laiko, — prabilo. — Teisėsaugos pareigūnai galų gale nustatys, kur sprukau. Bet prieš tai privalai išgirsti tiesą... *visą* tiesą.

Lengdonas tylėdamas linktelėjo.

Siena nusišluostė akis, pasimuistė ant suolo ir atsisuko į profesorių.

— Bertranas Zobristas... — tarė, — ... buvo pirmoji mano meilė. Ir mano mokytojas.

— Žinau, — atsakė Lengdonas. — Man jau minėjo.

Ji sutriko, bet skubiai pratęsė lyg baimindamasi, kad per ilga pauzė atšaldys norą išsikalbėti.

— Sutikau jį būdama tokio amžiaus, kai žmogų lengvai paveikia nauji įspūdžiai. Mane tiesiog užbūrė Bertrano idėjos ir protas. Kaip ir aš pati, jis neabejojo,

kad žmonių giminė balansuoja ant pražūties slenksčio... ir mums gresia siaubinga baigtis, kuri atūžia sparčiau nei drįstame pripažinti.

Lengdonas neatsiliepė.

— Vaikystėje troškau išgelbėti pasaulį. Bet man nuolat aiškindavo: „Neaukok savo laimės mėgindama tuo užsiimti, nes vis tiek nieko nepeši." — Siena prikando lūpą tramdydama ašaras, kurios baudėsi pasrūti įtampos kaustomu veidu. — Vėliau susipažinau su Bertranu, nuostabiu, genialiu vyru, pareiškusiu, esą planetą *įmanoma* išgelbėti... negana to, taip elgtis skatina doroviniai principai. Jis pristatė mane panašiai mąstančių asmenų ratui — pribloškiamus gabumus ir intelektą turintiems individams... kurie *galėjo* pakeisti ateitį. Robertai, pirmą kartą gyvenime nebesijutau vieniša.

Sienos žodžiuose nugirdęs skausmą, Lengdonas jai švelniai šyptelėjo.

— Gyvenime esu patyrusi apsčiai bjaurių dalykų, — vis labiau drebančiu balsu tęsė ji, — kuriuos sunkiai įstengiau užmiršti... — Siena nukreipė akis į šoną, delnu dirgliai perbraukė pliką viršugalvį, galiausiai susitvardė ir vėl į jį atsigręžė. — Todėl judėti pirmyn man padeda vien tik įsitikinimas, kad gebėtume būti geresni nei esame... ir pajėgtume imtis veiksmų, kurie leistų išvengti katastrofos.

— Tuo tikėjo ir Zobristas?

— Žinoma. Mūsų giminės atžvilgiu Bertranas puoselėjo besąlygiškas viltis. Kaip transhumanistas, buvo tikras, kad neilgai trukus išauš nuostabus „postžmonių" amžius — nepaprastų transformacijų epocha. Jis turėjo futuristo protą ir įstengdavo pažvelgti į neįsivaizduojamus ateities tolius. Puikiai suprato, kokia stulbinama galia pasižymi technologijos, ir teigė, esą per kelių žmonijos kartų laikotarpį mes taptume visiškai kitokiomis esybėmis — padedant genetikos mokslams, būtume sveikesni, protingesni, fiziškai stipresni, netgi labiau užjaučiantys. — Ji trumpam nutilo. — Bet nederėtų pamiršti vienos problemos. Jo nuomone, žmonės neišgyvens tiek, kad įsisąmonintų galimybes...

— Dėl gyventojų pertekliaus... — tarė Lengdonas.

Siena linktelėjo.

— Dėl Maltuso numatytos katastrofos. Bertranas man sakydavo, kad jaučiasi lyg šventasis Jurgis, bandantis užmušti chtoninę pabaisą.

Lengdonas nesuprato, kur ji lenkia.

— Šneki apie Medūzą?

— Metaforine prasme. Medūza ir kitos chtoninės dievybės gyvena požemiuose, nes jos tiesiogiai susijusios su motina Žeme. Alegoriškai kalbant, simbolizuoja...

— Vaisingumą, — užbaigė jis stebėdamasis, kaip anksčiau neįžiūrėjo paralelės. *Dauginimasis. Populiacijos gausėjimas.*

— Taip, — patvirtino Siena. — Bertranas „chtonine pabaisa" vadino grėsmingą mūsų vislumą. Palikuonių perteklių prilygino ties horizontu šmėkšančiam monstrui... kurį derėtų tučtuojau suvaldyti, kol jis visų mūsų neprarijo.

Mus persekioja nuosavas gyvybingumas, dingtelėjo Lengdonui. *Chtoninė pabaisa.*

— Šitas problemas spręsti nelengva, — ėmė teisintis ji. — Nustatyti, kaip skubiai reikia pagalbos, visada sudėtinga. Trimečiam vaikui koją pjaunantis žmogus yra klaikus nusikaltėlis... jei tik jis — ne gydytojas, norintis mažylį apsaugoti nuo gangrenos. Iš dviejų blogybių kai kada belieka rinktis menkesnę. — Siena vėl apsiašarojo. — Aš tikiu, kad Bertranas siekė kilnaus tikslo... bet jo metodai... — ji nusisuko, regis, atsidūrusi ties nervinio išsekimo riba.

— Siena, — sušnibždėjo Lengdonas, — aš privalau viską suprasti. Paaiškink, kokių veiksmų Bertranas griebėsi. *Kuo* apkrėtė pasaulį?

Moteris į jį nukreipė rusvas akis, kurios spinduliavo slogią baimę.

— Virusu, — pakuždomis atsakė. — Itin specifinės rūšies.

Lengdonas sulaikė kvapą.

— Pasakok.

— Bertranas sukūrė virusinį *vektorių*, savo genetinę informaciją įdiegiantį į puolamą ląstelę. — Siena tylėdama palaukė, kol jis įsisąmonino išgirstus žodžius. — Toks virusas... užuot *pražudęs* užkrėsto organizmo ląstelę, įterpia atitinkamai pakoreguotą DNR ir iš esmės *modifikuoja* jos genomą.

Profesoriui sunkiai sekėsi perprasti, apie ką ji kalba. *Virusas keičia DNR?*

— Jo prigimtis klastinga, — toliau šnekėjo Siena, — nes nė vienas iš mūsų nenutuokia apie nešiojamą užkratą. Niekas nesuserga. Ir infekcija savęs neišduoda į akis krintančiais simptomais, kurie bylotų apie genetines permainas.

Lengdonas sekundėlę jautė savo kraujo pulsavimą.

— Kaip jis mus *permaino?*

Siena trumpam užsimerkė.

— Robertai, — vos girdimai atsiliepė, — kai virusas pateko į cisternos telkinį, prasidėjo grandininė reakcija. Jis infekavo į požemius nusileidusius žmones, ir šie, patys to nežinodami, perdavė virusą kitiems... padėjo jam sklisti eksponentiniu greičiu. Liga išplito planetoje tarytum miško gaisras. Užkratas jau įsismelkė į visus Žemės gyventojus. Tave, mane... į *kiekvieną.*

Lengdonas pašoko nuo suolelio ir suskato karštligiškai vaikštinėti priešais Sieną.

— Ką gi jis mums *daro?*

Moteris ilgam nutilo.

— Virusas geba paversti žmogaus kūną... nevaisingu, — galų gale atsiliepė nejaukiai pasimuistydama. — Bertranas jį praminė sterilizuojančiu maru.

Atsakymas sukrėtė Lengdoną. *Dėl viruso nebeįstengsime daugintis?* Jis žinojo, kad egzistuoja nevaisingumą sukeliančių virusų, bet tokį poveikį turintis, lašeliniu būdu perduodamas, itin infekcinis patogenas, kuris žmones keičia *genetiniu* lygmeniu, regis, buvo visai iš kito pasaulio... iš orveliškos distopinės ateities.

— Bertranas dažnai plėtodavo teorijas apie tokį virusą, — išmurmėjo Siena, — bet aš nė neįsivaizdavau, kad jis mėgins tai sukurti... ir dar sėkmingai. Kai gavau jo laišką ir perskaičiau apie nuveiktą darbą, žinia mane šokiravo. Žūtbūt mėginau rasti Bertraną, meldžiau sunaikinti užkratą. Bet atvykau per vėlai.

— Luktelk, — ją pertraukė Lengdonas, pagaliau atgavęs kalbos dovaną. — Jeigu virusas atėmė vaisingumą iš *visų* Žemės gyventojų, tuomet naujos kartos neužgims ir žmonija greitai išmirs.

— Teisingai, — sulemeno ji. — Tačiau Bertranas nesiekė pražudyti mūsų giminės... veikiau priešingai. Todėl išrado *atsitiktinius* individus veikiantį virusą. „Pragaras“ įsiliejo į kiekvieno žmogaus DNR ir bus perleidžiamas atžaloms, bet jis viso labo „atgis“ konkretaus nuošimčio organizmuose. Kitaip sakant, apkrėsti esame visi, tačiau nuo nevaisingumo nukentės tik tam tikra populiacijos dalis.

— Kokia... *dalis?* — savo balsą išgirdo Lengdonas negalėdamas patikėti, kad išvis ryžosi užduoti šį klausimą.

— Kaip žinai, Bertranas kraustėsi iš proto dėl Juodosios mirties, kuri nesirinkdama nugalabijo trečdalį Europos gyventojų. Buvo tikras, kad gamta pati moka apsivalyti. Todėl labai nudžiugo, kai tirdamas sterilizacijos pasekmes atliko matematinius skaičiavimus ir išsiaiškino, kad su maru susijęs mirtingumo santykis, *viena trečioji*, atitinka proporcijas, kurios leistų sumažinti žmonių gretas iki pakenčiamo skaičiaus.

Siaubas, pamanė Lengdonas.

— Maras praretino minias ir paruošė dirvą Renesansui, Bertrano „Pragaras“, kita vertus, įkūnija šiuolaikinį pasaulinio atsinaujinimo katalizatorių — transhumanistų Juodąją mirtį. Skirtumas tas, kad sergantys nepraras gyvybės, o paprasčiausiai nebepajėgs susilaukti vaikų. Jeigu virusas išties įsigalėjo, trečdalis žmonijos jau nevaisinga... ir taip bus amžinai. Užkratas savo poveikiu primena

recesyvinį geną... kuris perleidžiamas atžaloms, bet daro įtaką tik menkam palikuonių procentui.

Sienai tęsiant, jos rankos ėmė drebėti.

— Man atsiųstame laiške Bertranas didžiavosi savo darbu ir teigė „Pragarą“ laikąs elegantišku, humanišku problemos sprendimu. — Iš akių vėl ištryško ašaros, ir moteris jas nusibraukė. — Gretinant su Juodosios mirties žiaurumu, reikia pripažinti, kad jo metodas iš dalies gailiaširdis. Ligoninės nepersipildys negaluojančių arba merdėjančių pacientų, gatvėse nepus lavonai, dėl mylimųjų netekties nesielvartaus išgyvenusieji. Žmonės tiesiog liausis auginę vaikus. Planetoje gimstamumas stabiliu tempu menkės, kol populiacijos kreivė apsivers, ir bendras gyventojų skaičius ims mažėti. — Ji sekundę nutilo. — Padariniai savo galia gerokai pranoks marą, kuris tik trumpam apkarpė mūsų ratą ir laikinai pristabdė žmonijos plėtrą. Bertrano „Pragaras“ tapo ilgalaikiu atsakymu, nuolatiniu atsakymu... *transhumanistų* atsakymu. Jis, kaip genų inžinierius, manipuliavo lytinių ląstelių genetine linija. Narpliojo problemas tame lygmenyje, kuriame jos įsišaknydavo.

— Tai genetinis terorizmas... — sumurmėjo Lengdonas. — Jis iš pagrindų keičia, kas esame ir kuo visada buvome.

— Bertranas manė kitaip. Jis svajojo ištaisyti pražūtingą mūsų evoliucijos defektą... per didelį vislumą. Kaip organizmas, pasižymime sau lygių neturinčiu intelektu, bet niekaip neįstengiame suvaldyti savo gausėjimo. Nepadeda nei kontracepcija, nei švietimas, nei valdžios vilionės. Nesiliaujame gimdę vaikų... norime to ar ne. Ar žinai, kad JAV Ligų kontrolės centrai paskelbė, esą Jungtinėse Valstijose *pusė* visų nėštumų neplanuoti? Neišsivysčiusiose šalyse skaičius viršija net septyniasdešimt procentų!

Lengdonui teko matyti statistinius faktus, bet jis tiktai dabar pamažu suvokė tų duomenų reikšmę. Žmonių giminė priminė triušius, kurie perkelti į kelias Ramiojo vandenyno salas nevaldomai dauginosi, kol nusiaubė savo ekosistemą ir pagaliau išnyko.

Bertranas Zobristas pertvarkė mūsų rūšį... siekdamas išgelbėti žmones... apriboti jų vaisingumą.

Jis giliai įkvėpė ir pažiūrėjo į Bosforo sąsiaurį. Iš po kojų tarsi išslydo tvirtas pagrindas, ir apačioje atsivėrė tokia pati gelmė, virš kurios siūbavo tolumoje plaukiantys laivai. Nuo prieplaukos sklido garsėjantis sirenų stūgavimas, ir Lengdonas jautė, kad jie tuojau pritrūks laiko.

— Baisiausia *ne tai*, kad „Pragaras“ sukelia nevaisingumą, — pridūrė Sie-

na, — o jo *gebėjimas* atlikti sterilizaciją. Lašeliniu būdu perduodamas virusinis vektorius prilygsta milžiniškam žingsniui į priekį — smarkiai lenkia savo laiką. Bertranas mus ištraukė iš tamsiųjų genetinės inžinerijos amžių ir stačia galva nubloškė į ateitį. Jis pakurstė evoliucijos procesą, žmonijai suteikė radikalių pokyčių galimybę. Pandora paspruko iš skrynios, ir atgal jos nebeįkišime. Bertranas išrado žmonių modifikavimo priemones, ir jeigu jos paklius ne į tas rankas, tuomet... padėk mums, Viešpatie. Šių technologijų *išvis* nederėjo kurti. Perskaičiusi laišką, kuriame Bertranas aiškino, kaip sieks savo tikslų, kaipmat jį sudeginau. Paskui prisiekiau rasti virusą ir sunaikinti visus užkrato pėdsakus.

— Nieko nesuprantu. — Lengdono balsą atmiešė pykčio gaidos. — Jei ketinai sunaikinti virusą, kodėl nebendradarbiavai su daktare Sinksi ir Pasaulio sveikatos organizacija? Kodėl neskambinai Ligų kontrolės centrams ar *kam nors kitam?*

— Juokauji? Ką jau ką, o valstybinių institucijų *tikrai* negalima prileisti prie technologijų! Pasuk galvą, Robertai. Per visą žmonijos istoriją kiekvienas novatoriškas technologinis atradimas virto *ginklu* — pradedant paprasčiausia ugnimi, baigiant atomine energija, — ir prie jų *dažniausiai* nagus prikišdavo įtakingos valstybės. Iš kur, tavo nuomone, atsirado biologinė ginkluotė? Iš laboratorijų, priklausančių tokioms įstaigoms kaip Pasaulio sveikatos organizacija arba Ligų kontrolės centrai. Bertrano sukurtas pandeminio viruso vektorius yra galingiausias visų laikų ginklas. Jis paruoš dirvą kol kas protu nesuvokiamiems košmarams, įskaitant *kryptingą* biologinę ginkluotę. Įsivaizduok patogeną, užpuolantį žmones, kurių genetiniam kodui būdingos tam tikros etninės žymės. Jei taip nutiktų, tautos būtų naikinamos genetiniu lygmeniu!

— Siena, man aišku, kodėl tu nerimauji, garbės žodis, bet technologijas įmanoma panaudoti ir *geriems* tikslams. Argi Zobristo atradimas nėra Dievo dovana genetinei medicinai? Ar nepraskintų kelio, tarkim, naujoviškoms pasaulinio skiepijimo procedūroms?

— Gal ir taip, bet aš nuo senų laikų žinau, kad iš valdžios žmonių reikia tikėtis blogiausio.

Tolumoje orą pervėrė čaižus sraigtasparnio ūžesys. Įsispiginęs pro medžius, žvelgdamas Prieskonių turgaus kryptimi, Lengdonas pamatė švieselėmis mirgantį orlaivį, kuris iškilo virš kalvos ir nušvilpė į prieplaukos pusę.

Siena įsitempė.

— Man metas keliauti. — Ji atsistojo, pasisuko į vakarus ir dirstelėjo Atatiurko tilto pusėn. — Jeigu pėsčiomis įveikčiau tiltą ir nusigaučiau iki...

— Tu niekur neisi, — ryžtingai tarė Lengdonas.

— Robertai, atgal parplaukiau dėl vienintelės priežasties — jaučiau, kad privalau tau pasiaiškinti. Dabar žinai tiesą.

— Ne, Siena. Tu grįžai, nes bėgai visą gyvenimą, ir supratai, jog taip elgtis nebegali.

Priešais jį stovinti moteris susigūžė.

— Argi aš turiu iš ko rinktis? — paklausė stebėdama vandens plotus zonduojantį sraigtasparnį. — Juk atsidursiu kalėjime, vos tik valdžia mane aptiks.

— Tu nieko blogo nepadarei. Nei sukūrei virusą... nei padėjai užkratui išplisti.

— Taip, bet iš visų jėgų trukdžiau Pasaulio sveikatos organizacijai jį rasti. Net jeigu nepateksiu į turkų belangę, mane apkaltins biologiniu terorizmu ir nuteis tarptautiniame tribunole.

Orlaivio gausmui stiprėjant, Lengdonas nukreipė akis į tolimą prieplauką. Sraigtasparnis kabojo virš įlankos, menčių sūkiais plakdamas vandenį, prožektoriumi šukuodamas laivus.

Siena, rodos, buvo pasirengusi bet kurią akimirką leistis į kojas.

— Klausyk, — švelnesniu balsu prabilo Lengdonas, — nors daug ką patyrei ir esi persigandusi, įvertink bendrą vaizdą. Bertranas sukūrė virusą. *Tau* knietėjo sulaikyti jo proveržį.

— Tik man nepasisekė.

— Taip, bet dabar, kai užkratas ištrūko į laisvę, mokslininkų ir medikų bendruomenės privalės iki galo perprasti jo padarinius. Tu — *vienintelis* žmogus, kuris bent ką nors apie tai žino. Galbūt įmanoma jį neutralizuoti... arba kaip nors pasiruošti poveikiui. — Lengdonas ją gręžė skvarbiu žvilgsniu. — Pasauliui *reikia* atskleisti tavo žinias. Tau nevalia pranykti.

Sieną įniko purtyti drebulys, tarytum šliuzo vartus būtų pralaužęs širdgėlos ir abejonių potvynis.

— Robertai, aš... nenumanau, kaip elgtis toliau. Nė nebesuvokiu, kas tokia esu. Pažvelk į mane. — Jos delnas palietė nuplikusį viršugalvį. — Matai? Virtau siaubūne. Kaip galėčiau stoti prieš...

Lengdonas žengė į priekį ir ją apkabino. Pajuto virpantį, liauną, prie jo krūtinės prigludusį trapų moters kūną.

— Siena, — sušnabždėjo jai į ausį, — žinau, kad nekantrauji sprukti, bet aš tavęs nepaleisiu. Anksčiau ar vėliau tau teks *kuo nors* pasitikėti.

— Negaliu... — Siena apsipylė ašaromis. — Vargu ar mokėsiu...

Lengdonas ją stipriau suspaudė savo glėbyje.

— Pradėk neskubėdama. Žcnk pirmą žingsnelį. Pasikliauk *manimi.*

100 SKYRIUS

Kai belangio C-130 lėktuvo fiuzeliažą persmelkė šaižus metalo žvangesys, profosas krūptelėjo. Kažkas reikalavo įleisti vidun, pistoleto buože tranky-damas liuką.

— Visi likite savo vietose, — įsakė lakūnas, numynęs durų link. — Čia turkų policininkai. Jie ką tik privažiavo prie orlaivio.

Profosas ir Feris susižvalgė.

Matydamas paniškai bruzdančius PSO darbuotojus profosas nujautė, kad užkrato izoliuoti nepavyko. *Zobristas įgyvendino planą,* sau tarė. *Ir jam pagelbėjo mano kompanija.*

Lauke pasigirdo valdingai skambantys turkų balsai.

— Neatidarykite durų, — pašokęs suriko profosas.

Pilotas stabtelėjo ir jį nudelbė piktu žvilgsniu.

— Kodėl?

— Nes PSO yra tarptautinė paramos organizacija, o lėktuvas — suvereni teritorija!

Lakūnas palingavo galva.

— Sere, C-130 stovi Turkijos oro uoste, todėl, kol neapleisime vietinės oro erdvės, turėsime paklusti šios valstybės įstatymams.

Jis prisiartino prie išėjimo ir atlapojo liuką.

Į kabiną įsispigino pora uniformuotų vyrų. Rimtose turkų akyse nebuvo matyti nė menkiausios užuominos į atlaidumą.

— Kuris iš jūsų esate lėktuvo vadas? — angliškai, bet su ryškiu akcentu paklausė vienas iš jų.

— Aš, — atsakė pilotas.

Pareigūnas jam įteikė du popieriaus lapus.

— Čia arešto orderis. Abu keleiviai privalo eiti su mumis.

Transportinio lėktuvo vadas akimis permetė dokumentus ir pašnairavo į Konsorciumo atstovus.

— Skambinkit daktarei Sinski, — lakūnui liepė profosas. — Mes dalyvau-jame tarptautinėje skubios pagalbos misijoje.

Vienas iš uniformuotųjų jį nužvelgė pašaipiai vypsodamas.

— Daktarei *Elizabetai* Sinski? Pasaulio sveikatos organizacijos direktorei? *Ji* ir nurodė jus suimti.

— Negali būti, — atkirto profosas. — Mudu su ponu Feriu atskridome į Turkiją *padėti* daktarei Sinski.

— Vadinas, prastai atlikote savo darbą, — įsiterpė antras pareigūnas. — Daktarė Sinski su mumis susisiekė ir pranešė, kad judu prisidėjote prie biologinio teroristinio antpuolio, įvykdyto Turkijos žemėje.

— Aš reikalauju advokato! — sušuko profosas.

Po trisdešimties sekundžių jį su Feriu, supančiotus antrankiais, nuvarė trapu žemyn ir įgrūdo į juodą sedaną. Lėkdamas degutbetonio danga automobilis pasiekė atokiausią aerodromo kampą ir trumpam sustingo prie plačios spragos, atsivėrusios perpjautoje tinklo tvoroje. Kitapus perimetro sedanas bildėdamas nurūko per aplūžusiais oro uosto įrenginiais išmargintą dykvietę ir galiausiai sustojo greta seno techninės priežiūros pastato.

Uniformuoti vyrai žengė laukan ir apsižvalgė. Įsitikinę, kad niekas neseka iš paskos, nusimetė policininkų aprangą. Tada padėjo areštuotai porelei išlipti iš salono ir nuėmė antrankius.

Profosas pasitrynė riešus suvokdamas, kad nelaisvėje jam būtų nekas.

— Automobilio raktelis pakištas po kilimėliu, — prabilo vienas agentas, mostu parodęs į netoliese dunksantį baltą furgoną. — Ant užpakalinės sėdynės rasite kelioninį krepšį su jūsų prašytais daiktais — pasais, grynaisiais, mobiliaisiais su išankstinio apmokėjimo kortelėmis, drabužiais ir dar keliais dalykėliais, kurie, mūsų nuomone, turėtų jus pradžiuginti.

— Ačiū, — padėkojo profosas. — Jūs puikiai dirbate.

— Mus gerai apmokė, sere.

Sulig tuo žodžiu turkai vėl sėdo į juodąjį sedaną ir pajudėjo iš vietos.

Sinski nė už ką nebūtų mūsų paleidusi, sau priminė profosas. Pakeliui į Stambulą numatęs gresiančius pavojus, jis elektroniniu laiškeliu užmezgė ryšį su čionykščiu Konsorciumo filialu ir perspėjo saviškius, kad juodu su Feriu galbūt teks vaduoti iš lėktuvo.

— Manot, ji mus persekios? — paklausė Feris.

— Sinski? — profosas linktelėjo. — Be abejo. Nors šiuo metu jai, ko gero, ramybės neduoda kiti rūpesčiai.

Kai abu įsitaisė baltajame furgone, jis panaršė kelioninio krepšio turinį ir surūšiavo dokumentus. Tuomet išsitraukė ir užsimaukšlino beisbolo kepuraitę, kurioje, beje, aptiko suvyniotą „Highland Park“ viensalyklio viskio buteliuką.

Tie vyručiai tikrai išmano savo darbą.

Žiūrėdamas į gintarinį skystį jis liepė sau palaukti rytojaus. Bet mintyse vėl šmėstelėjus Zobristo „Solublon“ maišui, ėmė spėlioti, kaip tas rytojus atrodys.

Aš sulaužiau pagrindinę savo taisyklę. Išdaviau klientą.

Profosas jautėsi keistai atsidavęs likimo valiai, nes žinojo, kad artimiausiomis dienomis pasaulį užlies naujienos apie katastrofiškus įvykius, kuriuose jis atliko reikšmingą vaidmenį. *Be mano pagalbos to nebūtų nutikę.*

Pirmą kartą gyvenime nežinia profosui nebekėlė sąsajų su tvirtu moralės pamatu. Jo pirštai atkimšo škotiško viskio butelį.

Pasidžiauk gėrimu. Šiaip ar taip, tavo dienos suskaičiuotos.

Jis nurijo didelį gurkšnį, mėgaudamasis gerklėje išplitusia šiluma.

Staiga priešakyje juoduojančią tamsą pervėrė prožektorių spinduliai ir blyksintys mėlyni švyturėliai — juos apsupo policijos automobiliai.

Profosas kaip paklaikęs apsidairė... ir suakmenėjo.

Pabėgti nepavyks.

Kol turkų teisėsaugos pareigūnai atstatę šautuvus žingsniavo furgono link, jis paskutinį kartą siurbtelėjo „Highland Park“ viskio ir ramiai pakėlė rankas virš galvos.

Šįsyk čia atkako ne jo žmonės.

101 SKYRIUS

Šveicarijos konsulatas įsikūręs elegantiškame ultrašiuolaikiniame Stambulo dangoraižyje, 1 Levento verslo centre. Melsvai žvilgantis stiklinis įgaubtas fasadas, besistiebiantis senovinių pastatų fone, primena futuristinio monolito paviršių.

Nuo tada, kai Sinski apleido cisterną ir konsulato kabinetuose įsirengė laikiną vadavietę, prabėgo beveik valanda. Vietinė žiniasklaida gaudė nuo pranešimų, kad per baigiamąjį Listo „Dantės“ simfonijos atlikimą iš vandens rezervuaro paniškai spruko koncerto lankytojai. Konkrečių smulkmenų niekas nežinojo, bet atvykusi tarptautinė medikų komanda, dėvinti apsauginius kombinezonus, pakurstė beprotiškiausias prielaidas.

Žiūrėdama pro langą, įbedusi akis į miesto žiburius, Sinski pasijuto siaubingai vieniša. Instinktyviai kilstelėjo ranką prie kaklo, bet amuleto nebeužčiuopė. Pusiau skilęs talismanas nūnai gulėjo ant rašomojo stalo.

PSO direktorė ką tik baigė tartis dėl gausybės susitikimų, kurie po kelių valandų bus suorganizuoti Ženevoje. Ten jau traukė specialistai iš įvairių agentūrų, ir Sinski pati ketino netrukus skristi į Šveicariją, idant asmeniškai juos pasitiktų. Laimei, kažkas iš naktinių budėtojų atnešė svilinančios tikros turkiškos kavos puodą, kurį ji skubiai ištuštino.

Pro atviras duris nosį įkišo jaunas konsulato darbuotojas.

— Mem? Pas jus atėjo Robertas Lengdonas.

— Ačiū, — padėkojo PSO direktorė. — Siųskite jį čia.

Prieš dvidešimt minučių telefonu paskambinęs profesorius informavo, kad Sienos Bruks nepasivijo, nes ji nuvarė katerį ir paspruko į jūrą. Kiek anksčiau tokias pat naujienas perdavė policija, kuri iki šiol bergždžiai ieškojo bėglės.

Kai tarpdurį užtemdė augus Lengdono pavidalas, Sinski vos jį atpažino. Amerikiečio akademiko švarką bjaurojo purvo dėmės, tamsūs plaukai buvo sutaršyti, akys — pailsusios ir įdubusios.

— Profesoriau, kaip jūs laikotės?

Jo lūpas perkreipė nuovargio vypsnis.

— Gyvenime esu praleidęs ir malonesnių vakarų.

— Prašom sėstis.

Pakilusi iš savo vietos ji mostelėjo į kėdę. Lengdonas patogiai įsitaisė ir be jokios įžangos tarė:

— Manau, Zobristo užkratas į laisvę ištrūko prieš savaitę.

Sinski kantriai linktelėjo.

— Taip, mes padarėme tapačią išvadą. Duomenų apie negaluojančius dar negavome, bet jau atrinkome pavyzdžius ir rengiame įrangą nuodugniems tyrimams. Deja, užtruksime ne vieną dieną ar net savaites, kol atskleisime viruso prigimtį... ir nustatysime jo poveikį.

— Tai virusinis vektorius.

Nustebusi PSO vadovė pakreipė galvą ant šono. Stulbino vien tai, kad Lengdonas išvis žinojo šią sąvoką.

— Nesupratau?

— Zobristas sukūrė lašeliniu būdu perduodamą, žmogaus DNR modifikuojantį virusinį vektorių.

Sinski pašoko, podraug šalin nublokšdama kėdę. *Neįmanoma!*

— Iš kur jūs ištraukėte tokius dalykus?

— Iš Sienos, — tyliai atsakė Lengdonas. — Ji man papasakojo. Prieš pusvalandį.

PSO direktorė įrėmė rankas į stalą ir įtariai jį nužvelgė.

— Jums pasisekė ją sučiupti?

— O, ne, ji *pabėgo.* Kateriu plaukė į jūrą ir galėjo amžiams pranykti. Bet persigalvojo. Grįžo savo noru. Siena norėtų padėti įveikti krizę.

Sinski čaižiai nusijuokė.

— Atleiskit, bet panelė Bruks man nekelia pasitikėjimo, juolab kad ji riečia tikras pasakėles.

— Aš ja tikiu, — tvirtai ištarė Lengdonas. — Ir jeigu Siena teigia, kad susidūrėme su virusiniu vektoriumi, siūlyčiau ją vertinti rimtai.

PSO direktorė staiga pasijuto nusiplūkusi, jai sunkiai sekėsi suvokti Lengdono žodžių prasmę. Sinski žengė prie lango ir nukreipė akis laukan. *DNR keičiantis virusinis vektorius?* Pateikta įvykių versija gąsdino ir atrodė neįtikima, bet, tenka pripažinti, skambėjo šiurpiai logiškai. Galų gale Zobristas buvo genetikas ir iš asmeninės patirties žinojo, kad menkiausia geno mutacija gebėtų katastrofiškai paveikti kūną — sukeltų vėžį, iš rikiuotės išvestų organus, pakenktų kraujotakai. Pavyzdžiui, tokį rimtą sveikatos sutrikimą kaip cistos fibrozė, kuri gleivėse skandindavo auką, nulemdavo septintoje chromosomoje esantis nežymiai pakitęs genas reguliatorius.

Įvairias genetines ligas specialistai pradėjo gydyti virusiniais vektoriais. Tie neužkrečiami virusai užprogramuoti taip, kad prasiskverbtų į paciento kūną ir įskiepytų modifikuotą DNR, kuri nukenksmintų žalą. Nauja mokslo sritis, kaip ir visos kitos, turėjo savo tamsiąją pusę. Vektoriai galėjo padėti organizmui arba jam pakenkti... atsižvelgiant į genų inžinieriaus ketinimus. Jei kas nors virusą piktavališkai užkoduotų įterpti *pažeistą* DNR į sveiką ląstelę, rezultatai būtų katastrofiški. Be kita ko, jei tą pragaištį paverstų lengvai užkrečiama ir perduodama lašeliniu būdu...

Tokia perspektyva ją privertė sudrebėti. *Kokį genetinį siaubą Zobristas išmąstė? Kaip jis planuoja praretinti žmoniją?*

Sinski žinojo, kad atsakymo paieškos užtruks savaites. Žmogaus genetinį kodą sudaro cheminių derinių labirintas. Mėgindami jį perkratyti ir aptikti Zobristo įdiegtą pokytį, ekspertai dairysis adatos šieno kupetoje... ir nė nenutuoks, kurios planetos dalyje kėpso toji stirta.

— Elizabeta? — žemas ir sodrus Lengdono balsas paskatino PSO vadovę išnirti iš savo minčių ir atsigręžti. — Ar girdėjot, ką sakiau? — ramiai sėdėdamas paklausė jis. — Siena ne mažiau už jus trokšo sunaikinti virusą.

— Nuoširdžiai tuo abejoju.

Lengdonas stodamasis atsiduso.

— Jums vertėtų manęs paklausyti. Prieš pat mirtį Zobristas nusiuntė Sienai laišką, kuriame išaiškino, ką padarė. Kaip virusas elgsis... kaip mus puls... kaip sieks tikslo.

Sinski sustingo. *Laiškas?!*

— Siena pašiurpo perskaičiusi apie Zobristo kūrinį. Ir užsimanė jį sustabdyti. Pati laikė virusą be galo pavojingu, todėl nenorėjo, kad prie jo kas kištų nagus. Įskaitant ir Pasaulio sveikatos organizaciją. Nejau neaišku? Sienai rūpėjo nušluoti virusą nuo žemės paviršiaus... o ne jį paskleisti.

— Egzistuoja laiškas? — dabar Sinski dėmesį kaustė tik jis. — Su konkrečia informacija?

— Taip man sakė Siena.

— Mums jo *reikia!* Tikslūs duomenys sutaupytų mėnesius, kuriuos paaukotume bandydami perprasti ir suvaldyti užkratą.

Lengdonas pakratė galvą.

— Jūs nesuprantate. Zobristo laiškas jai įvarė siaubą. Todėl Siena nedelsdama jį sudegino. Stengėsi niekam...

Sinski delnu tėškė per stalą.

— Kitaip tariant, sunaikino vienintelį dalyką, galėjusį mus paruošti krizei? Ir dar norite, kad ja pasitikėčiau?

— Taip, atsižvelgiant į Sienos veiksmus, prašau nemažai, bet kol dar nepratrūkote kritika, siūlyčiau pagalvoti apie unikalų Sienos intelektą ir stulbinančią atmintį. — Lengdonas po pauzės pridūrė: — Kas, jeigu ji atkurtų Zobristo laišką, bent jau tiek, kad galėtų jums pagelbėti?

Sinski prisimerkė ir nežymiai linktelėjo.

— Ką tokiu atveju jūs siūlote daryti?

Jis pamojo į tuščią puodelį.

— Užsisakykite daugiau kavos... ir išklausykite vieną sąlygą, dėl kurios Siena norėtų susitarti.

Jausdama, kaip spartėja pulsas, Sinski žvilgtelėjo į telefoną.

— Žinote, kaip ją pasiekti?

— Taip.

— Koks jos prašymas?

Lengdonas atsakė, ir PSO direktorė nuščiuvo apgalvodama pasiūlymą.

— Manau, taip elgtis būtų teisinga, — pridūrė profesorius. — Juolab kad jūs neturite ko prarasti.

— Jeigu viskas, ką pranešėte, yra tiesa, aš jums duodu savo žodį. — Ji pastūmė telefoną Lengdonui. — Skambinkit.

Didelei Sinski nuostabai, jis nusigręžė nuo aparato ir žengė durų kryptimi, prieš tai paskelbęs, esą grįš po minutės. Sutrikusi PSO vadovė išniro į koridorių ir kurį laiką žvilgsniu lydėjo Lengdoną, kulniuojantį per konsulato laukiamąjį, praveriantį stiklines duris, traukiantį į fojė. Akimirką manė, kad amerikietis apleis pastatą, bet užuot išsikvietęs liftą jis smuko į moterų tualetą.

Po kelių sekundžių Lengdonas vėl pasirodė vestibiulyje, bet šįkart prie jo prisidėjo jauna moteris, ką tik persiritusi į ketvirtą dešimtį. Sinski ne iš karto susigaudė reginti Sieną Bruks. Šiandien matyta daili blondinė su plaukų uodegėle neatpažįstamai transformavosi — tapo visiškai plika, lyg kažkas būtų švariai nuskutęs jai viršugalvį.

Įėję į kabinetą abu tyliai atsisėdo ant kėdžių priešais rašomąjį stalą.

— Žinau, kad mes turime daug ką aptarti, bet pirmiausia privalau šį tą pasakyti — skubiai prabilo Siena. — Tikiuosi, jūs nieko prieš?

Sinski nugirdo liūdesio gaidas, persmelkiančias jos toną.

— Prašom.

— Mem, — virpančiu balsu kreipėsi Siena, — jūs esate Pasaulio sveikatos organizacijos direktorė. Geriau už bet ką kitą suvokiate, kad žmonija siūbuoja ant pražūties slenksčio... nes mūsų skaičius nevaldomai auga. Daugelį metų Bertranas Zobristas stengėsi užmegzti ryšį su įtakingais asmenimis, tokiais kaip jūs, ir įtraukti juos į diskusiją apie gresiančią krizę. Aplankė begalę organizacijų, kurios, jo manymu, būtų galėjusios įgyvendinti permainas — Pasaulio stebėjimo institutą, Romos klubą, „Demografijos svarbą“, Tarptautinių santykių tarybą, — bet niekas nesiryžo dalyvauti prasmingame pokalbyje ir aptarti *tikroviškus* problemos sprendimus. Jūs tiesiog siūlėte labiau šviesti žmones apie kontracepciją, nurėžti mokesčius mažesnėms šeimoms ir net kolonizuoti mėnulį! Nieko keista, kad Bertranas pakvaišo.

Į ją žvelgiančios Sinski veidas neišdavė jokių jausmų.

Siena giliai įkvėpė.

— Daktare Sinski, jis asmeniškai su jumis matėsi. Meldė jūsų pripažinti, kad esame per plauką nuo pragaišties... meldė pradėti kokį nors dialogą. Bet, užuot išklausiusi Bertraną, apšaukėte jį pamišėliu, įrašėte į stebimų asmenų sąrašą, privertėte slėptis pogrindyje. — Nuo emocijų pertekliaus Siena įsikarščiavo. — Bertranas mirė vienišas, nes jūsų tipo žmonės nepanoro žvelgti plačiau ir sutikti, kad katastrofiškos aplinkybės išties gali pareikalauti nemalonių sprendi-

mų. Jis viso labo atskleidė tiesą... ir už tai buvo atstumtas. — Siena nusišluostė akis ir dirstelėjo į PSO vadovę, stovinčią kitoje stalo pusėje. — Patikėkit manim, aš žinau, ką reiškia vienatvė... pati baisiausia *atskirties* vienatvė, kurią jaučiame, kai aplinkiniai mūsų nesupranta. Kuri geba išvesti iš proto.

Jai nuščiuvus, kabinete stojo įtampos sklidina tyla.

— Norėjau pasakyti tik tiek, — sukuždėjo Siena.

Kelias užsitęsusias sekundes Sinski ją varstė tiriančiu žvilgsniu ir pagaliau prisėdo.

— Panele Bruks, — kaip įmanydama ramiau ištarė, — jūs teisi. Anksčiau gal ir nesiklausiau... — ant stalo sunėrusi rankas ji pažiūrėjo tiesiai į Sieną. — Bet esu pasirengusi klausytis dabar.

102 SKYRIUS

Šveicarijos konsulato vestibiulyje kabantis laikrodis senų seniausiai išmušė pirmą valandą nakties.

Ant stalo nuleistą daktarės Sinski bloknotą margino ranka prirašyto teksto, klausimų ir diagramų raizginys. Pasaulio sveikatos organizacijos direktorė nepakrutėjo iš vietos ir nepratarė nė žodžio ilgiau nei penkias minutes. Ji stūksojo prie lango ir stebeilijosi į tamsą.

Užnugaryje sėdintys, tyliai lūkuriuojantys Lengdonas su Siena rankose laikė puodelius su veik išgerta turkiška kava, nuo kurios tirščių ir pistacijų kruopelių vilnijo kambaryje išplitęs aromatas.

Garsus skleidė tik palubėje zvimbiančios dienos šviesos lempos.

Siena juto, kaip krūtinėje daužosi širdis, ir spėliojo, apie ką galvoja Sinski, jau išgirdusi negailestingus faktus. *Bertrano virusas imasi sterilizacijos. Trečdalį žmonijos pakirs nevaisingumas.*

Kalbėdama ji stebėjo tramdomas, bet akivaizdžias PSO direktorės emocijas. Iš pradžių bežadę nuostabą, kurią Sinski spinduliavo susitaikiusi su mintimi, kad Zobristas iš tikrųjų sukūrė lašeliniu būdu perduodamą virusinį vektorių. Paskui viltį, trumpam apėmusią žilaplaukę moterį, kai ji sužinojo, jog virusas *nežudo* žmonių. Bet, jai tolydžio įsisąmoninus, kad galybė planetos gyventojų nebeįstengs turėti vaikų, lūkesčius nustelbė stiprėjantis siaubas. Žinia apie virusą, slopinantį žmonių *vaisingumą*, daktarei Sinski prilygo asmeninio pobūdžio sukrėtimui.

Tuo metu Sienai jausmų antplūdis suteikė palengvėjimą. Ji iki menkiausių smulkmenų nupasakojo Bertrano laiško turinį. *Aš atskleidžiau visas savo paslaptis.*

— Elizabeta? — ryžosi prabilti Lengdonas.

Sinski pamažu išniro iš apmąstymų ir atsigręžė. Svečiai pamatė, kad jos veidas perkreiptas.

— Siena, — bejausmiu balsu tarė PSO vadovė, — jūsų informacija labai pravers rengiant kovos su krize strategiją. Aš dėkinga už atvirumą. Kaip žinot, mokslininkai kėlė *teorijas*, kad pandeminiais virusiniais vektoriais būtų galima imunizuoti milžinišką gyventojų skaičių, bet, visų įsitikinimu, minėtos technologijos neturėjo atsirasti dar daugelį metų. — Ji žengė prie stalo ir atsisėdo. — Nepykit, — pridūrė linguodama galva, — tačiau šiuo metu jūsų istorija primena mokslinę fantastiką.

Nieko keista, pamanė Siena. Medicinos srityje tokias asociacijas kurstė kiekvienas rimtas proveržis — penicilinas, anestezija, rentgeno spinduliai, pirmas kartas, kaip žmonės pro mikroskopą išvydo besidalijančią ląstelę.

Daktarė Sinski nudūrė akis į bloknotą.

— Po kelių valandų atvyksiu į Ženevą, kur mane užgrius klausimų kruša. Pirmiausia, be abejo, visiems rūpės, ar virusinio vektoriaus padarinius įmanoma neutralizuoti.

Siena nujautė, kad ji neklysta.

— Paskui, — tęsė Sinski, — bus nedelsiant pasiūlyta kuo nuodugniau ištirti Bertrano virusą ir sukurti kitą jo atmainą, kuri *perprogramuotų* mūsų DNR, šiai grąžindama autentišką formą. — Nukreipdama žvilgsnį į pašnekovę, Sinski optimizmu netryško. — Kol kas neaišku, ar pajėgtume išrasti priešingo poveikio virusą, bet, kalbant hipotetiškai... man norėtųsi sužinoti, ką manote jūs.

Ką aš manau? Siena instinktyviai pažvairavo į Lengdoną. Profesorius linktelėjo, siųsdamas nedviprasmišką žinią: *Tu nuėjau per toli, kad trauktumeis atgal. Dėstyk savo mintis. Sakyk tiesą, kaip ją pati supranti.*

Siena atsikrenkštė, pasisuko į Sinski ir prašneko tvirtu balsu:

— Mem, genų inžinerijos pasaulyje gyvenau su Bertranu ne vienerius metus. Žmogaus genomas, kaip žinote, yra nepaprastai gležnas... lyg kortų namelis. Daugėjant korekcijų, didėja tikimybė, kad pakeisime ne tą kortą, ir visa struktūra subyrės. Aš tikra, kad bandymai atitaisyti padarytą žalą keltų siaubingą grėsmę. Bertranas buvo ypač kompetentingas ir įžvalgus genetikas, toli už nugaros palikęs savo kolegas. Vargu ar šiuo metu atsirastų specialistas, kuriam patikėčiau narplioti žmogaus genomą vildamasi, kad jį lydės sėkmė. Net jeigu sukurptumėt

tai, kas, jūsų nuomone, veiktų, nauju užkratu reikėtų *vėl infekuoti* visus planetos gyventojus.

— Jūs teisi, — nė kiek nesuglumusi atsiliepė Sinski. — Bet nepamirškime dar svarbesnio klausimo. Mes, galimas daiktas, *nenorėsime* neutralizuoti viruso.

Jos žodžiai pribloškė Sieną.

— Kaip sakot?

— Panele Bruks, aš nepritariu Zobristo metodams, tačiau jis neapsiriko vertindamas pasaulio būklę. Planetai gresia rimta gyventojų pertekliaus problema. Jeigu sugebėsime nukenksminti Bertrano virusą neturėdami perspektyvaus atsarginio plano... paprasčiausiai grįšime į pradinį tašką.

Siena, matyt, neįstengė nuslėpti ją apėmusio šoko, nes Sinski pavargusiu balsu nusijuokė ir pridūrė:

— Iš manęs nesitikėjote tokio požiūrio, ar ne?

— Aš nebeišmanau, ko tikėtis, — kinkuodama galva atsakė jauna moteris.

— Tuomet veikiausiai nustebsite dar sykį, — tęsė Sinski. — Kaip jau sakiau, po kelių valandų svarbiausių pasaulio sveikatos agentūrų vadovai susirinks Ženevoje aptarti krizės ir parengti veiksmų plano. PSO dirbu daug metų, bet nepamenu nė vieno sambūrio, kuris būtų svarbesnis už šitą. — Ji pažiūrėjo gydytojai į akis. — Prie bendro specialistų stalo norėčiau matyti ir *jus*.

— Mane? — atšlijo Siena. — Aš nesu genų inžinierė. Jau išklojau, ką žinau. — Taip tarusi dūrė pirštu į Sinski bloknotą: — Viską, ką galiu duoti, užfiksavote savo užrašuose.

— Anaiptol, — įsiterpė Lengdonas. — Siena, bet kokioms prasmingoms diskusijoms apie virusą prireiks *konteksto*. Daktarė Sinski ir jos komanda privalo remtis į kokį nors moralinį pamatą, kad sumąstytų, kaip reaguoti į krizę. Ji aiškiai įsitikinusi, jog dėl savo unikalios padėties galėtum prisidėti prie dialogo.

— Mano moralinis pamatas, kaip įtariu, nepatiks Pasaulio sveikatos organizacijai.

— Gal ir ne, — atsakė Lengdonas. — Kaip tik todėl turėtum keliauti į Šveicariją. Tu priklausai naujam mąstytojų porūšiui. Diskusijoms suteiksi atsvarą. Pagelbėsi kitiems suvokti, kaip mąsto Bertrano tipo svajotojai — genialūs individai, taip įsitikinę savo teisumu, kad jie patys imasi spręsti pasaulinės reikšmės reikalus.

— Vargu ar Bertranas buvo pirmas.

— Teisingai, — sutiko Sinski, — ir ne paskutinis. PSO kiekvieną mėnesį demaskuoja laboratorijas, kuriose tyrinėtojai kiša nagus prie pilkųjų mokslo

zonų — pradedant manipuliacijomis žmonių kamieninėmis ląstelėmis, baigiant chimerų auginimu... gamtoje neegzistuojančių hibridinių rūšių veisimu. Tai kelia nerimą. Mokslas progresuoja milžinišku tempu, ir niekas nebenutuokia, kur derėtų nubrėžti ribas.

Siena jai pritarė. Visai neseniai du garbūs virusologai, Foušieras ir Kavaoka, sukūrė itin patogenišką mutavusį virusą H5N1. Nors tuodu puoselėjo grynai akademinius tikslus, paaiškėjo, kad jų darbo vaisius turi tam tikras savybes, kurios išgąsdino biologinio saugumo specialistus ir internete pakurstė polemikos audrą.

— Deja, drumzlinos tyrimų sritys tik tamsės, — tarė Sinski. — Netolimoje ateityje atsiras naujų technologijų, kurių nė negalime įsivaizduoti.

— Ir naujų filosofinių krypčių, — pastebėjo Siena. — Gana greitai transhumanistų judėjimas iš šešėlių išsiverš į vyraujančių tendencijų pasaulį. Viena iš esminių jo dogmų skelbia, esą moralės požiūriu žmonės privalo *dalyvauti* evoliucijos procese... technologijomis tobulinti mūsų rūšį, paversti mus geresniais, sveikesniais, turinčiais geriau funkcionuojančias smegenis. Netrukus viskas bus įmanoma.

— Ir jūs negalvojate, kad tokie įsitikinimai prieštarauja evoliucijai?

— Ne, — be jokių dvejonių pareiškė Siena. — Žmonės pamažu vystėsi ištisus tūkstantmečius, tuo pat metu tobulino technologijas — brūžindami pagaliukus įžiebė ugnį ir sušilo, ėmėsi žemdirbystės, kad prasimaitintų, išrado skiepus nuo sunkių ligų, o dabar sukūrė genetinius instrumentus, kurie pakoreguos mūsų kūnus ir suteiks galimybę išlikti nuolat kintančiame pasaulyje. — Ji sekundėlę pritilo. — Aš tikiu, kad ilgoje žmonijos pažangos istorijoje genų inžinerija tėra dar vienas žingsnis į priekį.

Sinski paniro į savo mintis.

— Jūsų manymu, — po pauzės prabilo, — tuos instrumentus mums reikėtų priimti plačiai išskėstomis rankomis?

— Jeigu taip *nesielgsime*, — atsakė Siena, — gyvenimo būsime verti tiek pat, kiek urvinis žmogus, kuris mirtinai sušąla, nes bijo užsikurti laužą.

Jos žodžiai ilgam pakibo ore. Pirmasis tylą nutraukė Lengdonas.

— Nenoriu pasirodyti senamadiškas, bet aš užaugau Darvino teorijų aplinkoje, todėl abejoju, ar protinga *spartinti* evoliuciją.

— Robertai, genų inžinerija neturi nieko bendra su spartinimu, — kategoriškai paskelbė Siena. — Ji įsiliejusi į natūralią įvykių eigą. Juk Bertranas Zobristas užgimė dėl *evoliucijos*. Už kitus pranašesnius jo protinius gebėjimus sukūrė procesas, kurį Darvinas pavadino... ilgalaike raida. Įstabūs Bertrano atradimai

genetikos srityje nesusiję su dieviško įkvėpimo protrūkiais... juos nulėmė daugel metų trunkantis žmogaus intelekto tobulėjimas.

Lengdonas nuščiuvo, aiškiai sulaukęs peno apmąstymams.

— Kaip darvinistas, — tęsė ji, — tu žinai, kad gamta moka savaip kontroliuoti žmonijos gausėjimą — marais, badmečiais, potvyniais. Bet leisk tavęs paklausti — kas, jei šįkart ji pasirinko kitokį metodą? Užuot mus puolusi siaubingomis katastrofomis ir kankinančiais vargais... galbūt gamta į pagalbą pasitelkė evoliuciją, pagimdžiusią mokslininką, kuris sugalvojo, kaip praretinti mūsų ratą? Nebereikia nei maro, nei mirčių. Užtenka tapti prie aplinkos labiau prisiderinusia gyvybės rūšimi...

— Siena, — įsiterpė Sinski. — Jau vėlu. Metas į kelią. Bet, prieš mums pajudant, man knieti išsiaiškinti dar vieną dalyką. Šįvakar nuolat kartojote, esą Bertranas nebuvo blogio įsikūnijimas... nes mylėjo žmoniją ir taip aistringai troško išgelbėti mūsų giminę, kad savo siekiais pateisino drastiškus veiksmus.

Jauna gydytoja linktelėjo.

— Tikslas pateisina priemones, — atsiliepė ji cituodama Makiavelį, Florencijoje gyvenusį liūdnai pagarsėjusį politikos teoretiką.

— Sakykit, ar jūs išties tuo tikite? Ar Bertrano norą gelbėti pasaulį tikrai laikote tokiu kilniadvasišku, kad jis suteikė pagrindą virusu apkrėsti visą planetą?

Kabinete pakibo slogios įtampos kupina tyla.

Siena palinko arčiau stalo, nutaisiusi įtaigią veido išraišką.

— Daktare Sinski, kaip minėjau, aš neabejoju, kad Bertranas elgėsi beatodairiškai ir nepaprastai pavojingai. Jei būčiau galėjusi jį sustabdyti, akimirksniu būčiau taip padariusi. Jūs *privalote* manimi patikėti.

Elizabeta Sinski ištiesė rankas ir švelniai suėmė jos delnus.

— Siena, aš tikiu jumis. Tikiu kiekvienu jūsų žodžiu.

103 SKYRIUS

Atatiurko oro uoste šaltą priešaušrio orą raizgė miglos sruogos. Privatų terminalą supančią degutbetonio dangą apglėbė retos ūkanos.

Sedanu atvažiavusius Lengdoną, Sieną ir Sinski lauke pasitiko PSO darbuotojas, kuris atidarė automobilio dureles.

— Mem, jeigu jūs pasiruošusi, mes galime vykti, — tarė vyriškis vesdamas trijulę į kuklų terminalo pastatą.

— Ponui Lengdonui kelionę suorganizavote? — pasiteiravo Sinski.

— Privatus lėktuvas parengtas skrydžiui į Florenciją. Laikini jo dokumentai jau orlaivyje.

PSO direktorė linktelėjo.

— O kiti mūsų aptarti reikalai?

— Juda į priekį. Paketą išsiųsime kaip įmanydami greičiau.

Sinski padėkojo žmogui ir, jam nužygiavus lėktuvo pusėn, atsigręžė į amerikietį akademiką. Moters veide nušvito pailsusi šypsena.

— Jums tikrai nesinori prie mūsų prisidėti? — ji pakėlė rankas ir už ausų užkišo žilų plaukų sruogas.

— Atsižvelgiant į aplinkybes, vargu ar meno istorijos profesorius galėtų jums kuo nors pagelbėti, — juokaudamas atsakė Lengdonas.

— Nenuvertinkit savo pagalbos. Jūs davėte mums daugiau nei įsivaizduojate. Ką jau kalbėti apie... — Sinski pamojo į Sieną, bet toji spėjo atitolti per dvidešimt jardų už nugaros. Jauna moteris stabtelėjo prie didžiulio lango ir nugrimzdusi į mintis įsispoksojo į lūkuriuojantį C-130 lėktuvą.

— Ačiū, kad ja pasikliaujate, — tyliai tarė Lengdonas. — Gyvenime ji, ko gero, nedažnai sulaukdavo pasitikėjimo.

— Manau, mudviem su Siena Bruks netrūks ko pasimokyti vienai iš kitos. — Sinski ištiesė delną. — Geros kloties, profesoriau.

— *Jums* taip pat, — spausdamas moters ranką palinkėjo Lengdonas. — Ir sėkmės Ženevoje.

— Mums jos prireiks, — atsiliepė PSO direktorė ir linktelėjo Sienos kryptimi. — Trumpam paliksiu judu vienus. Atsiųskite ją, kai būsite pasirengęs.

Eidama per terminalą Sinski nejučia įkišo pirštus į kišenę, ištraukė skilusio talismano puseles ir tvirtai jas sugniaužė delne.

— Nenusiminkite dėl Asklepijo lazdos, — ją palydėjo Lengdono šūksnis. — Amuletą galima sulipdyti.

— Dėkui. — Sinski atsakė mostu. — Tikiuosi, pataisysime ir kitką.

Siena Bruks viena stovėjo prie lango ir žvelgė į kilimo ir tūpimo tako šviesas, kurios vaiduokliškai žėrėjo nusėdusio rūko ir tirštėjančių debesų fone. Ant skrydžio valdymo bokšto didingai plevėsavo Turkijos vėliava, raudonas audeklas su senoviniais mėnulio pjautuvo ir žvaigždės simboliais — šiuolaikiniame pasaulyje išdidžiai plazdenančiais Osmanų imperijos pėdsakais.

— Duosiu lirą, jei atskleisi, apie ką rymai, — už nugaros pasigirdo žemas, sodrus balsas.

Siena nepakrutėjo.

— Artinasi audra.

— Taip, — tyliai pritarė Lengdonas.

Po ilgos pauzės ji atsisuko.

— Kaip aš norėčiau, kad su mumis skristum į Ženevą.

— Labai malonu iš tavęs girdėti, bet tu būsi užsiėmusi — kalbėsi apie ateitį. Tau mažiausiai reikia senamadiško profesoriaus, kuris tave tik pristabdytų.

— Manai, kad esi man per senas? — sumišusi paklausė Siena.

Lengdonas prajuko.

— Aš *tikrai* tau per senas!

Moteris nejaukiai pamindžikavo.

— Ką gi... bent jau žinosi, kur manęs ieškoti. — Siena patrūkčiojo pečiais it mergaitė. — Tai yra... jei užsimanysi susitikti.

Jis vyptelėjo.

— Mane džiugintų galimybė vėl su tavimi pasimatyti.

Sienai kiek pakilo ūpas, bet nūnai tarp jų įsivyravo užsitęsusi tyla, nes nė vienas nenutuokė, kaip derėtų atsisveikinti.

Įbesdama žvilgsnį į amerikietį akademiką, ji pajuto neįprastų pojūčių antplūdį. Staiga pasistiebė ir įsisiurbė jam į lūpas. Sienai atšlyjant, jos akis suvilgė ašaros.

— Aš tavęs ilgėsiuos, — pakuždomis tarė ji.

Lengdonas maloniai nusišypsojo ir apglėbė jauną moterį.

— Aš irgi tavęs pasiilgsiu.

Jiedu gan ilgai stoviniavo apsikabinę, regis, nenorėdami atsitraukti vienas nuo kito. Galų gale Lengdonas tarė:

— Esu girdėjęs seną posakį... priskiriamą Dantei... — Po pauzės jis pratęsė: — „Atminkite šį vakarą... nes tai amžinybės pradžia."

— Ačiū, Robertai. — Siena apsipylė ašaromis. — Pagaliau jaučiuosi radusi gyvenimo tikslą.

Lengdonas ją stipriau suspaudė glėbyje.

— Tu sakei, kad nori išgelbėti pasaulį. Štai ir sulaukei progos.

Siena švelniai šyptelėjo ir nusigręžė. Viena žingsniuodama prie C-130 transportinio orlaivio, apmąstė praeities įvykius... tikėtiną ateitį... ir visus įmanomus jos variantus.

Atmink šį vakarą, kartojo sau, *nes tai amžinybės pradžia.*

Lipdama į lėktuvą Siena mintyse pasimeldė, kad tik Dantė nebūtų suklydęs.

104 SKYRIUS

Blyškiai popiečio saulei smengant link *Piazza del Duomo*, jos spinduliai nublizgino baltas Džoto varpinės plyteles, o nuostabiosios Švč. Mergelės Marijos Gėlių katedros sienas aptemdė tįstantys šešėliai.

Ignacijaus Buzonio laidotuvės vos spėjo prasidėti, kai Robertas Lengdonas įsėlino į bažnyčią ir prisėdo pasidžiaugdamas, kad bičiulio gyvenimas bus įamžintas nesenstančioje bazilikoje, kuria jis rūpinosi tiek daug metų.

Florencijos katedros fasadas prikaustydavo akis ryškiomis spalvomis, bet jos viduje viešpataudavo paprastumas ir tuštuma. Tiesa, dabar asketiškoje šventovėje sklandė iškilmių atmosfera, nes pagerbti geraširdį žmogų-kalną, kurį visi meiliai vadino *il Duomino*, suvažiavo valdžios atstovai, draugai ir kolegos iš meno pasaulio.

Žiniasklaida pranešė, kad Buzonis atsisveikino su gyvybe pasinėręs į mėgstamiausią veiklą — naktį vaikštinėdamas aplink *Duomo*.

Per stebėtinai optimistišką palydėtuvių ceremoniją bičiuliai ir šeimos nariai dalijosi juokingais komentarais, o vienas kolega atsiminė, kaip Buzonis teigė, esą pasigėrėjimui, kurį jis jaučia Renesanso menui, tegali prilygti žavėjimasis karameliniu pudingu ir spagečiais su Bolonijos padažu.

Po pamaldų, kol tarpusavyje susimaišę gedėtojai mainėsi maloniais prisiminimais apie Ignacijaus gyvenimo epizodus, Lengdonas sukiojosi katedroje ir grožėjosi meno kūriniais, kuriuos Buzonis taip dievino... Vazario „Paskutiniuoju teismu“, nutapytu vidinėje kupolo pusėje, Donatelo ir Giberčio vitražais, Učelo laikrodžiu, lankytojams pro akis dažniausiai prasprūstančiomis grindų mozaikomis.

Profesorius ūmai suprato žiūrįs į pažįstamą Dantės Aligjerio veidą. Legendinėje Mikelino freskoje didis poetas stovėjo priešais Skaistyklos kalną ir rankoje laikė savo šedevrą — „Dieviškąją komediją“, tarsi siūlydamas kuklią auką.

Lengdonas nejučia įniko svarstyti, ką Dantė galvotų žinodamas, kaip po šimtmečių, tolimoje ateityje, kurios florentietis nė nepajėgė įsivaizduoti, epinė poema pakeis pasaulį.

Dantė gyvens amžinai, pamanė Lengdonas atsiminęs, ką senovės Graikijos filosofai sakė apie šlovę. *Kol žmonės taria tavo vardą, tu niekada nemirsi.*

Vakarėjant jis nužingsniavo per Šv. Elzbietos aikštę ir grįžo į elegantišką „Brunelleschi“ viešbutį. Užlipo į savo kambarį ir apsidžiaugė radęs jo laukiantį didžiulį paketą.

Galų gale siuntinį pristatė.

Paketas iš daktarės Sinski.

Lengdonas paskubomis nuplėšė dėžę užklijavusią juostą, iškėlė vertingą turinį ir aprimo įsitikinęs, kad šis apdairiai įsuptas į burbulinę plėvelę.

Jis nustebo aptikęs dar kelis papildomus objektus. Naudodamasi savo įtaka Elizabeta Sinski atgavo kiek daugiau dalykų nei Lengdonas prašė. Dėžėje slypėjo išlyginti švarūs jo drabužiai — marškiniai, rusvai žalsvos spalvos kelnės ir aptrintas „Harris Tweed“ švarkas. Netgi nublizginti, iš minkštos odos pasiūti batai laiveliai. Maloniai nuteikė ir piniginės vaizdas.

Tačiau paskutinis daiktas privertė jį prunkštelėti. Regint nuosavybę, širdį perliejo palengvėjimas... bet tuo pat metu Lengdonas jautėsi kvailokai, kad taip ją brangino.

Laikrodis su Peliuko Mikio atvaizdu.

Kolekcininkams skirtą gaminį jis nedelsdamas užsisegė ant riešo. Prie odos prilipęs nuzulintas odinis dirželis sužadino keistą saugumo jausmą. Apsirengęs ir įsispyręs į batus Lengdonas pajuto, kad beveik grįžo į senas vėžes.

Jis išniro laukan nešinas iš durininko pasiskolintu „Brunelleschi“ viešbučio krepšeliu, į kurį įkišo trapųjį paketą. *Via dei Calzaiuoli* pėsčiųjų bulvaru kulniuojant link vienišo Senųjų rūmų bokšto, rodės, tartum kelias veda per pasakų šalį, ir įspūdį sustiprino stebėtinai šiltas vakaras.

Nukakęs į *Palazzo Vecchio*, Lengdonas užsuko pas apsauginius ir pranešė, kad jo pavardė įtraukta į sąrašą asmenų, ketinančių pasimatyti su Marta Alvarez. Jam liepė eiti į Penkių Šimtų salę, kurioje tebeknibždėjo turistai. Lengdonas atvyko sutartu laiku tikėdamasis, kad Marta jį pasitiks prie tarpdurio, tačiau rūmų administratorės niekur neišvydo.

Jis sustabdė praeinantį gidą.

— *Scusi? Dove passo trovare Marta Alvarez?**

Vyriškis plačiai išsišiepė.

— *Signora Alvarez?* Jos nėra! Ji turi kūdikį! Kataliną! *Molto bella!***

Geros naujienos Lengdoną pradžiugino.

* Atleiskit, kur rasti Martą Alvarez? (Ital.)

** Labai graži! (Ital.)

— Aaaa... *che bello. Stupendo!**

Gidui nuskubant šalin, profesorius paklausė savęs, ką daryti su atsineštu paketu.

Bemat apsisprendęs jis perėjo lankytojų pilną Penkių Šimtų salę, sau už nugaros paliko viršuje iškilusią Vazario freską, ėmė kopti laiptais ir pagaliau nusigavo iki muziejaus. Sykiu stengėsi nepapulti apsaugai į akis.

Lengdonas nėrė pro tarpdurį ir veikiai pasiekė siaurą *andito*. Koridorius skendėjo prietemoje, kelią užstojo stulpeliai su juosta ir ženklas: CHIUSO/UŽDARYTA.

Jis budriai apsidairė, susilenkęs pralindo pro užkardą ir žengė į tamsią patalpą. Atsargiai išėmė krepšio turinį ir nulupo burbulinę plėvelę. Vėl išvydo Dantės pomirtinę kaukę. Trapus gipsinis eksponatas vis dar tūnojo „Ziplock" maiše, kuris, jo prašymu, Venecijos traukinių stotyje buvo paimtas iš saugojimo kameros. Artefaktas išliko nepriekaištingos būklės, tik dabar jį papildė viena smulkmena — kitoje pusėje elegantiška spirale užrašytas eilėraštis.

Lengdonas dirstelėjo į senovinį stendą. *Dantės kaukė eksponuojama veidu į priekį... niekas eilių nepastebės.*

Jis iškrapštė objektą iš „Ziplock" maišo ir labai švelniai pakabino ant stendo vagio. Kaukė susmego į gerai pažįstamą raudono aksomo foną.

Uždaręs dureles Lengdonas nužvelgė blyškų Dantės veidą, tamsiame kambaryje boluojančią vaiduokliską esybę. *Pagaliau tu namuose.*

Prieš apleisdamas *andito* jis nustūmė stulpelius su juosta į šoną ir nuo tarpdurio pašalino ženklą. Vėliau vienoje iš galerijų kreipėsi į jauną gidę.

— Sinjorina, virš Dantės pomirtinės kaukės reikėtų uždegti šviesą. Tamsoje ją sunku įžiūrėti.

— Atleiskit, — tarė moteris, — bet toji ekspozicija uždaryta. Dantės kaukės nebėra rūmuose.

— Keista, — neva nustebo profesorius. — Aš ką tik ja grožėjausi.

Gidės veidą sustingdė sąmyšio išraiška.

Jai nubėgant link *andito*, Lengdonas patyliukais smuko iš muziejaus.

* Kaip puiku. Nuostabu! (Ital.)

EPILOGAS

Išsiruošęs į naktinį reisą, pakilęs į mėnulio apšviestas trisdešimt šešių tūkstančių pėdų aukštybes, kreiseriniu greičiu skriedamas virš tamsių Biskajos įlankos vandenų, „Alitalia“ bendrovės lėktuvas skriejo Bostono kryptimi.

Robertas Lengdonas sėdėjo orlaivyje, įsitraukęs į minkštais viršeliais aptaisytą „Dieviškosios komedijos“ leidinį. Liūliuojantis tercinų ritmas išvien su reaktyvinių variklių ūžesiu kone hipnotizavo. Dantės žodžiai tarsi pleveno iš puslapių ir virpino širdį; atrodė, kad šiuo momentu eilės skirtos vien tik jam.

Dantės šedevras priminė, jog poema byloja ne tiek apie pragaro kančias, kiek apie žmogaus dvasią, gebančią atlaikyti baisiausius išbandymus.

Už lango tvieskė kitų dangaus kūnų žvilgesį nuslopinusi, akinamai ryški pilnatis. Lengdonas pažvelgė į erdvės platybes, mąstydamas apie pastarųjų kelių dienų įvykius.

Tamsiausios pragaro vietos rezervuotos tiems, kurie moralinės krizės metu laikosi neutraliteto. Tų žodžių reikšmė jam buvo kaip niekad aiški: *Pavojingais laikais baisiausia nuodėmė yra neveiklumas.*

Lengdonas suvokė pats turįs tokią ydą, kaip ir milijonai kitų žmonių. Kai kalbama apie planetos būklę, neigimas tapo visuotine epidemija. Jis prižadėjo sau niekada to nepamiršti.

Lėktuvui švilpiant vakarų pusėn, Lengdonas pagalvojo apie dvi narsias moteris, jau nukeliavusias į Ženevą, kur joms teks kaktomuša susidurti su ateitimi ir išnarplioti pasaulinių permainų painiavą.

Ties horizontu ėmė juoduoti debesų virtinės, kurios pamažu slinko artyn, kol galiausiai aptemdė skaisčią mėnesieną.

Robertas Lengdonas atsilošė sėdynėje jausdamas, kad atėjo metas numigti.

Jis išjungė virš galvos tviskančią lemputę ir paskutinį kartą įsmeigė žvilgsnį pro langą. Paniręs į tamsą pasaulis transformavosi. Prieš akis sužibo dangus žvaigždėtas.

Brown, Dan
Br291 Inferno: [romanas] / Dan Brown; iš anglų kalbos vertė Bronislovas Bružas. — Kaunas: Jotema, [2013].— 416 p.

ISBN 978-9955-13-397-1

Robertas Lengdonas, Harvardo universiteto simbologijos profesorius, Italijoje įtraukiamas į šiurpų pasaulį, o jo įvykiai sukasi aplink vieną iš paslaptingiausių ir seniausių literatūros šedevrų Dantės „Pragarą".

Tokioje aplinkoje Lengdonas kovoja su gąsdinančiu priešininku ir bando išspręsti galvosūkį, kuris jį perkelia į klasikinio meno, slaptų koridorių ir mįslingo mokslo labirintą. Pasitelkęs Dantės niaurią epinę poemą Lengdonas skubiai ieško atsakymų ir stengiasi suvokti, kuo galima pasikliauti... kol pasaulis nespėjo pavirsti tikruoju pragaru.

UDK 821.111(73)-31

Dan Brown

INFERNO

Iš anglų kalbos vertė *Bronislovas Bružas*
Redaktorius *Jonas Vabuolas*
Viršelis *Michael J. Windsor*, adaptavo *Audrius Arlauskas*
Maketavo *Teresė Vasiliauskienė*

SL 250. 26 sp. l. Užsak. Nr. 13.1128
UAB „Jotema", Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt
http://www.jotema.lt
Spausdino UAB „Spindulio spaustuvė", Vakarinis aplinkkelis 24, 48184 Kaunas

DANAS BROWNAS — „Da Vinčio kodo", vieno iš visų laikų skaitomiausių romanų, taip pat tarptautinių bestselerių „Prarastas simbolis", „Angelai ir demonai", „Meteoritas" ir „Skaitmeninė tvirtovė" autorius. Kartu su žmona gyvena Naujojoje Anglijoje.

Tarptautiniuose bestseleriuose „Da Vinčio kodas", „Angelai ir demonai" ir „Prarastas simbolis" Danas Brownas meistriškai supynė istoriją, meną, kodų šifravimą ir simbolius. Dėmesį kaustančiame naujame trileryje autorius grįžo į savo stichiją ir sukūrė romaną, kuriame ant kortos pastatyta daugiau nei kitose jo knygose.

Robertas Lengdonas, Harvardo universiteto simbologijos profesorius, Italijoje įtraukiamas į šiurpius įvykius, kurie sukasi aplink vieną iš paslaptingiausių ir seniausių literatūros šedevrų — Dantės „Pragarą".

Tokioje aplinkoje Lengdonas kovoja su gąsdinančiu priešininku ir bando išspręsti galvosūkį, kuris jį perkelia į klasikinio meno, slaptų koridorių ir mįslingo mokslo labirintą. Pasitelkęs Dantės niaurią epinę poemą, Lengdonas skubiai ieško atsakymų ir stengiasi suvokti, kuo galima pasikliauti... kol pasaulis nespėjo pavirsti tikruoju pragaru.

TAMSIAUSIOS PRAGARO VIETOS REZERVUOTOS TIEMS, KURIE MORALINĖS KRIZĖS METU LAIKOSI NEUTRALITETO.

ISBN 978-9955-13-397-1

www.jotema.lt
www.facebook.com/jotema